

(طريقت محمديه ترجمه سی تکمله نك فهرستی)

ترسانۀ عامره حکیم باشیسی السید
موسی نظیف افندینک وقفیدر
سنه ١٢٥٩

٢٧

** بسم الله الرحمن الرحیم **

حمد بیحد الله الصمد حضرتلرینه اولسونکه لسان انسانی ترجمان جنان ایلیوب نهان اولان معانیٔ بیانه قدرت احسان ایلدی * وصلاة وسلام رسول نبوت ختام اوزرینه اولسونکه امتنه طریقت محمدیه‌یی کمال مرتبه رغبتله بلدیروب اول یوله دلالت قیلدی * وآل واصحابنه سلام بیپایان اولسونکه انلرك هر بری صلاح وتقواده بو امته مقتدی کلدی (و بعد طریقت محمدیه که برکوی محمد افندی نام فاضلك تألیفی وعند العلماء مقبول تصنیفیدرکه سالك راه هدایت اولانلره رهبر وطالب نور حقیقت اولانلره شمس وخاور مثابه سنده برشریف کتابدر امالسان عربیله اولوب امی اولنلره نفع وفائده سی قلیل اولمغین بوندن مقدم ینه فاضل مزبورك اولادندن عصمتی نام کامل ترکی نامنه ترجمه ایتدیکی منظوریمز اولوب ولکن اصطلاحاتی طمطراق وعباراتی اختصار اوزره اتفاق دوشوب امیلره نفعی اولمق قنده بلکه طالب مستخرج ربط کلام وفهم مقصود ومرام ایتمده عاجز قالورایدی اکا بناء بعض اخوانك اقداميله بو عبد فقیر ودادیٔ پرتقصیر بعون الله الملك القدیر بقدر الامکان ترکی لسان ایله ترجمه وبیان ایلمکه شروع ایلدی تاکه

نفعی اتم وفائده سی اعم اولوب خیر دعایه سبب اوله و بعض محللری کتب معتبراتدن تذییل وتکمیل اولنمغله (تکمله‌ٔ طریقه) دیو نام و یرلدی واهب الآمال درکاهندن مأمول ومسؤل اولان بودرکه سعیی مشکور وجرم وخطاسی مغفور اوله (قطعه) اشبو جهاندن کیدیجك هیدر بیغ اکا یسر نامزی کیمسه‌لر * انکیچون اشبو اثرقونیلور * یادایده‌لر تاکه بزی نیجه‌لر * و بو کتاب اوچ باب اوزرینه دوز یلوب هر بابنده برقاچ فصل قیلنمشدر تاکه مراد اولان خصوصی بابله وفصلله بولمق آسان اوله (اولکی باب اوچ فصل قلنمشدر (اولکی فصل ینه ایکی نوع اوزرینه‌در (اولکی نوعی قرأن عظیم الشانی هرحالده تمسك ایدوب بیوردیغیله عامل اولمسی بیاننده‌در قال الله تعالی * واعتصموا بحبل الله جمیعا ولا تفرقوا) یعنی الله سبحانه وتعالی بودنیا غائله سنه دوشن قوللرینی برقیویه دوشمش طائفه‌یه تشبیه ایدوب بیوررکه ای اسفل سافلین طبیعتنه دوشن قوللرم جمله کز مولاکزك ایپنه یاپشوك ویك طوتنوب آیرلمك تاکه دنیا ورطه سندن خلاص بوله‌سز دیمکدرکه ایپدن مراد قرأن عظیم الشاندر مؤمنلرك عقلنه زیاده یرلشمك ایچون قرأنی ایپه تشبیه بیورمشلر ودخی انسان نیجه یوکسك یره کندله چیقار ایسه قرأن ایله دخی اویله چیقار واندن غیری نیجه آیات کریمه که قرأن عظیم متقیلره هدایت وظلماتدن نوره چیقارمق و مؤمنی رحمته اولاشدرمق وشفاء صدر حاصل اولمق کبی که جمیع آیاتك نتیجه سی اولدرکه قرأن عظیم الشانك حکمیله عامل اولان مؤمن سعادت دوجهانی ودیدار رحمانی‌یه واصل اولدیغنی بیان ایدر کذلك رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك قرأن عظیمله عمل ایتمك خصوصنده بیوردیغیدرکه الله‌ه ورسولنه ایمانیکز وارایسه اینانمق کرك سزکه بوقرأنك براوجی سزك الیکزده و براوجی رب العزتك ید قدرتنده‌در ایمدی قویجه یاپشك که ابدا هلاك اولمیوب یوغ اولمازسز ودخی حدیث شریفده بیوررکه قرأن عظیم صاحبنه شفاعت ایدوب وشفاعتجی ایتسه کرك ودخی اوقیوب انکله عمل ایده‌نك باباسنه واناسنه قیامت کوننده برتاج

مطلب عمل بالسنة

كيديره لركه كونشك نورندن انك نوری كوچك اوله ودخی اوقيان
كيمسه يه هرحرفنه اون حسنه وير يلوب وزمانه نك فتنه وفسادندن
امين اولمق كبی فضيلتلر ذكر اولنمشدر (ايكنجی نوع حضرت حبيب
اكرمك سنتی ايله عامل اولمق بياننده دركه اكا اطاعت ايدوب امرنی
طوتمق ونهی ايتديكندن قاچنمق (اطيعوا الله واطيعوا الرسول لعلكم
ترحمون) آيت كريمه سندن اكلانوركه رسول اللهه اطاعت رب العزته
اطاعتدر ودخی اللهه ورسولنه اطاعت ايدنلر انبيا واوليا وشهدا ايله
حشر اولماسنه رب العزتك وعد ايلديكی آيتی كذلك (اطيعوا الله
واطيعوا الرسول واولی الامر منكم) آيت كريمه سندن اكلنان بودركه
رب العزته ورسولنه واولی الامره اطاعت واجبدر. واولی الامردن مراد
برقولده علما وبرقولده امرا ووالیلردر اكابناء اوامر پادشاهی يه اطاعت
واجبدر ولكن معصيتله امر اولنمديغی تقديرجه در وكندی سنتنه
قندرمق بابنده رسول اكرم صلی الله تعالی عليه وسلم بيورمشدركه
(عليكم بسنتی وسنة الخلفاء الراشدين من بعدی تمسكوا بها وعضوا
عليها بالنواجذ) معنای شريفی بنم سنتم وبندنصكره خلفاء راشدينك
سنتی سزك اوزريكزه لازمدر اكا قوی ياپشك ديش وطرنغله طوتك
ديمكدر وسنتمدن تكاسلی سببيله يوز چويرن شفاعتمدن محرومدر ديو
بيورر واكر عياذا بالله استخفافا يعنی يينی طوتوب سنتی ترك ايلسه كفرنده
شبهه يوقدر وبيوررکه سنتمی سون بنی سومش اولور وبنی سون بنمله
جنتده بيله كيرر ايمدی امتنه لازم اولان بودركه دائما انك سنتنی ارايوب
وبيلوب انكله عمل ايليه وبدعت وضلالتدن اجتناب ايليه زيرا بر
حديثنده بيورمشدركه برزمان كله كه خلق بدعته سنت وسنته بدعت
ديه لر شيخ شعراوی تنبيه المغترين نام كتابنده يازمشدر (وحديث آخرده
بودين اسلام غريبا ظهور ايتدی ويقين زمانده ينه غريبلغه دونسه
كركدر ديو بيورمشلر يعنی سنتنی طوتان مؤمن آز اولوب اهل هوا غلبه
ايتديكنه اشارت ايدر وبويله زمانده دينی صاقنوب سنتله عمل ايدن
حقنده بيورركه (بركيمسه امتمك فسادی زماننده بنم سنتمه ياپشوب

موجبيله عمل ايتسه انك ايچون يوز شهيد ثوابی واردر وحضرت
امتنك يتمش اوچ فرقه اولوب برفرقه سندن غيری جمله سی اهل جهنم
اولديغنه خبرويروب اول نجات بولان فرقه اهل سنتدر ديو بيورديغندن
لازم اولان بودركه كمال مرتبه سنت رسوله اقتدی ايدوب ظهور ايدن
بدعتلردن صاقنه لر تاكه اعتقادينی بوزميوب يتمش ايكی فرقه دن بريسی
اولميه لر (وفصول مفصلده امام غزاليدن نقل ايدركه ديمشدر
حبيب اللهك يتمش ايكی فرقه بيورديغی كثرتدن كنايه در يوخسه
ازغون طائفه اعتقاد بوزغونلغيله بيك عدددن ارتقه در ديو
بيورمشلر وبو كلام حيز قبوله كلمك روادر (ايمدی بو فصلده نتيجهٔ
كلام بزه بو ظاهر اولديكه دين بابنده همان كتاب اللهه واحاديث
رسول اللهه بو ايكيسندن چقمه كتابلر ايله عمل ايتمك وانلری اوقيوب شغل
ايتمك واجب اولدی (يوخسه لهو حديثدن اولان رستم واسفنديار
حكايه لريكه برالای آتش پرست انتقام دعواسنده ايتديكی هنكامه لری
ورافضيلرك مدح حمزه وعلی ايچون يازدقلری مبالغه لری ورد ايدنمك
كشينك اوقات عزيزينی ضايع ايتديكندن غيری عقيده سنی پريشان
ايلر بونلردن غيری مقتل حسين اوقومق كه بين الناس مشهور اولان
شيعه دن فضولی بغدادينك حديقه سی كبيكه محب خاندانم ديو واقع
غير واقع نيجه كلام بيهوده درج ايلمشدر اصحاب كرامما بيننده واقع
اولان غوغالری ارامق وطرامق بزه جائز دكلدر زيرا انلرك هربرينك
تأويلی واردر ديو علماء عظام بو بابده ايلمشلردر (ودخی تحريك هوايه
باعث اولان ليلی ومجنون ويوسف وزليخا قصه لری واشعار عاشقانه
اوقومق ودكلمك بی فائده اولديغندن ماعدا كشينك نفسنی دغدغه يه
دوشوروب وذكر خدادن اغفال ايلركه خطالرك باشی اولان حب دنيا
بودر (حضرت مولانا مثنويسنده ديديكی كبی *چيست دنيا از خدا غافل
بدن* نی قماش ونقره وفرزند وزن* معناسی اكر مذموم اولان دنيا ندر
ديو صورر ايسك خدادن غافل اولمقدر يوخسه قوماش واقچه واوغل
واولاد دكلدر (اول سببدن حقك كلاميله ورسولنك بيورديغی سوز ايله

عامل اولمق استیان کتب شرعیه دن اوقیوب و دکلیوب مغلطه و غفلت کتورجك معنالردن پرهیز اوزره اولمغه سعی ایتمك کرك (تا که بدعتدن خلاص بوله (ایکنجی فصل بدعتلر بیاننده درحضرت عایشه رضی الله عنها حبیب اکرمدن بوخصوصده حدیث شریف روایت ایدر که بیورمشدر (برکیمسه که دینمز جنسندن اولمیان شیئی احداث ایلسه اول شی مردود در یعنی مقبول شریعت دکلدر (و برحدیثنده طرفزدن بروجهله اذن اولمیان فعلی هرکیم اشلرسه اول عمل مردوددر دیو بیورمشدر (برحدیثنده دخی هر پیغمبرك امتی که زمانه سندنصکره بربدعت احداث ایلمشلر انك یرینه برسنتی ضایع ایلمشلردر (فقیر ایدرین بلکه واجبی بیله ضایع ایلمشلردر (مثلا بو عصرده مؤذنلرك جمعه کونلرنده محفلدن خطبه قارشو تصلیه و ترضیه ایتمك بدعتیله احادیث ایله واجب اولان سکوتی ترك ایلمشلردر (و امام بخاری زهریدن نقل ایدر که برکون انس حضرتلرینك مجلسنه کلوب انی اغلر کوردم سببنی سؤال ایلدیکمده دیدیکه منکر و بدعت قارشمه دن برنمازیمز قالمش ایدی انجق انی دخی شمدی ضایع ایلدیلر (یعنی خلافت بنی امیه یه کلنجه نماز پیغمبریمز قلدیغی وقتده قیلنه کلمش ایکن اول دورده اوقات معهوده دن تأخیر اولنمغله اغلیوب فریاد ایتمشدر زیرا جمیع اصحابك بقیه سندن الك صکره وفات ایدنلردندر (حتی امام اعظم رحمه الله تعالی اون یاشنده ایکن صاغ اولوب مجلس شریفنه کلدیکنه روایت واردر (و بالجمله بدعتدن صاقنمق لازم اولدیغنه نیجه حدیثده تنبیه اولنمشدر حتی رسول الله حضرتلری (برحدیثنده بیوررکه الله تعالی بدعت صاحبنك صومنی و حجنی و عمره سنی و غزاسنی و فرضنی و نفلنی قبول ایلمز وقبل خمیردن چیقار کبی دین اسلامدن چیقار (امدی بو حدیثلرك دلالتی اوزره نه مقوله بدعتدن صاقنمق لازمدر (و قنغی بدعت حسنه در که اشلمه سی جائزدر انی بیان ایلمك اقتضا ایتدی (معلوم اولا که بدعتك لغت معناسی یکیدن ایجاد اولنه شی دیمکدر مطلقا استرسه حقنده شریعت اذنی بروجهله بولنسون استرسه بولنمسون (اما بدعتك معنای

شرعیسی اولدر که صاحب شریعتك نه قولا و نه فعلا و نه صریحا و نه اشارة اذنی بولنمیکن دینده برشی ایجاد ایده لر بدعت منهی اولدر (پس صحابه دنصکره ظهور ایدن عادت مقوله سنه بدعت سیئه دینلمز (زیرا بدعت نفس الامرده درت قسمدر اولکی قسمی مباح اولان بدعتدر یعنی حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم طرفندن ایجاد نه اذن اولمادیغندن غیری منع دخی اولنمیوب و دینه بندن اولمیوب انجق عادت ناسدن صادر اولان بدعتلردر (مثلا الك قوللا ندرمق و بغدای اوننددن خاص اتمك پشورمك و بقلوا مقوله سی نفیس طعام قایرمق و قرنی طویجه یمك و صودکرمنلری و دیار رومك صوبه لری و عربه لری و بارکیر ایله چفت سورملری بدعتلری مباح قبیلندندر زیرا بونلره (ما رأه المؤمنون حسنا فهو عند الله حسن) حدیث شریفی مقتضاسنجه اذن ویرلمشدر یعنی مؤمنلرك کوکچك کوردکاری شی عند الله دخی مقبولدر دیمك اولور (امدی بو عصرده خلق جهان نوش ایتدیکی دخان بدعت مباحدن اولمادی زیرا مبتلاسی اولمیان مؤمنلردن قطع نظر انی ایچن کیمسه لر دخی اکثریا حسن کورمزلر بلکه اکراه ایدرلر (و در رو غررده دیمشدر که مباح اولان شیئی استعمال ایتمك اول زمان جائز اولور که غیره ضرری و اذاسی طوقنمیه (پس بالفرض مباح دخی اولسه مرقوم دخانك غیره اذاسی بولنمسی حسبیله ایچمسی عند الشرع جائز دکلدر قنده قالدیکه خبائث تحتنه داخل اولوب خبیثدر دینورسه و بالجمله مؤمن قرداشلره لازمدر که بو بلاء سیاهدن جان عزیزینی عنایت توبه ایله آزاد ایلیه (زیرا دار آخرتده کشی رب العزت حضورنده درت شیدن سؤال اولنور (بری وجودنکه نه خدمتده وجودکی افنا ایلدك (ایکنجی عملندن سؤال اولنور که علمکی دینه می صرف ایتدك یوخسه دنیایه می (اوچنجی عمرندن سؤال اولنور که هر برنفسك سرمایهٔ کار آخرت ایچون ویرلمشیدی نره یه صرف ایتدك (دردنجی مالندن صوررلر که نره دن قزانوب و نره یه خرج ایتدك غبن فاحش ایله صوصاتلان پرده براقجه زیاده ویرمك جائز اولمیوب بلکه تیمله نماز قلمق بیورلمشیکن

يا دخان خبيث ايچون آوجله اقچه ويرن و ايچه سنده و تونده كه بكرمى
درت بيك نفسدر انك اكثرنى بد رايحه ايله ملوث ايدن كيمسه روز قيامتده
نه وجهله جواب ويره جكدر خوش تماشا يريدر محشر حسابى اولسه
ديديكى كبى (اما الحساب حق) ديلان كلامدن مراد انك بو يوزدن
سؤال وحساب اولنماسنه صدق ايله ايناتمقدر واينانمغك علامتى حقك
بيوردىغنى طوتمقدر عاقل اولانه بو ماده ده بو قدر نصيحت كافيدر
واوافات بطنده دخانك زياده بيانى كلسه كركدر ان شاء الله تعالى (ايكنجى

مطلب بدعت حسنه

قسمى بدعت حسنه دركه مستحب ومندوب دخى ديرلر كه شارع
شريعتدن برطريقله اذن اولان يرلرده در مناره ومدرسه ومكتب
وتصنيف كتب ومعلقه ايله اكل ايتمك كبى وعلما بول يكلى فراجه كيمك
وعمامه سنى قبارتمق بو قسمدندر (پس بونلرك هر برنده اذن شريعت
اكانور مثلا مناره وقت صلاتى اعلام ايلمك ايچون مأمور اولان اذانك
ايشدلمسنه ياردمدر ومدرسه ومكتب وتصنيفات تعليم وتبليغه معاوندر
وقس على هذا (كذلك عاشورا آشنى بشيروب اوشدرملك بدعت حسنه
اولوب مقابله سنده ثواب اميد اولنور ديو قنيه نام كتابده يازلمشدر (اوچنجى
قسمى بدعت واجبه در ملحدلرك وزنديقلرك شبهه لرينى دفع ايلمك
نظم دلائل وتصنيف عقايد كبى و بوزمانه ده مصحفلرده نقطه يازمق
دخى بو قسمدندركه اگرچه بونلر دخى بدعتدر (اما وجوده كتورلمسى

ملطب بدعت سيئه

واجب اولوب مقابله سنده ثواب وتركنده عقاب اولمق احتمالى مقرردر
(دردنجى قسمى بدعت سيئه دركه شريعت مطهره طرفندن ايشلمه سنه
اصلا اذن اولميوب بلكه مردود وايشليان كيمسه شفاعتدن مطرود
اولمسى مذكوردر و بو قسم بدعت يا اعتقادده اولور و يا عبادتده اولور
(اما اعتقادده واقع اولان بدعت كيمسى كفردر و كيمسى جمله كبائردندر
اولوكاهدر و يوم قيامتده عذرى مقبول اولماسه كركدر رافضيلر
وجبريلر وقدريلر مذهبنجه اعتقاد طوتمق كبى رافضيلرك اعتقادى
حضرت على ابو بكردن افضل اولوب خلافت انك حقى ايدى ديو
حضرت ابو بكره وعمره عداوت ايدرلرحتى برفرقه سى مبالغه ايدوب

رسالت حضرت على يه كلجك ايدى جبريل يا كلوب محمده كتوردى
وحضرت عايشه رضى الله تعالى عنهايى حاشا زنا ايله تهمت ايدرلر بو ايسه
محض كفردر و بو رافضيلرك ترهاتيدر دركه سليم الصدر مؤمنلر
اراسنه دوشوب انى ورد ايدنمشلردر بيلمزلركه كنديلرين غضب الهى يه
مستحق ايتمشلردر جمله دن برى اون ايكى امام دعاسى ديو يازدقلرى
وشرحنده مبالغه لر قاتدقلرى اول طائفه نك ايجاديدر كتب معتبراتده
اولمديغندن ماعدا ايچنده درج اولان صلواتى انى رد ايلر زيرا صلاة
وسلام پيغمبرلردن غيرى كيمسه نك اوزرينه اصالة كتورلمك حرامدر
ديو علماء عظام بيان ايتمشلردر كذلك قرآن عظيمدن برشيئى يانجه
كتورملك واجب اولميوب انسز دخى آته بنمك وقلج قوشانمق جائز
ايكن وحرام دكل ايكن نه ايجاب ايتديكه اول دعاء طاشيميان كيمسه يه
آته بنمك حرام اوله بو دعا رافضيلرك ايجادى اولديغنه هيچ شبهه
اولنميوب قنده بولنور ايسه آتشه ياقه لر (ومعلوم اوله كه صحيح اولان
دعالرى وآيت كريمه لرى يدى قات مشمع ايچنه قيوب يانجه حمائل ديو
طاشيمق جائزميدر دكلميدر ديو علما اختلاف ايلمشلر قول صحيح جائزدر
ورافضيلرك ايجادندن برى دخى ناد عليا دعاسيدركه قزلباش شعريدر
اكا دعادر ديو اعتقاد ايتمك واوقمق وطاشيمق محض خطادر زيرا ناد عليا
مظهر العجايب تجده عونا لك فى النوايب بر بيتدر معناسى بودركه يا محمد
سن على يى چاغركه اول عجايبلر كوستريجيدر جميع بلالركده
سن على يى معين بولورسن ديو حضرت على يى قدرتله مدح ايدوب
پيغمبرى صلوات الله عليه عاجز وز بونلغله قدح ايلمشلردر و بو
شعرى دعادر ديو شرحنده زياده بالغندرمشلردرتا كه اهل سنت اميلرينه
اعتقاد ايتديروب كندى طريقلرينه سريجه قويمش اوله لر بوندن غيرى
القا ايتدكلرى دعالردن برى الف الله م محمد ج جبرائيل ع على ديو
ايتدكلرى دعادركه ديار رومده شايع اولمشدر چهار يارك غيريلرينى
ذكر ايتميوب حضرت على يى كتورديكى بودركه پيغمبردنصكره
خلافت على نك حقى ايدى وحالا امام بالحق على اولاديدر بلكه جبرائيل

پیغمبرلکی محمده کتوردیکی یاکلدیغندندر یوخسه علی یه کتورمك
قصد ایلمش ایدی جبرائیل اردنجه علی یی کتوردیکی انکیچوندر
بو کلامی ملاعین آشکاره دییه مدکلرندن حروفله اشارت ایلیوب
غزاة مؤمنینك غزا محلنده اولان دعاء خالصلرینه تشویش براقشلردر
(دخی یا محمد یا علی دیو یازد قلری و بعضیلری انی ورد ایتدکلری
رافضیلرك ایجادیدر ومحمد علی یی سورسن دیمك انلرك کلام فاحشیدر
اهل سنته لازم اولان بودرکه بونلردن اجتناب ایدوب مشایخ عظامك
اعتقاد بابنده یازدقلری اوزره عمل ایدوب حضرت رسول اللهدنصکره
افضل بشر حضرت ابو بکردر بعده حضرت عمر بعده حضرت
عثمان بعده حضرت علی در دیو اعتقاد ایتمك وجمله سنه محبت ایتمك
وخیر ایله اکق اوزریمزه واجبدر (اما جبریه طائفه سی شو اعتقادده درکه
انسان مجبوردر برشیئه قادر دکلدر ایدن وایتدیرن خالق عالمدر بز آلت
کبیز دیرلر و بو مذهب باطل اهل سنتك عوام ناسی ما بیننده غایت
چوقدر طاعت وعبادت ایله دیسك انسان نه قادردر مراد اللهك
ظهوری بو یوزدندر دیرلر دیمزلر که الله تعالی حضرتلری بزه ال وایاق
ویرمش کزمك ایچون ونافع اولان شیئ کندیمزه چکوب ضررلی
اولان شیئی دفع ایتمك ایچون قدرت کاسبه واختیار جزئی ویرمشدر
وقدریه طائفه سنك اعتقاد باطلی بودرکه تقدیرده هرنه ایسه اوله جق
اودر سنك چالشماك فائده ویرمز دیرلر بودخی اولکیدن زیاده خلق
ایچنده شایعدر حتی بر ورطه یه دوشن آدمه نیچون بو خصوصده
اجتناب واحتراز ایتمدك دیسك یا تقدیره قارشو طورلور می ظاهر
نصیب بویله ایمش دیرلر فسق وفجور ایتمه توبه ایله طریق حقه
کیردیسك تقدیره حواله ایدوب کندی اختیار جزئیسن انکار ایدر
(چونکه صوچ تقدیرکدر نیچون علماء شریعت بالقصد بر آدمی
قتل ایدن کیمسه یی قصاص ایله دیه لمکه حکم ایتدیلر وخطاء بر آدمی
اولدورن کیمسه دن دیت وکفارت حکم ایلدیلر خود اول آدمك اولمسی
بو یوزدن مقدر ایمش اولدورن آدمك صوچی ندردینسه اولمزمی ایدی

بو

مطلب مذهب قدریه
وجبریه

بو مذهب باطل صاحبلرینك اعتقادلرنجه صوچ تقدیرك اولوب
نصیب بویله ایمش دیمك کرك ایدی وکتاب الله ایله عمل اولنمامق لازم
کلوردی بو سببدن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بو ایکی
طائفه حقنده بیورمشدر * مجوس هذه الامة القدریة والجبریة الا
لیس لهما نصیب من الاسلام * معناسی بودرکه بو امتك آتش پرستی
وکتابسزی جبریه وقدریه در آگاه و بیلمش اولوکه بونلرك اسلامدن
نصیبی یوقدر (ایمدی بو ایکی مذهبك ورطه سندن قورتلمق استیان
کیمسه بیلمك کرکدرکه انسانه اختیار جزئی وقوت کاسبه ویرلمشدر
وتقدیر مقدره تابعدر یعنی انسان اختیارنی عبادته صرف ایدوب
قوللق کسبنده اولمق استیجك تکری تعالی حضرتلری آنی تقدیر ایدوب
خلق ایدر واکر اختیارنی وبال طرفنه براغورسه وآزغونلق ایشنه کسبی
قوتن صالارسه الله تعالی ینه انی خلق ایدر وآنا فانا تقدیر ایتمده در
* کل یوم هو فی شأن * بو کا دلیل وبرهاندر یوخسه اویله دکلدرکه
تقدیره حواله قیلنوب کشی ایشندن وکوجندن فارغ اوتوره
عجبدرکه دنبالق قزانجنی تقدیره حواله ایدوب الدن براقمیوب کیجه
وکوندز اکا مشغول اولورلر وضرر دنیوی کلجك یرلردن قاچنورلر
اما آخرت طرفنه ضرر وزیان کلجك یرلردن اصلا قاچمزلر بلکه
اوزرینه لاابالی دوشرلر قاضی بیضاوی * ولا یغرنکم بالله الغرور *
آیت کریمه سنده دیمشدرکه اول کیمسه که شیطان غرورك اغواسیله
معصیت ایشلر وجهنم عذابندن قورقمز اکا بکزرکه بر آدم زهری یه
صاقن هلاك اولورسن دیدکجه بنم طبیعتم زهری دفع ایدر بکا کار ایتمز
دیر ایمدی وبال ایشلینلر وآخرت قیدنده اولمیانلر هم وبال اشلرلر وهم
حقدن قورقوب توبه کار اولمزلر اما مؤمنه لازم اولان بویله یرامز
اعتقادلردن عقیده سنی پاك ایدوب الله تعالینك امرنه امتثال ونهیندن
اجتناب اوزره اولد قدنصکره ینه خوف ایله رجا آراسنده اولوب
نه عذابندن امین ونه رحمتندن نومید اوله (ایمدی بدعت سیئه نك
غایت یرامزی یتمش ایکی فرقه اعتقادندن بریله اعتقاد ایتمك اولدی

يرامز لقدن بوندن اشاغی بدعت دين بابنده عبادت اولميان شيلری

مطلب بدعت فی العباده

عبادت صانوب ايتمكدر بو دخی بدعت سيئه در اجتنابی لازم وواجبدر مثلا چبلاق اياغه مسح ايتمك وسفرده قصر صلاة ايتميوب درت قلمق ودعوتلشوب اوچ آدمدن زياده جماعتله نافله نماز قلمق وتعديل اركان ايتمك وصفده برابر طورمق وامامدن اول سجده يه وارمق واول باشن قالدرمق وعند الخطبه تصليه وترضيه ايتمك وبازركان متاعنی مشتری يه قندرمق ايچون تسبيح وصلاة كتورمك وسؤال ايچون قپولرده وغير يلرده *لا اله الا الله* چاغرمق وصلوات كتورمك وحقه باز وخيالباز وجانباز اويونلرنده فاتحه اوقمق وصلوات كتورمك واجرت ايله قرآن اوقمق وجنازه وعروس اوكنجه جهرله ذكر ايلمك وقرآن اوقورکن وذكر الله ايدرکن لحن ايلمك يعنی برحرف زياده قاتمق ويا اكسك ايتمك مؤذنلرك آلله اكبر والله اكبار واين الله وملا ئكته ديملری كبی ومتصوفه نك رقص ايلملری ومقابرده چراق وقنديل ياقمق وحجر الاسوددن غيری اغاچلری وطاشلری تعظيم ايدوب اوپمك بربرلك تصعة اوپملری واوستادلر بشماق قوشاندقلرنده صلوات كتورملری كبی وميت ايچون صاغوصاغمق وميت ايچون يديسنده وقرقنده طعام اولشدرمك ويا وسمعه ايچون طعام بشورمك وخاتونلر جمع اولوب اردلر اشيده جك مرتبه توحيد ايتمك ومولود اوقمق كبی وعورتلرك اجنبی كيمسه لرك خوش كلديسنه وخسته لغنه ودكونلرينه ومصيبتلرينه كيتملری وزيارت قبور ايلملری بونلرك جمله سی بدعت سيئه در (وشرح اسبيجابيده كتاه كبائردندر ديو قيد ايلمش انجق اعتقادده اولان بدعتدن اشاغه در وبو عبادتده اولان بدعت سنت هدانك مقابليدركه اذان واقامت كبی پس نتكيم سنت هدانی وجوده كتورمكه مأمور ايسك بو بدعت سيئه نك تركيله دخی مأمورز زيرا انی وجوده كتورمك ضلالتدر (اما عادت ناس اوزرينه جاری اولان بدعت الك استعمالی كبيكه مباح قسمندندر فعلی ضلالت دكلدر انجق تركی اولنسه دخی اولی ايدی وبو قسمك ضدی سنت زائده دركه حضرت حبيب الله صلی الله تعالی عليه وسلم

انی عادت ايدينوب ايشلردی شريف ايشه صاغيله باشلمق كبی والحق ايشه صوليله باشلمق كبی وبو مقوله يه سنت زائده ديدكلری كبی مستحبه دخی ديرلر پس ايمدی برفعلك سنت وبدعت اولمسی بيننده شبهه اولسه تركی اولادر كذلك بريرده سنت وبدعت جمع اولسه بدعت طرفی ترجيح اولنوب ترك اولنور چالغولی دوكونلر كبی اما واجبله بدعت جمع

مطلب سنت زائده

اولسه واجب طرفی ترجيح اولنور بدعته نظر اولنمز مثلا صاغوجيله اولان جنازه نمازی كبی صاغو اولمغله ترك اولنميوب واريلور وتجهيز وتكفين اولنور ايمدی بدعت سيئه دن قورتلمق وطريق حقی طوغريجه طوتمق ايچون كتاب اللهه وسنت رسول اللهه ياپشمق وانلر ايله عمل ايلمك اوزريمزه واجب اولدی (پس بورادن برسؤال قوپديكه بزم شريعتمزك اصلی دردتدر كتاب سنت اجماع امت قياس سنز ايسه دين طوتمق ايچون كتاب وسنتی كافيدر ديرسز شريعتك جمله اصولی كه بناسی وعملی ديمكدر تمل بولنمدقجه نيجه اوزرينه دوزيلن شیء قرار ايدر مثلا درت ديركلی خانه نك ايكی ديركی اولمدقجه نيجه قائم اولور دينورسه جواب بودركه اجماع امت كتابدن وسنتدن برسند ودليل اولمدقجه وجوده كلمامشدر قياس دخی كتابدن وسنتدن برحكمه نظر ايدوب اول حكمی شیء آخرده بولمغله انی اكا نظير ايلمشلردر پس ظاهر اولديكه بو ايكيسنك ينه اصلی كتاب وسنتدر وانلرله عمل ايليوب ظاهر شريعتی كه بو ايكيدن صدور ايدر محكم طوته و بو كلامدن ظاهر اولديكه فی زماننا بعض صوفی كچينلرك شرع شريفه مخالف بدعت ايشلری علما منع ايلدكلرنده علماء ظاهر قتنده حرام ايسه ده اهل باطن يانده حلالدر ديملری وعلما كتاب اللهدن حكم ايدرلر بز ايسه صاحب شريعت محمد عليه الصلاة والسلامدن واكر نفسمزه انكله قناعت حاصل اولمزسه بالذات رب العزتدن مشكلمزی صوروب استفتا ايده رز ديملری وبز خلوتله وشيخمز همتيله الله تعالی يه واصل اولوب بزه جميع علوم كشف اولور كتاب مطالعه سنه واستاذدن اوقومغه حاجت قالمز وكشی

مطلب بعض متصوفه نك باطل سوزلری

حقه واصل اولمز علم ظاهری ترك ايتمنجه واكر بز باطل اوزره اولسق

بزه نور گورمك وانبياء عظامی گورمك مبشر اولمز دی و بزدن
برمكروه و یاحرام صدور ایدنسه (حق تعالی بزه رؤیاده اگاه ایدر بز حلالی
حرامی انکله بیلورز وعلماء ظاهر حرامدر بدعتدر ایشکز دیدکلری واقع
اولسه تکری تعالی بزه رؤیاده بلدیر رمنید ی دیملری بالجمله بوزهات
ملحدلك وضلالتدر زیرا ابتدا کتاب اللهه ورسول اللهه اینانمیوب
رب العزته صورتبخیه دك شبهه ایتمكدر بوصورتده یا ایمان نره ده قالدی
پس بومقوله کلام باطلی اشیدن کمسه یه واجبدر که سویلینی منع ودفع
ایلیه وکلام باطل اولمسنده شبهه وتوقف وتردد ایتمیه یوخسه دکلاین
کمسه دخی انلرك فرقه سندن اولوب زندیق اولمسنه حکم ایده رز
وعلمامز بیورمشلردر که الهام احکام شریعتی بلدرمکه سبب دکلدر
رؤیا دخی بویله در باخصوص اول الهام ورؤیا کتابه وسنته مخالف
اوله حالا که صوفیه طائفه سنك وارباب طریقت وحقیقتك اولوسی
وشیخ اعظمی جنید بغدادی حضرتلری بیورمشدر که الله تعالی یه
واصل اولاجق جمله یوللر قپانمشدر وسد اولنمشدر الا حضرت حبیب الله
علیه الصلاة والسلام یولنی طوتن وانك ازنجه گیدن کمسه یه
یول اچقدر وجنید حضرتلری دیمشدر که بو بزم علممز وطریق
ومذهبمز کتابه وسنته باغلیدر تفسیر واحادیثی بلینه تصوفده اویمق
جائز دکلدر وشرعة الاسلامده بومعنایی تأیید ایدر وبیورر که
برکمسه که دینی یالکز علم توحید وکلام ایله طوتمق استسه زندیق
اولور واگر یالکز علم فقه ایله طوتمق دیلسه فاسق اولور واگر یالکز
علم تصوف ایله طوتمق دیلسه ملحد اولور اما بو اوچ علمی معا
تحصیل ایدرسه تحقیق بو ورطه دن قورتیلوب دینی دخی قورتارمش
اولور یعنی بو کلام علما ومشایخ حقنده در ومرشد کامل اولدر که
بو اوچ علمی جمع ایتمش اوله وبو اوچ علم ینه کتاب وسنتدن الینمشدر
اما بوعلومدن خبردار اولمزایسه اندن ال آلمق وبیعت ایتمك جدا
جائز دکلدر زیرا امی کشی آدمی بر بتاغه دوشورسه کرکدر ایدی اندن
چیقمایوب ضلالتده قالور وصوفیسن خلاص ایده مز اما بوعلومه

عارف اولورایسه بحرض ایدر تکمیل کتاب مذکور شرحنده
وغیریده یازمشدر که برشیخ برگون رمضان شریفده صوفیلریله معا
سفر ایدوب یوله روانه اولورلر یازگونلرنده واقع اویله گونشی قزدیغنده
اسیلك سببیله صوفیلره نوعا حرارت عارض اولوب صوسز اولورلر
بو اثناده ابلیس لعین قارشولرنده برنور گوستروب وایچندن آواز ایدر
* انا ربکم الاعلی احل لکم الافطار فافطروا * دیو یعنی دیمك اولور که
بن سزك رب اعلاکزم وسزه افطاری حلال ایدرم افطار ایدك دیو
صوفیلر بوشیئ غریبی گوروب اشیدنجك نوری حقك تجلیسی
اکلایوب افطاره رخصت اولدی دیو هر بریسی اکل وشربه
قصد ایتدیلر همان شیخلری حقه صغنوب * لا حول ولا قوة الا بالله * مطلب حکایهٔ غریبه
دیدی ساعتیله اول نور یوغ اولوب شیطان لعین ظهوره گلدی
وشیخه سؤال ایتدیکه بو تجلی شیطانی اولدیغیندن بلدك شیخ کامل
ایتدیکه اوچ علمله بلدم بری علم توحید ایله بلدمکه حق تعالی حضرتلری
مکاندن وجهتدن بریدر انك تجلیسی وکلامی دخی جهتدن ومکاندن
مستغنیدر ایکنجی تصوف علمیله بلدمکه اهل تصوفك اتفاقی بونك
اوزرینه درکه مادامکه انسان کندی وجودندن خبردار اوله
وبنلك ارادندن گیدوب فنا فی الله اولمیه تجلیء حقه واصل اولمازایسه
حالا بومرتبه یه گلمیوب وجودمزك تصرفنده نقید اوزره اولدیغمزدن
بلدك که بو حیله شیطانیدر اوچنجی علم فقه ایله بلدمکه فقهاء عظام
بیورمشلردرکه صائم اولان آدم مخمصه حالنه یعنی آچلقدن
وصوسزلقدن جان ویرمك دمنه گلیه اورجن بوزمق حلال دکلدر
بز ایسه حالا اول دمه گلموب صوسزلقدن بو گلمدق بوندن
دخی معلوم اولدیکه بوحالت شیطانیدر پس شیخمز بو اوچ
علمه مالك اولمغله صوفیلرینی غائلهٔ شیطانیه دن خلاص ایلدی
اگر بوعلومدن بی خبر اولسه صوفیلریله معا ضلالته دوشردی
ایمدی معلوممز اولدیکه مشیخت علمسز اولماز زیرا صوفیلرده چوق
دورلو حالت ظهور ایتمکه باشلر کیمی آز ایومادن وکیمی آزیمه‌دن

دماغی قورومسندن که هواده نوز اتی خیالات واه رؤیاده انواع
حالات مشاهده ایلرو که محض اضلال شیاطین اولوب یولدن
چقاررلر نتکیم مناقب متقین ده یازمشدر شیخ عبدالقادر کیلانی
زمانده صوفیلردن بری دیرایمشکه هرکیجه ملکلر کلوب بکا آت
کتوروب بنی جنته ایلتورلر وصباحه دك جنت نعمتلریله ذوق ایدوب
اکلنورم پس بو کلامی شیخ مزبورك قولاغنه قویارلر شیخ صوفی یه
تنبیه ایدرکه بر غیری کیجه سنی کتوردکلرنده * اعوذ بالله
من الشیطان الرجیم * دیوب یا شیخ عبدالقادر دیو بنی دعوت ایله
دیر پس صوفی دخی بو تنبیهی خاطرنده طوتوب اخشامسی ینه
ملکلر شکلی کلوب صوفی یی آلوب کیدرلر وجنت شکلی یرده
ایندیروب اوکنه طعام کتوردکلرنده شیخك تنبیهی اولوقت خاطرینه
کلوب حقه استعاذه ایدوب یا شیخ عبدالقادر دیجه اول ملك
صورتلر جمله سی اصلی اولان شیطان صورتلرینه تبدیل اولور
وجنت کورونن مکر کلخن ایمش واوکنه قونلان نعمت حیوان اشی
اولدیغن کوروب این بین اولور درحال شیخ دخی چیقه کلور
هی بیچاره سنك جنت ونعمت دیدوکك بونلرمیدر در صوفی یی
اول ورطه دن خلاص ایلر (ایمدی بونك کبی ورطه لری اکلامغه علم
لازمدر نتکیم طریقده جنید بغدادی شیخی اولان سری سقطی دن
نقل ایدرکه دیمشدر تصوف یعنی صوفیلق اوچ معنانك آدیدر
بری بودرکه معرفتی نوری ورعی یعنی پرهیزلکی نورینی سویوندرمیه مطلب صوفیلق مغناسی
حاصلی رخصت طرفلرینه یاپشمیه وایکنجی بودرکه بر باطن
علمنك دعواسنی ایلمیه که انی ظاهر کتاب بوزه اوچنجی اولدرکه
کرامتی بر مرتبه یه چیقارمیه که انده حقك حرام ایتدیکی شیئك حلال
اولمسی اکلانه مثلا نقل اولنورکه بعض ولی میخانه دن دستیله
شراب الوب الینه کیردیکی کبی یا صویه تبدیل اولور ویا عسل
شربتی اولور پس بومقوله ایش ایتمك صوفیلق دکلدر وبایزید
بسطامی رحمة الله علیه بعض اصحاب واحبابنه برکون دیرکه

کلك کیده لم بر شیخ ولیلکله شهرت بولوب عوام ناس زیارتنه
وار یورلر بز دخی واروب کوره لم که نه مقوله زاهد در پس احبابی
روایت ایدرلر که شیخله معا مزبور زاهدك زیارتی قصدیله مسجده
واردق اول دخی اوندن چیقوب مسجده کلوب کیردکده قبله یه قرشو
توکوردی بایزید بسطامی همان علی الفور مرقوم شیخه سلام
ویرمدین واشتالق ایتمدین دونوب کتدی ودیدیکه بر آدم که آداب
رسول اللهی حفظ ایتمده امین اولمیه یاد عوا ایتدیکی ولایت وکرامتنده
نیجه امین حق اولسون (وینه جنید اصحابنه خطابا دیدیکه اکر بر آدمی
کرامتله کورر سکز که هواده بغداش قوروب اوتورمش صقین وایدر
دیو الدانمالك تا کورمینجه که الله تعالی نك امرنی ونهینی نه یوزدن طوتار
وشریعت حدودنی کوزه درمی کذلك شیخ سهروردی بیورمشدرکه
اکر بر کیمسه یی کورسکز که هواده اوچار وصوا اوزرنده یورر واتش
یودار اما فرائض اللهدن یا سنت مصطفویدن برینی ترك ایدرسه
تحقیق سحار وکذابدر وینه جنید بغدادی نقل ایدرکه سلیمان
دارانی که مشایخدن اولو کیمسه در دیمشدر مشایخ سوزلرندن بعض
دفعه قلبمه بریاقشمز نکته دوشردی وبن اول نکته یی قبول ایتمزدم
الا قرآن عظیم الشاندن وحدیث رسول اللهدن ایکی دلیلك شهادتیله
(وذوالنون مصری رحمه الله که اولو مشایخدندر بیورمشدرکه
الله تعالی یه محب صادق اولانك علامتی اولدرکه حبیبی محمد علیه الصلاة
والسلامه تابع اوله اخلاقنده وافعالنده وسنتلرنده وبیوردقلرنده
وبشر حافی حضرتلریکه غایت اولو کیمسه لرندر دیمشدرکه رؤیاده
حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلمی کوردم وبکا دیدیکه یا بشر
بلورمیسین الله تعالی نه سببله سنی اقرانك ماییننده نام وشان صاحبی
ایتدی بیلمم یا رسول الله دیدم بیوردیلرکه بنم سنتمه تابع اولمانك
وصلحایه خدمتك سببله واخوانکله حسن صحبت واصحابمه
واهل بیتمه محبت ایتمك ایله الله تعالی سنی ابرار منزله سنه چیقاردی
(فصول مفصلده بو عزیزك مناقبنده یازرکه اول حالی فسق وفجور

ساز وسوزه مبتلا ایکن بر بسمله یی یردن قالدیروب تعظیم ایتمسیله
توبه وهدایته مظهر اولوب بعده کرامات عالیه صاحبی اولمشدر
(حتی بر کون برکی‌نه بازرکان طائفه سیله دریاده کچمك اوزره ایکن مطلب حکایت بشر حافی
بازرکانلردن بری بر جوهر ضایع ایدر بشر حافی درویش سیما
یالن آیاق باشی قباق کزمك عادتی اولمغین جمله کمی خلقی اراسنده
صورتا اندن محتاج فقیر بولنمامغین سرقه ایله انی متهیم ایدرلر والبتده
جوهرسنده در ویردرلر اول دخی دریا بالقلرینه برکره چاغرر
یاحیتان الماء برر جوهر کتورك همان اول ساعت دریا حرکته
کلور نه کورررلر که بیچه بیك بالق اغزینه بر رقیمتلی جوهر آلوب
کلورلر وکتوروب جوهرلری کمیه براغورلر بازرکان طائفه سی انی
کوریجك بشر حافی‌نك النه وایاغنه دوشوب عذر دیلرلر اول دخی
عذرلرین قبول ایدوب جمیع جواهری انلره بخشیش ایلر وجمله
کراماتندن بری بودر که مادامکه کندی صحتده ایدی ساکن اولدیغی
شهرك صوقاقلرنده حیوان اصلا ترسلمزدی تاکه عزیزك ایاغنه
بولشمیه اشبو مرتبه یه واردیغی کچن خصلتلری سببیله اولدیغی فهم
اولندی (وینه جنید حضرتلری ابوسعید خرازدنکه مشایخك اولولرندن
وذوالنون مصرینك صحبت ارلرندندر ایکیوز یتمش یدی تاریخنده
وفات ایتمشدر نقل ایدرکه بیورمشدر هر بر باطن که ظاهر شریعته
مخالف اوله اول باطلدر مناقب شریفنده یازارکه بو عزیزك
درتیوز پاره کتاب تصنیفی واردر جنیدك یارانلرندندر (وینه جنید
حضرتلری محمد بن فضل نام عزیزدن نقل ایدر دیمشدرکه دین
اسلامك کیتمسی درت شیدندر (بری بیلدکلری ایله عمل ایلمدکلرندن
ایکنجی بیلیوب عمل ایتمدکلرندن اوچنجی ایشلدکلری عملی
اوکرنمدکلرندن دوردنجی خلقی اوکرنمدن منع ایتدکلرندن دین اسلام
بونلردن یقلور کیدر بیورمشدر (برکیلی مرحوم جنید حضرتلرندن
بومشایخك کلماتنی رسالهٔ قشیریه‌دن الوب نقل ایتدکدنصکره دیرکه
نظر ایله ای طالب حق اولان مرد عاقل که بونلر علماء طریقتك اولو

مشایخی

مشایخی واهل سلوکك عزیزلری ایکن نه مرتبه شریعت مطهره یه
تعظیم ایدوب باطن علمی انك اوزرینه بنا ایده‌یورلر وسیرت احمدیه ده
وملت حنیفیه اوزره کیدیورلر (امدی صاقین سنی جاهل شیخلرك شطح
وطاماتی یعنی باطن علمندن دم چالدیغی ترهاتی مغرور ایتمسون بونلر
علماء شریعتك یولندن ومذکور مشایخ طریقتك قوانندن طشره
چیقدقلرندنصکره مفسد وضال اولورلر وای انلره وانلره تابع اولانلره
وانلرك حالی کوزلدردینلره انلر طریق حقك قطاعیدر حقی باطل ایله
قارشدیررلر وحق نه اولدیغی کتم ایدرلر فقیر ایدر بن صحرالرده
یولجی یولین باصن قطاع طریقدن بونلر اشدر زیرا یول باصوب
قتل نفس ایدن کناه کبائر ایتمش اولور کافر اولمز وابدی جهنمده قالمز
واولدردیکی آدم مؤمن ایسه * من قتل عند ماله فهو شهید * حدیث
شریفی موجبنجه شهید اولوب جنته کیدر ونوعا اول آدمه ایلکی
طوقنمش اولور اما جاهل اولوب عقیده سی پاك اولمیان شیخ کچینلر
امی مؤمنلرك عقیده سنی افساد ایدوب ایمانلرندن آیرلمرینه وابدی
جهنمده قالمه لرینه سبب اولور زیرا علماء عظام یازمشلردرکه ایمانی
کیدرن سببلرك اقواسی اوچ سببدر اولکی حب دنیا ایکنجی
ظلم عباد اوچنجی عقیده واعتقاد بوزغونلغیدر ایمدی مؤمن قرنداشلره
بو بابده نصیحت اجمالیه بودرکه تفسیر واحادیث نقلنه قادر اولمیان
شیخه جدا بیعت ایتمیه‌لر تاکه عقیده‌لرین پاك طوتوب سلیم الصدر
قلالر (اوچنجی اقتصاد فی العملدر یعنی عملده اعتداله رعایت ایدوب
نه حددن اشوره ونه اکسك ایلیه وبو بابده آیات کریمه لردن دلیل مطلب الاقتصاد فی العمل
کتوردیکی دلیلك بری * یرید الله بکم الیسر ولا یرید بکم العسر *
معنای شریفی بودرکه الله تعالی هر امرده سیزه قولایلق مراد ایلر زحمت
ومشقت مراد ایلمز وبر آیت کریمه سنده بیوررکه ای ایمان کتورن
کیمسه‌لر الله تعالی سیزه حلال ایتدیکی اشیاء لذیذی حرام ایتمك
وتجاوزلق ایدوب حرامه دخی حلال دیمك الله تعالی محقق تجاوزلق
ایدنلری سومز یعنی انلره رضاسی یوقدر واحادیث شریفه‌لردن

مثلا مسافر ایکن رمضان شریفی صائم اولمق عزیمتدر صائم اولمامق
رخصتدر یعنی بوحدیث شریفلردن اکلاشیلن بودرکه عابد اولان
مؤمنلر نفسلرینی قتی مجاهده یه دوشورمیوب اقتضا ایتدیکی یرده
رخصتله دخی عمل ایلسونلر (ودخی مسلم و بخاری علیهما رحمة الباری
اهل حدیثك اولو شیخلریدر وانلرك نقلی حدیثك معتبرلریدر
عبدالله بن عمرو بن عاصدن نقل ایدرکه عبدالله دیمشدرکه عمرم
اولدقچه کونمی صائم وکیجه‌می قائم اولورم دیدیکمی مکر حضرت
پیغمبر محمد علیه الصلاة والسلامه خبر ویرمشلر پس رسول الله علیه
الصلاة والسلام حضرتلری سن بویله دیمش سن واقعمیدر دیو بندن
سؤال ایتدکده ایتدم بابام انام سکا فدا اولسون یارسول الله دیدم
رسول الله بکا ایتدیکه سن بوکا قادر دکلسن انجق کاهیجه صائم اول
وکیجه‌نك برمقدارینی قائم اول هر آیده اوچ کونی صائم اول هر کونی
اون ير ینه اولوب ییل اورجنی طوتمش اولورسین بن ایتدم یارسول الله
بن بوندن افضل صومه قادرم حضرت رسول الله دیدیکه بوندن
افضل استرایسك برکون صائم اول وایکی کون افطار ایله بن ینه
دیدمکی بوندن افضلنه قادرم حضرت رسول الله بیوردیکه برکون
صائم اول برکون افطار ایله وصوم داود بودر افضل صیامدر
بن دیدمکه یا رسول الله بوندن افضلنه قادرم حضرت رسول الله
بیوردیکه بوصومدن افضل صوم یوقدر یعنی نافله صوم اراسنده
بوصوم داوددن ثوابلو صوم اولماز (وبر روایتده دیرکه تحقیق سنك
وجودکك حقی واردر وزوجه‌کك‌ده حقی واردر وسنی زیارت ایدنلرکده
حقی واردر یعنی وجودیکه رفق ایدوب عبادتده عاجز اولاجق قدر
قوتسز قومامق کرك وزوجه ایله حسن زندکانی اولمامق مرتبه سنه
وجودك کتورمك کرك وزیارتکه کلان کیمسه‌لره طعام کتورد کدنصکره
انلر ایله بیله یمك انلرك حقیدر ابدی هر کون ویا اکثر ایامده صائم
اولنجه بونلرك حقی ضایع اولور بوسببدندرکه شرعة الاسلامده یزارکه
ییل اورجنی طوتمق مکروهدر وینه طریقتده دیرکه حضرت رسول الله

بیوردر ییل اورجنی طوتان کمسه نه صائمدر ونه افطار ایتمشدر زیرا
طبیعت انجق کیجه ایله یمکی معتاد ایتمکله کوندز یمك عادتی اولوب
عبادت دیلمه دن قلمشدر وبرغیر روایتده حضرت رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم مذکور عبدالله‌ه ایتمش اشتدمکه سن
هر کیجه قرآن عظیمی ختم ایدرمشسن بلی یارسول الله دیدم بیوردیکه
آیده بر ختم ایله بن ایتدم بوندن افضلنه قادرم یا رسول الله
ینه بیوردیلرکه اکر افضل استرایسك یدی کونده بر ختم ایله
بوندن افضل اولماز مذکور عبدالله ایدر حضرته بوخصوصده زیاده
ثقلت ایتدیکم سببیله بیوردیکه (ای عبدالله بلکه عمرك اوزون اولوب
پیرلك عالمنه کله‌سین اول زمان دیه سنکه نولیدی بن رسول الله‌نك
رخصتنی قبول ایتمش اولیدم (وبر روایتده حضرت بیورمشدرکه
اورجلرك الك مقبولی یعنی نافله اراسنده حضرت داود صومیدرکه
برکون بر برکون صائم اولوردی ونافله نمازك الك مقبولی حضرت داود
نمازیدرکه نصف کیجه یه دك او یوردی وثلثنی قائم اولوب نماز قیلاردی
وینه سد سنی یعنی التنجی حصه‌سنی صباح اغرمزدن اوجه استراحت
ایچون او یوردی (امابوخصوصده فقهانك کلامی بودرکه صاحب
طریقه اختیار نام کتابدن نقل ایدرکه دیمشدر طورکن فرض نمازی
ادا ایتمکدن عاجز اولاجق مرتبه یه وارنجه ریاضت ایدوب کشی
کندوینی آج طوتمق جائز دکلدر ودابلی حضرتك بیوردیغی (نفسك
مطیتك فارفق بها) حدیثیدر یعنی وجودك سنك طوارکدر اکا رفق ایله
یعنی ملایمتلی طوت رفق دکلدرکه طمرلرك سکرلرك کسوب وجودك
اریده سن ودخی عبادتك ترکی جائز اولمدیغی کبی ترکنه سبب اولاجق
قدر اچلق دخی جائز دکلدر وینه انجلین اختیار نام کتابده دیرکه کسب
وکار برقاچ نوعدر بری فرضدر کندی نفسنه واهل وعیالنه وقضاء
دیوننه یتجك قدر وبرنوعی مستحب درکه بوفرض اوزرینه ارتورمق
تاکه انکله فقرایی کوزه ده وخصمنه واقرباسنه بولنه وبومرتبه کار
افضلدر نافله نماز قلمقدن واورج طوتمقدن زیرا نافله‌نك فائده‌سی انجق

مطلب انواع کسب

کندینه در اما کسبك نفعی هم کندینه وهم غیری یه در و بوکا دلیل
نه دیر دیرسك حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلامك قولیدر که
بیورمشدر * خیر الناس من ینفع الناس * یعنی خلقك خیرلیسی اول
کیمسه درکه ناسه فائده سی طوقنه وصراط سوی نام کتابده وغیریده
یازارکه غنیء شاکر فقیر صابردن اولیدر فائده سی خلقه اولدیغی سببدن
کرجك صوفیون طائفه سی فقیر صابری ترجیح ایدرلر دلیللری بودرکه
یوم قیامتده فقرا اغنیادن بشیوز ییل ایلرو جنته کیررلر دیرلر اما
فقها بو حدیثی غیر پیغمبرلرك امتی اغنیاسندن فقرا ایلرو کیرمك اوزره
حمل ایدرلر * الید العلیا خیر من الید السفلی * بیوردیغنك معناسی
ویرن کیمسه نك الی الان کیمسه نك الندن خیرلودر دیو تحفة الملوکده
قید ایلمشدر فقهانك بر دلیلی دخی بودر (کسبك اوچنجی نوعی مباحدرکه
اول فرض اوزرینه زیاده اوله تجمل ورفاهیت واظهار نعمت ایچون
(دردنجی نوعی حرامدرکه اول تفاخر وتکبرلك ایچون قزانیلان مالدرکه
اکر حلالدن دخی اولورسه بو نیت ایله ینه حرامدر (وینه طریقتده
تاتارخانیه نام کتابدن نقل ایدرکه برجماعتك شهرلردن طشره بریرده
جمع اولوب کندیلرینی لذیذ وخلال طعاملردن کسوب وبیکار اولوب
انده حقه عبادت ایلملری مکروهدرلازم ومستحب اولان بودرکه کسب
حلال ایلیوب شهرلرده جمعه وجماعاته ملازمت ایدهلر بو محلده صاحب
طریقت برسؤال کتورمش اکر دینورسه سنك بو فصلده نقل ایلدیکك
دلیللر مشایخ سلفك یازیلان احوالنه معارضدرکه انلرك قتی قتی
ریاضتلری وکثرت مجاهدهلری شو مرتبه ایدیکه کیمی ییل اورجنی طوتوب
وکیجهلرین قائم اولمق ویتسو ابدستیله صباح نمازین قلمق وصوم وصال
ایلمك یعنی اوچر کون یدیشر کون قرقر کون یمك ولذیذ طعاملردن
اجتناب ایتمك وکونده بر یا ایکی یا اوچ کره قرآن عظیم ختم ایتمك واقع
اولمشدر بوکا نه جواب ویریلور جواب بودرکه اولا وحی بیوریلان
کلامله غیری کلام بیننده معارضه اولماز تاکه جوابه محتاج اوله سکالازم
اولان قرآن عظیمك وحدیث شریفك بیوردیغنی طوتمقدر دینوز

(ثانیا اول مشایخدن نقل اولنان روایتك صحتنه تسلیم دکل زیرا انلرده
بحث وتفتیش اولنمامش حدیث روایتنده اولدیغی کبی بلکه
اکثریسنده سند ودلیلدن خالیدر قرآن عظیم واخبار نبویه ایسه بویله
دکلدر پس ایکیسی برابر اولمدیکه بری برینه تعارض ایلیه (اوچنجی
جوابمز بودرکه کچن حدیثلرده نفسه قتی اشوری زحمت ویروب عبادت
ایلمك ایکی علت ایله علتلندیکه علم کلامده برینه برهان لمی دیرلرکه
علت قویه در انك ایچون اول فعلی ترك ایتملك اقتضا ایدرکه قتی آج
اولمق نفسك هلاکلغنه وغیر ایچون واجب اولان حقی ضایع ایتمکه
یا عبادتی ترك ایتمکه ویا مداومتنی ترك ایتمکه سببدر دیدکلریدر (وایکنجی
علتنه برهان انی دیرلرکه اول دینلان حکمی تحقیق ایدر علتدر وانك
بیانی بودرکه حضرت حبیب الله علیه الصلوة والسلام رحمة للعالمین
کوندرلمشدر وجمیع ناسدن حقی زیاده بیلن وعظمتنی اکلایوب خوف
ایلین اول ایکن نیچون اویله آغر عبادتلرده که مشایخدن نقل اولنور
اول دخی چالشمزدی واصحابنی منع ایتدیکی حاشا که بخللندن اوله بلکه
تکری تعالی یه زیاده یقین ایده جك طریق ذکر ایتدیکی طریقدر غیری
اولیدی انی بیان ایدوب کندی دخی انی وجوده کتورردی * ایمدی
بز بوندن قطعی بیلورز که بزه حدیثلر ایله بیان ایتدیکی وبیوردیغی
طریق معرفة الالهیه اولاشدریجی ورضاء شریفنه یاقلشدریجی طریقدر
حتی حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حدیث شریفنده
بیورمشدر اکر حضرت موسی صاغ اولیدی بنم شریعتمه کیروب بکا
تابع اولمقدن غیری چاره بوله مزدی ایمدی بو عزیزلرك سنتدن خارج
ایشلرینی شوکا حمل ایده رزکه قلبلرینك مرضلرینی اول آشوری
مجاهدهلر ایله علاج ایلدیلر غیر دوالو ازاله سی ممکن اولمدیغندن
یاخود اول عبادت انلره عادت وطبیعت ایسنکی اولمغله انی غدا
ایدینوب وحق زوجهلرین اکسك ایتمامش اولهلر یوخسه شو اعتقادده
اولمق کرك که انلرك ایتدیکی عبادت حضرتك بیوردیغی عبادتدن
افضل اوله (اما برکیمسه دیسه که بزم پیغمبریمز مرتبهٔ کمالدن برمقامه

ارشمش ایدیکه انی حقه توجهندن برشی مانع اولمازدی کرك خلقله
سویلشمسی وکرك یمه سی وایچمسی واویومسی وکرك خاتونلریله
قارشمه سی اکا خلوت وعزلت برابر ایدی آنکیچون همان عبادات
ظاهره ایله قانع اولوب امتنه دخی انی اوکردردی زیاده مجاهده
اوکرتمزدی بو کلامی سویلین کیمسه یه کفرخوفی واردر حتی بو کلامی
سویلین دیمشکه مشایخدن بعضیسی بودرجه یه کلدکده دیمشکه
بنی بوحالده کورن زندیق اولور واولکی حالمده کورن صدیق اولور
یعنی صوکنده همان بش وقتن قیلوب فرضی وسنتی ادا ایلیوب اکل
وشرب ایدوب یاتور واویورایمش عوام کبی پس اولکی ریاضتلرین
بیلن انی اول حالده کوردکده انکار ایدوب زندیق اولور واولکی
حالنده کورنلر انك مجاهده سنه باقوب انلردخی اول یوله کیروب صدیق
اولورلر دیمکدر بونك کبی سوزلرقتی یکلشدر زیرا مؤمن مقامات اولیادن
برمقامه ایاق باصسه عبادتنی آرتورر وحق تعالینك ویردیکی نعمتنه
شکراوزره اولور نتکیم حضرت سرور کائنات علیه افضل التحیات
کیجه ایچنده نمازده زیاده ایاق اوزره طورماسندن مبارك ایاغنده
اغری پیدا اولدی اول زمان عائشهٔ صدیقه دیدیکه یارسول الله سنك
ما تقدم وما تأخرکناهلرك یارلغنمش ایکن نیچون بومرتبه نفسکه زحمت
ویرسك حضرت دیدیکه (افلا کون عبدا شکورا) یعنی خدانك
بواولو نعمتلرینه شکرایدیجی قوللرندن اولمامی ایمدی برکشی کرك
نعمت دنیویه یه وکرك اخرویه یه واصل اولوب ترقی بولدقجه عبادتنده
دخی ترقی ایتمك واجبدر تاکه نعمتی ازدیاد بوله * نتکیم حضرت مولانا
قدس الله سره الاعلی دیمشدر (شکر نعمت نعمتت افزون کند
کفر نعمت ازکفت بیرون کند) معناسی بودرکه نعمتك شکری سنك
نعمتکی زیاده ایدر کفران نعمه نعمتکی الکدن طشره چیقارر ونعمتك
شکری دخی هم قوالله وهم فعلله اولور قولله اولدرکه * الحمد لله تعالی
بزه بو نعمتی ویردی دیو خلق ایچنده دخی انی سویلیوب تحدیث نعمت
ایده اما شکر فعلی اولدرکه اول نعمتك برمقدارینی محتاج اولانلره

بذل

بذل ایلیه تو بو شکر لسان شکریدن نیجه درجه اقوی در اول
سببدن شیخ سعدی بو بیتده الی لسان اوزرینه تقدیم ایتدیکه دیمشدر
(ازدست وزبان که براید * کز عهده شکرش بدر آید) معناسی بودرکه
کیمك الندن دخی دیلندن کلورکه باری تعالی حضرتلرینك شکری
عهده سندن طشره کله * ایکنجی باب شریعت محمدیه ده اولان امور
مهمه بیانده درکه اعتقادی لازم اولاجق شیلردر (بو باب دخی
اولکی کبی اوچ فصلدر اولکی فصل تصحیح اعتقاد بیاننده در
واعتقاد کوکلده برشیئی قطعیجه بیلکه واذعان وقبول ایتمکه دیرلرکه
هیچ شبهه احتمالی اولمیه وبوکا عقیده دخی دیرلر ایمدی بو ذکر
اوله جق ماده لری قطعیجه بیلمك واینانمق هرمؤمنه لازمدر تاکه ایمانی
واعمالی درست اوله زیرا عقیده درست اولمدقجه اعمال درست اولماز
بناسی بونلردر وبو علمه علم کلام وعلم توحید وعلم اصول دیرلر اهل
سنت والجماعت مذهبی یعنی رسول اکرمك واصحاب کزینك مذهبی
بودر وبو مذهب صاحبلرینه فرقهٔ ناجیه دیرلر واول یتمش ایکی
فرقه که یرلری جهنمدر بو حدیث شریفده بیوررانلره اهل قبله دیرلر
* ومعلوم اوله که درت مذهب واردر حنفی وشافعی ومالکی وحنبلی
بونلرك جمله سی اهل سنتدر وبو اصولده متفقلردر انکیچون دورتنه ده
حق دیرلر انجق بو مذهب صاحبلرینك اختلافی عملیاتده در یعنی
انساندن صادر اولاجق عبادتلرده وسائر ایشلرده در یوخسه بو اعتقاد
بابنده جمله سی یك دل ویك جهتدر وجمیع انبیا وملائکهٔ سما ویرلرده
طریق اسلامی طوتن امت جمله سی بو اعتقاد ایله معتقدلردر الا امت
محمد اراسنده اول یتمش ایکی فرقه بو اعتقاد بابنك اکثرینه قائل
دکللردر اول سببدن یرلری ناردر ایمدی اوقیان ودکلیان قرنداشلر
غفلت یوغین قولاغندن چیقاروب جان وکوکلدن دکلمك کرکدر زیرا
امام اعظم حضرتلری فقه اکبرنده دیمشدر که برانسانه توحید بابنده
برمشکل عارض اولسه عندالله تعالی حق نه ایسه اول حالده انی اعتقاد
ایده اما اویله آلیقومیوب علمادن اول مشکلی حل ایدنجیه دك استفسار

مطلب شریعت محمدیه ده
امور مهمه

مطلب تفصيل اعتقاد اهل السنة والجماعة

ایلیه زیرا توحید بابنده شك وتوقف ایتمك کفردر دیو تحریر اولنمشدر
اکابناء بو محلی تفصیله کتوردك تاکه سائر حکایات کتابلرینده بو محلی
قیاس ایدوب غفلتله کچمیه‌لر بیت (یاالهی سن عنایت قیل ودادی
عاجزه * کیم صفات وذاتکك وصفن کما ایله یازه * مؤمنه واجبدر که
اعتقاد ایلیه تحقیقا الله بردر اکا برشی بکزمز جسم وعرض دکلدر
عرض اکادیرلر که جسمه محتاج اوله رنك ورایحه کبی یعنی الله تعالی
بونلردن برینه بکزمز جوهر دکلدر جوهر اکا دیرلر که اندن جسم
حاصل اوله یعنی پاره‌لنمغه قابل اولمیان کوجك پارچه‌لره دیرلر الله
تعالی اندن منزهدر صورت دکلدر اوجی ونهایتی اولور شی دکلدر وجزء
جزء اولاجق شیء کبی دکلدر یمز وایچمز واندن اولاد طوغمدی
وکندی طوغمدی نتیجه بودرکه اکا بکزر شیء اولمز مکان ایستمز
واوزرندن زمان کچمز وآلتی جهتدن برجهتی یوقدر یعنی صاغدن
وصولدن واوکدن وآردندن واوستدن وآلتدن منزهدر وبونلرك برنده
دکلدر وانك اوزرینه برشی واجب دکلدر وخلق ایتدیکی شیلردن
برحادث ذاتنه یاقلشمز حکیمدر برشیئی ایشلمز ویراتمز الا برحکمت وفائده
ایچون دیلدیکنی ایشلر ذاتنك ایجاب واقتضاسیله دکل ومختاردر
نقصان صفتلرندن منزهدر وکمال صفتلریله موصوفدر وصکره‌دن
حاصل اولاجق کمالدن منزهدر قدیمدر ازلیدر وابدیدر یعنی اولی
وآخری یوقدر (والله تعالینك سکز صفتی واردرکه ذات شریفیله
قائملردر وبو صفات ازلیدر اماباری تعالینك عینی دکلدر وغیریده
دکلدر واول دیدیکمز صفاتلردن (بری حیات صفتیدر که علم وقدرتك
صحتنی اقتضا ایدر یوخسه یاراتدیغی ذی روح حیوانی کبی دکلدر اکا
بکزمز (بری علم صفتیدر اما بزم علممز کبی دکلدرکه صکره‌دن حاصل
اولمش اوله انك علمی ازلیدر (اوچنجی قدرت صفتیدر مخلوقنك قدرتنه
بکزمز وانك قدرتی قتنده اون سکز بیك عالمی یراتمق ایله برسکی
براتمق برابردر وهیچ عجز کلمز (دردنجی صفتی سمعدر یعنی ایشتمکدر
امابزم ایشتممز کبی دکلدر حتی برآدم برآدمه برشی فسلدسه اکراول

آدم انی ایشتمسه الله تعالی انی اشیدر وقرنجه باصد قده اباغنك
سسنی اشیدر (بشنجی صفتی بصردر یعنی کورمکدر اما بزم کورممز کبی
دکلدر قرا کو کیجه ایچنده قره قرنجه‌نك قره طاش اوزرنده کزدیکنی کورر
یرلر وطاشلر وکوکلر ایچنده مضمر اولان شیئی کورر (التنجی صفتی
ارادتدر یعنی دیلرایسه برشیئی یارادر ووجوده کتورر ودیلمز سه کتورمز
یوخسه برشیئی یراتمق شانندن اولوب انی یراتممغه مجالی اولمیه اویله
دکلدر مثلا آتشك عادتا یاقسی کبی که یاقق انك شانندر ارادتی الده
دکلدر الله تعالی بوکا بکزمز (یدنجی صفتی تکویندر یعنی برشیئی
عدمدن وجوده کتوروب اولدرمق یاخود وجودن یوق ایتمك
برصفت ازلیسیدر (سکزنجی صفت کلامدر یعنی سویلمك اما بزم
سویلمه‌مز کبی دیل واغز وحرف وصوت ایله دکلدر زیرا انك کلامی
سائر صفات سبعه‌سی کبی ازلیدر بو حرفلر وصوتلر بزه تعلیم ایچون
یرادلمش اول سببدندرکه کلام الله یعنی قرأن عظیم مخلوق دکلدر دینمشدر
(ودار آخرتده الله تعالینك دیدار شریفن کورمك حقدر قرأن ایله ثابت
وعقلا جائزدر جنتده کوریلور اما مکانده وجهتده مقابله‌ده دکلدر
بلا کیف یعنی نته‌لکسز کوریلور امادنیاده کورنمسی عقلا جائزدر اما
نقلده علما اختلاف ایلدیلر اصح قولده حضرت حبیب الله دن
غیری یه کورنمسی واقع اولمامشدر اما رؤیاده کورنمسنده دخی
علما اختلاف ایلدیلر صورت وجسمدن منزه اولدیغیچون بعضیلری
جائز اولمه‌سنی منع ایلدیلر وبعضیلری رؤیاده کورمك جائزدر دیدیلر
ونیجه مشایخدن کوردکلری نقل اولنور اما الله تعالی کندی ذات شریفنی
علی الدوام کورمسنده هیچ علمامز بینده اختلاف یوقدر فقه اکبر
شرحنده بویلجه مسطوردر (وعالم جمیع اجزاسیله وصفاتیله حادثدر
یعنی عرش اعلادن یرلر آلتنه وارنجه جمیع کراستهسیله ولونیله
حادثدر یعنی یوقدن وار اولمشدر الله تعالینك یراتمسیله اندن غیری خالق
یوقدر وجمیع موجودات انك تقدیریله وعلمیله وارادتیله وقضاسیله در
(وقوللرینك اختیارلری واردر عملرنده اول اختیارلرینه بناء

مطلب حق تعالی حضرتلرینك رؤیاده کورلمسی

صالح عمللرینه ثواب ویریلوب ویرامز عمللری چون عقاب اولنور
وعمل صالح الله تعالینك رضاسیله ومحبتیله در اما یرامز عمللر الله تعالینك
رضاسیله ومحبتیله دکلدر والله تعالینك ثواب ویردیکی محض فضلندندر
یوخسه عبادتله مستحق دکللرز والله تعالی نك عقاب ایلمسی محض
عدالتدر ظلم دکلدر زیرا اعضاء صحیحه ویردیکندن غیری اختیار
دخی ویرمش ایدی وقدرت ویرمشدر واول قدرت فعله مقارنتله
خلق اولنور یعنی الله تعالی قادر اولمیانه تکلیف ایتمز الاقدرتی اولانه که
عقل وسمع یرنده اولدقده اوزرینه قدرت بناقیلنور وفعلنه مباشرت
ایتدیکی کبی اول فعل خلق اولنور مثلا ابدسته باپشدیغی کبی قدرت
خلق اولنور یعنی ابریغی اکدیررسین آبدست آلورسین یوخسه تنبللر کبی
اوتورب جبریلر مذهبنجه انسانك الندن نه کلوردیرایسك ابدسته قدرت
وعبادته لیاقت خلق اولنمز وعبد قدرتی اولمیان شیئله تکلیف اولنمز
ومقتول کندی اجلیله اولمشدر واجل بردر یعنی حکمانك دیدکلری کبی
اجل ایکیدر قتلدن وباطاعون کبی آفتدن کتمسی مقدم اولوب
ایکنجی اجلی کندی طبعیله افنسز اولمسی اوله واولکیسنه اجل اختزامی
ایکنجیسنه اجل طبیعی دیرلر اویله دکلدر زیرا بواجل تقدیر الهی
ایله‌در وعلم الهیده ینه اولاجق بردر (لکن بو محلده اکلامق کرکدر که مطلب اجل قضا واجل معلق
بزم علمامز اجلی برغیری طرزله تقسیم ایدوب دیمشلر که اجل ایکی قسمدر
بری اجل قضا وبری اجل معلقدر اجل قضا اولدر که الله جل جلاله
برکشینك اجلنی تقدیر ایتدکده ولوح محفوظده یازدقده زیاده لکنه سبب
اولانلردن برینه تعلیق ایتمش وباغلامش انجق قطعیجه یازمش
بوفلان ابن فلانك عمری شوقدر بیك نفس اولوب اجلی فلان وقتده‌در
دیمش اوله بوکا اجل قضا واجل مسمی دیرلر که تغییر قبول ایلمز *
فاذا جاء اجلهم لا یستأخرون ساعة ولا یستقدمون * آیهٔ کریمه سی
بو اجل قضا حقنده در * اذا جاء القدر لا ینفع الحذر * حدیث شریفی
بوقسم تقدیردن صقنمق فائده ویرمدیکنی بیان ایدر واجل معلق اولدر که
الله تعالی برکشینك عمرنی تقدیر ایدوب لوح محفوظده یازدیغنده

سبعه

برسببه تعلیق ایلر وباغلرمثلا فلان ابن فلان ر بسنه مطیع اولوب صدقهٔ
فلانیهٔ ویررسه وصلهٔ رحم ایلرسه عمری سکسان ییل اولسون واکر صدقه
ویرمیوب صلهٔ رحم ایلمیوب ر بسنه عاصی اولور ایسه عمری قرق ییل
اولسون دیوقید اولنور بوکا اجل معلق دیرلر اکر اول شرطی یرینه
کتوررسه عمری دخی اوزون اولوب ینه اجلی براولوب صکره کی اجلیله
اولور واکر عمری اوزونلغنه سبب اولان شرطلره مقید ومشغول اولمیوب
وجوده کتورمز ایسه عمری دخی اوزون اولمیوب اولکی اجل ایله وفات
بولور وبوکا دلیل سرورکائناتك * الصدقة والصلة تزیدان فی الاعمار *
قول شریفیدر یعنی دیمك اولور که صدقه ویرمك وصلهٔ رحم ایتمك
عمری زیاده ایدرلر ایمدی حقیقتده ینه اجل بردر یا اجل قضا یا اجل
معلق اولاجقدر وبو اجل معلق غیرمعین اسباب اوزرینه دخی معلق
اولور نتکیم قرآن عظیمده انی آشکاره ایدر دلیل * ولا تلقوا بایدیکم
الی التهلکة * آیت کریمه سیدر معناسی شریفی کندیکزی هلاکه
براقك تا که اجله سبب اولاجق شرط بولنمیه دیمکدر نتکیم شیخ
سعدی بو معناده دیمشدر بیت * کرچه کس بی اجل نخواهد مرد *
تو مرو در دهان اژدرها * معناسی بودر اکرچه کیمسه اجلسز اولمز
اما سن اژدرها اغزینه کتمه زیرا احتمال که اجلك اکا معلق اوله اما
اکر معلق اولمامش اوله قورتلمق اولور ولکن تقدیرنه اولدیغنه
کیمسه نك علمی اولمدیغندن مؤمنه لازمدر که عمرینه ودیننه ضرر
ویره‌جك شیلردن اجتناب ایدوب عمر وعمل صالح ازدیادینه سبب
اولاجق شیلری وجوده کتوره تا که دین ودنیاسی معمور اوله بو محل
مناسبتیله کتب کلامیه دن نقل اولندی (کلامك ینه طریقت کلامنه
بلمك کرکدر که رزق که انسان وحیوان غداالندیغی شیئه دیرلر بزم
مذهبمزده حلالنه وحرامنه رزق دیرلر وهرکس کندی رزقنی تقدیر
اولندیغی اوزره ییوب تمام ایدر نه غیرك رزقنی یر ونه غیر کیمسه انك رزقنی
یر وکشینك کندندن صکره قلان مالی کند ویه مقدر رزق دکل ایمش
غیرینك رزقی ایمش اندن اوتوری دینمشدر که انسان رزقندن زیاده

بمز اماقزا نور (وكافرلره ومؤمنلرك بعض عاصيلرينه قبرعذابى حقدر
واهل طاعتك قبرلرنده ذوق وصفا ايلملرى حقدر ومنكر ونكيرسؤاليده
وقبردن بويله وجوديله قوپمق وميزان حقدر دنيا ميزاننه بكزمز
وهركسك عملنك دفترلرى النه ويرلمك وعندالله سؤال اولنمق حقدر
وحوض كه قيامت اسبسنده امت محمده يوم محشرده ايچورسه‌لركركدر
حقدر مشارق حديثلرنده يازركه حضرت رسول اكرم صلى الله تعالى
عليه وسلم بيورمشدر تحقيق قيامت كوننده حوضم اوزرنده طوروب
كلنلرى وايچنلرى نظر ايدركن امتمدن برطائفهٔ حوضه ياقلشمدن
قووه‌لر بن ايدمكه يارب بونلرده بندندر حق امتمدندر رب العزتدن
خطاب وندا كله كه ياحبيبم بلمزسين بونلرسندنصكره نه‌لر احداث ايلديلر
و بونلر وار دنجه كيرويه كتديلر يعنى بيوروغكى وسنتكى طوتميوب
معصيته وبدعته دوشديلر وياخود كفر ارتكاب ايتديلر ديمك اوله ايمدى
بوحديثده تنبيه واردر كه امت محمد دنم دينن كيمسه احداث اولان
بدعتلردن اجتناب ايليه‌تا كه يوم قيامتده اول حوضدن قوولان طائفه‌دن
اولميوب اول آب پاكدن نوش ايلمك ميسر اوله و بدعتدن مراد بدعت
سيئه‌در تنكيم بيانى كچدى و بلمك كركدر كه آب كوثر جنتده اولور حوض
ايسه محشر ميداننده اولور (وصراط حقدر قيلدن اينجه وقليچدن
كسكين ديلديكى صعوبت مرورندن كنايه‌در (و پيغمبرلرك واوليانك
وعلمانك وشهدانك بعض اهل كبائر ايچون وغير ايچون شفاعتلرى
حقدر وجنت وجهنم الآن يارادلمش وموجودلردر و باقيلردر
نه انلر ونه اهللرى فانى اولورلر (ومعراج كه رسول اكرم صلى الله تعالى
عليه وسلم جسديله اويانقلقده مسجد حرامدن مسجد اقصايه اندن
كوكلره وحق تعالى ديلديكى يرلره كتديكيدر حقدر (واشراط
ساعتدن خبر ويرديكى دجالك ودابة الارضك و يأجوج ومأجوجك
چيقمه‌سى حقدر وحضرت عيسانك كوكدن يره اينمسى وكونشك
مغربدن طوغمسى جمله حقدر ومشارق حديثلرنده ديمشدر كه ابتدا
ظهور ايدن علامت كونشك مغربدن طوغمسيدر واول كون دابة

الارض دخى چقار ودخى كناه كبائر مؤمنى ايماندن چقارمز وكفره
اوغراتمز وابدى جهنمده آليقومز وطاعت وعبادتنى محوايتمز الله تعالى
شرك كتورەنى يارلغمز وشركدن وكفردن غيرى‌يى ديلرسه عفوايدر
توبه سز دخى اولديسه والله تعالى صغيره ايچون دخى عذاب ايتمك
جائزدر كبائردن اجتناب اوزره ايسه ده والله تعالى محض فضلندن دعالرى
مستجاب ايدر وحاجتلرى روا ايدر (وايمان واسلام بردر يعنى ايمان
مطلب ايمان واسلام بردر
نه ايسه اسلام دخى اودر كه حضرت پيغمبره اينانمغه ديرلر جميع
حق طرفندن كتورديكى و بيورديغى شيئه كه بالضروره بيلنمشدر
يعنى تواتر ايله ومشهور اولمغله علم ضرورى حاصل اولوب انك كبى شيئه
ايمان كتورمك واجب اولور پس بركيمسه برمتواتر حديثى ويا مشهور
حديثى انكار ايلسه كفر لازم كلور زيرا بو ايكيسى علم ضرورى‌يى افاده ايدر
اما اكر خبر واحد ايله ثابت اولان حديثى انكار ايلسه كفر لازم كلمز اول
سببدن ايمانك تعريفنده بالضروره قيدى اولنمشدر (ايمدى ايمان قلبله
پيغمبره اينانمغه دينور اما دل ايله اقرار واعمال صالحه نفس ايماندن دكل
انجق ميوه‌سى شكلنده در ايمان اكسلمز وارتمز زيرا عبد ايكيدن خالى
دكل ياقطعيجه پيغمبره اينانور مؤمن اولور و يااينانمزده كافر اولور و بو
اعتقاد بابى اولمغله قطعيجه تصديق معتبردر يوخسه ظن غالب ايله اعتقاد
ايلمك بو بابده جائز دكلدر انجق عملياتده جائزدر تنكيم فقه اكبر شرحنده
مسطوردر وفقها قتنده تصديق نبى‌يه دل ايله اقرار ايلمك شرطندندر
تا كه اوزرينه احكام شريعت اجرا اولنه اما ايمانك شرط قويسى
اولمديغندن عذر سببيله ساقط اولور مثلا دلسز آدمدن ساقطدر
زيرا اقراره مجالى يوقدر بردخى كفار ارasنده كوكل ايله تصديق ايدن آدم
قتل اولنمق خوفندن اكر دل ايله اقرار ايتمزسه ده عندالله مؤمندر
مطلب اعتقاد قطعى لازمدر
كذلك برهبان دين اسلامك حق اولسنى اكلايوب ومحمد عليه السلامه
وكتورديكنه كوكليله تصديق ايلسه واينانسه ولكن رياستدن
ويا بكلكندن معزول اولمق خوفيله شويلجه بلا اقرار دنيادن كتسه
علماء متكلمين قتنده اول شخص عندالله مؤمندر ولكن اظهاردين

ایتدیکیچون واعمال اسلامیه یی وجوده کتوردیکیچون عقوبت
اولنور اما ابدی جهنمده قالمز زیرا اصل ایمان که تصدیق بالقلبدر
انده موجود ایدی بوسببدن اوتوری دیمشدر که اسلام وکفر برحکم
معنویدر ظاهرده کورینان علامتیدر مثلا دل ایله اقرار ایتمك ونماز
قیلمق وزکوة ویرمك ورمضان شریف آیی صائم اولمق وحج ایتمك
بونلر ایمانك شرطیدر یعنی علامتیدر بونلردن کشینك ایمانینه حکم
اولنور یوخسه بونلر ایمان تحتنده داخل دکلدر زیرا نماز قیلمیان ویازکاة
ویرمیان آدم کافر اولمق اقتضا ایدردی اما عاصی اولور کافر اولماز مکر که
بونلردن برینك فرضیتنی انکار ایلیه ویا ترکی حلالدر دیه اول زمان
کافر اولور اما تکاسل واهمال ایله بونلردن برینی اوزرینه فرض ایکن
ترك ایدرسه فاسقدر وعاصیدر ومؤمن اولان کیمسه یه مؤمن میسن
دیدکلرنده حقا مؤمنم دیه ان شاء الله دیمیه تأویلنه قادر اولمزسه کفر
خوفی واردر وایمان کشینك اقراری وتصدیقی اولمغله مخلوقدر
وکسبیدر اما حضرت حقك کندینی بیلمکه واکلمغه وصراط مستقیمه
هدایت ایلمسی معناسنه مخلوق دکلدر دینور یعنی بو کلامك معناسی
بودر که اقرار وتصدیق بزم کسبمزدر اما بو اقراره وتصدیقه بزی
سوق ایدن وبونلری اختیار ایتمکی ترجیح ایتدیرن هدایت حقدر
بزم کسبمزدن خارج برمعنادر وبو جهتله ایمان مخلوق دکلدر
دینور اول سببدن حضرت باری جل جلاله حبیبنه * انك لا تهدی
من احببت ولكن الله یهدی من یشاء * بیوردی معنای شریفی
بودر که یا حبیبم سن سودیکك کیمسه لره هدایت ایده مزسین لکن
ربك دیلدیکنه هدایت ایدر (ایمدی بزم مذهبمزده هدایت قول
النده دکلدر اما معتزله هدایت بزم الیمزده در دیرلر (ومقلدك ایمانی مطلب مقلدك ایمانی صحیحدر
صحیحدر لکن دلیل کتورمکه قادر اولمدیغندن کناهکاردر ومقلد
اول کیمسه در که طاغ باشنده بیویوب غیریدن اشتدیکی اوزره اللهك
وحدانیتنه وپیغمبرك رسالتنه ایناته ولکن آی وکوندن وعالمك تبدلندن
الله تعالینك وارلغنه هیچ بردرلو دلیلی اولمیه مقلدا کافردیرلر اما شهر خلقی

مقلد دکللردر دیمشلر زیرا هر بری بر دلیل بولمغه قادردر ومعلوم اوله که
بوجمیع مخلوقات خالقك وجودینه دلیل وهر بری مذکر رب جلیلدر
* وان من شیء الا یسبح بحمده * بیورالدیغی بودر ولکن مشایخ
کرامدن نیجه عقله ملایم قوی دلیللر نقل اولنور حتی جعفر صادق
رضی الله تعالی عنه دیمشدر که بال اروسندن یك دلیل اولور که صغیر
بوجك اولوب برطرفندن زهر وبرطرفندن عسل آقیدوب بری برینه
برازاجق یرده قرشماسی دلیلدر که انك صانعی قدرت وحکمت
صاحبیدر وبونی بوطرزله خلق ایدن واردر کندولکی ایله اولمامشدر
ومشایخك بعضیسی قرمزی الاجه قرنفلی دلیل طوتمشلردر که سیاه
طوپراقدن یشل بتدکدنصکره وصاپی یشل ایکن ایچروسنده قزل
رنك وتل قلمیله یازلمش شکلنده الاجه لر اولمق صانعی ومصوری
وار ایدیکنه روشن دلیلدر دیمشلر وبو معنایه شیخ سعدی دیمشدر
بیت * برك درختان سبز * در نظر هوشیار * هر ورقی دفتریست * معرفت
کردکار * دیمك اولور که اغچلرك هر بر یشل یپراغی عاقلك نظرنده
تکری تعالینك معرفتیچون بر کتابدر یعنی وجود وقدرتنه دلیلدر شیخ
مز بورك توحید الهیده بو بیتی مقبول حق اولمغله شیخك سعادتخانه سی
اوزرینه ملکلر طبقلرله صحیح وصحیح یعنی رؤیاء صالحه ده کورمشلردر (مثلا
جامی سبحة الاسرارده یازمشدر والله تعالینك بشره کندی جنسندن
معجزاتله وکتابلریله انبیا کوندردیکنده حکمت بالغه واردر واول انبیا
کفردن وکذبدن جمیع حاللرنده بریلردر وانلره پیغمبرلك کلدیکندن
صکره کبائره وصغائره قصد ایلمدن بریلردر وانلرك اولی آدم آخری
وافضلی محمد علیه السلامدر وعددلری علی التحقیق معلوم دکلدر
وانلر افضلدر ملئکه نك رسلندن وملئکه الله تعالینك مکرم قوللریدر
دائما امرنی اجرا ایدیجیلردر ومعصیت ایشلمزلر دیشی وارکك دکللردر
یمزلر وایچمزلر غدالری عبادتدر وملائکه نك رسلی عامهٔ بشردن افضلدر
وعامهٔ بشر عامهٔ ملائکه دن افضلدر بو محلده عامه دن مراد رسلك
غیریدر ولی اولسون یاغیری اولسون (اولیانك کرامتی حقدر ازه جبق

زمانده مسافهٔ بعیده قطع ایلمك كبی ووقت حاجتده طعام وشراب ولباسك ظهوری وهواده اوچمق وصواوزرنده یوریمك وطاش واغاج وحیوانك سویلمسی كبی و بونلر پیغمبردن صادر اولسه معجزه‌در ولیدن صادر اولسه كرامتدر واكر نبی وولینك غیریدن صادر اولسه یا كذب ویاسحر ویاخود استدراجدر تتكم بیانی كلور واولیا پیغمبر درجه‌سنه یتشمز واول مرتبه‌یه یتشمز كه امر ونهی اندن ساقط اوله وعقیدهٔ طحاویده دیمشدركه (ونبی واحد افضل من جمیع الاولیاء) معناسی بودركه بر پیغمبر جمیع اولیادن افضلدر یعنی جمله اولیانك درجاتی برنبینك درجه‌سنه یتشمز واولیالرك افضلی ابو بكر صدیق بعده عمر فاروق بعده عثمان ذوالنورین بعده علی مرتضادر رضی الله تعالی عنهم وخلافتلری دخی بوترتیب اوزره‌در (ایمدی معلوم اولدیكه علی سرچشمهٔ اولیا دینیلدیكی رافضی اعتقادیدر واندنصكره سائر صحابه‌در وانلری خیر ایله انكادن غیری منع اولنور وعشرهٔ مبشره‌دن غیری معین بر كیمسه‌یه اهل جنتدر دیمز صحابه‌دنصكره افضل امت تابعیندر (ومسلمینه لازمدر بر پادشاه نصب ایلمكدنكه احكام شرعیه اجراسنه قادر اوله ومسلم حر مكلف وقریشی اوله هاشمی اولمق ومعصوم وزمانه‌سنك افضلی اولمق شرط دكلدر فسق وفجور ایله معزول اولماز وهر بر فاجرك آردنجه نماز قیلمق جائزدر اما فاسق مجاهرك اردنجه كراهت تحریمیه ایله مكروهدر وكراهت تحریمیه ایله قیلنان نمازی وقت وار ایكن دوندرمك واجبدر وقت چیقدقدنصكره دوندرلمز وقضا اولنمز جائزدر دینیلدیكی بوندندركه صكره قضاسی لازم اولمیه اما ثوابی اولمز (وادك اوزرینه مسح ایلمك سفرده وحضرده جائزدر (ونبیذ خرما یعنی شربتی وغیری شربتلر حرام دكلدر اما مسكری حرامدر (وموتی ایچون دعا ایتمك وصدقه ویرمك موتایه نفعی واردر (ومكانلرك فضیلتی حقدر مثلا كعبة الله حرمی مسجد رسولدن افضلدر ومسجد رسول مسجد اقصادن ومسجد اقصا سائر مساجدلردن افضلدر وعلم عقلدن افضلدر (وكفار اولادی بیلنمز اهل جنتمیدر یوخسه جهنممیدر وكفارك دخی

حفظه

حفظه‌سی یعنی انسانك یاننده اولان ملكلر كبی ملكلری واردر (ومعدوم یعنی یوقلق برشئ دكلدر (وسحر واقعدر اتمسی حرامدر (وكوز دكمك واقعدر (وهر بر مجتهد ابتدا حالنده دلیلنه نظر ایله اصابت ایدر اما صوكنده حكمه نظرله اولوركه خطا ایدر زیرا حق واحد معیندر لكن خطاسی عفو اولنور وثواب دخی بولور اما مقلد خطا ایلسه كفر خوفی واردر دیو شرح شرعده مسطوردر (ونصوص یعنی قرآن عظیمك واحادیثك ظاهر لفظی ممكن اولان یرده ظاهری اوزرینه حمل اولنور ممكن اولمیان یرده تأویل اولنور اما ظاهر معناسنی براغوب باطن معناسنی ادعا ایتمك اهل باطنك ایتدكلری كبی كفردر ومعصیته حلال دیمك صغیره ایسه دخی كفردر وشریعتی استخفاف ایلمك وحقك رحمتندن امیدن كسمك وعذابندن امین اولمق وفالجینك غائبدن خبر ویرمسنه اینانمق بونلرك جمله‌سی كفردر تاتارخانیه‌ده مذكوردركه بر كیمسه الله تعالینك صفاتندن بر صفتنه حادثدر یعنی صكره‌دن وجوده كلمشدر دیسه كافر اولور وذات باری جل جلاله محل حوادثدر دین كیمسه كافر اولور بی شك وكتاب مذكورده الله تعالی ذاتیله عالم وذاتیله قادردر علم وقدرت صفتی یوقدر دینلرك كفریله حكم اولنورمی (الجواب حكم اولنور زیرا بونلر صفاتی نفی ایدرلر اول سببدن كافر اولورلر و بونلر معتزله‌در واكر اعتقاد ایلسه كه الله تعالینك اناغی واردر كافر اولور بر كیمسه دیسه كه الله تعالینك جسمی وار سائر جسملر كبی دكل مبتدعدر كافر دكلدر و بر كیمسه دیسه كه الله تعالی كوكده‌در اكر انكله مكان مراد ایتدیسه كافر اولور واكر مرادی ظاهر اخبارده كلدیكنی حكایه ایسه كافر اولمز اما اكر بردرلو نیتی اولمسه اصح قولده كافر اولور وفتوی دخی بونك اوزرینه‌در واكر دیسه (نه‌مكانی زتو خالی نه تودر هیچ مكانی) كفر یجاب ایدر معناسی نه‌سندن برمكان خالی نه‌سن هیچ برمكانده‌سن و برآدم دیسه كه خدانك علمی هرمكانده‌در بوسوز خطادر صواب اولان كلام بودركه هرشئ الله تعالینك معلومیدر و بر كیمسه الله تعالی بی فوقله وتحت ایله صفتلسه

یعنی تکرینك التی واوستی واردردیسه بوسببیله کفردر و برآدم دیسه که
جائزدر الله تعالی برفعلی اشلیه که انده حکمت اولمیه کافر اولور زیرا
الله تعالی یی سفاهتله صفتلمش اولور وبرکیمسه دیسه که (خدای
بودوهیچ نه بود وباشد وهیچ نه باشد) ایکنجی کلام ملحدلر کلامیدر زیرا
انلرك ظنی جنت وحورعین فانی اولور بوسوز ایسه بعض مشایخ قتنده
کفر وبعضیلر قتنده خطاء عظیمدر (وبرکیمسه قیامتی ویا جنتی
ویا جهنمی ویاصراط ویامیزانی ویا حسابی یاخود اعمال عبادك یازیلان
دفاترینی انکار ایلسه کافر اولور واول کیمسه که دیسه میزاندن مراد
عدالتدر یوخسه اعمال وزن اولاجق میزان دکلدر مبتدعدر کافر
دکلدر کذلك عذاب قبری انکار ایلسه (امابرکیمسه یوم قیامتده شافعینك
شفاعتنی انکار ایلسه کافر اولور (وبرکیمسه اصحاب کبائر جهنمده
ابدی قالور دیسه مبتدعدر وبرکیمسه جنته کیردکدنصکره حقك
دیدارین کورمکی انکار ایلسه کافر اولور وعذاب قبری بلم دیسه کافر
اولور وقدریه طائفه سنی اکفار ایلمك واجبدر شر الله تعالینك تقدیریله
دکل دیدکلری ایچون وهر برفاعل کندی فعلنی خالقدر دیدکلری ایچون
وکیسانیه فرقه سنی اکفار یعنی کافر دیمك واجبدر الله تعالی یه پشیمانلغی
جائزکوردکلری ایچون ورافضیلری اکفار ایتمك واجبدر بوسوزلرنده که
دیرلرموتا ینه دنیایه رجوع ایلر وارواح تناسخ اوزره در یعنی برجسمدن
برجسمه نقل ایدردیرلر وتکرینك روحی پادشاهلره نقل ایلر و پادشاهلر
تکریلردر وامام باطن خروج ایلروامر ونهی اول زمانده قالمز وجبرائیل
وحیده یاکلدی محمده کتوردی علی یه کتورمدی دیرلر بو کلاملر جمله سی
کفردر و بوقوم ملة اسلامدن خارجلردر حکملری مرتد حکمنده در
(وخارجیلری اکفار ایلمك واجبدر جمیع امتی اکفار وحضرت علی یی
وعثمانی وطلحه یی وزبیری وعایشهٔ رضی الله عنهم اکفار ایتدکلری ایچون
وزیدیه فرقه سنی که انلر دیرلر عجمدن بر پیغمبر کلوب ملت محمدیه یی نسخ
ایلر ونجاریه فرقه سنی اکفار واجبدر الله تعالینك صفاتنی نفی ایتدکلری ایچون
(امامرجیه طائفه سی دردتدر برقسمی انلردن دیرلر که مؤمنلرك وکافرلرك

مطلب مذاهب فرق ضاله

مطلب بیان مذاهب مرجئه

امرنی حقه حواله ایدەرز کیمی دیلرسه مؤمنلردن وکافرلردن یارلغرو کیمی
دیلرسه یارلغمز ودیرلر که نیجه که کوررسز دنیاده بعض مؤمنه عذاب
وبعض کفاره صفا ویرر آخرتده ده بویله اولور بونلر کافرلردر
وبرقسمی دیرلر که بزم حسناتمز مقبول وسیئاتمز یارلغنمشدر وعبد اوزرینه
برشیء فرض دکلدر نماز زکاة وغیر فرایض فضائلمدندر قیلارسه
کوزل وقلمازسه ده برشیء لازم کلمز و بوقسم دخی اولکی کبی
کافرلردر واوچنجی قسمی دیرلر که مؤمنلرك ایشنی تکری یه حواله ایدەرز
واهل جنت واهل جهنم اولدیغنه حکم ایتمزز ومؤمنلردن تبری ایتمزز
ودین اسلامده انلره دوستلق ایده رز پس بونلر سنت اوزرینه در
سوزلرینه وکروهنه ملازم اول دردنجی قسمی دیرلر که کنهکار مؤمنلره
دوستلق ایتمیوب وانلردن تبری دخی ایتمزز بونلر اهل بدعتدرو بو بدعتلری
انلری ایماندن کفره چقارمز (اما خارجیلرك کلامی کتاب اللهدن برشیء
رد ایتمز انجق خطالری وجه تأویلده دردیرلر که نماز ایماندر زکوة ایماندر
وجمیع فرائض وطاعات ودیرلر که برکیمسه اللهه وکتابلرینه و پیغمبرلرینه
و یوم آخرته اقرار ایلیوب وطاعاتی عمله کتورسه مؤمندر اما اکر طاعتدن
برینی ترك ایدرسه کافر اولور ودیرلر که زانی زنا ایدرکن کافردر وشارب
الخمر شراب ایچرکن کافردر بونلر جمله منهیاتده ترك عمل ایدنلری
اکفار ایدرلر (پس بونلر تأویللرنده خطا ایلدیلر و بونلر مبتدعلردر
صقن انلردن وسوزلرندن وانلرك سوزلرینی سویلمدن اجتناب ایله
وانلردن مفارقت ایله (امابرکیمسه که خفین اوزرینه مسح ایتمکی جائز
کورمسه تحقیق سنت رسول اللهدن اعراض ایتمش اولور و بزم قتمزده
اهل بدعتدر انی نمازکده امام ایتمه وانی تعظیم وتوقیر ایتمه واکا کیتمه
زیرا اهل بدعتدر (ای سالك بو اهل سنت والجماعه نك مذهبیله
تحصیل یقین ایلمکه انك درمیان ایدوب جد وجهد ایله وانی اذعانه سعی
ایله ودائما الله تعالی یه تضرع واستعانت ایله تاکه برمضلك اضلالیله
ویا برمشككك تشکیله طریق حقدن ایاغك سورچسون صاحب طریقت
بونصیحتی ایتدکدنصکره دیرکه زیرا بن زمانه مزك بعض صوفی دنیلنلرندن

مطلب تنبیه سالك آخرت

ایشتدمکه شیخندن نقل ایدردیکه شیخك اقرباسندن بری الله تعالی یی جلت عظمته کونده بر وایکی کره کورردی موسی کلیم الله ایکن اکا میسر اولمیوب * لن ترانی * دیندی ایشته صوفیمز شومر تبه یه کلمشدر دیرایمش بونی غافل ایشتسه صحیحدر دیوب قائلی کبی ضلالته دوشردی (زیرا بو کلام حضرت موسی علیه السلام اوزرینه بلکه جمیع انبیا اوزرینه غیری یی تفضیلدر زیرا الله تعالی یی کورمك جمله مراتبك اعلاسی وجمله لذاتك رعناسی در ودنیاده حضرت حبیب الله دن غیری یه میسر اولمامشدر انك دخی کورمسنده اختلاف واردر نتکم ذکر اولندی واعتقاد بابنده کچدیکه ولی پیغمبر درجه سنه کلمز دکلکه کچه شرح مواقف وشرح مقاصدده دیرکه اجماع شونك اوزرینه منعقددرکه انبیا اولیادن افضلدر وشرح عقایدده دیرکه ولی یی نبی اوزرینه تفضیل وترجیح ایتمك کفر وضلالتدر یانیجه اولمسونکه انبیا حضراتنی تحقیر واجماعی بوزمقدر وینه دیرکه بعض خلوتیه دن ایشتدمکه دیرایدی محمد علیه السلامدن غیری بر پیغمبر اسمعادن یدنجی اسمه واصل اولمایوب التجیده قالدیلر وتجاوز ایده مدیلر امابز تجاوز ایتدك بوسوز دخی کفردر ودخی ابو بکر ارشاد مرتبه سنه کلمشدر وبز اصحاب کرام مرتبه سنی کچمشز بودخی افضل اولیایی قدح وذمدر بوامتك افاضلنه طعندر بلکه سید الاولین والاخرین اولان حبیب رب العالمینه طعندر حال بوکه حضرت حبیب الله بیورمشلر (خیر الناس قرنی ثم الذین یلونهم ثم الذین یلونهم) دیمك اولورکم ناسك خیرلوسی بنم عصرمده اولاندر ینه اندنصکره کلنلرکه تابعیندر ینه اندنصکره کلنلرکه تبع تابعیندر وبرروایتده بیورمشلرکه هر پیغمبرك ایکی وزیری وارایدی اهل سمادن وایکی وزیری اهل ارضدن اما بنم کوکدن کلان وزیرلرم جبرائیل ومیکائیلدر ویریوزنده اولان وزیرلرم ابو بکر وعمردر رضی الله تعالی عنهما وتاتارخانیه ده دیمشدرکه اکر برکیمسه عمر وعثمان وعلی صحابه دکل ایدیلر دیسه کافر اولمز انجق لعنته مستحق اولور اما اکر

ابو بکر الصدیق صحابه دن دکلدر دیسه کافر اولور زیرا الله تعالی انی صاحب تسمیه ایدوب حقنده * اذیقول لصاحبه * بیوردی وکتاب ظهیریه ده دیرکه برکیمسه ابو بکرك امامتنی انکار ایلسه قول صحیحده کافر اولور وحضرت عمرك دخی خلافتنی انکار ایدن بویله اولور اصح اقوالده (ایکنجی فصل مقصود اولان علوم بیانندهدر) بودخی اوچ نوعدر برنوعی مأمور اولدیغمز علومك بیانندهدر و برنوعی منهی اولانك بیانندهدر وبرنوعی مستحب بیانندهدر اولکی نوع مأمور اولدیغمز علوم بیانندهدر بودخی ایکی صنفدر (اولکی صنفی فرض عیندرکه علم حالدر قال الله تعالی * فاسئلوا اهل الذکر ان کنتم لاتعلمون * معنای شریفی اکر علمکز یوق ایسه اهل قرآنه واهل علمه سؤال ایلیك وحدیث شریفده * طلب العلم فریضة علی کل مسلم * وارد اولمشدر هر برمسلمه علمی طلب ایلمك فرضدر وتعلیم المتعلم نام کتابنده دیمشدرکه مسلم نه حالده ایسه اول حالده واقع اولاجق علمی طلب ایلمك فرضدر پس ایمدی ابتدا لازم اولان نمازدر ونمازك فرضلرینی ادا ایده جك قدر اوکرنمك فرض اولور وواجبلرینی ادا ایده جك قدر اوکرنمك واجب اولور صوم دخی بویلهدر واکر زکاته بالغ مالی وار ایسه زکاة علمنی اوکرنمك فرضدر واکر اوزرینه حج واجب ایسه انك دخی علمنی اوکرنمك واجب اولور واکر تاجر ایسه بیع وشرا علمنی اوکرنمك واجب اولور ودخی آلش ویرش ویاصنعتله کوشش ایدرسه حرامدن صاقنه جق قدر علم تحصیل ایتمك اوزرینه فرضدر وهر برمسلمه احوال قلب علمنی اوکرنمك فرض اولور توکل کبی حقه انابت ورجوع وخشیت ورضا کبی زیرا بونلر جمیع احوالده واقعدر یعنی توکل نه نك کبی یرده اولور وتوبه وانابت نه طریقله اولور وسائر اخلاقی دخی اوکرنمك فرض اولور جومردلك وشجاعت کبی زیرا بخل ومهانتلك حرامدر ایمدی بونلری بیلمك کرك تاکه حلالی حرامدن تمییز ایلیوب حرامدن اجتناب ایلیه حاصل کلام بودرکه علم معلومه تابعدر اکر اول تحصیل اولناجق معلوم فرض ایسه انی اوکرنمك دخی فرض اولور واکر

مطلب مقصود اولان علم نافع

واجب ایسه انی اوکرنمك دخی واجب اولور واکر سنت ایسه انی
اوکرنمك دخی سنت اولور واکر نافله ایسه انی اوکرنمك دخی نافله
اولور امر بالمعروف ونهی عن المنکر دخی بویله در یعنی فرضله امر
ایتمك فرضدر وواجبله امر ایتمك واجبدر وقس علی هذا نهایت
بوقدر وار که امر بالمعروف فرض کفایه دندر برشهرده برواعظ
اولسه غیریلردن ساقط اولور وذکر اولنان اهل سنت اعتقادی
علم حالدر وعلم استدلاله قلبی منور ایلمسی تقلیددن قورتلمق ایچوندر
(ایکنجی صنف فروض کفایه بیانندهدر) فرض کفایه اولدر که کندی مطلب فرض کفایه
نفسنه لازم اولدیغی کبی اول علم آخره دخی لازم اوله علم فقهك جملهسنی
اوکرنمك وعلم تفسیر وحدیث واصولین یعنی اصول فقه واصول دینکه
علم کلام وعلم قراءتدر کفایهدر اما علم حساب چوق مسئلهده اکا احتیاج
بولندیغندن خصوصا علم فرائضده اول سببدن علم حساب حقنده
ربع علم دینمشدر زیرا علم فرائضك نصفیدر بعید دکلدر که فرض
کفایهدن اولور امام غزالی احیاء علومده بویله ذکر ایدر اما علوم
عربیهنك حقندهده که صرف ونحو کبی بستان العارفینده ابو اللیث
سمرقندی رحمه الله دیر که معلومك اوله که فصیح لسان عربیهنك سائر
لسانلر اوزرینه فضیلتی واردر برکیمسه که اوقسه یا اوقوتسه مأجور
اولور یعنی ثواب وحسنه ویریلور زیرا الله تعالی قرآن عظیمی لغت
عرب ایله انزال ایلدی برکیمسه که انی اوکرنسه انکله ظاهر قرآنی
ومعنای احادیثی فهم ایلر انتهی (ایمدی فرضه وسیله اولان فرض
وواجبه وسیله اولان واجبدر دینلن قاعده اوزره اقتضا ایدر که علوم
عربیه دخی فرض کفایهدن اوله زیرا علوم شرعیه انی بیلمکه موقوفدر
(ایکنجی نوع شریعت محمدیه طرفندن نهی اولنان علوم بیانندهدر که مطلب علوم منهیه
قدر حاجتدن زیاده علم کلامدن وعلم نجومدن اوکرنمکدر زیرا
خلاصه نام کتابده دیمشدر که برکیمسه علم کلامی وانده واقع اولان
بحثلری قدر حاجتدن زیاده اوکرنسه منهی عنهدر وبزازیهده دیمشکه
خصمی دفع ایدهجك ومذهبنی اثبات ایدهجك قدر علم کلامه

احتیاج واردر یعنی زیادهسی جائز دکلدر حتی نوازلده یازمشدر که
حماد بن ابی حنیفه علم کلامده بحث ایدردی باباسی امام اعظم رضی
الله تعالی عنه اوغلنی منع ایتدی واوغلی دیدیکه سنی دخی کورمشمکه
علم کلامدن بحث ایدرسك یاحال ندر که بنی منع ونهی ایدرسك ابو حنیفه
دیدیکه ای اوغلم بز علم کلامدن بحث ایتدیکمزده شویله سویلردك
کویا که قوش باشمز اوزرنده طورر ایدی شونك خوفندنکه ذله واقع
اولمسون اماسز بوکون تکلم ایلدیککزده شویله ایدرسکز هر بریکز
مصاحبنی اکفار ایتمك ایستر وبرکیمسه صاحبنی اکفار ایلمك ایستسه
کندی کافر اولور صاحبی کافر اولمدین زیرا کفره رضا کفردر (وبنه
امام اعظمدن نقل اولنوردیمشدر که علم کلامه شروع ایتمك مکروهدر
شبههسی یوق ایکن اما شبههسی اولسه کیدرمسی واجبدر شوکا بکزر که
برآدم دریا کنارنده اوله لایق اولان بودر که کندی نفسنی دریایه آتمیه
اما اکر دوشر ایسه چیقارمسی بزم اوزریمزه واجب اولور (پس
صاحب طریقت دیر که بوخبرلر افاده ایدر که علم کلام فرض کفایهدر
اما لایق اولان بودر که انی اوقیان واوقدان زکی ومتدین ومجد اولهلر
یوخسه بویله اولمزایسه مذهب باطله میل ایلمك خوفی واردر (اما علم مطلب علم نجوم
نجوم حقنده اولان کلام ابن عباس حدیث شریف روایت ایدر که
حضرت دیمشدر که برکیمسه بو علمدن برمقدار تحصیل ایتمش اولسه
تحقیق سحردن برشعبه تحصیل ایتمش اولور وخلاصهده دیمشدر که
نماز وقتلرینی وقبلهیی بیلهجك قدر علم نجومدن اوکرنمك لابأسدر
زیادهسی حرامدر وبستان العارفینده دیر که علم نجومدن حساب
بیلهجك قدر وقبلهیی واوقات صلاتی بیلهجك قدر اوکرنمك لابأسدر
اما انك اوزرینه زیاده ایتمیه وتعلیم المتعلمده دیمشدر که علم نجوم مرض
منزلهسندهدر اوکرنمسی حرامدر زیرا ضرر ویرر فائده ویرمز وقضاء
الهیدن قچمق ممکن دکلدر ایمدی معلوم اولدیکه علم نجومدن حرام
اولان احکامه متعلق اولاندر مثلا منجمینك کون طوتلمسنه وزلزله
اولمسنه حکم ایلمری کبی که فلان زمانده وفلان کونده شویله وبویله

واقع اولور دیملریدر زیرا علم نجوم عند الاطلاق اوچ قسمدر برقسمنه
حسابیات دیرلر پس انده شك وعلمندن شرعا منع یوقدر الله تعالینك
* والشمس والقمر بحسبان * قولی بوكا دلیل و برهاندركه شهور قمریه
وشهور شمسیه حسابلریكه موسم حج وصوم ومعاملات شرعیه
واكین وبچم موسمی ومعیشت دنیویه بو نجوم حسابیه اوزره در وبونده
اهل عبرته دلیل توحید بی شماردر * افلم ینظروا فی ملكوت السموات
والارض * آیت كریمه سندن فهم اولندیغی كبی دیمك اولوركه یرلرك
و كوكلرك ملكوت عظیمه لرینه نظر ایتمزمیسز وفكرنه دوشمزمیسز
تاكه خالقك عظمت وقدرتن بیله سك (ایكنجی قسمنه ظنیات دیرلر مثلا
آفتابك بروج فلكیه ده انتقالندن فصول سالك تغیر وتبدلنه اندن
دلیل طوتمق كبی یعنی اسی یا صغوق ویا قوراق ویا یاغشلق اولمسنه
ظن حاصل ایتمك كبی * وقدره منازل * آیت كریمه سندن فهم اولنوركه
بوكا شرعا منع یوقدر انجق ظنیاته اعتقاد باغلیوب قطعی حكمدن
اجتناب ایلیه (اوچنجی قسمی وهمیاتدر كواكبك بربرینه یاقلشمه سندن
یریوزنده اولاجق خیره وشره اندن حكم ویرمكدر وبوذكر اولنان
شیلر كبی بوقسم شرعا ممنوعدر اوكرنمسی واستعمالی دخی حرامدر
وبوقسمك منهی اولمسنده اوچ سبب یازمشلردر (اولكی بودركه
هركیمكه قلبی احكام نجومه پیوسته اوله دلنده تعظیم كواكب پیدا
اولوب جمله سعادت ونحوست تأثیرنی یلدزلردن اعتقاد ایدوب
مؤثر حقیقی اولان رب العزته شریك قوشمق اولور زیرا یلدزلرك
تأثیری اولدیغی تقدیرجه ینه الله تعالینك اذنیله وارادتیله در (ایكنجی
سبب بودركه علم مزبور محض جهلدر زیرا دیمشلركه سابقا بوعلم
معجزهٔ حضرت ادریس علیه السلام ایدی اماحالا بوعلم یوق اولوب
كتمشدر وبوعلمك اسبابی وشروطی ضبط اولنمق طوق بشردن
خارجدر زیرا بیك یكرمی طقوز یلدز واردركه فلك البروجده در واهل
نجومك قولی اوزره جمله سنك احكامی واردر سائر احكام سیارات كبی اهل
نجوم انلرك احوالنی ضبط ایتمشدر انجق بونلرك ایچنده نشانلدقلری

مطلب علم نجومده قسم حرام

قرق طقوز یلدزدر باقیسی مجهولدر پس غیری یلدزلر بونلرك حكمنی
بوزمق اولور ومنجملرك زعملرنجه زمانك ومكانك ودوات وملت
وسالك دلیللری واردر وبوجمله سنك مرتبه سنی ضبط وحفظ ایدوب
تحویللرندن حكم چیقارمق كركدر بوقدر چوق شرائطی ضبط ایتمك
طوق بشردن خارجدر (اوچنجی سبب بودركه قبل الوقوع حوادثك
علمنده فائده یوقدر زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم * لایغنی
حذر من قدر * بیورمشدر یعنی تقدیردن صاقنمق برشیئ مفید دكلدر
ایمدی بزه معلوم اولدیكه نجومدن بووهمیات قسمی باطلدر وعلمی
حرامدر (كل منجم كذاب) بوقسمك حقنده وارد اولمشدر اما قبله یی
ووقتلری بیلمك علم هندسه ایله دخی حاصل اولور ونمازك شرطلرندن
اولمغله علامتلرندن تحری ایلمك لازمدر وبوعلم هندسه دخی اسباب
تحریدن بری اولمغله اكا مشغول اولمق جائزدر اما واجب دكلدر زیرا اول
علمك غیری ایله ده بیلنور وبوخصوصده ظن غالب دخی كافیدر زیرا
علم هندسه قتی زكاوت وایجه فكرلی وجهد كثیر صاحبی استر بوایسه
هركسه تكلیف اولنمز * لایكلف الله نفسا الاوسعها * بیورلمشدر
معنای شریفی الله تعالی برشخصه تكلیف ایلمز الاقدرتی یتدیكنی
تكلیف ایلر اما سائر علوم فلاسفه دن منطق علم كلامده داخلدر
وحكمتدن الهیات باینكه شرعه موافقدر اول دخی كلامده داخلدر
اما شریعته مخالف اولانی جهل مركبدر تحصیلی جائز دكل مكركه
خصمی رد ایچون اوله وعلم طبیعیات دخی علم حكمت كبیدر شرعی
وناشرعی اولمسنده (اما علم سحر ونیرنجات دخی بونلره بكزركه شردر
ومعاصیدندر انلردن احتراز ایچون اوكرنمسی جائزدر اما علم مناظره اكر
انصاف ایله تكلم ایدوب مرادی متعلمی ارشاد ایسه ویاخود تعنت ایدنی
طرح ایتمك ایسه مكروه دكلدر اما خصمی اوتاندرمق قصدی ایسه
اوزرینه كفر خوفی واردر اولی اولان زمانه ده كیمسه ایله مناظره وبحث
ایلمیه زیرا صوابی اظهار ایدر آز بولنور (اوچنجی نوع علم مندوب
بیاننده در علم مندوب علم مستحبه دیرلر كه اعمالك فضائلنی بیلمك دخی

مطلب علم مندوب

نافله‌لری وسنتلری ومکروهاتلری وفروض کفایه‌لری بیلمك شهرده قائم
دکل ایسه وعلم طب دخی بوندندر بستان العارفینده دیمشدر که علم
طبدن مستحبدر که آدم اول مقدار اوکرنه که انکله بدننه ضرر
ویرر شیدن احتراز ایلیه اما اوکرنمك واجب دکلدر زیرا علاجلنمق
واجباتدن دکلدر (خلاصه نام کتابنده دیمشدر که برآدمك قرنی شبشوب
کوزلری آغریسه ومعالجه ایتمیوب ضعفه دوشسه واولسه کناهکار اولمز
اما برآدم صائم اولوب اچلقدن اولسه یمسه کناهکار اولور وبوایکی
مسئله بیننده فرق بودرکه قوت اولاجق قدر یمك فرضدر زیرا
علی التحقیق بیلورکه اول اجلغك علاجی یمکدر ترك ایتسه نفسنی
تلف ایتمش اولور اما معالجه ایله صحت بدن معلوم دکلدر اول سببدن
اولورایسه کناهکار اولمز (وفصول عمادیه‌ده دیمشدر که معلوم اوله که
ضرر بدنی کیدره جك سببلر اوچ قسمدر برقسمی مقطوع به در یعنی مطلب ضرر بدنی کیدره جك علاجلر اوچدر
ضرر کیدرمسی قطعیدر صوسزلق ضررینی کیدرر صوکبی آجلق
ضررینی دفع ایدر اتمك کبی بوقسمده توکل ایدوب یمك واچمك
جائز دکلدر بلکه موت خوفی اولدقده ترکی حرامدر (ایکنجی قسمی
مظنوندر یعنی قطعی اولمیوب علاجی ظنیدر نیشترله وشیشه ایله قان آلمق
کبی وصووغی اسیله واسی یی صغوقله علاج ایتمك کبی‌که طبده ظاهر
اولان سببلردر وبوقسمده اولان علاج توکله مانع دکلدر وترك ایلسه
دخی ممنوع دکلدر (اوچنجی قسمی موهومدر یعنی علاجی وهمیدر افسون
ویاقی یاقمق کبی بوقسمك شرطی توکلدر وبونك کبی علاجی ترکدر زیرا
بونك ترکیله حضرت رسول الله متوکللری وصف ایلمشدر نتکیم
ابن مسعود روایت ایدر حضرت رسول علیه الصلاة والسلامدنکه
بیورمشدر الله تعالی حضرتلری بکا جمیع امتی کوستردی امابنم امتم
طاغ وطاش وصحرالری طوتمش ایدی بونلرك کثرتی وهیئتی بنی عجبه
کتوردی (پس خطاب کلدی یاحبیبم راضی اولدکمی بن دخی نعم
دیدم اول حینده ندا کلدیکه بونلرایله معا دخی یتمش بیك کمسه جنته
بلاحساب کیررلر ابن مسعود دیدیکه انلر کیملردرکه یا رسول الله

حسابسز جنته کیررلر حضرت رسول اکرم ایتدی انلر شونلردرکه
یاقی یاقمزلر دخی افسون ایتمزلر دخی تطیر ایتمزلر یعنی قوش اوچدی
ویا یول آشری طوشان کچدی دیو برشیئه فال بد ایلمزلر وربلرینه
توکل اوزره اولورلر انلر حسابسز جنته کیررلر دیدی پس عکاشه ایاغی
اوزره طوردی یارسول الله دعا ایله بن دخی انلردن اولام دیدی (اللهم
اجعله منهم) دیو اکا دعا ایلدی برغیریسی دخی قالقدی وایتدی بکا دخی
دعا ایله حضرت ایتدیکه عکاشه سنی سبقت ایتدی یعنی بوخصوصده
نصیبی اولمامغله دعا ایلمدی حضرت اهل توکلی بواوچ شیکه افسون
ویاقی یاقمق وتطیردر بونلری ترك ایلملریله مدح ایلدی وجنته حسابسز
کیرملریله خبر ویردی صاحب طریقت دیرکه بوحدیثده مراد اولان
کمال توکلدر یوخسه توکلك اصلی فرضدرکه اعتقاد ایلمکدر هرشیده
مؤثر حقیقی اولان خالقك اذنیله تأثیر حاصل اولور وشفا اولورسه
بنه اندن اولور دیو اعتقاد ایده انجق معالجه‌یی الله تعالی برسبب قیلوب
عادت الهیه‌سی جاری اولمشدرکه استعمال اولندقده اکثریا شفا حاصل
اولور وکاهی اولمز تاکه اول تأثیر باری تعالیدن اولدیغی فهم اولنه
اما اکر برآدم شفایی دوادن بیلوب باری تعالینك خلقیله اولدیغنه
اعتقاد ایتمزایسه مظنون قسمی دکل مقطوع قسمی بیله توکله مانعدر
یعنی طوق اولمغی برآدم اتمکدن اعتقاد ایدوب رب العزتك خلقیله
اولدیغنه اعتقاد ایتمسه اهل توکلدن اولمیوب شرك خفی‌یه اوغراسه
کرکدر پس کمال توکل اولدرکه الله تعالی‌یه اعتماد ایدوب سبب
موهومه یاپشمیه ایمدی بوقسم معالجه‌یی ترك ایتمك مستحب اولدی
یوخسه واجب اولمدی وشیخ اکمل رحمه الله مشارق شرحنده
دیمشدرکه بوخلق دوا اتخاذنده اوچ طبقه‌در اولکی طبقه‌سی انبیا
واولیادر علیهم السلام انلر دوا النورلر اما قلبلری دوانك خالقیله در
وشفایی الله تعالیدن منتظرلردر ایکنجی طبقه‌سی شونلردرکه نفسلرینك
خیانتنه امین اولمدیلر دوایه زیاده میل ایتدکلری ایچون پس دوایی
ترك ایلدیلر ومرض ظهور ایتدکجه الله تعالی‌یه کندیلرین تفویض

ایلیوب نفسلری ضعفندن دنیایه وعلائقلرینه میل ایتمك ایچون
اوچنجی طبقه سی اهل تخلیطدر یعنی دنیایه آلوده اولمشلر ودنیا
اسبابنه توکل ویرمشلراندن آیرلمزلر بونلر تداوی یه محتاجدر
وترکنه صبر ایده مزلر وطریق عوام بودر (اما طبقهٔ اولی اعلی
وجمله دن اقوادر بو سببدندر که بستان العارفین نام کتابده دیمشدر
اول اخبار که افسونله دوا اولنمق خصوصندن نهی وارد اولمشدر
منسوخدر کورلمزمیکه حضرت پیغمبر علیه السلام رقیه دن یعنی
افسونکرلکدن منع ونهی ایلدکلرنده آل عمران بن حزمك بر رقیه سنی
کتوردیلرکه عقربدن افسونلرایمش وحضرتنه عرض ایلدیلر اول
حینده بیوردیکه بو خصوصده بأس یوقدر سزدن قنغکز قرنداشنه
نفع ایلمکه قادر ایسه ایلسون ومحتملدرکه اول نهی عافیتی دوادن
اعتقاد ایدن کیمسه حقنده اوله اما عافیتی اللهدن بیلوب دوایی
برسبب طوتارسه لابأسدر (ودخی دوانك مباح اولمسی بابنده نیجه آثار
کلمشدرکه حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام احد غزاسنده
یارالندقده جرح مبارکنی چزوك کمکله صاروب دوا ایلدی وروایت
اولنورکه انصاردن برآدم باش طمرنه اوق ایله اورلدقده حضرت
پیغمبر امر ایتدیکه داغلیه لر وروایت اولنورکه حضرت پیغمبر
معوذتین ایله افسون ایدردی وآثار بوخصوصده چوقدر انتهی
وبوکی یعنی داغ موهوم قسمندن طوتمق کلی دکلدر بلکه کاهی
مظنون قسمندن وکاهی مقطوع قسمندن اولور بواجلدن سارقك
الی کسلدکده داغلامق امر اولنمشدر تاکه هلاکنه سبب اولمیه
(وبیلك کرکدرکه تطیر یعنی قرغه وطوشان کبی ایله فال بد طوتمق
موهوم قسمندن اولمغله جائز اولدیغی اکلانمسون بلکه کفر اولدیغنده
علمامز اختلاف ایلدیلر حرام اولدیغنده هیچ شك یوقدر ایمدی
بو تفاصیلدن ظاهر اولدیکه علم طب مستحبدر بزم قتمزده فرض
دکلدر فقیر ایدرین نیجه فرض اولمسون که الله تعالی قرأن عظیمنده
وحضرت حبیب الله حدیث شریفنده انسان وجودنی نه منوال اوزره

ضرردن حفظ ایلمسنی بیان بیورمشلردر وعلم طبه احتیاج قومامشلردر
(پس کتاب وسنتله کمالیله عامل اولنلره طبیب لازم اولمز نتکیم حضرت
سرور کائنات علیه افضل الصلواتك زمان مبارکلرنده بر طبیب
حاذق عجم پادشاهلرینك ارسالیله حضور سعادتنه کلدی تاکه اصحاب
رسول اللهه معالجه ایدوب خسته لکدن خلاص ایلیه پس طبیب
مذکور ایکی اوچییل دیار عربده اکلندی اصلا کیمسه اصحابدن
طبیبه مراجعت ایدوب تداوی ایچون یانته اوغرامدی عاقبت
برکون سرور کائناتك حضورینه کلوب عرض شکایت ایلدیکه
بوقدر مدت اصحابك ایچنده بر هیچ بریسی کلوب بندن علاج استمدی
تاکه بن مأمور اولدیغم خدمتی یرینه کتورمش اولام دیدی
حضرت پیغمبر بیوردیکه بو طائفه نك عادتی واردر مادامکه اشتهالری
غالب اولمیه یمزلر واشتهالری دخی وار ایکن طعامدن ال چکرلر حکیم
حاذق دیدیکه تحقیق تندرستلکه سبب بودر وبونلره طبیب لازم
دکلدر دیو دست بوس ایدوب دیارینه روانه اولدی (ایمدی بونلر
الله تعالینك * کلوا واشربوا ولاتسرفوا * قولیله که طب الهیدندر
عامل اولملریله علم طبی اوکرنمك دکل طبیبك یانته دخی اوغرامدیلر
کذلك شیخ زاده رحمه الله تعالی تفسیر بیضاوی بیض الله وجهه
حاشیه سنده یازمشدرکه عباسیلردن هارون الرشید نام پادشاهك
بر طبیب نصرانیسی وار ایدی برکون علماء عظامدن علی بن حسین بن
واقده دیدیکه سزك کتابکزده علم طبدن بر نسنه یوق حالاکه (العلم علمان
علم الابدان وعلم الادیان) دینمشدر یعنی علم ایکی علمدر بری بدنه و بری دینه
متعلق اولاندر پس علی بن حسین دیدیکه الله تعالی حضرتلری کمال
حکمتندن جمیعا طب علمنی کتابنده بر کلمه ده جمع ایلمشدر طبیب دیدیکه
اول کلمه ندر علی ایتدی الله تعالی * ولاتسرفوا * بیوردیغیدر پس
نصرانی طبیب ینه ایتدی پارسولکزدن طب علمندن برشیء وارمیدر
علی بن حسین ایتدی رسولمز دخی جمله طبی بر حدیث شریفنده جمع
ایلمش ودیمش (المعدة بیت الداء والحمیة رأس کل دواء واعط کل بدن

مطلب علم مندوب ایله کوشش افضلیتی

ماعودته) یعنی دیمکدر که معده مرض اویدر و پرهیز کارلق هر دوانك باشیدر وهر بر بدنه معتاد ایتدیکنی ویر طبیب نصرانی بو کلامی اشتدکده ایتدی سزك کتابکز و پیغمبریکز جالینوس حکمیه طبدن برشی الیقومشدر یعنی بوایکیسیله عامل اولیجق تندرستلق مقرردر انتهی (پس ایمدی سالك راه حق اولان کیمسه فرض عین اولان علمی تحصیل ایتمکله فارغ اولسه وفرض کفایه یه قادر اولور کیمسه شهرده بولنسه یاخوداندن غیری کیمسه بولنموب اما کندی فرض کفایه اداسی قدر تحصیل ایتمش اولسه بوایکی صورتده اولان کیمسه لر مخیردر دیلرلر ایسه نافله عبادته چالیشه لر ودیلرلر ایسه علم مندوبه دوشه لر اما علمله کوشش ایتمك افضلدر حتی امام اعظم قتنده نافله حجدن وغزادن تحصیل علم افضلدر وافضلیتنه دلیل آیات کریمه دن بری * وعلم آدم الاسماء کلها * آیت کریمه سیدر نتیجه سی حضرت آدم علیه السلام جمیع ملائکه نك اوزرینه علمی سببیله تفضیل اولنوب اکا حرمت وعزت ایچون سجده ایله امر اولندیلر (ایکنجی آیت * ومن یؤت الحکمة فقد اوتی خیرا کثیرا * معنای شریفی اول کیمسه که علم وعمل ویرلدی تحقیق اکا خیر کثیر ویرلمشدر که واصفلك وصفندن بیروندر * وقل رب زدنی علما * آیت کریمه سیدر که الله تعالی حبیبنه تعلیم دعاده برغیری شیئك زیاده لکی طلبیله امر بیورمیوب الا علمك زیاده لکنی طلب ایله امر بیوردی دلالت ایدر که طلب اولنه جق علمدن افضل برشی یوقدر تکیم عدنی شاعر نظم ایتمش * رب زدنی علما کلدی تعلیم دعا * نص قاطعدر انك فضلنه زدنی علما * بری دخی هل یستوی الذین یعلمون والذین لایعلمون * آیتیدر یعنی بو استفهام انکاری اولوب معنای شریفی دیمك اولورکه علم اهلی اولانلر ایله اولمیانلر برابر اولورمی یعنی اولمز مابینلرنده فرق عظیم واردر نتکم عدنی نظم ایدوب دیمش بیت زمرهٔ مرده نهاد جهلا عالم ایله * هیچ مساوی اولامی دیدی کلامنده خدا بردخی علمانك فضلنه دلیل * شهد الله انه لااله الاهو * آیتیدر (نظم ذات پاکیله اولوا العلمی دخی اذکر ایتدی * شهد الله یه قبل سمع شهودلك القا

اولا نازل اولان آیت اقرأ در کیم * اسم رب اوزره انی قیلدی مقدم مولا علمله چون بیلنور حضرت قرآن عظیم * بونکیله بیلنور معجزهٔ شمس خدا بونکیله بیلور الهینی هر برده کشی * بونکیله کوررا وصاف خدایی بینا نه شرفدر بو که قرآن وحدیثك شغلی * کلمات ایلمك الله ورسولیله اولا واخبار رسولدن علمك افضلیتنه دلیل بودر که کثیر بن قیسدن روایت اولنور ابو الدردا موت نبیدنصکره شام جنت مشامده ساکن ایکن مدینهٔ منوره دن برآدم ابو الدردایه کلدی کلسندن سؤال ایلدکده ایتدی ایشتدمکه جناب عزتکز سلطان انبیا حضرتلرندن حدیث شریف روایت ایدرمش اکا کلدمکه سزدن حدیث اوکرنم ابو الدردا تحقیق کلام ایچون تکرار دیدیکه شاید تجارته ویا برحاجته می کلدك دیدیکه خیر غیر شیء ایچون کلمدم الاحدیث شریف طلبنه کلدم ابو الدردا ایتدی ایمدی بیلش اول که حضرت سرور کائنات علیه افضل الصلاتدن ایشتدمکه بیوردی بر کیمسه بر طریقه سلوك ایلسه که اول طریقده علمی طلب ایلیه الله تعالی انی جنت طریقنه قویار یعنی جنته ادخال ایدر وتحقیقا ملئکه طالب علمه تکریما قنادلرینی ایاقلری التنه دوشرلر وتحقیقا عالمه یرده وکوکده اولان مخلوقات حتی صوده بالقلر استغفار ایتمده دیرلر وعالمك عابد اوزرینه فضلی وارتقلغی آیك سائر یلدزلر اوزرینه فضلی کبیدر وتحقیق علما انبیا وارثلریدر اما انبیا درهم ودینار الیقومدیلر انجق علمی میراث قودیلر هر کیمسه که انی آلدی ایسه فراوان نصیب المشدر بیت * تحت اقدامنه فرش ایلیه لر اجنحه سن راه طلابه واروب خیلی ملك لایحصی * علما در چو نبیون بنی اسرائیل * انبیانك دیدی وارثلریدرهم علما * وعبد الله بن عمر رضی الله عنه حضرت پیغمبردن روایت ایدر که بیورمشدر * عبادتك افضلی علم فقه ودیانتك افضلی پرهیزکلکدر * کذلك ابن عمر نقل ایدر که علمله از اجق عبادت علمسز اولان چوق عبادتدن افضلدر بیورلمش بیت * اعمال کثیره اوله جهلله قلیل * عمل جزئی علمله اولور تکثیر و بها * وابن عباس رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن نقل ایدر بیورمشدر

طالب اولدیغی حالده برکیمسه‌نك اجلی کلسه الله تعالی یه وارر
شو مرتبه‌ده که کندیله پیغمبرلر اراسنده نبوت درجه‌سندن غیری درجه
اولمیه وثعلبه رضی عنه روایت ایدر که الله تعالی یوم قیامتده قوللری
مابیننده فصل قضا ایتدیکنده علمایه دیه که بن سزده علم وحلمی قومدیم
تا که سزه عذاب ایلیم بن سزه مغفرتی مراد ایلدم تکیم دیر* دخی بریرده
بیوردی علمایه دیه حق* سزی اول بلوب ایتدم بنه علمی اعطا*
سزده وضع ایتدم علیکه عذاب ایلیم* جمله کز مغفرت ایتدم قیلوب
احسانه سزا* وابی امامه رضی الله عنه حضرت سرور کائناتدن
روایت ایدرکه بیورمشدر یوم قیامتده برعالمی وبرعابدی عرصاته
کتورررلر عابده دینور که وارسن جنته کیرعالم قالوب طورسون تا که
کنهکار قوللر ایچون شفاعت ایلیه وعبد الله بن عمر روایتنده دیر
عالمك عابد اوزرینه فضلی یتمش درجه‌درکه هر درجه نك مابینی یتمش
یللق آت سکرتمسیله اولان مسافه‌در وسببی بودر که شیطان خلقه
بدعت ایشلتدیرر عالم دخی کوروب اندن منع ایدر اما عابد
ربیسنك عبادتنه توجه ایتمش بدعته باقمز ومنع ایتمز وابوهریره رضی
الله عنه حضرتلرندن روایت ایدرکه بیورمشدر دین حقده فقه دن
افضل شیء ایله عبادت اولنمز رب العزته (برفقیه شیطانه بیك عابددن
اشد واقوی در وهرشیئك دیرکی وار دینك دیرکی علم فقهدر نظم
فضل عالم نیجه‌در عابدله دیدی رسول امتمدن رجل احقرله بن مثلا*
باعث عصمت امت علمادر دیدی هم* امتم هالك اولور اولمسه صنف علما
هم روایت اولنور وزن اوله یوم المیزان* شول مداد علما ایله دماء شهدا*
وعثمان بن عفان رضی الله عنه حضرت سرور کائنات علیه افضل
الصلواتدن روایت ایدر بیورمشدرکه* یوم قیامتده انبیا شفاعت
ایده‌لر اندنصکره علما واندنصکره شهدا (وحضرت معاویه روایت
ایدرکه نبی آخر الزمان علیه السلام بیورمشدرکه* علم اوکرنمکله وفقه
تفقهله حاصل اولور وبرکیمسه یه الله تعالی حضرتلری خیر مراد ایلسه
انی علم دین اسلامده فقیه ایلر* وبو حدیث شریف دلیلیله اشباه

ونظائرده دیمشدرکه انبیادن غیری کیمسه یه الله تعالی حضرتلری نه مراد
ایتدیکنی کیمسه بیلمز زیرا بوخبر بزدن غائبدر الا الله تعالی فقهایه خیر مراد
ایتدیکی معلوممزدرکه صادق مصدوقك خبریله بزه بیلدرلمشدر نظم
اول سعادت سکا پس درکایده حق علمی نصیب* نه دیمکدر نظر ایت
یلهمه السعدا* ومعاذ رضی الله عنه حضرت پیغمبردن روایت ایدرکه
بیورمشدر علم اوکرنك زیرا علمك اوکرنمسی خشیتدر یعنی باری تعالینك
عظمت وجلالن بیلدیروب خوف حاصل اولور وطلب علم عبادتدر
ومذاکره سی تسبیح واندن بحث ایتمك جهاد وبیلمینه تعلیم صدقه‌در
واهلنه بذل ایلمسی قربتدر زیرا علم حلال وحرامك نشانجیسی واهل
جنت یولنك قلاوزی وخشیتده انیس وغربتده مصاحب وجلیس
وخلوتده محدثدر وغم وسرورده دلیل ودشمن اوزرینه سلاح ودوستلر
یاننده کشی یه زینتدر الله تعالی نیجه قومی علمله رفع ایلر وخیراتده انلری
مقتدا وائمه ایلر وانلرك آثاری حکایت اولنور دللرده وانلرك افعالنه
اویارلر ایللرده وانلرك رأیلرینه اویارلر ایشلرده ملائکهٔ کرام انلرك
دوستلغنه رغبت ایدرلر وقنادلریله اکرام مسح ایدوب اوخشارلر رطب
ویابس انلر ایچون استغفار ایدرلر حتی دریانك بالقلری وسائر هوامی وقره
یرك یرتجیلری وانعامی بالجمله انلرك یارلغنمسنی ایسترلر زیرا علم قلوبك
حیاتیدر موتی جهلدر دخی کوزلرك چراغیدر ظلمتدن علمله قول اخیار
وابرار منزله سنه اریشور ودنیاده وآخرتده عالی درجاته نائل اولور
وطلب علمده فکر ایتمك صومه معادلدر ودرس اوقوتمسی قیام لیله
برابردر انکله ارحام صله اولور حرام وحلال بیلنور علم امامدر عمل
اکا تابعدر الله تعالی علمی سعدایه الهام ایلر واشقیابی محروم ایلر*
انتهی الحدیث بیت* طلب علمه کونك صرف ایدوب اول جهد ایت*
* قیلندك العلم امام العمل چون اصغا* ودخی ابوذر رضی الله عنه
روایت ایدرکه حضرت فخر کائنات علیه السلام بیورمشدر* ای اباذر
صباحلدقده کتاب اللهدن برآیت اوکرنمك سکا یوز رکعت نافله نماز
قیلمقدن خیرلیدر ودخی صباحه کیروب علمدن برباب اوکرنسك سکا

بيك زكات نماز قيلمقدن خيرلبدر ديوردي ☼ قطعه
اقتدادر عمل آيات وحديث وصحبه * بيلمينجه نيجه ممكن تبعيت آيا
كوزسوادیله بیاضندن اشد واقرب * جهل الى الكفر خبرو يردى شه اوادنا
وعلمك فضيلتى خصوصنده فقهانك كلامى بودركه خلاصه نام كتابده
مذكوردركه مجتهدينن ابو بكره سؤال اولنديكه فقهانك قرآن
اوقومسيمى افضل يوخسه فقه درسمى افضلدر جوابنده ديديكه امام
اعظم شاكردى ابى مطيع دن حكايت ايدركه بزم اصحابمزك يعنى
مجتهدينك كتابلرينه باقق ومطالعه ايتمك انجق درس اوقمق سزين
كيجه نك قيامندن افضلدر ديو جواب ويردى وكتاب مذكورده ديركه
امام ابى بكر محمد بن فضل بخاريدن سؤال اولندى. فقيه اولان كيمسه
تسبيح نمازينى قيلسونمى جوابنده ديديكه اول عوامك طاعتيدر
كيرو ديديكه فلان فقيه تسبيح نمازين قيلارايمش جوابنده ديديكه
اول كيمسه بنم قتمده عوامدندر انتهى وتجنيس نام كتاب نفسنده ديركه
بركيمسه قرآن عظيمك برمقدارينى اوكرنوب جمله سين اوكرنمش
اولسه فراغ خاطر بولدقده اكا افضل اولور قرآن اوكرنمك نافله
نماز قيلمقدن زيراجمله قرآن عظيمى اوكرنمك فرض كفايه در وعلم فقهى
اوكرنمك بوندن اولى در ودخى ديمشدركه طلب علم فقه ايلمك وانكله
عمل ايلمك نيت صحيح اوليجق جميع اعمال بردن خيرليدر * ما عبدالله
بشئ افضل من فقه فى الدين * حديثى دليليله وبدخى شوندن اوتوريكه
نفعى هم كنديه وهم غيره راجع اولوب خيرناسدن اولور صاحب
طريقت بو محلده ديركه كذلك كندى محتاج اولديغى علمدن زياده سنه
اشتغال ايلمك افضلدر فرائضنه نقصان كلمديكجه وصحيح اولان قول
بودر وكشى يه فرض اولان علم اعتقادنى تصحيح ايده جك قدر علم
توحيد در وصوم وصلات وطهارت وغسلى شرطيله بيله جك قدر
واكر حج وزكاته قدرتى وارايسه انلرك دخى علمى فرض اولوب وقلب
علمندن شكر واخلاص وعجب وريائى بيله جك قدر فرضدر وبونلردن
زياده سنى دخى تحصيل ايتمك افضل عبادتدر انجق تصحيح نيت

مطلب تصحيح نيت

زلازمدر

لازمدر ونيتك صحتى اولدركه طلب علم ايله رضاء اللهى ودار آخرتى
نيت ايليوب طلب دنيايى نيت ايليه وبردرلو دخى نيت تصحيحنده
ديمشلردركه جهلدن چيقمغى وخلقك منفعتنى واحياء علمى نيت
ايليه و بستان العارفين ده ديمشدر اكر طالب تصحيح نيت ايتمكه قادر
اولمز ايسه ده علمه چالشمق تركندن افضلدر زيرا علمى تعلم وتحصيل
ايتدكده مرجودركه نيتنى دخى تصحيح ايليه نتكيم مفسرين عظامدن
مجاهد رحمه الله تعالى ديمشدركه بز علم طلبنده ايكن چوقلق صحت
نيتمز دخى يوغيدى صكره الله تعالى حضرتلرى نيت تصحيحنى ميسر
ايتدى وعلمادن بعضلرى ديمشدركه علمى حقك غيريچون اوقودق
صكره علم ابا ايليوب لله اولدى اما ظاهر اولان بودركه بوعلمدن مرادلرى
علوم زاجره دن اولمق كرك يعنى كشى يى يرامز شيئدن منع ايدر علم اوله
تاكه نيتى تصحيح ايليه زيرا هر علم كشى يى طوغرى يوله كتورمز
انكيچون ديرلركه بعض انسان فقه دن وافر نصيب آلسه لايق اولان
بودركه انكله قالميوب علم زهده وحكما كلامنه وصلحا اخلاقنه نظر
ايليوب مطالعه ايده زيرا انسان يالكز علم فقهى اوكرنوب علم زهد
وحكمته نظر ايتمسه قسوت قلب حاصل ايدر قلب قاسى ايسه حقدن
بعيددر (وتجنيسده ديركه برآدم علم فقهى اوكرنوب صكره عبادته
مشغول اولوب تعليمدن امتناع ايلسه اكرناس اندن مستغنى ايسه لر اندن
غيرى فقيه اولمغله كفايت ايدر نتكيم داود طائى عزلت ايلديكه امام
اعظم حضرتلرينك اولو شاكرديدر وعبادته مشغول اولدى بويله
ايدرايسه لابأسدر يعنى قايرمز اما تعليم ايلسى اولى وافضل ايدى
حاصل كلام بيلك كركدر اول عبادتكه غيره راجعدر اكا متعديه
ديرلر قاصره دن يعنى يالكز كندى نفسنه راجع اولاندن افضلدر
(وعبادت متعديه ايكى نوعدر بريسى اخرويدر وبو جميع اعمال حسنه دن
افضلدركه تعليم علم شرعيدر زيرا پيغمبرلر عليدر بوسببدن سائرلرينه
تفضيل اولندى وبوخصوصده عبدالله ابن مسعود حضرت رسول الله
عليه افضل الصلواتدن حديث روايت ايدركه بيورمشدر بركيمسه كه

مطلب فضيله عبادة متعديه

ناسه تعلیم ایلمك ایچوندر علمدن بر باب اوكرنسه اكا یتمش صدیق
یعنی یتمش اولیاء الله ثوابی ویریلور و بو سببدن تجنیس نام كتاب نفیسده
دیمشدر كه ایكی آدم تحصیل علم ایلسه لر بریسی كندی عمل ایلمك
ایچون واول برغیریسی خلقه تعلیم دین ایلمك ایچون اوكرنمش اولسه
ایكنجیسی افضلدر زیرا منفعتی هم كندی نفسنه وهم ناسه اكثر ودینده
ابلغدر انتهی (وعبادات متعدیه نك یعنی نفعی غیره راجع اولاجق
اعماللك بریسی عبادت دنیویدر صدقه ویرمك وغیره معاونت
ایتمك كبی ودلالت كبی وشفاعت ایتمك وكوپریلر بنا ایتمك ویول
دوزلتمك و یولدن اذا ویره جك شیئی كیدرمك كبی پس بوقسم
عبادات اولكی دن اشاغه‌در اما عبادت قاصره دنكه صوم وصلات
نافله وذكر ودعادر اندن برمرتبه یوقاریدر بواجلدن اهل وعیال
قیدنه اشتغال ایتمك وتصدق ایچون كسب ایلمك افضل اولدی
بو عبادت قاصره نك نافله سندن وخلوتده اوتورب عبادت ایتمه دن
زیرا بونلرك نفعی انجق عابده مقصوردر شیخ زاده رحمه الله تعالی
انوار تنزیل حاشیه سنده * وعلم آدم الاسماء كلها * آیت كریمه سی
تحقیقنده علمك فضیلتنه ابتدا قرآن عظیمدن وحدیث رسولدن
دلائل نقل ایلدكدنصكره دیركه بونلردن ماعدا سائر كتب الهیه
علمك فضلنه ناطقدر اما تورانده الله تعالی حضرتلری موسی كلیم اللهه
ایتدی یاموسی علم وحكمتی تعظیم ایله زیرا هر قنغی قولمك قلبنه علم و
حكمت قویام انی یارلغامق مراد ایتمشمدر ایمدی یاموسی سن علمی اوكرن
وانكله عمل ایله اندنصكره بذل ایله تا كه بونكله دنیاده وآخرتده بنم
كرامتمه وایلكمه نائل اوله‌سك اما زبورده حق سبحانه وتعالی حضرت
داود علیه السلامه بیوردیكه ای داود بنی اسرائیل علماسنه ورهبانلرینه
دیكه ناسدن اهل تقوی ایله سویلشسونلر وقونوشسونلر اكر اهل تقوی
بولنمز ایسه علما ایله مصاحبت اتسونلر وانلرده بولنمز ایسه عقلا ایله
مصاحبت اتسونلر شیخ زاده بو محلده دیركه الله تعالی حضرتلری
تقوای علم اوزرینه تقدیم ایلدی زیرا تقوی علمسز بولنمز خشیت خدا

بولنمدیغی كبی پس اهل تقوی ایكی خصلت ایله موصوف اولمغله علما
اوزرینه تقدیم اولندی نتكیم علما عقلا اوزرینه تقدیم اولندی زیرا عالم
اولان عاقلدر اما هر عاقل عالم دكلدر اما انجیلده اون یدنجی سوره سنده
(وای اول كیمسه یه كه علمی اشیده وطلب ایلیوب جاهللرله بیله جهنمه
كیده علمی طلب ایلیوب اوكرنك زیرا علم اكر سزی سعید ایتمز ایسه
شقی دخی ایتمز وعلم سزك مرتبه كزی یوجه ایتمز ایسه آلچق دخی ایتمز
واكر سزی غنی ایتمز ایسه فقیر دخی ایتمز واكر سزه فائده ویرمز ایسه
ضرر دخی ویرمز ودیمك كه قورقارز بیلوب وعمل ایده مه یز لكن دیككه
امیددر كه بیلورز وعمل ایلریز وعلم صاحبنه شفاعت ایدر وربكزه لایق
اولان بودر كه علم صاحبنی رسوای ایتمیه ویوم قیامتده الله تعالی
حضرتلری بیوره ای علما زمره سی ربكزه ظنكز نه ایدی ایده لر ظنمز
بوایدیكه مغفرت ایده سك ورحمت قیله سك الله تعالی انلره بیوركه
تحقیق بن سزی یارلغادم وبنم سزه علم وحكمتی امانت قودیغم سزه
شری مراد ایتدیكمدن دكل بلكه سزه خیر مراد ایتدیكمدندر وارك — بیان فضیلت علم علی المال
صالح قوللرمله رحمتمله جنته كیرك بیورر انتهی كلام الانجیل شیخ زاده
آثاردن نقل ایتدیكی یرده حضرت علی رضی الله عنهدن نقل ایدركه
دیمشدر علم مالدن یدی وجهله افضلدر (بری بودر كه علم انبیا میراثیدر
مال ایسه فرعونلر میراثیدر (ایكنجی علم بذل ایتمكله آرتار مال ایسه
دوكنور (اوچنجی مال بكجی یه محتاج علم ایسه صاحبنی حافظدر
(دردنجی كشی اولدكده مالی ایلارده قالور علم ایسه صاحبیله قبره
كیرر (بشنجی مال مؤمنه وكافره حاصل اولور اما علم یالكز مؤمنه
مخصوصدر (التنجی عالمه غیریلر محتاجلردر دین امرنده اما صاحب
ماله محتاجلر دكللردر (یدنجی علم صاحبنه قوت ویرر صراطی كچمده
مال ایسه كچمكدن مانع اولور كذلك علمك افضلیتنه متعلق حكایات
لطیفه‌لر ایراد اولنور * حكایت اول وقت كه یوسف علیه السلام مصره
سلطان اولدی وبر وزیره محتاج اولدی پس الله تعالی حضرتلرندن
بر وزارته لایق كیمسه طلب ایلدی حضرت جبریل كلوب فلان كیمسه یی

ربك بیوردیکه وزیرلکه اختیار ایده سك یوسف علیه السلام دیدیکه
اول کیمسه نك حالی آنجق بوحالله نیجه وزیر اولور جبریل دیدیکه ربك
انی بوخدمته لایق كوروب تعیین ایتدیکی اول سببدنکه زلیخا سنی
متهم ایلدکده بوکیمسه بشکده یاتور صبیء رضیع ایکن * ان كان
قمیصه قد من دبر فكذبت وهومن الصادقین * دیمکله سنك اوزرکدن
بهتان تهمتنی دفع ایلدی نیجه سنه وزارته لایق اولمیه دیدی و بوحکایه ده
نکته بودرکه برکیمسه که یوسف علیه السلامك یواین طوغرلدوب
اوزرینه ایتدکاری اسنادی دفع ایلمسی سببیله مملکتنده شریك اولمغه
مستحق اوله یااول کیمسه که دین اسلامی برهان مستقیم ایله طوغرلتمغه
سعی ایلیوب بدعت وضلالتلری دفع ایلمك اوزره اوله نیجه سنه
الله تعالینك احسان عظیمنه مستحق اولمیه (شیخ زاده رحمه الله
بومحلده دیرکه علمك تحصیلی آنجق سنده حب دنیانك زیاده لکندن
مشکل كلور غیری دکل زیرا الله تعالی سکا سواد عین وسویدای قلب
ویرمشدر یعنی كوزكك قره بکی وقلبکك درونده برقره نقطه جقدر پس
شك یوقدرکه سویدا سودانك تصغیریدر یعنی قلب نقطه سی كوزبکندن
كوچرکدر بویله ایکن ینه سن دنیا القدن برجزئی شیئ كوزك اوزرینه
قوسك برشیء كورمزسن ایسه سویدای قلبکه جمله دنیایی قومشسن اویله
قلبله نیجه كورسك كرك یعنی مع هذا قلب كوزیله وجوده كلور (حکایت

بیان حکایهٔ لطیفه

اولنورکه برکون هرون الرشید مجلسنده علما جمع اولمشدی وابو یوسف
دخی انده ایدی همان برآدم چیقه كلدی و برغیریسی دعوا ایلدیکه
بوآدم کیجه ایله اومدن مال الدی استفسار اولندقده آلان کیمسه
اول مجلسده الدم دیو اقرار ایلدی علما اتفاق ایلدیلرکه الی کسلسون امام
ابو یوسف دیدیکه اکا قطع ید یوقدر علما نیچون دیدیلر انکیچون
یوقدرکه آلدم دیو اقرار ایلدی سرقته اقرار ایلمدی دیدی جمله سی
ابو یوسفی تصدیق ایلدیلر بعده الان کیمسه یه اوغورلادکمی دیدیلر
نعم دیدی ینه جمله سی اتفاق ایتدیلرکه قطع ید واجبدر زیرا سرقته
اقرار ایتدی دیدیلر امام ابی یوسف بوندنصکره اقرار ایتدیسه ده

قطع ید یوقدر دیدی زیرا آلدم دیمسیله ضمان واجب اولدی بوندنصکره
سرقته اقرار ایتدیسه ده اولکی اقراری اوزره مال تضمین اولنور
هم ضمان هم قطع ید ایسه مذهبمزده جمع اولماز انکیچون بو اقرار
دکلمزدیدی جمله علما بوخصوصده امام ابو یوسفه تعجب و پسند ایلدیلر

بیان حکایهٔ لطیفه

(وحکایت اولنور امام شعبی دن که تابعینك اولولرندندر دیدیکه برکون
حجاج بن یوسفك مجلسنده اوتوررکن بلخ شهرنده یحیی بن معمر یکه علمادن
اولوب سنیلردن ایدی حجاجك مجلسنه قید بند ایله كتوردیلر پس
حجاج اکا دیدیکه سن دیرمش سنکه حسن وحسین ذریت رسول اللهدر
اوت اویلهدر دیدی حجاج یا كتاب اللهدن بوخصوصده بکا بر واضح
حجت كتوررسن والا الك باك اعضالریکی قطع ایده رم دیدی نوله
یا حجاج سکا بر آشکاره حجت كتورهیم دیدی حجاج انك یا حجاج دیمسی
جرأتنه تعجب ایلدی یحیی دیدیکه قرآن عظیمده * ونوحا هدینا
من قبل ومن ذریته داود وسلیمان تا وزكریا و یحیی وعیسی * قولنه
وارنجه اوقیوب ایتدی یا عیسی نك باباسی کیم ایدی حالا که الله تعالی انی
نوح علیه السلام ذریتنه الحاق ایتدی یعنی انا طرفندن اولان اولاده دخی
ذریت دینور دیدی حجاج نیجه زمان باشنی اکوب فکره طالدی بعده باشنی
قالدیروب دیدیکه كویا بن بوآیتی كتاب اللهدن بوآنه دك اوقومامشم
اول کیمسه یی بندندن آزاد ایدوب مال الله غنی ایلدی علمی برکاتیله (حکایت
اولنورکه مدینهٔ منوره ده برجماعت بردفعه ابو حنیفه حضرتلرینه

بیان حکایهٔ لطیفه

كلدیلرتا که انکله مباحثه ایلیه لر نمازده امامك قراءتی او یانلرك
قرأتنه کافیدر دیدیکی مسئله ده تا که امام اعظمی الزام ایدوب شافعی
مذهبنه قائل ایتدیره لر امام اعظم دیدیکه جمهور ایله مباحثه ممکن دکل
امرکزی اعلمکزه تفویض ایلیك تا که بنم ایله اول بوخصوصده
بحث ایلیه پس ارالرندن برینه اشارت ایلدیلر امام اعظم دیدیکه
بوسزك اعلمکزمیدر بلی دیدیلر واكر بنمله بحثده الزام اولنور ایسه
و بنم تمسکم اقوی اولور ایسه سز اکا راضیمسز بلی بز انی مقتدا ایتدك
انك سوزی بزم سوزیمزدر دیدیلر امام اعظم رحمه الله ایتدی سبحان الله

یا عجبدر که اقتداده انك سوزی سزك سوزیکز دکلدر بزدخی امام
اختیار ایتدکده انك قراءتی بزم قراء تمزدر واول امام بزدن نائبدر
حکایت لطیفه
پس جمله جماعت الزام اولندیلر (حکایت اولنور که فرزدق نام شاعرکه
دولت مروانیه شعراسندن ایدی برکیمسه یی هجو ایدوب بو بیتی
دیمش ایدی (لقد ضاع شعری علی بابکم * کما ضاع در علی خالصه)
فقیر دخی ترجمه سنی نظم ایلدك (قپوکزده بنم شعرم یوغ اولدی * نتکیم
خالصه اوسنده انجو * خالصه بر نکته دان وصاحبة الاداب ظریفه
جاریه اولوب اول زمانه پادشاهی اولان سلیمان بن عبد الملك حرم خاصی
خاتونلرندن معشوقهٔ پسندیده سی ایدی بو بیتی ایشتدکده واروب
پادشاهه فرزدقدن شکایت ایلدی بوسلیمان ایسه جمله مروانیلرك
ارالرنده شدید هیبتلی پادشاه ایدی غضبه کلوب امر ایلدی فرزدقی
بند وزنجیرله علی ملاء الناس انواع حقارتله کتوره لر پس واروب
فرمان اوزره فرزدقی حضوربنه کتوردیلر حتی هیبت پادشاهیدن
ایاق اوزره طورمغه مجالی یوغ ایدی سلیمان بن عبد الملك ایتدی
بو بیتی سنمی سویلمش سك فرزدق دیدیکه خیر پادشاهم بن بویله سویلدم
انجق بکا مکروه قصد ایدنلر تبدیل وتغییر ایلمشلر بن بویله دیدم
* لقد ضاء شعری علی بابکم * کما ضاء در علی خالصه * ترجمه سی
بودر * قپوکزده بنم شعرم ضیالندی * ضیاء انجو کبی خالصه اوزره *
مکر خاتون پرده آردنده بو وقعه یی دکلردی بیتی بو طرزله اشتدیکی کبی
مدح اولندیغندن مسرور اولوب حتی سرورندن کندیی ضبط
ایده میوب پرده آردندن چیقوب اوزرنده اولان جمله التونی وانجویی
فرزدق اوزرینه براغوب بخشش ایلیوب الن واپاغن چوزوب غنیمتله
کوندردیلر بعده پادشاه قپوجبسیله یوز بیك اقچه آردنجه کوندروب
حکایت لطیفه
التونی وانجویی شاعردن صاتون آلدی وخالصه یه رد ایلدی (حکایت
امام اعظم عصرنده بر آدمك اوینه خرسزلر کیروب متاعن آلدیلر
واول آدمه طلاق ثلثه ایله یمین ویردیلرکه برکیمسه یه بیلدیروب سویلیه
صباح اولدقده حیران وسرکردان طشره چیقدی کورسه که خرسزلر

کندی متاعن صاتیورلر امایمینی سببیله سویلمکه قادر دکل پس امام
اعظمه واروب بردرمان امیدیله قضیهٔ اعلام ایلدکده ایتدی وار محله
امامنی واهالیسندن برقاچ کیمسه دعوت ایله کلدکلرنده امام اعظم
ایتدی بوقرنداشکزك متاعی اوندن سرقت اولنمش دیلرمیسکز که انی
الله تعالی رد ایلیه بلی دیدیلر امام اعظم ایتدی وارك اهالئ محله یی
واول متهم اولنلری جمع ایدوب برداره قویك و بر بر طشره چیقاروب
سؤال ایدك متاع صاحبندن سنك متاعك اوغریلیان بومیدر اول دخی
خرسز اولمیانلره دکل دیسون وخرسزلر چقیجق سکوت ایلسون
وانلری اخذ ایدك پس امام اعظمك بیوردیغی اوزره عمل ایلیوب
حکایت لطیفه
جمیع اوغورلنان اشیالری چیقاردیلر علم برکاتیله (حکایت امام اعظم
حضرتلرینك جوارنده بریکیت وار ایدی دائما امام اعظمك مجلسنه
کلوب کیدردی برکون امام اعظمه فلان کیمسه نك صویندن قز
آلوب اولمك استدم امابندن طاقتمدن زیاده مهر معجله استدیلر دیدی
امام اعظم ایتدی وارآل وبورجه کیر استدکارین ویر ودخول ایله
الله تعالی ایشنك آسان ایدردیدی پس امام اعظم استدکاری قدر یکیده
قرض اقچه ویردی دخی واروب مهمن کوروب وتأهل ایدوب دخول
ایلدی بعده برکون امام اعظم یکیده ایتدی وارخلق ارا سنده آشکاره
سویله بن بوشهردن برایراق یره کیتسم کرك ودیارمی دخی کورمسم
کرك دی اول آدم دخی بو کلامی خلق ارا سنده فاش ایلیوب زوجه سنك
خصمی واقرباسی بوقضیه یی اشتدکلرنده کندیلرینه قتی کوج کلوب امام
اعظمه استفتا ایچون کلدیلر امام اعظم جوابنده دیدیکه قادردر
کتورمسنه قنده دیلرسه کتورر صکره دیدیلرکه یا امام بونك طریق
دفعی نیجه اولور ایتدی یکیتدن آلدیغکز مالی کیرویه ویروب راضی
ایدرسکز دفعی قابلدر انلر دخی قائل اولدی امام اعظم اول یکیده
بوقضیه یی دیدکده یکیت ایتدی بن ویردیکمدن زیاده شیء استرم
دیدی امام اعظم ایتدی یایکیت ویردکارین آلوب قانع اول یوخسه
زوجه یه برمسئله اوکردیرمکه کتورمکه قادر اوله مزسك یکیت دخی

راضی اولوب ویردکین آلدی ودینی قضـا ایتدی وامام اعظمدن
اول مسئله یی سؤال ایتدی امام اعظم حضرتلری دیدیکه زوجه برآدمه
دین اقرار ایلسه انی اداایتمیجه زوجی کتنورمکه قادردکلدر انی اوکرتسم
کرك ایدی پس امام اعظمك علمی برکاتنده اول یکیدك هرمرادی
حاصل اولدی وهم دیندن خلاص بولدی وعلما مجلسنه کلمك فائده‌سی
حكايت لطيفه ظهور ایلدی(حکایت لیث بن سعد نقل ایدرکه برآدم امام اعظمـه
کلوب ایتـدی براوغلم وار خوبی وخصلتی نامعقول مالی عظیم ایله
برجاریه آلوب ویرسم همان آزاد ایدر وینه مال عظیم خرج ایدوب
عورت تزویج ایلسم تطلیق ایدر چاره‌سی نه اوله امام اعظم ایتدی
اسیرجیلر چارشوسنه اوغلکی کتور هرقنغی جاریه یی کوروب بکنور
ایسه کندی نفسك ایچون صاتون آل اندنصکره اوغلوکه نکاح ایله
اکر بوشار ایسه ینه سنك ملککدر واکر آزاد ایدر ایسه عتق جائز اولمز
راوی اولان لیث دیرکه امام اعظمك سرعتله جوابندن قتی تعجب ایدم
حكايت لطيفه (حکایت هارون الرشید برکون ابو یوسفه دیرکه جعفر بن عیسی‌نك
النده برجاریه‌سی وار حسنالردن واکا تعشق ایلدیکمی خبر آلمغله یمین
ایتمشدیکه نه صاتسون ونه آزاد ایلسون اماشمـدی یمیندن پشیمـان
اولمش یمینی بوزمغه چاره وارمیـدر امام ابی یوسف دیدیکه برنصفنی
باغشلاسون وبرنصفنی صاتسون تاکه حانث اولمیه شیخ زاده دیرکه
بونقل اولنان حکایات علمك افضلیتی بابنـده امام رازینك کلامیدر
طالبلرك سرورینی تجدید وارباب کسـله تحریك شدید ایچون نقل
ایلدك بومحله دخی مناسبتله تحریر اولنـدی بیت
اولـدی آثارله ثابت علمـاء امت
اشرف اهل بهشت اولدیغی بی ریب ومرا
بعث اولور ایکی ملك قبرنه تعلیم ایلر
فوت اولان طالب علمـه دیدی تاروجزا
نه شرفدرکه صبی وقت شروعنده اوله
والدینـدن اولوب جملـه آثامی جدا

که علمـدر سبب خلق نظام الدارین
باعث نشر کتب مردمك ارض سمـا
صاحب طریقت علمك فضیلتنی بیـان ایتدکدنصکره دیرکه ایمـدی
ای سالك تحصیل علمـده جد وجهد ایله فی زماننـا اولان متصوفه
جهله‌سنه قولاق طوتمه که انلر دیرلرکه علم ظاهر حجابدر واول کشف
ایله دخی حاصل اولور کسبـه حاجت یوق بو کلام کذب وضلال
وخلق اضلالدر زیرا علم فرضدر وعلم کتاب وسنتدن حاصل اولور
وصحابهٔ کرام بوامتك افضلی وخیرلیسی ایکن اجتهاد ایلدیلر کتاب
وسنتدن دلیل طوتندیلر بریسی دیمدیکه بوحلال وبوحرام اولدیغی
بکاالهام وکشف اولندی بوخصوصده عدنی مرحوم برخوش دیمشدر
قطعه* دیمدی حضرت الله ورسول واصحاب*
اوکلامی که تصوف دیوسویلر جهلا
نه شریعت نه طریقت نه حقیقتـده خبر
کفراوزیرااوقیوب ذیرکه حقیقی درها
بونقوش سیه ایلر دلی اسود دیمه کیم
کلم تیره ده در آب حیـات معنـا
اهل ظاهر دیو طعن ایلین اهل شرعه
یوقدر الحاد وضلالتنده هیچ ریب ومرا
شرلرندن صغین اللهده ده شرعی کوزله
دین وایمانکی حفظ ایلیه تاکیم مولا
وینه صاحب طریقت دیرکه بوصوفی چکنلر دیرلر ایسه بزشول مرتبه
کشفه یتشوب برمقامه واصل اولدقکه صحابه اکاواصل اولمامشلردر
تحقیق بونلر اهل بدعت اولوب اهل سنتدن خارجلردر واکر بونلرك
برینـه سؤال ایلسك اخلاق مذمومه دن مثلا ریا وکبر وعجب ندر
وبونلرك علاجی ندر ویا اخلاق حمیده دن مثلا انابت وتوکل وصبر
وشکر ورضاء بالقضا وبونلرك طریق تحصیلندن صورسك حیران
وسرکردان قالوب خلط کلامه باشلیوب شطح وطامات سویلردی یعنی

عقله ونقله اویمزلر ایی صاپی یوق (رزلره باشلرلر بلکه بعضیلرینی
فرائض صلاتدن وآبدستدن وطهارتدن صورسك متحیر اولور بلکه
بعضیلری اعتقادنی دخی تصحیح ایتمش وظن ایدرکه الله تعالی کوکده
ویارصورتده در و بعضیلری اعتقاد ایدرکه الله تعالی قبایح ومعاصی‌یی
مراد ایتمز و بعضیلری اعتقاد ایدرکه کندی قول فعلنی موجددر قطعه

* مؤمن معتقد شرع پر آثام اولسه *
* منزلی آخر عقباده جنان علیا *
* اعتقادی سنن وشرعه مخالف اولسه *
* کندی کافر عملی لغو ویری نار ابدا *

وبونلرك اکثری تعدیل ارکانسز وتجوید قرآنسز نماز قیلارلر
بوقباحتلری وار ایکن ینه واصلین دن ایز دیو دعوی ایدرلر هیهات
هیهات بلی واصللردر اما شیطانه که وسوسه سیله عامللر در و بعضی
دکللردر بعضیلرینه ریاضتله ویاشیطانك کوسترمسیله استدراجا
کشف حسی واقع اولسه نتکیم بعض اهل ریاضت کشیشلره وکفره یه
واقع اولور پس جاهللر ظن ایدرکه اول کرامت وولایتدر وانکله مغرور
اولورلر اما بونك معیاری ومحکی سلطان العارفین بایزید بسطامیدن
نقل اولندیغی اوزره که برآدمی هوا یوزنده اوتورمش کورسك اکا
مغرور اولمه تا حدود شریعتی نه یوزدن کوزتدیکنی کورمینجه وله ایضا

* کلدی اول آدم که دینلدی کثر الدجالون *
* الحذر پك یاپشوب شرعه کوزت ایته رها *
* اخری سورۀ کهفی اوقسون دیدی رسول *
* هر کیم انلردن آقن ایلمك ایدرسه رجا *
* برقیله کله ایمانه قریب اولمیه لر *
* انلرك صوم وصلاتی ددی حضرت چوق اولا *

یعنی الله تعالی سورۀ کهفك آخرنده * فمن کان یرجو لقاء ربه فلیعمل
عملا صالحا ولایشرك بعبادة ربه احدا * بیورمشدر معناسی شرینی
اول کیمسه که الله تعالی حضرتلرینك حسن لقاسنی امید لنور ویاسو

لقاسندن قورقار الله تعالی حضرتلرینی راضی ایده جك عمل صالح
اشلسون والله تعالی حضرتلرینك عبادتنه هیچ برکیمسه‌یی شریك
قاتمسون ریا ایتمکله ویا اجر طلب ایلمکله پس دیمك اولور که آخرزمانده
بویله یولدن چیقارر دجاللر چیقدقده بوسورۀ کهفك آخرین اوقیوب
موجبیله عمل ایلیك تاکه طریق حقدن سزی آزدرمسونلر

* عمل صالح ایشلسون دیر حق * ربنك کیم لقاسن ایده رجا *
* همت ایت بیلندرا وصالح عمل * کیم اودر موجب وصال ولقا *

بیان خارق عادت

فقه اکبر شرحنده دیرکه خارق عادت یعنی عادت جاریه‌یه برتوب
خلافن وجوده کتوردشیء دورتدر برینه معجزه دیرلر شرائطی
اولدر که صاحبی ایمان وعمل صالحه مقارن اولوب دعوای نبوت
ایلیه ایکنجی سنه کرامت دیرلر شرطی اولدر که صاحبی ایمان
وعمل صالحله مقارن اولوب بردورلو دعواسی اولمیه وولی اول
کیمسه درکه الله تعالینك ذات وصفاتنی بیلوب ممکن اولدیغی
مرتبه طاعاته مداوم ومعاصی ولذات وشهواتدن اجتنابه ملازم اوله
اوچنجیسنه معونت دیرلر مکر الهی دخی دیرلر صاحبی مؤمن اوله
ولکن عمل صالحی وعرفان الهیسی اولمیوب عوام مسلمین دن اوله
الله تعالی ارخاء عنان ایدوب یعنی دیزکینن صالیویروب کوکلی
ایستدیکی وجه اوزره دنیالغی طرفی ال ویرمك دخی بوقبیلدندر
دوردنجی قسمنه اهانت دیرلر وقضاء حاجت دیرلر که صاحبی دخی
مؤمن اولمیوب کافر ایکن الندن خارق عادت ظهور ایلر مثلا فرعون
یقوشه کتدکده آتنك کریکی اباقلری اوزامق وانیشه کتدکده اولك
اباقلری اوزامق کبی و زمان آتیده دجالك کونشی طورغرتمسی کبی
بو اهانت قسمی انلرك کوکلنجه اولوب زیاده طغیان حاصل ایلیوب
عقوبت عظمیه‌یه استحقاقلریچون ویرلمشدر ایمدی هر کرامت
شکلنده کوسترلن شیئه کرامت دیمیوب ابتدا اصحابنه وصاحبنك
حالنه نظر ایتمك کرك اکر یازلدیغی اوزره عارف بالله ایسه ولیدر دیو
اتکنه یاپشمق کرك والا الحذر کل الحذر نتکیم عدنی دیمشدر

* طوغری بولدن صقین آرلمده شرعی کوزت *
* سنی قطاع طریق اخذ ایدوب ایلر اسبا *
* پیشوامز بزه بونهجی معین قیلدی *
* اکا بویولده ایرر قافله لر صیف وشتا *
* شیخ ناقصدر او قطاع طریقك بریسی *
* مثنویسنده بیان ایلدی خود مولانا *
* لیك هب بویله دیو جمله یه منکر اولمه *
* اقتدا قیل اکا هرکیم ایده سوق حسنا *
* قول وفعلنده اکر شرعه مخالف کورسك *
* احتراز ایت سنی اخذ ایتمیه ناریصلی *
* اولمسه آنك اصلی شیخ انی ایتمزدی دیو *
* سنی اضلال ایدر ابلیس قیلور اهل شقا *
* پك یاپش شرع مبینه که اودر حبل متین *
* اولدرر عروهٔ وثقی وحدود مولا *
* انی امر ایتدی خدا قیلدی وصیت اول شاه *
* اندن انفع اکر اولسیدی قیلوردی ایصا *
* کیم شریعت شجر اغصان طریقت ددی هم *
* ورقی معرفت اثماری حقیقتله رضا *
* غصن اوراق وشجر بی ثمر اولمز تحقیق *
* جمله یه لیك ویرن صاحبی در نشونما *
* باطن شرع طریقت الك ایچره عرفان *
* معرفت ایچره حقیقت بونی بیل قلمه خطا *
* ظن ایدر صوفی طریقت واروب الاو یکدر *
* اولدرر اهل طریقت که ایده شرعی اجرا *
* جمله نك مظهریدر حضرتی قرآن عظیم *
* که الی سبعة ابطن سکا ویرمزمی شفا *

بیان تقوی وفضیلت تقوی

* اوچنجی فصل تقوی بیانده در * وبو فصل دخی اوچ نوعدر اولکی

نوعی تقوینك فضیلتی بیانده در صاحب طریقت دیرکه معلومك اولا که تقوینك فضیلتی بابنده کتاب اللهده یوزاللی آیتدن متجاوز بولدم قرق آیتدن زیاده تقوی خصوصنده همان امر صریح بولدم پس اول جمله آیاتدن بری * ان اکرمکم عندالله اتقیکم * آیتی در معنای شریفی سزلك الله تعالی درکاهنده اك ایوکز ومقبولکز زیاده تقوی صاحبی اولانکزدر یعنی حسب ونسبله ومالله مقبوللق دکلدر نتکم بو آیتك سبب نزولنده اصحاب کرام بیننده بو کلام کچمشدر وبری * ان اولیاؤه الا المتقون * آیتی در معنای شریفی الله تعالینك ولیلری یعنی منزل جهتندن یقینلری غیری کیمسه لر دکل الا متقیلر در و بوندن غیری سائر آیاتی امام برکلی عد ایتدکدنصکره دیرکه قرآن عظیمده تقوی ذکر اولندیغی قدر هیچ بر خصلت ذکر وثنا اولنمشدر که متقی الله تعالی قتنده اکرم اولمق وطاعتی مقبول وحقه ولی وحبیب اولمق والله تعالی متقی یه ولی ومحب ومزکی وناصر اولمق وعاقبت وآخرت متقی نك اولمق وجنت حاضرلنمق ومیراث اولمق وتقوی عبادتك غایتی اولمق وثوابه شرط وسبب اولمق وتکفیر سیئات وفتح برکات وظن ایتمدیکی یردن رزق کلمك وقولایلق ویرلمك هب تقوی اوزرینه موقوفدر وتقوی ایله امر ایلین ممدوح اولوب تقوی یه تعاون ایله امر اولنمشدر وبالجمله تقویدن اولو خصلت یوقدر ایمدی ای طالب آخرت اکر طریق آخرته سالك ایسك تقوی یه سعی ایلیوب جمله موانعی برطرف ایله وبو خصوصده احادیث شریفه ده وارد اولانلردن بری جابر رضی الله عنه روایت ایتدیکیدر که بر دفعه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ایام تشریقده خطبه سنده دیدیکه ای ناس تحقیق سزلك ربکز بردر وآکاه اولك عربینك عجمی اوزرینه وعجمینك عربی اوزرینه فضیلتی یوقدر واسودك احمر اوزرینه واحمرك اسود اوزرینه هیچ فضل ووجحانی یوقدر وتحقیق سزلك پدریکز بردر یعنی حضرت آدم علیه السلامدن وجوده کلمش سزی انجق سزلك فضلکز تقوی ایله در تحقیق درکاه حقده سزلك افضل ومقبولکز تقواسی اولانلردر

ای اصحاب سزه خوش تبلیغ ایتدممی بلی یا رسول الله دیدیلر
بنه بیور دیکه ایمدی حاضر اولانلر بکز غائب اولانلره بو خبری تبلیغ
ایلسونلر وابوهریره رضی الله تعالی عنه روایت ایدر که سرور کائنات
علیه افضل الصلوات بیورمشلردر که یوم قیامت اولدقده الله تعالی
برمنادی یه امر ایلیه که ندا ایلیه ای بنی آدم بن سزه نسب قیلدم
و سزه نسب ایتدمکه سزك اکرم ومقبولکز قتی تقوی صاحبی
اولانکزدر پس سز ابا ایلدیکز بنم نسب قیلدیغمی قبول ایتیوب
دیدیکزکه فلان ابن فلان فلان ابن فلاندن خیرلیدر ایمدی بن بوکون
کندی نسبمی رفع ایدرم یعنی صاحبلرینی رفیع الشان ایدرم وسزك
نسبکزی وضیع ایدرم یعنی صاحبلرینی الجق قدرلی خور وحقیر ایدرم
ابوسعید خدری رضی الله تعالی عنه روایت ایدر که بردفعه مجلس نبی ده
اوتوردکن برآدم چیقه کلدی وایتدی یارسول الله بکا وصیت ونصیحت
ایله بیوردیکه * علیك بتقوی الله فانه جامع کل خیر * معنای شریفی
دیمك اولور که تقوای الهی یه ملازم اول زیرا تحقیق تقوی هر خیری
جامعدر وهر ایلك انده موجوددر وابوذر حدیثنده بیورمشدر که
حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام دیردی تقوای خدادنصکره
زوجهٔ صالحه دن حاصل اولان خیرقدر کشی یه نافع شی اولمز اگر
اکا امر ایلسه اطاعت ایده واگر نظر ایلسه انی مسرور ایلیه واگر انك
اوزرینه یمین ایلسه یمیننده طوزه صادقه اوله واگر اری غائب اولسه
نفسنده دخی مالنده خیانت ایتمیوب حفظ ایلیه وابن عباس رضی الله
تعالی عنهما روایت ایدر بردفعه سرور کائنات علیه افضل الصلوات
برغزادن کلدی وفاطمه یی دعوت ایدوب ایتدی نفسکی اللهدن
صاتون الورمبسین زیرا بن سندن برشیئی مغنی دکلم یعنی سنی قورتارردکلم
الا تقوا ایله قورتلورسین وخاتونلرینی بربر دعوت ایدوب بو کلامی
انلره سویلدی ودیدیکه بنم امتمك اولاسی متقیلریدر وانجق سز باردن
وبر عورتدنسز وسزك بری بریکزه فضلکز یوق الا تقوی ایله
و بو بابده احادیث غایت چوقدر وعقل دخی غیری طاعاتدن تقوینك

افضلیتنه دلالت ایدر زیرا تخلیه تحلیه‌دنصکره در یعنی برشی تطهیر
اولمینجه تزیین قیلنمز دیمك اولور اخلاق ذمیمه کیدرلمدکجه اخلاق
حمیده یرلشمز ایمدی اول ثانیسز مفید دکلدر نتیجه جمیع خصال
خیرك تملی تقوی اولمش اولدی سعادت دارین انکله حاصل اولدی

بیان تفسیر تقوی

(ایکنجی نوع تقوینك تفسیری بیاننده اولور تقوی لغتده وقی یقی دن
مصدر اولوب تاسی واودن وواوی یادن قلب اولنمشدر وآخرنده
یا صورتنده اولان تأنیث الفیدر معناسی زیاده پاکلمك وصاقنمقدر
هرنه دن اولور ایسه اولسون اما شریعتده معناسی دار آخرتده
ضرر ویره جك شیئدن اجتنابدر و بو تقوی اوچ مرتبه در
ادناسی شرکدن وکفردن پاکلمكدر ایکنجی مرتبه سی کبائردن
اجتناب ایتمك بالاتفاق وصغائردن دخی برقوم قتنده صاقنمق
بو تقوینك لوازمیدر قاضی بیضاوی دخی تفسیرنده بو قوله مائل
اولوب صاحب طریقت دخی انی اختیار ایدر زیرا اهل سنت قتنده
صغیره یه دخی عقاب اولمق جائزدر نتکم عقاید بابنده ذکری
مرور ایلدی ودخی عدد کبائرده اختلاف اولنمشدر حتی ابن عباس
یدی یوزیمش یدیدر دیو روایت ایدر ایمدی صغائری کبائردن آیرمق
ممکن اولمدیغندن صغائردن دخی اجتناب ایتمك لازمدر واهل شریعت
قتنده متعارف اولان بو تقویدر وعموم ناس بو تقوی ایله مأمورلردر
یعنی کبائردن وصغائردن وحرامه قریب اولان شبهه لودن دخی
زیرا لغت معناسی زیاده صاقنمق ایدی بو معنا ایسه عندالشرع
ممکن اولان یرده استعمال اولنور اما تقوینك اوچنجی مرتبه سی
واعلاسی حقدن اشغال ایدر شیئله سرنی اشغال ایتمامك
وکلیتله ربسنه توجه ایلمکه دیرلر و بو تقوی ده مباحدن دخی اجتناب
ایتمك لازمدر والله تعالینك * واتقوا الله حق تقاته * قول شریفنده
مراد اولان بو تقوی واولیاء اللهه مخصوص اولان تقوای حقیقی
بودر انکیچون شیخ زاده انوار تنزیل حاشیه سنده دیمش تقوینك
اولکی مرتبه سی مرتبهٔ عوام وایکنجی مرتبه سی تقوای خواص

واوچنجی مرتبه سی تقوای اخص خواصدر (منازل السائرینده دیرکه ولینك شرطندندر که تقوی شعاری و تفویض دثاری واخلاص معیاری اوله وینه انده دیرکه اکر برقائل دیرایسه که چون ولینك شرطندندر متقی اولوب کناهلردن محفوظ اولمق یا اکر برشئ بوکا

بیان شروط ولایت

مخالف واقع اولسه تقواسنه نقصان وولایتنه خلل کلورمی جوابنده دیرکه اکر ولی مقام تلوینده ایسه که کاه موهبهٔ الهی وکاه کندی کسبنه اعتماد و پناهی ظهوری سببیله طبعی تغیر ایتمك اولور اما اکر خطاسنه مصر اولمیوب اعتذار واستغفاره یاپشور ایسه فبها والا مغرور اولوب قالور ایسه کمالدن نقصانه دوشمك وکونی کیجه یه دونمك اولور واکر مقام تمکین ده اولور ایسه بویله خلاف تقوایه اوغراین کیمسه نك ایشی خدا قایرر والله تعالینك حکمت بالغه سی واردر که اولیا واحباسنه بعض زله وهفوات عارض اولماسنده امتحان خدا اولمق اولور وکمال رأفتندن امیددر که بلاء حسن قبیلندن اوله *ولیبلی المؤمنین منه بلاء حسنا* آیت کریمه سنده اولدیغی کبی نتکم حضرت آدمك زله سی اجتبا واهتداسنه سبب اولدی روی عن النبی علیه الصلاة والسلام انه قال* اذا احب الله عبدا لم یضره ذنب* دیمك اولور که حضرتدن روایت اولنور بیورمشدر چون الله تعالی برقولنی سوسه اکا کناه ضرر ویرمز یعنی محب حق اولان بیلور که حبیبنه اول کناه محبوب ومقبول دکل پس ایتدیکنه نادم اولور بوایسه توبه در توبه ایدیجك کناه ضرر ایتمز نتکم جنید بغدادی یه سؤال اولندی عارف بالله اولان زنا ایدرمی نیجه زمان باشنی اکوب طوردی بعده قالدردی ودیدیکه * وکان امر الله قدرا مقدورا* یعنی الله تعالی نك قضا وقدری تعلق ایدنجه بویله زله ووبال صادر اولور اما الله تعالی عقبنجه توبه توفیق ایدرسه مقام محبتدن دخی ساقط اولمز مقام تمکین احوالی بویله در انتهی کلام المنازل فقیر ایدرین بوکلامدن معلوم اولدیکه اولیا انبیانك کبائردن وصغائره قصد ایلمدن محفوظ اولدقلری کبی محفوظ دکللردر ومیل بشریدن قورتلمزلر

پس

پس لازم اولان حدود شرعی یه رعایتدر ومنازلك کلامنی تصدیق ایدر شیخ شعراوی رحمه الله تعالی منن نام کتابده حکایت ایدرکه مشایخدن بری ینه کندی اقرانی برشیخك اوینه واررکلورکن برکون ینه شیخك اوینه کلوب جاریه اوکنه طعام کتورر شیخ مهمان دخی تنها طوتوب جاریه نك بربوسه سین آلور جاریه افندیسی کلدیکنده شکایت ایدرکه یارانك اولان فلان شیخدر واهل تقویدر دیرسن حاشا که شیخ اوله نیجه نامعقول سوز سویلیوب بوس ایتدیکن خبرویردی افندیسی اولان شیخ دیرکه صاقن اعتقادك بوزمه اول ولیدر اکر دیدیکك واقعده ایسه ینه مرتبه سندن ساقط دکلدر دیدی اما جاریه یی الزام واسکاته قادر اولمدی تا برکون ینه عادتی اوزره کلدیکنده شیخه قضیه یی اعلام ایلیوب جاریه یه برکرامت کوسترلك ایچون اشارت ایدر مکرخانه لری اوکنده برقوری زردالی اغاجی وار ایدی صاحب مهمان شو اغاجك میوه سی اولسه تناول اتسك دیدی همان اول ساعت شیخ برنظر ایدنجه زردالی اغاجی میوه ایله ویپراق ایله پراولدی جاریه یه دیدیکه وارشو اغاجدن زردالی کتور یدلم جاریه بوحالی کورنجه این بین اولوب واردی برطبله زردالی اوکلرینه کتوردی ییدیلر اول اثناده ینه جاریه نك افندیسی اتدی شوقارشوده کی طاغده برخدمتم واردر سزلردن رجا ایدرمکه اول خدمتمزی واروب حصوله کتوره سز همان اول ساعت شیخ هوا یوزینه قالقوب طاغه طوغری اوچوب کتدی اول حینده جاریه ینه شیخه کمال اعتقاد بغلدی ایمدی بوحکایه دخی کلام اولی تأکید ایدر وانلردن تقوینك خلافی ظهورایتمك اولور اما مقام تمکینده اولانلر توفیق الهی ایله دفعی تدارك ایدرلر مقام تلوینده اولانلره خطر واردر (معلوم اوله که بوکتابده بیان اولنا جق تقوی عندالشرع مأمور اولدیغمز خواص

بیان مأمور به اولان تقوی

تقواسیدرکه عموما امت محمدك بوتقوی ایله صفتلنمه سی بیورلمشدر زیرا بوتقواده اجتنابی لازم اولان جمیع حراملر وکراهت تحریمیله مکروه اولان شیلردر واخص خواص تقواسنده کراهت تنزیهی اولان

ومباح دخی اجتنابی لازم تحتنه داخلدر انجق صرف حلال اولان بوقسم
اهل تقوی قتنده جائز ماباقیسندن حذر ایدرلر نتکیم فصول مفصلده
یازمشدر که ابراهیم بن ادهم برکون اجرتله برآدمك بغداینی بچر بترمدن
اخشام وقتی اول آدم کلور بعده بترر صاحبی اجرتنی ویره جکی حینده
ابراهیم طورسون آلمازم دیدی اول آدم سببین صوردی ابراهیم بن ادهم
ایتدی سنك اعتقادك بونك اوزرینه اولمشدر بن بوکون وار قوتم سنك
تارلاکده صرف ایدوب کلمزدن اول بتورم حالا که بنم قوتم جمله صرف
اولمدی شو اقچه بکا حلال اولماز دیدی وآلمیوب کتدی پس بوقسم
تقوی که * اتقوا الله حق تقاته * آیت کریمه سیله ثابتدر طاقت بشر
اکا تحمل ایده مز الا نادرا الله تعالی حضرتلری خود * لا یکلف الله
نفسا الا وسعها * بیورمشدر یعنی الله تعالی برشخصه تکلیف ایلمز
الا قدرتی یتدیکنی آنکیچون شیخ زاده تفسیرنده دیمشدر که بو آیت
ثانیه اولکی آیتی نسخ ایلمشدر زیرا عامهٔ ناس تقواء حقیقی ایله که
ماسوی اللهدن رفع نظردر عامل اولمق نه ممکن صاحب طریقت
دیدیکی کبیکه بوزمانده جمیع شبهاتدن احتراز ایدوب حلال صرف
بولمق نادر انجق حرامه قریب اولان شبههلردن احتراز ایلمك اولنجه — بیان تقوانك جاری اولدیغی اعضا
بوتقوی ده خواصه خلل کلمز (اوچنجی تقوانك جاری اولاجق محللرینی
بیان ایدر معلوم اوله که تقوی حاصل اولماز الا منکرات ومنهیاتدن
اجتناب ایتمکله دخی هر معروف ومأموری وجوده کتورمکله ومأمور
اولانك ترکندن اجتناب ایله لکن منکرات ومنهیات آکلدقده عقل
وجودیاتنه ذاهب اولور مثلا زنا وشرب خمر کبی وعدمیاتنه یعنی
ناموجود اولان کناهلره عقل کتمز مثلا ترك صلاة وصوم کبی یوخسه
بونلر اکبر کبائردر ایمدی بومنکرات بلنمدکجه انلردن اجتناب اولنمز
تقوی بولنمامش اولور (پس وجودی اولان منکراتك ذکرینه ابتدا
شروع ایدهرز علی التفصیل بعده عدمی اولانلری مجملا بیان ایدهرز — بیان منکرات وجودی
منکرات اولان شی یا اعضادن برعضوه مخصوص اولمق وار که
اندن صادر اولور ویا برعضوه مخصوص اولمق وار (اولکیسی یعنی

کناه صادر اولاجق اعضا سکزدر (قلب اذن عین لسان ید بطن
فرج رجل) وبرعضوه مخصوص اولمیان که بدندر برصنفدر فالجمله
طقوز صنف اولمش اولور ایمدی سالکه لازم اولان بودر که هر برعضوینی
هر معصیتدن حفظ ایلیه تا که محافظه کندینه ملکه اولوب متقین
زمرهسنه داخل اوله (صنف اول منکرات قلب بیانندهدر معلوم اوله که — بیان منکرات قلب
قلبك اصلاحی اهم اموردندر قلب بدن شهرنده حکمی جاری برپادشاه
فرمان فرما منزلهسندهدر که جمله اعضا رعیت مثابهسنده اکا تابعلردر
بوسببدن سرور کائنات علیه افضل الصلوات بیورمشدر * الا وان
فی الجسد لمضغة اذا صلحت صلح الجسد کله واذا فسدت فسد الجسد کله
الا وهی القلب * دیمك اولور که آگاه اولکه بدن انسانده برپارچه ات
واردر تحقیق که اول صالح اولسه جمله بدن صالح اولور واول فاسد
اولسه جمیع بدن فاسد اولور آگاه اول دیدیکم ات پارهسی قلبدر وقلبك
اصلاحی اخلاق ذمیمهیی کیدروب واخلاق حمیده ایله تزیین ایتمینجه
ممکن دکلدر ایمدی بوصنف ایکی قسم اولمق اقتضا ایتدی (اولکی
قسمی ابتدا بیلمك کرکدر بوعلمدن غرض حسن خلق تحصیلیدر که — بیان تحصیل حسن خلق
علم اخلاق دینلدیکیچوندر که صدیقلرك افضل اعمالی ومتقینك ثمرهٔ
مجاهدهسیدر حضرت حبیب الله علیه صلوات الرحمن * انك لعلی
خلق عظیم * قولیله بوسببدن مدح اولنمشدر وحضرت عایشه رضی
الله عنها دیمشدر که رسول اللهك خلقی قرآن ایدی یعنی قرآن ایله
عامل اولوب * قد افلح من زکیها * بیورلدیغی اوزره تزکیهٔ قلبله مقبول
خدا ورسول کبریا اولمشدر وبوعلمه علم اخلاق دینلدیکی کبی حکمت
عملیه دخی دیرلر نتکیم اعتقاد بابنده بحث علمه حکمت نظریه دیرلر
(اخلاق علائی نام کتابنده دیرکه سعادت نفس انسانی ایکی نسنه ایله
حاصلدر سعید حقیقی اول کیمسهدرکه بو ایکی درجهیه واصلدر بری
تحصیل علوم حقیقه واعتقادات صحیحه نتکیم ذکر اولندی وبری دخی
اخلاق فاضله واعمال صالحه ایله تحلی واخلاق ذمیمه واعمال غیر
مرضیهدن تخلیهدر یعنی قلبنی خالی ایتمکدر انتهی یعنی علم وعمل جمع

اولمق کشینک سعادت دار ینده رایه دی علمکی عمل ایله مقارنته سعی ایت

* ایکیسیله بولنور آیینهٔ ذات خدا *

* عمرنی علم وعمل جمعنه صرف ایلیان *

* خاك برسر قیلوب اتسون شب روز آه له وا *

* باعث عز وشرف علم وعملدر تحقیق *

* کنت کنزه نظر قیل قیله صقین چون وچرا *

بیان تبدیل اخلاق

خلق انسانده بر یرلشمش قوتدر که اکا ملکه دیرلر و انك سببیله افعال نفسانیه بلاتردد صاحبندن ظهور ایلر وتبدیل اخلاق ممکندر علما وعقلا بوخصوصده متفقلردر زیرا قرأن عظیم الشانده * خذ العفو وأمر بالعرف * بیوروب وکفاری شرك وکفرندن ومؤمنلری معصیتدن منع ایلدکلری وضدی اولان خصلتلر ایله امر ایلملری بالجمله تبدیل اخلاق ممکن اولدیغنه دلیلدر اکر ممکن اولمسه بو اوامر ونواهی عبث اولمق لازم کلوردی * تعالی الله عن ذلك * والله تعالی حضرتلرینك * لاتبدیل لخلق الله * بیوردیغی بوکا معارض دکلدر زیرا خلقله خلق ماییننده فرق واردر خلق قلبده اولان خوبه دیرلر خلق ایسه مخلوقدر وحدیث شریفده تبدیل اخلاقه دلیل * حسنوا اخلاقکم وتخلقوا باخلاق الله * قولیدر دیمك اولور که اخلاقکزی کوکجك ایدیك والله تعالینك اخلاقیله خویلنك وتجربه دخی کوسترر که تبدیل اخلاق ممکندر حتی وحشی حیوانی مأنوس ایدرلر وسرکش اتی یواش ایدرلر انجق بو واردر که طبایع برابر اولمیوب بعضیسی سریع القبولدر وبعضیسی کچ قبول ایدر تکیم صبیانده وبعض حیوانده مشاهده اولنور بو محلده صراط سوینك تحقیق ذکر اولندی (کلدك طریقت

بیان اخلاقك منشائی

کلامنه دیر که جمیع اخلاقك منشائی وظهور ایده جك یری اوچدر (بری قوت عقلیه‌در وانده اعتداله رعایت ایتمك لازمدر که الله تعالی حضرتلری قرأن عظیم الشانده * ان الله یأمر بالعدل * بیوردیغی یرده بو قوای ثلثه‌یی مفسرین تصریح ایدوب هر برنده اعتداله مأمور اولدیغمزی بیان ایتمشلردر ایمدی بو قوت عقلیه اعتدالنه

حکمت دیرلر که نفسك بر ملکه سیدر انکله صواب وخطایی فرق ایدوب تمییز ایدر اما بو قوتك افراطنه یعنی حددن آشوریسنه جربزه دیرلر بو دخی بر ملکه در که سبب اولور معرفتی ممکن اولمیان شیلری ارامغه دخی قضا وقدردن بحث ایلمکه وتزویر دعوالرینه بو قرنله یاپشورلر اما قوت عقلیه نك تفریطنه یعنی قصور ونقصاننه کندلك دیرلر بو دخی بر ملکه در که صاحبی انك سببیله خیر وشری ادراك ایلمکدن قاصر اولور (ایکنجی قوت غضبیه‌در بو دخی بر ملکه در که صاحبنه ضرر ویرر شیئی دفع ایدر وبونك اعتدالنه شجاعت دیرلر واول دخی بر ملکه دیر که انك سببیله صاحبی لایق اولان امورك اوزرینه اقدامه قادردر وبونك افراطنه تهور دیرلر واول دخی بر ملکه در که صاحبنی لایق اولمیان اموره اقدام ایلر وتفریطی یعنی شجاعتك اشغه مرتبه‌سی جبن یعنی مهانتلکدر وبو دخی بر ملکه در که صاحبنی لایق اولان شیئه مباشرتدن کیرویه قور (اوچنجیسی قوت شهوانیه در که نفسك ملایم طرفنه حرکتیدر وبو قوتك اعتدالی عفتدر وعفت دخی بر ملکه در که انك سببیله وجه شریعت اوزره آرزولرینه مباشرت ایدرلر وبونك افراطی شره وفجوردر وشره دخی بر ملکه در که انك سببیله کشی آرزولرنده شریعتدن تجاوز ایدرلر وتفریطی خموددر واول بر ملکه در که صاحبنی شرعا لازم اولاجق مشتهیاتدن کیرو الیقور ایمدی بو اوچ قوتده مقبول اولان حکمت وشجاعت وعفت اولدی وبو ایکی آخرکی طریق شرع اوزره حکمته استخدام ایتدیره یعنی هر ایشنی عقل ونقله اویدرمغه سعی ایدوب بو اوچك طرفینی اولان رذیلتدر وانلردن اجتناب ایلیه‌لر زیرا بو اخلاق ذمیمه اول هر اوچك طرفینی اولان ملکه لردن صادر اولور کاه اولور که ایکی ملکه دن بر خلق ذمیمه صدور ایدر وکاه بر قاچنك جمع اولمسندن صدور ایدر پس اخلاق حمیده نك منشائی دخی بو اوچ قوتدر لکن اعتداله رعایتی اوزره اولان حکمت وشجاعت وعفت اولدی وجمله اخلاق حسنه بو اوچدن صدور ایدر وبیانی آشغیده کلسه کرکدر واخلاق ذمیمه‌یی مقدم بیانه

كنوردى زيراقلبى بونلردن تخليه ايتمد كجه اخلاق حميده ايله تحليه
يعنى زينت ويرلمك ممكن دكلدر وتقواى حقيقى يه وصولده بو ترتيبه
رعايت اولنمق كركدر نتكيم نظم ايتمش ايديم

* دوجهانده اولمق استرايسك اكراهل كمال *
* بومرا تبى جمع برله ذاتكى ايتكل تربيه *
* اوّلا قيل ظاهريكى شرعله تهذيب پس *
* باطنك اخلاق بددن ايليكور تخليه *
* علم حق وخلق نيكو ايله پس قيل تحليه *
* ماسواى حقدن ايت اندن درونك تصفيه *

پس اخلاق ذميمه قلبك مرضلريدر مرض بيلنمدكجه وسببى طيونلمدقجه معالجه اولنمز (ايمدى ابتدا كشى كندى نفسنده بوامراضك وجودنى تفتيش ايليه كندى فكريله ودخى صادق دوست اعلاميله ودخى دوشمنلرينك كندى حقنده سويلدكلرينى تفحص ايتمكله زيرا انلرك نظرى عيوبه‌در ودخى ناسه نظرايله كندنده اخلاق ذميمه يى ارايه زيرا خلق برى برينك مرآتيدر واهل بصيرت اولان طالبه تذكره در پس ذميمه دن كشى برشيئى كنديده بولدقده سببنى ارايوب ابتدا انى كيدره وضدى اولان خصلت حميده يه مداومت ايليه زيرا علاج ضديله اولمق برقاعده در (ايكنجى مرتبه علاجى كشى كندى نفسنه سرزنيش ايليوب سرا وعلانية بوخلق قبيحى مقابله‌سنده لوم ايليه اكر بونكله دخى علاج اولمز ايسه مرتبهٔ ثالثه ايله علاجه باپشه كه اول رذيله نك مقابله سنده اولان رذيلتله عمل ايلمكدر يعنى كبردن خلاص ايلمك ايچون تواضعدن آشغه اولان تذلل وتملق برمقدار نفسنه معتاد ايليه تاكه كبردن وازكلوب ينه اعتدالله تواضع ايتمكله عمل ايليه واكر بومرتبه علاجله دخى اعتدال حاصل اولمزسه دردنجى مرتبه يه باپشوب رياضات شاقه ايله نفسنه جبر ايليه نذرلر ويمينلر وعهدلر ايلمكله واعمال شاقه التزامنه شروعله تاسهواتله اعتداله رعايته يبون ويره وسائر اخلاقده دخى بومنوال ايله عمل ايليه اماسوء

بيان ذم اخلاق سيئه

خلقك ذمنده كلان احاديث شريفه دن برى ميمون بن مروان رضى الله تعالى عنه روايت ايدر رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمشدركه * عند الله سوء خلقدن يعنى برامزخويدن اولو كناه يوقدر زيرا صاحبى بركناهدن چيقارمز الابرينه دخى دوشرسه كرك وحضرت عايشه رضى الله عنهادن روايت اولنوركه سرور كائنات بيورمشدر * هرشيئك توبه‌سى واردر الاسوء خلق صاحبى بركناهدن توبه ايتمز الااندن بدترينه رجوع ايدر * وابن عباس رضى الله عنهما روايت ايدركه سرور كائنات عليه السلام بيورمشدر * خلق حسن خطالرى اريدر صو طوزى اريتديكى كبى وسوء خلق اعمالى افساد ايدر سركه بالى افساد ايلديكى كبى * ايمدى لازم اولان حسن خلق كسبنه سعى ايلمكدر اكر جبليه سى حسن خلق اوزره بولنورايسه انى حفظ ايلسون اهلنه ملازمتله واشرار صحبتندن وملاهى ومزاحه دوشمدن اجتناب لازمدر انجق علم وعمل وظيفه‌سنه مشغول اولوب بونلرك الولغنى وصفاء روحانيسنى ذكر ايليوب حقارت دنيايه ورذالتنه عبرت نظريله نظر ايليوب حسن خلق حقنده وارد اولان احاديثى دخى استماع ايليه نتكيم انس بن مالك رضى الله عنه سرور كائنات عليه افضل الصلواتدن روايت ايدر بيورمشدركه * تحقيق عبد حسن خلقى سببيله عظيم درجات آخرته واشرف منازله نائل اولور عبادتى آز ايسه‌ده وانسان يارامز خلقيله جهنمك اسفل دركه‌سنه كيدر * وابوهريره رضى الله عنه روايت ايدركه حضرت پيغمبر عليه السلام بيورمشدر * بعثت لاتمم مكارم الاخلاق * يعنى بنم بعث اولنديغم اخلاقك نفيسه لرينى اتمام ايچوندر وانس رضى الله تعالى عنه روايتنده * حسن خلق صاحبى دنيا وآخرتك خيرن كتوردى * ديو بيورمشدر وينه ابوهريره رضى الله عنه روايت ايدركه حضرت پيغمبر عليه السلام بيورمشدر * ياابا هريره عليك بحسن الخلق * يعنى اى اباهريره سن حسن خلقه ملازم اول ابوهريره ديديكه حسن خلق ندر يارسول الله پيغمبر عليه السلام بيوردى * سندن كسلان مؤمنى سن

صله ایده سك وسكا ظلم ایده نی عفو ایده سك وسنی محروم ایده نی سن
محروم ایتمیه سك * ایمدی ای سالك قلبكی رذائلدن كه ذكر اولناجقدر
برخوش پاك ایله وفضائل ایله تحلیه وزینت ایله زیرا تصوف وصوفیلق
ایكیسندن حاصل اولور زیرا تصوفك تفسیرنده دیمشلردر كه تصوف
هرخلق دنیدن چیقمغه وخلق سنیه یه یعنی كوزل خویه كیرمكه دیرلر

بیان قلبده اولان اخلاق ذمیمه

(ایكنجی قسم قلبده اولان اخلاق ذمیمه بیاننده در صاحب طریقت
دیر كه تتبع ایلدم واردم بومنكرات قلب اولان اخلاقی التمش عدد
بولدم كه بونلرك جمله سی قلب بدخویده موجوددر وطشره یه ظهور
ایدن بونلرك علامتیدر (واكبسی حقه كفردر العیاذ بالله تعالی
جمیع مهلكاتك اعظمی بودر وكفر اكا دیرلر كه مؤمن اولمق شانندن
اولان كیمسه مؤمن اولمق وایمان كتورممكدر و بونك ضدی اولان
خصلت حمیده ایماندر وایمان محمد المصطفانك من عند الله تعالی
جمیع كتوردیكی شیئه قلبله اینانمقدر واكا اقرار ایتمكدر مانع حقیقی
ویاخود حكمی اولمدقجه اما اكر مانع حقیقی كه دلسزلك كبی یاخود مانع
حكمی كه قتل نفس خوفی كبی بولنور ایسه اقرار ساقطدر نتكیم اعتقاد
بابنده ذكر اولندی اما كفری انكار ایله تفسیر ایتمك افرادینی جامع
دكلدر زیرا شك وخلو ذهن تعریفندن خارج اولور دیمك اولور كه
بر كیمسه كه محمد المصطفانك من عند الله تعالی جمیع كتوردیكی شیئه
شك ایلسه یاخود خالی الذهن اولوب نه اینانسه ونه انكار ایلسه ینه
كافردر مادامكه شانندن اولان ایمانی وجوده وظهوره كتورمیه زیرا
اعتقاد بابنده شك وتوقف ایتمك كفر اولدیغی سبقت ایلدی اول
سببدندر كه فقه اكبرده ووالدا رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم ماتا علی الكفر * دیو بیورلمشدر یعنی رسول الله علیه الصلاة
والسلامك والدینی خالی الذهن اولوب نه اینانمشلری ونه انكارلری
وار ایدی اول حالله وفات ایتدیلر زیرا فترت زماننده بولنوب نبوت
محمد علیه السلامه یتشمدیلر واول حالله اولدیلر * اما بیلمك كركدر كه
بو مسئله بو حالله قالمق روا دكلدر زیرا حضرت سلطان انبیایه بونده اذا

واردر

بیان والدین حقنده كلام نفیس

واردر اكا اذا ایتمك ایسه رب[illegible]زته اذادر انجق فقه اكبرك بو كلامی
صورت ظاهرده پیغمبریمزك والدینی شویله كتدی دیوب دار آخرتده
حكمنی بیان ایلمدی پس بو خصوصده شیخ شعراوی یواقیت الجواهر
فی بیان عقائد الاكابر نام كتابنده دیمشدر كه جلال الدین امام سیوطی
رحمه الله حدیث شریف ایراد ایتمشدر كه الله تعالی حضرتلری كمال
لطفندن حضرت پیغمبر علیه السلامك والدینی احیا ایلیوب اكا ایمان
كتورمشلردر ومحدثیندن بر جماعت بوكا متفقلردر وابن مسعود روایتنده
دیر كه حضرت محمد علیه السلامك والدینی حقنده رسول اللهدن سؤال
ایتدم بیوردیكه * یوم قیامتده مقام محموده طوردیغمده الله تعالیدن
شفاعت ایدرمكه امتحان وقتنده طاعت نبی یه توفیق ایده * زیرا
روایتده كلمشدر كه زمان فترتده كچن قوللر ایچون الله تعالی یوم قیامتده
بر پیغمبر كوندروب انلری امتحان ایلسه كركدر بعضیسی تابع اولور
و بعضیسی اولماز وعلم الهیده اولان ینه ظهوره كلور ومشایخ
محدثیندن امام علائی دیمشدر كه پیغمبر آخر زمان علیه السلامك
پدری اون سكز یاشنده ایكن ووالده سی یكرمی یاشنده ایكن وفات
ایلمشدر بو قدر عمرده تفحصله توحیده نائل اولمق نه ممكن پس یوم
قیامتده عند الله عذرلری مقبول اولور و بو اقوال الله تعالی دنیاده
احیا ایلیوب ایمان كتورمدكاری صورتنده در وبالجمله بو خصوصده
حضرت رسول علیه السلامه حسن ظن ایتمك وآناسی وباباسی ایمان
كتورمش دیمك اوزریمزه لازمدر بوخسه پیغمبریمزك باباسی وآناسی
كافر ایدی دیمك محض خطادر وامام سیوطی بو خصوصده التی
رساله تألیف ایلمشدر حضرت حبیب اللهه ادب اوزره اولمغه راجعدر
حتی عبد المطلب كه جدیدر بئر زمزمی قازدیغنده توحیدله اقرار
ایتدیكی كتب سیرده مذكوردر دیو نقل ایلمش انتهی كلام الیواقیت

بیان انواع الكفر

(كفر اوچ نوعدر بری كفر جهلیدر و بونك سببی آیات تنزیلیه یه
وآیات تكوینیه یه قولاق طوتمیوب وفكرینه دوشمدیكلرندندر آیات تنزیلی
كتاب الله وسنت رسول اللهدر وآیات تكوینی یرلر وكوكلر وسائر

بيان جهل وانواع جهل

مخلوقاتدر ايمدى بونلردن دليل طوتمامق جهالتدر كفر عوامى كبى وجهل اكا ديرلركه عالم اولمق شانندن ايكن علمى اولميه وجهل آفات قلبك ايكنجيسيدر بودخى ايكى قسمدر برينه جهل بسيط ديرلركه انسان برشيئى بيلميه وبيلمديكنه اعتراف ايليه بونك علاجى آساندر نتكيم بركشى خسته اولوب مرضنى بيلنه اعلام ايلسه علاج بولنور وجهلك علاجى ضررينى فكر ايدوب انسانك كمالى علمله اولديغنه اعتقاد ايدوب وفضل علمده كچن فوائد وفضيلتى تذكر ايليه وانسانك مابه الامتيازى اولان علمله مزين اولمسه تفكر شانندن اولميان حيوان منزله سندهاولور اخلاق علائيده ديركه بوكا روشن دليل بودركه برپرده مجلس علما اولوب هر بريسى مخزن ضميرنده اولان جواهرى آشكاره ايدوب مصاحبت علميه يه مشغول اولسه لر جاهل اولان كيمسه سكوت بوجاغنده مبهوت وحيران وآغزين آچوب حيوان عجم يعنى دلسز شكلنده اصلا بواهل نطق وبيانه قارشمديغنده علمك جهل اوزرينه فضيلتى نه مرتبه اولديغى ظهور ايدر باخصوص علم ونطق انسانك شانى وجهل وبى نطق حيوانك شانى ايكن كشى نيجه سنه حيوانيتى ارتكاب ايدر زيرا اصولده جهلى عوارض كسبيدن يازمشدر يعنى انسانك جبليتى دكلدر جاهل اولمق انك شانى عالم اولمق ايدى عقل ويرلديكندن اوترى جهلى صكره دن كسب ايدر وجاهلك نطق وكلامنه اهل بلاغت اعتبار ايتميوب العوام كالهوام ديوب كلاملرينى نعيق غراب ايله يكسان طوتمشلر مقتضاى حال ومقتضاى مقام اوزره سويليه مدكلرندن اوتورى (معلوم اولديكه جهل برخصلت قبيحه درعلاجنه سعى ايتمك كرك انتهى

* شرفك كرپدر وهيكل وصورتله ايسه *
* ايكى كز راه بولدن چيقوب اولدك پيدا *
* بخش زر ايلدى قارونه وادريسه علوم *
* برى تحت الارضين و بريسى فوق السما *
* دخى جاهل ديمه اول شخصه كه فعل وقولى *

اعتقاد

* اعتقاد ايله خصالى شه لولاك اوبا *

وكاهى اولوركه ادلۀ عقليه نك تعارضى سببيله وقوت عقليه نك افراطى جهتيله جهل عارض اولوركه اكا اندن حيرت وشك وتردد وتوقف حاصل اولور وبوحالى بيان ايدر (حكايت شقايق نام كتابنده يازركه سنان پاشا ابن خضربككه قسطنطنيه فاتحى سلطان محمده وزير اولمشدر مناجات ومسجعات آثاريندندر مرحوم ملكۀ عقليه صاحبى اولوب شو مرتبه حدت وذكاسى وار ايمش كه برحكمى دليليله اثبات ايتديكنده ينه قرارداده اولميوب اول حكمك تحقيقنده شك ايدردى حتى باباسى خضربك دخى فضلادن اولمغله بركون سفره اوزرنده اوتروب طعام يركن برخصوص ايچون اوغلنى لوم ايليوب ديديكه نيچه يه دك بوسنك هر قضيه ده شك واحتمال قوللاندرديغك اوكلرنده برباقر طبق طورر مش باباسى ديديكه بلكه شمدى بوطبقك باقر اولمسنده شك ايدرسن سنان پاشا ايتدى غلط حواس مقرر محتمل كه كوزيمزه باقر كورنه غيرى شئ ايكن همان اول ساعت خضربك طبغى قالديروب اوغلنك باشنه اوردى انتهى صاحب طريقت ديركه بونوع حيرتك علاجى قوانين عقليه يه طورشمقدر مثلا منطق وغيرى كبى تاكه عقليا نه احتمال ايلديكى شرطى ويااعتباره كتورديكى غير معتبر دليلى قانديروب حيرت كيده ومقصوده اصابت ايليه (اما ادلۀ شرعيه ده كاهى تعارض واقع اولوب حيرت وتوقف بولنديغى شوندن اوتريدركه تعارض دفعى ممكن دكلدر احاديثك تاريخى بيلنمديكندن كه قنغيسى مقدم مصدر نبوتدن صادر اولمش محتمل كه برى آخرينى نسخ ايلمش اوله (پس برينى آخراوزرينه ترجيح ممكن اولمديغندن شك وتوقف ايجاب ايدر بواجلدن ائمۀ ثلثه مز بغل وحمارك سؤرندن يعنى اغزندن ارتن صوده توقف ايليوب اسمنى مشكوك قوديلر انوكله هم آبدست آلنور وهم تيمم اولنور و ابوحنيفه حضرتلرى بوسببدن اطفال مشركين اهل جنتميدر يااهل جهنميدر مسئله سنده توقف ايلدى (وختانده يعنى صبيانى سنت ايتمك

وقتنده ودهر معناسنده توقف ایلدی (وجهالك ایكنجی قسمی جهل
مركبدر كه جهل مركب كشی برشئی بیلمز وانی بیلورم اعتقاد ایدر بو
بر مرضدر كه علاجی مشكلدر زیرا صاحبی كندنده علم وكمال اعتقادنده
اولمغله جهالك ازاله سن ارامز تكیم بركیمسه خسته اولوب خسته لكنی
انكار ایلیوب مرضنی بیلدرمسه علاج بولمز بو جهل مركب صاحبی
دخی بو یله در (اخلاق علائیده دیر كه حضرت عیسی علیه الصلاة
والسلام احمقلردن طاغه قچردی دیدیلر كه یا روح الله سز اعمی
وصاغری علاج ایتدیككز دن غیری موتایی دخی احیا ایدرسز
نه عجب بو احمقلردن فرار ایدرسز حضرت روح الله ایتدیكه احمقلرك
معالجه سندن غیری جمله یه قادرم الا انلرك علاجنه قادر دكلم زیرا
احمق اولدقلرینه اعترافلری یوقدر كندیلرینی عاقل طوتارلر وعلاجی
علوم ریاضیه دن هندسه وحساب علمنه اجتهاد ایتدیرولر بعده
علوم یقینیه یه شروع ایتدیره لر دیو اخلاق علائیده ذكر ایلمش اما
صاحب طریقت دیر كه بو جهالك علاجی یوقدر مگر كه الله تعالی
حضرتلرینك عنایتیله خطاسنه مطلع اوله بوكا بناء دیمشلر در بیت
* نكس كه نداند ونداند كه نداند * در جهل مركب ابد الدهر بماند *
و برقسمی دخی واردر كه بیلور اما اعتقادی بو كه بیلمز بو قسم شكدن
ناشیدر علاجی ممكندر (كفرك ایكنجی نوعی انكاری وعنادیدر بیان كفر انكاری وعنادی
و بو نوع كفرك سببی استكباردر یعنی بیوكلنمكدر فرعونك وعسكرینك
كفری كبی الله تعالی حضرتلری انلردن خبر ویردیكی كبی قوله تعالی
* فاستكبروا وكانوا قوما عالین وقالوا انؤمن لبشرین مثلنا وقومهما لنا
عابدون * معنای شریفی بیوكلندیلر وكندی اعتقادلرنجه یوجه قوم
اولدیلر ودیدیلر بز كندیمز كبی ایكی بشره ایمانی كتوررز حالا كه انلرك
قرمی یعنی موسی ایله هارونك قومی بزه خدمتده در لر بو ایكی درویش
هیئت وفقیرانه صورتله اولان پیغمبرلره تكبرلری سببیله ایمان كتورمیوب
انكار وعناد ایلدیلر دین حقه دعوتلرینی علم ایدنمشیكن (وایكنجی
سببی ریاسته واولوالغه واصل اولمامق ویا واصل ایكن الندن كتمك

خوفی در هرقلك كفری كبی كه حضرت رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلمك زمان شریفنده قسطنطینیه ده نصارا پادشاهی اولان
قیصرك اسمی بدر سمیدر وبو قضیه نك تفصیلی سیر وتواریخده
یازلمشدر حضرت حبیب الله صلی الله تعالی علیه وسلم صحابه كزیندن
دحیهٔ كلبی یی الچیلكله قیصره كوندروب ومكتوب نبی ایله دین اسلامه
دعوت ایلدیكنده رسالت محمد علیه السلامه ایناتوب دینك حقیتنه
اعتراف ایتدی ولكن الندن ریاستی ومملكتی كتمك خوفیله كفر
انكاریده قالدی ونامهٔ حبیب اللهی تعظیمله یوزینه وكوزینه سوروب
كلن رسولی محترم طوتوب نیچه هدایا ایله حضرت رسول اللهه كوندردی
حتی حقنده ابد الله ملكه دیو دعا ایتمسی سببیله قیصر روم الی الآن
انقراض بولمامشدر دیو تحریر اولنمشدر (واوچنجی سببی ریاست
دنیویه سوداسیدر وقلب مرضلرینك اوچنجی سی بودر وحب ریاسته
جاه وشرف دخی دیرلر وبونك ذمنده كعب بن مالك رضی الله بیان حب الریاسه
تعالی عنه حضرت حبیب اللهدن روایت ایدر كه بیورمشدر
برسرو قیونه كوندریلان ایكی آچ قورتدن یرامزدر كه كشی
شرف ومال اوزرینه دیندن اوتری حریص اوله وانس روایتنده
بیورركه كشی یه اول آفت كافیدر كه پارمغله كوستریله یادیننده
یا دنیاسنده الا اول كیمسه كه الله تعالی حفظ ایلیه وابن عباس رضی الله
عنه روایتنده بیورمشدر ناسدن مدح وثنائی سومك كشی یی اعمی
وصاغر ایلر وینه بو حب ریاستك سببی اوچدر بری اول منصب
سببیله حرام اولان مراد نفسنه وصولیدر بو ایسه حرامدر ایكنجی سببی
اول منصبله حقی طوتمغه توسل ومباح ومستحب اولان مقصودی
تناولدر یاخود ظلمی دفع ایلمك ویا عبادته فراغ ایچون اشغالی برطرف
ایتمك یاخود اول منصبله حقی اجرا وخلقی امر بالمعروف ایله اصلاح
مرادایسه بو یوزدن اولدقده اگر محظوردن خالی اولورسه جائز
بلكه مستحبدر ومحظور دیدیكمز ریا وتلبیس كبی وسنت وواجبی
ترك كبی اما اگر اول منصب بو محظوراتدن خالی اولمز ایسه انی الموق

آلمق جائز دکلدر زیرا نیت محرمات ومکروهاته تأثیر ایتمز مثلا برآدم
حق اجرا ایچون قضا منصبن نیت ایدوب الدقده صکره ترك واجب
وترك سنت واقع اولمغه باشلاسه انك اولکی نیتی تأثیر ایدوب بوایکسنك
ترکنده بولنان حرمت وکراهتی کیدرمز وهر برمنصب بوکا قیاس
اولنور اوچنجی سببی طلب جاه اولانك نفسی اکله لذتلنوب انی کمال
ظن ایلمسیدر مثلا برآدمك مال سومسی کبی انکله ذوقلنمك ولذتلنمك
ایچون پس اکر حرامدن خالی اولور سه بو سودا حرام دکلدر
امامذمومدر زیرا صاحبی خلقك رعایتی قیدنه عقل وفکرین صرف
یدر وخلقی کندویه اکدرمق ایچون کندنده اولمیان کمالی اظهاره
چالشوب کذب وخدعه طرفلرینه یاپشوب صوکی عجبه دوشمك
خوفی واردر بو حب ریاستك علاجنی بیلمك کرکدر که اول ریاست
کمال حقیقی دکلدر زیرا فناسی وکدورتی مقرردر نته کم (حکایت حکایت ذهبت الدولة بالبولة
اولنور که زمان اولیلده برپادشاهك برخصمی ظهور ایلیوب سلطنت
دعواسیله بری برینك اوزرینه عسکر چکدکده پادشاه عسکری غالب
اولوب خصمنی وعسکرینی پراکنده وپریشان ایتمك صددنده ایکن
پادشاهه قضا ایله بول تقاضا ایدر آتندن اینوب تبول ایدر ایکن
انی سرکش اولمغین سراجی النده فرار ایدر پادشاه عسکری انی
بوش کورنجه پادشاه دوشدی دیو قاچغه یوز طوتارلر همان اول ساعت
خصمی غالب اولوب پادشاهی طوتوب عسکرین بوزارلر ودولت
وسلطنت پوستنی اوزرندن یوزرلر اول محلده (ذهبت الدولة بالبولة)
کلامی ظهور وصدور ایتمشدر یعنی دولت بربوله ایله کندی ایمدی
بوندن آشکاره اولدیکه بوریاست ودولت انقلاب اوزره در ودخی
علاجندن بری بوکه بیلمك کرکدر که ریاست صاحبی مباح شیلردن
برخسیس شیئله قلوب ناسدن ساقط اولور نته کیم روایت اولنور که
پادشاهلردن بعضیسی برزاهدك زیارتنه کتمك قصد ایتدی اول زاهد
دخی پادشاهك یقین کلدوکین بلیجك طعام استدی یمکه باشلیوب
پادشاه کلدوکنده هیچ یمکی کسمیوب قتی حرصله لقمه لرین ایری

ایدوب یوتمغه باشلدی پادشاه بقوب بوارذل ناس وضعنی اندن
کوریجك اعتباری نظرندن زاهد ساقط اولوب پادشاه کتدی
زاهد حمد ایلدی اول اللهه که سنی بندن دوندردی وحب ریاستی
کیدرمه ده اقوای علاج خلقدن عزلت ایدوب برکوشه اختیار اتمکدر
زیرا اختلاط ایتدکجه کشینك نفسی خلق قتنده مرتبه صاحبی اولمق
استر ورعایته بقار اما برمنصب اولسه که اکا حرص ومحبت اتمکسزین
ولذت دنیائی انکله استمکسزین کشی اکا نائل اولسه اول مذموم دکلدر
نته کیم انبیانك وخلفاء راشدینك منصبلری بو یوزدن ایدی (کفرانکارینك
اوچنجی سببی ذم وتعییر خوفیدر ابو طالبك کفری کبی که حضرت رسول
اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حالت نزعده نیجه اقدام ایله عرض ایمان
ایلدوکنده دیدیکه ای اوغل بلورم دینك حق دیندر اما سکا ایمان
کتورسم بنی قوم وقبیله م ذم ایدوب آخر نفسده اجدادی دینن ترك ایتدی
دیو اممی براهز لغله اکارلر پس بوسببله ایمان کتورمدی نبوت رسولك
بیان خوف ذم وحب مدح صدقنی بلمش ایکن ومنکرات قلبك دوردنجی سببی خوف ذمدر (بشنجی
سببی حب مدح وثنادر وبوایکیسی دخی سبب وحکم وعلاج جهتندن
حب ریاست کبیدر وعلاجی بودرکه نظر ایده سن وديه سن اکر ذم
ایدن کیمسه سوزنده صادق ایسه بکا اکدرمش وعیبمه تنبیه ایتمش
اولور پس اول عیبك کیدرلمسی ممکن ایسه کیدرمسنه سعی ایلیه
وبوذم برنعمت اولور که فرحی ومکافاتی ایجاب ایدر اکر ذم ایدن قدح
وطعنی مراد اتدیسه ده زیرا انك نیتی انك نعمتلکنه تأثیر ایتمز
وفائده دن خارج ایتمز بلکه فائده زیاده ایدر زیرا اول ذم غیبت اولوب
یا حسناتندن بغشلمش اولور ویا بعض کناهلرندن انی قورتارمش اولور پس
نعمت قات قات اولور قنده قالدیکه الم اوله واکر اول عیبك کیدرلمسی
ممکن دکل ایسه ایکنجی نعمت حاصل اولور اکر ذم ایتدیکنده کاذب
ایسه بهتان ایدوب کندی نفسنه ضرر ایدر وذم اولنان کیمسه یه
اولکیدن اعظم نعمت حاصل اولور ایمدی ذم ناسدن اول کیمسه یه
الم حاصل اولور که همان نظری دنیایه مقصور اوله اما طالب آخرته

ذمدن فرح ونشاط حاصل اولور شکیم مذکوردر که شقیق بلخی یه
برخاتون بره مرائی دیوشتم ایتدیکنده دیدیکه الحمد لله بلخ شهرینك
خلقی ضایع ایتدیکی نامی سن بولدك ای خاتون دیو کسب سرور
ایتدی (حب مدحك اوچنجی سببی نفسك کندنده مدحله کمال
اکلادیغنك تلذذیدر ومدح ایدهنك وسائر ناسك قلوبنه مالك اولمسی
تلذذیدر پس اکر کمال دنیوی ایسه حب ریاستده انك علاجی کچدی
واکر اخروی ایسه که اول دخی علم وعملدر انجق بوایکیسنك خیریتی
ونفعی وشرائطیکه اخلاص ونیتدر موجوداولمسنه موقوفدر وبوعمل
دخی موته وارنجه کفرله حبط اولمدقجه خیردر والاشر وضره دونوب
صوکی الم وحزن ایجاب ایدر وشرائطی علم وعمل ایسه مشکوکدر
بلکه اولمامسی مظنوندر غالبا زیرا نفس اماره بالسؤدر جن وانس
شیطانلری اول شرائطی یرینه کتورمدن مانعلردر ایمدی علم وعمل
ایله مدح اولنمدن فرح کسب ایتمیوب خوف وخشیتده اولمق طالب
آخرت قتنده اولیدر بواجلدن الله تعالی حضرتلری * انما یخشی الله
من عباده العلماء * بیوردی معنای شریفی حقك عظمت وجلالن
اکلیوب خوف ایدن قوللر انجق علمادر وحضرت رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم * والذین یؤتون ما اتوا وقلوبهم وجلة * قول شریفنی
عمل صالح ایشلینلرله تفسیر ایتدی معنای شریفی شول کیمسهلر که
ویردکلرین ویرهلر قلبلری قورقار اولدیغی حالده یعنی قبول اولهمی
اولمیهمی دیو خوفله عمل صالح ایشلیدلر الله تعالی حضرتلری رحمتی
انلره وعد ایلدیکنی اشاغیسی بیان ایدر یعنی طالب حقه لازم اولان
بودر که علم وعملدن کمالی وار ایسه ده ینه خوفده اولوب مداحلرك
سوزلرینه الدانمیه تنکیم فصول مفصلده دیرکه شیخ رکن الدین شبلی
سواسی رحمه الله برکون نمازه طورمق استدکده یاننده پوست کیر
برطائفه قلندریه بولندی انلره خطابا قالقك نماز قیلالم دیدی انلر ایتدیلر
بزم نمازیمز قلنمشدر شیخ ایتدی ایها البطالون ابتدا نماز قیلك اندنصکره
کندیکزی قیلمامش کبی طوتوك سز ایسه کلیتله ترك ایدرسز نفسکزی

بیان کفر حکمی

قیلمشلردن صیارسکز ایمدی کیشینك نقدر علم وعملی اولسه ینه خوفله
رجاده اولمق مؤمنلرك شانندندر (اوچنجی نوعی کفر حکمیدر وکفر حکمی
اول شیدرکه شارع شریعت انی تکذیب علامتی قیلمشدر تعظیمی
واجب اولان شیئی استخفاف ایتمك کبی مثلا الله تعالی حضرتلرینی
وکتابلرینی وپیغمبرلرینی ویوم قیامتی ونده اولاجق احوالی وشریعتی
وعلومنی استخفاف ایتمك بالجمله کفردر وکشی کندینك کفرینه رضا
ویرمك مطلق کفردر وغیرینك کفرینه رضا واستحسان اولور ایسه
کفردر وبعضلرك قتنده مطلق کفردر یعنی استر اول کفری مستحسن
کورسون استر کورمسون دخی لسانی سبق ایتمکسزین اختیار یله
برسوزك کفر اولدیغی بلور ایکن سویلك جمله علما قتنده کفردر اما
کفر اولدیغی بلمکسزین دخی سویلسه علمانك اکثری قتنده کفردر
کیرو بویله کفر ایشی اشلمك شبقه کیمك ونصارا بیراملرینه رعایت
ایتمك واکر لطیفه ایله واوینغله دخی ایشلر ایسه ویاسویلر ایسه حق
اولماسنه اعتقادیده یوغیسه عند الله بویله ایشلرله کافر اولور حقی
اعتقاد ایتمسی فائده ویرمز وبوقسم کفرك سببی ظرافت وبلاغت
اظهاری وامر غریب وعجب سویلمسی ومجالس آرالك واهل مجالسی
اول لطیفه ویا استهزا ایله کولدرمك وهرزه کوی لك ایتمك نتیجهٔ کلام
کشی سوزنده خفت وشدت وخلقی استهزا ایتمك ودلنی وسائر اعضاسنی
حفظ ایتممك وامر دیننده قایرممق بوکفرك سببلریدر (وعلاجی بودرکه
علم ایدینه که ایماندنصکره کفر عارض اولان کیمسهنك جمله طاعاتنی محو
اولدیغنی ونکاحی بوزلدیغنی وقانی حلال وبوغزلدیغی حرام وجهنمده
ابدی قالدیغنی اکراول حالله اولور ایسه بالجمله بوآفتلری بیله وثانیا
آفات لسانی بیله تنکیم انشاء الله تعالی ذکر اولنور اندنصکره صمت
وسکوته مداومت ولسانی وسائر اعضاسنی حفظ حراست ایده ولطیفه
ومسخره لغی ترك ایلیه ودعا وتضرعده اولا که الله تعالی حضرتلری
انی کفردن حفظ ایلیه باخصوص اول دعایی ایده که ابوموسی الاشعری
روایت ایدرکه برکون سرور کائنات علیه افضل الصلوات

خطبه‌سنده بیوردیکه * ای ناس صاقنك اول شركدن كه قرنجه‌نك
كزمسندن كیزلودر * پس اصحابدن بری ابتدی نیجه صاقنه‌لم چونكه
قرنجه‌نك كزمسندن خفی اوله بیوردیكه ایدك * اللهم انا نعوذ بك
من ان نشرك بك شیئا نعلمه ونستغفرك لما لا نعلمه * وحذیفه روایتنده
دیركه هر كون اوچر كره اوقیه وكفرك اولوغائله‌سی جنته كیرمدن
محروم اولوب جهنمده ابدی قالمسیدر وایمانك سببی باری تعالینك

بیان سبب ایمان

وجودنه دلالت ایدر آیاته تفكر ونظردر وصفات كماله ذات پاكنی
توصیف ایدوب نقصان صفتلردن تنزیه‌در ونبوة محمد علیه السلامه
اینانمق وكفر اوزرینه كیدن ابدی جهنمده قالمسنی اینانمق وجنته
كیرمك رجاسی واولو فائده‌سی ابدی عذابدن قورتلمق وجنته كیرمكله
لقاء حقه نائل اولمقدر رزقنا الله تعالی (التنجیسی اعتقاد بدعتدر

بیان اعتقاد بدعت

و بونك سببی هوایه تبعیت وعقل ورأینه طیانمق اما هوایه تبعیت كه
آفات قلبك یدنجیسیدر قال الله تعالی * ولا تتبع الهوی فیضلك
عن سبیل الله * معنای شریفی یا حبیبم هوایه تابع اولمه تا كه سنی
اول تبعیت طریق حقدن اضلال ایلمیه نظر ایله هوایه تبعیت نه مرتبه
آفتدر فرضا حبیب خدا هوایه تبعیت ایلسه ینه هوا یولدن
چیقارردی دكل كه سائری یولدن چیقمیه وآیات كریمه دن بری
* واما من خاف مقام ربه ونهی النفس عن الهوی فان الجنة هی المأوی *
معنای شریفی اول كیمسه كه ربیسی درگاهنده مقامندن قورقه
ونفسنی هوادن منع ایلیه تحقیق جنت آنك یریدر غیری دكل
و بوخصوصده احادیث رسولدن حضرت انس رضی الله تعالی
عنه روایت ایدركه حضرت حبیب الله علیه الصلاة والسلام برحدیث
طویلك آخرنده بیورمشدر كه هلاك ایدر آفتلردن بری بخل قوی
و بری تبعیت اولنان هوا و بری كشی كندینه عجب ایلمك وحضرت
علی رضی الله تعالی عنه روایتنده بیورمشدر سزك اوزریكزه
زیاده خوفم ایكی خصلتدر بری هوایه تبعیت ایكنجیسی طول امللدر
زیرا هوایه تبعیت سزی راه حقدن چیقارر وطول امل سزه دنیایی

سودیرر وشداد بن اوس روایتنده بیورمشدر كه زكی اول كیمسه‌در نفسی
مطیع اولوب دار آخرت ایچون عمل ایلیه واحمق اول كیمسه‌دركه
نفسی هواسنه تابع اوله (وهوی علم بابندن كلورمصدردر محبت وآرزو
دیمكدر نفس اماره ایسه طبعیله شره میل ومحبت ایدیجیدر ایمدی
نفسك هواسنه تابع اولمق كشی‌یی هلاك ایدر اما مباح اولمیان شیلرده
آشكاره‌در ومباح اولان شیلرده آرزو ایتمك حیوانیت صفتی اولدیغندن
ماعدا دنیای دنیه‌یه میل ومحبت وطاعتدن وزاد آخرتدن كشی‌یی
اشغال ایدر خصلت اولوب شرور وفجوره مؤدی اولوب صاحبی
خسیس ودنی والئیم اولوب عبد ذلیل اولور نتكیم بو معنایه بیت دینوب
ترجمه‌سی تحریر اولندی بیت * نون الهوی من الهوان مسروقة *
* فصریع كل هوی صریع هوان * هوان ایكن هوانونی اوغرولنمش
هوائیله هوانك دوشكی بردر و بوهوانك مقابلی اخلاق حمیده دندر
مجاهده ایتمكدر كه نفسنی مألوف اولدیغی هوالردن كسمكدر وخلافیله
عمل ایلمكدركه بوعا بدلرك سرمایه‌سی ونفسلرك صلاحه كلمسیدر
وارواحك تقویتنه وتصفیه ووصلتنه سبب هوای تركدر (ایمدی
ای سالك نفسكی هوادن منع ایلمكده اتك درمیان ایدوب نفسكی مجاهده‌یه
قوی اكر الله تعالی‌دن هدایت بولمق استرسك قال الله تعالی * والذین
جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا * بیورمشدر دیمك اولوركه اول كیمسه‌لركه
بنم رضامده بنم ایچون مجاهده ایده‌لر عزتم حقیچون بزانلری طریق
حق یوللرینه هدایت ایدرز و بر آیت كریمه سنده بیورر بر كیمسه كه
مجاهده ایده انجق كندی نفسیچون مجاهده ایدر الله تعالی تحقیق جمیع
عالمدن مستغنیدر (بلمك كركدركه مباح اولان شیلرده هوایه تبعیت ایتمك
مذموم اولدیغی اكا اصرار اولدقده در یوخسه طبع بشر بالكلیه
هوایه مخالفت اوزره اولمغه تحمل ایده‌مز وافراط وتفریطه مؤدی
اولور بوایسه منهیدر وملالت وسئامت كتورر وطاعته مداومت
اولممق ظهور ایدر پس بوسببدن تشحیذ خاطر ایچون مباح اولان هوایه
كاهی تبعیت جائزدر ملالتی دفع ایلمك ایچون تا كه عبادتی سرور

وشوقله اوله بو اجلدن سرور كائنات عليه افضل الصلوات بيورمشدر اعمالدن طاقتكز مقداری وجوده كتورك زيراسز ملول اولمدقجه عبادت مقبول خدادر اما ملالتله ادا اولنان عبادت مقبول خدا دكلدر حضرت علی دن رضی الله تعالی عنه نقل اولنور كه ديمشدر قلوبی راحتلندرك زيرا اكراه اولنسه يورلور وابو الدردادن نقل اولنور كه ديمشدر بن كندی نفسمی بعض كره بر مباح شيئله مشغول ايدوب راحتلنديريرم تا كه امور حق اوزرينه بكا ياردم اوله ايمدی بو تقديرجه لازمدر انسان احيانا مباح اولان آرزولردن زحمتدن استراحت وملالتدن وصيتلكدن احتراز ايچون وعبادته تحريك شوق ايچون استعمال ايليه بو اجلدن امام غزالی رحمه الله ديمشدر بر آدمك اكر نشاط وسروری ساكن اولوب رغبتنه ضعف كلسه و بيلسكه نوم ايله وياخود سو يلشمكله وياخود بر ساعتجك لطيفه ايله ذوقلنوب صفای خاطر وسرور حاصل اولور پس اكا افضل اولان بودركه بونلردن برينه مشغول اوله وملالتله قيلنان نمازدن بو افضل اولور وحقيقتده بوينه شريعته تبعيتدر هوای محض دكلدر

بيان تقليد

(اما تقليد كه آفات قلبك سكزنجيسی در وتقليد بر غيری كيمسه يه اويماغه ديرلر مجرد حسن ظن سببيله حجتسز ودليلسز پس عقايدده تقليد جائز دكلدر نظر وايستدلال لازمدر اجمالا دخی اولورايسه الله تعالی آيت كريمه سنده * قل انظروا ماذا فی السموات والارض * ديو بيورمشدر يعنی يرلرده وكوكلرده اولان شيئه نظر عقل ايله نظر ايليك تا كه خالقكزه دليل طوته سز وبو مقلدلرك خصوصنده آيت كريمه چوقدر انلرك جمله سی ذمه راجعدر واجماع امت بونك اوزرينه دركه اعتقادنده مقلد اولان كيمسه كناهكاردر ايمانی صحيح ايسه ده ومقلد كيم اولديغی اعتقاد بابنده مرور ايلدی

(اما اعمالده تقليد ايتمك عادل مجتهد اولان عالمه جائزدر لكن بو عصرلرده مجتهدين منقرض اولمغله مجتهدك مذهبنی بيلك طريقنده ودينی طوغريجه بيلك طلبنده اولان مقلده ايكی سبب قالمشدر انجق بو ايكيدن علم حاصل اولور (بريسی بين العلما معتبر مصحح كتابدن نقلله

استخراجنه قادر اولان كيمسه نك نقلنه وبريدخی علم وعملنده معتمد عليه اولان كيمسه نك اخبارينه اويمق وتقليد ايتمك جائزدر يوخسه هر بر كتابله وهر زی علماده اولان ناقبوللك سوزيله عمل ايتمك جائز دكلدر نتكيم مصابيحده مذكوردر كه سرور انبيا عليه الصلاة والسلام بيورمشدر كه آخر زمانده دجال صفت علما ومشايخ اولور كه سزك آبا واجدادكز ايشتمديكی احاديث كاذبه سويلرلر صقينك انلردن وانلری كنديكزدن ايراق ايليك كه سزی فتنه يه براغوب اضلال ايلمسونلر بيت

*كلدی اولدمكه دينلدی كثر الدجالون *
* الحذر پك پاپشوك شرعی كوزت ايته رها *

وحضرت مولانا آفت تقليدی مثنوی سنده بيان ايتدكدنصكره بر حكايه ايراد ايدركه بر مسافر كيمسه صوفيلر خانقاهنه بر كيجه مهمانلغه كلوب حماريني بغليوب صوفيلر وعلفين ويروب تكيه يه كيرر وصوفيلرله قاريشور اما صوفيلر شدت احتياجلری حسبيله نتكيم حضرت مولانا ديمشدر بيت

* صوفيان تقصير بودندو فقير * كاد الفقر ان يكون كفرا كبير *

يعنی صوفيلر فقير و پر تقصير ايديلر فقر ايسه قريبدر كه كفر كبير اوله پس مسافرك مركبن صاتوب ياغ و بال الديلر وطعام بشيروب مسافرله معا ايديلر بعده صوفيلر سماعه باشليوب قالغشديلر و بو اثناده ذاكر ديدكلری مطربلری دخی خر برفت وخر برفت كلامنی نغمه ايله باشليوب وصوفيلر دخی اكا اقتدا ايدوب بو آوازكوبی نيجه زمان چاغرشديلر ومسافر بيچاره انلره تقليد ايدوب خر برفت ديو وافر چاغردی مجلس آخر اولدقده صوفيلر پراكنده و پريشان اولوب كتديلر علی السحر مسافر قالقوب يوله كتمك صددنده اخوره وارر حماری يرنده بولميوب خادمدن سؤال ايدر خادم اكا ديركه صوفيلر صاتديلر كيجه يديلان طعام اندندر مهمان ايتدی يا بكا نيچون كيجه خبر و يرمدك خادم ايتدی بن سكا خبر و يرمكه كيجه كلمش ايدم لكن كوردمكه سن دخی صوت اعلا ايله خر برفت ديو چاغيرمده سن بيلشسين وخبر المشسين ظن ايتدم پس صوفيلری قاضی يه كتورمك ايچون طلب ايدر مكر انلر تكيه يی براغوب جمله سی

قاچشلر اول زمان مهمان ایتدیکی تقلیده نه نادم اولوب دیمش بیت

* مر مرا تقلید شان برباد داد *

* كه دو صد لعنت بران تقلید باد *

معناسی انلره تقلید بنی یله ویردی ایکیوز لعنت بویله تقلیده اولسون مخلص مسنوی بونده نهایت بولدی (واعتقاد بدعتك مقابلی اهل سنت والجماعة اعتقادیدر و بونك سببی سنت رسوله واصحابه واجماع امته یاپشمق وهوا ورأیله عجبه کلمدن احتراز در و یاخود نظر واستدلال صاحبنه تقلید درکه اکرچه بو خصوصده آثم دخی اولور ایسه (آفات قلبك طقوزنجیسی ریادر و بوریانك تحقیقنده یدی بحث واردر اولکی بحث ریانك تعریفی وتقسیمی بیانندهدر وریا عمل آخرت

بیان ریاور یانك بحثلری

ایله نفع دنیایی مراد ایتمکدر یا خود عمل آخرته دلالت ایدر شیئله منفعت دنیویه مراد ایتمکدر یاخود ناسدن برینه عمل آخرتی اعلام ایلمك دلخواهیله ایلیه كه اعلامنه اكراه وجبر یوغیكن وریانك ضدی اخلاصدر که اخلاق حمیدهنك بریدر واخلاص اکادرلر که طاعتنی نفع دنیادن واعلامدن مبرا ایدوب مجرد تقریب خدا قصدیله عمل ایلیه و بویله اولان عبادتدن احسان حاصل اولور واحسان اکا دیرلر که ربنی مشاهده ایدر کبی حضورنده عبادت ایده سنکه *ان الله یأمر بالعدل والاحسان* امریله مأمور وامتثالده اوله سك وریانك برقسمی اعمال دنیا ایله قلوب ناسده مرتبه حاصل ایتمك ایچون اولور بو اهل دنیا ریاسیدر حرام اولان ریادندکلدر مثلا خلقه قارشدقده لباس جمیل کیمك واونده خدمتنده پلاس کیمك ریاء دینمدن دکلدر قایرمز اما اولکیسی که عمل آخرتله دنیایی مراد ایتمسی ویا اعلام ایتمك قصدیله اشلمسی اکر نفع آخرت مراد ایتمسی یوغسه ریاء محضدر واکر هم دنیالق وهم نفع آخرت مراد ایتدیسه ریاء تخلیط دیرلر و بوریاء تخلیط دخی اوچ قسمدر زیرا برطرفی غالب اولمق وار یامغلوب ویاطرفین برابر اولمق وار جملهسی بش اولدی ونفع دنیا دخی یاخالقدن مراد اولنمق وار ویامخلوقدن ونفع دنیا دردندن خالی

دکل یامنصب مراد اولنمق وار ویامال ویاقضاء شهوت ویاضرر یسیر دفع ایتمك وار و بونلردن هر بریسی یاعمل آخرته توسل ایچون اولمق وار ویاخود دکل پس اقسامك جملهسی اون آلتی اولور (پس اولکیسی یعنی دار آخرته توسل ایچون اولان اقسامدن قنغیسی اولورسه خالقدن مراد اولندقده ریادکلدر صلوات استسقا واستخاره وحاجت نمازی وارد اولدیغندن اوتوری وغنا ایچون سورهٔ واقعه اوقمق بوقبیلدندر زیرا آخرته وسیله اولمق ارادهسیله بیورلمشدر بوندن غیری جمله اقسام ریا حرامدر واعلام غیری نیتنده اولان ریا اکر مجرد اکا اقتدا ایچون اظهار ایدر ایسه و بونك کبی نیات صالحهدن برنیتی وار ایسه غیره نفس عمل اظهاری مراد اولماز ایسه ریا دکلدر غیره تعلیم کبی مثلا برآدم دیننده مقتدا اولسه خلق اکا اقتدا ایلمك ایچون نافله نمازینی ویاصومنی آشکاره ایلسه ریا اولماز (ایکنجی بحث

بیان ریا نه ایله حاصل اولور

ریانه ایله حاصل اولور انی بیان ایدر بودخی بشدر اولکیسی بدندر بدن ریاسی اولدرکه بدنی ضعیف وهزیل ایده تاکه آزیمسنه وعبادتده شدت واجتهادنه وخوف آخرت غلبهسنه دلالت ایلیه ووجودن صرارتمق تاکه کیجهلری اویومدیغنه و دیننده کثرت حزننه دلالت ایلیه وطوداقلرین صوالدرمق وصوت حزین ایله سویلمك تاکه صومه وآجلق ضعفنه وشریعت وقارینه دلالت ایلیه وشارب ین تراش ایتمك وباشنی اکوب مراقبه صورتنی کوسترمك وحرکتده تأنی ایلمك و بوکه بکزرنکه وار ایسه اما اهل دنیا ریاسی سمینلك وصفای لون واعتدال قامت وحسن وجه ونظافت بدن اظهار ایتمك و بوکا بکزرشیلردر ایکنجی ریاهیئتده در صوف کیمك کبی وصاقالك نصفنهدك طونی قالدرمق وقبالباس کیمك کبی و یمالی وطلبسان صارقتمق تاکه دیهلر سنته تابعدر وهرکس اکا نظر ایلسون و یرتق کیرلی کیهسی کیمك تادیهلر امردینه مشغول اولوب یمامغه وغسل ایتمکه الی دکز یاخود تواضع وکسر نفس وفقر وزهدنه دلیل اولسون ایچون واکر تکلف ایدوب اورته حاللی لباس کیسه کندی قتنده بوغزلنمق قدرآغر اولوردی

شوخوفدنکه خلق دیمسون بوصوفی دنیایه رغبت ایدوب زهددن
رجوع ایلدی و بو اهل زهدك بعضیلری واردر همان اهل دنیاقتنده
وصلحایانده مرتبه‌لری اولسون ایچون اینجه صوفلردن لباس کیرلر که
قیمتی ثیاب اغنیا قیمتی وهیئتده ثیاب صلحا هیئتی اولوب پس بونلر ایکی
طائفه‌نك کوکلنی اله کتورمك ایچون بویله ایدرلر زیرا اکر قبا عبا
مثللی کیسه‌لر اکا برنظرنده خور اولورلر واکر غیری ثیاب لطیفه کیسه‌لر
صلحا نظرندن دور اولورلر واهل دنیانك ریاسی ثیاب نفیسه ومراکب
رفیعه ومساکن واسعه‌در وخانه‌لرنده لباس دنی کیوب انکله خلقه
قارشمزلر بوریا حرام دکلدر قارمز (ریانك اوچنجیسی کلامده در
وعظ کبی واخبار وآثاردن سویلمك کبی تا که کثرت علمنی اظهار ایلیه
وسلفك احوالنه انك زیاده تقیدی اکلانه دخی ذکرله طوداق
قلداتمق دخی خلق حضورنده امر بالمعروف ونهی عن المنکر ایتمك
ومنکرات ایچون اظهار غضب ایتمك وناسك معاصی یه دوشمسندن
غم وغصه اظهار ایتمك دخی قراءت قرآنله ترقیق صوت ایتمك تاکه
خوف وحزنه دلالت ایلیه دخی قرآنی حفظ دعواسنده اولمق ومشایخ
ایله ملاقات ایتدیکنی وطاعت وعبادت ایتدیکنی وحدیث روایت
ایدنی رد ایلمك ونقلنده خلل بیان ایلمکله یا صحتنده ویا لفظنده تا بلنه که
احادیثه بصیرتی وار ایمش ومجادله‌ده خصمی الزام واسکات ایچون تا که
ناسه قوتی ظاهر اوله علم ودینده وبوکا بکزر شیلردر اما بوخصوصده
اهل دنیانك ریاسی اشعار وامثال ایله وفصاحت وبلاغت اظهاریله
حاصل اولاندر (دردنجیسی عملده‌در مصلینك قیامی ورکوعی وسجودی
اوزنمسی کبی وتعدیل ارکان ایتمك وباشین اکدرمك وایاقلرین وبدنن
ناس محضرنده برابر طوتمق خلوتده دکل وسائر عباداتی بوکا قیاس
ایله (واهل دنیانك ریاسی صالنمق ویانه آدم آلمق دخی اتکارین
طوتمق کبیدر (بشنجیسی اصحاب وزائرلر ایله اولان ریادر که انلرك کثرتیله
فخرلنمق وجمعیه ودعوته کتدیکنده اردنجه کتملری وانلرله اوکونملری
ویا الکز کتمدیکی شوندن اوتریدر که تا خلق دیه‌لر بو برمرشد کاملدر

قتی چوق احباب واتباعه مالکدر واهل دنیانك ریاسی توابعله اولوب
قدرت ودولت وعبد وخدمه صاحبی اولمسیدر (اوچنجیسی بحث
ریانك غرضی بیاننده‌در اول غرضدن بری جاه ومنصب دخی استمالت
قلوبدر بونلرده یا عینیله مطلوب اولقدر یاخود بونلری برمعصیته
یا مباحه یاخود زعمنجه طاعته وسیله قیلقدر وکاه اولور که بو اوچدن
هر بریسی وسیله سز غرض اولور پس درت قسم اولور وهر بریسیچون
ایکی ریا حاصل اولور مثلا نه‌نك کبیکه برآدم عبادتیله انی قصد
ایلیه که زهد وارشادله وچوق مرید ومحبله اشتهار بوله وبرآدم
کبیکه تنهاسنده یوریوب عجله ایله کیدرکن برکیمسه‌یه مطلع اولدیغی کبی
عجله‌یی ترك ایلیه تاکه اهل لهو وسهو دیمسونلر بلکه صاحب وقاردر
دیه‌لر وبعضلری واردر که تنهاسنده دخی یوریمکی معتاد اوزره ایدر که
تاکه ناس کوردیکنده تغییره محتاج اولمیه وظن ایدر که بوریا دکل
بلکه ایکی قات ریادر زیرا الله تعالی حضرتلرندن حیا ایتمیوب ناس
اجلیچون بو معتادی ایدر کذلك برآدم کولر ویا لطیفه ایدر لکن
خلق عین حقارتله باقمق ایچون ترك ایدر ویا برخنده صادر اولسه
آه سرد چکوب استغفار ایدر ونه یاوز غفلتده ایز دیو تأسف چکر
والله تعالی حضرتلری علیمدر اکر خلوتده اولسه بو اوضاعدن هیچ
قورقمزدی انجق خلقدن قورقار که نظر حقارتله باقیه‌لر بونیه بکزر که
برآدم برجماعتی کوره تهجد ایده‌یورلر ویا صائم اولیورلر ویا صدقه
ویریورلر اول دخی انلره موافقت ایلیه تاکه کسلنه حمل اولنمیوب عوام
تحته ادخال ایتمیه‌لر یوخسه اکر خلوتده اولسه بونلردن برینی ایتمزدی
وبوکا بکزر مرائیلق که برآدم ذی الحجه‌نك عرفه کونی ویا عاشورا کونی
صو ایچمکه قورقار تاکه خلق صائم اولمدی دیمسونلر واکر مضطر
اولسه برعذر ایراد ایدر که مزاجم بوزغوندر صوسزلغه طیانه مدم
ویاخود فلان کیمسه زیاده الحاح وابرام ایتدیروب بزه افطار ایتدیردی
دیر واولور که صو ایچدیکی وقت بو اعتذاری ایتمز تاکه ریا اولدیغی
اکلانمیه برحکایه اراسنده ایراد ایدر مثلا دیمك کبیکه فلان کیمسه

اخوانه محب ویارانه شومرتبه رغبتی وارکه برلقمه یارانسز یمك محالدر
حتی بوکون بزه ده عظیم اقدام ایتدی وخاطرندن چیقامیوب صومم
بوزدم یاخود دیه که والده مك بکا زیاده شفقتی وار صائم اولمق
استسم خسته اولورسز دیو ابرامله افطار ایتدیرر اما مخلص اولان
کیمسه که مرائینك مقابلیدر لاابالیدر خلقك نظرنه بقمز اکرصومه
رغبتی یوغیسه صائم اولماز زیرا الله تعالی حضرتلری علیمدر انك
عبادته رغبتنی بیلور پس صومه رغبتنی الله تعالی نك علمنه مخالف
غیری کیمسه یه اعتقاد ایتدیرمز واکر صومه رغبتی وار ایسه الله تعالی
حضرتلرینك علمنه قانع اولوب غیری کیمسه یه بلدرمز وغیری کیمسه یی
اکا شریك ایتمز مکر خاطرینه خطور ایلیه که اظهارنده غیرینك دخی
اقتداسی بولنور پس بونیتله اظهار ایلیه دخی اول کیمسه کبی اظهار
شجاعتله وحسن تدبیر ایله امارت ووزارت مراد ایدر (ایکنجیسی
اول کیمسه کبیکه عبادتله مرائیلق ایدوب امر تقوی وپرهیزکارلق
اظهار ایدر وشبهاتدن وایل حقندن صورتا صاقنورکه امیندر
دیو نام ویره بعده قضا واوقاف ومال ایتام وامانت ذی قیمت النه
کیردکده اکل وبلع ایدوب انکار ایلیه وصوفیلق صتان کیمسه
کبیکه کلام حکمتدن ووعظ وتذکیر طریقی اوزره سویلیه تاکه
کندینه عورت ویااوغلان سودیره فجوراجلیچون دخی مجلس علمه
وحلقهٔ ذکره حاضر اولان کیمسه لرکبی تاکه نسا طائفه سنی ویاساده رو
اوغلنجقلر سیرنی ایلیه واول کیمسه لرکبیکه شجاعت وضبط وحراست
کوستررتاکه ولایته ووصایته واصل اوله وحرام اولان آرزولرینی
اله کتوره (اوچنجیسی اول کیمسه کبیکه عبادتیله مرائیلق ایدر تاکه
اکا مال ویره لر وخاتونلر اکا وارمغه رغبت ایلیه وانك خدمتنده خلق
سکردیشه لردخی اول کیمسه کبیکه خلوتنده نمازینی تعدیل ارکانسز
وآدابسز عجله اوزره قیلوب خلق اراسنده تعدیل وآدابه رعایت ایلیه
تاکه خلق ذم وغیبت ایلمسونلر یوخسه مدح ایچون دکل وحقنده ثواب
ایچونده دکل دخی اول کیمسه کبیکه قرآن اوقوریاتهلیل ایدر اخذ مال

ایچون ویا انکله لذتلندیکیچون ویاتهلیل ایدر مباح اولان آرزوسنه
نائل اولمق ایچون (دردنجیسی طالب علم کبی که استاذینه طاعتله
مرائیلك ایلرتاکه معلمی قتنده مرتبه یه نائل اولوب علم نافع اوکرنه
دخی اولاد کبی که والدینه عملیله مرائیلك ایلیه تاکه کوکللری انلره میل
ایده یا اکابر حضورنده مرائیلك ایلیه تاکه عبادته تقویت ایچون
مال اله کتوره یا امرا ووزرا وقضاة قتنده ریاضت ایده تاکه اول سببله
جهت ومنصبه نائل اوله عبادته فراغ قلب ایچون یاخود امر بالمعروف
ونهی عن المنکر ایلدکده سوزی کچمك ایچون دخی اول کیمسه کبیکه
بر واقف اکا بر مقدار اقچه تعیین ایتمش اوله تاکه کونده کلام اللهدن
بر جزء اوقیه یاخود نماز قیله یاخود تسبیح اوقیه یاخود تکبیر ایده
یاخود حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلامه صلوات کتوره وثوابنی
اقچه تعیین ایده نه یاوالدینه اعطا ایلیه واروب اولمسکین بودینلی
عبادتی اشلر مال طمعندن اوتوری تاکه عبادتنه تقویت بوله وظن
ایدرکه کندینه حلالدر وثوابی آمرینه واصل اولور وکندینی
عبادتده صانور حال بوکه دکلدر (معلوم اوله که برکلی مرحوم نیجه
رسائلنده دلیللر ایله تحقیق ایلمشدرکه اجرتله قرآن اوقیق وسائر
بالاده یازیلان عبادتلر جائز دکلدر اجرتی الان ویرن دخی آثم اولور
وعلم اصولده دخی مبیندرکه عبادات بدنیه ده که بومذکورات دخی
اندندر بدلیتله ادا جائز دکلدر حتی اجرتسز برکیمسه برکیمسه نك
قضایه قلان نمازینی یاصومنی بدلیتله قضا ایلسه شرعی دکلدر اکا بناء
بوعبادات دخی جائز اولماز انجق علمانك تحقیق شونك اوزرینه درکه اکر
الدیغی اقچه یی صله وهدیه طوتوب واوقدیغنی دخی هبه ایدر ایسه
شرعیدر نهایت بوصورتده آزمی اوقور چوقمی اوقور هرکونمی اوقور
دیلدیکی قدر اوقور یوخسه وقت تعیین ومشروط اولمق کرك ایدی
اما واقفلرك اول قید وشرطلری واوقومادقلرنده علوفه ویرمه لری
بونی محض اجرت قیلمشدر یوخسه شرطنده اهل قرآنه وعلمایه بوقدر
وظیفه اولسون دیو قید ایلسه محله فقراسنه بعض یرلرده ایتدکلری کبی

عند الله مأجور ومثاب اولمق اولور دخی علمایی تعظیم وتوقیر
ایلدکلرندن اوتوری تکیم فقرایه مرحمتلر ایچون امید اولنور هله
و بالجمله محل خطردر اوقویانه واوقودانه تکیم برکای کتابك آخرنده
ذکر اتسه کرك اما منیری مرحوم بعض تحریراتنده دیمشکه بومقوله
عباداتده اجرت نفس عمل ایچون دکلدر انجق نفسنی اول عمله حبس
ایتدیکیچوندر دیو افاده ایلمش اکا بناء اجرت حرام اولماز لکن
بومعنا دقیقدر هرکس فهم ایلیوب نیتنی اکا حمل ایتمکه قادر دکلدر
ومرائیلردن بری دخی آشکاره خلق ارا سنده نافله نمازین قلار
وتهلیل ایدر تا که ناس کوروب اقتدا ایدوب اوکرنه لر وطاعتلرینه سبب اوله
اما خلق کورمسه انی ایشلمزدی بو دخی ریادندر اما مجرد اقتدا قصدیله
اولوب احداث قصدیله اولمسه ریا دکلدر بلکه مستحبدر واهل
دنیانك ریاسی اظهار شجاعتله در تا که ولایته نائل اولوب اجرای
احکام شرع واصلاح ناس ودفع ظلم ومنکرات ایلیه (دردنجی بحث
ریاء خفی بیاننده در معلوم اوله که ریا کاه اولور که قرنجه اباق — بیان ریاء خفی
بصدیغندن دخی خفی اولور ایمدی اویله ریایی بیلمکه علامت کرکدر
برعلامت اولدرکه ناس کندی طاعتلرینه مطلع اولملریله ومدح
ایلملریله مسرور اوله ویاخود خلقك مؤمن مطیعه محبت ایلملرینه
فرح کسب ایلیه یاخود اول کندینك طاعتیله الله تعالینك نظر رحمتنه
وتوفیقنه دلیل طوتمغله فرح کسب ایلیه یوخسه ناسك قتنده مرتبه‌سی
اولوب مدحلرینه طالب اولمیه والله تعالی* قل بفضل الله وبرحمته
فبذلك فليفرحوا* بیورمشدر یاخود الله تعالی دنیاده جمیلی اظهار
وقبیحی ستر ایلمسندن آخرتده دخی بویله اولاجغنه دلیل طوتمقدن
مسرور اوله پس بو دورتدن بریله مسرور اولمق حقدر ریایه دلالت ایتمز
اما ایلبسك تلبیسندن بصیرت اوزره اولمق کرك (و برعلامت اولدرکه
شونی طالب اولا که ناس انی توقیر ومدح وثنا ایده لر وحاجتن بتروب بیع
وشراده مسامحه ایده لر ومجلسده یر ویره لر حتی برمقصر خدمتنده
تقصیر ایتسه کندینه کوچ کلور واستبعاد ایدر یعنی کراولدیغنجه عباداتی

واردر

واردر نفس استرکه انك مقابله سنده عزت وحرمت ایده لر اکر اول
عبادتی اولمسه هیچ کیمسه نك تقصیرا تنه قالمزدی خلاصهٔ کلام
بودرکه انسان اول وقت ریادن قورتلورکه انسان وحیوان کندی
عباد تنه مطلع اولدقلرنده نظرینی برابر طوتوب بریسنك کورمسنده
زیاده حظلنمیه ویا حظلندیغی صورتده توفیق الهی یه ملاحظه‌سی
اوله نتکیم ذکر اولندی قالمز وبونك علامتندندر اکر برکیمسه نك
ایکی همنشینی اولسه بری غنی وبری فقیر اکر غنینك اکرامیچون نفسنده
زیاده حرکت بولور ایسه حالبوکه غنیده زیاده علم یوق ویا پرهیزلك
یوق وبرقدیمی دوستلق بوخصلتلری اولمیان اغنیانك مشاهده سندن
زیاده حظلنور ایسه اول کیمسه مرائیدر وواعظ وعالم وشیخه مخصوص
اولان علامتندندر اکر وعظده ویا علم کندندن احسن وافضل بری
ظهور ایلسه اکا یارمز صنوب حسد ایلر اما غبطه ایلسه قایرمز وغبطه — بیان غبطه
اکا دیرلرکه اول خصلتی کندنده اولمسنی استیوب آخردن کتمسنی استمیه
اما حسد اولدرکه آخرده اولمیوب بنده اولسه دیو آرزو ایتمك اوله
وبو مذکور مخصوص علامتندندر حتی کیم عالم مجلسنه اکابر کلسه کلامنی
تغییر ایدوب حسن تعبیره باشلر استمالت قلوب ایچون اما اکر اکا برك
اصلاحلری مراد اولندیسه تا که لطف ورفقله توبه یه سلوك ایتدیره
بوخصلت کوزلدر ولکن محل شبهه در همان ریادن خلاص استرسه
خلقه برکوزله نظر ایلیه نتکیم ذکر اولندی برنظردن زیاده محظوظ
اولمیه اکر نیتنی خالص ایده مزسه بوسببدن حدیث شریفده کلمشدر که
عبادتك افضلی کشینك قپوجقلری یاننده ایتدیکی عبادتدر زیرا ریا
خاطرینه کلمز خالصا لله تعالی عبادت ایدر ولکن مراد نافله عبادتده‌در
زیرا فرائض جماعتله افضلدر وقپوجقلری یاننده تواضع خصلتی
حاصل اولور بوسببدن هر پیغمبر قیون کوتدیکی حدیث صحیحله مثبتدر
(بشنجی بحث ریانك احکامی بیاننده در معلوم اوله که عمل دنیا ایله — بیان احکام ریا
ریا حرام دکلدر اکر تلبیس وتزویردن ومنهی اولان شبئه وسیله
اولمقدن خالی اولور ایسه لکن حظ دنیوی ایچون مذموم اولوب

آخرت حظیچون مستحبدر یعنی عمل دنیا ایله ریا ایتدیکی صورتده
اما عبادتله ریا ایتمك جملەسی حرامدر حتی اصل عبادتده بله حرامدر
مثلا برآدم عندالناس فرائضی قیلار اما تنهاسنده وخلوتنده قیلمز
بو محض ریا اولوب اجری یوقدر انجق وباله غرق اولور حتی بعضیلر
بومقوله آدمك کفرنه حکم ایلمشلر تکیم تاتارخانیەده مذکوردر کذلك
فقیه ابو اللیث تنبیه الغافلینده بویله نماز قیلان کیمسەنك کفرنه حکم
ایتدیکندن ماعدا منافقك اعلاسی وجهنمده درك اسفلده واسیدر
وحشر اولنمسی فرعون وهامانله در دیمش واکر عبادتله ایتدیکی ریادن
غرضی طاعت اولسه مثلا ناسی غیبتدن صیانت ویا علم نافع تحصیلی
ویا بر والدین یاخود غرض مال اولسه لکن عبادته قوت ایچون منصب
غرضی دخی بو جهتله اولسه وبو غرضنده صادق اولدیغی صورتده
ینه ریا حلال اولماز زیرا تلبیسدر وکذب فعلیدر یعنی فعلی ظاهرده
الله تعالی ایچون اما باطنده نیتی غیری غرض ایچون اولمغله ریاسنه
استهزا صورتی واردر اما بونك خلافنجه در اکر ابتدادن عبادتله
مقصودی الله تعالی حضرتلرندن مال وجاه طلبی ایسه غیریدن دکل
وناسه عبادتی کوسترمك واشتدرمك مرادی اولماز ایسه بو حلالدر
ریا دکلدر تکیم غنا ایچون سورهٔ واقعه اوقق ذکرنده سبقت ایلدی
اما اکر طلب ایتدیکی مال وجاهی دنیا رفاهیچون مراد ایتدیسه ینه
ریادر حلال دکلدر زیرا الله تعالی حضرتلرینك عبادتنی دنیا لذتنه
شبکه وآلت ایتمش اولور حال بوکه الله تعالی حضرتلری مال وجاهی
وعبادتی نفع آخرت ایچون وضع ایلمشدر اما ریانك طاعته تأثیری اکر
ریا غالب ایسه طاعتك اجرنی ناقص ایدوب طاعتی یریله ابطال ایتمز
واکر ریا اخلاص قلبله برابر ویا غالب ویا محض ریا اولور ایسه عملی
ابطال ایدر نیت اولمدیغندن زیرا نیت هر عبادتده شرطدر پیغمبر
علیه السلامك بو حدیث شریفی دلالتیله * انما الاعمال بالنیات ولکل
امرئ مانوی * که مشهوردر دیمك اولور انجق اعمالك حکمی نیتلریلەدر
وهر کیشیه نیت ایتدیکیدر ونیت تقرب الهی یه باعث تحصیل اولان

عملی قصد وارادتدر واول ارادت اول عملك اولنه حقیقة یا حکما متصل
اولمق کرك وارادت دیدیکی احترازدر مجرد لسانله سویلمکدن کوکلنده
یوغیکن وحدیث نفسدن احترازدر که حدیث نفس اکادیرلر که کشی به
کندی نفسی برشئ وسوسه شکلنده القا ایلیه وخاطرنده قرار ایتمیوب
علی الفور کیده ایمدی نیت بویله اولمق کرك همان کوکلنده براشان
ارادت اولمق کرك وتقرب دیدیکی ریاء محضدن احترازدر وباعث
تحصیل دیدیکی اول قصددن احترازدر که ریا ئله اخلاص برابر ویا
اخلاص مغلوب اوله واول ارادت عملك اولنه متصل اولمق کرك
اولدیغی شوندن اوتوریدر که بر کیمسه یارنکی کونك اویلەسنی یاخود
بوکا بکزر قطعیجه مراد ایلسه اول کیمسه طول امل صاحبیدر واکر
صلاح بدن واستثنا شرطیله مراد ایلسه طول امل صاحبی دکلدر
یعنی یارین صاغ اولورسم ویا ان شا الله معناسنی کوکلنه کتورسه
طول امل دکلدر اما نیتی بهر حال یرنده دکلدر زیرا عمله شروعدن
اولدر متصل دکلدر عمله شروعدنصکره بیله نیت جائز دکلدر
ویا حکما نیته متصل اولمق کرکدر که شوندن اوتوریدر که فطره یازکاتی
چیقارمسی وقتی داخل اوله یعنی برآدم زکاتنی چیقاروب آیرسه
اما مستحقنه ایصال ایتدکده تکرار نیت بولنمسه اول آیردیغی وقتده
اولان نیتی کافیدر وحکما اول آدابه متصلدر صوم دخی کون
طولندقدنصکره نصف نهاره وارنجه اداء رمضانده ونذر معینده
ونفلده وغیریلرنده صباح آغرمسنه دك نیت جائزدر دخی نمازده
ركوعه وارنجیەدك امام کرنجی قتنده برو جهده (وامل که آفات قلبك
اونجیسیدر وطول امل اکادیرلر که صاغ اولسنی قطعیجه مراد ایتمکدر
واملك غائلەسی دردتدر (اولکیسی طاعتده کسلان وتهمل اولمقدر
وتأخیر ایلمکدر (ایکنجیسی تأخیر توبه وترکدر (اوچنجیسی موتی
اوندنصکره واقع اولاجق عالم برزخی اکامغله قسوة قلب حاصل
اولمقدر (دردنجیسی جمع دنیایه وتکثیرینه حریص اولمقدر
پیرلکدن وخستەلکدن وغیریدن خوف ایلمکه حتی بعض کیمسه

بیان افات امل

يكرمى يل و بعضيلر اللى يل كفايت ايده جك قدر مال ورزق جمع
ايلر اما مشايخ صوفيه ديمشلركه بر كمسه بر يل يتجك قدر ذخيره
حاضرلسه ملامت اولنمز وتوكلدن خارج اولمز روايت اولديغندن
اوتوريدركه سرور كائنات عليه افضل الصلوات بعض خاتوننه
بر يللق ذخيره درجره ايدوب اليقوردى بو اجلدن بعض فقهاديدلركه
بر يللق ذخيره حوايج اصليه دندر غنادن عد اولنمز لكن اصح قولده
بر آيلق آزقدن زيادهسى نصاب غنادن صايلور لما اول كمسه كه اهل
وعيال صاحبى دكلدر قرق كونلك نفقهدن زياده اليقومق يوقدر
زياده ايدر ايسه توكله مانعدر اما بركلى ديركه مرادلرى توكل نفلى
وكامل اولاندر يوخسه فرض اولان اصل توكل دكلدر زيرا اول توكل
هركسه فرضدر تتكيم فصل علمده بيان اولندى (اما طول حيات استمك
زياده عبادتله صلاح كسب ايتمك نيتى اولور ايسه مذموم دكل
بلكه مستحبدر بو خصوصده حديث شريف روايت اولنوركه بر آدم
كلوب سرور كائنات عليه الصلاة والسلامدن سؤال ايلدى
يارسول الله ناسك قنغيسى خيرليدر ديدى سرور كائنات عليه افضل
الصلوات بيورديكه * اول كمسه كه عمرى اوزون وعملى كوجك اوله
اول آدمدر * وينه سؤال ايتدى يا ناسك شرليسى كيمدر يارسول الله
ديدى نبى آخر الزمان عليه السلام بيورديكه * اول كمسه كه عمرى
اوزون وعملى يرامز اوله * وجابر رضى الله تعالى عنه روايت ايدر كه
رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمشدركه * موتى طلب ايتمك
زيرا آخرت قورقوسى شديددر وعبدك سعادتندندر عمرى اوزون اولوب
الله تعالى حضرتلرى اكا توبه وانابت روزى قيلمق وعمرو ابن عبسى
رضى الله عنهما حضرت پيغمبر عليه السلامدن اشيدوب نقل ايدر كه
بيورمشدر * بر كمسه كه دين اسلامده قوجالغه اير يشوب ساجى آغرسه
يوم قيامتده اكا نور اولسه كرك * وعبيد بن خالد رضى الله تعالى عنه نقل
ايدركه حضرت حبيب الله عليه السلام ايكى آدمى بر بريله قرنداش
ايتدى پس برى فى سبيل الله قتل اولنيدى واول غيريسى بر هفته

صكره وفات ايلدى عبيد ديركه بو ايكنجينك نمازنى قيلديغمزدنصكره
حضرت رسول الله عليه السلام بيورديكه * نه ديديكز بونك حقنده
ايتديلر دعا ايتدك وديدك يا ربى مغفرت ايله وانى قرنداشنه اولاشدر
رسول الله عليه السلام بيوردیكه يا انك نمازندنصكره اولان بونك
نمازى قنى وصومندنصكره صومى قنى وانك عملندنصكره بونك عملى
قنى مابينلرى بين السماء والارض * ايمدى بو احاديثلردن معلوم اولديكه
طول عمر وعمل صالح اولدقده مؤمنك سعادتندندر وشيخ زاده
تفسيرنده تحقيق ايدركه يهود طائفهسى حضرت پيغمبر عليه الصلوة
والسلامه كلوب نحن ابناء الله واحباؤه ديدكلرنده يعنى بز الله تعالينك
يقينلرى واحباسى يز پس الله تعالى حضرتلرى حبيبنه آيت انزال
ايدوب يهود طائفهسنه ياحبيبم سن انلره دى * فتمنوا الموت ان كنتم
صادقين * يعنى اكر بو دعوا كزده صادق ايسه كز موتى تمنى ايليكز زيرا
احبا حبيبلرى قتنده اولمق لازمدر بونك ايسه كيديله جك طريقى
موتدر بعده الله تعالى حضرتلرى انلرك حالنى بيان ايدوب * ولا يتمنونه
ابدا بما قدمت ايديهم * بيوردى معناى شريفى ابدا اول يهوديلر
موتى تمنى ايلمزلر تقديم ايتدكارى عملرى سببيله ايمدى انلر حقك احباسى
اولميوب * الله ولى الذين آمنوا * مقتضاسيله مؤمنلر الله تعالىنك
احباسى ودوستلرى اولديغى فهم اولنمشدر پس مؤمنلره لازم
اولان صداقتلرينى اثبات ايچون موتى كريه كورميوب تمنى ايتمك ايدى
يا نيچون موتى سومزلر وتمنى ايتمزلر دينور ايسه جوابنده دينمشدركه ايكى
سببدن اوتورى تمنى ايتمزلر برى بودركه صلحادن اولان كمسهلر الله
تعالى حضرتلرينك * وتزودوا * امرينه امتثال ايدوب زاد آخرتكه
علم وعملدر انك تحصيلنه وازديادنه مشغول اولوب خير زاد اولان تقوى
ايله عندالله اكرم ومقبول اولمق مرتبه سنه وارنجه كماله ومرتبه
رجاله سعى ايلرلر انكيچون موتى تمنى ايلمزلر (وايكنجى سبب بودركه
اكر صلحادن دكل ايسه ينه عمرينك ازديادينى ايسترلر بلكى هدايت
حقله وتوفيق رفيق اولمغله توبه وانابت ميسر اولوب واصلاح حال

ایلیوب کندینی قرب الهی یه لایق ودرجات نعیمه مستحق ایلیه بو خسه
الموت تحفة المؤمن فحواسنجه مؤمنلر موتی حسن رضا لریله قبول ایدرلر
واندن فرار ایتمزلر انجق بو ایکی سبب شرعی یه ناظرلردر تحکیم عدنی دیر
* دنیاکم مزرعة الآخره در قیله هبا *
* اوزکه فرصتدر انی بولمیه سن برکون اولا *
* برنفس عمرکه خور بقمه که حشر اولدیغی وقت *
* انس وجن طالب اولوب بولمیه فرصت اکا *

بیان سبب طول امل

وطول املك سببی حب دنیا وقرب موتدن غفلتدر وتازه لکه وصحته مغرور اولمقدر وعلاجی سببلرینی کیدرمکدر حب دنیانك کیدرلمسی طریقی انشاءالله تعالی بیان اولنور وغفلت موتك علاجی موتی چوق اکمق ویاقلشمسنی دخی اکسز کلمه سی احتمالنی فکر ایلمکدر وصحت ویکتلك موتی منع ایلمز بلکه یکتلر پیرلردن زیاده وفات ایدرلر تحکیم صبیان یکتلردن زیاده زیرا که کیدرلر ونیجه صاغ وسالم آدملر اولوب خسته اولانلر انلردنصکره نیجه ییللر صاغ قالمشلردر واك قوی علاجی موتك ذکری وطول املك ذمنده وارد اولان کلامی دکلمکدر ذکر موتك مدحی بیاننده وارد اولان احادیثدن بری حضرت انس رضی الله عنه روایت ایتدیکیدر که سرور کائنات علیه افضل الصلوات حضرتلری بیورمشدر موتی چوق اکك زیرا کناهلری اریدر ودنیادن رغبتی کسر وحضرت برا رضی الله عنه نقل ایدر که بردفعه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ایله برجنازه کتوردك قبر کنارنده اوتوروب شول مرتبه اغلدی که اوکنده مبارك کوزی یاشندن براصلندی اندنصکره دیدیکه ای بنم اخوانم بو محل ایچون و بودم ایچون چالشك وحاضرلنك وحضرت عمار رضی الله عنه روایتنده * کفی بالموت واعظا وکفی بالیقین غنی * بیورمشلردر معناسی موت واعظلغه کافیدر وکشینك یقینی واعتقادی اولمق قسمت خدایه غنا جهتندن کافیدر وحضرت ابوهریره رضی الله عنه روایتنده بیورمش که (هادم اللذات اولان موتی چوق ذکر ایدك هر بارکه فقر حالنده

ذکر اولنسه رفاهیت حالنی اولور ووسعت حالنده ذکر اولنسه خشیت حاصل اولوب یعنی نفسنی مغرور لمغقه ومز وحضرت ابن عمر رضی الله عنهما روایتنده دیرکه انصاردن برآدم قالقوب یا رسول الله ناسك زکیسی ومبصری کیمدر دیدی حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ایتدی موتی چوق چوق اکانلر وموته حاضر اننلر زکی انلردر دنیا شرفنی وآخرتك کرامتنی کتورن انلردر (اما طول املك ذمی بیاننده

بیان ذم طول امل

امنذردن نقل اولنور که برکون اخشام وقتنده سرور کائنات علیه افضل الصلوات خلقك ایشنه مطلع اولوب ایتدی ای ناس الله تعالیدن حیا ایتمزمیسز انلر ندر یا رسول الله دیدیلر ایتدی یمیه جککز شیلری جمع ایدرسکز ویتشمیه جککز شیلری امل ایدرسکز وساکن اولمیا جقکز بنالری بپارسکز وحضرت ابو سعید رضی الله عنه روایت ایدرکه صحابه دن اسامة بن زید یوز التونه برجاریه صاتون آلور برآی وعده ایله پس رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ایشتدمکی دیرای اصحاب اسامه نك برآیه دك اشتراسنه عجب ایتمزمیسکز تحقیق اسامه طول امل صاحبی کشیدر اول الله حقیچونکه نفسم یدعزتنده در بن هر کوزم آچدیغمده ظن ایدرمکه کرپکلرم بلوشدرمدین الله تعالی روحمی قبض ایدر و برایاغمی قالدردیغمده ایکنجیسین قالدیرنجه ظن ایدرمکه روحم قبض اولور و برلقمه که اغزمه براغورم انی یوتمدن اجلم کله دیوظن ایدرم ای بنی آدم اکر عقلکز وار ایسه کندی نفسکزی موتادن عد ایلیك وعد اولنان البتده کلجکدر وحضرت حسن رضی الله عنه روایتنده بیورمشدر که جمله کز دیلرمیکه جنته کیره نعم یا رسول الله دیدیلر ایتدی املکزی قصیر ایلیك واجلکزی کوزیکزاوکونده کورك والله تعالیدن حق حیا ایله حجاب ایلیك ایمدی امل اکر حرام ایله لذتلنمك ایچون اولور ایسه حرام والاحرام دکلدر اما قتی مذمومدر واکر طاعتك تکثیری ایچون اولور ایسه حرامله اذتلنمك آفتی احتمالیله ینه مذمومدر طمع مذمومه سبب اولدیغیچون وطمع مذموم لذت حرامی مراد ایتمکه ویا مخاطره لی نوافل ومباحاتی مراد ایتمکه دیرلر ومخاطره لی

نوافل ومباح اولدر كه انلره بدعت قالمش اوله اما عبادت خالصه
اولسه مذموم دكلدر (آفات قلبك اون برنجیسی طمعدر

بیان آفات طمع

وبو خصوصده حضرت سعید بن ابی وقاص رضی الله عنه سلطان
كونین دن حدیث شریف روایت ایدوب دیر كه برآدم حضور نبی یه
كلدی ایتدی یارسول الله بكا وصیت ونصیحت ایله سرور كائنات
علیه افضل الصلوات بیوردیكه * ناس الندن اولان شیدن كندیكی
نومید طوتمغی اوزریكه لازم ایله وطمعدن صاقن زیرا حاضر فقردر
ووداع نمازینی قیل یعنی شو مرتبه نمازیكی سكون اوزره واجبات
وآدابنه رعایت ایدوب قیل كویا بوندنصكره برد خی وقتنه یتشممك
كرك وآخر وقتك بو اولوب وداعلشمك نمازی اولسه كرك واعتذار
اولنه جق شیدن صاقن * دیو بیوردی یعنی دیمك اولوركه كندیكی
اول محله اوغراتمكه صكره صوچلی اولوب اعتذاره باشلیهسك
وطمعك قتی قبیحی برشیئی ناسدن طمع ایتمكدر وبو برخورلقدر كه حرص
وبطالتدن والله تعالی حضرتلرینك حكمتنه جهلدن ناشیدر
وطمعك ضدی تفویضدر كه اخلاق حمیده دندر وتفسیری سنك
مراد ایلمكدر كه خطردن امین اولمدیغك جمیع مصالحكده الله تعالی
حفظ ایلیه پس اكر اول نافله ومباح سنكا صالح اولورایسه الله تعالی
حضرتلری میسر ایدر والامنع ایدر الله تعالی قرآن عظیمنده وقایتی
یعنی حفظی كندینی وامرینی حقه تفویض ایدنلره احسان ایلمشدر
نتكیم حكایه بیورر * وافوض امری الی الله ان الله بصیر بالعباد
فوقیه الله سیئات مامكروا * وتفویض برشریف مقام اولدیغنه دلیل
نقلیدن غیری عقل دخی حسننه دلالت ایدر (ریا بحثلرندن التنجی بحث

بیان ریا ایله اخلاصك اختلاطی

اول امور بیاننده دركه ریا ایله اخلاص یاخود ریا ایله حیا بیننده تردد
ایدر ایكی جانبدن هر برینه ابلیسك تلبیسلكی واردر دخول ایدر
ایمدی ابتدا برمقدمه ذكر ایدرز شیطانی وحیله سنی دفع ایلمك بیاننده
زیرا تقواده اكا فی احتیاج واردر جمیع خصالنده باخصوص
اخلاص بیاننده زیاده محتاجدر (مقدمه شیطانی دفع ایتمده مذهب

مختار

مختار استعاذه ومحاربه یی جمع ایلمكدر پس الله تعالی حضرتلری امر
ایتدیكی كبی ابتدا شرندن الله تعالی یه صغنوب لسانله * اعوذ بالله
من الشیطان الرجیم * دیرز اما انسان قلبه موافق اولمق كرك یعنی
برآدم دلیله شویلسه اما كوكلی غیری افكارده اولسه فائده یوقدر اول
صغنمغی جان ودل ایله ایتمدیجه درست دكلدر زیرا حدیث شریفده
* ان الله لا یقبل الدعاء عن قلب لاه * بیورلمشدر معناسی الله تعالی
حضرتلری مشغول قلبدن دعایی قبول ایتمز یعنی كیشی غیره مشغول
اولوب ایتدیكی دعاسندن غافل اولیجق قبول ایتمز ایمدی استعاذه دخی
دعادر انی خلوص قلبله ایدرز زیرا شیطان الله تعالی طرفندن اوزریمزه
مسلط اولمش بر كلبدر ایمدی كلبدن صاحبنه صغنمایجه خلاصلق
اولمز اندنصكره چاغردیجه انك دعوتی وچاغرمسنی استهزا ایدوب
نفی ایدرز اما محاربه ایدوب جواب دخی ویرمزز زیرا عوقریجی كلب
مثابه سنده در هربار كه اوزرینه هجوم اتسك ویاخایقرسق اول دخی
سكا زیاده هجوم ایدر امامقید اولمیوب سكوت ایلسك اول دخی
سكوت ایدر اما اكر كلب صفت اولان شیطان استعاذه وسكوت ایله
دفع اولمیوب تكرار كوكل میداننده طولانوب چاغرمغه باشلرایسه انی
بیلورز الله تعالی طرفندن بزی امتحاندر تا كه صدق مجاهده مزی وصرف
قوتمزی كوره نتكیم الله تعالی حضرتلری كفاری بزم اوزریمزه مسلط
ایلمشدر انلرك شرینی قدرت قاهره سیله دفع ایلمكه قادر ایكن تا كه بزه
غزادن وصبردن اجرعظیم حاصل اوله وكاه اولوركه كوكلده برشیئ
خطور ایدر اما بیلمز شیطانیمیدر یوخسه غیریمیدر ایمدی بوایكی
صورتده محاربه وقهر ایتمك لازمدر ودل ایله وكوكل ایله ذكر اللهده مداومت
ایتمك ووسوسه وحیله شیطانیه یی بیلمك لازم اولور (وابتدا منشاء

بیان منشأ خواطر

خواطری بیلمك لازمدر وخیر اوسنی شرندن فرق ایلمك كرك ایمدی
خواطر برآثاردر كه الله تعالی حضرتلری عبدك قلبنده احداث ایلر
واول آثار برعلمی اشلكه ویا اشلمكه باعث اولور پس ابتدا ظهورنده
اكا خاطر دیرلر وعلامتی اولدر كه حد ذاتنده قوی اولوب هیچ ترددی

اولمیوب وعقاید واخلاق باطنه ایله تصمیم اولنه یعنی بو ایکیسنه متعلق
اوله پس اکر بو خاطره اجتهاد وطاعتدنصکره ظهور ایدر ایسه
صاحبنه اکر اما خاطرهٔ خیر اولوب انك نامنه هدایت وتوفیق ولطف
وعنایت دیرلر الله تعالی حضرتلرینك * والذین جاهدوا فینا لنهدینهم
سبلنا * قول شریفی بوکا دلیل روشندر اما اکر وبال ومعصیتدن
صکره برخاطره ظهور ایدر ایسه صاحبنه اهانةً وعقوبةً شر اولوب
اکا خذلان واضلال دیرلر ویاخود خاطره ملك واسطه‌سیله ظهور
ایدر که بنی آدمك قلبنك صاغ قولاغنده برملك چوكوب اوتورمشدر
آدنه ملهم دیرلر وانك دعوتنه الهام دیرلر وانك دعوتی دائما خیره‌در
بو الهامك علامتی اولدر که عباداتده واحکام شریعتده متردد اوله
اما طاعت ومعصیتدنصکره غالبا ظهور ایلمکدر واکر اول قلبده
ظهور ایدن اثر ملك واسطه‌سیله اولمیوب شهواته مائل اولان طبیعت
واسطه‌سیله اولورسه پس اکا خاطرهٔ نفس ودعوتنه هوا دیرلر وبو هوا
ظهور ایتمز الا شر اولمق ایچون واثر هوانك علامتی اولدر که باعث
اولدیغی فعل وترکده اصلا متردد اولمیوب برحالت اوزرینه تصمیم
قوی ایلیوب ذکر اللهله ضعف وقلت قبول ایلمسیدر واکر اول
ظهور ایدن اثر طبیعت واسطه‌سیله اولمز ایسه شیطان واسطه‌سیله درکه
بنی آدمك اوزرینه مسلط اولوب قلبنك صول قولاغی اوزرینه
اوتوروب چوکشدر واکا وسواس خناس دیرلر ودعوتنه وسوسه دیرلر
وبو وسوسه‌نك علامتی خاطرده اول اثرك متردد ومضطرب اولمسیدر
یعنی آتش یالکی کبی کاه علولنور کاه ساکن اولور واکثریا کاه سبقت
ایتمکسزین ظهور ایدر اما ذکر الله ایله علولنمسی قلیل اولور وضعیف
اولور نتکیم آتش اوزرینه صو بی صاچدقجه علوی ضعیف اولور
ووسوسه اکثریا شره اولور اما کاهی خیر ایله دخی وسوسه ایدر تا که
افضلدن انسانه مانع اوله نتکیم حضرت مولانا علیه رحمة الملك الاعلی
مثنویسنده نقل ایدر که برکیجه حضرت معاویه رضی الله عنه
قصرنده تك وتنها یاتوب اویومشدی وقصرك قپوسین ایچرودن

بغلمش ایدی ناکهان وقت سحرده برکیمسه کندینی اویاندردی
صاغنه صولنه باقدی کیمسه‌یی کورمدی تعجب ایدوب ایتدی قنغی
کستاخك ایشیدر قپولر قپالو ایکن بو جرأتی ایلیه همان پرده آردندن
کوزنه برشخص کوروندی سن کیمسین دینجه ابلیس شقی بنم دیدی
حضرت معاویه دیدیکه طوغری سویله بنی نیچون اویاندردك ایتدی
نماز وقتی کلدی حضرت پیغمبر یکز خود بیوروب * عجلوا الطاعات
قبل الفوت کفت * مصطفی چون در معنی رابسفت * فهواسی اوزره
سنی طاعته سوق ایلدم حضرت معاویه رضی الله عنه دیدیکه بو غرض
دکلدر سن خیره دلیل اولمز سین سن برحرامیسین حرامیدن پاسبانلق
کلمز ابلیس دیرکه بز اول فرشته‌لردن اولوب ساکن عرش ایدك هیچ
اولکی خیر اولان پیشه‌مز کوکلمزدن چیقارمی حضرت معاویه رضی الله
تعالی عنه ایتدی کرچك بو منوال اوزره ایدك اما ملکیت طرفندن
نصیبك اولمغله سکا شیطانیت ویرلدی سن یوز بیك بنجاین کیسه‌نك
یولن اوروب خزینه‌سن تاراج ایلدك سن قوم نوحی مکرك طوفانیله
غرق ایتدن وقوم عادی فتنه‌ك یلیله عذابه مستغرق ایدن وقوم لوطی
سنکسار وزیرخاك وفرعونی بی عونی غرقله هلاك ایدن سن دکلمیسن
ابلیس لعین ایتدی حق تعالی خلقنی امتحان ایتمك ایچون بنی برمحك
ایتمشدر * امتحان شیر وکلبم کرد حق * امتحان نقد وقلبم کرد حق *
معناسی بنی الله تعالی کلبی وارسلانی امتحان ایچون وپاك وقلبی امتحان
ایچون یراتدی یوخسه بن خالق دکلم بنم المدن نه کلور دیدی
حضرت معاویه رضی الله عنه ایتدی البته طوغری سویله بنی نیچون
اویاندردك سن افیون کبی دائما خواب آور سین وخمر کبی عقل وعلمی
کتوریجی سین نتکیم مولانادیر * همچو خشخاشی همه خواب آوری *
* همچو خمری عقل ودانش را بری * آخر الامر بو قدر اقدامدن
صکره ابلیس لعین ایتدی انکیچون اویاندردم تاکه جماعتله نمازه
یتشه‌سك زیرا سنك نمازك وقتندن چیقدقده سکا دنیا عالمی قراکو
اولوب ایکی کوزکدن مشکدن کیدر کبی یاش کیدر وکوکلکدن آه وفغان

ایدرسن بوآه وفریادڭ ایسه عند الله بیکیوز ذکر و نمازدن افضل
وخیراودر نتکیم دیرکه * آن تأسف وآن فغان وآن نیاز *
* درکذشتی از دو صد ذکر و نماز *
بو حکایه دن معلوم اولدیکه شیطان برخیرله وسوسه ایدر تاکه اندن
افضل وخیرلوسن ایشلمیه یا برذنب عظیمه سبب اولاجق خیراولور
وبوایکی وسوسه نڭ علامتی اولدر که اول ایشده قلبڭ قورقوده
اولمیوب شغل شکلنده اوله وتأنیله اولمیوب عجله او زره اوله واول
ایشده امین اولوب هیچ خوفی اولمیه وعاقبتندن اعمی اولوب بصیرت
اوزره اولمیه ابن مسعود رضی الله تعالی عنه سرور کائنات علیه افضل
الصلوات دن روایت ایدر بیورمشدر قلبده ایکی اثر واردر بریسی
ملکدنکه خیرایله وعدایتدیکی وحقی تصدیق ایتدیکیدر ودشمن اولان
شیطاندن براثر واردر شرایله وعد ایدر وحقی تکذیب ایدر وخیردن
منع ایدر وحضرت انس رضی الله تعالی عنه روایتنده بیورمشدر که
شیطان خرطومنی بنی آدمڭ قلبی اوزرینه قومشدر اکر بسنی اکسه
خرطومنی چکوب کرویه دوزر اما بسنی اونودوب غافل بولنور ایسه
قلبنی یوتار یعنی دیلدیکی کبی وسوسه ایلر (اما خاطر شرڭ وخاطر خیرڭ
علامتنی علی الاطلاق بیلکه دورت میزان واردر هربری خاطره ترتیب
اوزره ظهور ایتدکده بو درت میزانه اوریلور ابتدا کرڭ حق طرفندن
واسطه خلق اولنان خاطری شریعته عرض ایدرز یعنی کتاب
وسنته اکر موافق اولور ایسه خیردر واکر موافق اولمزسه شردر ایکنجی
میزان علماء آخرتدن برعالم ومرشد کامل بولنور ایسه اکا عرض ایدرز
اکر خیردر دیرایسه خیردر واکر شردر دیر ایسه شردر (اوچنجی میزان
سلف صالحینڭ فعللرینه عرض ایدرز اکر انلرڭ فعللرینه اقتدا بولنور
ایسه اول خاطره خیراودر بولنمز ایسه شردر (دردنجی میزان نفس
وهوایه عرض ایتمکدر اکر خشیت حقدن نفرت ایتمیوب انجق نفرت
طبعله قاچنور ایسه خیردر اما اکر میل طبعله میل ایدوب رضاء حق
ایچون میل ایلمز ایسه شردر زیرا نفس کندی طبعیله قونسه امارهٔ

بیان علامت خاطر خیر وخاطر شر

بالسوء

بیان حیل شیطان

بالسوء در ایلیکه امر ایتمز (اما شیطانڭ طاعت وعبادتده اولان حیله لری
بیدیدر (اولکیسی بودرکه عابدی عبادتندن نهی ایدر ایتمه زحمت چکمه
الله کریمدر دیو اکر الله تعالی حضرتلرینڭ عصمت وتوفیقی اولور
ایسه انی رد ایدر ولسان حال ایله کوکلده دیر البته بن بو طاعت
وعبادته محتاجم بو دنیاء فانیه ده اول آخرت ایچون ازقلمغه کلمشمز که
نهایتی یوق ابدی درجات جنت اعماله کوره ویریلور اولیجق
مقرردر اعمالی چوغلتمق کرڭ نتکیم عدنی دیر
* نه کلدڭ عالمه بریجڭ فکر ایتمیه سن *
* کلمیه خاطرکه مبدأ ومرجع قطعا *
* ان الانسان لفی خسر کوش ایتمیه سن *
* اعظم الخسر مضی الوقت بهزل وهوا *
ایکنجی حیله سی بودرکه عملی تأخیر ایتمسیله امر ایدر مثلا نماز وقتی
کلنسه دخی وقت واردر دیو تأخیر ایتدیرر ویاخود کلیتله عبادتی ترڭ
ایتدیروب دخی تازه سڭ دیو حیله ایدر اکر الله تعالی حضرتلری
عصمت وتوفیق ایدر ایسه شیطانڭ بو امرنی رد ایدوب کوکلنده
دیه که بنم اجلم الده دکل وبو کونکی عملی یارنه الیقوده یغمده یارینکده
عملی وار وهر کونڭ بوقدر اعمالی بریره ایرکلدکده قضاسی نه ممکن دیو
وسوسه یه الدانمز (اوچنجی حیله سی بودرکه عمل ایتدیکی صورتده
عجله ایله امر ایدر ودیرکه عجله ایله تاکه فلان وفلان خدمته یاپشه سڭ
اکر الله تعالی حضرتلرینڭ عصمت وتوفیقی اولورسه انی دخی رد ایدر
لسان حالله دیمکله که از چوق عمل تمام وکمالیله خیرلیدر نقصانله
اولان چوق عملدن پس بو حیله سی جاری اولمدقده (دردنجی حیله سنی
ظهوره کتورمکه باشلیه ودیه که عملکی ریا ایله اتمام ایله اکر بو حیله دن
الله تعالی حضرتلری انی صاقلر ایسه انی دخی بو کلامله رد ایدر که ناس
اصلا نفع وضرره قادر دکللردر بنم عبادتمی حق تعالینڭ کوردیکی
وبلدیکی بکا کافیدر نفع وضرر جمله الله تعالینڭ الندهدر بو حیله ایله
چاره ایتمدیکه (بشنجی حیله یه یاپشورکه عجبدردیرکه سن قتی عقل ایتدڭ

ومتنبه اولدك شو عملي وجوده كتوردك هيچ غيري كيمسه بويله متنبه
اولمامشدر پس اكر الله تعالى حضرتلري حفظ ايدرسه بوني دخي رد
ايدر ديمكله منت اللهه بو خصوصده انك هدايت و توفيقي اولمسه
بن نيجه وجوده كتورردم والله تعاليننك فضلي اولمسه بنم معصيتم
يانده بو عملك قيمتي نه اولوردي انجق كندي فضلي و رحمتيدر ديو پس
بو حيله سي دخي كاركر اولمديغنده (التنجي حيله يه باپشور وديركه عملكي
سر بجه ايله كيمسه يه جدا اظهار ايتمه الله تعالى حضرتلري يقين
زمانده سني خلق ماييننده شريف وسيماء صالحين ايله تكريم ايلر
و بونكله رياء خفي يي مراد ايتدرمك استر پس الله تعالى حضرتلري
حافظي اولور ايسه بو حيله يي رد ايدر وديركه بن خداي تعاليننك بر عبد
حقيري يم ديلر ايسه اظهار ايدر وديلر ايسه اخفا ايدر وديلر ايسه بني
شريف ايدر وديلر ايسه حقير ايدر انك يد قدرتنده در خلقك النده
نه واردر كه انلره برشيئم ظاهر اوله بو حيله ده اشلمز ايسه (يدنجي حيله سنه
ياپشور وديركه سكا نه حاجت بونك كبي عمل اكر الله تعالى سني سعيد
ياراتديسه عملك تركي ضرر ويرمز واكر شقي ياراتديسك سكا عمل فائده
ويرمز يا نيچون زحمت چكوب كندي راحتكي ترك ايدرسك ونفسكه
ضرر ويررسك دير پس اكر الله تعالى حفظ ايدر ايسه اني دخي
رد ايدر وديركه بن عبدم عبده لازم اولان سيدي امرنه امتثال ايتمكدر
الله تعالى حضرتلري ايسه نه ديلرسه حكم ايدر ونيجه ديلر ايسه ايشلر
و بكا هر حالده عمل نافعدر اكر سعيد اولورسم ثواب ودرجات زياده اولكيدر
واكر شقي اولورسم نفسمي صوچليوب لوم ايتمسم كرك حال بو كه الله
تعالى طاعت ايله عقاب ايلمز وجهنمه دخي عاصي كيرمدن ايسه
مطيع كيرمك دخي احسن در فكيف كه الله تعالى حضرتلرينك
وعدي وقول شريفي صادقدر كه طاعت مقابلسنده ثواب وعد ايلمش
پس اول كيمسه الله تعالى حضرتلرينه ايمان وعمل صالحله واره
البته جهنمه كيرميوب جنته واصل اوله بو اجلدن الله تعالى حضرتلري
قرآن عظيمنده جنته كيردكلري زمانده قوللرنه ديه جكلرين خبر

ويردي

ويردي قوله تعالى * الحمد لله الذي صدقنا وعده * معناي شريفي
حمد اول اللهه كه بزه وعد شريفني كرچك ايلدي يعني بزي
فضل و رحمتي ايله جنته ادخال ايلدي (وينه شيطان لعين وسوسه
ايدوب ديرسه كه الله تعالى حضرتلرينك فضليله جنته كيريلور
عمله چالشمق نه حاجت اكا جواب اولنور كه الله تعالى حضرتلري
مسبب الاسبابدر ودنياده عادتي جاري اولمشدر كه اشيايي سبب ظاهره
ربط ايلمشدر نتكيم يغموري نباته وجماعي ولده سبب ايلمش كذلك
الله تعالى * وتلك الجنة التي اورثتموها بما كنتم تعملون * بيورمشدر
معناي شريفي اول وعد اولنان جنت شول جنتدر كه سزه عملكز
مقابله سنده ميراث قيلنمشدر واكر بو وسوسه بونك كبي جوابلر ايله دفع
اولنيوب ينه دونوب دير ايسه بو اعمال دخي الله تعالى حضرتلرينك
تقديريله مقدردر پس اعمال صالحه واكا سعي مقدر ايسه حاصل
اولور بي شك واكر تقدير اولنمديسه وجودي محالدر ايمدي عمل ايله تركي
بيننده مجبورلرز قيل وقال فائده ويرمز جوابي بودر كه الله تعالى
افعال عبادي خالق ايسه ده لكن عبدك اختيار جزئيسي وقدرت
كاسبه سي واردر كه ثواب وعقاب اول اختيار اوزرينه موقوفدر
و بو اختيار جزئي طاعاتدن ومعاصيدن هر برينه صرف اولنغه
قابلدر وافعال عبادك خلق اولنماسنه الله تعالى عادتا اول اختياري
شرط ايتمشدر اختيار جزئيي صرف ايتمدن خلق اولنمز وتقدير دخي
اولنمز زيرا تقدير مقدره تابعدر مقدر ايسه اول خلق اولنه جق فعللدر
وافعال عباد الله تعاليننك علميله وارادتيله وتقديريله ولوح محفوظه
يازمسيله اولمسي قوللردن جبرله صادر اولمسني اقتضا ايتمز (مثلا نتكيم زيد
كونلردن بر كونده عمروك جميع اشليجك ايشني بيلسه و بر كاغده يازسه
واني مراد ايلسه عمرو زيدك يازمسيله و بيلمسيله وارادتيله اني اشلمكه
مجبور اولمامشدر انجق كندي اختياريله اول ايشني وجوده كتورمشدر
(ايمدي بزم اولديغمز صدد دخي بو يله در جبر بو قدر نتكيم عدني دير
* جمله مخلوقي انك علم و عمل خير ايله شر *

* قادر فاعل مطلقدر ایدر کیف یشا *

*ایك بوندن حذرایت مائل جبراولمیه سن *

* که فیوضات الهیه ده یوقدر ابطا *

*فیض حق واحد فرق ایلر انی استعداد *

* ماره سم وصدفه در اولور امطارسما *

* بذرکندم یته کندم اولور ارزن ارزن *

* مقتضاسی نه ایسه هرکسك ایلر ابدا *

وسلف صالحین (لاجبر ولاتفویض ولکن امر بین امرین) دیدیکی مذهب مقبولدر یعنی فعل عبدده مؤثر یالکز خدانك یارتمسی دکلدر تاکه جبراوله و یالکز اختیارعبد مؤثر دکلدر که مذهب قدر وتفویض اوله محققین اهل سنت والجماعتدن متأخرینك قبول ایلدککلری بومذهب مقبولدر (اما ریا ایله اخلاص بیننده متردد اولان اموردن بری مثلا اولدرکه برآدم تهجد قیلار و بعض کیمسه لرله بریرده کیجه لمك واقع اولور پس اول آدملر تهجده قالقدقلرنده بوآدمك دخی سروری وشوقی ظهور ایدوب انلره موافقت ایلر یاهیچ تهجده قالقمق عادتی دکل ایکن و یاخود براز قالقاردی اومرتبه ایرکن قالقمزدی کذلك نافله اولان صومده بویلجه سنه عادتی دکل ایکن برخلقه تبعیت ایدوب صائم اولسه صورتا بوریاظن اولنور امامطلق ریا دکلدر ولکن بومسئله ده تفصیل واردر نظراولنور اکر شوقی اول تهجد قیلانلرك نومدن اعراض ایدوب درگاه حقه توجهلرندن حاصل اولدیسه و یاخود کندی اونده اولان اشغال وعوائق برطرف اولدیغندن یاخوداول موضعه آلشمدیغندن نومی زائل اولدی ایسه پس اول اویقو کتمسنی غنیمت بیلوب وقالقوب نماز قیله شیطانك وسوسه سنه الدانمیه که اول زمان دیسه کرك سن اوکده ایتمدیکك عملی بونده نیه ایدرسن مرائی اولورسن دیر صوم حالی دخی بویله در اول صائم اولنلره مقارنتیله کندینه آسان اولمغله و یاخود کندی اونده کوزل طعاملر بشمکله صومدن عوق ایتدیرردی اویله یرده ایسه برمانع

اولمامغله صائم اولسه ریا اولمز همان غنیمت بیلمك کرك اما اکر حاصل اولان شوقی انلرك خوف ذمندن و یاخود کندنی مدح ایلملری سوداسیله اولسه و یاخود کندنی بطال وکسل صاحبیدر دیمسونلر ایچون باخصوص کندوبی کیجه ایله قائم بیلدیرر اولدی ایسه پس نفسنه رخصت و یرمزکه یاتوب او یویه زیرا نظرلرندن ساقط اولوب اعتباردن قالور وبوحالده شیطان دیسه کرکدر همان نماز قیل سن مخلص سین بوخصوصده مرائی دکلسین سنك اوده قیلدیغك کثرت اشتغالدندر پس بویله اولان کیمسه معتادی وارایسه انی آشورمیه یوغیسه هیچ قالقمیه وبوایکی شوقك مابینینی فرق ایدر علامت نفسنه اول کیمسه عرض ایلیه که اکراول صائم و یاخود قائم اولان آدملر بر پرده اردنده اولوب کندوبی کورمسه لر صلات وصومه شوقی حاصل اولورمی اکر اویله اولور ایسه اخلاصدر انلره موافقت ایلیه اما انلر کورمدیکی یرده قلسه وکندینه ثقیل کلسه ریادر معتاد قدیم اوزره ایدوب زیاده ایلمیه وناس قتنده استعاذه واستغفار بوقبیلدندر که اولورکه خوف خطور ایتمدیکندن و کناهلرینی تذکر ایدوب پشیمان اولدیغندن وکاه اولورکه ریا ایچون اولور ایمدی قلبنه نظر ایلیه و بوخاطره لر بیننی علامت سابقه ایله وامثالیله تمییز ایتمك کرك اکر لله اولورسه یرنده والا حذر ایتمك کرك وطاعت وعبادتی آشکاره ایتمك دخی بوقبیلدندر اکراکا باعث غیرینك اقتداسی قصدی ایسه اخفادن افضل اولور و بوخصوصده ابن عمر رضی الله تعالی عنهما حدیث شریف نقل ایدرکه حضرت سرور کائنات بیورمشدرکه *عمل السر افضل من عمل العلانیة والعلانیة افضل لمن اراد الاقتداء * دیمك اولورکه سریجه عمل ایتمك آشکارجه عملدن افضل وآشکارجه عمل ایتمك اقتداسی مراد ایدن کیمسه یه سریجه عملدن افضلدر یعنی سائر خلق انی کوروب انلر دخی طاعته وعبادته شروع ایده لر و بودخی مقتدای ناس اولانلره مخصوصدر مثلا واعظلر واماملر کبی و بونلرك عملی اظهار بومذکورلردن صادر اولدیغی صورتده نصیحت فعلیه دیرلر نصیحت قولیه دنزیاده

مؤثردر زيرا تقليد فعلى بنى آدمده بر جبلّى خصلتدر و (لسان الحال انطق من لسان المقال) ديمشلر يعنى لسان حال لسان كفتاردن زياده ناطقدر ظاهر كلامدن زياده مؤثردر زيرا تأويل كتورمز (وحضرت مولانا بو نصيحت فعليه نصيحت قوليه دن مؤثر اولديغنه مثنويسنده

حكايهٔ لطيفه

بر حكايهٔ لطيفه نيجه اسرار شريفه ايله ايراد ايلمشدر ملخصى بودركه بر بازركان مالدار هندستان جانبنه قصد تجارت ايله كتمك صددنده اولوب خدمت يتنده قلان غلام وجاريه سنه تحريك خدمت قصديله كوكلرين اله آلمق ايچون ايتدى وارديغم زمان هنددن سزه نه تحفه الوب كتوره يم هر بريسى كوكلى مراديني عرض ايدوب كتورمه سنه وعدايلديكنده بازركانك قفسده بر طوطيسى وارايدى بيت مثنوى * كفت طوطى را چه خواهى ارمغان * كه آرمت از خطهٔ هندوستان * ديديكه اى طوطى نه ارمغان استرسنكه سكا هندستان مملكتندن كتوره يم طوطى ديديكه انده بزم قرداشلريمز طوطيلرى كورديككده انلره ديكه سزك بر طوطى قرداشكز بزم حبسمزده در سزه سلام ايلدى وديديكه بن فراق واشتياقله بند ايچنده سز مرغزار وكلستانده ذوق وسرورده اوله سز لايقميدر وفاء دوستانى نيجه اولدى بزم چاره مزه درمان ايچون بر نصيحت ايليسونلر بزه بوندن غيرى ارمغان كركمزدى ديدى بازركان دخى يوله روانه اولدى كيده رك هندستان مملكتنه اياق بصديلر پس بر اغاچ اوزرنده برالاى طوطيلر كوروب آت باشين چكدى وانلره طوطى نك سلامن وسائر سپارشن وديديكى كلامن تبليغ ايلدى * طوطئى زان طوطيان لرزيد پس * اوفتاد ومرد وبكسستش نفس * واول طوطيلرك ايچندن بر طوطى دترىدى دوشدى واولدى ونفسى كسلدى بازركان بو خبرى اولاشدرديغنه پشيمان وبو ايشه حيران اولديكه بر جانورجغك هلاكنه سبب اولدق ديو تأسفله چكلوب كتدى وهندده خدمتن كوروب ينه اوينه كلدكده طوطى بكا ارمغان كتوردكى نه نصيحت ايلدى قرداشلريمز ديدى بازركان ايتدى بن پشيمانم سنك اما نتكى كتورديكم اول طوطيلرك

بريسى بر كلام سويليوب انجزلرندن بريسى يره دوشوب اولدى بوكا سبب اولدق ديدى * چون شنيدان مرغ كان طوطى چه كرد * هم بلرزيد واوفتاد وكشت سرد *
چونكه بو قوش او طوطى نه ايلديكنى ايشتدى اوده دتريوب دوشدى وصغودى بازركان بو حالى كورنجه عقلى كتدى بو سوزدنمى اولدى ديو متعجب اولوب قفسدن چقاردى و براقدى همانده طوطى قناد قناده قاقوب اوطه اوزرينه اوچدى وبازركانه ايتدى اول هندده اولان طوطى قرداشمك بزه بو نصيحتى ايمشكه بوطرزله اولنجه قفسدن چيقمازسين بر دخى آنك نصيحت فعليه سيله عامل اولدق بيت * كفت طوطى كو بفعلم پند داد * كه رها كن لطف آواز وكشاد * يعنى طوطئى فرارى ديركه اول هندستان طوطيسى بكا فعل ايله پند ونصيحت ويرديكه لطيف آوازكى صاليوير وكشاد وير يعنى قورتل * خواجه كفتش فى امان الله برو * مر مرا اكنون نمودى راه نو * بازركان طوطى يه ديدى فى امان الله يورى بكا شمدى بر يكيدن طريق اوكرتدك يعنى خواجه طوطى نك بو اشندن متنصح اولوب جان طوطيسنى تن قفسندن ازاد ايتمك طريقنه سلوك ايليوب * موتوا قبل ان تموتوا * حديث شريفيله عامل اولماسنه عزم ايتديكنى حضرت مولانا رحمه الله تعالى اشارت ايلمشدر (صاحب طريقت كلامنه كلدك ديركه اما عبادتى اظهاره باعث كاهى ريا اولور وابليسك تلبيسى سبب اولور كشى آكاه اولمق كرك اكر نيتى خالص ايده مزايسه همان سريجه عبادت لازمدر زيرا انده ضرر يوقدر مكركه اظهارى واجب وياسنت اوله قربان بوغزلمق كبى غنى حقنده دخى جماعتده حاضر اولمق كبى وريا كوزسز وكور قيلندندر كشى عبادتندن فارغ اولدقدنصكره اول عبادتى سويلشمك وخبر ويرمك اكر مرادى كنديسنه اقتدا ايتمك ايچون ايسه مقبولدر وريا عارض دخى اولسه عبادت خلوصيله تمام اولدقدنصكره عبادته ضرر ويرمز انجق اول سويلمسى رياء جديد اولور احتراز لازمدر نتيجهٔ كلام اظهارى لازم

اولميان عبادتی سر بجه اشلمك افضلـ[illegible]ـدر مادامكه غيره تعليم وغيرك
اويمسی قصدی كوكلنده يقين بولميـه اما اكر غيره تعليم وغير يلرك
كنديه باقوب عبادت اتسونلر قصدی كوكلنده وار ايسه آشكاره
ايتمك افضلـدر تكيم بو خصوصده حديث شريف ذكر اولنـدی
وحيلهٔ شيطانيدندر كه بر آدمك صلاة ضحی وتهجد كبی معين وردی
وارايكن انلری قيلميان قومك اراسنده بولنسه ريادن خوف ايدوب انی
ترك ايليه پس بوكا ذاهب اولوب ترك ايتمك غلطدر وشيطانه تبعيتدر
زيرا انك سابقده بوتنهاسنده اولان مداومتی انك اخلاصنه دليلدر ايمدی
مجرد قلبنه ريا خطور ايتمسيله انی اختيار وقبول ايتمكسزين ضررلی
دكلدر وريا دخی دكلدر واخلاص قلبه خلل ويرمز ايمدی ريا خاطره
كلك سببيله عملی ترك ايتمك شيطانه متابعت وانك غرضين تحصيله
معاونتدر اما بوقدر وار كه بر باعث دينی اولمدقجه معتادی اوزرينه
زياده ايليه وباعث دينيدن مراد يا تعليم ويا اقتدا قصدیكبی
وكاهی ضحی وتهجدی وغيری وردی ترك ايدرلر اما ريا خوفندن دكل
بلكه غيريلری انی ريايه نسبت ايدوب مرائيدر ديمسونلر ايچون بو دخی
عين ريادر زيرا نظرلرندن دوشمك ايچون تركدر ومسلمينه سوء ظن
ايتمش اولور وكاهی شيطان قلبنه القا ايدركه مسلمينی غيبتدن
صاقندرمق ايچون ترك ايليه يوخسه انلرك مرائيدر ديو ذم ايتملرندن دكل
بو دخی كيرو انجلين ريا وسوء ظندر زيرا غيری بی معصيتدن صاقنمق
انجق مباحات تركنده حسندر يوخسه مستحبات وسنن تركنده دكل
مثلا طتلی اوزم شيرهسنی صاتمق مباح اما خلق خمر صاتمق سوء ظنندن
خلاص ايچون اول مباحك يعنی ترك ايتمك كبی ومحض رياقبيلندندر،
مسواكی ترك ايلمك وطيلسانی ويالين اياق يوريمكی وحماره بنمكی ترك
ايلمك ناسك لسانی غيبتـدن حفظ ايچون حالا كه بونلری ترك ايتمك
سنتی تركدر وخلقه سوء ظندر وترك سنته ندامت چكميوب استحسان
واردر يعنی تركنی كوزل صايوب بلكه وجوده كتورلمسنی نقصان وعيب
طوترلر واكثر ترك ايتدكلری ريادن ناشيدر وسوزلری كذب ونفاق

اولور

اولور نعوذ بالله تعالى منها وكاه اولور كه غرض ريا واخلاص وحيـا
بينـنده طولانور مثلا بر آدمدن دوستی قرض استر وبر ديكننده نظر
اولنور اكر اول دوستنك يوزينه طيانمديغندن ايسه حيادر واكر خوف
ذم ويا حب مدح ايسه ريادر واكر دوستنك كوكلنه سرور براقمق
ايچون وقرضه ويريلان ثواب ايچون اولور ايسه محض اخلاصدر
حضرت عايشهٔ صديقـه رضی الله تعالى عنهادن مرويدركـه
* صدقهنك برينه اون حسنه وقرضك برينه اون سكز حسنه احسان
اولنور* محدثيندن امام ترمذی رحمه الله قرضده برينه اون سكز حسنه
احسانده حكمت نه اولديغنی بيـان ايدر كه صدقه فقير وغنی النـه
دوشمك اولور اما قرض محتـاج اولان كمسهيه ويريلور پس هم دفع
حاجت وهم دوستنك قلبنی شاد ايتمك بولنوب بری ايكی اولور
ومقتضای نص قرآن اوزره هر برينه اون بری حسنهٔ عدل وطقوزی
حسنهٔ فضلدر وينه اول بری صاحب قرضه ادا ايتمكله حسنهٔ عدل
ساقط اولوب اون سكز ثواب يازيلور (وطريقتده ان الصدقة بواحدة
والقرض بثمانية عشر ديديكنك معناسی صدقه بريله مكافات اولنور كه
اون حسنهدر وقرض اون سكز له كه حسنهٔ عدل چيقماسنه اشارت
اولوب بو كلام همان (ان الصدقة تقابل بواحدة والقرض باثنين
قوتنده در وصدقهنك مقابل عوض بر قرضك ايكيدر انجق قرض ينه
كرويه ويرلمسيله يكرميدن ايكی ناقص اولمشدر وكاه بوريا واخلاص
وحيـا جمع اولور وكاه ايكيسی جمع اولور پس بوقبيلدندر كچمش
كناهلرك ترك اولنمسی كاه الله ايچون اولور وعلامتی اولدر كه آشكاره ترك
ايتديكی كبی تنهاسنده دخی ترك ايليه وكاه اولور كه اول كناهی ايشلمكله
ناس اكا اقتدا ايلمز پس خلقدن حجاب ايدوب ترك ايلر پس وبال عظيمه
اوغرار ياخود خلق نظرنده خوب اولوب سوزی دكلنمك سببيـله
ترك ايلر پس ثواب اخلاصدن محروم اولور وكاه اولور كه بر كار شرده
استخدام اولنمق خوفنـدن وياخلق كندويی ذم ايتملريله كناهكار
اولملری خوفنـدن اولور وعلامتی غيری بی ذم ايتدكلری كندينی

ايتدكلرى كبى كوج كلمكدر ياخود طبعى ناسك ذمندن تألم ايتمز
اولمسندن او اور وقلبك تألمى ذم ناس ايله حرام دكلدر مادامكه
جائز اولميان شيئه سوكمكـكبى اول تالم مسبب اولميجـه اكن كمال
صداقت اولدركه خلقك كورمسى وكورممسى ومدح و ذمى يانـنده
برابر اوله زيرا نفع وضرر جمله سى حضرت پروردكارك النـده در
وعبادك جمـله سى عاجزلر در نتكيم پچوى ابراهيم افنـدى دير
* تابع اهـل حقه منكر دين * دى يه كلمشدر ارا ذلنا *
* باقه دخل عوامه كورنه ديمش * خاص حق بر عزيز اهل فنا *
* قيـل ان الاله قد ولدا * قيـل ان الرسول قد كهنا *
* ما نجى الله والرسول معا * من لسان الورى فكيف انا *
يعنى خداى تعالى حقنده طوغدى دينلدى ورسول اكرم حقنـده
فالجى دينلدى الله ورسولى خلقك دلندن قورتلمدى بن نيجه قورتلام
دير و بو مرتبه ده اولمق اولو مقام اولديغندن اهلى قليلدر ويا كناهى
ترك ايتـديكى آشكاره اولممسى ايچوندر زيرا حديث شريفده كلمشدر
* كل امتى معافى الا المجاهرين * يعنى جمله امتم عفو اولنورلر الا معصيتى
آشكاره ايدنلر اولمز انجق كناهى قات قات اولور ياخود الله تعـالى
دار آخرتده پرده سنى ييرتوب رسواى ايتمكيچون دنياده آشكاره ايتمز نتكم
حديث شريفده كلمشدر پس بوذكر اولنانلرك جمله سى جائزدر ريا
دكلدر زيرا بونيتـلر خوبدر اما كاه اولور كه كناهى ترك ايدر تا كه خلق
كوروب ديه لر پرهيزكار وحقدن قورقار كيمسه درحالا كه او يله دكلدر
بو ريای محظوردر (اما ريا بيننده متردد عمل مثلا برى سرعتله كيدركن
وياخنـده ايدركن كنار دن بر كيمسه يى كوردكده آهسته يورومكه
باشليوب وكلامى كسوب آغر باشليلق پيـدا ايتمسيدر و بو مقوله لر
اكثرى ريا اولوب حيا اولمز اوتانمق قبايح ذنوبدن حاصل اولور وغيرك
كورمسيله حجاب ايتمك خصال حميده دندراكر خلقدن ايسه ده اما
مستحب وواجبـده وسنتلرده اوتانمق قتى مذمومدر اكا عجز وخود
ديرلر نتكم بر كيمسه وعظ ايتمدن وامر بالمعروف ونهى عن المنكر ايتمدن

وامامت واذان كبيلردن اوتانسه بو حجاب وحيا مذمومدر مردقوى
اولان كيمسه ناسك حجابى اوزرينه حجاب حقى ترجيح ايدوب رضاى
بيان علاج ريا
خدايى اله كتورمك ايچون بوخصلتلردن عار ايتمز (يدنجى بحث ريانك
علاجى بيانـنده در ريانك علاجى سببلرينى وغائله لرينى وضدينـك
فائده لرينى بيلمكه موقوفدر اما ريانك سببلرى يوقاروده ذكر اولنديكه
منصب ومرتبـه سوداسيدر تا كه خلق مدح ايدوب ذمنى ايتميه لر اول
سودا دخى يا نفس منصب ويا غيرى سبب ايچون وخلقك مالنه طمع
ايچون اولمق اولور اما غائله لرى وآفتلرى حقنـده الله تعـالى قرآن
عظيمده * ولا يشرك بعبادة ربه احدا * آيت كريمه سيله شرك خفى
اولمسنى بيـان ايدر كذلك حديث شريفده ابن مسعود روايتيله حبيب
الله عليه الصلاة والسلام بيورر بر كيمسه ناسك كورديكى يرده نمازينى
كوزل قيلوب تنهاسنده كوچك قيلمه ريسنه استهانت سببيله الله تعالى
انى اهانتيله هلاك ايدر وبر حديثنده دخى بيورمشـدركه اى اصحابم
سزه الك زياده قورقديغم شرك اصغر درايتـديلر شرك اصغر ندر
يارسول الله ديديكه ريادر يوم قيامتـده بنى آدم اعمالنه كوره مكافات
اولنـدقده رياصاحبلرينه دينور كه وارك دنيـاده عمللريكزده ريا
ايتديككز كيمسه لردن ثواب استه يك كـورك انلرك يانـنده برنسنه
بولورمسكز وحديث آخرده يوم قيامتده مرائى يافاجر ياغادر يا كافر
ياخاسر ناميله چاغرلسه لر كرك و بونلردن غيرى ذم ريا حقنـده آيات
واحاديث چوقدر بومحلده ذكرينه حاجت يوقدر مسلم عاقله بو مقدار
كافيدر ودليـل نقليدن غيرى عقل دخى ادنى التفـاتله انك قبحنى
تعقـل ايدر زيرا الله تعالى يه تعظيم وتقرب ايچون قونلان عبـادتى
برغيرى شيئه وسيله وشبكه قيلمق موضوعى قلب ومشروعى خلاف
شرع ايتمك اولور وصورتا تلبيس وتزوير دركه عبادتله تعظيم الهى
وتكريم صمدانى صورتن ناسه كوستروب كوكلنده ايسـه نيتنى ناسه
تقرب وسولمك ايچون عبادت ايتمسيـدر حتى اكر ناس مرائينك نيتنى
بيلسه لر بغض ايدوب طرد ايدر ديلر الله تعالى حضرتلرى ايسه عالم

السر والخفياتدر پس اكا بغض ايلمسى اولى‌در والله تعالى يه مخالفت ايدوب غيرى يه عبادت ايتمش اولور بو ايسه ريانك حرام اولمسنه كافيدر وبو سببدن ريانك كاسبى حرامدر واكر بعضيسى بعضيسندن غليظ ايسه‌ده ايمدى ريانك غائله‌سى ومهلكه‌سى عذاب اليمه استحقاق وعملك باطل اولمسى ياخود اجرنك ناقص اولمسيدر اما سبب اخلاص ايمان وايمانك وجوبى هر عملك اوزرينه متوقفدر واما اخلاصك فوائدى الله تعالى حضرتلرينك بيورديغندن استفاده اولنور * وما امروا الا ليعبدوا الله مخلصين له الدين * معناى شريفى ديمك اولور كه مؤمنين غيرى شيئله امر اولنمديلر الا دينلرينى اخلاصله ايدرا ولدقلرى حالده ربلرينه عبادت ايده‌لر وانس رضى الله عنه روايت ايدر رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه * اول كمسه كه الله تعالى‌نك وحدانيتنه اخلاص اوزره اولوب ونمازينى قيلوب وزكاتن ويروب دنيادن آيرلسه الله تعالى اندن راضى اولديغى حالده آيريلور * ومعاذ بن جبل رضى الله عنه يمنه كتدكده حضرت رسول الله عليه السلامدن وصيت ونصيحت استدى رسول الله عليه السلام بيورديكه * دينكى خالص ايله سكا عمل قليل كفايت ايدر * وثوبان رضى الله تعالى عنه روايتنده رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمشدر كه * نه دولت مخلصينه كه انلر هدايت چراقلريدر انلردن هر برى ظلمت فتنه نور اولورلر وابوذر رضى الله تعالى عنه روايتنده رسول الله عليه السلام بيورمشدر كه * تحقيق ايمانله قلبنى خالص وسليم ايليان ولساننى صادق ونفسنى مطمئن ايليان وخلقنى مستقيم وقولاغنى حق اشيديجى ونظرنى حقه ناظر ايليان تحقيق فلاح بولدى * ايمدى فائدهٔ اخلاص الله تعالى حضرتلرينك رضاسى وقبول عملى ونجاة وفلاح يوم قيامتدر بونلرك جمله‌سى وعد اولنمشدر (پس علاج ريا ايكى قسم اوزرينه‌در اولكيسى ريانك اصلى اولان سببلرينى كيدرمكدركه حب دنيادر وآخرت اوزرينه ترجيحدر پس بو غايت حماقت ونهايت بلادتدر زيرا دنيا سريعة الزوال وآخرت صافيهٔ باقيه‌در نتكيم ذكرى سبقت ايلدى بيان علاج ريا

اما

اما علاج عمليسى عملنى اخفا ويا بابنى قپامقدر (ايكنجى قسمى ريا عارض اولديغى كبى خاطردن دفع ايلمك واثناء عبادتده عارض اولانى دفع ايلمكدر پس سكا لازم اولان بودركه ابتداء عملكده قلبكى تفتيش ايليه‌سك وريا وار ايسه اخراج ايده‌سك واخلاص اوزرينه قرار ويرديره‌سك وانك اوزرينه اتمامه سعى ايليه‌سك لكن شيطان قوميوب ريا خاطره‌سيله معارضه ايتسه كرك وبو دخى اوچ مرتبه ايله‌در (برى بو كه خلقه اول عبادتى بيلمك ايچون ايتديرر (ايكنجى خلقك كندى يه رغبتى وخلق قتنده مرتبه‌سى اولمسنى القا ايدر (اوچنجى بوكه القا ايتديكى شيئلرى نفسنك قبول ايتمسنه تقويت ويرر اولكيسنك ردى انكله اولور كه ديه‌سك خلقك بيلسندن وبيلمسندن نه فائده الله تعالى حضرتلرينك علمى كافيدر (ايكنجيسنك ردى ابا ايدوب وكريه كوروب رغبتى قبول ايلمك (اوچنجى قسم دخى ابا ايلمكدر ايمدى خواطر ريايى دفع ايلمكده اوچ امردن لازم اولدى برى معرفت ايكنجى كراهت اوچنجى ابا وعبد كاهى عبادتنى اخلاص قصدى ايله شروع ايلر اندن صكره ريا خاطره‌سى وارد اولور ووجود رددن بر وجهله رد ايلميوب براوغوردن قبول ايلر مدح ناسله قلبى پر اولديغندن واكا حرصى غالب اولديغندن آفات ريا بالكليه خاطردن كيدوب كراهت اظهار ايتمز اكر معرفتى حاصل اولديسه ده پس نيجه عالم واردر كه باعث ريا اولان كلاعه باشلر وريا سو يلديكنى بيلور اما شدت شهوتندن كراهت اظهار ايدوب اندن ابا ايتمز وكاهى معرفت وكراهت معا موجود اولور اما اندن ابا حاصل اولماز قوت شهوتنه نسبتله كراهتى ضعيف اولوب فائده ويرمز پس برآدمده اوچى بيله موجود اولمدقجه ريادن خلاص اولماز اما مجرد ريانك قلبه خطور ايتمسى طبعك اكا ميل ومحبتله ومنازعه‌سيله ضرر ويرمز چونكه اختياريله ميل وقبول بولنميه زيرا عبدك قدرتى يوقدركه شيطانى وسوسه‌سندن وطبعى شهواته ميل ايلمسندن منع ايليه انجق غايت قدرتى اول دركه شهوتى كراهت وابا ايله وشيطانى عدم

اجابتله قارشولیـه تکلیفك غایت اداسی بودر اندن صکره عبادتدن
فارغ اولدقده انی سویلیه واظهار ایتمیه مکر کیم ریادن امین اولوب
غیرك اقتـداسنی مراد ایلیه وعملندن خوفناك اوله که مبادا ریاء خفی
داخل اولمیه و بو خوف عملی حالنده واندن صکره دخی اوله ابتداء عملده
دکل (اما خوفك رجا اوزرینه وعکسنجه غلبه سنده مشایخك اختلافی
واردر بعض مشایخ دیدیلر که لایق اولان بودر که رجا غالب اوله زیرا
یقینی واردر که عبادته اخلاصله کیرمش اما زوال اخلاصده شك واردر
قاعدهٔ شرعیه دخی اقتضا ایدر که شك سببیله یقین زائل اولمیه واکثر
مشایخدن منقول اولان خوف طرفی غالب اولماسیدر حتی رابعـهٔ
عدویه دن نقل اولنور اندن سؤال ایتـدیلر که الله تعـالینك رحمتنی
نه مقوله عبادتله رجا ایدرسین ایتـدی اك اولو عملدن نومید اولماغله
رحمتن رجا ایدرم صاحب طریقت بو ایکی کلامك بیننی محاکه ایدوب
دیرکه بو خصوص اشخاص واحوال اختلافنجه اولمق کرکدر والله اعلم
اکر عابد مبتدی اولوب کمال تحصیل ایتمدیسه ویاخود آثار عجب واندن
وغرور بطالتـدن بقیه وار ایسه انلره غلبهٔ خوف لایقدر بو ایکیسندن
غیری یه رجا غالب ویا خود ایکیسی برابر اولمق کرك (وآفات قلبك
اون ایکنجیسی کبردر وانده بش بحث واردر بحث اول کبرك وضدینك
تفسیری ومناسبلری وحکملری بیانده در وکبرك تعریفی کشی کنـدی
نفسنی غیرك فوقنده کـورمکه دیرلر اما عجب کندی عملیله کندو بی
اعلی کورمکه دیرلر غیرك فوقنده اولمغه مقصور دکلدر وکبر عباد اللهدن
حرام ورذیلهٔ عظیمه در وضدی ضعه در که کشی نفسنی غیریدن الحق
کورمکدر و بو مخلوقدن فضیلت عظیمه در ونفس الامرده کبر موجود
و یا معدوم اولدیغی حالده قولله و یا فعله کبری اظهار ایتمکه تکبر دیرلر
حق اولسون باطل اولسون اما استکبار باطله مخصوصدر بو سببدن
الله تعـالی انکله صفتلنمز متکبر ایله صفتلنور وتکبر حرامدر الا متکبر
اوزرینه تکبر صدقه در دیو حدیث شریفده وارد اولمشـدر وقتال
وقتنـده وصدقه و یردکده تکبرلك جائزدر نتکیم جابردن مرویدر

بیان اختلاف المشایخ فی ترجیح الخوف والرجاء

بیان آفات کبر

حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر که الله تعالینك
سودیکی تکبرلك قتال وقتنده وصدقه و یردیکی حالده اولان تکبرلکدر
یعنی عنـد الصدقه ماله التفات ایلمسکله اظهار غنا ایدوب و یرمکدر
تا که فقرا سرورله یاپشوب اله لر ومن واذا بولنمسون واسباب دنیا ایله
تکبر اظهار ایتمك ریاء حرام دکلدر اکر مذموم ایسـه ده نتکیم
کلسه کرکدر ومرتبـه سندن ازاجق آشغه الحقلق اظهار ایتمـك
تواضع محموددر باخصوص مرتبه سی یوجه اولان دولتلیلر اظهار
تواضعله زیاده ممدوحدر نتکیم شیخ سعدی رحمه الله تعـالی دیمش
* تواضع ز کردن فرازان نکوست * تواضع کدا اکر کند کار اوست *
معنـاسی تواضع بوینی یوجه دولتلیلردن کوزلدر اکر کدا تواضع
ایدر ایسه انك کاریدر اما مرتبه سندن چوق آشغه تواضع اولور ایسه
اکا تملق دیرلر مذمومدر الا طلب علمده مذموم دکلدر معاذ بن جبل
وابو امامه روایتنده کلدیکی کبیکه تملق مؤمنك اخلاقندن دکلدر
(وتعلیم المتعلمده دخی دیمشدر تملق یعنی یالتاقلنمق مذمومدر الا طلب
علمده استاذنه وشریکنه تملق جائزدر تا که انلردن برشیء استفـاده
ایلیه واکر الحقلقی کثرتی آشوب اکثر اولورسه اکا تذلل دیرلر (آفات قلبك
اون اوچنجیسیدر مثلا بر عالمه اهل حرفدن بری زیارته کلدکده کندی
یرینـه اوتورتمق وقالقوب انك پاپوجن چویرمك وارد نحه قپویه دك
کتمك قتی الحاقلق وخورلقدر اول پایه ده اولان کیمسـه یه تواضع
وکولر یوزله ایاغه قالقمق وحاجتنده سعی ایدوب دعوتنه اجابت ایلمك
وکندی نفسنی ظننده اندن خیرلو کـورمیوب انی نظرنده تحقیر
ایتممکدر و بو قسم تذللدندر برکونلك نفقه سی وار ایکن سائللك ایتمك
نتکیم آفات لسانده کلسـه کرکدر و بو قبیلدندر آز شیء هدیه ایتمك
اشیاء کثیره آلمق ایچون نتکیم عروس وختان جمعیتن ایدن کیمسـه
ازاجق شیئی اشنا و بیکانیه اهدا ایدر شیء کثیر آلمق ایچون واشق
طائفه سنك هلال وقرنفل اولشدرمسی کبی واول کیمسه کبیکه قوان
وقیون طونمق اسـتر آزطمزلق ویروب فرعنی چوق آله حتی بعض

بیان آفات تذلل

مفسرين الله تعالى حضرتلرينك* ولا تمنن تستكثر *قول شريفنى
بونك كبى ماده لرى نهى ايچون نازل اولمشدر ديمشلر و بوقبيلدندر
بلادعوة ضيافته ووصيت ميته كتمك تكيم عبد الله بن عمر بو حديثى
سرور كائنات عليه السلامدن روايت ايدر رسول الله عليه السلام
بيورمشدر* بر كيمسه دعوت اولنسه واجابت ايتمسه تحقيق الله تعالى يه
ورسولنه عاصى اولور اما اكر اول كيمسه كه دعوتسز كتسه اوغريلق
ايله كيرر وغارتكار اولديغى حالده چيقار (وتذلل حرام قبيلندندر قضاته
وامرايه وعماله واغنيايه كلوب كتمك ضرورتلرى اولميوب انجق اللرنده
اولان شيئه طمعا و بوقبيلدندر كباره سجود وركوع ايتمك يعنى طپمق
ملاقات وسلام قتنده دخى ظلمه اوكنده بلاضرورة اياغه قالقمق
واللرينى واتكلرينى اوپمك و بونلرك زياده تفصيلى آفات بدنده كلسه
كرك ان شاء الله تعالى اما بو قبيلدن دكلدر اوخدمتنه مباشرت
بلكه محض تواضعدندر مثلا اوسپورمك وطعام بشيرمك وچارشودن
خانه‌سنه متاع آلوب كتورمك دخى پلاس واسكى و يمالى كيه‌سى كيمك
و يالن اياق يوريمك دخى پارمقلرينى وطباغى يلامق وطعامدن واتمك
خرده سندن سفره يه وحصيره و يره دوشن اتمك قرقلرينى ديوشيرمك
و يمك ومساكينله قارشمق وطعام يمك وحلالدن اولان انواع كسب
بيع وشرا كبى ودخى نفسنى اعمال مباحه يه اجاره يه و يرمك قيون كوتمك
و بوستان وباغ صوله مق و بالچق يامق و بنا يامق وارقه سيله اودون
طاشمق كبى بونلرك كلبسى و بونلرك امثالى تواضعدر انبيا واوليا عليهم
السلام ايشلمشلردر واكثريسى بزم نبيمز حضرت محمد عليه السلامدن
واصحاب كزيندن صادر اولمشدر بونلردن صاقنمق وعارلنمق اخلاق
جبار يندندر لكن ناسدن چوغى جهلله امرى عكس ايدرلر (مبحث ثانى
اقسام كبر وتكبر وانلرك آفتلرى بيانده‌در پس اندن علاجى امرينك حالى
بلنور وسن بلدككه متكبر عليه كبرده تكبرده لازمدر يعنى كيمك اوزرينه
بيوكلنور پس بو كبر يا اللهه اولور كه اول انواع كفرك الك يرامزيدر
نمرود وامثالى كبيكه رب تعالى ايله مقاتله مهلكه سنه نفسنى القا

ايتمش ايدى وفلكه اوق آتمش ايدى وفرعون مثللى كه انا ربكم
الاعلى ديمش ايدى وكبرندن تكريلق دعواسن ايتمش ايدى (ويا تكبر
رسول اللهه اولور بعض متكبرين مشركينك تكبرى كبيكه نبوت
منصب عظيمدر اولو كيمسه يه لايقدر ديديلر اكر نبى اولمق لازم كلسه
مكه وطائفدن وليد بن مغيره وعروة بن مسعود ثقفى كبى كيمسه لره نازل
اولوردى محمده ندن مستحق اولوردى ديو فرقان كريمك قرأتنه
اعترافلرى وار ايكن مجرد عنادا واستكبارا وحضرت رسول اللهه
استخفافا زعملرنجه بو استدلال فاسدى ايلمشلردر (ويا تكبر سائر خلقه
اولور وآفتى بودر كه عاجز اولان عبد مملوك مالك الملك اولان رب
العزتك صفت جلالنده منازعه ايلمك واكثر اوامر ونواهيسنده مخالفت
اوزره اولوب هوايه تبعيت ايلمك نتكيم ابليس لعين* ءاسجد لمن خلقت
طينا انا خير منه خلقتنى من نار وخلقته من طين* ديمش در معناى شريفى
بالچقدن ياراتديغك كيمسه يه بن سجده ايده يم مى بنى اتشدن وانى طيندن
ياراتدك بن اندن خيرلى يم همان ابليس حضرت آدمدن كلام حقى اشتدى
كبرى سببيله قبولندن عار ايدوب انكار وعناده ياپشدى وتكبرلك آفتى
خصوصنده سكا بو آيت كريمه كافيدر * سأصرف عن آياتى الذين
يتكبرون فى الارض بغير الحق* معناى شريفى يريوزندن بغير حق
تكبر ايدنلرى البته آياتمدن صرف ايدوب چويرمكه من بعد حقى فهم
ايتميوب وقبول ايتمك شانلرندن اولميوب مظهر خسران اولورلر و بر آيت
كريمه سنده متكبر جبارك قلبنه مهر ضلالات اورلماسنى بيان ايدر
وآيت اخراده ابليس ابا واستكبارى سببيله كافريندن اولماسنى بيان
ايدر و بو خصوصده حديث شريفدن برى ابوهريره روايتيدر كه
حضرت پيغمبر عليه الصلاة والسلام خبر ويرمشدر كه الله تعالى كمال
عظمتيله بيورمشدر * الكبرياء ردائى والعظمة ازارى فمن نازعنى
فى واحد منهما قذفته فى نارى * معناى شريفى كبريا ردام وعظمت
ازارمدر بو ايكى صفت كمال مرتبه اختصاص بولمشلردر پس اول كيمسه
كه بونلرك برنده بنمله منازعه ايليوب تكبرلك وعظمت دعواسنده اولسه

جهنمه آتارم دیو بیورمشدر وابن مسعودڭ روایتـنده حضرت سرور
کائنات علیه افضل الصلوات بیورمشـدر که قلبنده کبردن مثقال ذره
اولان کیمسه جنته کیرمز پس بر آدم دیدیکه یارسول الله آدم سور که ثیابی
حسن ونعلینی حسن اوله حضرت بیوردی الله تعالی جمیلدر جمالی سور
انجق کبر حقی انکار وناسی خور کورمکدر وثوبان روایتنده بیورمشدر
برکیمسه کبردن وخیانتدن ودیندن بری اولدیغی حالده وفات ایلسـه
جنته کیرد وانس روایتنـده بیورمشدر که جهنمده بر نوع تابوتلر
واردر متکبرلرانده قنوب اوزرلرینه کلید اوررلر وبیهقی نقل ایدر که
اصحاب کزیندن عبـدالله بن سلام صحابهٔ کرامك مالدارلرندن ایکن
بردفعـه چارشویه ارقه سنده بریوك اودون کتوردی پس اکا
دیدیلرکه سنی الله تعالی غنی ایتمش یا نه ایجاب ایتدیکه بوزحمته کیردك
عبدالله ایتدی نفسمدن کبری کیدرمك مراد ایتدم زیرا سرور کائنـات
علیه افضل الصلوات بیورردی قلبنـده خردل مقداری کبری اولان
جنته کیرمز وابوهریره روایتنده اوچ کیمسه یه الله تعالی یوم قیـامتده
رحمتیـله نظر ایلمز وبهره مند ایتمز وعذاب الیم انلره در بری پیرزانی
وایکنجی ملك کذاب واوچنجی فقیر متکبردر برحدیثنـده بیورمشدر که
یوم قیامتـده متکبرلر صورت انسانده ذره مثـال حشر اولنورلر
وخورلق هر جانبـدن قپلایوب جهنمده بولس نامنـده اولان زندانه
سوررلر جهنمك اسی اتشی اوزرلرنده اولوب اهل نارك قان وایرینی
ایچرلر ابن عمر روایتنده بیورمشدر که سزدن اول اولان امتـدن بری
ازارنی تکبرلکیله چکوب سوررکن انی یریوتدی ویوم قیـامته دك
یرایچنـده کتمه‌در (طارق رضی الله عنه روایت ایدر اول وقتکه شامه
حضرت عمر روانه اولدی بزشام شریفده والیسی اولان ابوعبیده ایله
استقبـاله چیقدق حضرت عمره بولشدیغمزده دوه اوزرنده ایدی
اندن اینوب وایاغندن خفنی چیقـاروب دوه اوزرینه قودی ونوبت
غلامکدر دیو عبـدینی دوه یه بندیروب کنـدیسی دوه نك یولارین
طوتوب شامه طوغری یوریدی ابو عبیـده ایتـدی یاعمر بو سنك

ایشکدن محظوظ دکلم زیرا شهر خلقی سزی کوزتمه ده در حضرت
عمر رضی الله تعـالی عنه ایتدی اواه بونه سوزدر یا اباعبیده اکر سنك
غیری بری بوسوزی دیـدی انی امت محمده عبرت قلایدم بز قومك ذلیل
وخوری ایکن الله تعالی حضرتلری بزی اسلام ایله عزیز ایتدی عزت
اسلامدن غیری عزت طلب ایدرسك الله تعالی بزی ذلیل ایلر (محمد
بن زیاددن نقل اولنور که بعض دفعه ابوهریره رضی الله تعالی عنه
مدینه ده استخلاف اولنوردی یعنی حضرت رسول الله غزایه ویاغیری
یره کتمد کلرنده انی خلیفه ایدرلردی پس اول حالده اودون یوکلنوب
ارقه سیله چارشویه کتورردی ویول ویرمه‌لر ایچون طرقوا الامیر کم دیردی
(وجبیر بن مطعم رضی الله تعـالی عنه دیردی خلق بنده کبر وار دیرلر
حالاکه بن حماره بندم شمله صارندم وقیون صاغدم پیغمبریمز رسول
الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر که بو ایشلری ایدن کیمسه ده
کبر اولماز* پس بو جمله احادیث وآثار کبرك قبحنه وتواضعك
مدحنه دلیل قویلردر عاقل اولانه زیاده تنبیـه لازم دکلدر نظـم

*وجد وحالات وتخلقله شهود وجذبه *
قیل وقال اولدی بوکون خرقه ایله تاج وعبا
*حرم عالم لاهوته ایرر کیمـده اولا *
*علم وحلم وادب وخلق وسخا وجد وصفـا *
وجد وحاله بوصفتلرله وصول امر محال
کبر وبغض وحسد وحرص وجهل عجب وریا

اوچنجی بحث کبرك سببلری بیاننده در پس کبرك علاج تفصیلیسی بیان اسباب کبر
بودرکه کبرنه ایله حاصل اولور اول سببلری بیلمك کرك که یدیدر
وهربریسی جهله مقارنتله سببدر یوخسه کندی نفسنده بریسی
سبب تام دکلدر انجق هربریسی جهله راجعدر علاجی ابتـدا اول
جهلی کیدرمك نتکیم بیان اولور (اولکی سببی علمدر وجمله اسباب کبرك
اعظمی وعلاجی جهتندن اصعبی بودر زیرا عنـدالله علمك قدری
عظیم وعندالناس شرفی بی حددر نتکیم فضلنده وارد اولان دلیللری

اشدك امافرض اولمغله اصلدن قلع ايدوب ترك تعلمه مجال يوق انجق
علاجى ايكى شيئك معرفتيله در معرفتك اولكيسى بودركه علمك
فضيلتى نيت صالحه يه مقارنتله در وانكله عمل ايدوب ناسدن مال
ومنفعت طلب ايتمكسزين علمى بذل ايلمكدر اكر بودنيلان وجه اوزره
اولمزايسه مرتبه و پايه ده عند الله جاهلدن ادنى وعذابله جاهلدن
اشد واقوى در قول اصح اوزره يانيجه سنه جاهل اوزرينه تكبرلك ايليه
وبو كلامك دليللرندن برى ابن عمر روايتيدركه سرور كائنات عليه
افضل الصلوات بيورمشدر اول كمسه كه الله تعالينك غيريچون
علم اوقيه و ياانكله حقك غيرينى مراد ايليه جهنمدن مجلسنه يراشسون
وابوهريره رضى الله تعالى عنه روايتنده بيورمشدر بركمسه كه رضاء الله
اوقناجق علمى دنيامتاعنه نائل اولمق ايچون اوقيه قيامت كوننده جنت
رايحه سنى بولميه (وابن عباس رضى الله عنهما روايتنده بيورمشدر كه
بوامتك علماسى ايكى صنفدر بريسى اولدركه الله تعالى حضرتلرى
اكا علم ويره وناسه بذل ايليه ومقابله سنده طمع و بها المية پس
بوصنفه دريانك بالقلرى ويريوزينك وهوانك جانورلرى استغفار
ايدرلر (وبرصنفى اول كمسه دركه الله تعالى حضرتلرى اكا علم ويره
اما عباداللهدن بخل ايليوب بذل ايليه ومقابله سنده طمع وثمن اله
بونلر يوم قيامتده آتشدن لجام ايله اويانلانورلر و برمنادى انلرى
تشهير ايدوب چاغرسه كرك بونلر ايدى دنياده الله تعالى حضرتلرى
علم ويرمش ايكن عباداللهدن بخل ايليوب مقابله سنده بها الانلر
وبو تشهير تاحسابدن فارغ اولنجه واقع اولسه كرك واسامة بن زيد
روايتنده بيورمشدر يوم قيامتده بر آدمى كتوروب جهنمه براقد قلرنده
قارندن باغرسقلرى دوكلوب انك چوره سنده دولانسه كرك حمار
دكرمنده دوندوكى كبى پس اهل جهنم انك اوزرينه جمع اولوب
ديسه لركرك يافلان سكا نولدى سن دنياده امر بالمعروف ونهى
عن المنكر اتمزميدك بلى ايدردم ولكن كندم امتثال اتمز ايدم وعامل
دكل ايدم ديه ومسلم روايتنده دعشدركه حضرت پيغمبردن اشتدم

ديردى ليلهٔ معراجده برقومه اوغرادم وكوردمكه طوداقلرينى آتشدن
مقراضلرايله كسرلر بن ديدمكه ياجبرائيل بونلر كيملردر ايتدى سنك
امتكك شول خطباسى دركه عمل ايتمدكلرينى سويلرلر (وانس بن مالك
روايتنده بيورمشدر علما فسقه سنه زبانيلر عبدهٔ اوثانه سرعتدن زياده
سرعت ايدرلر پس اول فسقه ديسه لر كرك بوته طپانلردن ايلرو
بزه نيچون سكردڭز انلر ديه لر كه بيلنلر بلمينلر كبى دكلدر (كذلك
حضرت انس روايتنده بيورمشدر كه علما قوللرك اوزرلرينه رسوللرك
امينلريدرمادامكه سلطانه قارشميه لر و دنيالغه دخول ايتميه لر اما
چون كيم سلطانله مخالطه ايدوب دنيايه كيريشه لر تحقيق رسوللره وانبيايه
خيانت ايتمش اولورلر انلردن ايراق اولوب آيريلك (ومعاذ بن جبل
رضى الله تعالى عنه روايتنده حضرت رسول اللهدن سؤال ايلديكنده
شرناس كيمدرديو * شرارالناس شرارالعلماء * بيورمشدر وابوهريره
رضى الله عنه روايتنده * اشدالناس عذابا يوم القيمة عالم لم ينفعه علمه *
وارداولمشدر ديمك اولوركه قيامت كوننده ناسك قتى عذابلوسى
اول عالمدركه اكا علمى فائده ويرميه ومنصور بن زازاندن نقل اولنوركه
جهنمده بعضيسى نك بدرايحه سندن اهل جهنم متأذى اولوب اكا خعذابا
ديه لرنه بلابوسنك بدرايحه كى چكمك بزه كندى عذابمز كافى ايدى
يا دنياده نه عملده ايدك ديه كه علم اوقودم اما علمم ايله منتفع اولمدم
وانس روايتنده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى
بيورمشدر آخرزمانده عابدلر جاهل وعلما فاسق اولورلر (وابوالدردادن
روايت اولنور كشى مادامكه علميله عامل اولميه عالم اولماز وابوسعيد
روايتنده سرور انبيا عليه افضل الصلوات بيورمشدر بركمسه كه
دين امرنده ناسه نفع ويرد علمى كتم ايلسه يوم قيامتده آتشدن لجام ايله
اويانلانسه كرك (وعمرابن الخطاب روايتنده بيورمشدر كه اسلام غلبه
ايدوب حتى تجاردرياده كزرلر وفى سبيل الله آتلر بسلمكه باشلرلر اندن
صكره برقوم ظاهر اولور كه قرأن اوقورلر ودعوى ايدوب ديرلر بزدن
اوقش وبزدن اعلم وبزدن افقه كيمدر انلرده سزدن وبوامتدندر

(اما انلرهمان جهنم دوتروغی واودنی دراز وابن عمر روایتنده بیورمشدر
برکیمسه که بن عالمم دیسه اول جاهلدر (صاحب طریقت بو احادیثی
ایراد ایتدیکندن صکره دیرکه ایمدی بو آفتلردن سالم اولمش عالم
کوره مم وهر اهل انصاف اولان عالم کندی نفسنه نظر ایلسه البته
بو آفتلرك بعضیله یا کلیسیله کندی نفسنه حکم ایدرایمدی علمله تکبرلك
جهل محضدر (معرفتك ایکنجیسی بلمك کرکدرکه کبر قوللردن حرامدر
وکبریا الله تعالیدن غیری یه لایق دکلدر واکا مخصوص برصفتدر
تکبیم بیان اولندی وتسلیم ایده لم طوتکه برعالم بو آفات مذکوره دن
سالم اولوب علمنك فضل وشرفی واردر اماینه آنکله یوکلمك اولمز
زیرا الله تعالی * انما یخشی الله من عباده العلماء * بیوردوغی
مقتضاسنجه علم ومعرفت الله تعالیدن حوف وخشیت وتواضع اقتضا
ایدر یوخسه جرأت علی الله واللهدن امین وقوللرینك اوزرلرینه
کبر وعجب اقتضا ایتمز بو اجلدن انبیا واولیا متواضع وکوکللری آلچق
ایدی اصلا انلرده کبر وعجبدن براثر یوغیدی باخصوص سیدیمز سید
الانبیاء حضرتلرینك مناقب شریفنده یازیلان تواضعنی اوقیانلر
واشیدنلر فهم ایدرلرکه نه مرتبه تواضعه مالك اولوب نه سببله
مدحنده بالذات جناب باری جلت عظمته * انك لعلی خلق عظیم *
بیورمشلردر تکیم عدنی درعدنی سلکه کتورمشدر
* سکا اخلاق رسولی دیه یم برمقدار *
* کیمده او خلق بولورسك تبعیت قیل اکا *
* بو هریره بیورر اون سنه خدمت ایتدم *
* نیچون ایتدك دیمدی بو ایشی برکره بکا *
* النی کیمسه یه اوپدرمکه منع ایلرایدی *
* یرده اولسه جلوس ایلرایدی بی پرو *
* اکا تعظیم ایده نه دیردی انا ابن امرءة *
* دکلم میرملك بلکه ده برعبد خدا *
* بونجه اشراف میان بسته ایکن خدمتنه *

* خرقه سن کندو دیکوب غسل ایدوب ایتمزدی ابا *
* هرکسك خدمتن ایدوب سوزی ایبك ایدی هب *
* دعوت ایتسه انی اصحاب وصبی وعبد واما *
* علفین ناقه سنه کندی ویروب باغلر ایدی *
* اکل ایدوب خادمله ایلر ایدی کنس فنا *
* مجلسه کلسه قیلوب صف نعالی ترجیح *
* بالکز سوقه چقوب ایلرایدی بیع وشرا *
* سوقدن حملنی ظهرینه اوروب حامل ایدی *
* کیمسه یه ویرمز ایدی هرنه قدر ایتسه رجا *
* هم بنوب ساده حماره دخی ایلردی ردیف *
* بریسی یزده بونك وارمیدر ای واد ردا *
* اکا زر اولمغه عرض ایتدی جبال مکه *
* دخی دستنده ایکن جمله غنائم جمعا *
* ینه عمرنده طویبجه یمدی خبز شعیر *
* درعی رهن ایدی الوب اهل وعیالینه غدا *
* امتم هیچ بریسی برینه فخر ایلمسون *
* بکا وحی اولدی تواضع دیو ایلردی ندا *
* افتخار ایتمه کز المؤمن کل اخوة *
* جمله برپادشاهك قوللری یوز بای وکدا *
* بو تواضعله ینه شویله مهابت وار ایدی *
* رعده اخذ ایلرایدی کم نظر ایتسیدی اکا *
* قصد ایدوب بخثله کلمشدی اکابر کافر *
* سل سیف ایلدی اول حضرته برکون تنها *
* جسمنه لرزه دوشوب سیفی دوشر دستندن *
* حضرت الوب قلجن ینه اکا ایلر اعطا *
* بو خصالیله تخلق ایدوب اصحاب عظام *
* بولدیلر دولت عظمی درجات علیا *

پس لایق اولان اولدر که بر کیمسه اوزرینه تکبر ایتمیه و بیوکلنمیه اکر
جاهله نظر ایدر ایسه کوکلنده دیه کم اکر تکریسنه بو کیمسه عاصی
اولدیسه جهلی سببیله اولمشدر امابنم علمم وار ایکن عاصی اولمشم
عند الله اول بندن معذور رکدر واکر عالمه نظر ایدر ایسه دیه که بن
بیلدیکمی اول بیلور یا بن نیجه انکا برابر اولورم بن اندن عاصی یم
وکندندن مسن واختیار کیمسه یه نظر ایتدکده دیه که اول بندن اوّل
دنیایه کلوب تکری تعالی یه اطاعت ایلیوب زیاده عبادت ایتمشدر
واکر سنده کندیدن تازه یه نظر ایدسه دیه که بو یاقنده دنیایه کلوب چوق
کناه ایتمشدر امابوندن اوّل ربیه بن عاصی اولمشم واکر مبتدع
وکافره نظر ایلسه دیه که بونلرك عمری نیجه ختم اولاجغی نامعلومدر
بلکه انلر حسن خاتمه ایله کیدوب انلرك شمدیکی حالیله بنم کتمم واقع
اوله العیاذ بالله تعالی واکر کلب وخنزیره یاخود یلان وعقربه نظر
ایلسه دیه که بونلرك کناهی یوق و بونلره عتاب وعقاب یوق اما بن
عاصی یم عذاب وعقابه مستحقم دیو کشی کندی عیبنه مشغول اولوب
عجز وتقصیرنه معترف ومقر اولوب کیمسه یه تکبرلك ایتمیه نتکیم سعدی دیر
نظم * بنده همان به که ز تقصیر خویش *
* عذر بدرکاه خدا آورد *
معناسی قوله همان یکدر که کندی تقصیرندن درکاه خدایه عذر کتوره
امابو کلامدن فهم اولنماسونکه اهل بدعته وفاسقه بغض وعداوت
لله ایلمك لازم اولمیوب فاسق فسقنده قومق لازم کله بلکه بو کلام کشی
کندی نفسنه نظر ایدوب خور کورمسیدر وامر ونهی ایتمك وفاسقه
بغض ایتمك کندیسی نفس الامرده انلردن احسن وابو اولمسنی اقتضا
ایتمز وامر ونهی ایدن کیمسه کندیسی عذابدن نجات بولمش وفاسق
اولان هلاك اولمش اعتقادیله عاصی وفاسقه پند ونصیحت ایتمز انجق
کندی نفسنك کزلوجه عیبلرین بیلوب وسوء خاتمه دن خوف ناك
اولوب کندوبی احقر ناس عد ایدر ایکن ربسنك امرنه امتثال ایدوب
مولاسنك سومدیکی فعل قبیحه مباشرت ایتدکلریچون پند ونصیحت

ایله اولمز ایسه بغض وعداوتله اوله فعل قبیحه دن فارغ اولنجیه دك
تأدیب وزجر ایلمك بیورلمشدر اندن اوتوری اول امر خدایی برینه
کتوررلر وصاحب طریقت بوخصوصده تمثیل کتورمشدر که
بر پادشاه کندی اولادنی کوزتمك وتأدیب ایتمك ایچون برقوانی تعیین
ایدوب سپارش ایدر که هر بار اولادمدن برفعل قبیح صادر اولسه
اوزرینه غضب ایدوب ضرب ایلیه واول فعل شنیعدن منع ایلیوب فعل
حسنی تعلیم ایلیه اول قول دخی افندیسنك امرینه امتثالا واکا اول
خدمتله تقرب کسب ایتمکدن اوتری اولادنه غضب ایلر یرامز ایشلرین
کوریجك اما اول قول پادشاه زاده لردن کندی مرتبه سنی یوقاری
طوتوب تکبرلکدن انلره غضب ایتمز بلکه انلره تواضعی دخی واردر
ایمدی عبد مؤمنه لایق اولان بودر که کندینی هیچ بر کیمسه دن افضل
طوتمیوب وتکبرلك ایتمیه علمی دخی اولور ایسه زیرا نظر خاتمه یه در نظم
* غره اولمه عمل وعلم وکراماته صقن *
* امر ابلیس ایله ویرمزمی شفا باعورا *
* کوررجبی دیدیکیچون اناخیر منه *
* جمله دن افضل ایکن اولدی لعین رسوا *
بیان کبرك ایکنجی سببی
کبرك ایکنجیسی عبادت وپرهیزکارلقدر زیرا عابد اولان کیمسه فاسق
اوزرینه بلکه کندی نافله قیلیوب شبهاتدن پرهیزی اولمیان کیمسه
اوزرینه تکبرلك ایدر وبو دخی جهلدن ناشیدر وبونك دخی علاجی
ایکی معرفته موقوفدر (معرفتك بری بودر که عبادتك فضیلتی اول
زمان مقرر اولور که جمیعا شرائط وارکانی وسنن وآدابن یرینه
کتوروب نیت صادقه واخلاص وتقوی انده موجود اولوب خبط
وابطال ایده جك شیئلردن محفوظ اوله وبو جمله نك حصولی بزم
امثالی کیمسه لردن مشکل بلکه ناقابلدر باخصوص اخلاص وتقوی
خصلتلرینی تحصیل ایتمك اصعب امورندندر بواجلدن مشایخك
اواولرندن بری دیمشدر که الله تعالی بکا ییك ییل عمر ویرسه طقوز یوز
طقسان طقوزین اخلاص تحصیلنه یعنی ریا وعجبدن خالص عبادت

نه یوزدن اولور انی بیلمکه صرف ایدرب بر بیل رب العزته اخلاص
قلب ایله عمل ایدردم دیمش و بو کلام مشایخك مقبولیدر کذلك
الله تعالی حضرتلری اهل تقوی حقنده تنبیه ایلیوب بیورمشلردر
* فلا تزکوا انفسکم هو اعلم بمن اتقی * معنای شریفی سز کندی
نفسکزی تزکیه ایدوب بز ایو کیمسه لریز واهل تقوی یز دیمك الله تعالی
اعلمدر تقوی اهلنی وحقیقتنی اول بیلور ایمدی بزم عبادتمز وتقوی
ایله بیوکلنمزه مجال قالمدی (معرفتك ایکنجیسی بودر که تسلیم اولالم
طوتالم که عبادتك جمله شرائطی یرینی بولوب آفاتدن سالم اولمش
برعابد پرهیز کار اوله که کمال تقوی واخلاصله موصوف اوله ینه
اوزرینه لازم اولان بودر که کبردن اجتناب ایلیوب اول عبادتی محض
لطف الهیدن بلوب کندویی پنداره دوشورمیوب کچن قاعده او زره
هرکسه تواضع نظریله نظر ایلیه زیرا نظر خاتمه یه در نظم
طاعت وصوم وصلاتك اکر اواسیدی قبول
* روح ونفسك براولوب قالمزایدی سنده هوا *
* حق تعالی دیدی قرأن مجیدنده صلات *
* صاحبن منکر وفحشادن ایدر نهی ورها *
* نهی فحشا ایله منکر اکر اغارسه صلات *
* بیورر حضرت اکالم تزد الابعدا *
اوچنجیسی حسب ونسبدر و بونکله تکبرلك ایتمك جهلدن ناشیدر بیان کبرك اوچنجی سببی
زیرا غیری کیمسه نك کمالیله بیوکلنمکدر نتکیم بو معناده دیمشدر بیت
* لئن فخرت باباء ذوی شرف *
*لقد صدقت ولکن بئس ماولدوا *
* سنك آبا شرفیله ترجمه سی بودر که ایسه کر فخرك *
*انی کرجك دیدك اماقتی کمدر بسرا *
واخلاق علائیه ده دیمشدر که محض نسب سببیله تفاخر ایدن غبیلر
و بی محل تصدری عادت ایدن چلبیلردر واقع اولور که بعض افاضل
اوزرینه کچرلر وجرعهٔ جام جهل وغروری ایچرلر وحدثلرلر حالا که

تحقیق اولنسه بو کیمسه انتساب ایتدیکی فاضلدن افضلدر قطعه
* نسبدن عجب ایدن غایت غبیدر *
* طوتالم کیم انی نسل نبیدر *
* اکر دعواسن اثبات ایلمزسه *
* نسب بابنده خلقك اکذبیدر *
* اکر دعواسن اثبات ایدرایسه *
* آنکدر فضل کندو اجنبیدر *
حکایت اولنور که یونانیلردن شرف نسبله موصوف ذاتی نقصان
وجهالله معروف بر کیمسه وار ایدی سقراط حکیمه طعن ایدر دیکه
ای سقراط دناءت اصل ونسبکی تذکر وحقارت قوم وعشیره کی تفکر
ایدوب عرق خجالته غرق اولمزمیسك سقراط حکیم وفیلسوف کامل
دیرایدی خجالته سن بندن انسب وانفصالکدن حیایه بندن اقربسك
زیراسن برنسل شریفدن منقطع اولدك و بن بفضل الله تعالی برنسل
شریفه مطلع اولدم انتهی وابوهریره رضی الله عنه روایتنده کلمشدر که
سرور کائنات علیه افضل الصلوات بیورمشدر* اول کیمسه که عملنده
بطیء و کاهل اوله نسبی انی سرعت ایتدیرمز یعنی فائده ویرمز*
صاحب طریقت دیر که حضرت آدم علیه السلامك اوغلی قابله
ونوح علیه السلامك اوغلی کنعانه نظر ایله که هیچ نسبلری فائده
ویردیمی اندنصکره ای سالك حقیقی اولان نسبکه نظر ایله زیرا
سنك پدر قریبك برنطفهٔ نجسه در که لباسه بولاشسه یوماسی واجبدر
وجد بعید که نظر ایله که تراب ذلیلدر ایمدی فکر ایله بو اشیادن یرادیلان
مخلوقه تکبرلك لایقمیدر (دردنجیسی جمالدر و بو سبب اکثر یا نسا
طائفه سنده وغلمان ساده رولرده اولور اما جماله بیوکلنمك دخی جهلدن
ناشیدر زیرا سریع الزوالدر بهار ایامی کبی تیز کچر ومحل آفاتدر ایکی کون
اسمه طوتسه ویا برقبارجق یوزنده ظهور ایلسه تبدیل شکل ایلیوب
بدهیکل اولور اکر غلام حسن وجماله تکبرلك ایدر ایسه همان یوزی
صفحه لرنده نهان برآوچ بلغمله بیوکلنور نتکیم حضرت مولانا خبر ویرمش

مثنوی * روی سپید از قوة بلغم بود *
* باشد از سودا که رو اد هم بود *

معناسی یوز آق و بیاض اولمق بلغم قوتندن اولور ویوز قره یاکبر اولمق سودادن اولور پس اول بیاضلق عن قریب موی سیاهه تبدیل اولوب خار مثال بتکه باشلر ایمدی بویله ناپایدارشیئله تکبرایتمك لایق دکلدر زیرا کندی اول حالکه نظر ایلسك برناپاك صو ایدك که بول یولنك برندن چیقوب برینه کیردك وبر آب ناپاکله قاریشوب نیجه مدت دم حیضله بسلندك اندنصکره ینه راه بولدن چیقدك (بیت

* نیجه کبر ایلیه حسنیله بهر آن *
* ایکی کز راه بولدن چیقان انسان *

وآخرینه جیفه اولسك کرك وبو اول وآخر اراسنده ینه نجاست حمالی ایدك زیرا بغرسغك نجسله پرقاوغك بولله طولودر وبورنکده سمك واغزکده توکرك وقولاقلرك ایچنده زهر وطمرلرکده قان وبشرهء وجودکده صدید وقولتقلرك آلتنده بد رایحه‌لی کیر پاس والکله کونده برایکی دفعه نجاست یومه ده سك وبیت خلایه کونده برایکی دفعه واروب کلمده سك وبونلرك جمله‌سی تواضعه وخورلغه وحیایه سببدر قنده قالدیکه تکبرلنمکه سبب اوله (بشنجی سبب قوت وزوردر وقوتله تکبرلك کذلك جهلدن ناشیدر زیرا حمار وبقر وفیل وجمل قوتله انساندن اقوی دریانیجه اول صفتله افتخار اولسونکه حیوانات اول صفتده غالب اوله واول قوت برکون اسقمه سیله زائل اولور کیرو تحصیلنه کشی قادر دکلدر انجق برظل زائله ونوم نائمه بکزر (التنجی سببی مال ودنیا متاعیدر(یدنجی سببی توابع واولاد واقربا وغلمان وجاریه‌لر وشاکردلردر دخی سلطان ووالیلره وقاضیلره تقرب ایلمکدر وکبرك سببلرندن بوایکیسی الك قبیحیدر زیرا انسانك ذاتندن خارج اولوب سریع الزوال وقابل الانقلاب اولان نسنه‌لردر دخی یهود ونصارا بوخصوصده مشترکلردر اکر مال وتوابع هلاك اولسه یاخود معزول اولسه ویاخود سیدی اولسه خلقك اذل واحقری اولور ایمدی یف

اولسون

اولسون اول شرفه که یهودیلرانده شریك اولدیغندن ماعدا غالب کلورلر ویف اولسون اول شرفه که سارق انی برلحظه‌ده آلوب کتوره (وتکبرك بوسببلردن غیری اوچ سببی دخی واردرکه کبره مخصوصدر بریسی کین طوتمقدر مثلا برآدمی پایه‌ده کندیله برابر ویافوقنده کوروب اوزرینه تکبرلنمك استر ومقدما ماینلرنده ماجرا واقع اولمغین نفسی قومازکه اکا تواضع ایلیه پس غیرمجال اولمیوب الاطرفندن کلان کلام حقی رد وقارشولیوب نصیحت قبولندن عار ایدوب هربار تقدم ایلمکه وتصدره جهد ایلر(کبرك ایکنجی سببی حسددر وبوسبب داعی اولور حقی انکار ایدوب محسودك اوزرینه تکبرلك ایلر حالبوکه محسودك معرفت وفضلنه اعترافی وارایکن ایمدی بونك علاجی سببی کیدرمکدر نتکیم ذکر اولنور(اوچنجی سببی ریادر حتی اولورکه برآدم بریسیله مباحثه ایدر ارالرنده حقد وحسد دکل بلبش وآشنالق یوغیکن وکلام حق دخی اولورسه امتناع ایدوب قبول ایلمز واوزرینه تکبرلك خوفندنکه تادیمه‌لر کلام حقی سویلیان اعلم وافضلدر اما اکر یالکز اولسه اول کیمسه‌یه تکبرلك ایتمیوب کلامنه قائل اولوردی
(دردنجی بحث کبرك وتکبرك علاماتی بیانده در معلوم اوله که کبر کاهیجه صاحبنه خفی اولمغله ظن ایدرکه کندی کبردن بریدر ایمدی متکبرینك اخلاقی بیان اولنمق لازم کلدی تاکه سالك طریق حق اولان کیمسه نفسنی انلرك اوزرینه عرض ایلیوب نظر ایلیه که کندی نفسنده بواخلاقك براثری وارمیدر تاکه انلردن اجتناب اوزره اوله پس اخلاق متکبریندندر کشی کندینه ناسك اباق اوزره قالقمه‌سنی سومك وطالب اولمق یاخود قرشوسنده اباق اوزره طورمه‌لرینی نفسنه تعظیما سومك وطالب اولمق کراهت قلب بولمقسزین اما برآدم کندی کوکلنده ناسك اباق اوزره قالقمه‌لرینه وقرشوسنده طورمه‌لرینه میل ومحبت ایتمیوب نفسنده بواوضاعی کریه کوروب قبول ایتمزایسه ضرر ویرمزوانده متکبر اخلاقی اولمامش اولور طبعا میل ایدرایسه‌ده ویاوسوسهء شیطانیه ایله دخی ضرر ویرمز مادامکه کوکلنده کریه کوره

بیان علامت کبر وتکبر

بيان اقسام ميل ومحبت قلب

معلوم اوله كه انسانده ميل ومحبت اوچ قسمدر (اولكيسى محبت قلبيكه
محبت اختياريدر وروحانى دخى ديرلر (ايكنجيسى محبت طبعيدر
(اوچنجيسى محبت نفسانيدر پس كشينك محبت قلبيسى يوغيكن
واختياريله كريه كوررايكن محبت طبعى ونفسانى مقتضاسنجه اخلاق
متكبريندن برينى ارتكاب ايلسه ضرر ويرمز ديديكى بودر زيرا امر
ونهى محبت طبعى اوزرينه جارى دكلدر نتكيم حديث مشهورده
كلمشدر سرور كائنات عليه افضل الصلوات بيورمشلردركه* سزدن
بريكز كامل مؤمن اولمز مادامكه كنديته الله تعالى ورسولى اهل
واولادينك جميعسندن سوكلى اولميه ومحبتى اللهه ورسولنه آرتق
اولميه حتى كندى نفسندن دخى سوكلى اولمينجه* يعنى بو اهل واولاده
وكشى كندى نفسنه محبت ايتديكى محبت طبعى ونفسانيده سوزدكلدر
انجق محبت اختيار يسنده ريسنك وپيغمبرينك محبتنى كندى نفسنه
واولادينه محبتينك اوزرينه ترجيح ايتمكدهدر مثلا بونك تفصيلى بودركه
برفرض الهى يى ادا ايلمك وقتى كلوب بردخى اولادينك مهمى كورلمك
وقتى ايرشسه طبعنده محبتى اولادينه آرتق ايسهده اكر اول فرض الهى
اداسنى تقديم ايدرايسه تحقيق ربسنى اولادندن زياده سومش اولور
ومؤمن كامل اولمش اولور پس الله ورسولنك محبتى اختيارى اوزرينه
جاريدر وبو اوچ محبت بركوكلده بو جهتلرايله اولمق ممكندر (نتكيم
روايت اولنور بردفعه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم فاطمة الزهرا رضى
الله عنهادن سؤال ايتدى* اى جكر كوشهم اللهى ورسولنى سورميسك
نعم يارسول الله سورين ديدى يا زوجك على يى نعم يارسول الله ديدى يا
اوغللرك حسن وحسينى سورميسك نعم يارسول الله ديدى وبيورديكه يا
اوچ محبت بركوكلده نيجه صغار فاطمة الزهرا رضى الله عنها ديديكه اولكى
محبتم قلبيدر ايكنجى نفسانيدر اوچنجى طبعيدر رسول الله عليه السلام
تصديق ايدوب صدقت يا فاطمه ديدى* واخلاق متكبريندندر يالكز
كزميوب آردنجه برغيرى كيمسهيى كزدرمك وبوخصوصده ابو امامه
نقل ايدركه بردفعه حضرت پيغمبر عليه السلام بقيعه چيقدى

واصحاب

واصحابى آردنجه كيتديلر پس رسول الله عليه السلام طوردى واصحابه
امر ايتدى يا ايلرى كتسونلر ويا كيروده قالسونلر اصحاب سببندن
سؤال ايتديلر رسول الله صلى الله عليه وسلم ايتدى سزك نعلينكز
طاپرديسنى اشتدم پس قورقدم مكه نفسمه كبردن برشئ دوشه
بوكا بناء كمال پاشا زاده نكارستان نام كتابنده برحكايه ايراد ايتمشدركه
زمان اوائلده نيشابور شهرنده شيخك برى مريدلرينى وتوابعنى
يانته آلوب كروفر صوقاقده كيدر ايكن برفوقانى يوله ناظر سرايك
آلتنه كلديكنده رند جهانك برى اوجقدن برلكن اسى كولى آلوب
چارداقدن شيخك وتوابعنك اوزرينه صاچدى هماندم صوفيلر
چوقراشوب اول خانهنك قپوسنه طوغرى هجوم ايلديلر عزيزمزه
بوحقارتى كيم ايتدى اله كتوره لم ديديلر شيخ انصاف ايدوب ايتدى
جنك وجدالدن وازكچك بيز بو اوضاعله يوريمدن اوتورى آتشلر
صاچلمغه مستحق ايدك الحمد لله تعالى كه خاكستر كرمله يعنى اسى كولله
صلح ايلديلر ديدى ومن بعد اول هيئتله كزمكدن توبه ايدوب يالكز
كزرايدى انتهى (اخلاق متكبريندن برى دخى غيرى كيمسهيى زيارت
ايتمكدن بيوكلنمكدر اول زيارتدن غيرى يه اكر نفعى وار ايسه (وبرى
دخى كنديسى صدر مجلسده اوتورر ايكن غيريسى كلوب كنديته يقين
اوتورديغندن عار ايتمكدر وبرى دخى خستهلردن وعلتلى كيمسهلردن
صاقنوب انلرله اوتورمق ويمك يممكدر وبرى دخى اوى خدمتندن
برشيئى كندى اليله ياپشمهمقدر وكندى صاتون آلديغى متاعنى اوينه
كتورممكدر حالبوكه رسول الله عليه السلام بو جمله مذكوراتى ايشلر
ايدى وبرى دخى اسكى لباس كيمكدن عار ايتمكدر حالبوكه رسول اكرم
ونبى محترم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى بيورمشدر* البذاذة
من الايمان* يعنى اسكى لباس كيمك ايماندندر (واخلاق متكبريندن
برى غنى وشريف دعوتنه واروب فقيرك دعوتندن عار ايتمكدر دخى
اقربا ورفقانك چارشودن حاجتلرينى قضا ايدوب برشيئى آليويرمكدن
عار ايتمكدر خصوصا اشياء خسيسهدن اشكنبه وجكر وبونلرك امثالى

نسنه‌لر صاتون المقدن دخی کندی اقرانڭ تقدمندن ویابرابرلشمسندن
الم چکوب یولده یورر ایکن آیرلمق یاخود اوتوردیغی یردن قالقوب
ایراغده اوتورمق ویاخود اول مجلسدن کتمك بالجمله کبر علامتلریدر
دخی مباحثه ایلدیکنده صاحبنڭ کلامی حق اولسه قبول ایتمك
وکندی خطاسنه اعتراف ایتمك پس بونلرڭ کابسی خلق اراسنده
اولنجه ریادر واکرهم آشکاره وهم تنهاده اولورسه کبردر (بشنجی بحث

بیان تواضع وآنڭ تحصیلی

تواضع والچاقلق نه ایله حاصل اولور وفائده‌لری بیاننده در اولکبسی
بودر که کشی کندی نفسنی بلمك کرککه زه‌دن زه‌یه کیدروعیبلرینی وکبرڭ
آفتلرینی وتواضعڭ فائده‌لرینی وفضائلنی بلمك کرککه انبیا واولیا وعلما
وصلحا اخلاقندن اولوب عند الله مقبول واعلاء علیینده درجات
عظیمه وصولی واقع اولمق هب جمله تواضع سببیله اولور وانسانه
لایق اولان بودرکه هرکسه مرتبه‌سنه کوره قیلنوب (خیرالامور
اوساطها) مقتضاسنجه حددن آشغی ویوقارویه تجاوز ایتمیه لکن
وقتا که نفس بالطبع یوقارولغه مائل اولدیسه اولی اولدیکه کشی نفسنی
براز اشاغی تنزیل ایلیوب اخوان مؤمنینه تواضع اظهار ایلیه والچاقلق
ایتمه‌ده اولی اولدورکه کندی نفسنی جمله مخلوقدن ادنا کوره سلف
صالحینڭ دأبی بونڭ اوزرینه‌در حتی شیخ شبلی رحمه الله دیمشدر
بنم خورلغم یهود خورلغنی تعطیل ایلدی وابوسلیمان دارانی رحمه الله
دیمشدرکه جمیع خلق مرادایلسه‌لر بنم نفسمی کندی الچاقلغندن اشغی
تنزیل ایتمکه قادر اولمزلردی (ایمدی تواضعڭ اولومرتبه‌سی شواولدیکه
کشی کندی نفسنی جمله مخلوقدن الچاق کوره یافرعون ایله شیطاندن
الچاق کورمك نیجه متصوردر دینورسه وحال بوکه دینلمشدرکشی نفسنی
بوایکیسندن الچاق کورمزسه مغروردر (جوابی بودرکه الله تعالی
حضرتلری بوایکیسندن هدایتنی سوء اختیارلرندن اوتوری برطرف
ایلیوب مردود ابدی اولدیلر وحالا بنی هدایت ایمان وطاعتله موفق
ایلمشدر دیلسه بنی دخی انلرڭ یولنه قویاردی وانلرڭ کتدوکی طریقه
بنم کیتمدیکم عنایت الهیه‌دندر یوخسه بنم استعدادم حسبیله دکلدر

وبن کندی نفسمڭ خبائث کثیره‌سنی بلدیکم قدر ابلیسڭ وفرعونڭ
خباثتنی بلم معلومم دکلدر انلرڭ ایسه جمله ایتدکاری نامعلوم وکی
مشکوکدر بنم قباحتم معلوم یانیجه انلرله برابر اولم وبنم موتم حالی نامعلوم
بلکه انلرڭ طرزنجه العیاذ بالله تعالی دنیادن کیدرسم انلرله عذاب ابدیده
شریك اولورم دیه ایمدی تواضع حقیقینڭ حالی بویله‌در ومؤمنی
غروردن حفظ ایدر تواضع بودر (وتواضعڭ فضائلنده وارد اولان
احادیثدن بری عرباض رضی الله عنه‌دن روایت اولنورکه سرورکائنات
علیه افضل الصلوة دیمشدر الله تعالی حضرتلری بکا وحی ایلدیکه
امتم بری برینه تواضع ایلیه‌لر تاکه بری برینڭ اوزرینه تغلب ایلیوب
فخرلنمیه‌لر ابوسعید روایتنده بیورمشدرکه برکیمسه بردرجه لله تواضع
ایلسه الله تعالی حضرتلری انی بردرجه رفع ایلیه که اعلاء علیینه
واصل اوله وبرکیمسه که بریسنه تکبر ایلسه الله تعالی حضرتلری
انی برمرتبه‌یه ایندوره که تااسفل سافلینه دوشوره (وابوهریره رضی الله
تعالی عنه روایتنده بیورمشدرکه برکیمسه که برمسلم قرنداشنه تواضع
ایلیه الله عظیم الشان انی رفیع الشان ایلیه وبرکیمسه که برمؤمن
قرنداشنه یوکلنسه الله تعالی حضرتلری انی الچق ایلر (ورکب مصری
حضرتلری روایتنده بیورمشدرکه دولت اول کیمسه‌یه که منقصه اولمیان
یرده تواضع ایلیه ودولت اکا کیم نفسنی خور ایلیه برنسنه‌یه طالب
اولمقسزین ومعصیت اولمیان یرده مالنی بذل ایلیه واهل مسکنتله
کوریشوب وانلره مرحمت ایلیه واهل علم وپرهیزکارلر ایله قونشه ودولت
اول کیمسه‌یه که کسبی حلال وقلبی صالح وظاهرنده کریم اوله وناسدن
عزلت ایلیه کندی شرندن اوتری ودولت اول کیمسه‌یه که علمیله

بیان نصیحت امام شافعی

عمل ایلیه ومالنڭ فضله‌سنی بذل ایلیوب وسوزینڭ فضله‌سنی طوتوب
چوق سویلمیه (شیخ شعراوی حضرتلری منن نام کتابنده دیمشدر
تحقیقا حضرت امام شافعی‌دن منقولدرکه دیمشدر کندی نفسنه اظلم
اولان اول کیمسه‌درکه کندویه اکرام ایلمیان کیمسه‌یه تواضع ایلیه
ونفعی اولمیان کیمسه‌نڭ دوستلغنه رغبت ایلیه (وسید علی خواص

رحمه الله دیمشدرکه سنك اوزریکه ظنّی اولان کیمسه یه تواضع ایلمه
ومصالحه یه بدأ ایلمه زیرا بغیرحق تکبرلك ایتسه کرك وسنك نفسکی
تحقیر ایتسه کرك وشیخ شعراوی بو کلامی تصدیق ایچون کندی
سرکذشتنی بیانه باپشوب دیرکه مکهٔ مکرمه ده مصر علماسندن بر کیمسه
بعض حسودلرك افتراسیله بکا اذا وجوره باشلدی بندخی برکون اول
عالمك قتنه واروب نفسمی اول تهمتدن پاك ایتمك ایچون درویشان
اصطلاحی اوزره که مظلوم ایسه دخی کندینی ظالم طوتوب استغفرالله
دیرلر بندخی بوکا بناء اول سویلنان کلامه استغفرالله دیدم اولدخی
اویله ظن ایتدیکه بن اول افترایی تصدیق ایلیوب استغفارا کا ایتدم
بوسببدن بکا اوچ ییل قدر بغض وعداوت ایدوب ضررینی قصد
ایلدی مصر علماسنه مکتوبلر یازدیکه فلان کیمسه سویلدیکنه اعتراف
ایتدی دیو حالبوکه بنم سویلدیکم استغفار فتنه نك باصلماسیچون ایدی
ایمدی سالکه نصیحت اولسونکه بویله یرده تواضع کوسترمیوب
استغفرالله دیمیه زیرا لئیمه اکرام ایلسك طغیاننی زیاده ایدر کلام شیخ
بونده نهایت بولدی * منکرات قلبك اون درد نجیسی عجبدر * وعجب
کشینك عمل صالحله ویابر غیری شرفك حصولیله اولوانوب بیان آفات عجب
یوکلنمسیدر الله تعالینك عنایت وهدایتندن بیله مکله وبونك ضدینه
ذکرومنت دیرلر که عمل صالح وغیری شرف جمله سی الله تعالینك
توفیقیله واعانتیله اولدیغنی اکا قدر وعجبك سببلری ظهور ایتدکده
منت اللهی ذکر ایلمك بزم مذهبمزده فرضدر وسببلری کبر بابنده
بکجن علم وعمل وحسن وجمال ومال کبیلردر (پس بویله کندوده اولان
حقك نعمتلرندن بر نعمتله فرح عارض اولسه فی الحال کندینك عجز
وقصورین تذکر واول نعمت محض عطاء حق وکندیسی همان
مظهر مطلق ایدیکین تفکر ایدوب سرور وغرور باطلدن استعاذه
ایلیه وغالبا سبب عجب اولدرکه نفس کندو هنر ومعرفتنه واقف
وغیرینك کمالندن غافل اولمقدر (اما علاج اجمالیسی بودرکه بیله جمیع
اشیا الله تعالینك خلقیله وارادتیله اولوب هر بر نعمت که علمدن وعبادتدن

ومال

ومال وجاهدن وجمال وکمالدن کندینه حاصلدر جمله سی حقدن محض
لطف ایله ویرلمشدر که کندینك استحقاقیله دکل پس سالکه
لازمدرکه نعماء الهیدن بر نعمته نائل اولدقجه اول نعمته وبخش خدایه
حقك عون وتوفیقیله حاصل اولدیغنه بالجمله شکرایلیه وکندینه
هیچ بروجهله عجب وغروره یول ویرمیه تتکیم اخلاق علائیده دیمش
اما عاقل پاك وزیرك چالاك اولانلر نفس بدخوی ورفیقان خوش آمد
کویلرك قریب دمدمه سنه ومدح وپسندیده سنه الدانمیوب غیریلرك
فضلی وکمالنه عارف وکندی نفسنك نقصان وعیبلرینه واقف اولوب
عجب وغروری برطرف وتحصیل وتکمیل شرف ایلدیلر قطعه * حسن
حال اکلایوب صفاتکده * معجب اولمه که حسن حال بودر * هنرم وارد یمه
هنر اولور * اکله نقصانکی کمال بودر * کذلك شیخ شعراوی رحمه تنبیه
المغترین نام کتابنده دیمشدرکه مشایخ کرامه وحشی حیوانات مسخر
اولدیغندن غیری اجنه وشیاطین ضبط وتصرفلرنده وخدمتلرنده
مطیع ومنقاد اولورلرینه بونك برله اصلا قلبلرنده عجب واثر غرور ظهور
ایتمشدر (جمله دن بری جنید بغدادی حضرتلرینه ابلیس بر تلبیس حکایت لطیفه
برکون درویش شکلنده النده تسبیح اکننده خرقه باشنده تاجله
چیقه کلدی حضور عزتکه بیعته وطریقه کیرمك ایچون خدمته کلدم
دیدی شیخ دخی صورت ظاهرده قبول ایتدی وسائر درویشانه امر ایتدیکی
کبی اکا دخی اوراد واذکار وتکیه لوازمی ایچون خدمت بیشمار تعیین ایتدی
ابلیس مکار دخی کیجه وکوندز تکیه خدمتن ایدوب شیخی عجب وغروره
کتورمك چوره سنده سعی ایدوب اون ایکی ییل خدمتن ایتدی آخر لعین
شیخی آزدرمقدن نومیذ وخدمتدن عاجز اولدقده شیخك حضورینه
کلوب ای شیخ بن کیم اولدیغم بلورمیسین دیدکده شیخ بلی کلدیکك
کوندن ابلیس لعین اولدیغك بلدم دیدی ابلیس ایتدی یازق بنم سکا
ایتدیکم خدمته بن سنی بلمز صنوردم اما آفرین وزهی تحسین سنك کمالکه
ومردلککه که بوقدر ییلك ایچنده سنی عجب وغروره کتوره مدم دیدی
وبوندن مقدم عبدالواسع اوغلی محمد نام عزیزه ملعون مرقوم درت سنه

خدمت ایتمش بركون قبل السحر شیخ [ه] كور جامعه كیدر ایمش ابلیس
درویشی اولمغین او كنجه فانوس طاشر ایمش صوقاقده كیدركن
عجوزه لر دن بری پنجره دن باقوب كورركه بر پیرفانی برتازه كیمسه نك
اوكنده فنر طاشر زیرا شیخ سن وسالده یكید ایمش پس عجوزه بو
اوضاعدن الم چكوب پنجره دن ای اوغل لایقمیدر بویله رعایته مستحق
پیر تازه آدمه فنر طاشی یه دیدكده شیخ دیركه هی خاتون بو شیطاندر
عذابده یراشور همان اول ساعت ابلیس فنری یره اوروب ایتدی یازق
بنم سكا ایتدیكم خدمته بن اكلاردمكه سن بنی بلمزسین دیدی وچكیلوب
كندی بویله ایكن ینه بومشایخده عجب وغرور پیدا اولمیوب جمله تصرفی
وتسخیری هب الله تعالی حضرتلرندن بلورلردی دیو تحریر اولنمش
(صاحب طریقت دیركه اما علاج عجبك اقواسی آفاتی بلكدر وبودخی
چوقدر وسكا بوكافیدركه كبره ونسیان ذنوبه سببدر والله تعالی
كندی عنایتیله وتوفیقیله ویردیكنی انكار دربلكه ربسنه اكا اعمالی بیان علاج عجب
مقابله سنده نعمت ویرمك واجب ایتمشدر دیمسنه راجعدر وكندی نفسنی
تزكیه ایتمسنه وكیمسه دن استفاده ایتمه سنه مؤدیدر وعجبك آفتنه دلالت
ایدر حدیثدن بری انس روایتیدركه سرور كائنات علیه افضل الصلوات
بیورمشدر اوچ آفت انسانی هلاك ایدر یعنی دین طرفندن بریسی بخل
قوی ایكنجی هوا اوچنجی كشی كندی نفسنه عجب ایلدیكیدر كذلك بر
روایتده بیورمشدر كه ای امتم اكرسز كناه ایشلمسكز سزه انی قورقاردمكه
دخی اولو كناهه دوشه سكز كه اول عجبدر یعنی كشی كندی رأیی خطاسیله
عجب وغروره اولوب انكله فرح وشاد اولور واول خطاسنده مصر
اولوب ناصحك پندنی قبول ایتمز بلكه غیری كیمسه لره عین حقارتله نظر
ایدر یعنی سائر خلق جاهلدر برشی بلمز دیو حقارت كوزیله انلره نكران
اولور نتكیم الله تعالی بوقسم اهل عجبی بیان ایدر قال الله تعالی * افمن
زین له سوء عمله فرآه حسنا * وهم یحسبون انهم یحسنون صنعا *
معنای شریفی اول كیمسه نك اكیمیدر یرامز عملری كندینه تزیین
اولنوب حسن وكوزل كورر دخی انلر اویله ظن ایدرلر كه اشلرین

كوكچك ایدرلر اما اویله دكل [ه] دیمك اولور كه ظن ورأیلرنده خطا
ایلمشلردر شیطانك تزیینی ایله وكندیلرینك عجبی تخمینیله وجمیع اهل
بدعت وضلالات اول ضلالته وبدعته مصر اولدقلری طریقه هب
كندی عجب ورأیلریله ذاهب اولمشلردر وبو عجبك علاجی قتی
مشكلدر زیرا صاحبی كندنده علم ظن ایدوب جهل اولدیغنی بیلمز
وعلاج ارامز تاكه اهل سنت والجماعت طبیبلرینه مراجعت ایلیه
(اصول اربعینده امام غزالی رحمه الله تعالی دیمشدر كه عجبك حقیقتی
اولدر كه كشی كندی نفسنی واكا ویریلان نعمتی اولو طوتوب باری
تعالی ویركوسی اولدیغنی اونتمسیدر ویاكندوسنك ربسی قتنده
مقبول ومرغوب اولدیغن ظن ایتمسیدر وعلامتی بودركه دعاسی قبول
اولمدیغنده تعجب ایتمك ویاخود كندینه جفا ایدنلره بلا نازل اولمقدن
استغراب ایتمك حتی بومقوله معجب ومغرورلرك حماقتی شومرتبه یه
كلور كه ناسك مصیبت ومسرتلرینی كندی كرامتنه حمل ایدوب
وكندوینی انجیدن كشی یاخسته لنسه ویاخود اولسه ویابربلایه
صتاشسه دیركه كوردكمی بنی ناحق یره انجتدیكیچون نیه اوغرادی
وكاهی بوكلامی كندینی انجتدكلری حالده سویلركه كوره سكز یقین
زمانده انك باشنه نه كلسه كركدر بواحمق كندینی انبیادن افضل
وانجیدنلری كفاردن بتر اولمسنه ذاهب اولمشدر وكندینك خبری یوق
زیرا انبیایی انواع حقارتله ضرب ایدوب انجیدن كفاردن الله تعالی
حضرتلری انتقام آلمیوب حددن زیاده دنیاده انلره نعمت ورفاهیت
ویردی وبعضیلرینه دین اسلامی میسر ایدوب دین ودنیاسنی معمور
ایلدی وامام غزالی دیمشدر كه قتی عجایبدندر كه برعاقل علمیله وعقلیله
یوكلنوب مغرورلنور والله تعالی حضرتلری اكا فقر ویرسه بعض جاهلی
غنی كوردكده دیركه بوجاهل بوغنایه ندن مستحق اولدی بن ایسه علم
وعقلله محروم اولدم اكادینور كه یاسكا علم وعقل ویریلوب انلر اندن
محروم اولمق ندن ایجاب ایتدی یاسنك هیچ برینه استحقاقك یوغیكن
وربكه برطاعتله سبق ایلمش ایكن بوعلم وعقل نعمتی ویرلدی یابو
نعمتلر ویرلكله غیری نعمته ندن مستحق اولورسك تاكه غنا جاهله

ويرلدی بكا ويرلمدی ديه‌سك بلكه هم [illegible]ل وهم غنا سنده جمع اولوب جاهله برشئ ويرلمسه تعجب بونده اولوردی زيرا جاهلك برنعمته استحقاقی اولمديغی كبی سنك دخی يوقدر الله تعالى حضرتلرينك بزه ابتدا نعمتی كه بو وجوديمزی براتمسيدر هيچ بروجهله قابليت يوغيكن واستحقاقمز وطاعتمز سبق ايتمش ايكن يرادوب عالمه كتوردی يا نعماء الهيدن قنغيسيله عجبه كلمك لايق اوله اما كشی نفسنه عجبدن وخودبينلكدن قورتلمق مشكلدر بوسببدن كمال پاشازاده ديمشدر بيت

* خود رازچشم خلق افكندن آسان است *

* دشوار از چشم خودافكند ست *

معناسی بودركه كنديكی خلق كوزندن براقمق آساندر اماكشی كنديی كندی كوزندن براقمق مشكلدر (وبوكا بناء برحكايه ايراد ايتمشدركه بايزيد بسطامی قدس سره بردفعه كعبهٔ مكرمه يه واردقلرنده سؤال اولندقده ديديكه اول حالده كتديكم وقت فقط برخانه كوردم ايكنجی دفعه وارديغمده بيت اللهی وصاحبنی كوردم اوچنجی دفعه وارديغمده همان يالكز صاحب بيتی كوردم وبوكلام اول محلده جناب باريدن كنديسنه الهام اولنمشدر وانی كمال پاشازاده فارسی تألیفنده ديمش بيت

* بايزيد كرهمه عالم بينی رخود را نبينی *

* درچرك شرك مانده از خود بينی *

معناسی بودركه اكر جمله عالمی كوره‌سك ای بايزيد وكنديكی كورميه‌سك خودبينلكده شرك چركنده قالمش‌سك يعنی بوحكايه‌دن فهم اولنان بودركه ولی اولان كيمسه دخی مادامكه عجب وخودبينلك آفتی اثرندن خلاص بولميه ولئ كامل وعارف واصل اولمز ايمدی جميع نعمتلری حقك بخشايشندن اولديغن بلوب وكنديني نامستحق صفراليد بيلمك كركدر تاكه عجبدن خلاص اوله نتكيم ديمشلردر نظم

* كوزده قولقده دلده نوريدر * كورن وايشيدن اولان كويا *
* سنده‌كی حول وجنبش وحركت * دخی نشو ونما وجود وقوا *
* حی وباقی اولوردك اولسه سنك * عاريدز چوغزه اولمه دلا *

بيان آفات حسد

(آفات قلبك اون بشنجيسی حسددر وبونده درت بحث واردر (اولكی بحث تفسير وتعريفی بيانده در اخلاق علائيده ديركه معلوم اولسونكه مرض حسد اعم اعراض نفسانيه واكثر امراض نفوس انسانيه در وبومرض ايله اكثر كيمسه‌لر خسته وعليل واندن نجات بولان اقل قليلدر نتكيم حديث شريفده وارد اولمشدركه

* ثلاث لا ينجو منهن احد الظن والطيرة والحسد * قطعه

* خواجه خلق ديمش اوچ خصلت * بوليمز راه نجات اندن احد *
* سوء ظن دخی تطير يعنی * فال بد ايتمك اوچنجيسی حسد *

دخی حديث شريفده بيورلمشدركه * دس اليكم داء الامم قبلكم الحسد والبغضاء * يعنی سزدن اول امتلرده اولان درد سزه دخی سريجه سرايت ايلديكه اول بغض وحسددر وبوخلق خبيثك صاحبی دين ودنياسنده ضرر ومتعلقنك كام ومعيشتی تلخ اولديغی اظهر واشهر اولديغيچون بومرضك تحقيقنده وعلاجنده زياده تحرير ارقام وتحريك اقلام اولندی كلدك طريقت كلامنه ديركه حسد اكا ديرلركه بر كيمسه يه نعمت دينيه ويادنيويه واصل اولمامسنی استمك ياخود واصل اولدقدنصكره نعمت دينيه سنك زوالنی استمك وياخود آخرته ضرر ويرميان نعمت دنيويه سنك زوالنی استمك وبوكوكله دوشن حسده محبتی اولوب انكار ايتمامكدر اماكر قلبكه حسد طبيعت حسبيله بی اختيار دوشسه وانی انكار ايليوب قبول ايلمسك بالاتفاق قايرمز واكر قلبكده اول حسده انكار بولمسك ويااختيار كله واقع اولسه پس اكرانك مقتضاسيله عمل ايدوب بعض اعضاكله اثری ظهوره كلورايسه بالاتفاق اول حسد حرامدر اماكر مقتضاسيله عمل ايتيوب انجق حسد قلبده اولوب فعلله وياقولله اثری ظهور ايتمز ايسه حرام اولمسنده علما اختلاف ايلمشلردر امام غزالی حرام ديمشدر اماصاحب طريقت وشيخ اكمل ومنيری مرحوم دخی بومحلده ديمشلردركه حرام دكلدر ودليللری بالاده كچن حديث شريفدر وحديثك آخری * وساحدثكم بالمخرج عن ذلك اذاظننت فلاتحقق

واذا تطيرت فامض واذا حسدت فلا تبغ * معناسى ديمك اولوركه
سزه بوسوء ظندن وتطير وحسددن نجاتله خبر ويره يم سوء ظن
ايتديككزده تحقيق طوتمك وفال بد ايلديككزده اكا اعتماد ايتميوب
كچك وحسد ايلديككزده تجاوزلق ايلمك يعنى فعلله وقولله كذلك
حديث آخرى دليل طوتمشدركه * ان الله تجاوز لامتى عما حدثت به
انفسها مالم تتكلم اولم تعمل به * ديمك اولوركه الله تعالى حضرتلرى
بنم امتمك كوكللرنده حادث اولان شيدن كچدى مادامكه سويلميهلر
ويا انكله عمل ايليهلر وبو محلده سويلمكدن مراد حسدك مقتضاسى
اوزره اولان سوزلردر وغيبت ايتمك وقدح وسب ايتمك وسوء ظن
ايلمك كبى وعملدن مراد دخى حسدك مقتضاسى اوزره اولان عملدر
ايمدى برآدم برآدمه حسد ايلسه اما آثارندن براثرينى فعلله ياقولله
اظهار ايتمسه كوكلنده اولان حسد حرام اولماز اما كفر وبدعت
اعتقادى برانسانك قلبنه دوشسه اكر انلرك آثارندن براثر لسانندن
وبدنندن صادر اولمزايسهده ينه حرامدر فرق بودركه بو كفر واعتقاد
بدعت ايكيسى دخى ذاتيله حرامدر وبوذكر ايتديكمز حسد وسوء
ظن مقولهسى ذاتيله حرام اولميوب حرامه سبب اولديغندندر اول
سببدندركه انسانك قلبنده اولوب طشره آثارى چيقمدقجه عفو
اولنمشدر باخصوص امت محمده خير امت اولمسى سببيله حبيبنه تكريما
باغشلنمشدر الابعض معصيت قصديكه محكم تصميم اولنمش اوله عفو
اولنمديغى اندن اوتوريدركه اثرى اكثريا اعضادن صادر اولمق اولور
بوسببدن صاحب طريقت ديركه كمال انسانيت اولدركه قلبنى فاسد
فكره عزم ايلمكدن حفظ ايليوب صالح نيتله وصفات حميده ايله زينت
ايليه جملهدن رياقلبده برمعنادر امامقتضاسيله عملى ظاهره صدور ايدر
نتكيم بعض كيمسه شبهاتدن اجتناب ايدر تاكه خلق انك پرهيزكار
اولديغنى كورهلر كذلك ذكر قلبى طاعتدر امامقتضاسى طشره صدور
ايدر اثر تفكردر پس بونك كبى اثرلردن ريا آيرلديغندن اوتورى حرام
اولمشدر يوخسه كفر كبى لذاته حرام دكلدر وكبر وعجب واعتقاد

بدعت كفر كبى حرامدر يعنى قولله وفعله بونلرك آثارى ظهور ايتمز
ايسهده ينه حرامدر وحسدك مقتضاسيله اعضادن برشىء صادر
اولمدقجه حرام اولماز اما اكر اول نعمت صاحبندن نعمتك زوالنى استميوب
انجق كنديچون دخى اويلجه نعمت ويرلمسنى مراد ايلسه حرام دكلدر
وبوكا غبطه ومنافسه ديرلر بلكه بوطلب مستحسندر اكر نعمت دينيه
ايسه مثلا برآدمده علم ويا عبادت كوروب نوليدى الله تعالى حضرتلرى
بكا دخى اول علمى ويا عبادتى ويريدى وتوفيق ايديدى ديو طالب اوله
اما اكر امور دنيويه ده اولوب مباح قسمندن ايسه طلبى مباحدر واكر
حرام قسمندن ايسه طلبى حرامدر اما اكر برنعمت دنيويه دن صاحبنه
ضرر آخرت مترتب اولان فساد ومعصيت صدور ايلسه پس اويله
كيمسهنك نعمتنك زوالنى ياخود نائل اولمامسنى طلب ايلمك حسد
اولميوب لله مؤمنك غيرتندن ناشى برخصلت مقبولهدر وبو خصوصده
دليللرندن برى (حضرت ابوهريره رضى الله تعالى عنهك روايتيدركه — بيان غيرت مقبوله
حضرت سرور كائنات عليه افضل الصلوات بيورمشدركه الله تعالى
حضرتلرى غيوردر والله تعالينك مقبول صفتندن مؤمن الله تعالى
حرام ايتديكى شيدن ابا ايلمك ومنع ايتمك وغيرت اصل معناسنده اكا
ديرلركه حقوقدن برحقده غيرينك اشتراككنى مكروه كورمك اوله
والله تعالى حضرتلرينك غيرتى اولدركه قولنى يرامز ايشلردن منع
ايلر زيرا انده ربسيله مشاركت معناسى واردر ومؤمنك غيرتى اولدركه
فواحشك ويرامز ايشلرك تحريمى باننده نفسه قلبندن صادر اولور
برحركتدركه انك قوتيله منع ايلر مؤمنك بومقوله غيرتى واجبدر
وبو خصوصده ابوهريره رضى الله تعالى عنه رسول اكرم صلى الله
تعالى عليه وسلمدن روايت ايدركه بردفعه سعد بن عباده كلوب مجلس
رسول الله ده ايتدى يارسول الله اكر خانهمه كلوب اهلمله براجنبى آدمى
بولسم دورت شاهد اولمدقجه اهلمه دكيوب رنجيده ايتميهيمى حضرت
پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم نعم ديدى سعد ايتدى اويله دكل
يارسول الله اول الله تعالى حقيچون كه سنى حق پيغمبر كوندردى

اکر بویله برآدمی بولیدم شاهدارامزسز اول بن انی سیفله معاجله
ایدردم حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم پسند ایدوب ایتدی
دکلیوك سعدنه سویلر زیرا غیوردر و بن اندن غیورم والله تعالی بندن
غیوردر و بر روایتده سعدك غیرتندن تعجبلرمیسکز والله بن اندن غیورم
والله تعالی بندن غیوردر والله تعالی دن غیوررك یوقدر بو اجلدن
فواحشك کزاوده وآشکارەده اولەنك حرام ایتدی وکاه اولور که
عورتك اریله غیری سنك اشتراکنده اولان کراهته غیرت دیرلر
یعنی اریني غیری دن قسقانمسنه و بو غیرت مذمومه در ومذموم
اولمسی دلیلی بو حدیث شریفدر که عایشهٔ صدیقه رضی الله عنها
روایت ایدر که بر کیجه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یانمده
ایکن کیجه ایچنده طشره چقدی پس اول حینده باکا برغیرت عارض
اولدی درعقب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کلدی و بندن
غیرت آثارین مشاهده ایدوب ایتدی یا عایشه سکا نولدی غیرتەمی
کلدك عایشه ایتدی بانجه غیرته کلیم رسول الله ایتدی شیطانك
کلدی عایشه ایتدی یانمله شیطان وارمیدر بلی یا عایشه دیدی اولدخی
ایتدی یانمکله وارمیدر یا رسول الله ایتدی واردر لکن الله تعالی
حضرتلری معاونت ایدوب اسلامه کلدی ومؤمنك معصبتی والله
تعالی حضرتلری سومدوکی ایشلری کوردوکنده اولان کراهتی
غیرت واجبه در وحسدك ضدی نصح ونصیحتدر که برکیمسه یه الله
تعالی نك نعمتی بقاسنی انده صلاحی اولمغله و یایکیدن نعمت کلمسنی
استمکه دیرلر و بردخی نصیحتك معناسی غیره خیر مراد ایتمکه دیرلر
پس بو نصیحت مؤمنینه واجبدر دلیلی تمیم داری رضی الله تعالی عنه
حدیثیدر که سرور کائنات علیه افضل الصلوات یورمشدر که
*ان الدین النصیحة قلنا لمن یارسول الله قال لله ولکتابه ولرسوله ولائمة
المسلمین وعامتهم * معناسی بودر که تحقیقا دین اسلام نصیحتدر
یعنی غیره خیر مراد ایتمکدر اصحاب کرام دیدیلر که کیمه خیر مراد ایتمکدر
بیوردیکه اللهه وکتابه ورسولنه وائمهٔ مسلمینه وعامهٔ مسلمینه شیخ زاده

رحمه الله بو حدیث شریفك تحقیقنده دیرکه دینك مداری نصیحتدر
و بو نصیحت بالجمله ینه عبده راجعدر وخیر استمك کندویه در اما
تکری تعالی یه خیر دیلمك اولدر که وحدانیتنده اعتقاد پاك وکندی ذات
شریفنه لایق صفتلر ایله وصف ونعت ایدوب نقصان صفتلردن تنزیه
ایده سن وحق تعالی حضرتلرینك سودیکنه رغبت وسومدیکندن
نفرت ایده سن ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه خیر دیلمدن مراد
پیغمبرلکنه وجمیع الله تعالی طرفندن کتوردیکنه اینانوب وکندینه
وسنتنه تعظیم ایلیوب امر ونهیني طوتمقدر وانك سومدیکنی سومیوب
سودیکنی سومك وانك اخلاقیله خو یلنمق سعینده اوله سن اما کتاب
اللهه مراد خیر اولدر که انکله عمل ایلیه سن واوقیه سن واوقده سن
وانکله تخلق ایده سن اما ائمهٔ مسلمینه نصیحت پادشاهه و والیلره
اطاعت ایدوب واجب حقلرینه قائم اوله سن وامور مسلمیندن غافل
اولدقلری یرده تنبیه وارشاد ایده سك اما عامهٔ مسلمینه نصیحت انلره
خیر مراد ایدوب بغض وعداوتلرینی ترك ایدوب طریق حقه ارشاد
ایده سك وصلحاسنه محبت ایدوب وجمله سنه دعاء خیر ایله دعا ایده سك
وانلره ضرر ویره جك شیئی دفع ایده سك وفائده ویرر شیئه قندیره سك
کلدك طریقت کلامنه که بو خصوصده حذیفه رضی الله عنه روایتیله
ینه بو معنایه حدیث شریف ایراد ایدرکه سرور کائنات علیه افضل
الصلوات بیورمشدر *اول کیمسه که امور مسلمینه اهتمام ایلمیه انلردن
دکلدر و برکیمسه که صبح وشام اللهه ورسولنه وکتابنه و پادشاهنه
وعامهٔ مسلمینه خیری مراد ایتمیه مسلمیندن دکلدر یعنی کمال ایمانله
بیان غوائل حسد
موصوف اولانلردن دکلدر (ایکنجی بحث حسدك غائلەلری بیاننده در
و بورادن علاج اجمالی بیلنور و بو غائلەلر سکزدر (اولکیسی افساد
طاعتدر ابو هریره رضی الله عنه روایت ایدر رسول الله علیه الصلاة
والسلام بیورمشدر که *حسددن احترازایلك زیرا حسد آتش اودونی
ویا اوتلغی افنا ایتدیکی کبی اعمال صالحه کزی افنا ایدر* یعنی ثوابنك
ازدیادینی افنا ایلر یوخسه مذهبمزده کفردن غیری معصیت اصل

عملی حبط ایتمز و یاخود بو حسد واره وارە کفره سبب اولور و بر حدیثنده
بیورمشدر که * حسد و بغض بر تراش ایدیجی آفتدر اما صاچی تراش
ایتمز انجق انسانك دینی تراش ایدیجیدر واول الله حقیچونکه نفسم
ید قدرتنده در سز جنته کیره مز سکز وکمال ایمانله مؤمن اوله مز سکز
مادامکه بری بریکزه محبت ایتمدیکجه سزی محبته دلالت ایده یمی
مابینکزده سلامی افشا ایلیك * ایکنجی غائله سی معاصی یه واسطه
اولمسیدر زیرا حسد ایدن کیمسه اکثری کذب وغیبتدن وسب وشماتتدن
عادتا خالی دکلدر و بونك دلیلی ضمرة بن ثعلبة رضی الله عنهدن روایت
اولنان حدیثدر که رسول الله علیه الصلاة والسلام بیورمشدر * ناس
دائما خیرله اولورلر مادامکه بری برینه حسد ایتمیه لر * اوچنجی غائله سی
شفاعتدن محروم اولمقدر و بوخصوصده دلیل عبدالله بن سبره رضی
الله عنه روایتیدر که حضرت رسول الله علیه السلام بیورمشدر که
* بندن دکلدر * یعنی شفاعتمه نائل اولاندن دکلدر حسد ایدن
وقغو جیلق ایدن وفالجیلق ایلیان * دردنجی غائله سی جهنمه کیرمکدر
و بوخصوصده ابن عمر وانس رضی الله عنهما روایتلرنده رسول الله
علیه السلام بیورمشدر که * الّتی طائفه قبل الحساب جهنمه کیررلر
التی شیئك سببیله دیدیلر که یارسول الله بونلر کیملردر نه ایله کیررلر بیان بغیر حساب جهنمه کیرنلر
حضرت رسول الله علیه السلام بیوردیکه بری امرادر جور وظلملری
سببیله کیررلر ایکنجی عربدر تعصب وتمردلکری سببیله اوچنجی اهل
ریاست واکابرلردر کبرلری سببیله دردنجی تجارلردر خیانتلکلری سببیله
بشنجی کوی خلقیدر جهالتلری سببیله التنجی علمادر حسدلری سببیله
بونلر حسابسز جهنمه کیررلر * بشنجی غائله سی غیرك ضررینه وسیله
اولدیغیدر بو اجلدن الله تعالی حاسدك شرندن صغنمق ایچون استعاذه
ایله امر ایتدی شیطان شرندن استعاذه ایله امر ایتدیکی کبی سورۀ
فلقده * ومن شر حاسد اذا حسد * بیوردیغی یرده ومعاذ رضی الله عنه
روایتنده کلمشدر که * حاجتلرك تمام اولمسنده کزلمکله امداد ایلیك زیرا
هر نعمت صاحبی محسوددر * التنجی غائله سی زحمت بیهوده وفائده سز

غم وغصه در بلکه صاحبی [illegible]ر ومعصیت ایله آلوده در محدثیندن
ابن سماك حضرتلری دیمشدر که مظلومه بکزر ظالم حاسددن غیری
کیمسه یی کورمدمکه عقلیله حیران وعملیله سرکردان ونفسنده ذلیل
انساندر (یدنجی غائله سی قلب کورلکیدر حتی حسود شویله اولور که
احکام الهیه دن بر حکمی فهم ایلمز سفیان ثوری رحمه الله دیمشدر
حاسد اولمه سریع الفهم اوله سك یعنی حسود اولان حسدندن
اکلامق حاجتی دکلدر (قطعه)
* حسد یکلش مرضدر آفتن کور * که احکام الهیه دن ایدر کور *
* ودادی وقت تحریرنده کوردی * بونك صدقن داندن ایتمکل دور *
(سکزنجی غائله سی محروملق وخوراقدر زیرا ممکن دکلدر که مرادی
میسر اولوب دشمنه منصور اوله بو اجلدن (الحسود لایسود) دیمشدر
یعنی حسود اولان کیمسه دولته نائل اولوب اولو کیمسه اولمز (واخلاق
علائیده خواجۀ نصیردن نقل ایدر که دیمشدر حسد مرض جهل ایله
طمعك جمع اولمسندن حاصل اولور جهلی بودر که جمیع خیرات
بر شخصده جمع اولمق حکمت الهیه دن خارج اولمسنه وتغییر قسمت
حق محال اولمسنه علمی یوقدر واکر اول آدم بو نکته یه عالم اولیدی
محنت حسددن سالم اولوردی کذلك نفسنده وغیریلرده کی طمع
خامی اولمیدی نفسنی محنت حسده کرفتار ایتمزدی پس معلوم اولدیکه
بو ایکی خلقدن متولد وانلرك نفسده غلبه سندن متأید ایمش انتهی
(اوچنجی بحث حسدك علاج علمی وعملیسی بیاننده در علاج علمی بیان علاج علمی وعملی الحسد
بودر بیلمك کرکدر که حسد ایدرسك دین ودنیاکده سکا ضرری
واردر اما محسوده یوقدر بلکه ایکی جهانده اول سنك حسدکدن فائده
بولور اما سکا دینکده ضرری شودر که الله تعالی حضرتلرینك قضا
وقسمتنه راضی اولمیوب طاریله سك واکا عدالتی مقتضاسنجه ویردیکی
نعمتی کریه کوره سك وخدانك عدالتنی انکار ایده سك ومؤمنیندن
بر کیمسه یه واجب اولان نصیحتی ترك ایدوب یکلش نیت وکم فکر
ایده سك که بوکا غش دیرلر بو ایسه دیگرده حرامدر ایمدی حسدك

حکایت عجیبه

اجتنابی لازمدر اماسکا دنیاده ضرری اولدر که حسودك غم وحزن وکوکل طارلغن کتورر حتی کاه اولور که وجونه دخی ضرر ویرر (تتکیم صراط سویده نقل ایدر که برحسود کیمسه وارایدی بر بازرکانه نعمت دنیویه سندن اوتری حسد ایدردی پس بازرکان بر دفعه سفر تجارته واروب اول یولده خیلی فائده ایتدیکن حسود ایشدوب ضررین قصد ایتمکین کوزدکرمکده مشهور برعاین وارایدی که ساعتیله قصد ایتدیکی آدمی کوزیله اولدوروب قبره قویاردی انی اول حسود بولوب والینه بیك اقچه ویروب قول ایلدیکه اول کلن بازرکانی کوزیله قتل ایلیه بر صحرایه ایکیسی چیقوب وبازرکانك کلسنه منتظر اولدیلر عاین حسوده ایتدی بازرکان دخی یاقلاشمدین سن انی بکا کوستروب اوصافنی تعریف ایله همان ایراقدن هلاك ایده یم تا که هلاکلغنی بزدن بلمسونلر حسود دخی بازرکانی قافله اراسنده کوروب ایراجقدن کوستردی کوزدکریجی فرق ایده مدی حسود ایتدی قتی یاقلاشدی عجب سنك کوزك کورمز وکوزدکریجی والله بن سنك کوزلریکه عجبلرم بوقدر ایراقدن محسودی فرق ایلدك دیدکده همان ساعتیله حسودك ایکی کوزی بیله چقدی عاین ایسه الدیغی مبلغله فرار ایدوب بازرکان سالما وغانما شهرینه داخل اولدی (واخلاق علائیده دیمشدر که اقتضای حکمت ومعلوم نظر وتجربت اولمشدر که حسد حسود محسودك ازدیاد نعمت وارتفاع دولتنه سبب وداعی وکندونك ادبارجاه ومالنه ساعی اولور زیرا مآل حسد فعل حق جل وعلایه رد وانتقاض وقسمت قسام ازلی یه دخل واعتراضدر ومحسود بی کناهدر که مظلومدر جفا واذا ایتدیکی سببیله بدبخت ومشؤمدر پس غیرت الهی وحکم حکمت نامتناهی اقتضا ایدر که بازار حاسد کاسد اولوب اموری نحوست وبلاده وبازار محسود پرسود اولوب احوالی دائما اقبال وزیاده اوله (پیرهرات حواجه عبدالله الانصاری قدس الله سره العزیز مسجعاتنده بیورر که

* هر که دانست که قسام ازلی در قسمت *

* خود ظلم و خطا نکرد از حسد برست *

معناسی بودر که هر کیمسه درنمش اولدیکه قسام ازلی کندی قسمتنده ظلم وجفا ایلمدی حسددن قورتلدی دیمکدر (بیت

* چونکه ظلم ایلمدی قسمتده قسام خدا *

* حاسدون یانه ایچون ویرمیه اول حکمه رضا

کلدك طریقت کلامنه دیرکه محسودك دار آخرتده انتفاعی بودرکه حسود جهتندن مظلوم اولمشدر باخصوص حسدك مقتضاسی اوزره غیبت وذم ایتدیکی وسرنی افشا ایتدیکی وبوکا بکزر حسد آثاری اول مظلومه هدایا اولوب دار آخرتده انکله یاحسناتی آرتورر ویاسیئاتندن تخفیف اولنور (اما علاج عملی اولدر که نفسی حسدك ضدیله معتاد ایتدوره پس اکر ذم وقدحنی ایدر اولسه نفسنه مدح ایلمسیله جبر ایلیه تا که لسانی معتاد ایلیوب قلبه دخی سرایت ایلیه واکر محسوده تکبرلك اوزره ایسه نفسنه تواضعی واعتذاری الزام ایلیه واکر انعام واحسان منعنده ایسه نفسنه جبرا انعام واحسان ایتمکی اقدام ایلیه واکر بد دعاسنده ایسه خیر دعایه شروع ایدوب نیکخواهلغنی التزام ایلیه (ودردنجی بحث علاج قلعیسی بیاننده در یعنی حسدی

بیان حسدك علاج قلعیسی

بریله کیدره جك علاج که سببلرینی بلمکله اولوب وکتمه سی سینك کتمه سیله اولور پس حسدك سببلری بشدر اولکیسی تعززدر یعنی کندوبی عزیز طوتوب مرتبه ایله کیمسه کندودن یوقرو اولمسندن کوجنمکدر پس بوسببله اقران وامثالندن برینه یا مال ویاخود علم یا منصب حصوله کلور اولسه قورقار که اول نعمت سببیله اول کیمسه کندونك فوقنده اولوب پایه سی اعلی اولور پس بوکا تحمل ایده میوب نعمتنك زوالنی ویاعدم حصولنی طلب ایلر تا که کندویه نعمتده برابر اولمیه یوخسه تکبرلنمك قصدیله دکل ایکنجیسی تکبردر یعنی اول کیمسه نك که طبعی بر انسان اوزرینه تکبرلنمك وانی استخدام ایتمك اوزره اوله پس اول انسان بر نعمته نائل اولدقده انك تکبرنی کتورمك خوفی اولدیغندن اوتری اول انسانده نعمتك زوالنی استر وبونك صورت سابقه ایله فرقی بودر که انده حاسد محسودك تکبرنی دفع ایتمك

مراديدر تساوى دخى اولورسه اما بو صورتده تساوى يه راضى اولميوب حاسدك مرادى كندى تكبر ايتمكدر (اوچنجيسى غيره نعمت اولمق كندى مقصودينك فوت اولماسنه سبب اولاندر و بو سبب بر مقصودك اوزرينه مزاحمه ايدنلره مخصوصدر زيرا انلردن هر بريسى قرينده اول نعمتده حسد ايدركه كنديسنك مقصودى دخى اول نعمتدر تتكيم ضره لر اراسنده يعنى برارك خاتونلرى اراسنده كه توركيجه قومه ديرلر هر بريسى زوجنك كوكلنده يرايدنمك استر ودخى قرداشلر كبى كه هر بريسى والدينى محبتن استر بو سببدندر اكثريا بو مذكورلرك حسدى زائل اولماز واكسك دكلدر زيرا مزاحمه لرى مقصود واحد اوزره دركه قسمتى قبول ايتمز و براستاذك شاكردلرى و برشيخك مريدلرى اراسنده اولان حسد بو قبيلدندر و بر پادشاه وملكك ندما وخواصى بيننده و برشهرك واعظلرى وقضا وتدريس ورياست وولايت طالبلرى اراسنده اولان حسد بو قبيلدندر (دردنجى سببى مجرد حب رياستدر تتكيم برآدم فنوندن برفنده عديم النظير اولمق استر تخمينكم اقصاى عالمده كندويه برنظير استماع ايلسه انك موتنى وزوال نعمتنى استر تا كه كيمسه انك كبى رياست صاحبى اولميه و بردخى شجاعتده وعلمده وعبادتده وياصنعتده وياجمال وكمالده اولور (بشنجى سببى خبث نفسدر انجق غيرى سبب يوق مثلا برآدمى كوردسك رياسته وتكبره وطلب ماله مائل دكل اما يانده برحالى خوش كيمسه وصف ايلسك ونعمتك بيان ايلسك خوشنه كلمز واكر امورناسك اضطرابنى وفوت مقصودلرينى وصف وبيان ايلسك فرح ومسرور اولور و بو خبث طبيعت صاحبى اولان كيمسه دائما خلقك كلكنى طالب والله تعالى نك نعمتنه بخيلدر هيچ كيمسه ايله برعداوت ويا تعرز مقوله سى برسبب يوغيكن (واخلاق علائيه ده ديركه اكثر حسد ومنافست امثال واقران واقارب واخوان اراسنده اولور ونقدر بو طائفه اراسنده رابطه ومشاركت ارتق اولسه حسد ومنافست دخى ارتق اولور مثلا اهل مشرق اهل مغربه حسد ايتمز بلكه بر ولايتدن اولسه حسد ارتق اولور و برشهردن اولسه دخى زياده اولور

واكر

واكر برمحله دن اولسه دخى قوى اولور كذلك ارباب علوم وصنايع كندو طائفه سنه حسدى ارتق ايدر طلاب علم سپاهيلره وتاجرلره اول قدر حسد ايلمز تتكيم بر برينه ايدرلر وسپاهيلر وتاجرلر دخى اهل علمه اول قدر حسد ايتمز بلكه سپاهى سپاهى يه وطالب علم طالب علمه وتاجر تاجره ودلال دلاله حسدى زياده ايدر زيرا ذكر اولنان اسباب حسد مراد واحد اوزرينه اكثريا مزاحمه ايدر واجانب اراسنده قليل اولور مكر غايت جاه عظيم صاحبى وصيت بلند صاحبى اولسه كه اطراف عالمده كندويه برابر كلن كيمسه لره حسد ايليه و بو جمله نك سببى حب دنيا ومافيهادر زيرا دنيا مزاحملره كفايت ايتمز كه تمتعات تنكناى جهان مضايقه اوزرينه در اما دار آخرت ونعيم جنان باقى انده مضايقه ومزاحمه يوقدر وانك مثالى علم كبى بر كيمسه نك مطلوبى انجق معرفت ذات الله وصفات الله وسائر معارف وعلوم اولسه آخر طالبه حسد ايلمز زيرا علم ومعرفتده مضايقه ومزاحمه يوقدر بر علمه هزار طالب و بر معلومه هزار عالم اولسه جائز و بر معرفته هر كيمسه طالب اولسه ممكن وهر برى كندى معلومندن متلذذ وشادان اولور وآخرك علم ولذتنه نقصان كلمز بلكه كثرت عارفين ايله كثرت افاده واستفاده وانس والفت زياده اولور تتكيم بو خصوصده ديمشلر (بيت

* كاشكى سوديكمى سوسه قوخلق جهان *

* سوزمز جمله همان قصهٔ جانان اولسه *

واعلاى نعيم آخرت كه مشاهدهٔ جمال ايچوندر وانده هيچ مضايقه ومزاحمه متصور دكلدر تتكيم حديث شريفده جناب رسالت پناه صلى الله تعالى عليه وسلمدن وارد اولدى * انكم سترون ربكم كما ترون القمر ليلة البدر لا تضامون * تشديد ميم ايله وتخفيفيله معناسى تحقيق سزلر ربكزى كورسكز كرك بدر كيجه سنده آيى كورديككز كبى برى بريكزه ضم اولمقسزين ويابرى بريكزه مانع ودافع اولمقسزين على كل حال وسعت نعيم تجلى يه وديدار رب العزته مزاحم اولمديغندن عبارتدر وسائر نعم آخرت دخى بو منوال اوزره ضيق ومزاحمه دن مبرادر

وعدم كفايتدن منزه ومعرادر پس طالب آخرت وكاسب علم ومعرفت وراغب زهد وعبادت اولانلرده حسد اولمز اول سببدنكه علما ومشايخ تعليم طلاب وارشاد اصحاب ايتمكه حريص ومشغول واوقات شريفه‌لري تكميل مريدينه مصروفدر ومشايخ اهل ارشاده تشبه ايدن مدعيلر وعلمازينده كورينن كشيلر بيننده حسد واقع اولديغي كسب حطام دنيا وجلب وتحصيل رفعت عليا واعتقاد خواص وعوام وتصدر مجالس اكابر انام اجليچوندر و بو مطالب خسيسه ده مزاحم متصور و بر يسنه اولورسه آخردن كتمك مقرردر ايمدى لازم اولان بودركه انبيا واوليا وخيار عباد الله عادتى اوزره حسدى ترك ايدوب عامهٔ اهل ايمانه خير صانمق وايلكلرين استمك كرك تا كه مكرم ومقبول قوللردن اوله يز وابليس لعين وكافهٔ كافرينك عادتلريدر كه ارادتلرى مؤمنلره بلا ونكبتدر اندن اجتناب ايچون جدا حسد دائره سنه قدم باصمق كرك تا كه اول اهل ضلالته مشابه اولميه يز ايمدى حسد ايدن كيمسه كنديه دين ودنياسنده ضرر ويرديكندن غيرى برشيئى مفيد دكلدر ومحسوده برنفعى دخى بودر كه كمالنه سبب اولور وانده كمال حاصل اولمغله كندى دردى افزون اولور نتكيم ينه اخلاق علائيده دير كه بعض علماء اوجند شاكردلرينه بويله نصح و پند ايدرديكه هيچ اعداء وحساد كزه اضرار ايچون زحمت چكمك واراضىٔ قلوبكزده عداوت تخمن اكمك بلكه سعى ايدوب فضل وكمالكزى افزون ايدك وعدوى حسودك قدين نون و بغرين خون ايدك كذلك كشى محسود اولمق علامت جاه وجلال ودليل فضل وكمالدر (مناقب حنفيه ده مذكور دركه علمادن ابن شبرمه يه برسائل مسئله صوروب جوابندن عاجز اولمجق ابو حنيفه رحمة الله عليه واروب مسئله نك جوابن آلدقده ابن شبرمه نك امام حقنده بعض ناهموار كلامن نقل ايدجك امام اعظم بو بيتى انشاد ايلمش (بيت)

*ان يحسدونى فانى غير لائمهم قبلى من الناس اهل الفضل قد حسدوا *

ودادى رحمه الله ترجمه ايتمش (بيت * بنى بياق حسد ايدنلرى لائم دكلم *

* بندن اول حسد اولنـدى دخى چوق فضلا *

وبر روايتنده دخى كلديكه ابو عاصم بنيل حضرتنه كه امام زفر شاكردلرندندر سؤال ايلديلر كه ابو حنيفه يه طعن ايدرلر وجهى نه در بو شعرى انشاد ايلدى (نظـم)

* حسدوا الفتى اذلم ينالوا شأوه * فالناس اعداء له وخصوم *

* كضرائر الحسناء قلن لوجهها * حسـدا عليها انهـا لذميم *

* ترجمه ودادىٔ مرحوم * مرده حسد ايلديلر پايه سنه ايرميوب *

* آنكيچون ناس اكه هپ خصم عدو اولديلر *

* مرأهٔ حسنايى نتـه ضره لرى سوميوب *

* يوزى چبانـدر حسـدا اكه قو ديديلر *

پس بر كيمسه يه حسد ايتمك انك فضل وكمال وجاه جلال ايله اتصاف ايلديكنه اقرار واعتراف ايتمكدر (وشيخ شعراوى منن نام كتابنـده ديمشدر كه بز تتبع وتفحص ايلدك وشويله بولدقكه حسـد و بغض ايكى صالح كيمسـه اراسنده جدا واقع اولماز وفاسق حقنـده دخى صالح كيمسه دن حسد صادر اولماز انجق حقك امريله فاسقى ذاتنده خورلمقسزين انك فعلنه بغض ايلر پس فاسق فاسقه وفاسق صالحه بغض وحسد ايتمك واقع اولور غيرى دكلدر ايمدى صقن اى قرداش برعالمي يابر صالحى برفاسقله شكراب اولمش كورسك احواله واقف اولمدقجه عالمه وياصالحه دخل وتعرضدن اجتنـاب ايله بلكـه اول فاسقك عالمه وياصالحه عداوتى حسدندن اوتورى اوله وصقن صالحه امر ايلمه كه فاسقله بارشسون همان فاسقه امر ايله كه صالحك خاطرينى خوش ايلسون ورضاسن طلب ايلسون و بو تنبيه اندن اوتورى تحرير اولندى زيرا بعض جهله دكل همان اكثرى بونك اوزرينه دركه جاهل ايله عالم وفاسق ايله صالح بيننده بويله برخصومت واقع اولسه عالمه ويا صالحه ديرلر كه سن برحوصله صاحبى سك وياسن بردر ياسك بويله شيئى حول اولمق كرك سك وسزه دوشن بارشمقـدر و بونك امثالى كلامله صالحى فاسقك مكاننه كتوروب مجلسز صالحى تحقير ايدرلر وفاسقك نفسنى كبر وغروره براغورلر اما خصم نفسك محلى بونك

بيان نصيحت حضرت شيخ شعراوى

خلافيدر بويله يرده هضم نفس اعتبار اولنمز وشيخ شعراوى بو كلامك
تقريرندن اشغى حسودلرك فتنه سنه صبرى امتناننده كندى سرانجامنى
حكايت ايدركه طقوز يوز قرق يدى تاريخنده مصردن كعبهٔ مكرمه يه
واردیغمده برجماعت حسدا اوزريمه برمسئله افترا ايلديلركه اجماع
امته مخالف بعض ناسه ديمش اولام (مسئله بودركه بركشينك برخدمتى
اولسه وقتندن اول نمازى قيلمق جائزدر و بوسوز مكهٔ مكرمه ده خلق
اراسنده شايع اولوب حتى جبل عرفاتدن بعض اعدا تا مصره مكتوب
كوندوروب و بو احوالى بلدرمكله مصرده عظيم مغلطيه دوشوب انده
اولان اصحاب واحبابمزه ضرر كثير واقع اولوب بو خبرى اقليم غربيه
وشرقيه افشا ايلمشلر مصره كلديكمده باقدمكه ناسك اكثرى اوزريمه
اكرى بقمه ده سببندن سؤال ايلديكمده مكه دن مكتوبلر كلوب
حقكزده شويله وشويله يازلمغله خلق سوء ظنه دوشديلر پس شيخ
مذكور ديركه اول حينده بنى غيبت ايدوب عرضمى پايمال ايدنلرك
عددنى الهدن غيرى كيمسه بيلمز بعده بحر مورود نامنده بركتاب تأليف
ايلديكمده مصرده درت مذهبك علماسنه عرض ايلديكمده مقبوله
كچوب امضا ايلديلر پس خلق بو كتابك تحريرينه ياپشوب قرق نسخه
مقدارى يازلدى بو اراليقده اصحابمزك بعض غافللرندن اول حسودلر
يازمق ايچون برنسخه آلوب تحرير ايلمشلر وحسدلرى مقتضاسنجه متن
مسطرده عقايد باطله دن اجماع مسلمينه مخالف مسائلدن ادخال
ايدوب يازمشلر حتى نيجه حكايات مسخريات كه مضر الدين ابن
راونديك جانبندن نقل اولنور نيجه يرده كتابك ايچنده انلرى ايراد ايدوب
خلطيات ايلمشلر و كتوروب صحافلر چارشوسنده طلبهٔ علمه عرض
ايلمشلر برحقدن قورقاز صاتون آلوب جامع ازهره كتوروب علما بيننده
كزدرمش پس بوسببله ينه خلق مابيننده چارشوده و پازارده و بيوت
امراده برسند مقدارى بنم خبرم يوغيكن دلده چكشدرمشلر بعده
حنبليلرك شيخ الاسلامى وغيريلرى بركون جمع اولوب جامع ازهرده
بزه آدم كوندروب مز بوركتابله كلمه مزى استمشلر بزدخى نسخه يى كتورب

جامعه كلديكمزده كتابى آلوب مطالعه ايلديلر افترا ايتدكلرى كلاملردن
بريسى يوق امضاسنه دخى نظر ايلديلر فى الواقع برنده جمله سنك
مقبوللرى اولوب حسد ايدنلرى سب ايلديلر و بالاخره انلردخى معلوم
اولوب وزير على پاشا حسودلرى طوتوب قتلله ويا نفى بلده ايتمكله
عقوبت ايتمك مراد ايلمش ايكن بنده واروب شفاعتمزله صاليويردلر
و بعض علما بزدن مقدم شفاعت ايدوب ومقبوله كچوب بزم شفاعتمز
مقبوله كچمكله ينه انلر حسد ايدوب اول خلط ايتدكلرى مسائلى درج
ايدوب وتركى عبارتله على پاشايه بزى غمز نيتيله عرض ايدرلر ولكن
كاغدلرين يرتوب بو بوزدن برايكى دفعه ديواندن سورلمكله فرصت
بوله ميوب ينه شيطان عليه اللعنه وسوسه سيله بعض حسود برمكتوب
يازاركه حالا مصرده برشخص ظهور ايتمشدركه اجتهاد مطلق
دعواسنده اولوب شومرتبه توابع ومريدان چوغالتمشدركه مملكته
خروج ايتمك خوفى واردر پادشاهدن مرجو اولان بودركه مصردن
انى اخراج ايليه ديو مكتوبى برآدمله آستانه يه كوندررلر وزرادن برينك
النه دوشوب مشايخدن بركيمسه انده موجود اولمغله بو كلام افترا
و بهتان اولديغنى وزيره اناندیروب كلان آدمى قوارلر ومصره كلوب
كنديني جماعتمزه الحاق ايليوب اكرامه مستحق اولدى اما كوندورن
حسود ديننده و بدننده بلايه صتاشوب فلج زحمتنه مبتلا اولوب فوت
اولديغندن جسدى زفت كبى اولدى حياتنده شديد البياض ايكن
الله تعالى حضرتلرى صدق صبريمز بركاتيله حاسدلرك فتنه سندن
خلاص ايلدى ديو شيخ مذكورك كلام ملخصى بونده نهايت بولدى
ايمدى بو تفصيلدن فهم اولنديكه حسد اكثريا علما بيننده جاريدر
نتكيم رموز واثلمدن بيلندى (خبرده كلمشدركه بردفعه علم وعقل
وعاقبت ودولت مابينلرنده مباحثه واقع اولوب هر برى كندينى مدح
بيان حكايت لطيفه
ايليوب غرورا وطوتديغى صاحبنك مقبول ومرغوب رب العزه اولمسنه
دعوا ايلديلر بونلره نداء رب العزة كلديكه داوود نبى عليه السلام
حضورينه واروب هر بريكز دعواكزى اثبات ايليوب معرفتكزى بيان

ایلیوك انلر دخی داود علیه السلام حضرتینه کلوب یاداود بزم مابینمزی فرمان الهی ایله تمیز ایله وقنغمز افضل اولدیغنی بیان ایله دیدیلر پس علم کلامه بدأ ایدوب ایتدی هرسینه ده معرفت شمعنی یاندیرن وهرطالبك باشنه سعادت تاجنی کیدیرن وهرعالمی عندالله وعندالناس مقبول ایتدیرن بنم بو جمله دن یکرکم حضرت داود علیه السلام کرچك دیرسین بو خصوصده صادقسین اما سنك برعیب عظیمك واردر علم ایتدی نه در داود علیه الصلاة والسلام ایتدی سنك طینتك آب حسد ایله یوغرلمشدر وسنك فضلك خرقه سی اعتبارانده رهن اولمشدر ای علم اکر سن حسد النده اسیر اولماسك ایکی عالمده سکا نظیر اولمازدی علم دخی دعوادن سکوت ایلدی بعده عقل ایتدیکه یانبی الله بن جمله دن یکرکم خطاب شریعت بنم وجودمه موقوفدر هر انسانك زینتی وشرف دولتی بنم ایله درتن صدف بن انجو مثابه سنده یم حضرت داود اکا ایتدی کرچك سویلرسین ولکن سنك دخی برعیب عظیمك وار هر بار که آتش غضبکی یالکاندیره سن جمیع وجودك شهرینی انکله خراب و یباب ایدرسك اکر بو عیبك اولمسه جمیع عالمده سندن یك اولمازدی بعده عافیت اغز آچوب ایتدی بن یکرکم زیرا هر کیمسه که اباغنی بنم خرقه مه باصسه جمله بلالردن ومرضلردن خلاص اولور برکلزار بیخارم و یار وفادارمکه نظیرم یوقدر حضرت داود ایتدی کرچك سویلرسن لکن سنك برعیب عظیمك واردر که رفاهیتك حالنده اصلا باشکدن آشن محنت و بلایی خاطره کتورمزسك ونعمت وقتنه شکر ایلمزسك اکر بو خصلت سنده اولمسه مقبول عالم اولوردك بعده دولت زبان حاله ایتدی بن یکرکم زیرا هر یره که بنم کولکم دوشه انك طپراغی کوهر والتون اولور وهرطاشه که پرتویم طوقنسه یاقوت اولور داود علیه السلام ایتدی کرچك دیرسن اماسنك دخی براولو عیبك واردر که هر برنامستحق که بوله سن انك باشنه قونارسن وچوق بکمز که انی دخی خائب وخاسر ایلقویوب برغیری ناسزایه نقل ایدرسن اکر بو عیبك اولمسه جمال و کمالده سندن ایلرو کیمسه اولمزدی بو درت خصلت اثبات دعوادن عاجز

اولدقلرنده جواب باصواب کلدیکه اکر سزك صاحبلر بکز دیلرسه که بو عیبلردن بری اوله وذکر اولنان سعادته نائل اوله آب حسدی خیرخواهلق یدیله چیقاروب اتش خشمنی حلم آبیله تسکین ایلیوب وقت عافیتده شکرله رطب اللسان وزمان دولتده بذل واحسانله عامل اوله تا که عندالله مقبول ومرغوب وسعادت دارینه نائل اوله لر

بیان آفات حقد

(کلدك طریقت کلامنه اسباب کبرك التنجیسی وآفات قلبك اونالتنجیسی حقددر وحقد کین طوتمغه دیرلر وبونده اوچ مقاله واردر مقالهٔ اولی تفسیر وتعریفی بیانندهدرکه بر کیمسه دن نفرت واستثقال ایدوب اکا بغض ایلیوب شرینی استمکدر و بوکین طوتمه نك شرعا حکمی بودرکه اکر اول کیمسه تك برظلمی کینداره طوقنیوب بلکه حق وعدله انجق دیسه معروفله امر ایدوب منکردن نهی ایدنلره اولدیغی کبی بوکین حرامدر اما اکر بحق اولمیوب بلکه برظلم صریح ایدن کیمسه کین طوتسه حرام دکلدر اما بو یله اولدیغی صورتده اکر حقنی آلمغه قادر اولمزسه یوم قیامته تأخیر ایتمك جائز وعفو ایتمکده جائزدر امادار آخرته الیقومیوب عفو ایتمك افضلدر و بو خصوصده دلیل الله تعالی نك * وان تعفوا اقرب للتقوی * قول شریفیدر و بوندن غیری دخی عفوی ترجیح ایدر آیات ذکر اولنمشدر وحدیث شریفدن دلیل ابوهریره رضی الله تعالی عنه روایتیدرکه سرور کائنات علیه افضل الصلوات حضرتلری بیورمشدر که صدقه وزکوت مالدن نقصان کتورمز الله تعالی حضرتلری قولك عفوله عزتنی زیاده ایدر وهرعبد که تواضع ایلیه الله تعالی حضرتلری انی قدر ومرتبه صاحبی ایلر واکر مظلوم ظالمدن حقنی المغه قادر اولدیغی صورتده عفو ایلسه یواولکی عفودن افضلدر کذلك انتصاردن یعنی تمامجه حقنی حقلاشمقدن افضل اما کاه اولور که زیاده تعدی ایتمیوب تمامجه حقلاشمق عفو ایتمکدن افضل اولور مثلا عفو ایلدیکك کیمسه انکله فرصت بولوب نیجه کیمسه یه ظلم ایتمك و یاغیریسنه تمامجه حق و یرمکه امتناع ایتمك و یا ایلك مالنی بالکلیه آلوب و یرمك احتمالی اولورسه اویله کیمسه یه

بيان آفات شماتت

عفواتمدن تماميله حقلاشمق افضلدر اما اكر برآدم حقندن زياده آلمغه
قادراولوب آلسه جور وظلمدر نتكيم الله تعالى بيورر ولمن انتصر بعد ظلمه
فاولئك ما عليهم من سبيل * معناى شريفى اول كمسه كه ظلم اولندقدن
صكره تمامه حقنى كرو السه انلره برغير اموره يول يوقدر امام نووى
رحمه الله كه مشايخ حديثدن اولو كمسه در ديمشدر كه بركمسه حقنى
عفوايتميوب دارآخرته اليقومق يوم جزاده حضرت محمد عليه الصلاة
والسلامك امتندن برمؤمنى نعيم جنتدن عوق وتأخيره مؤدى اولمغله
حضور رسول اللهده ترك ادبى اقتضا ايتديكندن بن كندومك حقى
اولان مؤمنلرك ذمتنى ابرا ايدردم ديو بوايكى بيت دلپذيرى ايراد ايتمشدر
* من نال منى او علقت بذمته * ابرأته لله شاكرا نعمته *
* اارى حقوق مؤمن يوم الجزا * او ان اسوء محمدا فى امته *
ايكنجى مقاله كينك غائله لرى بيانده در بو دخى اون بردر اولكيسى
حسددر كه بيانى كچدى ايكنجيسى شماتتدر كه آفات قلبك اون
يدنجيسيدر شماتت اكا ديرلر كه برآدمه بلا ومصيبت كلدكده حظلنوب
كولەسن وسوينه سن پس بو بريرامز خصلتدر كه دايلى واثلة بن اسقع
روايتيدر كه فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى بيورمشدر
مؤمن قرداشكه شماتت اظهار ايتمه زيرا الله تعالى حضرتلرى عفو بنه
سنى مبتلا ايلسه كرك ايمدى دشمنك مصيبتيله سونمك قتى مذمومدر
باخصوص چنكم كندينك كرامتنه ودعاسى مستجاب اولسنه حمل
ايليه بلكه مؤمن اولان كمسه خوف ايليه كه اول مؤمنك مصيبتى
كندويه مكر الهى اولسون ومحزون اولوب اول بلانك كتمسنه دعا
ايلمك لازمدر ومحتملدر كه الله تعالى حضرتلرى اول كمسه يه مصيبت
مقابلەسنده خير خلف ميسر ايتمش اوله نتكيم حضرت مولانا مثنويسنده
بيان ايدر كه برخاتونك هر ييل براوغلان وجوده كتورردى ولكن التى
آيه وارميوب وفات ايدردى بو طرزاوزره يكرمى اولاد زيرخاكه سپارش
ايلدى وجاننه عظيم آتش حسرت دوشوب يانوب ياقيلوردى (بيت)
مثنوى * تاشبى بنمود اورا جنتى * باقى سبزى خوش بى منتى *

بيان بلا ومصيبت اوچ شيدن خالى دكلدر

تابر كيجه سبز باقى اولان منتسز جنتى كوردى ودرونده سيران ايدرك
بر قصره كلديكه كندى نامى انك اوزرنده يازلمش بلديكه كندينك
مقاميدر وانى تحقيق ايچون اول عالم رؤياده كنديسنه ديديلر
بونعمته يه نائل اولمغيچون طريق حقده صدقيله جان وباش اوينايوب
چوق خدمت وقوللق ايلمك كرك ايدى ولكن ديكر از مثنوى
* چون تو كاهل بودى اندر التجا * آن مصيبتها عوض دارد خدا *
چونكه سن حقه قوللقده وصغمقده كاهل ايدك خداى عز وجل سكا اى
خاتون اول مصيبتلرى عوض ويرمشدر تا انلر ايله بو مقامه واصل اوله سن
* كفت يارب تابصد سال وفزون * اينچنينم ده بريزازمن توخون *
اول خاتون بو كلامى ايشيديجك ايتدى يارب يوز ييل وز ياده بكا بويله
مصيبت ويرو بندن قانمدوك ديو وير يان عوضلره حمد وشكر ايتمشدر
ايمدى يحتمل كه مصيبت كلن مؤمنه بويله عوض ويرلك ايچون اولمش
اوله پس اكا كولمك عين سفاهتدر مكر كه اول مصيبت زده اولان آدم
ظالم اوله پس بو بلانك كلسى انى ظلمدن مانع وعاجز ايليه وغيرى
ظلمه يه عبرت اوله پس انك مصيبتندن شاد اولمق حقيقتده ظلمك
زوالندن شاد اولمقدر ضرر ويرمز (شيخ شعراوى رحمه الله كتابنده
شيخ عبد القادر جيليدن نقل ايدر انسانه بلا ومصيبت كلسى بر ارتكاب
ايتديكى وبالك مقابله سنده كندينه عقوبت ايچون كلور تحتنده
ثواب يوق وكفارت ذنوب ايچون دكلدر وايكنجى نوعى بودر كه اول نازل
اولان بلا ومصيبت كفارت اولوب ذنوبدن معرا وكشى بى جمله وبالدن
پاك ومبرا قيلمق ايچون اولور عقوبت ايچون دكل وثواب وعوض ويرلمك
ايچون دخى دكلدر ومصيبتك اوچنجى نوعى محض ثواب وحسنات
ورفع درجات ومقامات عاليات وعوض ويرلمسيچون واقع اولور
عقوبت وكفارت ايچون دكلدر ديمش وبو اوچ نوعك هر بريسنك
علامتنى بيان ايدر وديركه اما مقابله وعقوبت وجهى اوزرينه كلن
مصيبتك علامتى اولدركه اول بلايه صبر ايتميوب چوق چوق
خلقه شكايت ايدوب فرياد ايليه اما كفارت ذنوب ايچون اولان

مصيبتك علامتى صبر جميل اولوب . وسنلره وقوكشولره شكايت وفرياد اظهار ايتميوب انجق طاعت الهيه كندى يه ثقيل اولمقدر امارفع درجات ايچون كلن مصيبتك علامتى اولدركه صاحبندن صبردن غيرى دخى رضا وموافقت وسكون نفس اولوب اعمال صالحه سى قلب وبدننده خفت اوزره اولمسيدر وبر ذوق روحانى حاصل ايتمسيدر انبيا واوليانك بلاومصيبتلرى بوقسمدندر تنكيم حضرت يوسف عليه السلامك برادرلرى پدرعزيزلرينه حضرت يوسفك قانه بولاشمش كوملكن كتوردكلرنده قرداشمزى قورد يدى ديو كوملكده ديش يارەسن كورمديجك حضرت يعقوب عليه السلام بلديكه بونده كندويه رفع درجات اولمغيچون برمصيبت ظهور ايلدى انكيچون * بل سولت لكم انفسكم امرا فصبر جميل * بيوردى يعنى بوقضيه بويله دكل بلكه سزك نفسكز سزه برحيله ايش دوزمشدر امابنم صبرم صبر جميلدر وياصبر جميل قتى كوزلدر ديمش (حقدك اوچنجى سببى هجر وعدا وتدر ومنكرات قلبك اونسكزنجيسيدر يعنى برمؤمندن كسيلوب عداوت ايتمك منكرك بريدر وبوخصوصده ابوهريره رضى الله عنه سرور كائناتدن عليه افضل الصلوات روايت ايدركه بيورمشدر مؤمنه برمؤمندن كسلمك اوچ كوندن زياده جائز وحلال دكلدر اوچ كون كچدكده سويلشسونلر وسلام ويرسونلر اكرسلام آلورسه ثوابده شريك اولورلر واكر المزسه كندى وباله كيرر وبرروايتده * فمن هجر فوق ثلث ايام دخل النار * بيورلمشدر يعنى بركيمسه كه مؤمندن اوچ كوندن زياده كسلسه وعداوت ايلسه جهنمه داخل اولور يعنى كيرمكه مستحق اولور وبرمؤمندن كسلمك وعداوت ايتمك حدى اوچ كون اولوب زياده سى جائز اولمامق دنيالق خصوصيچوندر وحديث شريفلر اكا محمولدر اما آخرت اجليچون يعنى معصيت اشليلرى توبيخ وتأديب ايچون مدت تقدير ايتمكسزين جائز بلكه مستحبدر تنكيم ابن ملك مشارق شرحنده ذكر ايدركه اوچ كيمسه رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله تبوك غزاسنه كيتميوب بلاعذر قالدقلرندن اوتورى انلره اللى كون مقدارى سلام وصباح ايتميوب

بيان آفات هجر وعداوت

صحابه كزينه دخى امر ايلديكه اصلا بونلره التفات ايلمسونلر ونقل ايدركه حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم زوجۀ كريمه سى صفيه نك دوه سى سقط اولمغله آخر خاتونى زينبه امر ايتديكه برينك دوه سى اكا ويرسون ودوه سى زائد وارايكن ماينلرنده برودت وضديت حسبيله دوه ويرميوب بن اول يهوديه يه دوه مى ويرسم كرك ديو سوكسى سببيله حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ذى الحجه ومحرم آيندن ماعدا صفرك برمقدارينى دخى انكله سوزسو يلشميوب واصلا التفات ايتميوب عداوت ايلدى ديو يازمشدر ومتن نام كتابده يازمشدركه حضرت پيغمبر عليه الصلاة والسلام بريلان سوز سويلين كيمسه يه ايكى اوچ آى قدرسوزسو يلميوب التفات ايتمزدى ديو عايشه رضى الله عنها روايت ايدر ومصابيح حاشيه سنده ديركه معلومك اولەكه اهل هوايه واهل بدعته هجر وعداوت ايتمك دائميدر جميع اوقاتده مادامكه توبه وانابت ايلميه يوقاروكى حديث شريف عمومنده بونلر استثنا واخراج اولنمشدر زيرا حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم دخى بويوزدن ايلمشدر كذلك دينده طغيان وعصيان اوزره اولانلرى ترك ايدوب عداوت ايلمك مشروعدر تا حاللرين اصلاح ايدوب توبه لرى ظاهر اولنجه انتهى (كينك دردنجى سببى كين طوتدوغى كيمسه يه خورلق نظريله نظر ايتمسيدركه تكبرلكدر بشنجى سببى كذبه مؤدى ووسيله اولماسيدر التنجى سببى غيبته سبب اولماسيدر يدنجى سرنى افشايه سببدر سكزنجيسى استهزايه سببدر طقوزنجيسى بغير حق اذايه باعث اولديغيدر اونجيسى صلۀ رحمدن وقضاء ديوندن ورد حقوقدن برينه مانع اولماسيدر اون برنجيسى صاحبنى مغفرتدن منع ايلمسيدر وبوخصوصه دليل ابن عباس رضى الله تعالى عنهما روايت ايدركه حبيب اكرم صلى الله عليه وسلم بيورمشدر بركيمسه ده كه بواوچ خصلتدن برى اولميه ووفات ايليه الله تعالى انى يارلغار برى بوكه الله تعالى يه شرك كتورميه وبرى بوكه سحر باز اولميه وبرى بوكه مؤمن قرداشنه كين طوتميه وجابر روايتنده بيورمشدركه اعمال امت بازارايرته سى وپنجشنبه كونى الله تعالى يه عرض اولنور

اول كيمسه كه استغفار ايديجي اوله يارلغنور واول كيمسه كه توبه ايتمش اوله
توبه‌سي مقبول اولور وكين طوتيجيلر تا توبه ايدنجه مردود اولورلر ومعاذ
ابن جبل روايتنده بيورمشدر كه الله تعالى شعبان شريفك نصفي كيجه سنده
جميع خلقه نظر ايدوب مغفرت ايدر الا مشرك و كينجي يه مغفرت ايتمز
بر روايتده تأخير اولنورلر ديو كلمشدر (ايكنجي مقاله كينك سببي بياننده دركه
غضبدر زيرا انسان غضبك لوازمني ظهوره كتوره ميوب اول غضبي
يوتقمغله قپانوب باطننده كين توليد ايدر بو خصوصده بش مقام واردر
(مقام اول غضبك تعريفي واقسامي بياننده معلوم اوله كه اذا ويره جك
شيلري واقع اولمدين دفع ايتمك ايچون قلب قانك قينامسنه غضب ديرلر
ودخي اذا واقع اولدقدنصكره شفاي صدر وانتقام ايچون ظهور ايتمسنه
دخي غضب ديرلر و بو غضب مذموم دكلدر بلكه لازم وامر مهمدر
دين ودنيا انكله حفظ اولنور وشجاعت جهادكه عقلا وشرعا وعادة
ممدوح ومقبولدر بو غضبك اثارندندر انجق مذموم اولان غضبك
طرفيني دركه آشغي طرفنه جبن ديرلر كه افات قلبك اون طقوزنجيسيدر
وجبنك معناسي قورقاق ومهانتلك ديمكدر و بو قتي مذمومدر زيرا
خصمنه واقرباسنه حتى زوجه‌سنه دخي غيرت وحميتي ظهوره كلميوب
عورتدن كوتي اولمق پايه سيدر وخست نفس ومحلسز خورلق تحملي
ومنكرات مشاهده سنده سكوت ايتمك اقتضا ايلديكندن اوتوري
مذمومدر وقرأن عظيم دخي بو آفتك ذمني بيان ايدوب مناسبتي اولانك
مدحني بلدرر نتكيم اصحاب كزين حقنده* اشداء على الكفار* بيورمشدر
يعني صحابهٔ رسول كفار اوزرينه قوي و بها درلردر قورقق دكللردر
وحديث شريفده دخي حضرت علي كرم الله وجهه روايتنده كلمشدر كه
پيغمبر عليه الصلاة والسلام بيورمشدر * خير امتي احدها * يعني
بنم امتمك خيرلوسي كسكين ويرار اولنلريدر و بو خصوصده غيرتي بيان
ايتديكي يرده دخي دليلر ذكر اولنمشدر ايمدي لايق اولان بودركه
بو آفته مبتلا اولان كمسه قورقديغي شيلره برقاچ دفعه كيرمكله نفسني
آلشديره ومهانتلك آفتني چوق ذكر ايدوب شجاعتك فائده لريني اوقيه

بيان اسباب كين ومقامات غضب

ودكليه

ودكليه تا كه اول آفت زائل اولوب غضبي قوي اوله زيرا بو خصلت
يرامز اولديغندن حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم دخي حقه
صغنوب (اعوذبك من الجبن) دعاسني ايلديكي مذكوردر و بونك ضدنه كه
غضبك افراطي يعني حددن آشور يسنه (تهور ديرلر بو دخي آفات قلبك
يكرمنجيسيدر وحدت وعنف بوندن حاصل اولور و بو تهورك ضدينه
حلم ديرلر كه اخلاق حميده نك بريدر وحلم اكا ديرلر كه نفسي غضبه
كتوره جك شيئك ظهوري قتنده سكون نفس حاصل اولوب سبب
قويسز غضبه كلميه و ينه ازاجق شيئله دفعي دخي ممكن اوله و بو حلمك
ثمره سي لين ورفقدر وتهور بر ضرر عظيم مرض وعلاجي مشكل آفتدر
پس زياده نفسله مجاهده وكيدرمسنه سعي لازمدر و بونك علاجي
درت شيئله اولور بري علمي ايكنجي عملي اوچنجي سببلرين كيدرمكله
دوردنجي ضدني كه حلمدر تحصيل ايلمكله اولور (ايكنجي مقام تهوري
كيدره جك علاج علمي بياننده‌در و بو علاج تهوردن ايلرو وياغضبه
كلمك اوزره ايكن كندونك تذكريله وياغيرينك تذكيريله اولور اما غضب
علولندكده فائده ويرمز بلكه ضرر ويرر نتكيم بر علولنمش اتشه صو
دوكدكچه زياده پارلر ايمدي بو يله محلده بو علاج علمي مفيد دكلدر
و بو علاجك بياني اولدر كه تهورك آفاتني وغضب يوتقمانك فضيلتني
بله سن اما آفاتي دورتدر اولكيسي اصل طاعتي افساد ايتمكدر و بو
خصوصده حضرت سرور كائناتدن حديث شريف روايت اولنور كه
بيورمشدر صبر اوتي بالي افساد ايتديكي كبي غضب ايماني افساد ايدر
و بو غضبدن مراد لايق اولميان يرده وياخود لايق اولاندن زياده
واشد اوله پس بو ينه تهور اولور اصل غضب دكلدر كه اول مقبولدر
وامر لازمدر زيرا پيغمبريمز عليه الصلاة والسلامدن دخي نيچه يرده
صادر اولمشدر نتكيم هجر آفتنده بياني كچدي ولكن تهوره دخي اكثريا
غضب ديرلر نتكيم بو حديثده دخي اويله در وايماني افساد ايتمه سنك وجهي
بودركه اكثريا كشيدن شدت غضبده بر فعل ويا بر قول صادر اولور كه
كفري ايجاب ايلر ايكنجيسي الله تعالى نك مكافات ايلمه سي خوفيدر

بيان تهور

بيان ازالهٔ تهور

زیرا الله تعالی‌نك قدرتی سنك قدرتكدن اعظمدر زیراسن قدرتكی اجرا
ایلسك محتملدر كه الله تعالی یوم قیامتده كندی غضبنی انك اوزرینده
اجرا ایلیه اوچنجیسی غضبدن عداوت حاصل اولمقدر پس عدوسنك
مقاتله كه وعرضكی یقمغه سعی ایلروسنك مصیبتكه كواوب معاش
ومعادیكی مشوش ایلیوب علم وعملكه فراغ خاطر قوماز ودوردنجیسی
غضب وقتنده صورت وشكلنك چركنلكی وایصریجی كلبه ویاوز
ارسلانه مشابهتیدر (اما غضب یوتقمانك فائده سی سكزدر اولكیسی — بیان غضب یوتغمانك فائده سی
جنتك كندویه مهیا اولماسیدر نتكیم الله تعالی * والكاظمین الغیظ
والعافین عن الناس * آیت كریمه سنده وعد بیورمشدر ایكنجیسی
حورعین ده مخیر قلنماسیدر وحورعین جنتده اول دخترلره دیرلركه
كوزلرینك بیاضی غایت بیاض اولوب سیاهی قتی سیاه و یوزلركه
حوریلرك غایت رعنالریدر پس غضبن ترك ایدن آدم یوم قیامتده
قنغی سن دیلرسه الماسنه اجازت اولور و بوخصوصده وارد اولان سهل
بن سعد روایتی دركه رسول اكرم حضرتلری بیورمشدر بر كمسه كه
قاقیمه‌سنی یوتقنسه اجراسنه قادر ایكن الله تعالی یوم قیامتده جمیعا
خلائق حضورنده مخیر ایلسه كرك قنغی حوری یی دیلرسه السون
اوچنجیسی دفع عذاب اللهدر كه حضرت انس رضی الله تعالی عنه
روایتنده كلمشدر بر كمسه كه غضبنی دفع ایلسه الله تعالی حضرتلری
اندن عذابنی دفع ایلردردنجیسی اجر عظیم اولمقدر ابن عمر رضی الله
تعالی عنه حضرتلری روایتنده بیورلدیغی كبی عندالله تعالی اول
جرعه دن اولو جرعه یوقدر كه بر كمسه الله تعالی حضرتلرینك
رضاسن استدكده غضبن یوتقنه بشنجیسی الله تعالی حضرتلرینك
حفظ وامانده اولماسیدر التنجیسی الله تعالی حضرتلرینك رحمتیدر
یدنجیسی الله تعالی حضرتلرینك محبتیدر دلیللری بودر كه ابن عباس
رضی الله تعالی عنهما حضرتلری رسول كبریا صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرتلرندن روایت ایدر كه بیورمشدر بر كمسه ده كه اوچ
خصلت اولسه الله تعالی حضرتلری انی كندی امانته اندیروب ورحمتیله

انی

انی ستر ایدوب محبتنه ادخال ایدر بری نعمت و یرلدكده شكر ایلیه
وقادر اولسه عفو ایلیه وغضب ایلسه فرار ایلیه و بومذكور فائده‌لر
مجرد قاقیمغی یوتقمق ایچوندر اما اچن عفو ایلسه نفعی اكثر واعظمدر
زیرا عجزله عفو اولندقده بوقدر ثواب ویرلنجه یا قدرت اجراء غضب وار
ایكن عفو اولنمده نه‌لر ویرلسه كرك و بوكا الله تعالی حضرتلرینك بوقولی
دلالت ایدر * ولیعفوا ولیصفحوا الا تحبون ان یغفر الله لكم * معناسی
دیمك اولور كه صوچلولری عفو ایلسونلر دخی اعراض ایلسونلر
سومزمیسكز كه الله تعالی حضرتلری سزی مغفرت ایلیه (مقام ثالث
علاج عملی بیاننده در و بو علاج عملی غضبك حركتندن صكره اولور
و بو دخی درت شیدر بریسی آبدست المقدر نتكیم عطیه روایتنده — بیان علاج عملی غضب
رسول اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر تحقیقا غضب
شیطاندندر وشیطان آتشدن یرادلمشدر وآتش صوایله سوندریلور
پس سزدن بریكز غضبه كلسه كز آبدست آلوك ایكنجیسی اوتورمق
و یاصدنمقدر نتكیم ابوذر روایتنده بیورمشدر سزدن بریكز طورركن
غضبه كلدكده اوتورسون اكر غضب دخی كتمزسه یاتسون اوچنجیسی
استعاذه در نتكیم سلیمان بن صرد رضی الله تعالی عنه حضرتلری
روایت ایدر كه ایكی كمسه حضور نبی ده چكشدیلر پس برینك یوزی
قزاروب غضبله سوكه باشلدقده حضرت پیغمبر ایتدی بن بر كلمه
بلوردم اكر اول كلمه یی دیدی اندن غضب كیدردیكه اول كلمه
* اعوذ بالله من الشیطان الرجیم * دردنجیسی غضبه مخصوص دعا
اوقمقدر نتكیم حضرت عایشه رضی الله عنها روایتنده دیر كه بن
غضبناك ایكن بر دفعه حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم
كلوب بنی اول حالده كورنجه بورنمك اوجنی مبارك پرمقلریله اوغدی
ودیدیكه ای عایشه جك بو دعائی دی * اللهم اغفرلی ذنبی واذهب
غیظ قلبی واجرنی من الشیطان * وحضرتك عایشه یه تصغیر اداسیله
خطابنده تنبیه واردر كه غضبه كلمك تكبرلكدن ناشیدر پس لایق اولان
بودر كه تواضع ایدوب كندو یی حقیر طوته دردنجی مقام علاج

قلعی بیانده در و بوعلاج غضبك [illegible]بلرین کیدرمکله اولور وسببی منصب ور یاسته حرص وتکبر وعجبدر و بو اوچدن بریسی هر کیمده که موجود اولسه ادنی شیئله کندینه نقص وهم ایلیوب غضبه کلور وبو اوچ علاجی کچدی وغضبك سببلرندندر مجلسز لطیفه ایتمك وکیمسه‌یی استهزا وذم و مجادله ایتمك وضد دوشمك وکیمسه یی دایله انجتمك کذب وغیبت ونمیمه وشتم ایتمك کبی ویا فعلله انجتمك ودوکمك ومالنی المق وحقنی منع ایتمك کبی وبو اشیا اکثر ناسه غضب ایتمکه باعثدر ایمدی بو سببلردن اجتنابه مداومت ایلمك کرك که بیله‌سن علی التحقیق بعض کیمسه‌لر بونك کبی شیلره حمول اولورلر اول زمان بونلردن حلال اولانی ازجق واقع اولسه قایرمز اما اکر سنك غیرکدن بو اسباب غضب صادر اولورسه سکا لازم اولان عفو وحلمدر اکر عفوه قادر اولمازایسك صبر ایدوب یوتقون ویا خود انکله برابر اولاجق مرتبه انتقام آل واکر بونلردن برینه قادر اولمازسك ایمدی بویله غضبه کله‌جك یرلره وارمه واویله یرلرده اوتورمه واکر ناکهانی بویله مظنه‌یه برینه وکوکل طاریله جق مجلسه قضا ایله دوشسك ارسلاندن فرار ایتدیکك کبی اندن فرار ایله زیرا معاشرت اضداد در و بو عذاب الیمدر نتکیم بعض مفسرین حضرت سلیمان صلوات الله تعالی علی نبینا وعلیه حضرتلرینك هدهدی کوزندن غائب اولدیغندن * لاعذبنه عذابا شدیدا * دیدیکنده عذاب شدیددن مراد ضدی اولان بر قوشله بر قفسه قپامق مراد ایلمشدر دیمشلر وخواجه حافظ دخی بو معناده دیمشدر

(بیت) *چاك خواهم زدن این دلق ریایی چکنم*

روح را صحبت ناجنس عذابیست الیم

وغضبه زیاده باعث سبب جاهللرك اول غضب و تهوری مردلك ودلاورلك وغیرت وحمیت وجرءت دیدکلریدر حتی نفسی خلقك اول کلامنه ومدحنه میل ایدر واول تهوری هنر عد ایدر واکا بردن ازاجق قباحت ایچون غضب عظیم ایتدکلرینی مدح یوزندن حکایت ایتدیکلری غضبه باعثدر زیرا نفوس کندونی اکابره تشبه ایتمکه

مائلدر پس بو مذکورك جمله‌سی [illegible]خطاء محض وجهالتدر زیرا بو مرتبه تهورنقصان عقلدن ناشی قلبده برمرضدر کورمزمیسنکه خسته آدم صاغ کیمسه‌دن زیاده غضبه کلور و پیر آدم اورطه یاشلی آدمدن وعورت اردن زیاده غضبناك اولور هنر اولدرکه غضبك یکوب زیر دستکه آله سك نتکیم ابن کمال رحمه الله نکارستان نام کتابنده یازرکه حضرت حسن رضی الله عنه خلافتی زماننده اصحاب کراملة سفره‌یه اوتوروب طعام یرکن قوللرندن بری سفره‌یه بر صحن شوربه کتوروب قویاجق محلده ایاغی دوشه‌میه ایلشوب شوربه‌یی تا حضرت حسن رضی الله تعالی عنهك یقاسنه دوکدی عبدك عقلی باشندن کتدی حضرت حسن قوللك بشره‌سنه نظر ایتدی کوردیکه قورقوسندن بکزنده قان اثری یوق همان آتش غضبنه دریاء حلمی غالب کلوب قوللك صوچنی عفو ایلدیکندن ماعدا خوف ایتمه وار لوجه الله مالمدن آزاد اول دیو عبدی کمال حلمی سببیله شاد وخندان ایلیوب کندینی رضاء رحمانه مصادف ایلدی ایمدی کشی غضبك اوضاعنه میل ایتمکدن صاقنوب بونك کبی سلطانك طور وطرزنه میل ومحبت ایتمك لازمدر باخصوص سلطان عشرهٔ مبشره‌نك بری ایکن مقامی علی التحقیق جنت اولدیغین بیلور ایکن واول شخص کندی قولی ایکن ینه غضبی اقتضاسنی اجرا ایلمیه یازککه دنیادن نه یوزدن کیده‌جکمزه الیمزده حجت یوغیکن و بهر روز کندیمزی هزار کره غضب الهی‌یه مستحق ایدر ایکن نه استحقاقمز اوله که غضبمزی اجرایه سعی ایدوب قدرتیمز یتدکده عفو ایتمیه‌یز (بری دخی غضبه باعثلردن شرع شریف بویله بیورمش دیبوب امر معروف ونهی عن المنکر ایدنلر غضب وحدتله سویلرلریدر زیرا اشیدن جاهل ایسه انی واعظك سوزیدر واول اکا طوقنمق ایچوندر ظن ایلر وغضبه کلور اما اشیدن عالم ایسه عجب وکبر اظهار ایدوب غضبه کلور ایمدی بو غضبك علاجی رفقله ویواشلغله وشارع شریعته اضافتله اولور یعنی الله تعالی حضرتلری بویله بیورمش و پیغمبری بویله بیورمش دیمك کبی

وممکن ایسه سریجه شرایع تعلیمنی لزیوب نصیحت ایلیـه وغضبه
باعث اولاندن بری متکلمك مرادینی اکلامیوب ظننده خطا ایلمسیدر
ایمدی متکلمه لازم اولان کلامنده مرادینی بیان ایلیوب اجمال ایتمکدن
ویادکلینه اذا ویره جك کلامدن احترازایلمکدر وسامعـه دخی لازم
اولان سویلنن کلامی قویجه دکلیوب تأمل ایلمکدر ومؤمنـه حسن
ظن ایلیوب کلامنی خطایه حمل ایتمك کرك واکر اول سامع کلامده
شبهه وخطـا بولوب تأویلنی دخی ایلمسه وبویله ایکن ینه شبهه‌سی
قالسه سویلیـاندن سؤال ایلیوب سوء ظنه عجله ایتمیه (وغضبه باعث
اولاندن بری برضررلی ایش اشلمکدر نتکیم برآدم برصیده اوق آتدقده
برانسانه ویامالنه اصابت ایدوب تلف ایلسه ایمدی بویله ایشه شروع
ایدن کیمسـه یه کمال تجسس لازمدر وضرری اولان آدمه دخی لازم
اولان بودر که ممکن ایسه عفو ایلیـه قادر دکل ایسه امر شریعت
اوزره تضمین ایتدیره یوخسه تهور ایتمیه (وباعث غضبدن بری حب
دنیا ودنیـایه حرصدر مثلا برکیمسـه برغنیدن برشیئی طلب ایتدکده
ویرمسه حب دنیا وحرص انی غضبه کتورر اما اکر غضبی مجرد کلامنی
رد ایدوب اجابت ایتمدکلرندن اوتوری ایسه غضبی تکبردن ویا عجبدندر
حب دنیـادن دکل نتکیم بعض کیمسه برمباح یا حرام شیئی شفـاعت
ایلدکلرنده سوزی چکمینجه غضب ایدر تکبر وعجب جهتندن (وسببك
بری غدردر که بلا اذن عهدی بوزمغه دیرلر وآفات قلبك یکرمی

بیان غدر ونقض عهد

برنجیسیدر نتکیم ابوسعید خدری رضی الله عنهدن روایت اولنور که
حضرت رسول الله بیورمشدر که * هر غدارك یوم قیامتده برسنجاغی
اولوب مقعدی قتنه قونوب یوقاری اوجی نقض عهدی قدر یوکسك
اولوب خلایق ماییننده تشهیر اولنور * وغدر حرام وضدی اولان
حفظ عهد واجبدر واکر عهدی بوزمق اقتضا ایدر ایسه اعلام
واجبدر (بری دخی خیانتدر وآفات قلبك یکرمی ایکنجیسیدر وبو دخی

بیان آفات خیانت

حرامدر وضدی امانتدر که واجبدر نتکیم حضرت انس رضی الله عنه
روایتنده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیورمشدر * لا ایمان لمن لا امانت له

ولادین لمن لا عهد له * معنـاسی اماتی اولمیانك ایمانی یوق وعهدی
اولمیانك دینی یوق دیمکدر وامانت وخیانت فعلده اولدیغی کبی سوزده
دخی اولور نتکیم ابوهریره رضی الله عنه روایتنده رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیورمشدر * مشاوره‌سی طلب اولنان کیمسه امین اولمق کرك *
وبر کیمسه علمسز فتوی ویرسه کناهی فتوی ویره نکدر که کلامده
غیری یه خیانت ایلمشدر وبر کیمسه دین قرنداشنه طوغری ایشی بلور
ایکن غیری یه اشارت ایلسه تحقیق اکا خیانت ایتمش اولور وامام غزالی
دیمشدر که برکیمسه برسوزی سویلدیکنده صاغنه صولنه باقنسه اول
سوز امانت اولورانی فاش ایتمك کرك صراط سویده بو آیت کریمه‌نك
عمومی دلالتیله جمیع حقوقده امانته رعایتی واجبدر اول آیت کریمه بودر
ان الله یأمرکم ان تؤدوا الامانات الی اهلها * معنای شریفی تحقیق الله
تعالی حضرتلری سزه امر ایدر که جمیع امانتلری اهلنه ادا ایده سز
وسبب نزولی بودر که حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم مکهٔ
مکرمه‌یی فتح ایلدیکنده عثمان بن طلحه رضی الله عنه بیت مکرمك
بوابی اولوب مفتاحی انك النده ایدی اصحـاب طلب ایلدیلر ویرمدی
حضرت علی رضی الله عنه مذکور عثمانی طوتوب اللرین آردنه بوکوب
زورله مفتاحی الندن آلدی پس اول حینده بو آیت کریمه نازل اولوب
حضرت رسول اکرم صلی الله علیـه وسلم عثمانی کتوردوب سؤال
ایلدی نیچون مفتاحی مانع اولدك ایتدی یا محمد سنی رسول الله اولدیغك
بلمدم آنکیچون مانع اولدم دیدی رسول الله علیـه الصلاة والسلام
حضرت علی یه امر ایتدی مفتاحی عثمانه ویردی الله تعالی بویله امر
ایتدی خالدة تالدة سنك اولسون دیو بیوردی * عثمان دخی اول دفعه
اسلامه کلدی ومفتاح انده قالوب اندنصکره قرنداشنه بعده اولادنه
بطنا بعد بطن ویرله کلمشدر دیو تحریر اولنمش (وباعث غضبدن بری
خلف وعددر وآفات قلبك یکرمی اوچنجیسیدر وبونك ضدی عهده
وفادر والله تعالی حضرتلری وعدنه خلف ایدنلره عتاب طریقیـله
* کبر مقتا عندالله ان تقولوا مالا تفعلون * بیورمشـدر یعنی عندالله

سزك قتى مبغوضكز اشلمیجك ایشی وعد بوقول ایلیوب اشلمینلر یكزدر
وحدیث شریفـده ابوهریره رضی الله عنه روایت ایدركه * منافق
علامتی اوچدر اكر صاحبی نماز قیلوب وصائم دخی اولور ایسـه بری
بوكه سوز سویلسه یلان سویلیه وعد ایلسه مخالفت ایلیه وامانته
خیانت ایلیه حضرت عمرو بن العاص روایتنده رسول الله علیه الصلاة
والسلام بیورر * بركیمسه ده درت خصلت اوله خالص منافق اولور علامت منافق
وبركیمسه دنكه بودرتدن بری اوله تفاقدن بر خصلتی اولمش اولور
تا ترك ایدنجیه دك امانت قونسه خیانت ایلیه سویلسه كذب ایلیـه
عهد ایلسه غدر ایلیه خصومت ایلسه معصیت ارتكاب ایلید * ایمدی
برآدم برشیئی وعد ایلسـه اكر نیتنده وعدنه خلف ایتمك وار ایسـه
بالقصد كذبی اختیـار ایتمسیله اول وعد ایتمسی دخی حرام اولور اما
وفا نیتیله وعد ایلمك جائزدر ولكن اكثر علمـامز قتنـده وعدنده وفا
ایلمك واجب دكل مستحبدر پس وعدنده خلف مكروه اولور كراهت
تنزیهیه ایله بوحدیث شریف دلالتیله كه رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم بیورمشدر * قچنكه برآدم وعد ایلسه ووعده وفایی نیت ایلسه
بعده وفا ایتمسه اكا وبال یوقدر وامام احمد وتابعلری قتنده وعدنده
خلف مطلقـا حرامدر ایمدی بوخصوصده شـبهه خلاف وآیت
نفاق اولمغله سالكه لازم اولان بودركه محل خلافدن احتراز ایلیوب
لایق اولان وجه اوزره وعدنده خلف ایتمكدن پرهیز ایلیـه وعدنده
صادق اولمق ممدوح حق اولدیغندن اوتوری حضرت اسماعیل علیه
السلام حقنده الله تعـالی * انه كان صادق الوعد * دیو بیورمشدر
ووعدنك بیاننده علماء مفسرین دیمشلردركه بركیمسه ایله برمحلده ملاقی
اولمغه وعد ایلمشدی پس حضرت اسماعیل محل موعوده واروب اول
آدمی اوچ كون انده قتلا ندی تاكه وعدنه خلاف چیقمیه دیو بیان
ایلمشلردر (وغضبه باعث اولانلردن بری برمهمـه مشغول ویابرغم
وغصه لی آدمه ویا برمحزون كیمسه یه عرض حاجات ایتمكدر وغضبه
باعث صبیدن ومجنوندن وحیواندن صادر اولان اوضـاعدر مثلا

صبینك

صبینك چوق اغلمسی كبی وشیئك سوكمسی وطوارك سورچمسی كبی
وكاهی اولوركه بوسببلردن غضبناك اولان كیمسـه حیوانه سوكوب
لعنت ایتمكه وضرب ایتمكه باشلر وبوایشلر انواع غضبك قتی قبیحیدر
وبونك منشائی خبث طبیعتدر (تكمیم اخلاق علائیده بومحلی تفصیل
ایدوب دیركه تهذیب نفس وتبدیل خلق ایتمیان طائفه دن بعضیسی
شول مرتبه سلطان غضبه تابع ودائره عقل وفكردن منخلع اولورلركه
غضب افراد انسان شتم وضرب خدام وغلمان درجه سندن تنزل
ایدوب حیوانات عجم كه جمله حركتلری معقول ومناسب وموافق
مراد مالك وصاحب اولمق محالدر غضب وتهدید وشتم وضرب شدید
ایلر باركیر مسكین ضعف هزال وسیر علی الاتصالدن درمانده وزبون
ایكن ناكاه سورچوب دوشسه راكبی غضب وجنوندن ضرب
ومهزول پهلوسنی غرقه خون ایلر ویاتازیانه وچوبله كفلن یعنی صغریسن
موید ن بیرون ایلر ولعن انسـان ذوات اهل ایمانه غایتـده لازم
الاجتنابدر وشرع شریفده اندن منع عظیم وارد اولمشدر حتی برخاتون
حضرت رسول الله علیه السلام ایله حج سفرنده ایدی ناكاه دوه سنه
لعنت ایلدی حضرت پیغمبر علیـه الصلاة والسلام غایت محزون
اولوب فرمان ایلدیكه بوناقه ملعونه بزمله همراه اولمسون پس خاتونك
اثواب وهودجن آلدیلر وناقه یی عاری یولده قیوب بیـانه صالدیلر
(وبعض جهال كندی جهالتنی ختم وكندی كندویه شتم ایتمكه
شروع ایلیوب یره فلان بن فلانك طواری دیوكندویه ویافلانك
صاتدیغی دیو بانیجی بی كناهه قذف نامشروع ایلر وبعض جهـال
بومرتبه دندخی تنزل ایدوب جماد محضه شتم وضرب وادراك جزئیدن
بی بهره اولان اجسام ایله جنك وحرب ایلر كلید آچلمز ایسه شكست
ایتمك ایچون اوسننه بالطه صلار ودولبندی صارلمز ایسه یره اوروب
اوسننه دپه لر ایله چلار وقلم مرادی اوزره قطع اولمز ایسه غضبندن
شكسته ایدر ومدادی غلیظ اولور ایسـه دواتی یره اورر وبعض
سفها كشتی نشین اولدقده باد مرادی اوزره استمز ایسه بادهكـه

امر حقله مأموردر بی کامه شتم ایدوب نقط سو یلر و بونك امثالی
افعال که فی الحقیقه ایشلینه سبب ضحك واستهزا وعجبدر و بین
العقلا رسوایلغنه سببدر وانی شجاعت اکلیان جاهل ومغروردر وینه
طریقتده دیرکه بعضیلری کندی فعلنه غضب ایدر مثلا سور چوب
دوشسه ویا کیمسه کندینه احسان ایتمسه کندی نفسنه سوکر ولعنت
ایدر و بعضیلر کندی کندینی ضرب ایدر بودخی محض جهالتدر اما
مذکور غضبلرك الك یرامزی وقبیحی اولدرکه الله تعالی حضرتلرینك
امرنده ونهینده الله تعالی حضرتلرینه غضب ایلیه نیچون امرایتمش
ویا نهی ایتمش دیه ویاخود سنت رسولدن حضرت پیغمبر علیه
الصلاة والسلامه غضب ایده واکثری بوغضب برغیری شیئه غضبه
کلدیکندنصکره ویاخود برغیری کیمسه الله تعالینك امری ونهی
بودر ورسول اللهك سنتی بودر دینلدکده ظهوره کلور اوالکبسنك
مثالنی شیخ زاده رحمه الله *وماقدروا الله حق قدره* آیت کریمه سنده
تحریرایدرکه مدینه یهودیلرینك رئیسی مالك بن ضیف برکون یهودیلر حکایت مالك بن ضیف
ایله حضرت پیغمبر علیه السلامك مجلس شریفنه کلدیکه بعض
مسئله صوروب الزام ایتمك دعواسیله پس حضور نبی علیه السلامه
کلدیکنده رسول الله علیه الصلاة والسلام سؤال ایتدی مزبور مالکه
*طوغری سویله الله تعالی حضرتلری توراتده ان الله یبغض الحبر
السمین بیورمش میدردیدی معناسی بودرکه الله تعالی تحقیق سمین عالمی
سومز دیمکدر مکر اول رئیس علمالری اولان مالك سمین پلید ایدی پس
انکار ایتیوب بلی الله تعالی اویله بیورمشدر دیدی همان قومی مالك
اوزرینه باقشدیلر اول دخی غضبه کلوب ماانزل الله علی بشر من شیء
دیدی یعنی الله تعالی بشره کتاب قسمندن برشیء کوندرمشدر دیو
توراتی دخی انکار ایتدی پس یهودیلر رئیسلری ایله مجلس نبی علیه
السلامدن قالقوب کتدیکنده نه سوز سویلدك دیو رئیسلرینی مؤاخذه
ایلدیلر غضبم سببیله سویلدم دیدی انلرایتدیلر غضبه کلدکجه جونکه
دینکدن چیقارسك سن بزه رئیس اولمازسك دیو عزل ایلیوب غیریسن

نصب

نصب ایلدیلر (وسنته مثال روایت اولدیغی اوزره بردفعه هرون الرشید
مجلسنده حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلامك قباق سود یکی
ذکراولنوب سومسی سنتدر دیدکلرنده مجلسدن بری بن سومم دیو مخالفت
وعناد کوسترمکله امام ابو یوسف نطع دوشنسون وجلاد کلسون دیو
امرایلدی ایمدی بوندن فهم اولندیکه غضب که مخالفتدن نیچه مرتبه
یوقاریدر ونیچه کشی یی دینندن چیقارر بواجلدن رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیورمشدرکه *الغضب یفسد الایمان* وینه طریقتده
دیرکه اماکشی طاعته کاهللکندن ومعاصی یه حرکتندن و یاخود بعض
نافله لری ترك ایتدیکندن کندی نفسنه غضب ایلمك وامور شاقه یی
تحمیل ایلمك ویاخود عهد ونذر ایتمك که بوندن بویله نفسنی عبادته
جبرایلیه بوغضب مقبولدر غیرت دینیه دندر کذلك معاصی ومنکراتدن
برشیئی کوردکده غیرت زیرا حمیت دین ایچون غضب فی الله در ولکن
اعتدال رعایتی شرطدر پس قواده حد مشروعی تجاوز ایتمك کرك
مثلا بره کافر بره منافق بره زانی بره لوطی بره سارق دیمك کبی زیرا
بونلرك جمله سی حرام تهور اولمش اولور بلکه سوککه محتاج اولورسه
بره جاهل بره احمق دیه کذلك فعلده دخی حد مشروعی کچمیه مثلا
ضرب شدید ویاره لمق وتلف نفس ایتمك مرتبه لری اولمیه همان
معصیتدن کچمك وآیرمق ممکن اولمزایسه ضرب ایلیه اماضرورت
مقدارنجه ایدوب زیاده ایتمیه بوخصوصده محتسبلردن چوغی خطا
ایدوب حددن آشوررلر پس خیرلری شرلرینه دکمز اولور (واخلاق
علائیده دیرکه امام غزالی رحمه الله بیوررکه سلطان حال غضبده
رعیت اوزرینه حکم ایتمك روا دکلدر زیرا غضب آدمی کندی
خلقندن اخراج ایدر پس جائزدرکه حکمی ظلم وسیاستی جور اوله
مصنف رحمه الله اخلاق مزبوره ده دیرکه حدیث نبوی ونور حکمت
مصطفویده رسول اکرم ونبی محترم صلی الله علیه وسلم حضرتلری
لایقضی القاضی وهو غضبان بیورمشدر چون غضب فنون
جنوندن برنوع واقسام سکردن برقسمدر پس مجنونك عقد حکمی

فاسد وسكرانك بازار قضاسی كاسددر زیرا محل علم قلب ومنزل
فكر دماغدر ایكیسی دخی تنك وطار و پرد خان و شرار اولیجق دقایق
عدل وعلم وحكم انده نیجه ظاهر اولور وغضبك مضرت جسمانی
وروحانیسی بی حسابدر وكاه غضب فجأة موته سبب اولور زیرا حرارت
غریزیه قلبده در ومركب روح حیوانیدر غضب سببیله خارجه
متوجه اولیجق مركزنده كفایت مقداری روح قالمیوب موت مفاجأه
حاصل اولور و بعض خلفاء راشدین حین غضبنده اقامت حد ایتمكدن
امتناع وتأخیر ایدرلردی تاكه حال غضبده نفسه انتقام حظی بولنمیوب
خالصا لله اجرای حق اولمش اوله نتكیم حضرت فاروقدن حكایت
اولنور كه برسكرانه ملاقی اولوب اقامت حد شرعی یه متوجه اولدقلرنده
فحش وسقط وشتم وغلیظ سویلمكه باشلدی فی الحال طره سنی
قالدرمش ایكن ینه اورمیوب ایندردی بومعنایی ملاحظه بیوروب
تأخیر ایلدی وعمر بن عبد العزیز بركیمسه یه تعذیر امر ایتدكده اشكاره
فحش وشتمه باشلدی پس تعذیردن فراغت ایدوب اكر بنی غضبه
كتورمیدك سنی تعذیر ایدردم دیمشلر واخلاقده دیركه امزجهٔ بشریه بیان امزجهٔ بشریه
قبول غضبده برابر دكلدر بعضنك مزاجی كبریت و بارود مقوله سیدر كه
برشرر طوقنمغله یارلر بومزاجك صاحبی انتقامی موجب بر كلمه اشتسه
ویا مشاهده ایتسه فی الحال متألم اولوب غضبی علولنوب نصح وپند
دكل بلكه قید وبندله دخی دفع اولنمز و بعض مزاج روغن كبیدركه
برآز آتش اصابت ایلسه درون تابه ده براز ازار وغلیان ظاهر اولوب
بعده طوتشسه كرك كبریت وبارود كبی تیز دكلدر و بعض مزاج قوری
اودون كبی یانمسی وطوتشمسی اسان اما روغندن نیجه مرتبه اشاغیدر
و بعض مزاج یاش اودون كبی یانمه سی مدت وخدمت استر اما
طوتشدقدنصكره ادنی فراغتله منطفی اولمز و بومرتبهٔ اخیر عاقل حلیم
ووقور سلیم كیمسه مثالیدر و باعث غضب علی التدریج جمع اولمغله
بوقوت یرلشسه كركدر اول سببدن حدیث رسالت پناهیده * ایاكم
وغضب الحلیم * دیو وارد اولمشدر كذلك حدیث شریفده وارد

اولمشدر

اولمشدر كه انسان غضب حالنده برنیجه طبقه در بری اولدر كه غضبه
كج كلور وینه تیز كچر وبری دخی اولدر كه غضبه كج كلور اما كج كچر
بری دخی اولدر كه غضبه تیز كلور تیز كچر بری دخی اولدر كه غضبه
تیز كلور اما كج كچر بو اقسامك افضلی اولكیسیدر واقبحی قسم اخیردر
زیرا صفت غضب چونكه مذمومدر هر نه قدر قلیل اولورسه محمودحدر بیان مقام حلم
(بشنجی مقام حلم بیاننده در) حلم اكا دیرلر كه غضبی هیچ حركت ایلمیوب
سكون نفس اوزرینه اوله و بو خصلت كمال عقله وقوة غضبك انكسارنه
وعقله مطیع اولماسنه دلالت ایدر و بو حلم تحلمدن افضلدر زیرا تحلم
غضب حركتندنصكره انی یوتقمغه دیرلر كه كظم غیظدر بوایسه
زیاده مجاهده استر تاكه غضبی باصدیره پس بو محلده اوچ مقصد
واردر (اولكی مقصد حلمك فائده لری بیاننده در) بودخی درتدر اولكیسی
الله تعالی نك محبتیدر نتكیم عایشهٔ صدیقه رضی الله تعالی عنها حبیب
اكرم صلی الله تعالی علیه وسلمدن روایت ایدر غضب ایتدكده حلم ایدن
كیمسه یه الله تعالی نك محبتی واجبدر وفاطمة الزهرا رضی الله عنها
روایتنده بیورر الله تعالی پرهیز وحیا صاحبی اولان حلیمی سور وابرام
ایدوب فحش سویلینی سومز (ایكنجی فائده سی زینت اولوب محمد علیه
الصلاة والسلامه مطلوب اولماسیدر نتكیم ابن عیینه روایت ایدر كه
حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمك دعاسندندر * اللهم اغننی
بالعلم وزینی بالحلم وكرمنی بالتقوی وجملنی بالعافیة * اوچنجی فائده سی
علمه قرین اولماسیدر ویا انكله معا مأمور اولماسیدر نتكیم ابو هریره
روایتنده بیورمشلر علمی طلب ایلیوك وعلمله سكینت وحلمی طلب ایلیوك
وتعلیم ایتدیككز كیمسه یه وتعلم ایتدیككز كیمسه یه ملایمت ایدك وعلمانك
جبابره سندن اولمك تاكه جهلكز حلمكزه غالب اولمسون دردنجی فائده سی
رفع درجات وشرف بنیان تحصیلیدر نتكیم عبادة بن * صامت روایتنده
بیورمشدر اكاه اولك سزه خبر ویریمی الله تعالی سزك بنیا نكزی
جنتده نه ایله عالی وشریف ایلر ودرجاتكزی رفیع ایلر بلی یا رسول الله
خبر ویردیلر بیور دیكه جاهل اولانه حلیم اولك سزه ظلم ایدنه عفو

ايدك ومحروم اولانه اعطا ايدك وسزدن كسيلنى صله ايليوك ايكنجى مقصد
حلمك ثمراتى بياننده در يعنى حلمدن لين ورفق حاصل اولوب بنه انك
فوائدى واردركه بشدر اولكيسى جهنمك حرام اولماسيدر نتكيم
ابن مسعود رضى الله عنه سرور كائنات عليه افضل الصلوات دن
روايت ايدركه بيورمشدر سزه خبر ويرهيمى جهنمه كيم حرام اولور
وكيمه جهنم حرام اولور هرمرد غريب كه سوزنده وفعلنده ملايم اوله
ايكنجى فائده سى بمندر نتكيم عايشهٔ صديقه رضى الله تعالى عنها روايتنده
بيورمشدر رفق يمندر بوغونلق شومدر اوچنجى فائده سى خيردن
محروم اولمامقدر نتكيم جرير روايتنده بيورمشدركه رفقدن محروم اولان
خيردن محرومدر دردنجى فائده سى رفق صاحبنه زينتدر بشنجى فائده سى
الله تعالى حضرتلرينك محبتيدر نتكيم عايشهٔ صديقه رضى الله تعالى عنها
روايتنده بيورمشدر هرشيده كه رفق اوله اكا زين ويرر وهر يردنكه
رفع اوله اكا شين ويرر ومشارقده مذكوردركه بردفعه حضرت پيغمبر
عليه الصلاة والسلامه يهوديلر كلوب السأم عليك يا محمد ديديلر
حضرت عايشه انده موجود ايدى بو سوزدن غضبه كلدى زيرا سأم موت
معناسنه در پس بونلرك كلامنى رد ايچون (السأم عليكم وغضب الله
ولعنته) ديدى حضرت عايشه نك بو كلامندن حظلنميوب * عليك
بالرفق فان الله رفيق يحب الرفق * ديدى ديمك اولوركه اى عايشه
رفقدن وكوزل سوزدن آيرلمه الله تعالى حضرتلرى رفيق ايديجيدر
رفق ايده نى سور عايشهٔ صديقه ايتدى بانه ديدكلرينى اشتمدكمى
يارسول الله بلى اشتدم ولكن عليكم ديمكله انلرك كلامى رد اولوردى
زياده يه حاجت يوغيدى بيوردى ايمدى بودخى رفقك مرغوبيتنه
وفضيلتنه دلالت ايدر (اوچنجى مقصد حلمك طريق تحصيلى بياننده در
پس حلمى اولميان كمسه ابتداء تحمل ايليه يعنى كندى نفسنه حلمى جبر
ايليوب غضبنى دفع ايتمه ده تكلف ايليه تاكه واره واره عادت وطبيعت
اولوب حلم حاصل اوله وبوخصوصده ابو الدردا حضرت پيغمبردن
حديث شريف نقل ايدركه بيورمشدر حلم تحمل ايله وعلم تعلم ايله

حاصل اولور وبر كمسه كه خيرى اختيار ايلسه اعطا اولنور وبر كمسه كه
شردن صاقنسه الله تعالى حضرتلرى انى حفظ ايلر وبعض سلفدن
منقولدر ديمشكه بردلى مردار غضبناك كمسه ايله نيچه زمان ساكن اولوب
انك اذاسنه صبر ايتدم وطارلديغم وقت يوتقندم حتى ملكه صاحبى
اولوب حليم اولدم واخلاق علائيده يزاركه سقراط حكيمه ابناء دولتدن
كمسه لر قيز ويرمكه راغب ايكن بر بد خوى وناجنس دلازار خاتون
اختيار ايدوب الدى تاكه اول دلازارلك ايتدكجه وغضبه كتوردكجه
غضبنى يوتقنوب حلم خصلتنى تحصيل ايده يم ديو بو حكيم كامل انى
اختيار ايتمش (صاحب طريقت ديركه هر برخلق حسن تواضع اولسون
شجاعت اولسون سخاوت اولسون هب بو يوزدن تحصيل اولنور
يعنى نفسنه جبرا بوخصلتلرى اظهار ايتمكله خلق حاصل اولور
وهر يرامز خويى كيدرمسنه بو يوزدن تكليفه سعى ايليوب وضديله
چوق چوق عمل ايتمكله زائل اولور (منكرات قلبك يكرمى دردنجيسى (بيان آفات سوءظن)
رب العزته ومؤمنينه مجرد وهم وشك ايله سوء ظن ايلمكدر بوايسه حرامدر
الله تعالى حضرتلرى قرأن عظيمنده * ياايها الذين آمنوا اجتنبوا
كثيرا من الظن ان بعض الظن اثم * بيوردى معناى شريفى اى شونلركه
ايمان كتورديكز ظنك چوغندن اجتناب ايليوك تحقيق بعض ظن
وبالدر قاضى بيضاوى بيض الله وجهه بو آيت كريمه نك تفسيرنده
ديركه كثيرك مبهم اولمسى هرظن اولنان ظنده دوشنوب اهتمام ايتمكى
ايجاب ايدر تاكه ظنك قنغى قبيلندن اولديغى بيلنه زيرا ظن واردركه
اكا تابع اولمق واجبدر مثلا عمليا تدن دليل قطعى بولنميان يرده والله
تعالى حضرتلرينه حسن ظن ايلمك كبى وظن واردركه اكا تابع اولمق
حرامدر الهياتده ونبواتده ودليل قطعى يه مخالف اولان يرده يعنى
الله تعالى حضرتلرينك ذات وصفاتنى بلمده وپيغمبر عز عليه الصلاة
والسلامك رسالتنى بلمده ظن جائز دكلدر همان اعتقاد قوى لازمدر
ومؤمنلره دخى سوء ظن بو حرام قبيلندندر قطعيجه بيلمدكجه ظنله
برمؤمنى متهم ايتمسك كرك آيت كريمه ده اندن اجتنابله امر اولنمشدر وظن

واردركه اكاتابع اولمق مباحدر امور معاشيه كبي انتهى كلام القاضي
اماامور معاشده تبعيت مباح اولديغى نه نك كبى بر دفعــه رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم كورديكه اصحاب كزين خورمانك اركككندن
بهار قيروب ديشيسنه ضم ايدوب اشلار ايمشلر تاكه ميوه دار اولسون
اصحــابه ايتدى شونى شويله ايتمسه كز انلردخى برسنه ايتديلر اول قدر
ميوه سى اولمدى كلوب سرور كائنات عليه افضل الصلوات افنديمزه
واقع حالى عرض ايتديلر اول دخى سزده بلديككز كبى ايليوك *انتم
اعلم بامور دنياكم * بيوردى يعنى سز دنيــاكز اموربنه اعلم سكز يعنى
كنديته وحى اولنميان يرده واكر بندن سؤال ايدرسكز ديانت وآخرت
امرينى سؤال ايدك ديمكــدر ايمدى بوندن دخى فهم اولنديكه معاش
دنيويده اولان ظنه تبعيت مباحدر (كلدك طريقت كلامنه دير كه سوء
ظنك حقنده احاديثدن برى ابوهريره رضى الله تعالى عنه حضرتلرى
روايتيــدركه حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمشدر
ظندن صقنك زيرا ظن سوزلرك قتى يلانيدر وتجسس عيوب ايليوب
ارامك و بغض وحسد ايلمك دون همت اولوب آرديكزه كتمك اخوان
اولوب تكرينك عبادى اولك الله تعالى حضرتلرى امر ايتديكى اوزره
مسلم مسلمك قرداشيدر ايمدى لايق اولان بودركه كشى قرداشنه ظلم ايلميه
دخى تحقير وتخفيف اتميه تقوى بونده در ديو حضرت اوچ كره كوكسنه
اشــارت ايلدى و برحديثده مسلمك مسلمه قانى حرام وعرضى حرام
ومالى حرامدر الله تعالى سزك بدنكزه وصورتكزه واعمالكزه نظر اتمز انجق
قلبكزه نظر ايدركه برمؤمن قرداشكزه قلبكزده نه فكر يكز وار و برروايتده
برى بريكزك بازارينه كيروب متاعك بهاسنى زياده ايتمك وامام بخارى
روايتنــده بر رجل برغيرينك ديلديكى خاتونى طلب ايتمسون تا يانكاح
ايليه و ياترك ايدنجه ديو بومرتبه مؤمن مؤمنك حقنى كوزتمك سپارش
اولنمشدر اما اول كيمسه لركه آشكاره اهل معصيت واهل فسق اوله لر
وياخود ظن غالبى افاده ايدر فسق قرينه لرى اولان كيمسه لر كزلجه فسق
ايدرلر ايســه بزم اوزريمزه واجب اولان بودركه بوقسم طائفه يه لله

بغض ايده رز و بوسوء ظندن كلدر ايمدى مؤمنه لازم اولان بودركه
فسقه دلالت ايدر قرينه لرى ترك ايليه اكرفسق يوغسه دخى زيرا هم
خلق سوء ظنه دوشورر وهم كنديسين متهم ايدر مثلا فسقه هيئتنه
كيروب لبــاسين وصارغين انلره تشبه دن وايرلامقدن وچاغرمقدن
وبالجمله اهل فسق علامتلرندن پرهيز كار اولمق صلحــا شاننددر اما
ظاهر فسق وعلامتى اولميــان مؤمنه سوء ظن ايتمك دخى حرام اولمز
مادامكه اثرى كوكلدن طشره ظهور ايتمدكجه (سفيان ثورى رحمه الله
ديمشدركه ظن ايكيدر بريسى كناهدر كه برمؤمنــه بغير حق سوء ظن
ايده سك وانى سويليه سك (وايكنجى قسمى سوء ظن ايده سك امانى
اصلا ديله كتورميه سك ومختــار اولان كلامى بودر نتكيم حسد بابنده
ذكرى كچدى (وسوء ظنك ضدى الله تعالى حضرتلرينه ومؤمنينــه
حسن ظن ايلمكــدر پس اولكبسى كه الله تعــالى يه حسن ظن اوزره
اولمق مؤمنه واجبدر نتكيم بيان اولندى و بوخصوصده جابر رضى
الله عنه رسول الله عليه الصلاة والسلامدن حديث شريف روايت
ايدركه حضرت پيغمبر عليه الصلاة والسلام *سزدن بريكز اولمسون
الا ربكزه حسن ظن ايلسون بيوردى *وابوهريره رضى الله عنه روايتنده
احاديث قدسيه دن برحديثنده رسول الله عليه السلام ديمشدر كه
الله تعالى حضرتلرى بيورمشــدر* بن قولمك ظنى قتنده يم* وكذلك
ابوهريره روايتنده حضرت پيغمبر عليه السلام بيورمشدركه* حسن
ظن حسن عبادتندر* ووائله رضى الله عنه روايتنده رسول الله عليه
السلام حديث قدسيه دن برحديثنده ديمشدركه الله تعــالى بيورركه
*بن عبدمك بكا ظنى قتنده يم اكر خير ظن ايدر ايسه آنكيچون خير
اولور واكر شر ظن ايدر ايسه شر اولور* وابن مسعود رضى الله عنه
روايتنده بيورلمشدركه* اول الله حقيچونكه اندن غيرى تكرى يوقدر
برقول ربسنه حسن ظن ايلمز الا الله تعالى حضرتلرى اول قولنه ظننى
ويرسه كركدر زيرا خير يد قدرتنده در وابوهريره روايتنده بيورلمشدركه
الله تعــالى حضرتلرى يوم قيــامتده برقولنى جهنمه كتورلمسنى امر

بيان حسن ظن وفوائده

ایلدیکنده تمام جهنم کنارنه کلدیکنده حضرتکاه رب العزته قسم ایدوب دیه که یارحیم و یاغفور دنیاده سنك رحمتك بوللغنی بیلوب سکا حسن ظن اوزره اولدیغم معلوم عزتکدر دیو نیاز ایتدکده الله تعالی دن خطاب کلهکه قولمی جنته دوندرك بن قولمك ظنی قتندهیم* اما ایکنجیسیکه مؤمنلره حسن ظن ایلمکدر مشکوك اولان یرده وعدالتی ظاهر اولان یرده مؤمنه حسن ظن ایتمك مستحبدر و بوینله یرلرده فساده حمل ایتمك حرامدر (شیخ شعراوی رحمه الله منن نام کتابنده دیرکه عبد مسلمینه حسن ظن ایتمکه صالح دکلدر مادامکه کندی باطننی اخلاق رذائلدن پاك ایلمیه زیرا بر کمسهنك سیرتی یرامزاوله دنیاده وآخرتده یرامزلغه باعثدر پس سیرتی صاف اولمیان کمسه کندی نفسنه وصفاتنه قیاس ایدوب سویلر وسوء ظن ایلر بو کلامی ایراد ایلدکدنصکره شیخ نصیحت یوزندن دیرکه ای قرنداش اکرمؤمنلره حسن ظن ایدنلردن اولایم دیرسك اولا باطنکی رذائلدن پاك ایله والاقیاس نفسدن خلاصه مجال یوق زیرا اکرفرضا بر اجنبیه یه زنا ایتمکه میل ومحبتك اولسه وفرصتنی بولامیوب غیری کمسهیی اول اجنبیه ایله خلوتده و یاسو قاقده سویلشور ایکن کورسك اول کمسه یی کندی نفسکك صورتنه وتقاضاسنه حمل ایدوب سوءظن ایتمك مقرردر اما اکرسن عکس اوزره اولیدك انی حسن حاله حمل ایدردك نفسکه قیاسا ایمدی باطننی کناهدن پاك ایدهنك حالی اول کمسهنك حالنه بکزرکه الله تعالی حضرتلری عنین یرادوب جماع لذتن بلمز اوله اکراجنبیه ایله خلوت دخی ایلسه کوکلنه بر یرامز شی خطور ایتمز وشیخ افضل الدیندن نقل ایدرکه برانسان بالغی صتو بازار چارشوسنده کزر ایکن کورر ایسك وخلق جمعه نمازنده ایکن سن انی برعذر شرعی یه حمل ایله یاخود برعالمی و یابرصالحی ظلمهدن مال آلور ایکن کورر ایسك سن انی آشکاره حمل ایله که انی فقرایه بذل ایدر طریق شرعی ایله وکندی اندن یمز و برشخص کورسك که برخاتونله فسلده شور سن انی شوکا حمل ایله که انك زوجهسی و یامحارمندندر یاخود فتنهسی خوف اولمیان خاتونلردن

بیان آفات تطیر

اولمق اوزرینه حمل ایلیوب سوء ظندن اجتناب ایده لکن باطننی تطهیردنصکره اولمق کرکدر دیو قید ایلمش (منکرات قلبك یکرمی بشنجیسی تطیردر وطیره دخی دیرلر که بد فال طوتمق معناسنهدر بودخی حرامدر وحرمتنه دلالت ایدر حدیثدن بری ابن مسعود رضی الله عنه روایتیدر که حضرت پیغمبر علیه افضل الصلوات بیورمشدر که طیره شرکدر یعنی برشیئی شره علامت ایتمك طوشانك یول آشوری کچمهسنی شره علامت ایتدکلری کبی و بونك علاجی توکل ایله اولور و برحدیثده حضرت رسول الله *هامه وصفر یوقدر* دیو بیورمشدر هامه کیجه ایچنده اوتن بایقوشه بکزر قوشدر عربك زعمی بوایدیکه انتقامی النمیان مقتولك روحندن حاصل اولور وصفر عربك زعمی اوزره بریلاندر انسانك قرننده اولور آچ اولدقجه انسانی اصرر دیرلر و برروایتده حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم بیورمشدر *عیافه یعنی قوش اورکتمك و یاقوق صاغهمی کیدر صولهمی کیدر وطرق یعنی کاهنك کوچك طاشلر ایله ضرب ایتمسیدر و بوایکیسی سحره اعمالندندر دیمشلر وابن عمر رضی الله عنه روایتنده رسول الله صلی الله علیه وسلم *برمرضك سرایتی یوقدر فرس ومرئه وداردن غیریده شر وضرره برعلامت یوقدر بیوردی وابن عمر برروایتنده دیرکه حضرت محمد علیه السلام اوکنده برشیئده اوغورسزلق اولمسی مذاکره ایلدیلر حضرت پیغمبر علیه السلام بیوردیکه فرضا وارایسه ده اوغرسزلق آتده وعورتده وداردهدر و بواوچنده اولدیغی صورتده بنه سرایتی طبعی دکلدر انجق ضرر عین کبی مؤثر حقیقینك وضع ایتدیکی برخاصهنك اثریدر وانس رضی الله تعالی عنه روایتنده کلمشدرکه برآدم حضور نبی یه کلوب ایتدی یارسول الله بزبراوده ساکن اولوردق انده ایکن اهل واولادیمز ومالیمز چوق ایدی شمدی برغیری داره نقل ایلدك انده عددمز آز اولور مالیمز دخی قلیل اولور نه بیوررسکز یارسول الله دیدی حضرت پیغمبر علیه السلام ذروها ذمیمة* بیوردی معناسی اول داری مذموم اولدیغی حالده ترك ایدك مقدما حدیث

شریفده طیره مطلق شرك علامتیدر یوذکر اولنمغله بو ایکی حدیث متناقض اکلانور پس علمانك بعضیلری بو اوچ شیئده شوملغی تطیر معناسنده طونیوب دیمشلرکه عورتك شوملغی بد خویلغی ویا آغر نکاحی ویا طوغرمدیغیدر وآتك اوغرسزلغی شر کشلکیدر واوك اوغرسزلغی طارلغی یا نامرد بد قوکشیلغیدر (وکمال پاشا زاده قولنده اوك اوغرسزلغی ایچنده عبادت اولنمدیغیدر دیو ذاهب اولمشلر وعلمانك بعضیلری بو اشیایی بو معناره حمل ایتمیوب دیمشلردر که الطیرة شرك حدیثندن بو اوچی تخصیص اولنمش یعنی بو اوچده اوغرسزلق مقرر وانلر ایله تطیر شرك دکلدر غیریلرنده اوغرسزلق یوقدر وبونلرك شوملغی الله تعالی حضرتلرینك اذنیله اولوب زهر مثالی انلرده خاصیت قونمشدر اذن حقله سرایت ایدر کندی طبیعتیله دکل حکمانك ذاهب اولدقلری کبی کذلك حدیث شریفده * فر من المجذوم کما نفر من الاسد * بیورلمش دیمك اولور که جذاملی آدمدن یرتیجی حیواندن قاچدیغك کبی قاچ وبر روایتده * لا یورد ممرض علی مصح * یعنی خسته دوه صاغ دوه لر ایچنه کتورلمسون دیو بیورلمش ینه غیری حدیثده لا عدوی بیورلمش یعنی هیچ بر اصل تأثیر یوقدر ورسول الله علیه السلامك مجذوم آدم ایله طعام یدیکی واردر وبو حدیثلرك بینی نیجه توفیق اولنوردینلورسه پس علمامزك اکثری دیدیلرکه اول ایکی اولکی حدیثکه جذامدن قچمق وخسته حیوانی صاغنه قاتممقدر صیانت اعتقاد اوزره حمل اولنمشدر طاعونده اولدیغی کبی یعنی جذامدن ویا طاعوندن قچمدیغی صورتده کندینه سرایت ایلسه اول سرایتی باذن الله بلیوب واول مرضلر الله تعالی حضرتلرینك خلقیله ومؤثر حقیقینك تأثیریله اولدیغنی اکلامیوب کندی طبعیله سرایت ایتدیکنی اعتقاد ایتمك اجلیچون فرار ایله امر اولنمشدر زیرا بو اعتقاد محض شرکدر الله تعالی حضرتلرینك صفات الوهیتندن بری خلق ایتمکدر انده شریك قوشمق ذاتنده شریك قوشمق کبیدر ایمدی بو حدیثلر سرایتی الله تعالینك خلقیله اعتقاد ایتمینلری شرکدن صاقنمق ایچون

وارد

وارد اولدی بو اجلدن کمال پاشازاده (ان القرف من التلف) حدیثی تحقیقنده امام طحاویدن نقلا دیمشدر برآدمك اعتقادی اولسه که جمیع اشیا الله تعالی حضرتلرینك خلقیله در اکا طاعونه کیرمك وچقمق ضرر ویرمز دیمشدر اما بو حدیث مذکور بو کلامه مخالفدر زیرا سبب ورودی بودرکه برقوم کلوب پیغمبریمز حضرت محمد علیه السلامه دیارلری طاعونلی اولدیغندن شکایت ایدوب برچاره ارادقلرنده رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم * اول دیاری ترك ایدوب کیدك زیرا قرف تلفدن یعنی طاعونه یقین اولمق تلفدندر * دیو بیورمش وحضرت عمر رضی الله عنه طاعون اولمغله شامه کیرمدیکی مشهوردر وانك اعتقادی کمال اوزره ایکن واشباهده نقل ایدرکه بزازیه ده دیمشدر بر زلزله یه باشلدقده اودن صحرایه قاچمق مستحبدر پس بو کلام افاده ایدرکه برشهره طاعون کیردکده دخی اندن قاچمق جائزدر اما صحیحیندن نقل اولنان حدیث شریفده که پیغمبر آخر زمان علیه صلوات الرحمن * چن بر یرده طاعون اشتسه کز اول یره کیرمك وانده بولنورسه کز چقماك * دیو بیورمشدر وابن ملك دیرکه فتنه خوفندن خلقك اعتقادینی صیانت ایچوندر تا که اولمری طاعونی کورملرندن وصحتی قاچمه لرندن اعتقاد ایلمسونلر کالدك طریقت کلامنه وعلمامزك بعضیلری دیرلرکه لا عدوی حدیثنده منفی اولان بالطبع سرایت ایتمسیدر یوخسه الله تعالی حضرتلرینك اذنیله وخلقیله سرایت ایتمسی منفی دکلدر تا که هم احادیث بینی توفیق اولنوب وهم اطبانك قوللری مابینی توجیه اولنمش اوله زیرا طبیبلر اتفاق ایلمشلردرکه یدی مرض واردرکه سرایت ایدر اولکی جذام ایکنجی کیچك واوچنجی چیچك ودردنجی قیزاموق وبشنجی اغز قوقسی والتنجی کوز اغریسی ویدنجی امراض وبائیه در وامام تورپشتی رحمه الله بو قولی مقبول طوتوب اختیار ایلمشدر فقیر ایدرین اکثر علمانك دخی کلامنده بو قولك مقبولیتنه اشارت واردر زیرا احادیثی صیانت اعتقاده حمل ایدرلر وبو امراضك اذن حقله عادتا اولان سرایتنی نفی ایتمز انجق

حكماء جاهليه اعتقادنجه الله تعالينك اذننه وخلق ايتمسنه قائل اولمقسزين بونلره طبعا تأثير ايدر اعتقادينه ذاهب اولمسونلر ايچون صيانت وحكماء اسلاميه اعتقادنجه الله تعالى حضرتلرينك اذنيله وخلقيله عادتا سرايت ايتمك محقق ومثبتدر ديمكه راجعدر نتكيم شرح مشارقده (لايورد ممرض على مصح) حديث شريفي تحقيقنده ابن ملك بوايكى علته اشارت ايتمشدر وفقها ديمشلردركه بركيمسه برصبيى غصب ايدوب طاعونلى يره كتوروب صبى مطعونا كنسه كتورندن ديت حكم اولور واشباه ونظائر نام كتاب معتبرده ديمشدركه طاعوندن دوا ارامق وعلاج ايتمك شرعيدر ولكن زمانه مزك طبيبلرى اندن غافللردركه اصلا طاعونلى آدمه يابشمزلر قتلرنده حرام مقوله سى برمعنادر وبواعتقادلرى خطادر لازم اولان بودركه اطبانك حاذقلرى وصيت ايلدكلرى اوزره وبا ايامنده مسهل شربتله كنديني پاك ايليوب چوق يمكدن ورياضتدن صقنوب مزاجنى اعتدال اوزره طوتوب حمامه وارسه چوق اكلنميه وآغر خدمتلره يابشميوب وجودينى اضطرابه دوشورميوب سكون وراحتده مداومت ايليه وعفونتلى هوادن اجتناب ايليه ورئيس اطبا ابوعلى سينادن نقل ايدر طاعونك بدنده ظهورى قتنده ابتدا علاجى نيشتر اوروب قان آقتمقدر وتأخير ايتمك كرك زيرا قان او يوشوب اقز اولور پس بويله اولنجق يابچه شيشه ايله قان آلهلر اما اكر تأخير اولنور ايسه اول قانك اويوشماسى تاقلبه سرايت ايدوب علاجى ممكن اولماز (وطاعونك علاجى قابض وبارد شيئله صارمق وبغلمق كرك مثلا سركه ايله اوستوبج ياخود كل ياغى ياخود المه ياغى ياخود مرسين ياغى كبى شيلر ايله ياغليه لر بومحله وارنجيه دك اشباه كلاميدر اما طريقتده دير كه طيره نك ضدى فالدر كه مراده موافق بركوزل سوز اشتمك يا صلحادن برينى كورمك ويا ايام شريفه ده برينه ايرشمك كبى بونلرى مبارك عد ايتمكه فال ديرلر ايمدى بو يوزدن فال طوتمق مستحبدر ودليللرندن برى انس رضى الله عنه روايتيدر كه سرور كائنات عليه افضل الصلوات * عدو وطيره

ممنوعدر

ممنوعدر اما بنى فال مسرور ايدر ديديلر اصحاب فال ندر يا رسول الله ديدكلرنده سعادتله بيورديكه بركلمهٔ طيبه اشتمكدر نتكيم حضرت انس رضى الله عنه نقل ايدر حضرت پيغمبر عليه الصلاة والسلام ايله برحاجتله يوله چيقديغمزده يا راشد يا نجيح كلمه لرينى اشتديكنده مسرور اولوردى وكريه عد اولنور برشيئى كوردكده بود عاينى اوقومغى امر ايلمشدر (اللهم لايأتى بالحسنات الاانت ولاحول ولاقوة الابك) پس بووجه مشروح اوزره اولان فالده الله تعالى حضرتلرينك جانبندن بشارت وخير وحصول مراد طلبندن غيرى غائبه حكم ايتمك وتطير ايتمك كبى قانون شرعه مخالف نسنه اولمغله مقبولدر اما فى زماننا قرأن فالى ياخود دانيال فالى وامثاليكه غيبدن خبرى وقرأن عظيمله تطيرى متضمن اولدقلرى سببدن اكا فال ديمز بلكه استقسام ازلام قبيلندن اولمسيله استعمالنه وحقيتنه اعتقادينه هيچ برحالله رخصت يوقدر واستقسام ازلام جاهليت زماننده مابينلرنده حكومت ايچون اوچ حصه تقسيم ايتدكلرى قلملردر وحكومتلرى بركيمسه برشيئى حكم مراد ايتدكده اوچ قلمك برينه بكا ربم امر ايتدى وبرينه نهى ايتدى يازوب وبرينى بوش ايلقويوب بعده كيف ماتفق ايچندن برينى آلوردى اكر امر يازيلان قلم چيقسه اول عمله يابشور ايدى ونهى قلمى چقسه يابشمز ايدى وبوش چيقسه تكرار قارشديروب چقارردى پس بوكا مشابهت اولمغله * انه لقول فصل وما هو بالهزل * قول كريمى مقتضاسنجه منع اولنمشدر وعذاب آيتى كلورسه تطير معناسى بولنور پس بواجلدن بومحلده امام بركوى نعوذ بالله تعالى ديوب بوخصوصده الله تعالى يه صغنمشدر وديمشدر انجق فال مراده موافق اولان كلمه ايله تيمن وتبركدر سلام وسعيد وسعادت كلمه لرينى اشتمك كبى وصلحايى كورمك وبوكا بكزر مبارك شيلردن اوغور ومباركلك طوتماق فالدر زيرا بونلرده تطير يوق وغائبه حكم دخى يوق انجق حسن ظندن ناشى برتوجهدر

بيان آفات بخل

(آفات قلبك يكرمى التنجيسى بخلدر وبخل اكاديرلركه شرعا اوزرينه مال جهتندن واجب اولانى ومروت يوزندن قادر اولديغنى ويرميه

فرضا برآدم اوزرینه واجب اولان زکوتی ویرسه امامروت جهتندن
لازم اولانیکه اقرباسندن وقوکشیلرندن فقرایی اطعام وضیافتله
بهرمند ایلمسه ینه بخیلدر ومروت اشخاص وازمان ایله وحالات ایله
مختلفدر مثلا برفقیر آدم برجزئی نسنه‌یی ویرمك مروته مانع اولمز اما
غنینك مروتنه مانعدر (صاتی و بازارده قتی تدقیق ایتمك یعنی بحجغه
وارنجه وزیاده حساب ایتمك مروته مانع دکل انجق کفن وقربان
المقده تدقیق ایتمك کرك بلکه بهاسنی زیاده‌جه ویرمك کرك تاکه
بخیللکدن قورتله وضیافتلرده اینجه اینجه طبق ایشلرینی ایتمك صاحبنك
حالنه کوره اولورایسه قایرمز اماقدرت وارایکن قلت اوزره ایدر ایسه
مروتنه مانعدر و بالجمله مروتك برحد معینی یوقدر لکن عقل صحیح ایله
معلوم اولور حتی شاعرك هجوی خوفندن غنی عرضنی صاتون آلمق
ایچون برازمال ویرمز ایسه بخیل اولمش اولور وویرمسی واجب دکل
ایسه ده زیرا پیغمبر آخر زمان علیه صلوات الرحمن * ماوقی به المرء
عرضه فهوله صدقة * بیورمشدردیمك اولورکه نه‌شیئله آشی عرضنی
بکلرایسه اول شیئ اکا صدقه‌در حاصل کلام مال فائده ایچون طوتلور
ایمدی بریرده که فائده امید اولنور انده مال بذل اولنمق کرك امابخلك
قتی پرامزی اولدرکه ایله یدرمدیکندن غیری کندی دخی یمیه وکییه
بیان اسراف
و بوقسم بخله شح وصاحبنه شحیح دیرلر (یکرمی یدنجیسی اسرافدر
واسراف اکا دیرلرکه شرعا ومروة برمالی طوتمق واجب اولان یرده
طوتمیوب انی بذل ایلیه‌سك ومروت غیری یی تمکین اولدیغی مقداری
فائده‌لندرمکه بررغبت صادقه‌در وفتوت مروتدن اخصدر زیرا فتوت
بذل فائده دن غیری اذایی منع ایلیوب ذله‌لردن کچمك وعوراتی ستر
ایتمکدن عبارتدر وبخل واسرافدن هربری شریعته مخالف اولان
یرده حرامدر ومروته مخالف اولان یرده کراهت تنزیهیله مکروهدر وبو
ایکیسنك ضدیکه افراط وتفریطك ما بینیدر بذله میل ایتمکله سخاوت
وجومردلکدر و بوسخاوت نیل ثواب وفضیلت ایچون واجب اوزرینه
زائد مالی بذل ایدر یرملکه در ولکن تقتیردن واسرافدن احتراز برله

تنکیم قرآن عظیم الشانده ایکیسندن حذر ایدوب ماینندە اولان
سخا وکرمی اختیار ایدنلر ملوم ونادم اولمدقلرینی بیان ایلمشلردر
وسخانك اعلی مرتبه‌سی ایثاردرکه کشی کندی محتاج ایکن مالنی بذل
ایتمکدن عبارتدر و بومرتبه ایثارك افضلیتنه قرآن عظیم الشاندن
دلیل * ویؤثرون علی انفسهم ولوکان بهم خصاصة * آیت کریمه‌سیدر
اصحاب کرامدن وانصاردن رضی الله تعالی عنهم اجمعینك مدحی بابنده
نازل اولمشدر تنکیم شیخ زاده انوار تنزیل حاشیه سنده یازمشدرکه
اول وقتده که حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله بنی نضیردن مال
غنیمت آلدی انصاردن ثابت بن قیسی دعوت ایلدی و بیوردیکه وار
قومکی دعوت ایله ثابت ایتدی خزرجی دعوت ایده‌ین یوخسه اوس
قبیله سینمی خیر انصارك جمله سنی دعوت ایله دیدی معلوم اوله که
مهاجرین رسول الله علیه السلام ایله مکهٔ مکرمه دن مدینهٔ منوره‌یه
رحلت ایدنلره دیرلر وانصار مدینهٔ منوره ده کندینه تبعیت ایدوب
یاردم ایدنلره دیرلر و بوانصار ایکی قبیله ایدیلر بری اوس وبری خزرج
قبیله سی ایدی پس ثابت حضرتلری جمله سنی دعوت ایلدی وکلدکلرنده
رسول اکرم کلامه بدأ ایلیوب لایق اولان وجه اوزره الله تعالی
حضرتلرینه حمد وثنا ایلدی بعده انصاری ذکر ایلیوب مهاجرینه
ایتدکلری ایلکلرینی وکندی مسکنلرینه قوندوروب خوش
طوتدقلرینی یاد ایلدی زیرا مهاجرینك جمله سی انلرك اولرنده ساکن
اولوب ومالرنده تصرف ایلیوب هیچ ما بینلرنده آیرلق وسچیلك
یوغیدی حتی شومرتبه مهاجرینه محبتلری وار ایدیکه مهاجریندن
برینك خاتونی اولمسه انصاردن خاتونی ایکی اولان کمسه برینی
اطلاق ایدوب اکا نکاح ایتدیرردی پس رسول کبریا صلی الله علیه
وسلم انصاره بیوردیکه الله تعالی حضرتلرینك احسان ایتدیکی غنیمتی
دیلرسکز جمله کز ما بیننده قسمت ایده‌لم یاخود جائز کوررسکز بوغنیمتی
مهاجرین بیننده تقسیم ایده‌لم تاکه سزك منزللریکزدن چیقسونلر
وسزه بار اولمق ایچون کندیلرینه منزل آلسونلر حضرت پیغمبر علیه

السلامدن بو كلامى اشتد كلرنده انصاريدن سعد بن عباده وسعد بن
معاذ رضى الله تعالى عنهما جمله سنك اتفاقيله كلامه كلوب ايتديلر
يارسول الله بز راضى يز سز جمله غنيمتى مهاجرين بيننده تقسيم ايليوك
وانلر ينه منزللريمزده ساكن اولسونلر ديديلر وانلرك كلامندنصكره
جمله انصاريك زبان اولوب رضينا وسلمنا ديديلر حضرت پيغمبر آخر
زمان عليه صلوات الرحمن انلرك بو كلامندن محظوظ اولمغله ال
قالديروب * اللهم ارحم الانصار * ديو دعا ايتدى اول وقت انلرك
مدحى حقنده مذكور آيت كريمه نازل اولمشدر و بو آيت كريمه انلرك
سائر ايثارلرينه دخى دلالت ايدر و جمله ايثارلرندن برى دخى بودر كه
انصاردن برينه بر پشمش قوزى باشى هديه كلسه كندى محتاج
ايكن شايد قوكشم بندن زياده محتاج اوله ديو ايثار ايدوب اكا
كوندرر ايدى واول قوكشى دخى بو نيتله برقوكشيسنه كوندرر ايدى
حتى بو منوال اوزره يدى خانه يه دك دور ايدوب اول كون ينه اولكى
صاحبنه اول باش واصل اولمق واقع اولوردى شو مرتبه ماپينلرنده
كمال محبت موجود ايدى وجمله ايثارلرندن برى بودركه بردفعه
حضرت محمد عليه الصلاة والسلامه برآج آدم كلوب يارسول الله بنى
اطعام ايله ديدى حضرت پيغمبر عليه السلام ازواج مطهره سنك
حجره لرينه آدم كوندروب طعامدن برشىء وارميدركه بو آدمى اطعام
ايدهلم ديو استخبار ايتدى وران آدم جمله حجراتى دور ايدوب برلقمه
طعام بولمديغندن خبرو يرديلر رسول الله عليه السلام اصحابنه خطابا
ايتدى بو آدمى اراكزدن كيم اطعام ايدر انصاردن ابو طلحه رضى الله
عنه اياغه قالقوب بن يارسول الله ديدى واول آدمى آلوب اوينه
كتوردى واهلندن طعام استدى اهلى خبر و يرديكه برآدمه كفايت
مقدارى طعام واردر ولكن صبيان آچلردر ابو طلحه خاتوننه ايتدى
اوغلنجقلرى اويوت وطعامى اوكومزه كتور ديككده مومك فتيلين
آل وسويندور مومه حاجت دكلدر پس خاتون بو منوال اوزره طعامى
كتوردى ومومى بردخى ياقديلر وكنديلرى دخى آكل شكلنده اولوب

قراكولقده مسافر ايله معا چناغه ال صونرلردى وچكه اوينادرلردى
پس مسافر قارنن طيوروب وانلر برلقمه يميوب اول كيجه يى اويلجه
كچورديلر على الصباح ابو طلحه حضرت پيغمبر عليه السلامه كلديكنده
حضرت رسول الله ايتدى * لقد ضحك الله من فلان وفلانة * بيوردى ديمك
اولوركه خدا حقيچون الله تعالى حضرتلرى فلان آدمدن وخاتوندن
راضى اولديكه مراد ابو طلحه وخاتونى ايدى شيخ زاده بو محلده برسؤال
ايراد ايدوب ديمشدركه بونلر غيره ايثار ايتملرى سببيله مدحه ندن
مستحق اولديلر حال بو كه حديث شريفده كلمشدركه دينارك افضلى
اول دينار دركه كشى كندى نفسنه واهل وعيالنه انفاق ايليه ورسول
الله عليه الصلاة والسلامه صدقه دن سؤال اولندقده افضل
صدقه كشينك اهل وعيالنه انفاق اولناندر ديو جواب ويرمشدر پس
افضل طورر ايكن نيچه انى ترك ايدوب باخصوص احتياجلرى وار
ايكن غيره ايثار ايتملرى مدحى موجب اوله (جوابى بودركه حديث
شريفلر اول كيمسه حقنده دركه فقره صبرى اولميوب سؤال ايتمك
خوفى اوله يوخسه فقره صابر اولنلر كندى نفسنه غيرى يى ترجيح
ايلمك اولى وافضلدر انصار رضى الله تعالى عنهم بو خصلتله موصوف
اولد قلرين الله تعالى حضرتلرى قرآن عظيمده بيان ايلمش و بو
* والصابرين فى البأساء والضراء * آيتى انلرك شان شريفلرنده نازل
اولمشدر كذلك شيخ زاده رحمه الله نقل ايدركه ابى حسن انطاكى
رحمه الله ديمشدركه مشاهده مز اولمشدركه رى شهرى قريه لرندن
برقريه ده بردفعه اوتوزاردن متجاوز كيمسه جمع اولوب سفره يه اوتورديلر
ولكن عددلرينه كوره طعاملرى آز اولوب ايكى اوچ اتمك ايدى فقط انى
سفره يه طوغراديلر وشمعى سويندرديلر وطعامى يركبى اولديلر بعده
فارغ اولوب سفره يى قالدرديلر نظر ايليوب كوردك كه طعام قونلديغى
حاليله قالديرلدى برى برينه ايثار ايتملرى سببيله انلردن بريسى طعام
ايتمامش انتهى كلام الشيخ كذلك ايثارك مقبول اولمسى خصوصنده
هل اتى سوره سنك نزوليدر تنكيم قاضى بيضاوى بيض الله وجهه

تفسیرنده ابن عباس رضی الله عنهما روایتیله بیان ایدرکه بردفعه
حضرت حسن وحسین رضی الله عنهما خسته اندیلر پس رسول الله
علیه الصلاة والسلام اصحابندن برقاچ کیمسه ایله کلوب خسته‌لکلرین
دولاشدیلر پس اصحاب بیت علی دن چیقارلر ایکن دیدیلرکه یاعلی
اوغللرك صحتیچون برشیٔ نذر ایلسنك معقول ایدی پس حضرت علی
وفاطمه وجاریه‌لری معا حضرت حسن وحسین اگر شفا بولورلر ایسه
اوچر کون لله صائم اولالم دیو نذر ایلدیلر باذن الله حضرت حسن
وحسین صحت بولوب بونلر دخی نذر ایتدکلرینی یرینه کتورمکه عزم
ایتدیلر لکن طعام قسمندن برشیٔ اولمامغله حضرت علی شمعون
خیبریدن اوچ اولچك شعیر استقراض ایدوب حضرت فاطمه براولچکنی
اوکودوب ویوغوردی وبش کیرده یاپدی اخشام وقتنده افطار ایچون
اوکلرینه کتوردی همان برمسکین کلوب (السلام علیکم یااهل البیت انا
مسکین من مساکین المسلمین بنی اطعام ایلیوك الله تعالی حضرتلری
سزی جنت طعاملرندن اطعام ایلسون دیدی انلر دخی ایثار ایلیوب اول
کیرده‌لری اول مسکینه ویردیلر وکندیلری ساده صو ایله افطار ایدوب
ینه ایرتسی کون صائم اولدیلر واول کون دخی براولچکنی جاریه
اوکودوب اتمك یاپدی ینه وقت اخشامده بریتیم کلوب بومنوال اوزره
طعام ایستدی واکا طعاملری ویروب کندیلری اول کیجه دخی صبر
ایلدیلر اوچنجی کون صائم اولوب بومنوال اوزره افطار وقتنده براسیر
کلوب قارنم آچدر لله بنی اطعام ایدك دیرانی دخی اطعامله ایثار ایدوب
کندیلری طعام لقمه‌سین طاتمدیلر پس علی السحر علی رضی الله عنه
حسن وحسینی اللرندن الوب حضور نبی‌یه کلدی رسول الله صلی
الله تعالی علیه وسلم سؤال ایتدی بو اوغلنجقلرك دترشمسنه باعث نذر
حضرت علی قضیهٔ اعلام ایلدی پس حضرت پیغمبر علیه الصلاة
والسلام قیزی فاطمه‌نك حالنی کورمك ایچون حجره سنه توجه ایتدی
فاطمهٔ محرابنده بولدیکه قارنی ظهرینه یاپشمش وکوزلری باتمش حضرت
پیغمبر علیه الصلاة والسلامك خاطر شریفنه نوعا کدر پیدا

اولمش

اولمش ایکن درحال حضرت جبرائیل علیه السلام نازل اولوب هل اتی
سوره سن کتوردی وایتدی یا محمد الله تعالی حضرتلری
بوسوره سنده اهل بیتك حقنده تهنیه ومبارك باد ایلدی نتکیم سورهٔ
مکرمه‌ده بوصبرلرك مکافاتنی بیان ایلیوب بیورمشدر *وجزاهم بما صبروا
جنة وحریرا لایرون فیها شمسا ولازمهریرا * وشیخ زاده بوسوره‌نك
تحقیقنده دیمشدرکه حضرت علی حقنده نازل اولمشدر دیمنك سببی
اعتبار یله دربوخسه عموم لفظك دلیلیله جمیعا اهل ایثار واحرار و
شاکرین واخیار حقنده نازل اولمشدر انتهی واشباه ونظائرده دیمشدرکه
قربانده ایثار اولمز یعنی طاعت وعبادت مقوله‌سی اولان یرده غیری یی
ترجیح ایتمك مکروهدر مثلا آبدستده و یاغسله وافی اولاجق صوکندنده
وار ایکن غیری یه ایثار ایدوب کندی تیمم قیلق وطالب علم غیری
طالبی ترجیح ایدوب درس نوبتن ویرمك وکندی صف اولده ایکن
غیره یرین ویرمك جائز دکلدر زیرا عبادتك فرض اولماسندن مراد
تعظیم واجلالدر ایثار ایدنجه تعظیمی ترك بولنمش اولور بوسببدن عبادت
مقوله‌سنده مکروهدر اما مال ونعمتده کندو نفسندن ایثار اینسه مکروه
دکلدر زیرا بو ایثار نفوسه متعلق اولان یرده در حتی منیة المفتیدن نقلا
دیمشدر برفقیر محتاجك برقاچ اقچه‌سی اولوب فقرایه ایثار ایتمك مراد
ایلسه اگر بلورسه که شدت فقره صبر ایده بلور ایثار ایتمك افضلدر
کندی یمه‌دن واگر صبره تحملی یوغیسه کندی نفسنه خرج ایتمك
افضلدر غیریدن وینه فروق نام کتابدن نقل ایدرکه برکشینك آبدستنه
یتجك قدر صویی وار ایکن نماز وقتی کلسه برغیری محتاجه ایثار ایتمك
جائز دکلدر اما برآدملك سدرمق ایده‌جك قدر طعامی اولوب برغیری
کیمسه آچلقدن جان ویرمك استنسه اول طعامی اکا ایثار ایدوب ویرسه
وکندی آچلقدن وفات اینسه دخی برشیٔ لازم کلمز و بو ایکی مسئله‌نك
فرقی بودرکه اولکیسنده آبدست المق حق الله درانی ایثار ایتمك اولمز
اما ایکنجیده طعام حق نفسدر انك ایچون ایثار ایتمك جائزدر انتهی پس
معلوم اولدیکه حق الله دن غیری یرلرده ایثار صابر قوللردن اولو

خصلتدر واولياء الله مقاماتندن بر اولو مقامدر تتكيم شقايقده
يازمشدر كه شيخ ابن وفا حضرتلريكه قسطنطينيه ده مدفوندر
حال حياتنده ايكن زمانه سنك خليفۀ اسلامی كندی بنت كريمه لرينی
وزرادن برينه تزويج ايلمك ايچون شيخ مذكوره سپارش ايدرلر ومقابله سنده
علی طريق الهديه قرق بيك سكۀ عثمانی اقچه كوندرر شيخ مذكور
ديركه حالا بو شهرده برنفسی مبارك عزيز واردركه شيخ مصلح الدين
قوجوی ديرلر هرجهتله بزدن بوخدمته اولی و بو هديه يه مستحق
وسزاواردر اكا كوتورك ديو مبلغی كندی طرفندن ايثار ايدر اولياء الله
حضورنده مال ايثار ايتمك دكل جان دخی ايثار ايدرلر تتكيم اولياء الله دن
بر طائفه يی بر تهمتله متهم ايدوب بی كاه حضور پادشاهی يه كتوررلر
قتل اولنملرينه فرمان اولندقده هر بريسی كندی عمرندن رفيقنه برقاچ
نفس ايثار ايتمك ايچون جلاده اوكنه كتمده بر برينه تقدم رجاسنده اولورلر
پادشاه كوردكده بونلرك كيفيت حالی تفحص اولنسون ديو فرمان ايدر
فی الواقع اولياء كباردن اولدقلری ظهور ايدر ايثارلری بركتيله كنديلرين
تهمتدن وقتلدن خلاص ايلديلر كلدك طريقت كلامنه دير ايثار
خصوصنده وارد اولان حديثدن بری ابن عمر رضی الله عنه روايتيدر كه
فخر عالم صلی الله تعالی عليه وسلم بيورمشدر بر كيمسه كه مشتهياتدن
برينی آرزو ليوب بنه اول آرزوينی غيره رد ايتمكی نفسنه ايثار وترجيح ايلسه
الله تعالی حضرتلری انی يارلغار وحضرت عايشه رضی الله عنها
روايتنده ديمشدر كه حضرت محمد صلی الله تعالی عليه وسلم اوچ كون
متواليا طوق اولمشدر واكر ديليدك طوق اولوردق لكن نفسيمز
اوزره غيریٔ ايثار ايدردك وسخاوتك فضيلتی بابنده وارد اولان
احاديثك بری ابو هريره رضی الله عنه روايتيدر كه پيغمبريمز صلی الله
عليه وسلم بيورمشدر بالبداهه حديثی نظمله تحريره كتوردك قطعه لمحرره
* سخا جنت ايچنده براغاچدر * سخی اولان طوتر انك بداغك *
* بداق انی قومز البته آخر * كتوروب جنت ايلر صوك طوراغن *
* بخل دخی جهنمده اغاچدر * بخيل اولان انك طوتمش بداغن *

* بوداق انی قومز حتی ايديه * جهنمده آنك دخی طوراغن *
وابو هريره رضی الله عنه روايتنده رسول اكرم عليه الصلاة والسلام
* سخی اولان كيمسه تكريسنه قريب وانسانه قريب وجنته قريبدر
وجهنمدن بعيددر و بخيل اولان كيمسه الله تعالی حضرتلرندن بعيددر
وناسدن وجنتدن بعيد وجهنمه قريبدر وسخی اولان جاهل الله تعالی
حضرتلرينه بخيل اولان عابددن مقبولدر بيورمشدر وابن عباس
رضی الله عنه روايتنده رسول اكرم عليه السلام بيورمشدر كه سخاوت
الله تعالی حضرتلرينك خلق اعظميدر وابو هريره رضی الله تعالی عنه
روايتنده بيورمشدر كه آكاه اولك كه هر جومرد كيمسه جنتده اولمق
الله تعالی حضرتلرينه واجب مقوله سيدر و بن دخی اكا كفيلم وآكاه
اولك كه هر بخيل جهنمده اولمق الله تعالی يه واجب مقوله سيدر و بن
بوكا كفيلم اصحاب ديديلر كه يا رسول الله بو جومرد و بخيل ديديككز
كيملردر رسول الله عليه السلام بيورديكه جومرد اولدر كه كندی
مالنده الله تعالی حضرتلرينك حقوقيله جومردلك ايليه وبخيل
اولدر كه حقوق اللهی منع ايليه وريسنه بخيل اوله يوخسه جومرد
اول دكلدر كه حرام اولوب اسرافله خرج ايده (اما بخل بياننده ايكی بيان آفات بخل
بحث واردر اولكی بحث بخلك غائله لری وسببلری وآفتلری بياننده در
اما اولكيسی كه غائله لريدر قرآن عظيمده ذكر اولنديغندن غيری
حديث شريفده دخی ابو سعيد خدری رضی الله تعالی عنه روايتنده
كلمشدر كه رسول اكرم صلی الله عليه وسلم بيورمشدر * ايكی خصلت
واردر كه مؤمنده جمع اولمز بری بخل و بری سوء ظن (وابو بكر صديق
رضی الله عنه روايتنده دخی بيورمشدر انسانده شر اولان خصلتلردن
بری بخل قوی ايكنجی مخنثلك وعبد الله ابن عمر رضی الله عنه روايتنده
دخی بيورمشدر كه بو امتك اولنك صلاحی زهد ويقين ايله در وآخرنك
هلاكی بخل ايله واملله در اما بخلك سببلری اوچدر (اولكيسی حب مالدر
مطلق قوام بدن ايچون وتصدق ايچون واقامت واجب ايچون دكل
اما بونلردن بری ايچون مالی سومك اولنجه بخله مانع اولماز و بو حب مال

بيان آفات حب مال

آفات قلبك بكرمى سكز نجيسيدر اما حب مال اكر حرام ماله اولور
ايسه حرامدر واكر حلال ماله محبت اولورسه حرام دكل اما مذمومدر
نتكيم الله تعالى حضرتلرى قرآن عظيم الشانده * انما اموالكم واولادكم
فتنة والله عنده اجر عظيم * بيورمشدر معناى شريفى انجق سزك
اموال واولادكز برفتنه وبلادر اجر عظيم الله تعالينك حضور
عزتنده در اكا سعى ايليوك تاكه واصل اوله سز ديمكدر (وعبد الرحمن
بن عوف رضى الله تعالى عنه سرور كائنات عليه افضل الصلواتدن
روايت ايدركه بيورمشدر شيطان لعين ديمشدركه البته مال
صاحبى بندن قورتلوب سالم اولمز اوچ آفتدن برى ايله انك اوزرينه
حواله اولوب اخشاملرم صباحلرم وبر آفتى بوكه حلال اولميانى آلديررم
ايكنجى محلسز يره خرج ايتديررم اوچنجى اكا مالى سوديررم تاكه
حقنى ادا ايتمز وابو هريره رضى الله عنه روايتنده رسول الله عليه السلام
بيورمشدر * لعن عبد الدينار ولعن عبد الدرهم * يعنى ديناره واقچه يه
طپان لعنت اولندى وبالعنت اولنسون ديمكدر وكعب رضى الله عنه
روايتنده رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورمشدر * هر امتك برفتنه سى
وبلاسى واردر بنم امتمك فتنه سى مالدر وبر حديثنده دخى بيورمشدر
چفتلك وتارلا مقوله سى طوتماك زيرا دنيايى سومكه باشلرسكز (ايكنجى

بيان سبب حب مال

بحث حب مالك سببى وعلاجى بياننده در اما حب مالك سببى اوچدر
بريسى اولاد واقاربدر مالى سوديكى وقزانديغى انلره قالمق نيتيله اوله
بو ايسه جهلدن ناشيدر ايمدى علاجى بودركه تذكر ايليه كه
الله تعالى حضرتلرى انى ياراتديغنده رزقنى دخى انكله معا ياراتمشدر
وطوغمزدن نيجه ييل اول تقدير ايلمشدر * ومامن دابة فى الارض الا
على الله رزقها * بيورديغى كبى واكر اولاد صلحادن اولور ايسه
* وهو يتولى الصالحين * مقتضاسنجه الله تعالى حضرتلرى انلرك
مهماتن كندى توفيقيله قايرر واكر فسقه دن اولور ايسه انك مالنك
امداديله معصيته قوت بولورلر پس اكر بابالرينك علمى وباطنى وار ايسه
وبالى بابايه راجع اولور ايمدى اولاد ايچون حرص وبخل ايتمك غايت

جهل وحماقتدر (اخلاق علائيده ديركه نيجه كيمسه يه پدر ومادردن
برحبه ميراث انتقال ايلمزينه الله تعالينك فضلندن اولقدر ماله مالك
اولوركه آباء واجدادى انك عشر عشيرين كورمشلر ايدى ونيجه
كيمسه يه پدرندن بى حساب اموال واثواب انتقال ايدر آز زمانده
اول مالى تلف ايدوب قوت يوميه سى اقل قليل وكندى فقير وذليل
اولور پس وارث ايچون خزينه دارلق خيال باطل واولادينى
ماله اصمرليان احمق وجاهلدر نتكيم حافظ شيرازى ايدر بيت فارسى
* بقول مطرب وساقى بفتوئ دف ونى *
* خزينه دارئ ميراث خوار كان كفرست *
حكايت مشهوردركه معروف سلطان محمد زمانده برخواجهٔ مالدار
وار ايديكه كثرت مال وخزائنده قارون روزكار ايدى چون خواجه
آخر عمرنه كلدى فرزند دلبندنه عمر صد ساله تعيين ايدوب هر كونه بيك
درهم خرج فرض وتقدير ايدوب وصى يه تسليم وكنديسى دار آخرته
تصميم ايدر اوغلى مبلغ رجاله واصل ومالى دست تصرفنده حاصل
اولنجق اسراف بى انصافله مالنى برباد ايلر حتى نقل اولنوركه كمانكره
وتوفنكه سيم وزردن فندقلر ياپديروب درياده مرغابيلره آتر ايمش
وكيسه طولوسى التونى ديواره اوروب حاضر اولان اونداته قاپديروب
يغما ايتديرر ايمش وكندى قهقهه ايله خندان اولوب هميان آخرى
درميان ايدوب انى دخى اصحاب اخذ انتهاب وبوقهقههٔ بى حساب
ايدوب بركونده نيجه صندوق بوشانوب ونيجه كيسه توكنوردى
چون جوان وارث مالى توكدوب افلاسى سببيله ساكن كلخن رماد
اولمش سلطان محمد رحمه الله استماع ايتدكده خواجه بى بخل صفتيله
سابقهٔ معرفتى اولديغيچون جوان مسرفى دعوت ايدوب ينه رأس
مال بخشيش ونوال ايتمك استيجك ايتمش كه اى پادشاه روى زمين
بو بنده كى كنج افلاسندن ساحهٔ غنايه چيقارمق ممكن ومقدور دكلدر زيرا
پدرم بنى الله تعالى يه اصمرلميوب ماله اصمرلدى حقك غيرى يه اصمرلنان
ذليلدر وفضل خدادن غيريسى شئ قليلدر پس بو فرزندى اجليچون

کنديی بخل وخسته دشورمك لايق دكلدر (عزيزلردن بريسنه التمش بيك اقچه واصل اولوب جملهسنی صدقه ايديجك ديمشلركه برمقدارنی اولادكه ذخيره ايلسك اولمزميدی ديمشكه لابلكه جملهسنی الله تعالی قتنده نفسمه ذخيره والله تعالی حضرتلرنی اولاديمه ذخيره ويريجی قيلارين انتهی (ايكنجی سببی مالك وجوديله واكا بقمسيله والديله قارشدمسيله لذتلنمكدر پس يمكه وتصدق ايتمكه قياميوب صقلر وبو عين ماله محبتدرتنكيم بعضيلرينك املاك وعقارات ووظائفندن مرتب مالی كلورايكن واصلا فقر واحتياجه احتمالی يوغيكن ينه عين ماله محبت ونفس دينار ودرهمه عشق ومودت ايدوب نه زكات واجبهدن برحبه ونه صدقهٔ مندوبهدن برفلس ويرر بلكه خانهسنده قلت وذلتله چكنوب پيزوانمك ايله اكتفا ايدوب مالنی يره دفن ايلر وبعضيلری مؤنتله ضايع اولمسنی دخی اختيارايدر وبعضيلری سومديكی وارثينه قالمسيله آه جان فكار ايدر وبومرض بغايت عسيرالعلاجدر خصوصاكه پيرلك حالنده اوله بوكيمسه اكا بكزركه بركيمسه برمحبوبه عاشق ايكن واسطه اولان رسوله دخی محبت ايتمكه باشليوب كيدرك محبوبنی اونودوب رسولك محبتنه مبتلا اوله زيرا مال دنيوی واخروی مراداته واصل اولمغه برواسطهدر ايمدی مرادی براغوب نفس واسطهيه كوكل ويرمك قتی حماقتدركه دنياده مالی خرج ايتميوب فقراكبی محنتله معاش ايدوب آخرتده اغنيا حساب وعذابن چكلمك اوله وبومرض اكر علاج قبول ايدر ايسه بخيللرك وبخلك ذمنده وارد اولان كلامی وحكاياتی چوق چوق ذكر ايدوب دوشنمكله وطبعك انلردن نفرتی ومالك ذمنی وآفاتنی تذكر ايتمكله كندويه جبرا بلكه رياء سخاوتی تحمل ايدوب يدوب ويدرمكه باشليه تاكه كيدرك طبيعت باغليوب جومردلكی عادت ايدينه (بخلك اوچنجی سببی دنيانك لذات وشهواتنی سومكدر زيرا بونلره وصول ماللهدر وبوكا حب دنياديرلر وآفات قلبك يكرمی طقوزنجيسيدر وبوحب دنيا طول امله مقروندر يعنی كشی كندينه چوق عمر تقدير ايدوب دنيانك محبتنه كرفتار اولور اماكر طول امل

بيان آفات حب دنيا

اولمسه يارين بوكون موت اغلب وسفر آخرت قتنده * كلمح البصر اوهو اقرب * اولسه ماله اولقدر محبت ايلمز بوسببدندركه امام غزالی رحمه الله بخلك سببی ايكيدر ديمش بری حب دنيا طول امله ايكنجی عين ماله محبت نتكيم بيان اولندی اماحب دنيا دخی اكر حرامدن ايسه محبتی دخی حرامدر واكر حلالدن ايسه حرام دكلدر لكن مذمومدر (بومحلده ايكی مقاله واردر اولكيسی حب دنيانك ذمی وغائلهلری بياننده در ذمی خصوصنده قرأن عظيمده وارد اولان دليللردن بری * اعلموا انما الحيوة الدنيا لعب ولهو * آيت كريمهسيدر ديمك اولوركه معلوممكز اولسونكه دنيا حياتی لعب ولهودر يعنی انی آخرته مزرعه طوتوب چالشمزسكز اويور مثابهسنده كلوب كچمش اولورسكز وبوخصوصده حديث شريفده وارد اولاندن بری ابوهريره رضی الله تعالی عنه روايتيدركه سرور كائنات عليه افضل الصلواتدن اشتدم بوحديثی * دنيا وما فيهاسی ملعوندر الله تعالينك ذكرندن وسوديكندن وعالم ومتعلمدن غيری * ديردی وسهل بن سعد رضی الله عنه روايتنده دخی رسول الله عليه الصلاة والسلام بيورمشدر اكر دنيا عند الله برسيوری سكك قنادنه معادل اوليدی دنياده كافره برايچيم صو ويرمزدی وابن عمر روايتنده بيورمشدر عبد هرنه كه دنيادن الغندن كلورسه انك مقابلهسنده آخرتندن اكسلور اكر كريم ايسهده ابوموسی الاشعری روايتنده بركيمسه دنياسنی سوسه آخرتنه ضرر ايدر وبركيمسه كه آخرتنی سوسه دنياسنه ضرر ايدر ايمدی باقی يی فانی اوزره اختيار ايله وانس روايتنده بيورمشدر كه بركيمسه وارميدر صو اوزرنده يورويه واياغی اصلنميه ديديلركه لا يارسول الله حضرت رسول الله صلی الله عليه وسلم ايتدی اهل دنيادخی بويله در كناهدن سالم اولمز وعايشه روايتنده بيورمشدركه دنيا اوی اولميان كيمسهنك اويدر ودنيايی جمع ايدن عقلی اولميان كيمسهدر وحسن بصری روايت ايدركه حب دنيا جمله خطالرك باشيدر وموسی بن يسار روايتنده بيورمشدركه الله تعالی حضرتلری دنيادن مبغوض برمخلوق براتمامشدر ودنيايی

بيان حب دنيادخی غائلهلری

خلق ایده لیدن بروا کانظر ایلمشدر وحضرت علی روایتنده دنیا نك
حلالنه حساب وحرامنه عذاب ربنا واردر وابن مسعود روایتنده بر کیمسه
کفایت مقدارندن زیاده بنا یاپسه یوم قیامتده انی یوکلنوب کتورمسیله
تکلیف اولنور وابی بشیر روایتنده حضرت محمد صلی الله تعالی علیه
وسلم بیورمشدر که چون الله تعالی برقولنه خور لغی مراد ایلسه مالنی
حاجت ضروره دن زیاده بناره صرف ایتدیرر ایمدی دنیالغك افاتی
الله تعالی نك مبغوضی اولمسی وجیفه و عبادتدن مانع اولمسی ومعاصی
ومناهی یه سبب اولمسی ودرجاتنك الحق اولمسی وشدت حسابی بلکه
آخرتده عذابی وتیز فانی اولمسی وخست شرکاسی که یهود ونصارادر
(ایکنجی مقاله حب دنیانك ثمراتی وذمی وضدینك مدحی بیاننده در
وبو محلده ایکی مقام وادر مقام اول ثمراتی بیاننده در معلوم اوله که حب
مال وحب دنیا مذموم اولان حرصی وجوده کتورر وحرص (آفات
قلبك اوتوز نجیسدر) وحرص انی اقتضا ایدر که کیجه ده وکوندزده
مشغول اولوب صنعته وتجارته یاخود خلقك النده اولان ماله طمعه
دوشمك بوخلق ایسه اولکیدن مذمومدر انس رضی الله عنه روایتنده
کلمشدر که پیغمبر علیه الصلاة والسلام بیورمشدر برکیمسه که آخرت
قیدنده اولسه الله تعالی اکا غنای قلب ویروب جمعیت خاطر میسر ایدر
وکندوسی طالب دکل ایکن دنیالغی کلور وبر کیمسه که دنیا قیدنده
اولسه الله تعالی فقرنی ایکی کوزی اراسنده قیوب پریشان خاطر ایلر
ودنیالغی مقدرندن زیاده کلمز بر روایتده دخی صباحلمز واخشاملمز
الافقیر اولدیغی حالده وانس روایتنده بیورمشدر که هرکون برمنادی
ندا ایدر که دنیایی اهلنه ترك ایلیوك دنیالقدن کفایتدن زیاده الان
کیمسه کندی هلاکلغنی آلور حالبوکه بلمز وانس روایتنده آدم اغلانی
قوجالنور ایکی خصلت انده تازه لنور بری ماله حرص وبری طول عمره
حرصدر کذلك انس روایتنده بیورر که اکر بنی آدمه مالدن ایکی دره
طولوسی اولیدی اوچنجی یه دخی طالب اولوردی وبنی آدمك قارننی
طپراقدن غیری شی طیورمز والله تعالی دیلدیکنی حفظ ایدوب توبه سنی

بیان ذم حب دنیا وآفات حرص

قبول

قبول ایدر (ایکنجی مقام حب دنیانك وحرصك ضدلری ومدحلری
بیاننده در پس حب دنیانك ضدی زهددر که قلبه دنیانك کراهتی وقلبك
صغوسیدر وحرصك ضدی قناعتدر که زیاده یه طالب اولمقسزین
دنیالقدن ازاجقله اکتفا اتمکه دیرلر زهد وقناعتك فضیلتی بابنده
وارد اولان احادیثدن بری ابوهریره رضی الله تعالی عنه روایتیدر که
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیورمشدر دنیاده زهد وپرهیزکارلق
قلب وجسدی راحت ایدر وضحاك رضی الله تعالی عنه روایتنده دیر که
بردفعه حضور نبی یه برآدم کلوب ایتدی یا رسول الله ناسك قنی
زاهدی کیمدر بیوردیکه اول کیمسه درکه قبری وانده چوره کی اونتمیه
ودنیا زینتنی ترك ایدوب فانی اوزرینه باقی یی ترجیح ایلیه وحضرت عمر
روایتنده بیورمشدر که غنا کثرت مال ایله دکلدر بلکه غنیلك غناء قلب ایله در
وابن العاص روایتنده بیورر که تحقیقا اول کیمسه فلاح بولدی که مسلم
اولوب کفاف رزقنه الله تعالی انی قانع ایلیه وابوهریره رضی الله تعالی
عنه روایت ایدر که حضرت محمد صلی الله علیه وسلم بودعا ایله ربندن
رزق استردی (اللهم اجعل قوت ال محمد کفافا) دیو یعنی رزق کافیدن
زیاده یه طالب دکل ایدی اکر که خیرلی اولسه اکا طالب اولوردی ویاحق
طرفندن طلبنه مأمور اولوردی نتکیم علمك زیاده لکی طلبنه *وقل رب
زدنی علما* آیتیله مأمور اولمشدی وابوذر روایتنده دیر که حضرتدن
اشتدم دیردی دنیاده زاهدلق حلال وحرام مالی ترك ایدوب ضایع اتمکله
دکلدر بلکه زهد اولدر که الله تعالی حضرتلرینك قسمتنه زیاده
اعتماد ایده سن کندی الکده اولان رزقکدن وثواب مصیبته راغب
اوله سن وفقرك مدحی حقنده وارد اولان احادیثدن بری ابوهریره
رضی الله عنه روایتنده حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم
بیوردوغیدر که فقرا اغنیادن بشیوز ییل ایلرو جنته کیررلر وابن عباس
روایتنده بیورمشدر که لیلهٔ معراجده جهنمه مطلع اولدم پس اکثر
اهالیسنی فقرا کوردم ومنهاج العابدینده نقل ایدر که صحابه سؤال ایلدیلر
که ندن فقیرلردر یارسول الله علمدن فقیرلردر دیو بیوردیلر اما صاحب

بیان مدح فقر

طریقت نقلنده جهتمك اکثر اهالیسنی اغنیا اونساطائفه سی کوردم دیمشلر ایمدی ظاهر اولان بودرکه اکثر اغنیادن مراد جهلا اولان اغنیادر وعمران بن حصین رضی الله عنه روایت ایدرکه الله تعالی حضرتلری اهل وعیال صاحبی اولان پرهیزکار فقیری سور وابوسعید روایتنده حضرت بلاله دیمشدر یا بلال فقیرلین اول غنی لین اولمه وابو الدردا رضی الله عنه نقل ایدرکه حضرت محمد صلی الله تعالی علیه وسلم اونی الله مزدی و برکوملکدن زیاده کوملکی یوغیدی وحضرت عایشه رضی الله عنها دیمشدرکه حضرت حبیب اللهك سفره سنده اریه اتمکندن قلیل وکثیر قالمزدی حضرت انس حکایت ایدرکه حضرت عمر رضی الله عنه خلافتی زماننده کوردمکه خرقه سنی اوموزلری مابیننده اوچ یامه ایله یامش ایدی بربری اوزرینه وهر بری بکه دن ایدی وابو طلحه رضی الله عنه حکایت ایدرکه بردفعه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه اچلقدن شکایت ایلیوب صحابه دن برقاچ کیمسه ایله لباسمزی آچوب قارنمزه بر طاش باغلدیغمز کوستردك حضرت محمد صلی الله تعالی علیه وسلم مبارك لباسین آچوب ایکی طاش باغلدیغن کوستردی وحضرت عایشه رضی الله عنها نقل ایدرکه آی کچردی بزم او یمزده آتش یاقیوب خرما ایله کچوردك و بر روایتده آل محمد ایکی کون متتابعا آرپه اتمکیله طویمامشدر (وشیخ شعراوی اخلاق سلف بیاننده تنبیه المغترین نام کتابنده دیمشدر محمد بن واسع نام عزیز اتمکی طوز له و یاسرکه ایله ییوب قناعت ایدردی ودیردی هر کیمسه که بومقدار ایله کندینه کفایت ایلیه نفسنی ناس قتنده خوار ایتمز وسفیان ثوری رحمه الله دیردی بو عصرده هر کیم خبز شعیرله اکتفا ایتمزسه خورلغه دوشر وبردفعه بر کیمسه حضورینه کلوب مال جمع ایتمسنه اذن استدی سفیان ایتدی مال جمعنه دوشن کیمسه بش خصلته مبتلا اولور طول امل وشدت حرص وبخیللق ونسیان اخرت وقلت پرهیز وشیخ شعراوی نقل ایدرکه کندینك شیخی سید علی خواص رحمه الله طقوز لقمه دن زیاده کونده وکیجه ده طعام یمزدی ودیردی حضرت حبیب الله صلی الله

تعالی وسلم دیمشدرکه * حسب ابن آدم لقیمات یقمن بها صلبه * یعنی آدم اوغلانه برقاچ لقمه چوق کافیدر انکله بلنی طوته ودیمشدرکه لقیمات اوچدن طقوزه وارنجه در وحضرت محمد صلی الله تعالی علیه وسلمك کلامی حقدر پس اول کیمسه که ایمان کامل ایله ا کا ایمان کتوره طقوز لقمه کافیدر زیاده سنه حاجت یوق شیخ شعراوی دیرکه بو حدیث اعمال شاقه صاحبلرندن غیری یه حمل اولنمق لایقدر یوخسه اعمال شاقه ار باینه اکینجیلر واوراقجیلر وتریاقجیلر واجیرلر کبی بونکله کفایت ایده مزلر مکرکه برآدم قوت ملکیه صاحبی اولوب روحانیتی جسمانیتی اوزرینه غالب اوله نتکیم جبرائیل علیه السلام مداین قوم لوطی فلکه چقروب حتی ملکلر خروس اوازینی اشتدیلر جبرائیل یمه دن ایچمه دن بری ایکن بویله قوته مالك ایدی پس بعض انسان دخی ملکیت قوتیله بولنور ازاجق طعامله کچنور وینه خدمتندن قالمز ینه کتاب مذکورده یازمشدرکه تابعیندن عبدالرحمن بن ابی نعیم اون بش کونده بردفعه طعام یردی حجاج بردفعه دعوت ایدوب امتحان ایچون بر بیتك ایچنه قپایوب اون بش کون مقداری فتح باب ایلمدی بعده آچدقلرنده اباق اوزره طوروب نماز قیلار بولدیلر وشیخ ابوعقال مغربی التی آیده بر طعام یردی وینه شیخ علی مرصفیدن نقل ایدرکه عیسی بن نجم نام عزیز اون یدی ییل طعام ییوب صو ایچمش واویومامش و بر ابدست اوزرینه بوقدر زمانی کچورمش چونکه روحانیتی جسمانیتلرینه غالب اولوب ملکیت قوتیله کزر یوررلر وینه حضرت شیخ علی ضریردن نقل ایدرکه حضرت خضر علیه السلامك ملاقی اولاجق واینك شرطندندر برکونلك نفقه سندن زیاده نفقه سی اولمیه اما اول کیمسه که یارنکی کونك نفقه سنی جمع ایلمش اوله اکر جن وانسك عبادتی انده موجود اولسه ینه حضرت خضر انکله بولشمز وینه دیمشدرکه خضرك شانندندر عارفینه او یانقلقده بولشور اما مریدلره رؤیاده وابوعبدالله تستریکه اولو مشایخدندر خضر علیه السلام ایله اکثر زمانده بولشوب نیجه زمان مصاحبت ایدرلردی پس برازایام اویانقده بولشمقدن کسلوب رؤیاسنده کورمکه

باشلدی پس بر کیجه سؤال ایتدیکه یا خضر سببی نولدیکه عالم بیدار یده
کلمز اولدك ایتدی یارنکی کون ایچـون رزق الیقویا نله بز یقظه ده
کورشمز زسن فلان کون خا تونکه براقچه ویروب یارنکی کون ایچون
رف اوزرینـه الیقویدك دیدی شیخ دخی صحیحدر دیوب اول کیجه
ادخار دن توبه ایلکله آخر عمرنه دك خضرله کور یشوردی مرض
موتنده بو یوزدن خبر ویرمشدر ایمدی قناعتك ودنیـا لقدن قوت
لایموت ایله اکتفا ایده نك فضیلتی بو تفاصیلدن ظاهر اولدی (کلدك
طریقت کلامنه اما اسراف احوالنـده بش بحث واردر اولنکی بحث

بیان تفصیل احوال اسراف

ذمی دخی غائله سی بیـانده در *معلوم اوله که اسراف حرام قطعی
ومرض قلبی و برخلق ردیدر او یله ظن اولنماسونکه اسراف مذموم
اولمقده بخلدن ادنی مرتبه ده اوله اکر ذمنـده بخل کبی دلائل کثیره
ثابت اولمه دیسه ده تنکیم بولك حرمت ونجاسننده خمرك حقنده واقع
اولدیغی کبی دلیل کثیر وارد اولمامشدر حالبو که فقها تصریح ایتدیکی
اوزره خمردن حرمت نجاست اشد در وسکا اسرافك قبیح اولماسی
بابنده بو ایکی آیت کریمه کافیدر * ولا تسرفوا انه لا یحب المسرفین *
معنای شریفی اسراف ایلمك زیرا الله تعـالی تحقیق مسرف قوللرینی
سومز انلردن خشنود دکلدر وایکنجی * ولا تبذر تبذیرا ان المبذرین
کانوا اخوان الشیاطین * معنای شریفی دوکوب صاچمقله مالکزی
اسراف ایتمك تحقیق بو حالله اولان کیمسه لر شیاطین اخوانیدر ایمدی
شیطانك قرداشیده شیطاندر شیطـاندن ایسه بتر قبیح اولمز کذلك
بوذمدن دخی قبیح ذم اولمز والله تعـالی حضرتلری قرآن عظیمده
* ولا تؤتوا السفهـاء اموالکم * آیت کریمه سنده مسرفلره مالارینی
ویرمکدن نهی ایدوب اسما دن قبیح اسمله انلری تعبیر ایدر که سفها
اسمیدر وفرعونی دخی انه من المسرفین دیو ذم ایلدی واوط قومنی دخی
* بل انتم قوم مسرفون * قولیله مسرف مذموم اولدیغندن اوتوری
انکله قدح ایلدی وحدیث صحیحده وارد اولاندن بری * ان النبی
علیه السـلام نهی عن اضاعة المال * قولیدر یعنی تحقیق حضرت

پیغمبر علیه الصلاة والسلام مالی یوق ایتمکدن نهی ایلدی ودیدیکی
یوم قیامتده انسانك اياغنی اياغنه دك در مزلر تا درت شیدن سؤال
اولنمینجه بری عمرندن سؤال ایدرلر که نره یه افنا ایتمشدر وایکنجیسی
علمندن سؤال ایدرلر که انکله نه عمل ایتمشدر اوچنجی مالندن صوررلر که
نره دن کسب ایدوب نره یه انفـاق ایتدی ودردنجی کندی جسمندن

بیان اسراف ربا

ووجودندن سؤال اولنور که نه خدمتده اسکتدی وافنا ایلدی (واسرافك
مذموم اولماسنه دلائل قویه دن بری ربانك حرام اولماسیدر که کتابرده
بریدر زیرا بو ربانك حرام اولمسی علتی حقیقتده ناسك مالنی صیانت
ایچوندرنا که بیع وشرالرنده مال ضایع اولوب یوغه کیتمسون وبو مالك
یوغ اولمسی نه زمان حاصل اولور که صورت ومعنـا ده ایکی عوض
براولوب برنده زیاده لك اوله اول زیاده لك ربادر یوغه کیدر واسراف
اولور صورتده بر اولمسی مثـلا جنسده براولمسیدر ایکیسیده کومش
اولمق کبی پس برآدم اقچه ایله غروش تبدیل ایتسه هر قنغی طرفدن
زیاده لك اولسه اول ربا حرامدر ولکن وزنده زیاده لك معتبردر
عدد ده اعتبار یوقدر زیرا فضه وزنیاتدندر ویاخود بغـدای ویروب
ینه بغدای آلسه ویا ارپه ویروب ینه ارپه آلسه اکر ویردیکندن زیاده
آلورسه ربا در وبریسی یکی اولوب اخری اسکی دخی اولورسه جدا
زیاده لك جائز دکلدر حدیث شریفده * الجید والردی سواء * بیورلمشدر
ومعناده براولمسی دیدیکی مقدارده براولمسیدر یعنی وزنی اولان وزنده
برابر کیلی اولان کیلده برابر اولوب هر نه فضـله اولورسه اول ربادر
یعنی شریعت قدرله جنسی ربا ده علت طوتمشدر قدرله جنس
بولنمین یرده ربا اولمز مثـلا برآدم التونی کومش مقابله سنده
ویا ارپه یی بغدای مقابله سنده ویرسه ویا آلسه هر قنغی طرفدن
زیاده لك اولسـه ربا اولمز زیرا علت اولان جنس بولنمـامش
اولور ویاخود بر آوج بغـدایی ایکی آوج بغـدایه ویا بر فلسی
ایکی فلسه دکشسه ربا اولمز کیل ووزن اولان قدر بولنمدیغندن
اما جنس جنسـه برابر اولیجق ربا اولمق دخی اول زماندرکه یدا بید

اوله يعنى الدن اله الوب ويره سى اولميه اما ويره سى يه اولنجه جنسى
جنسنه اولمزايسه ياجنس جنسه ويريلوب هيچ فضله اولمز ايسه
ينه ربا اولور زيرا حديث شريفده * النقد خير من النسيئة * بيورلمشدر
يعنى نقد ويره سيدن خيرليدر مصابيح حديثلرنده دخى * الذهب
بالذهب والفضة بالفضة والبر بالبر والشعير بالشعير والتمر بالتمر والملح
بالملح مثلا بمثل سواء بسواء يدا بيد * بيورلمشدر ديمك اولور كه آلش ورش
ايدرسكز التونى التون مقابله سنده كموشى كموشه بغدايى بغدايه ارپه يى
ارپه يه خرمايى خرمايه طوزى طوزه مثلى مثلنه وزنده وياكيلده برابر
الدن اله ويرك وآلوك يوخسه ويره سى يه ويروب المالك شبهه ربا
كيرمسون ايچون مثلا برآدم غروشى كموش ايچه مقابله سنده ووزنده
برابر ايدوب دكش وطوقش ايتسه لر ولكن ماينى برايكى كون ويره سى
اولوب تأخير اولنسه ينه ربا اولمش اولور وياخود جنسى اوليان
برمتاعى كشى مدت تعيين ايتمكسزين بازاراشوب ويره سى يه آلسه انده
دخى آلنه ربا اولمش اولور بوسببدن مصابيح حديثلرنده حضرت
رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بوحديثى * ليأتين زمان على الناس
لايبقى احد الا اكل الربا فان لم يأكله اصابه من بخاره * بيورمشدر
معناى شريفى تحقيق بوناسه برزمان كله كه افراد انساندن برفرد
قالميه ربا يمدك اكر ربا يمزايسه ده اكا بخارى واثرى كلسه كرك ايمدى
بوحديث معجزات نبويه دندركه بوعصرده شبهه ربا اولان نسنه دن
يعنى ويره سى يه شئ المقدن انسان خالى دكلدر و بونك علاجى همان
مال صاحبيله رضالشمقدر (وشارح مصابيح ديمشدركه ربا اثرى
اولاشديغندن مراد وكيل اولمق ويا تحصيل ربايه واسطه اولمق
ياكاتب ياشاهد اولمق ياربا خوارله آلش ورش ايتمك ويار باخوار ايله
آلش ورش ايدنله آلش ورش ايتمك واقع اولور بوسببدن حديث
شريفده جمله انسانه ربانك سرايت ايتمسنى بلدرمشدر (كلدك
طريقت كلامنه الله تعالى حضرتلرينك ربايى حرام ايتمسى خلقك
مالنى اسرافدن صاقنمق ايچوندر (پس اسرافك غائله لرى شيطانه

مشارك وفرعون وقوم لوطه مناسبتى اقتضا ايتديكيدر والله تعالينك
محبتى اولميوب غضبنه لايق وسفيه نامنه موافق وعذاب آخرته مستحق
ودنيا خورلغنه واحتياج وندامته دوشمسيدر (ايكنجى بحث اسرافك
مذموم اولمسنك برحكمتى وسبب اصليسى بيانندەدركه مال الله تعالى
بيان مال حق تعالينك نعمتيدر
حضرتلرينك برنعمتى اولوب مزرعهٔ آخرت قلنمشدر زيرا دنيا وآخرت
مالله منتظم اولوب صلاح دارين وسعادت حياتين مالله حاصل اولور
كافر ايله جهاد وحج بيت الله انكله ميسر اولور وقوام بدنكه جميع
فضائلك تملى وطاعت وعبادتك آلتى مالله در زيرا غدا ولباس ومسكنى
انكله آلنور وديلنمك خورلغندن انكله كشى خلاص بولور ومتصدقين
درجه سنه انكله نائل اولنور وصلهٔ رحم ايلمك وحاجات فقرايى بتورمك
وديْنلرينى قضا ايليوب غم وغصه لرينى دفع ايلمك وكوكللرينه سرور
وشادى براقمق وتسليءِ خاطر ايلمك ونفع ناس حاصل اولمق ومسجدلر
ومدرسه لر وخانلر وكوپريلر ودربندلر ياپمق جمله مالله حاصل اولور
حالبوكه ناسك خيرليسى ناسه نفعى اولاندر وذكرى كچديكه تصدق
ايچون كسب ايتمك نافله عبادتدن افضلدر ومالله منازلك افضلنه
نائل اولنور نتكيم بوخصوصده ابوكبشهٔ انصارى رضى الله تعالى عنه
روايت ايدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم برحديث طويلنده
* برقولاند الله تعالى حضرتلرى علم ومال ويره واول سببله ربسندن
قورقه ورحمتنه واصل اوله وانده لله حق اولديغن بيله بوكيسه
افضل منازل صاحبيدر بيورمشدر وابن مسعود رضى الله تعالى عنه
روايتنده دخى بيورمشدركه غبطه ورشك اولنمز الا ايكى كيسه يه برى
اول كيسه دركه الله تعالى حضرتلرى اكا علم وحكمت ويروب انكله حكم
ايليه ورشك اولنه جق كيسه دن برى اول كيسه دركه الله تعالى اكا
مال ويروب وحق يولنده افنا ايتمسنه مسلط ايليه وحضرت رسول
اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم عمرو بن العاص رضى الله عنه حقنده
دخى بيورمشدركه نعم المال الصالح للرجل الصالح يعنى نه كوزلكدر
صالح مال صالح رجل ايچون وانس رضى الله عنهه دعا ايلديكنده

مالنك واولادنك چوق اولوب مبارك اولمسيله دعا ايلمشدر وكعب
رضى الله عنه جمله مالنى صدقه ايتمك مراد ايلديكنده رسول اكرم
صلى الله تعالى عليه وسلم امسك بعض مالك فهو خيرلك بيورمشلردر
يعنى مالكك بعضنى صقله اول سكا خيرليدر والله تعالى حضرتلرى
قرآن عظيم الشانده ماله خير نامنى قيوب وحبيبنه مالى منت طوتوب
* ووجدك عائلا فاغنى * بيوردى يعنى سنى دخى محتاج بولوب مال
خديجه ايله غنى ايلدى وسفيان ثورى حضرتلرى ديمشدركه مال
بوزمانده سلاحدر وسعيد بن مسيب رحمه الله ديمشدر اول آدمده
خير يوقدر دينى قضا ايتمك ايچون وعرضنى بكلمك ايچون مال طلب
ايلميه ووارثلرينه مال ترك ايلميه وابن جوزى حضرتلرى ديمشدر
هربار كه انسانك قصدى ونيتى صحيح اولسه مالى جمع ايلمك افضلدر
تركندن علمانك اتفاقى برله واحياء علومده حديث شريفده رسول الله
بيورمشدركه * بركيمسه اهل وعيالنه حلالندن چالشوب كسب ايلسه
فى سبيل الله غازى مرتبه سنده در (وشيخ شعراوى منن نام كتابنده
ديمشدركه حضرت ابو الحسن شاذلى رحمة الله عليه اولو مشايخدندر
اصحابنى كار وكسبدن برسببه قندررردى وديردى هر كيمسه كه كنديته
وخوارنده سنه نفقه كسبنده اولوب فرائض اللهى يرينه كتورسه تحقيق
مجاهده سى كامل اولور (وشيخ ابو العباس مرسى رحمه الله ديركه بزم
طريقمز ذكره مداومت وترك غيبت وعباد اللهه سوء ظنى ترك ايتمكدر
وبركيمسه كه بواوچ خصلت محافظه سنده اولسه الله تعالى
حضرتلرى سزه ديكى يردن رزقنى ويرر وبزه كلان وبيعت ايدن
كيمسه لره سبب معيشتى ترك ايلك ديمزز انجق رسول الله عليه الصلاة
والسلامك اشلديكنى بزده اشلرزكه هر انسان نه كار اوزرنده ايسه
اكا قرار ويردى ولكن امر ايدرزكه اول كارنده حيله وخدعه وقلب
ايش اشلمسون حبيب الله امر ايتديكى كبى وبو شيخ نامدار برمرتبه عارف
بالله ايمشدركه كنديلريچون ديرايمش اكر مجلس نبيدن برنفس ايراق
اولسم كنديمى جملهٔ مسلميندن عد ايتمزايدم ديو امتنان ايلمشدر

(كلدك طريقت كلامنه ديركه چونكه كسب عبادتدن افضل اولوب
ومالك بومرتبه خيرات وحسناته واسطه اولمسى اوله يا نه سببله مال
ودنيالق مذموم اوله جوابنده ديركه مالك ودنيالغك مذموم اولمسنده
وارد اولان كلام نفس ماله راجع دكلدر انجق مالك مضر اولان
صفتنه راجعدركه اول صفتدن برى طغيان وبرى آخرتى اونوتمقدر
والله تعالى حضرتلرندن وموت وآخرتدن كشى بى اشغال ايتمكدر
پس بوصفات اكثرى ماله حاصل اولوب صاحبى بوصفتلردن سالم
اولمديغيچون دنيالق خصوصنده ذم وارد اولمشدر (نتيجهٔ كلام بودركه
مالك ايكى جهتى واردركه برى برينه ضددر برى خير وبرى شردر
بيان مالك ايكى جهتى واردر
اكر مال خير طرفندن كسب اولنوب خيره صرف اولنور ايسه ممدوح
ومقبولدر واكر شر طرفندن كسب اولنوب يا شره صرف اولنور ايسه
مذمومدر ايمدى وارد اولان مدح وذم ايكيسيده حقدر ولكن هر برى
برجهتله در پس مال چونكه نعمت عظيمه اولدى انى اسراف ايتمك
الله تعالى حضرتلرينك نعمتنى تحقير واهانتدر وكفران نعم اولوب
مالى يوق ايدوب شكرينى ترك ايتمكدر پس قدرينى بيلوب حقنى
رعايت ايلديكى سببله وهاب مطلق جانبندن عتاب وعقابه مستحق
اولوب نعمتك زوالنى اقتضا ايدر نتكيم شكرينى وقدرينى بيلمسى اول
نعمتك ثباتنى وزياده لكنى اقتضا ايدر * لئن شكرتم لازيدنكم * آيت
كريمه سى مقتضاسنجه (اوچنجى بحث اسرافك اصنافى بياننده در
بيان اصناف اسراف
معلوم اوله كه اسراف قويجه فائدهٔ دينيه ومباح فائدهٔ دنيويه اولميان
يره مالى توكوب صاچمغه ديرلر ايمدى اسرافدن ظاهر ومشهور اولانلر
مثلا مالنى دريايه وقيويه وآتشه آتمق كبيكه بردخى اله كيروب انكله
انتفاع ايتمك ممكن اولميان يرلره براقق ويا يقق وپارهلق وكسمك كبى
شو مرتبه كه انكله انتفاع ممكن اولميه وميوه يى دوشيرمك واكنى
بچمه مك حتى يوق اولوب كيده دخى حيواناتى حفظ اولنه جق يرده
قپاميوب مخوف يرده اليقومق ويا آچ طوتوب وصغوقدن واسيدن
هلاك ايتمك كبى بونلر آشكاره مالى تلف واسرافدر اما برصنف

اسراف واردر که آشکاره دکلدر نوع خفاواردر اول دخی اسرافدر
ولکن تنبیه وتذکیره محتاجدر مثلا برشیئی ذخیره قسمندن جمع ایتدکده
مقید اولیوب حفظ ایتمك کبی تا که کندی ذاتیله بوزله ویا اصلانمغله
ویاخود بوجك ویاقرنجه ویاصیچان اولاشمغله وبونك کبیلر واقع
اولمسی اکثری اتمکده وپینرده واتده وشوربا امثالنده اولور وتازه
اولان میوه لرده وقارپوزده وصوغان کبیلرده وقوری میوه ده دخی اولور
وتین وزیبده وزردالیده اولدیغی کبی وکندم وشعیرده ومرجکده
دخی اولور وکاه اولور که ثیابده وکتبده اولور واسرافدن برصنفی
طعامدن وانك مثللیدن فضله دوککدر ویلامزدن اول پرمقلرینی
سلمك ویلامه دن چناغی وقاشقلری یایقامق وصبیان الندن وغیریدن
دوشن اتمك پارچه لرینی سفره دن ویردن دیوشرممك اسرافدر جابر
رضی الله عنه روایت ایدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
پرمقلری وصحنی یلامق ایله امر ایلدی وبرروایتده دیمشدر که شیطان
سزك هرشیئکزه حاضر اولور حتی طعام قتنده بیله ایمدی سزدن
بریکزدن برلقمه دوشسه انی آلوب وتوزدن پاك ایدوب یوب واتی
شیطانه الیقوماك وفارغ اولدقده پرمقلر یکزی یلایك زیرا بلمزکه
برکت طعامك قنغیسنده در وحضرت انس روایت ایدر که حضرت رسول
الله طعام یدیکنده اوچ دفعه پرماقلرین یلاردی ایمدی پرمق وطبق
یلامه ده ودوشن خردهٔ قالدرمه ده چوق فائده واردر اسرافدن احتراز
وکبرور یادن اجتناب وبرکت حاصل اولمق احتمالی واردر وسید المرسلینه
اقتداء وامرینه امتثال وربط قلب وجلب رزق واردر واسرافدندر
پرنجدن ونخوددن دوشن حبهٔ دوشورممك باخصوص غسل ایدرکن
دوشسه وصو پرلسه اما اکر دوکان اتمك خرده لرینی وپابونك کبی حبه لری
قیونه ویاطاوغه ویاقرنجه یه ویاقوشلره اطعام ایلسه اسراف اولمز
واسرافدندر عمامه سنی ولباسنی وپابوجنی اسکیدر شیلردن حفظ
ایتمك ویاپرتلمقدن ویانمقدن بکلممك وچوق چوق صابونی ومومی
استعمال ایتمك واسرافدندر نقصان ایله صاتمق واجاره یه ویرمك

وقیمتندن زیاده سیله صاتون آلمق وکرالمق مضطر اولمانجه ویاصدقه
نیتیله زیاده سی اولمدقجه اما کشی برشیئی زیاده یه صاتون السه ویاکراسنی
بهاسندن زیاده ویرسه واول زیاده لکی صدقه یه نیت ایلسه اسراف
اولمامش اولور بلکه مقابله سنده ثواب واردر اما اکر پازاری غبن
طریقیله اولورسه یعنی الدانوب قیمتندن زیاده ویرسه نه محموددر ونه
مأجوردر واسرافدندر کفنده زیاده لك ایلمك یاعددنده ویاقیمتنده
اماعددنده اره سنت اولان اوچدر وعورته بشدر زیاده ایدرسه اسرافدر
وقیمتنده مثلا حال حیاتنده اول کفن صاحبی جمعه لق قیمتده بوغاصی
قسمندن کیرایسه انی المق کرك اکر اول قسمی آشوروب بیراملرده
کیدیکی بوغاصی قیمتیله کفن آلورلرسه اسراف اولمش اولور پس
هرکیمسه نك اواسط حالنه اعتبار اولنور وابدست الدقده وغسل ایتدکده
دخی چوق چوق صو دوکمك اسرافدر ابن عمر رضی الله عنه روایت
ایدر که بردفعه سعد آبدست الورکن حضرت محمد صلی الله تعالی علیه
وسلم راست کلوب ایتدی یاسعد نه در بو اسراف سعد ایتدی یا آبدستده
اسراف اولورمی نعم اکر ایرمق کنارنده دخی اولسك نه حددن آشورنجه
اسرافدر دیدی وعلمانك آبدسته تقدیر ایتدکلری صوبك مقداری
بروقیه در طهارت ایتمسیله معا واکر طهارت ایتمزسه ایکیوز التمش التی
درهم واکر اایاق یومیوب مسح ایدرسه یوز اوتوز درهم کافیدر دیمشلر
وبو دخی سنت اوزره هراعضاسنی اوچرکره یومغله آبدست المقده در
اما اکر صوبك قلتی اولسه درت فرض اولان اعضایی که اللرین
دیرسکلرینه وارنجه یومق ویوزین برکره یومق وباشن مسح ایتمك
واایاقلرین برکره یومق بومقدارله اکتفا ایلیه دیو بیورلمشدر حتی اشباه
ونظائرده جماعته یتشمك ایچون بومقدارله ابدست ایله اکتفا ایتمك
کرك دیمشدر وغسله تقدیر ایتدکلری صو درت وقیه در ایمدی
علمانك بو تعیین ایتدکلرین چوق زیاده ایتمك اسرافدر ازاجق اولورسه
ضرر ویرمز واسرافدندر طوقلق اوزرینه طعام یمك مسافر ایچون
ویارنکی صوم ایچون دکل ایکن اما برآدم مسافرك حجاب ایتمه سیچون

ويارنكى كون صومه قوتيچون طوزنه ايكن ينه يسه اسراف اولمز واسرافدندر كونده ايكى كره يمك يعنى بركره طويتجه يدكدنصكره ويا برى هضم اولمدين باخصوص اقصر ايامده كونده ايكى كره يمك اكثريا اشتهاء صادقسز ينيلور مكركيم اعمال شاقه صاحبى اولان كيمسه اوله اما كونده بردفعه طويتجه يمدكده ويابرينى هضم ايلمش اولسه ايكى كره يمك اسراف اولمزو حكيمانه اولان ايكى كره يمكدر تنكيم كمال پاشا زاده حديث اربعينى شرح ايتديكنده بوحديث شريفى دخى نقل ايلمشدر * ترك الغداء مسقمة وترك العشاء مهرمة * معناسى صباح طعامنى ترك ايتمك خستهلغه سببدر واخشام طعامنى ترك قوجه لمغه باعثدر پس بوحديثدن فهم اولنوركه طعام كونده ايكى كره يمك اقتضا ايدر ايمدى طريقت حديثنـده كونده ايكى كره يمك اسرافدن عد اولنديغى قبل الهضم ينيلن اولور واسرافدندر چوق درلو طعام پيشورمك الامكركه بردرلو طعامدن اوصانيلورسه تاكه هرنوعندن بر مقدار اكل ايدوب انك مجموعنـدن طاعته تقويت بدن حاصل ايليـه وياخود نيجه كيمسه لرى ضيافته دعوت ايتمك قصدينى ايلسه وانواعندن طعـام قايرسه جائزدر خلاصـده بويله درصاحب طريقت ديركه لايق اولان بودركه خلاصـه نك كلامى همان بوايكى محله صرف اولنميـه بلكه بومعنايه اولان جميع ذوق وتلذذده نيت فاسده اولميوب نعمت دخى ضايع اولوب يبانه كيتميه جك يرده هرنه قدر قايراسه جائزاوله الله تعالى حضرتلرينك بوقول شريفى دليليله * ياايها الذين آمنوا لا تحرموا طيبات ما احل الله * معناى شريفى اى ايمان كتورن كيمسه لر الله تعالى حضرتلرى حلال ايلديكى لذيذ اطعمه وميوه لرى حرام ايتمك بلكه قابل ايسه جمله سيله تلذذ ايليوك ديمك اولور وابن عباس ديمشدركه ديلديككى اكل ايله وكشى يى انجق خطايه براغان اسراف وتكبرلكدر واسرافدندر ايتمك ايچى يبوب قبوقلارين وجوانبين براغه سن وكيمسه انى يميه اما اكر غيرى يسى انى يسه قايرمز كذلك حاجتـدن زياده سفره اوزرينه ايتمك قومق شهرت ويا ريا ايچون ويافضله قالوب بولاشه

واني كيمسه يميه اما اكر يتوبسا نه كيتمزسه هرنقدر قونورسه قايرمز واسرافدندر معاصى يه ومنهى اولان شيلره هرنه كه صرف اولنورسه اما طعاملردن نفايس يمك وفاخرانجه لباسلر كيمك ويوكسك بنـاز ايلمك وبوكا بكزر كه شارع شريعت انى تحريما منع ايتمشدر اكر حلالندن اولوب انلرله كبر وفخر قصد اولنمزسه اسراف دكلدر كرچه اسرافه بكزيوب كراهت تنزيهى ايله مكرهدر زيرا طالب آخرته لايق اولان قناعت اوزره اولوب زياده سنى تصدق ايلمكدر زيرا آخرت *خير وابقى * درشيخ شعراوى رحمه الله منن نام كتابنده ديمشدر زمانه مز علماسنك دنيالغنى ووظائفنى انلره چوق كورمم زيرا ناموس علمك توابعندندر علمك مقبوليتى ماالله اولنجه زياده در وانى ديمم كه شبهات وحرامدن ماالله سالم اولمز زيرا علما حلال وحرامى بلورلر سائر خلق كبى دكللردر وامام شاطبى نقـل ايدركه ديمشدر عالمه مال وجاهدن لازمدر تاكه خلق قتنده ذليـل اولميوب كيمسه يه محتاج اولميه وامام شافعى دن رحمه الله حكايت ايدركه ديمشدر بغداده وارديغمده امام محمد حضرتلريله جامعده بولشدق وبزى كندى سعادتخانه سنه دعوت ايلدى بزدخى اجابت ايلدك آلتمزه برقاطر كوندردى التونله مزين اكرله اكرلنمش حتى امام محمدك منزلنه كلدكده كوردمكه قپولرى ذهب وفضه ايله منقش ومزين كوشكلر ويا پولر وامام محمد ايتدى ياامام بوكورديكك دنيـالق هب جهت حلالدن وهرييل زكاتنى اخراج ايتديكمدنصكره الله تعـالى حضرتلرى ميسر ايتدى وظنم بودركه الله تعـالى حضرتلرى بنى بوخصوصده مطالبه ايليه پس امام شافعى ديركه اول وقت مدينۀ منوره ده حضرت مالك ابن انسك دنياسى طارلغن ذكر ايتدم امام محمد ايتدى ياامام مالك ايوسى اولدركه كشى اول ماالله دوستنى مسرور ايليوب دشمننى قهر ايليه امام شافعى ديركه امام محمد بكا برخلعت وبيك التون ويردى وعرض ايتمشيديكه جمله مالنك نصفنى الايم بن قبول ايتمدم بعـده بكا اوچ بيك درهم دخى يول خرجلغين ويردى امام شافعى ديركه بعد زمان مدينه دن

آدم كلدی مالك بن انس رضی الله عنه حالزه ن سؤال ایتدم خبر و یردیلرکه
دنیالغی شومرتبه چوغالمشدرکه اوچیوز جاریه سی واردرکه یلده
برنوبت یقینلق ایله بونلری دور ایدر دیدی پس امام شافعی دیرکه
بغداددن مدینه یه عزم ایلیوب کیتدم ومدینه یه کلدیکمده ابتدا
ایکندی نمازینی قلمق ایچون جامعه واردم برکرسی دمشقی دموردن
کوردم اوزرنده * لااله الا الله محمد رسول الله * یازلمش واوزرنده
برمنقش مصر یاصدیغی کوردم وکرسینك چوره یانده درت یوزدن
زیاده کتب کوردم تعجب ایلدم بونك صاحبی کیم اوله دیو زیرا مقدما
بونلردن براثر یوغیدی بن بومطالعه ده ایکن کوردمکه مالك ابن انس
باب نبیدن ایچرو کیردی طیب رایحه اورتالغی قبلادی ودرت کیسه
تکریما قولتوقلرینه کیروب واتکلرین طوتوب کرسی یه کتوردیلر
انی کورنجه حاضر اولانلر جمله سی ایاغه قالقدیلر وکرسی یه اوتوروب
جرح عمد بابندن برمسئله اورتایه براغوب ودلیللر ایراد ایدوب مجلس
وعظ تمام اولنجه اومسئلهٔ تحقیق ایلدی کرسیدن ایندکده حضورینه
واروب سلام ویردم طوتوب بنی صدرنه چکدی والم طوتوب منزلنه
ایلتدی باقدمکه اولرینك بناسی بغداده کیتمزدن مقدم کوردوکم
بنا دکل همان کوزلرمدن یاش کلدی مالك ایتدی یاامام سن اویله
ظن ایتدك که بزآخرتمزی دنیایه صاتمشز لاوالله کوکلك مسرور وکوزك
روشن اولسون بوکوردیکك دنیالق خراسانك واهل مصرك هدایاسیدر
ودیار بعیده دن هدایا کلمکده در معلوم عزتکدرکه رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم دخی هدایایی قبول ایدردی وحالا خراساندن کلن
اوچیوز خلعت ومصردن کلن اوچیوز خلعت جاریه لر دخی کذلك
موجودلردر وصندوقلرمده بشیوزکره بیك التونم واردر وهر یل بونلرك
زکاتنی اداایتمده یم دیلرسك یاامام بومالك نصفنی سکا ویره یم بن دیدم
سکا بوندن اوتوری کلمه مشم بنم دخی مالم وارثلره قلاجقدر مالك تبسم
ایدوب ایتدی بندخی دنیالقدن اباایتمده یم الاعلم کشی یه کرك اولاجقدر
وعلمك سبیله بو مال کلمده در امام شافعی رحمه الله دیرکه مدینه دن

کعبهٔ مکرمه یه روانه اولدیغمده مالك حضرتلری بنمله یالن ایاق یایانجه
مدینه دن طشره چقدی بن ایتدم دابه یه بنسکز اولمزمیدی مالك ایتدی
حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلمك مبارك اباغیله بصدیغی یرلری
دابه نك طرنغیله بصمغه حجاب ایدر ین دیدی امام شافعی دیرکه مالكك
بوحالندن غایت مسرور اولدم وتحقیق بلدمکه کثرت ماله پرهیز
کارلغی زائل اولمامش و بلدمکه کثرت مال علمایه جائدر انشاء الله
تعالی ضرر ویرمز ومالك حضرتلری دخی اول حینده بکمال فراوان
احسان ایلیوب کعبهٔ مکرمه ده عمم اولادنه تفریق ایلدم امام شافعی
دیرکه مالك حضرتلری درعهده ایلمشدیکه کعبهٔ مکرمه یه هرسنه
استدیکم قدرخرجلغم کوندره بونك اوزرینه اون ایکی یل مرور ایلدی
بهرسنه وعده سنه وفا ایدردی مالك حضرتلرینك وفاتنه دك کعبهٔ
مکرمه ده اکلندم اندنصکره مصره کلدم (شیخ شعراوی رحمه الله
دیمشدرکه کذلك علمانك مالدارلرندن امام اشهب دیرکه مالك
حضرتلرینك صحبتدارلرندن ایدی پادشاهلر وسعتنه مالك ایدی
وامام ابواللیثك مصر اطرافنده شول قدر مقطوعه یرلری وارایدیکه
هرسنه خراجی یوزبیك التون کلوردی بویله ایکن ینه مالنی یللندرمیوب
اوزرینه زکات واجب ایتمشدر وفخر رازی حضرتلرینك بیك قولی
وجاریه سی وار ایدی سائر خدم وحشمندن غیری انتهی پس بو بسط
اولنان حکایاتدن فهم اولندیکه دنیالق حلالندن اولنجه وحقوق
واجبه سی ادا اولنورسه ممدوحدر باخصوص علماده اولورسه علمنه
شرف زیاده اولور واخلاق علائی ده دیمشدرکه اکرچه بعض اصحاب
کزین وبعض اولیاء امت خیر المرسلین تملك اموال واتخاذ اسباب دنیویه
ایتمشلردر اما محبتلری درونلرنده قرار وانك هم ومحبتنه کرفتار دکللر ایدی
واعظم بلیه ورأس کل خطیئه اولان حب دنیادر نفس دنیادکلدر لمحرره
* دکل رأس خطا یا نفس دنیالق ایو یل *
* خطا اولان همان دنیا لغه ویرمکدر دل *
* نیجه درویش واردر تهی دست *

* امانی حب دنیا شوریده ویدت *
ایتمشدر نیجه غنی واردر که دست دامنی پردر اما رقبهٔ همتی قید حب دنیادن
حردر ایمدی مذموم اولان حقیقتده دنیالق دکل بلکه دنیا الغه کوکل ویروب
ر بسندن غافل اولمقدر نتکیم حضرت مولانا دخی انی بیان ایتمشدر مثنوی
* چیست دنیا ازخدا غافل بدن * نی قاش ونقره وفرزند وزن *
اما صحابهٔ کرام واولیاء عظام کندیلرینی مال سببیله خدادن اغفال
ایتمشلر در نتکیم مناقبلرندن فهم اولنور وصحابهٔ کرامدن کثرت
ماله معروف عبدالرحمن بن عوفدر که حین وفاتنده درت خاتونی
قالمش ایدی بریسی حصهٔ ثمندن سکسان بیك درهم برروایتده بوقدر
التونله صلح اولدیلر لکن درونی حب دنیادن اول مرتبه ازاده ایدیکه
برکره حضور حضرت عمر فاروقه کلوب ایتدی یا امیر المؤمنین حالا شامدن
برکاربانم کلور که سکسان دوه در وهر دوه سنك یوکی بیکر التونلق
متاعدر جمله سین فی سبیل الله صدقه ایلدم آل ضبط ایله سببندن
سؤال ایدیجك ایتدی بو کیجه نماز تهجدمده خاطریمه کلدیکه ایا کاربان
نه موضعه کلدی واحوال نیجه اولدی اوله پس برمال که روی توجهمی
مانع وموجب تشویش خاطر اوله انی ملکمدن اخراج ایتمك لازم ایدوکی
ظاهر اولدی دیدی ومشایخ متأخرین مفخر ابرار خواجهٔ عبید الله
الاحرار سمرقندی قدس سره کثرت امواله اول مرتبه مالك ایدیکه
بیك اوچیوز مزرعه سی اولوب وبشقه بر مزرعه سنده اوچ بیك چفت
یورردی اما دنیالق اکا مقدار ذره مانع راه ونظر همتنده برك کاه دکلیدی
نتکیم مولانا جامی انك مدحی بابنده نظم ایتدیکی کلامنده دیمشدر قطعه
* روی زمین کش نه سرو بی نیست * در نظرش چون رخ یکتا خنست *
* یك روی ناخن که بدست آیدش * کی بره فقر شکست آیدش *
دیمك اولور اوجی بوجاغی اولمیان برك یوزی شیخك نظرنده برطرنق
یوزی کبیدر یا الله کلن برطرنغك یوزی راه فقرده اکا قچن شکست کتورر
وصوفیلق طریقنی بوزار بوزمز دیمکدر ونکارستان نام کتابده کمال پاشا
زاده یازمشدر که احمد غزالی رحمه الله محمد غزالینك برادریدر وسعت

وقدرتنده شو مرتبه ده ایمشکه طویله ایله آتلر بسلرمش ولکن وعظ
ونصیحتنده دائما خلقی فقره ترغیب ایدوب فقر وقناعت فضیلتنی بیان
ایدرمش پس فضولدن بری برکون دیرکه یا شیخ سن بزی دائما
دنیالقدن منع ایدوب طریق فقره سوق ایدرسن باسنك طویله ایله اولان
آتلرك دنیالق دکلیدر شیخ ایتمش بلی دنیالقدر ولکن بن اول آتلرك
قازقلرینی یره قاقوب بغلامشم کوکل میدانینه قویوب بغلامامشم دیو
جواب ایتمش ایمدی کوکلدن محبت ایدوب حقدن اشغال واغفال
ایتمدکجه دنیالق ضرر ویرمز اما مرد قوی کرکدر که کندینی وارلغیله
حفظ ایلیه زیرا قرآن عظیم الشانده * الهیکم التکاثر * بیورلمشدر
یعنی دنیالقده کثرت سزی اشغال ایلدی بو سببدن ینه اخلاق علائیده
دیمشدرکه اما طالب فضیلت وراغب سعادت انلرك حالنی کندویه
دلیل واموال واثواب اتخاذنه سبیل ایلمیه بلکه سعادت استرسه مقام
فقرده اولان اولولره اقتدا وتجرد وفنا اوزره کچن پیشوالره اقتفا ایدوب
جهان فانیدن قدر مالابدله ایله اکتفا ایده رهزن دنیاء غدار طریق طلبده
اکا مانع اولمق احتمالی اولمیه (دردنجی بحث صدقه ده اسراف اولورمی
اولمزمی انی بیان ایدر معلوم اوله که زمخشری وقاضی بیضاوی وامام
فخر رازی واکثر مفسرین حق جل وعلانك * ومما رزقناهم ینفقون *
قول شریفنده انفاقدن مراد فی سبیل الله مالی صرف ایتمکدر
ومن تبعیضیه کتورلمسی امتی اسرافدن منع ایچوندر دیمشلر کذلك
* واتوا حقه یوم حصاده ولا تسرفوا انه لا یحب المسرفین * آیتنده که
معناسی حاصلك حقنی بچیم کوننده ادا ایلیوك اما اسراف ایلمك الله
تعالی حضرتلری مسرف قوللرندن خشنود دکلدر دیو آیتك نزولنده
برقاج روایت واردر بریسی بودر که ثابت ابن قیس نخلستاننه واروب
بشیوز اغاجك خرماسنی دوشوروب واول کون ینه جمله سنی فقرایه
تصدق ایدوب اوینه واهلنه نفقه اولاجق خرمادن برشی الیقومادی
اول حینده * ولا تسرفوا * آیتی نازل اولدی وبرروایتده معاذ بن جبل
نام صحابه نك برخرماسی وارایدی انی دوشیروب جمله سین بذل ایلدی

بیان صدقه ده اسراف اولورمی
اولمزمی

واهل وعيـالنه كتورمدى ديمشدر كذلك منع اسرافه دلالت ايدر
آيتدن برى *ولا تبسطها كل البسط* قول شريفدر معناسى ياحبيبم
مالكى قتى طاغتمغله طاغتمه ملوم اولورسون ديمكدر وآيتك سبب نزولى
جابر وابن مسعود رضى الله عنهما روايت ايتدكلرى اوزره برغلام حضور
رسول اللهه كلوب ايتـدى يا رسول الله بنم برانام وار درالى آچق
نمزوا رايسه دنيـا لقدن جمله سنى طاغندى وبن چپلاق قالدم
شمدى بنى سكا كوندردى تاكه بكا كندى كوملككى كيديره سـين
حضرت محمد صلى الله تعالى عليه وسلم دخى كـمال مرحمتندن
قيصنى ايندروب غلامه ويردى وكندى بيتى ايچنده عريان قالدى
بلال اذان ويروب مسجده كلسنده اصحاب انتظار چكديلر آخر بعضيلرى
قالقوب حضرت پيغمبرى بيتنده باقديلركه كوملكدن عارى اولوب
قالمش اول حينده بوآيت كريمه نازل اولدى (واحاديثدن دليلك برى
بودركه ابوهريره روايتندر كه حضرت محمد صلى الله تعالى عليه وسلم
بيومشدر صدقه نك خيرلوسى غنايوزندن ويريلندر كذلك برآدم كلوب
حضور نبيده ايتدى برآلتونم واربليه يم يارسول الله نفسكه انفاق ايله
ديدى برغيريسى دخى وارديدى حضرت پيغمبرايتدى والدينكه انفاق
ايله برغيريسى دخى وارانى اهلكه انفاق ايله ديدى اندن غيرى دخى وار
ديدى انى خذمتكاريكه انفاق ايله ديدى اندن غيرى دخى وار ديدى
سن اعلم سن ديدى وبر روايتده ابتدا نفسكه باشله وتصدق ايله اكر
ارتارسه اهلكه اندن آرتارسه اقرباكه وامام بخارى ديمشدركه بركيمسه
كندى واهلى محتاج ايكن ويا دينى وارايكن صدقه ويرسه اول صدقه
مردوددر دينى ادا ايتمك اولى واحقدر حتى فقيه ابو الليث تنبيه الغافلينده
ابراهيم ادهمك كلامنى نقل ايدركه ديمشـدر برآدمك بورجى اولسه
لايق دكلدر ادا ايتمدين زيت ياغيله ياسركه ايله فتقلانه وعلما بونك
اوزرينه اتفاق ايتمشلردركه قضاء دينى قيوب مديون ماليـله صدقه
ايلمك جائز دكلدر ودخى اتفاق بونك اوزرينه دركه بركيمسه كه صبور
اولوب يوقلغـه تحمل ايلسه واهلى اولمسه ويا اولسه لكن انلر دخى

صبور اولسه لر وبورجى دخى اولميوب جمله مالنى تصدق ايلسه جائزدر
حضرت ابابكر ايلدوكى كبى اما كنـدونك يا اهلنـك صبرى اولمسه
ويا بورجى اولورسه تصدق كراهت تحريميله مكروهدر ايمدى ظاهر
اولديكه خيرده دخى اسراف مقرردر ايمدى مجاهدك روايتنده كلن كه
برآدمك ابوقبيس طاغى كبى آلتونى اولسه وانى طاعة اللهده انفاق
ايلسه مسرف اولمز ديديكى وحاتم اصمك خيرده اسراف اولمز ديديكى
اطلاقى اوزرينه دكلدر انجق بومذكور شرطلر ايله قيد اولنمشدر يعنى
كشينك اهلى وعيالى واقرباسى اولميوب وكندوسى صبور اولديغى
صورتده ويا بونلر اولوب وهربرى صبور اولديغى صورتلرده وبورجى
اولمديغى صورتده وكندو عبادتنه اول انفاق مانع اولمديغى صورتلرده
جمله مالنى تصدق ايلسه اسراف اولمز ايثاركه سخاوتك اعلى مرتبه سى
اولمش اولور واخلاق علائيده اهل سخا وايثارك اصحابندن بعضسنى
حكايت ايدرتاكه اشيدن بخيللر بخللرينى علاج ايدوب بوعزيزلرك
طريقنـه كيده لر جمله دن برى حضرت عايشـه دركه سخاوتى شو
مرتبه ده ايديكه بردفعه ابن زبيردن كنديسنه يوزسكسان بيك اقچه كلدى
بيوروب كيسه دن برطبقه دوكديلر واهل مدينه دن فقير ومستحقنه
طاغتديلر بعده ام ذره نام جاريه سنه غدامزى كتور افطار ايده لم ديدى
غداى بيتى خبز وزيت ايدى جاريه ايتدى بزه دخى ايكى اقچه ويرسك
لحم الوب افطار ايلسك اولمزميدى ديدكده اكر اول ديمش اوليدك
ويرردم لكن جمله سى تفريق اولندى ديدى كذلك عبد الله بن جعفر
طياركه حضرت معاويه رضى الله تعالى عنهك احب احبابندن ايدى
هريل يوزكره يوزبيك اقچه وظيفه سى وارايدى النه كيردكده جمله سين
فقرا وايتام وارامله بخش وعطا قيلوب سنه آخرينه وارنجه مديون
اولوردى پس بوخصوصـدن خبرى اولمين كيمسـه لر معاويه يه
ديديلركه عبد اللهه هرسنـه بوقدر مال ويرمك بيت المال اخـلال
وامير المؤمنينه غير حلالدر معاويه جواب ويرديكه بن بومالى عبد اللهه
ويرمزين بلكه مدينه فقراسنـه ويردين تفتيش ايلك تفتيش ايتديلر

واقعا اويله ظهور ايتدى پس جود عبد اللهه طعن ايدنلر انصاف و بيت المال اكا ويرملك جمله فقرايه ويرملك ايدوكنه اعتراف ايتديلر ومذكور عبد الله بردفعه حضرت حسن وحسين ايله معا حجدن كلور ايكن بر باديه ده ريح عظيم ومطر شديد اولوب قافله پراكنده و پريشان اولمغله بونلر قافله دن آيرى دوشوب يوللرين ياوى قيلورلر ونيجه زحمت ومشقتدن صكره بر عربك اوباسنه نزول ايدرلر وانده بر پيره زن بواورلر انلره تكريم ايدوب او بايه انزال وادخال ايدر اوتور دقلرنده عجوزه دن شراب استرلر او باكازنده بغلى كچى يى جلب ايدوب سودين ايچك ديو اشارت ايدر بعده طعاملك وار ميدر ديرلر قالقلك بومعزه يى ذبح ايدك سزه م طعا پشوره يم ييكز دير پس اويله ايدرلر بعده روى هوا كشاده اولدقده انلرينه سوار اولوب بزقريشدنز اكر احتياجك اولوب مدينه يه كلورسكز بزى صوروب بوله سز ديوب وداع ايدرلر اخشام اولوب پير صحرادن كلوب معزى بولميجق عجوزه دن سؤال ايدوب اول دخى شرح حال ايديجك پير غضبه كلوب بر قوم مجهول مجرد بز قريشدنز ديمكله سبب معاشمز اولان نسنه يى اتلاف ايتمش سك دير بعد زمان پيرك فقرى اشتداد وزمان ضرى امتداد بوليجق مدينه يه كلورلر و برزمان سرقين شرطاشمغله معاش ايدرلر اتفاق بركون امام حسن رضى الله عنه اوى اوكنده اوتورركن عجوزكچر امام حسن بيلوب كل ياامة الله هيچ بنى بيلورمبسك دير عجوز لا ديجك بن سنك ضيفك دكلى يم دير عجوز اناماتام سكا فدا اولسون بلدم سن اولسون دير پس امام حسن بيك دينار و بيك قيون احسان ايدوب غلاميله امام حسينه كوندردى وامام حسين رضى الله عنه دخى بيك التون و بيك كوسفند اعطا ايدوب عبد الله بن جعفر حضرتلرينه كوندردى اول دخى ايكى بيك دينار وايكى بيك قيون بخش ايدوب اكر اول بكا كلمش اولايدك اويله اعطا ايدردم كه انلره تعب ومشقت ويرردم ديدى (وصراط سويده يازمشدركه حاتم ونوشروان كفاردن ايكن برى سخاوتى و برى عدالتى سببيله جهنمه كيرميوب اعرافده قالورلر (بشنجى

بحث علاج اسراف بياننده در علاجى اوچدر (اولكيسى علميدركه كچن غائله لرى بلمكدر واسراف بابنده كچن كلامه مداومت وتذكردر (ايكنجيسى عمليدركه مالى طوتمده تكلف ايتمك و بركوزه در كيسه نصب ايتمكدركه اسرافى كوريجك عتاب ايليه واكا آفات اسرافى بيان ايليه (اوچنجيسى علاج قلعيدر اول دخى سببلرين بيلوب كيدرمسنه سعى لازمدر واسباب اسراف التيدر (اولكيسى و غالب اولانى سفاهتدر ومنكرات قلبك اوتوز برنجيسيدر وسفاهت عقلك ضعفنه وخفتنه ديرلر و بونك ضدى رشددركه عقلك كمال قوتنه ديرلر نتكيم الله تعالى قرآن عظيم الشانده بيورمشدر* ولاتؤتوا السفهاء اموالكم* يعنى سفهايه مالاريكزى ويرمك تا انلردن رشد كورمديكجه ورشد بلوغك غيريدر زيرا بلوغ اون بشده اولدقدن صكره عقلك خفتى اولسه اكا سفيه ديرور ومالى وصيلر النده اولوب سفيهك انده تسليم اولنمز تا كه انك عقلى ظهوره كلنجيه دك ديو فقها تحرير ايلمشلردر واكثرى سفاهت طبعى اولور وكاهى سفاهته قوت ويره جك شيلر ضم اولوب سفاهتى قوى اولسه كرك مثلا اتنه زحمتسز مال كيرمسى ومصاحبلرينك خرج ايلمسنه اقداملرى وصقلمقدن منع ايلملرى كبى تا كه مالنى اكل و بلع ايده لر و بو نوع اسراف اكثرى اولاد اكابرده واقع اولور بو اجلدن برامزه مقارنتدن نهى اولنمشدر وكاه اولوركه سفاهت ناسك زياده رعايت وتعظيم ومدح وثنالرندن واقع اولور وياسفاهت جبليسى زياده اولور و بو خصلت دخى اكثرى اولاد كبارده وقاضيلر ومدرسلر ومشايخلر وامرالر اولادلرنده ظهور ايدر (اخلاق علائيده ديمشدركه صبى يه افعال حسنه يى واخلاق مرضيه يى تلقين ايدوب واول صبى عيب وعار اولاجق افعاله اقدام ايتديكجه هاى صقين عيبدر بردخى بونى ايلمه ديوب منع وتقريع ايده لر اطفالك ادراكارى خالى اولمغله احتراز قلبنده تمكن ايدر واكثرى اكابر زاده لرده سفه وقلت عقل معاش شايعدر حتى بعض اهل هزل انلرى السفيه چلبى ديو تعريف ايلمشدر همان صبى ايكن قتى اعزاز ورعايت سببيله لالەلرى

بيان علاج اسراف

بيان اسباب اسراف سفاهتدر

ومربیلری اصلا برفعلندن منع ایتمیوب هرنه درایسه آفرین وهرنه
اشلرسه تحسین ایتدکلری اجلندندر (ایکنجی سببی اسرافی ویااسرافك
اصنافنی بلمدیکلرندندر پس انی سرف ظن ایتمیوب سخاوت ظن ایدر
ویاخود اسرافك حرام ومضر اولدیغنی بیلمه مکلرندندر وعلاجی تعلمدر
(اوچنجیسی ریا وسمعه در (دردنجیسی ضعف نفسدرکه عوام اکا
حیا دیرلر یعنی خلقدن اوتانوب برشیء اسراف ایسه‌ده انی وجوده
کتورر (فقیر ایدرین بوعصرده بعض کیسه‌لرك قهوه بشوروب
ایچورمه‌لری کبی باخصوص دینه مستغرق ایکن ینه خلقدن حجاب
ایدوب بونامعقول ایشی ترك ایتمز اگرقوت قلبیسی اولسه‌اول حیابی ترك
ایدردی وبواسرافدن قورتلوردی (بشنجیسی ضعف دیندر پس
اسراف اولدیغنی بلورایکن وبرمقتضیسی یوغیکن ضعف دین سببیله
لاابالی مالنی اسراف ایدر (فقیر ایدرین بونك مثالی زمانه‌ده دخان
خبیثه مالنی اسراف ایدنلردرکه اسراف اولدیغنی دخی بیلورلر دین
ودنیویه‌لرینه برمقتضیسی دخی یوقدر وبوندن ضعف دین سببیله
وازکچمزلر (التنجیسی کسل وبطالتدر ایمدی بوسببلری کیدروب
علاجنه سعی ایتمك کرکدر بدقرینلردن اجتناب ایدوب عقلا
وحکما مجلسنه مدا ومت ایتمکله واسرافك افاتنده وارد اولان
کلامی دکلمکله کندیسنه امساکی عادت ایلیه تاکه اسرافدن
قورتله (آفات قلبك اوتوز ایکنجیسی کسل وبطالتدر بوخصلت
قتی مذموم در دلیلی الله تعالی حضرتلرینك * وان لیس للانسان
الاماسعی * قول شریفیدر دیمك اولورکه انسانه آخرت ایچون
نفع وبرشی یوقدر سعیندن غیری وحضرت پیغمبر صلی الله تعالی
علیه وسلمك (اللهم انی اعوذبك من الکسل والهرم) دیو کسلدن حقه
صغندیغی مذموم اولماسنه دلیل کافیدر وکندونی کشی سنك مزار
پایه‌سنده طوتوب فائده‌سز جماده تشبیه ونفس وبدننك هلاکلغنه
مؤدی اولماسیدر وحضرت مولانا سعیك فضیلتی بیاننده دیمش
* دوست دار دیار این آشفتکی * کوشش بیهوده به از خفتکی *

بیان کسل وشاشقنلق

معناسی الله تعالی حضرتلری بو اشفته لکی وبلمکی سور زیرا
بیهوده چالشمق اویومه‌دن یکدر یعنی اویخوده بطالت وکسل
اولدیغندن اوتوری مذمومدر (اخلاق علائیده دیرکه اماامور اخرویده
بطالت وکسل وترك اجتهاد وعمل موجب حرمان قرب حق وفوت
درجات نعیم ومستوجب درکات جحیم اولدیغی قرآن عظیم واحادیث
نبی کریم واثار اصحاب واولیاء ارشاد وتعلیمده اکثرمن ان یحصی در
وعد ووعید فرقانه نظر اولنسه جمله مواضعده درجات جنانه سعی
واجتهاد وعمله که ترك بطالت وکسلدر بیورلمشدر وهیچ برموضعده
بی سعی وعمل محض موهبهٔ لطف ازل سبب دخول جنت ونجات
جهنم اولدیغنه تصریح یوقدر اما امور دنیویه‌یه توکل ایتمده
چوق امر وارد اولمشدر وعجبدرکه عامهٔ انام واکثر عوام امور آخرتده
توکل ایدوب حق جل وعلا کریم وغفوردر دیو ترك اجتهاد
وعمل واختیار بطالت وکسل ایدرلر وبعض شعرانك ظواهر
اشعارین دلیل طوترلر حافظ شیرازینك بو بیتنده‌کی کبی
* کوی نیك‌نامی مارا کذب نداند * کرتونمی پسندی تغییرکن قضارا *
امااهل بصیرت قتنده بورجا وتوکل مقبول دکلدر معاذ الله بو بر
رویشدرکه شیطانك اغواسی وغروریدرکه بوکونه غروردن
الله تعالی حضرتلری قوللرینی نهی ایدوب * ولایغرنکم بالله الغرور *
بیوردیغی بودر مقبول اولان رجا وتوکل اولدرکه الله تعالی حضرتلرینك
امرینه امتثال ونهیندن اجتناب وطاعت وعبادتی اکتساب ایتدکدن
صکره رحمت حقه رجا وعبادتنك حفظ وثباتنده توکل اوزره اوله‌سن
وبونك برله‌ینه بین الخوف والرجا اولمق عوام مؤمنینك شانندندر
اماغربیدرکه امور دنیویه‌ده اصلا کرم حقه اعتماد وتوکل واعتقاد
ایتمزلر بلکه سعی ایدرلرکه انك عشر عشیرین امور آخرت وقرب حق
ایچون ایتسه‌لر کاراولیادن اولورلردی مثنوی ترجمه لودادی مرحوم
* راحت ور بخك امیدی اولمسه * پای درویش اولوریدی برفلك *
پادشهدن قورقدیغی کبی وزیر * حوف ایدیدی حقدن اولوردی ملك *

بیان ضرر بطالت وکسل

پس عاقله لازمدر که تکثیر دنیای فانی وتوفیر اسباب ایچونکه جمعنك
صوکی تفریق و تحصیلنك آخری تضییعدر سعی واهتمامی قویوب
تحصیل زاد سفر معاد ایچون اهتمام واجتهاد ایده و یقین بیله که سعی
واجتهادسز مراتب عالیه تحصیل ومثوبات باقیه تکمیل اولنمز بوندن
دخی اعتبار اولنمز می که ادنی رفعت دنیوی ولذت مجازی تحصیلنده
هزار سعی ومؤنت اولمینجه حاصل اولمز بر ملازم منصب آلنجه هزار
تکاپوی ونیجه دفعه بذل آب روی ایتمك کرك وسپاهی بر تیماره
چقنجه هزار خدمت و بذل سر قلمق کرك و بر فاسق زن وغلامدن
تحصیل مرام نفس اماره ایدنجه نیجه خرج وسعی ایلر پس مراتب
اخرویه که سعادت حقیقیهٔ باقیه در بی سعی وعمل نیجه حاصل ومرد
اکا بطالت وکسل ایله نیجه واصل اولور وحالا کسل ایله عمرین ضایع
ولذت فانی یه قانع اولان دنی طونکه عذابدن امین اولوب فضل خدا ایله
جنته کیره اما اول مراتب عالیه که اصحاب سعی واجتهاده احسان
اولنسه کرك اول وقت تحسری نه مرتبه اولسه کرك وندای *لقد فرطت
فی جنب الله* چقسه کرك ممکنمیدر که اعمال بطال ایله اجر ومزد ده
برابر ودرگاه خدمتده قائم اولنلر بنکاه غفلتده ساهی ولاهی قلانلره
همسر اوله لر حاشا * افنجعل المسلمین کالمجرمین مالکم کیف تحکمون آیتی
بوکا دلیل کافیدر پس ای جان پدر بوکون اعضا صحیح وقوت وفرصت
باقی ایکن سعی وکوشش قیل تا که ندامت وتحسر چکمیه سن وعلاج
قویسی اهل دیانتله وطلبکاران حقله مصاحبت ومقارنت وفسقه
ومداهنین صحبتندن وضعفاء دیندن اجتناب ایدوب بطالت وکسلدن
بیان آفات عجله
پرهیز ایدوب اسراف مال ومنالدن مصون ومحفوظ اوله سن وعمرکی
بیهوده یره تلف ایتمیه سن (آفات قلبدن اوتوزاوچنجیسی عجله در وعجله
قلبده بر معنیدر که سرعتله مقصودك حصولنه باعثدر و بونك ضدینه
حسن انتظار دیرلر کذلك عجله تأملسز اول خاطره برشیئك اقدامنه
دیرلر و بونك ضدینه توقف دیرلر و یاخود هر برجزئی یرلو یرینه کتورمدن
برشیئه اقدام ایتمکه دیرلر و بونك ضدینه تأنی وتؤده دیرلر وعجله نك مذموم

اولسنده

اولسنده وارد اولان دلائلدن بری الله تعالی حضرتلرینك * خلق
الانسان من عجل * قول شریفیدر کذلك * ولا تعجل بالقران *
آیتیدر وعبدالله رضی الله عنه حضرتلری روایت ایدر حضرت محمد
صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر سمت حسن وتؤده وتأنی ووسط
رعایتی نبوتك یکرمی درت جزئندن برجزئیدر (واولکی قسم عجله نك
آفتی سستلکی وعمل خیردن کسلمکی ومرادك عدم حصولنی اقتضا
ایتمسیدر مثلا برآدم خیردن برمرتبه طلب ایلیوب حصولنده عجله ایله
حاصل اولمدیغی صورتده یا فتور حاصل اولوب اندن نومید اولور
ویاخود جهدندن نفسنه زحمت ویروب بعده وازکلور ویا برآدم
برحاجت ایچون ربنه دعا ایلسه وحاجتی قبول اولمسنده عجله ایلسه
پس استدیکی حاصل اولمزسه دعائی ترك ایدر ومقصودندن محروم
اولور ایمدی بو عجله مذمومدر زیرا * الامور مرهونة باوقاتها *
فحواسنجه هر امرك برمقدر وقتی واردر اکا حسن انتظار لازمدر
مشهوردر که فرعون حقنده حضرت موسی نك دعاسی مستجاب اولدیغنی
جبرائیل علیه السلام خبر ویردکدنصکره اوتوز ییل کچدی فرعونك
غرق اولمسی وقتنه دك (وشیخ شعراوی منن نام کتابنده دیمشدر که
الله تعالی حضرتلرینك الطافندندر مقامات صالحینه چقمغه چالشدیغم
وریاضتله واسماء الهیه ایله اول مقاماته کتورمکده عجله ایتدیکم
زیرا استحقاق یوغیکن ناس قتنده دخی بو یوزدن مرتبه طلب ایتمك
مذمومدر دکل که باری تعالی حضرتلری حضورنده وسید عبدالقادر
جیلی دیمشدر که الله تعالی حضرتلری سنی برحالتده طورغورسه
سن اندن اعلی ویا ادنی مقامه انتقالی طالب اولمه بلکه منتظر اول
تا که الله تعالی حضرتلری سنی اول مقامدن نقل ایتدیره و ینه دیمشدر که
کشی کندینه طالب اولدیغی مقام یا قسمت الهیه ایله نصیبی اولمق وار
ویاغیرینك نصیبی اولمق وار ویا برینك نصیبی اولمیوب برفتنه ایچون
خلق اولنمق وار ایمدی کندینك نصیبی ایسه مقدر اولان وقتده
اکا واصل اولور پس لایق دکلدر حرص وعجله ایتمك زیرا ترك ایدر

كلدك طريقت كلامنه اما عجله نك ايكنجى قسمنك افتى اول امرك تقويتنى
و بحث تامنى فوت ايليوب نفسنه مكروه اصابت ايلمسيدر مثلا برايشه
تأملسز شروع اولنوب يا بر بليه يه اوغرايوب اكا تحمل ايده ميوب
نفسنه بد دعا ايليه والله تعالى حضرتلرى مستجاب ايليوب واقع اوله يا
برآدم كنديه ظلم ايلمسه پس انتقامده عجله ايليوب بددعا ايده ودعاسى
مستجاب اولوب تجاوزلق ايليه وكندى معصيته دوشه واوچنجى قسم
عجله نك آفتى عملك نقصانى بلكه باطل اولمسيدر مثلا برعملك ادابى وسننى
بلكه واجبات وفرائضى ترك اولنمق واقع اولور نتكيم نمازده عجله ايدوب
ركوع وسجود ده اوچر تسبيح اوقومزلر ويا خود اذكارى محلندن تغيير
ايدرلر وكاه اولوركه امامه افعال واقوالده سبق ايتمكله مخالفت ايدرلر
وكاه اولوركه تعديل اركان وتجويدى ترك ايدرلر پس نمازده مفسدت
واقع اولور وظن اولنماسونكه تأنى تأخير وتسويف معناسنه در (بلكه
تسويف آفات قلبك اوتوز دردنجيسيدر و بودخى اخرت عملنك
طلبنده قتى مذمومدر و بونك ضدى مسارعت ومسابقتدر الله تعالى — بيان آفات تسويف
حضرتلرى بو خصلت حميده نك مدحى حقنده * وسارعوا الى مغفرة *
بيورمشدر وحديث شريفده جابر روايتيدر ديمشدر حضرت رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم بردفعه خطبه سنده بزه ديديكه اى ناس اولمزدن
اول توبه ايليوب اعمال صالحه يه سرعت ايليوك غيرى شيئه مشغول
اولمادين وكنديكز له ربكز بينني كثرت ذكرله اولاشديرك وصدقه يى
كزلى واشكاره ويرك تا كه مرزوق ومنصور اوله سز وابوهريره روايتنده
بيورمشدر سزك منتظر اولديغكز يوق اولاجق غنا ياخود اونوتديرجق
فقر يا مرض مفسد ياخود بوناموش قوجه لق يا موت مهيا ياخود
دجالدر دجال ايسه شر غائبدر ياخود قيامتدر قيامت ايسه قتى اجى
بلادر وابن عباس رضى الله عنهما روايتنده برآدمه نصيحتنده
حضرت محمد صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمشدر بشى بش
شيدن اول غنيمت بيل يكتلككى پيرلككدن اول وصحتكى خسته لغكدن
اول وغناكى فقركدن اول وفراغكى شغلكدن اول وحياتكى مونكدن اول

وحضرت

وحضرت عمر رضى الله تعالى عنه هلك المسوفون بيورمشلر يعنى توبه
وطاعتى تأخير ايدنلر هلاك اولديلر على غفلة اجل كلوب تدارك ممكن
كتديلر ديمكدر (آفات قلبك اوتوز بشنجيسى قلب يغونلغيدر كه كوكلى — بيان آفات غلظت قلب
بيوك ديدكلريدر بونك آفتى بياننده آيات كريمه دن * ولو كنت فظا
غليظ القلب لانفضوا من حولك * قول شريفيدر معناى شريفى
يا حبيبم اكر سن كوكلى وقلبى يوغون اوليدك سنك اطرافكدن
طاغيلورلر ايدى وكيمسه سكا مألوف اولمزدى ديمكدر وبونك ضدى
لين ورقتدر كه غيرى كيمسه يه عارض اولان جفايه اجيمقدر وشفقت
ايدوب ناسدن مكروهى ازاله ايتمده صرف همت ايتمكدر ابوهريره
رضى الله عنه رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلمدن روايت ايدركه
* من لا يرحم لا يرحم * بيورمشدر يعنى اول كيمسه كه غيرى يه مرحمت
ايتميه مرحمت اولنماز وبر روايتنده ابوهريره ديركه اشتدم حضرت
پيغمبر عليه الصلاة والسلام سعادتله * الله تعالى شقى كيمسه نك
كوكلندن مرحمتى قالدرر بيوردى * اوتوز التنجيسى وقاحتدر يعنى — بيان وقاحت يعنى ادبسزلك
يوزسوزلك وادبسزلكدر وبونك ضدى حيادر وحيا قباحت ارتكابى
خوفندن نفسك صقلمسنه ديرلر بو خصوصده ابن مسعود رضى الله
تعالى عنه رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلمدن حديث شريف
روايت ايدر بيورمشدر الله تعالى حضرتلرندن حق حيا ايله اوتانك
بزديدك كه الحمد لله بز حقدن اوتناده يز وحضرت پيغمبر بنه بيورديكه
حقيقتده اوتناق اولدركه باشكى وباشكده اولان حواسى يعنى كوزكى
وقولاغكى وآغزكى وقارنكى وقلبكك جمع ايتديكى اخلاقكى وافعالكى
حفظ ايده سك وموتكى وموتكدن صكره چوريمككى ذكر ايده سك
وآخرتكى مراد ايدوب دنيا اوزرينه ترجيح ايده سك ودنيا زينتنى ترك
ايده سك تحقيق ربكدن حق حيا ايله حيا ايتمش اولورسك وابوهريره
رضى الله عنه روايتنده دخى بيورمشدر حيا ايماندندر اهل ايمان ايسه
جنتده اولور وبى ادبلك جفادندر واهل جفا ايسه جهنمده اولور
وانس رضى الله تعالى عنه روايتنده دخى بيورمشدر كه هرنه شيده كه

قبـاحت بولنه انی عارلی ایلر وهرنه ده که حیـا بولنه اکا زینت ویرر
وحیانك افضلی الله تعالی حضرتلرندن حیا ایتمکدر بعده ناسدن حیا
ایتمکدر معصیت وکراهیته مؤدی اولمیان یرلرده اما معصیت وکراهیته
مؤدی اولان یرلرده اوتانمق مذمومدر مثـلا امر بالمعروف ونهی عن
المنکر ایتمکده اوتانمق وکسوه یی قیصه ایتمکده وقبا ایتمکده ویالن
اياق کزمکده وحماره بنمکده وسمره بنمکده و پارمقلرینی وطباغی طعـام
وقتنده یلامقده وطعامدن وسفره دن یره دوشن شیئی یمکده وجهر
ایله سلام ویروب وآلمقده واذان اوقومقده وامامت ایتمکده وبالجمله
بونلری اوتنوب وجوده کتورممك قتی مذمومدر زیرا حقیقتده بونلری
ترك دین ضعفندن ویاریادن ویا کبردن ناشیدر واکر حقیقتده
بو اسبابدن بریسی اولمیوب مطلق حیادن ترك ایتدیسه دخی انسانندن
حیا ایتدیکندندر والله تعالی یه ورسولنه ادبسزلك وجراءت ایتمش
اولور ایمدی اول کیمسـه که خالقی ورازقی اولان رب العزتك فرمانی
و پیغمبری اولان سلطان انبیـانك سننی ترك ایدوب مخلوق عاجزدن
اوتانوب انلرك رضاسنی ومدحلرینی طلب ایلیوب لوملرندن فرار ایلیه
وعذاب الیمدن وحرمان شفـاعتدن خوف ایتمیه نك حالی ومآلی بیانه
محتـاج دکلدر (وصراط سویده دیمشدر که حدیث شریفده کلمشدر
مقدم اولان نبیلرك کلامنـدندر* اذا لم تستحی فاصنع ماشئت* یعنی
چنکه اوتانمیـه سك دیلدیککی اشله یعنی برآدمده که خوف عاقبت
وحیا وحجاب اولمزایسه الندن هر ایش کلور پس سـالکه لازمدر که
بو خصلتدن اجتناب ایلیه (اوتوز یدنجیسی شکایت وفزعدر فزع اکا
دیرلر که بر محنت ومصیبته صبر ایتمیوب قولله ویا فعلله اظهار عجز ایده سك — بیان آفات شکوی وفزع
وبونك ضدینه صبر دیرلر که نفسی فریاد ایتمکدن طوتمغه دیرلر الله تعالی
حضرتلری انلرك فضیلتی حقنده * انما یوفی الصابرون اجرهم بغیر
حساب* بیورمشدر معناسی اطبق انجق بز صابرلرك اجر وعوضلرینی
حسابسز ویریرز وابن عباس رضی الله عنه روایت ایدر که رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم* برکیمسه نك مالنه ویا نفسنه بر مصیبت کلوب

انی

انی کتم ایلسه وکیمسه یه شکایت ایلمسه الله تعالی حضرتلری انی مغفرت
ایدر بیوردی وانس رضی الله عنه روایتنـده دخی بیورمشدر که ایمان
ایکی نصفدر برنصفی صبر و برنصفی شکردر وصبرك افضلی ابتـداء
مصیبتده در و بر حدیث شریفده دخی بیورمشدر صبر جمله عبادتك
اصلی ووبالی منع ایدیجیدر (وشیخ شعراوی منن نام کتابنده دیمشدر
لطف حقـله بلاء ومحنتمی دوستمدن ودوشمنمدن کتم ایدوب افشا
ایتمزدم وبعض دفعه قلبمه برآتش دوشوب یناردم آغزمدن وبورنمدن
نار ظاهریدن چیقان دخان کبی توتون چیقـار ایدی وسینه
کیمسه یی مطلع ایتمزدم وشیخ نورالدین شونی رحمه الله دخی بومقامده
ایدی حتی مرض موتنده قرق یدی کون ارقه سی اوزرینه یاتوب اتلری
قوپمش ایدی وقرنجه لر آلای آلای کیروب اتن کمیرلردی بردفعه آه
ایتمسنی کیمسه اشتمامشدر وحالندن سؤال ایدنه ایو خوش دیو جواب ویردی
(شیخ شعراوی دیر که رجالك مراتبی بویله شدایدده ظاهر اولور وبویله
مرضك شدة حالنده وغیری محنتلرده مؤمنك ایو خوش دیمسی اعتقادمده
ایو خوش اعتقاد اوزره یم نیتنی طوتمق کرك تا که هم کذبدن هم شکویدن
نجات بوله وسید علی خواص دیمشدر که خلقدن بریله مأنوس اولوب
قانع اولمه وانی جمیـع حالکه مطلع ایتمه الا اذن شریعت اولان شیئه
همان ربکه مأنوس اولوب سکونك آنکله وشکواك ینه اندن اکا اولوب
غیری یه اولمسون زیرا ضرر وفائده وعزت وذلت جمله انك النده در
(پس شیخ شعراوی نصیحته باشلیوب دیر که ایمدی صقین ای قرداش — بیان نصیحت شیخ شعراوی
الله تعالی حضرتلری سکا صحت ویرمش ایکن و برنازل اولان بلایی
تحمل ایتمکه سکا صحتده دنبالقـله قوت وقدرت ویرمش ایکن ربکه
شکایت ایلیوب بنم قوتم وقدرتم بوقدر دیمه ویا خلقه شکایت ایدوب
نعمتك وار ایکن زیاده سنه الك ایرشمدیکندن کوجنه سن وموجود اولان
نعمت وعافیتی حقیر عد ایده سین پس اولور که ربك سکا غضب ایدوب
موجود اولان نعمت وعافیتی سلب ایدوب سنك اوزریکه بلایی برتر ایدوب
بلکه سنی عین رعایتندن دوشوروب عندالناس دخی مبغوض اولورسن

ایمدی اکر خلق سنك وجودکی مقراضله کسرلرسه خلقه شکایتدن
احتراز ایله زیرا بنی آدمه نازل اولان بلا اکثر شکواسی اوجندن نازل
اولور ونیجه سنه انسان شکایت ایلیه حالنکه الله تعالی حضرتلری
قولنه والدیندن ارحمدر حدیث صحیحده کلدیکی اوزره کذلك
* عسی ان تکرهوا شیئا وهو خیر لکم * کلامیله بو معنایی بیان ایلمشلردر
ایمدی عبده لایق اولان قضایه رضا و بلایه صبر وعدم شکوی در
انتهی (اوتوزسکز نجیسی کفران نعمتدر که الله تعالی حضرتلرینك

بیان آفات کفران نعمت

و یردیکی نعمتی انکار ایدوب ستر ایتمکدر نتکیم الله تعالی حضرتلری
بو قسمك اربابی حقنده بیورمشدر * فکفرت بانعم الله فاذاقها الله
لباس الجوع والخوف * معناسی خوف ومضایقه دن امین اولوب
هر یردن رزقلری وسعت اوزره کلورکن کفران نعمت ایدن اهل قریه یه
حق سبحانه وتعالی حضرتلری جوع وخوف چاشنبسنی طاتدیروب
عالمیانه عبرت نما ایتدیکیدر و بو کفران نعمه نك ضدنه شکر دیرلر که نعمت
مقابله سنده لایق اولان وجه اوزره منعمی تعظیم ایتمکه دیرلر الدن
ولساندن وقلبدن صادر اولور الله تعالی حضرتلری * لئن شکرتم
لازیدنکم * بیورمشدر معنای شریفی عزت وعظمتم حقیچون اکر سز
شکر ایدرسکز تحقیق سزه نعمتکزی زیاده ایدرین شیخ زاده رحمه الله
بو آیت کریمه نك تحقیقنده دیمشدر که شکر له زیاده اولان نعمت
هم روحانیه وهم جسمانیه در اما نعم روحانیه بودر که شاکر اولان
عبد دائما الله تعالی حضرتلرینك نعمتلری انعامنی وانواع فضل وکرمنی
ملاحظه ایتمکدر بو ملاحظه ایسه عبدك ربسنه محبتنی جلب ایدر
مقام محبت ایسه صدیقینك اعلی مرتبه سیدر بعده عبد اول مقامدن
ترقی ایدوب محبتی بالکلیه منعمه اولوب نعمتندن التفاتی قالدرر بو مقام ایسه
واصلین مقامیدر ایمدی ثابت اولدیکه شکره اشتغال ایتمك نعمای
روحانیه یی جلب ایدر اما نعم جسمانیه نك زیاده اولمسی تتبع ایله بیلنمشدر که
برآدم شکری زیاده ایتدکجه نعمت دنیویه سی زیاده اولور پس عبد
شاکرك نعمت دنیویه سی واخرویه سی شکری سببیله ازدیاد بولور

کفران نعمه لك ایسه عذاب شدیدی ودنیا وآخرت آفاتنی ایجاب ایدر
وشکرك منافعی وکفرانك ضررلری ینه عبده راجعدر معبود ومشکور
اولان رب العزت شکرله فائده لنمدن وکفرانله ضررلنمدن غنیدر انجق
بو طاعات قوللرینك منفعتیچون امر اولنمشدر * ان الله لغنی حمید *
بیوردیغی بو سببدندر (کلدك طریقت کلامنه اما شکرك فضیلتی بابنده

بیان فضیلت شکر

احادیثدن بری ابو هریره روایتیدر که رسول کبریا علیه الصلاة والسلام
بیورمشدر شاکر اولان اهل نعمت صائم اولان صابر منزله سنده در
ونعمان بن بشیر روایتنده دیمشدر که برکیمسه که آزه شکر ایتمیه چوغه
دخی شکر ایتمز و برکیمسه که ناسه شکر ایتمیه حق تعالی یه دخی شکر ایتمز
والله تعالینك نعمتنی سویلشمك شکردر ونعمتی ترك تحدث ایتمك کفردر
وجماعت رحمت وفرقت عذابدر (شیخ شعراوی رحمه الله منن نام کتابنده
دیمشدر معلوم اوله که الله تعالی حضرتلری بزه احسان ایتدیکی نعمتلری
مقابله سنده شکر ایتمکی امر ایلیوب فرایضندن بری قیلمشدر کرك لسانله
کرك قلبله وکرك سائر ارکانله شکر ایتمکه مأمورز ولکن جمیع نعمتلرینی
عد ایتمکه مجال اولمدیغندن طاقتمز یتدیکی قدر شکر ایتمك لازمدر پس
شکر لسانی بزم اقرارمز واعتراف ایلمه مزدر که نعمتلر جمله حقك
ویرکوسیدر خلق الندن کلدیکی صورتده دخی انجق خالق ارا یرده
بر واسطه در نتکیم برپادشاهك عبدی سکا افندیسندن برطبق هدیه
کتورسه مدح وثنایه مستحق اولان پادشاهدر وعبدی دخی اول
هدیه نك کلمسنه واسطه اولدیغندن رعایته مستحق اولور بو سببدن
* من لم یشکر الناس لم یشکر الله * بیورلمشدر اما شکر قلبی بزم قطعیجه
اعتقاد ایلمه مزدر که جمیعا بزده موجود اولان نعمتلر ولذتلر وحرکات
وسکنات ربمزك فضلندندر غیریدن دکلدر تاکه اسانمز قلبمزه مطابق
اوله ومنعم حقیقی الله تعالی حضرتلری اولدیغنی اعتقادله قلبده اکا
محبت ونعمتنه واسطه اولان مخلوقه دخی وجه لایق اوزره محبت ایتمك
شکر قلبیدندر اما شکر جوارح اولدر که کشی جمله اعضاسنك حرکات
وسکناتی الله تعالی حضرتلرینك رضاسی اولان یرلرده صرف ایلیه

تاكه صولانده اولان ملك بر يازه جق شئ بولميه ودير كه بو مرتبه شكر
اوزره اولان كمسه لر قليلدر زيرا غالب ناس شكر لسانى ايدرلر عملى ايتمزلر
حالبوكه الله تعالى حضرتلرى قرآن عظيمده * اعملوا آل داود شكرا *
بيورمشدر بز ايسه امت داوددن شكره اولى ايز وينه شيخ مذكور بر محلده
ديمشدر كه وهب بن منبه دن بلعم بن باعورك سلب ايماننك سببى سؤال
اولندى جوابنده ديمشدر كه انبيانك بعضيسى بونك سببنى بالذات
رب العزته سؤال ايلديلر الله تعالى حضرتلرى وحى ايله جواب ايلمش كه
بلعم هيچ بر كون اكا ويرديكم كرامات وآياتمه شكر ايلمدى اكر بركره شكر
ايلمش اولسه ايدى نعمتمى سلب ايلمزدم لكن ارادتمله بو سببدن قضا
جارى اولدى وجنيد بغدادى ديمشدر كشى كنديني رحمت حقه نااهل
كورمدكجه مقام شكرده كامل اولمز انجق الله تعالى حضرتلرينك رحمتنى
منت وفضلندن كوره وشيخ شاذلى ديمشدر كه عبدك شكرى كامل اولمز
مادامكه دنيا پادشاهنك نعمتنى كندى نعمتندن اشاغه طوتميه يعنى
پادشاهك تسخيرنده اولماسيله نفس ومالنده وحرمنده امين اولمشدر
بو دخى بر نعمتدر كه پادشاه واسطه سيله ويرلمشدر وبو اجلدن سيد القوم
خادمهم بيورلمشدر و پادشاهه دعاء خير مقام شكردن عد اولنور وينه
كتاب مزبورك بر محلنده ديمشدر كه هر باركه قحطلق واقع اولوب ذخيره
بهاده اولسه الله تعالى حضرتلرينه شكر ايدرمكه زياده قحطلق و برتر بلا
اوزريمزه نازل اولمامشدر زيرا اول زمانده اولانلر بزدن برتر كناهكار
دكل ايمشلر حالبوكه بلاء عظيم باشلرينه نازل اولمشدر جملدن برى خلفاء
عباسيه دن منتصر بالله زماننده كه درت يوز اللى تاريخنده در بو يله بر
قحطلق واقع اولمشدر كه ذخيره قسمندن برشئ قالمديغندن نصكره
جميع حيواناتى ذبح ايدوب اكل ايلديلر حتى پادشاه مذكور جميعا
آتلرينى ولباسلرينى يدكدنصكره شهرده ياياں ويالين آيق كزردى
بينجك آتى يوغيدى حتى براوچلك جواهرى براوچلك بغدايه دكشمك
ايچون كزديرر لردى اصلا اله كيرمزدى بعده غايت آچلقدن كلبلرى
بوغرلمغه باشلديلر و بعض كلاب آچلقدن بشكدن طفل صغيرى

كوتوروب يردى اناسى باباسى بى مجال لكندن قالقوب قورتاريمزدى
بعده اولادلرينى بوغزليوب كنديلرى يرلردى و بو قحطلق بر قاج ييل
طوتمقله شومر تبه يه وارديكه بالاخره قبرلرى آچوب ميتلرين يديلر
سلطان شعبان عصرنده دخى مصرده بويله واقع اولمشدر شيخ دير كه
ايتمدى قرداش بو عصرده واقع اولان قحط وغلايه صبر ايليوب استبعاد
ايتمه زيرا بز بوندن اعظم بلايه مستحقز الحمد لله كه الله تعالى حضرتلرى
بيان آفات غضب
بزى انك كبى افاتدن حفظ ايلدى انتهى كلام الشيخ (وافات قلبك
اوتوز طقوزنجيسى مرادى حاصل اولمديغنه غضب ايتمك وقاچقدر
وذكر ايتمامكدر كه الله تعالى حضرتلرينك اول تقدير ايتمديكى وويرمديكى
مرادى انك حالنه اولى واصلح ايدى حالبوكه اول شيئك صلاح وفسادنه
يقيني يوق و بو وضع نامعقول قضاء الهى يه طارلمقدر بونك ضدنه رضا
ديرلر كه نفسنى خوش طوتمقدر كلن مصيبتده وفوت اولان مقصودده
وقضايه تسليم اولمغه دخى رضا در طبعنه موافق اولمين قضاء الهيده
اعتراضى ترك ايدوب مطيع اولمقدر كه حديث شريفده حضرت محمد
عليه الصلاة والسلام ديمشدر الله تعالى حضرتلرى حديث قدسيده
بيورمشدر بر كمسه كه بنم قضامه راضى اولميوب بلامه صبر ايلمسه
بندن غيرى تكرى اراسون وجابر روايتنده ديمشدر بر كمسه كه عند الله
مرتبه سى اولمسنى سوسه الله تعالى حضرتلرينك كندى قتنده شان
ومرتبه سى نه يوزدن اولديغنه نظر ايلسون الله تعالى قوانى كنديه
تعظيمى مقدارنجه مرتبه يه چيقارر (صاحب طريقت بو محلده بر سؤال
وجواب كتورمش چونكه قضاء الهى يه رضا لازمدر پس شرور
ومعاصى دخى الله تعالينك قضاسيدر حالبوكه معصيته رضا معصيت
وكفره رضا كفردر بيورلديغى قاعده يه بو كلام نيجه مطابق كلور
جوابنده دير كه كفر ومعاصى الله تعالينك قضاسى مقتضاسيدر محض
قضاسى دكلدر تاكه بو كلام لازم كله يعنى مخلوق وجوده كتورديكى
كفر ومعصيت قضاء الهى ايله ظهوره كلمش مقتضيدر نفس قضا
دكلدر قضا تقديره ديرلر ومقضى اول تقديرله ظهوره كلن مقدره ديرلر

قضايه رضا بياني

فافهم فانه دقيق (امام غزالى عليه رحمة البارى اصول اربعين نام
كتاب كزيننده ديمشدركه بر جماعت رضا اخلاق قلبدن برخلق
اولمسنى انكار ايلديلر وديديلركه هوايه مخالف يرده انجق صبردر يوخسه
رضا يوقدر و بوسببله محبت الهيه‌يى انكار ايلديلر ولكن بز بونى
تحقيق ايدرز ومحبتك علامتى رضابالبلا اولديغيدر و بوكلامك تحقيقى
اوچ وجهله متصور اولور (برى بودركه مخلوقه محبت مبالغه ايله
اولدقده انسان وجودنده الم طويماز حضرت يوسف عليه السلام
قضيه‌سنده نساطا نفسى اللرين طوغرادقلرى كبى كذلك برغضبناك
اولان آدمه ويا حرصله برشيئه مشغول اولان آدمه جراحت ويابر
ديكن اصابت ايلسه حس ايتمز تاغضب وحرصى ساكن اولنجيه دك
ايمدى لحم وقاندن مركب اولان انسانده بومرتبه محبت متصور اولديغى
يرده جمال حضرت ربوبيتده نيجه متصور اولميه بواجلدن جنيد
بغدادى يه سؤال ايتدكلرنده محب اولان كيمسه بلا والمنى بيلورمى لاوان
ضرب بالسيف سبعين ضربة على ضربة ديمشدر يعنى قلج ايله يتمش كره
ضرب اولنسه الم كلمز ديمكدر و بعض صوفيه‌نك ولد صغيرى ضايع
اولدقده ديديلر دعا ايلسك الله تعالى حضرتلرى اولاديكى سكا كوندره
جوابنده ديديكه الله تعاليناك قضاسنه اعتراض ايتمك بنم قتمده اوغلمك
كتمه‌سندن بتردر (ايكنجى وجهى بودركه اكر بلاده المى طويوب
طبعنه كريه كلورايسه‌ده عقل وايمان ايله اكا رضا ويره ثواب عظيم
اولديغندن اوتورى نتكيم روايت اولنور فتح موصلى انصارينك
خاتونيكه زاهده‌لردن ايدى بردفعه دوشوب طرناغنى قردى ديديلركه
آغريسى الم ويرديمى جوابنده ديديكه انك ثوابنك لذتى قلبمدن
آغريسى حرارتنى كيدردى (اوچنجى وجهى بودركه الله تعالينك
هرشيئى براتمسى تحتنده نيجه الطاف خفيه اولديغنه اعتقاد ايتمكدن
رضا حاصل اولمقدر حتى عالمده جارى اولان شيلره جاهلك تعجبى كبى
تعجب ايتميوب حكمتى نه ظهور ايليه ديو نوع تجبده اوله حضرت
موسى عليه السلامك تعجبى كبى حضرت خضرك سفينه‌يى بوزمسندن

وغلامى قتلندن وديوارى ياپمسندن تحتنده نه سر الهى ظهور ايليه
ديو خضر عليه السلام انى اخفا ايتمش ايدى كذلك الله تعالى
حضرتلرى كندى افعالنده لطيفه‌لرين اخفا ايلمشدر (و بونك مثالى

حكايت لطيفه

نتكيم قضايه راضى اولنلردن براعرابى تقدير الهينك ظهورنده دائما الخير
ما اختار الله ديو قضايه راضى اولوردى و برصحراده ساكن اولوب اهل
واولاديله معا اول آدمك برحمارى وبرخروسى وبركلبى وار ايديكه
اوباسنى بكلر ايدى بركيجه برثعلب كلوب خروسى قاپوب كتوردى
خيراوله ديدى بعده برقورد كلوب حمارينى قتل ايلدى ينه خيراوله
ديدى اما اهلى غايت محزون اولدى بعده كلبى مرد اولدى ينه خيراوله
ديدى اما اهلى بو كلامدن تعجب ايدردى برقاچ كوندنصكره اول صحراده
اولان اوبالرى كفار باصوب كيمنى قتل وكيمنى اسير ايلديلر و بونلرك
مكانى كيجه ايچنده خروس اوتمسندن وكلب چاغرمسندن وحمار
باغرمسندن تجسس ايدوب بولمشلر بو آدمده ايسه بونلردن بريسى
اولمامغله كفار بولميوب خلاص اولديلر واول كيمسه اهلنه ديمشكه
هربلاده الله تعالى حضرتلرندن خيراوسين اوممق كرك كوردكمى
بونلر هلاك اولمسه جمله مز هلاك اولوردق ديدى ايمدى بركيمسه
بونك كبى اسراره واقف اولدقده الله تعالينك افعالنه تعجب ايليوب انجق
كندى بيلديكنه تعجب ايدر وچون وچرا ايتميوب قضاء الهى يه
راضى اولور (اما كشى محل آفتدن فرار ايتمك ايله قضايه رضا ويرمك
لازم كلمز نتكيم شيخ شعراوى عليه رحمة البارى ديمشدركه عبده
واجب اولان بودركه كندينى آفات ظاهره‌دن وآفات باطنه‌دن
حفظ ايليه پس غضب الهى يه سبب اولان معاصيدن فرار ايليه
نتكيم اكلمش ديواردن قاچمق لازم ايسه حتى برآدم قاچميوب ديوار
آلتنده قالسه كندى نفسنى قاتل حكمنده در وعذاب جحيمه مستحق
اولور حتى برآدم كندينه بركناه تقدير اولديغنى دخى علم ايدنسه ينه
دفعنه سعى ايتمك كرك مأمور اولديغى حسبيله وينه سعى مقابله‌سنده
ثواب ويريلور اكر تقدير الهينك دفعنه قادر اولمز ايسه‌ده پس وبال

واقع اولور ایسه استغفار ایلیه دکلکه کاهنك تقدیر اولدیغنه علمی
یوغیکن کشی دفع معاصی یه و محللرندن اجتنابه سعی ایلیه (بو سببدن
شیخ عبدالقادر جیلی دیمشدر (من شان الکامل ان ینازع اقدار الحق
بالحق للحق (معناسی بودر که کاملك شاننددر امر حقله حقك تقدیرلرینه
حقدن اوتوری منازعه ایتمك (قرقنجی آفت تعلیقدر که کشی نفسنك
قوام و سلامتنی حقدن بیلیوب غیریدن بیلمکدر و بونك ضدنه توکل
دیرلر بنیه سنك قوامنی حقدن بیلمکه دیرلر و بعض علما قتنده جمیعا
امرینی الله تعالی حضرتلرینه تفویض ایتمکه دیرلر و بعض علما قتنده
قدرت بشر یتیه جك یرده مسبباته سعیی ترك ایتمکه دیرلر پس بو تفسیر
ایله قدرت بشریه تحتنده اولان اسبابه سعی ایتمك توکله ضرر ویرمز
نتکیم الله تعالی حضرتلری* فابتغوا عند الله الرزق* بیورمشدر یعنی
عند الله قسمت اولنان رزقی طلب ایلیك و برآیت کریمه سنده* فتوکلوا
ان کنتم مؤمنین* بیورلمش معناسی شریفی ربکزه توکل ایلیوك اکر
مؤمن ایسه کز وابن عمر رضی الله تعالی عنه رسول اکرم صلی الله علیه
وسلمدن روایت ایدر که* اکرسز حق توکل ایله توکل ایلسه کز الله
تعالی قوشلرکبی کبی سزك رزقکزی ویرر ایدیکه انلر آچ صباحلر
وطوق اخشاملر* پس بو حدیثنده رسول الله علیه السلام اشارت
ایلدیکه کمال توکل اولدرکه کشی رزق طلبنده برکونلك نفقه یی
آشورمیوب یارنکی کونه الیقومیه و بو دخی اهل و عیالی اولمیان کیمسه
حقنده در زیرا پیغمبر آخر زمان علیه صلوات الرحمنك بعض اهلنه
بر یللق نفقه الیقودیغی ثابتدر و برحدیث شریفنده دخی بیورمشدر که
عبدك رزقی طلب ایدر کندینی اجل طلب ایتدیکی کبی وابن عمر رضی
الله تعالی عنه برخرمایی بولوب سائله ویردیکنده رسول اکرم صلی
الله علیه وسلم بیوردیکه اکر ویرمسه ده سکا اول خرما کلوردی پس
بو ایکی حدیث قضا وقدره اعتقاد ایتمك خصوصنده وارد اولمشدر
اما برحدیث آخرده که بر اعرابی دوه ایله حضرت رسول اللهك مجلسنه
کلوب یارسول الله توکل ایدوب دوه می صالویرهیمی یوخسه باغلیوب

بیان آفات تعلیق

توکل ایده یمی دیدی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم* باغله وتوکل
ایله* دیو بیورمشدر پس بو حدیث سبب ظاهره یاپشمق توکله مانع
اولمدیغنی بیان ایدر و بو اجلدن محتاج اولان کیمسه یه کسب ایتمك
فرض اولدی سائلك ایله دخی اولور ایسه وآچ اولان کیمسه یه هلاکنی
دفع ایده جك قدر یمك فرض اولدی کذلك الله تعالی حضرتلری
امر ایلدی ضرر ویره جك شیدن حذر ایتمك وسلاح قوللنمقکه بونلر
اصلا توکله مانع دکلدر (منازات السایرینده دیمشدر که اصل توکل
اولدرکه کشی الله تعالی یی وکیل ومعتمد طوته امور دین ودنیاسنده
والله تعالینك ازلده قسمت ایتدیکنه راضی اوله و باشنه کلجك شیلرده
مطیع ومنقاد اوله و بو توکل اوچ قسمدر (بری توکل عوامدرکه دنیا
وآخرتلری مصالحنی رعایت ایلمه ده ربلرینی وکیل طوته لر (ایکنجی توکل
خواصدرکه الله تعالی حضرتلرینه تسلیم اولملریدر سودکلری یرده
وکریه کوردکلری یرده* عسی ان تکرهوا شیئا وهو خیر لکم*
آیتی مضمونیله (اوچنجی توکل اخص خواصدرکه صلاح حاله ومعاد
ومآله نظر ایتمکسزین جمیعا امورینی حقه تفویض ایلملریدر وتوکل
دخی عبدك یقینی واعتقادی قوتنه کوره اولور بو اجلدن امام غزالی
اصول اربعینده دیمشدر کاهی بو قوت قلب شو مرتبه یه واررکه
صاحبی زاد وزواده سز بر و بیابانه کیدر زیرا طعامدن صبر ایتمکه قادر
اولوب ویا حشیش ایله قانع اولور اما ضعیف القلب اولان کیمسه بو یله
بیابانه توکل ایله کیرسه کندی نفسنی تهلکه یه براغوب عاصی اولور زیرا
امر الهی یه مخالفت ایتمش اولور (اویس قرنی قدس سره اکر یر دمردن
وکوك طوجدن اولسه یغمور یغمق وحبه ونباتات بتمك احتمالی
اولمسه ینه ذره دکلو رزق غمنی چکمزدم وتوکلدن دونمزدم بیورمش
اخص خواص مرتبه سی بو یله در ولکن بزه لازم اولان اسباب
ظاهره یه یاپشمقدر واندن صکره توکل ایتمکدر نتکیم مولانا دیمشدر
مثنوی* کرتوکل میکنی در کارکن* کشت کن پس تکیه برجبار کن*
معناسی اکر توکل ایدر ایسك کار ایچنده ایله ابتدا اکین اك بعده ربکه

بیان اقسام توکل

بیان آفات حب فسقه

توکل ایله یعنی سببسز توکل اولمز (آفات قلبك قرق برنجیسی حب فسقه در یعنی فاسقلره میل ومحبت ایتمك بودخی بر یرامز خصلتدر الله تعالی حضرتلری بوخصوصده قرآن عظیم الشانده انی نهی ایلمش * ولا ترکنوا الی الذین ظلموا فتمسکم النار * قول شریفی ایله معنای شریفی ظالم اولان کیمسه‌لره ادنی میل ایله میل ایتمك تاکه سزه نارجهنم اصابت ایلمسون قاضی بیضاوی رحمه‌الله علیه دیمشدر ادنی میل اولدرکه فسقه هیئتنه کیره وانلری اکدقده تعظیمله اکه پس بوصفاتله متصف اولان کیمسه‌لر بو آیت کریمه تحتنده داخل اولورلر وبوخصوصده حدیث شریفدن بریده رضی الله عنه روایتیدرکه سرورکائنات علیه افضل الصلوة بیورمشدر منافق کیمسه‌یه سید دیمك که غیرمستحقه تعظیم ایتمکله کذب ایتمش اولورسز پس غضب الهی یه مظهردوشرسز وبونك ضدنه بغض فی الله دیرلرکه هرعاصی یه عصیانندن اوتوری بغض ایلمکدر وعصاتدن نفسلرینه ظلم ایدنلره اظهار بغض ایتمك اکرچه لزوم مرتبه‌سنه کلمشدر اما معصیتلری غیره تجاوزایدن ظلمه‌یه واهل بدعته خوف اولمدیغی وقتده اظهار بغض ایتمك لازم ومهمدر اما خوف اولدیغی وقتده اظهار ایتمیوب مدارا ایتمك کرکدر وعلماء متقدمین فاسقه سلام ویرمکی جائزکورممشلر اما متأخرین جواز یله فتوا ویرمشلر فساد خوفندن اوتوری کذلك علما یه امرایه وارمه‌لرینی مقدما جائزکورممشلر اما علماء متأخرین انك دخی جوازنه فتوا ویرمشلردر امرایه جهل غالب اولدیغندن اوتوری تاکه علما واروب امر بالمعروف ونهی عن المنکرله طریق حقه ارشاد ایده‌لر وشیخ شعراوی رحمه‌الله متن نام کتابنده شیخی سید علی خواصدن نقل ایدوب دیمشدر فسقه وظلمه‌یه تواضع ایلمك علماء عاملیندن غیری کیمسه‌لره لایق دکلدر زیرا انلر طریق حقه دعوت ایدرلر وانلره میل ومحبت ایتمك فتنه سندن بریلردر اما غیری کیمسه‌لر بویله دکلدر زیرا اول فسقه صحبتنه میل ایدوب کندیلرینی غضب الهی یه مظهر ایدرلر پس شیخ شعراوی رحمه‌الله دیرکه ایمدی طریق حقه راعی

اولان علما قصد صحیح ایله فسقه وظلمه‌یه ملایمتله سویلرلر واختلاط ایدرسه لوم اولنمز تاکه انلرك کوکللرین اله آلوب وعظ ونصیحتلرینه میل ایتدیره‌لر زیرا فسقه‌یه تکبرلك ایدوب انلری تحقیر ایدرلرسه قلبلری کلام حقی دکلمدن وتابع اولمدن نفرت ایدر نتکیم بردفعه حمامك برنده برشخص اویلوغن آچوب اوتوردکن علمادن بری تحقیر وجهی اوزرینه اول شخصی ایاغیله اوروب اورتون بره دینی ضعیف دیمکله اول شخصك غضب نفسی حرکته کلوب اوزرندن پشتمالی براغوب سکانسبتاعریان اوتوریرم دیوعریان اوتوردی پس اداب سیاسته عارف اولان علمادن بری انی عریان کورنجه شفقت ومرحمت یوزندن های قرداشسن ارباب مروتدن برانسان کاملسن لایق دکلدر بو آدمك سوزیله کندوکه طعن ایتدیره‌سن دیدی پس اول آدم * جزاك الله خیرا * دیو پشتمالی قوشاندی (وعلماء محققین دیمشلردر طریق حقه دعوت ایده‌نك شرطندندر سیاستی بلمك ونه طریقیله قنغی انسان بوله کلور اول طرفدن میل ایتدرمك کرك حتی ناصح اولان کیمسه هدایا کوندرمکله دخی میل ایتدرمك ایچون قابل ایسه میل ایتدیره وناصح مدعولرك دنیالغنه طمع ایتمیه زیرا کوزلرینه خورکورینور وبعض عارفین * ادع الی سبیل ربك بالحکمة والموعظة الحسنة * قولنده دیمشلرکه حکمتدن مراد غناء ناصحدر یعنی ناصح اولان کیمسه سائر ناسه محتاج اولمق کرك وموعظهٔ حسنه دن مراد ملایم سوزدر اما علمانك چوغی بو آدابدن غافللردر ظالمی تحقیر ایدوب مجلسلرده ذم ایدرلر ویاخود انعام واحسانه منتظر اولوب قبول ایدرلر بوسببدن سوزلری تأثیر ایتمز اولور واکابر عوامك زیاده تکبر واصرارینه باعث اولورونصح ناصحه بیون اکمزلر فکر ایله ای قرداشکه صیاد برسمکهٔ کبیره‌یی اولادقده خوف ایلسه که شبکه سنك ایپی قریله نه یوزدن بالغی حیله ایله الدادر بالق حرکته کلوب اتلدقچه ایپی صالیویرر ساکن اولدقچه کناره چکر آهسته آهسته اوغورلیارق الی التنه کتورر وقبض ایدر کذلك بوعاصیلر دخی طریق استقامتدن چقمشلردر وکندیلریله مأمورات الهیه‌یه

بیان شروط طریق حقه دعوت

محبت ما بیننده دیوار چکلمشدر بو سببدن طاعت لذتن الامزلر نفسلری
معاصی محبتنك دریاسنه طالمشدر بالق صوایله امتزاج ایتدیکی کبی
امتزاج ایتمشلردر ساحل کنار طاعاته چقمدن حظ ایتمز ایمدی انلری
وجه مشروح اوزره رفق وملایمتله ساحل کناره چکمك کرکدر زیرا
ضدی طرفنه براوغوردن میل ایتمزلر بو سببدندر اهل معاصی اهل
طاعاته عدو اولدیغی (وخبرده کلمشدر که داود علیه السلام بنی اسرائیل
عاصیلریله مجالسه‌دن وقونشمه‌دن نفرت ایدردی غیرت حق ایچون
پس الله تعالی حضرتلری وحی ایلدی یا داود مستقیم اولان کیمسه
سکا محتاج دکلدر اکر اولانلر ایله قونشمقدن واکر یلکلرین طوغرلتمقدن
سنك نفسك عار ایلدی یا نه ایچون کوندرلدك دیو بیورلدی حضرت
داود علیه الصلاة والسلام بو نکته و نصیحته متنبه اولوب الله تعالی
حضرتلرینك امرینه امتثال ایلیوب بنی اسرائیلك عاصیلریله قونشوب
انلره لطف ایله معامله ایدوب موعظهٔ حسنه ایلمسیله جمله‌سی مطیع
ومنقاد اولدیلر الا کلمهٔ عذاب حقلرنده ثابت اولان کیمسه‌لر دکل ایمدی
بو تقریردن اکلاندیکه ظلمه وفسقه ایله مأنوس اولمق وقونشمق حرام
اولدیغی برغرض شرعی اولمدیغی صورتده در و ینه شیخ شعراوی
دیمشدر که فسقهٔ مسلمیندن بکلره و قمار بازلره وظلمه یه تواضع ایدوب
بر ینی نفسنده تحقیر ایتمزدم انجق اول معصیت اوزره ایکن بغض ایدردم
اما اول فعل شنیعلرندن وازکچوب وآبدست آلوب نماز قلسه‌لر بن اکا
حل ایدردمکه انلر اول اشلردن توبه ایتدیلر و بونك دلیلی الله تعالی
حضرتلرینك *فان تابوا واقاموا الصلوة واتوا الزكوة فاخوانكم في الدين*
قول شریفیدر یعنی اکر عاصیلر معاصیدن توبه ایدوب نماز قیلارلرسه
وزکوة و یررلرسه دین اسلامده سزك قرداشلریکزدر انلرله برخوش
دیرلك ایلك دیمکدر پس شیخ مشارالیه دیرکه بونلری خوش طوتاردم
بعده مضرت معصیتلرینی علی التدریج بیان ایدوب توبه ایتدیرردم و ینه
بر محلده دیمشدر امرا واهل مناصب منصبلرندن عزل اولنسه‌لر انلری
ینه منصبلرینه نائل اولمغیچون شرائطنه ارشاد ایدردم زیرا بنم علمم

بیان نصیحت امراء واهل مناصب

واردرکه برکیمسه وظیفه سندن معزول اولماز الا شرائطنه خلل
کتورمکله وشرائطی اولدرکه منصب صاحبی اوزرینه واجب اولان
حق اللهی بالجمله یرینه کتوره ومعاصی یی ترك ایلیه دخی رعیت طرفندن
واجب اولان حقی که حاجتلرینی بتورمك وغم وغصه‌لرینی کیدرمکدر
پس بونلردن برینه خلل کتورن کیمسه پایه سندن عندالناس ساقط
اولدیغی کبی عندالله دخی ساقط اولور پس اکا لازم اولان کیجه
وکوندز استغفار ایتمکدر زیرا غضب خدایی استغفار سوندورر والله
تعالی حضرتلری قولندن برنعمتی ازاله ایتمز الا تأدیب ایچون تا که ربسنه
احتیاج وتقصیراتنه اعتراف ایلیه وچوق اولور که بعضیلرندن نعمت
زائل اولور اول کناهلر سببیله که انی ییغی طوتمشدر ناس اراسنده چوق
واقع اولمغله مثلا شرب خمر وزنا ولواطه ونمازی وقتنده قلمامق وحکام
یانندە ظلمه‌یه معاونت کبی پس بونلردن برینه ارتکاب ایتمسیله غضب
الهی یه مستحق اولور برکیمسه حکام قتنده انك حقنده شفاعته
قادر اولمسه کرك اول سببدن اوتوری دائما استغفارده اولمق مؤمنك
شانندندر (آفات قلبك قرق ایکنجیسی بغض علما وصلحادر و بونك
ضدنه حب فی الله دیرلر علماء عاملینه وصلحایه محبت ایتمکدر و بو خصوصده
عایشه رضی الله عنها حضرت محمد علیه الصلاة والسلامدن روایت
ایدرکه بیورمشدر قرانکو کیجه‌ده سیاه طاشك اوزرنده قرنجه‌نك کزمسندن
زیاده شرك خفیدر وشرکك ادناسی جور وظلمدن برشیئه محبت
ایدوب وعدالتدن صادر اولان شیئه بغض ایده سن کذلك دلیلدن
بری قرآن عظیمده الله تعالی حضرتلری حبیبنه بیوردیغی کلامدر
قوله تعالی * قل ان كنتم تحبون الله فاتبعوني يحببكم الله * معناسی
شریفی یا حبیبم امتکه‌دی اکر الله تعالی حضرتلرینه محبتکز وارایسه
بکا تبعیت ایلیوك تا که سزی الله تعالی حضرتلری سوه یعنی خوشنود
اوله ورسولنه محبت ایلمك انك سنتنی طوتوب شریعتنی اجرا ایلمکله
اولور والله تعالی یه محبت ایتمك امرینه امتثال ونهیندن اجتناب ایله اولور
وذات شریفنه محبت ایتمك جائزمی دکلمی علما بونده اختلاف ایلمشلر

بیان آفات بغض علماء وصلحاء

اكثر متكلمين جائز د كلدر ديديلر زيرا الله تعالى حضرتلرى جسم وجسمانيدن منزهدر تصوره كلمز كه انك ذاتنه محبت اولنه انجق انك امرينه ونهينه اطاعت اكا محبتدر ديمشلر اما اكثر كبار صوفيه ديمشدر كه ذاتنه دخى محبت ايتمك قابلدر وشيخ زاده مذكور آيت كريمه نك تفسيرنده متكلمين قولنى ضعيف طوتوب انلرك رد جوابنده ديمشدر كه برشيئك ذاتنه وصول بولمق ممكن دكل ايسه واول ذاتله لذتلنمك اولمازسه ده اول ذاتك صفات كمالنى ادراك ايلمكله ذات دخى محبوب اولور پس الله تعالى حضرتلرينه دخى محبت بوقبيلدندر واكر دينورسه يا اولياء الله رب العزته واصل اولدقلرى نه كونه وصولدر چونكه ذاتنه واصل اولمازلر

بيان وصول الهى

جواب بودر كه شيخ زاده تفسيرنده يازديغى اوزره عبد مؤمن ماسوادن اعراض ورفع نظر ايتمسيله وكمال مرتبه رب العزته توجه ايتمسيله برحاله كلور كه دلنده وقلبنده وفكرنده وسرنده الله تعالى حضرتلرندن غيرى برشئ اولمز وبوكا وصول ومشاهده دخى ديرلر قلبله مشاهده ايتديكندن اوتورى پس قلب وقالبى ربسنه مشغول اولمش اولور وبومعنايه بعض عارفلر اشارت ايتمشلردر (بيت

* خيالك فى عينى وذكرك فى فمى * وحبك فى قلبى فاين تغيب *

وشيخ شعراوى دخى بومعناى وصولى بياننده تفصيلا ديمشدر كه عبد برحاله كلوب ومشاهده ايدر كه الله تعالى حضرتلرندن غيرى فاعل يوق واندن غيرى رازق يوق ومحيى ومميت اندن غيرى يوق بومنوال اوزره مخلوقاتك فعلنى مشاهده ايتمكده وكندى هواسندن كنديني فانى ايدوب مشاهده سى عالمده انجق الله تعالى حضرتلرينك جمله برانمسى قالور غيريدن رفع نظر ايدر وصول بودر يوخسه يتمش بيك حجاب آلتنده محجوب ضعيف عاقللرك توهم ايتديكى مخلوقه وصول اولديغى كبى فهم اولنمسون الله تعالى * ليس كمثله شئ وهو السميع البصير * بيورمشدر اكا يابشمق كرك بويله محلده تاكه طريق مستقيمدن چيقماسونلر وينه شيخ شعراوى ديمشدر كه برمريد بومقامه واصل اولسه شيخندن مستغنى اولورمى ديو شيخمدن سؤال ايتدم جوابنده

ديديكه شيخى مقامنه كلدكده جميع خلقدن مستغنى اولور رسول الله عليه الصلاة والسلامدن غيرى زيرا پيغمبر آخر زمان عليه صلوات الرحمن واسطه در رب العزته ابدا اندن مستغنى اولمش اولماز وينه ديركه صحته وصولك علامتى اولدركه عبد مخلوقاتك برندن خوف ايلمكدر نه سلطان ظالمدن ونه يلاندن ونه عقربدن ونه ارسلاندن انجق نفع وضررى ربسنك غيرندن بلميه همان دائما ربسنك فعلنه منتظر اولوب وطاعتنه مشغول اولوب وجميع خلقدن اعتمادنى قالديروب انلردن برينه قلبنى ربط ايتميه وجميع خلق برالى بغلو طائفه مثابه سنده طوته وخالق اولان پادشاهلر پادشاهى طورركن الى بغلو قوللرندن برشيئى استملكى اميد ايتمك لايقميدر ديه عارف بالله اولانلرك علامتى بودر (ايمدى عرفان دعواسنده اولان كيمسه ده بو علامتى باقمق كرك سنك اكر موجود ايسه واصليندن عد ايليوب كمال تعظيم ايله تعظيم ايله واكر بومرتبه يه واصل اوليوب صلحادن وعابدلردن ايسه وبردراو دعواسى يوغيسه ينه تعظيمدن خالى اولمامق كرك (كلادك طريقت كلامنه ديركه صلحايى سومك لازم اولسنه دليلك برى عمرو بن جموح رضى الله عنه روايتيدر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم * عبد صريح ايمانى بولمز تا الله سوميجه ولله بغض ايتميجه وعبد الله بن مسعود رضى الله عنه روايتنده دخى بيورمشدر كشى برمؤمنى بلاغرض ولاعوض سومك ومحبت ايتمك ايماندندر وبر روايتده ديمشدر كه بردفعه برآدم حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمه كلوب ايتدى نه بيوررسكز يارسول الله اول آدم حقنده كه برقومى سوه ولكن انلرك زمره سنه لاحق اولميه رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه * المرء مع من احب * يعنى كشى سوديكى كيمسه ايله در ايمدى بوسببدن علما وصلحا زمره سنه محبت ايتمك لازم اولدى (اما شيخ شعراوى رحمة الله عليه برقاعده وضع ايتمشدر كه برآدمه الله محبت ايتمك استه سك انك اعمالنى كتاب وسنته تطبيق ايله اكر ايشلرى شريعتك مقتضاسى اوزره ايسه اكا محبت ايله واكر خلاف شرع

بيان قاعدهٔ محبت

اولوب ایشلری دیانت وشریعتـدن خارج ایسه اکا الله بغض ایله
بوخسه صقین طبیعت مقتضاسنجه کیمسه‌یه بغض وعداوت وهواء
نفسله محبت ایلمه دیو نصیحت ایتمشـدر (قرق اوچنجی آفت جرأت
علی الله‌در وعذاب حقدن امین اولمقدر وبونك ضدنه خوف دیرلر
واکرالله تعالی حضرتلرینك عظمت وجلالن بیلوب خوف ایدرسه
بیان آفت جرأت علی الله
اکا خشیت دیرلر بواجلدن قرآن عظیمده علمایی خشیتله صفتلایوب
انما یخشی الله من عباده العلماء بیورمشدر وخوف بردترمه درکه قلبده
ظهور ایدر کلجك مکروهدن اوتوری وسبب ظهوری الله تعالینك
شدت عقوبتنی وکندینك عدم تحملنی اکلقدن وکندینی عبد ذلیل
ورب تعالینك قدرت باهره سنی جلیل اعتقاد ایتمکدن اولور وبسندن
خوف ایتمکك علامتی حزندرکه نفسك سرور وشادی طرفندن صقلماسنه
دیرلر وذنب ماضی سنه پشیمانلق وکچن عمرنه وفوت اولان طاعتنـه
تأسف چکمك حق قورقوسی علامتنـدندر وثمره سی خشوعدرکه
فکرنی جمع ایدوب قلبنك دیوان حقده طورمسیدر وبردخی خشوعك
معناسنده دیمشلردر علام الغیوبه قلبك تذللی وخورلغیدر وصوفیـه
قتنده خشوع علمك قلب اوزرینـه استعلاسی واستغراقیدر (وثمرهٔ
خوف خدادن بری عبودیتدر که معناسی الله تعالی حضرتلری هرحالده
ربك اولدیغی کبی سندخی هرحالده قولی اولمق کرك سك وعبودیت
بیان معنای عبودیت
عبـادتدن اکملدر وبوعبودیتك لازمسی حریتدرکه مخلوقاتك تحت
تصرفنده اولمقدر یعنی هرنه‌کـه باشنه کلسه مخلوقاتدن بیلمکدر
وبرلازمسی اراتدرکه عادتدن چیقمغله حق طلبیله قلبك قیامنه دیرلر
زیدبن ارقم رضی الله عنه روایت ایدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضورنده برآدم دیدیکه یارسول الله جهنمدن نه ایله صاقنوب بکلنورم
حضرت محمد علیه الصلاة والسلام* کوزلر یکك یاشیله زیرا کوزکه
خشیت حقدن آغلیه ابدا انی نار جهنم یاقسـه کرکدر بیوردی *
وابوهریره رضی الله عنه روایتنده رسول کبریا علیه الصلاة والسلام
حدیث قدسیده جناب کبریادن حکایة بیوررحق جل وعلا عزت وجلالم

حقیچون برقولده ایکی خوف وایکی امن جمع ایلمم یعنی دنیاده بندن
خوف ایلسه یوم قیامتده انی امین ایدرم واکردنیـاده بندن امین اولسه
انی یوم قیامتده خوفه براغورم بیورر وابوذر رضی الله عنه روایتنده
رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورمشدرکه ای اصحاب سز کورمدیککزی
بن کوریرم وسزك اشتمدیککزی بن اشیدیرم کوکلرك یوزی ملائکه دن
صقشدرلمشدر ولایقدرکه صقشدریله زیرا فلکـده درت پارمق
طوتاجق قدر یر یوقدرکه انده برملك رب العزته سجده ایچون باشنی
قومامش اوله والله العظیم بنم بلدیکمی اکرسز بلیدیککز آز کولوب
چوق آغلر دیککز وعورتلریکز ایله دوشکلریکزده یاتمیوب یوجه یرلره
چیقوب الله تعالی حضرتلرندن خلاصلق رجا ایدردیککز وتمنی ایدردك
بیان خشیت مشایخ عظام
یاایاذرکه حق تعالی سنی یاپنی اولاجق اغاج خلق ایدیدی وفضیل بن
عیـاض حضرتلرندن نقل اولنورکه دیمشدر نه بن ملك مقربه رشك
ایدردم ونه مرسل پیغمبره ونه عبد صالحه بونلرده قیامتی کورمزلرمی
اوله انجق بنم غبطه ورشك ایتدیکم برادلمیانه وعالم وجوده کلمینه‌در
مشایخ تابعیندن عطـا دیمشدرکه اکر برعظیم آتش یاقلسه ودینسه
هرکیم کندی‌یی بو آتشه آترایسه یوغ اولوب بردخی وجوده کلمز ظنم
بودرکـه بن سرورمدن آتشه دوشمدین جان ویرردم وسری
سقطیکه جنید بغدادینك شیخیدر دیمشدرکه کونده نیچه دفعه بورنمه
نظر ایده‌رم قورقرمکـه یرامز اشلرمدن صورتم قرار مسون ودخی
دیرایمشکه حظ ایدردمکه بغـداددن غیری برشهرده اولیـدم
شوخوفدنکه اکریر قبول ایتیوب قالبمی طشره براغور ایسه بوخلق
اراسنده رسوای اولیام (شیخ برکوی بومحلده تنبیه ایدوب دیرکه ای
وبال صاحبی اولان مؤمنلر نظر ایلیوك بومشایخ عظامه واولیاء کرامه
نه مرتبـه ربیلرندن خوف ایدرلر الله تعالی حضرتلرینـه طاعت
وعبادتده ایکن که بزده انلك عشرینك عشری یوقدر بوخوفه هزار
مرتبـه بز انلردن مستحقز اما خوفمز یوق همـان سببی قسوت قلبمز
وغفلتمزدر انلرك قلبی ایسه پاك ومصفا وعظمت الهی ذکریله غفلتدن

میرادر ایمدی بزه سبب رجا اولاجق لانلرك محبت واشتیاقندن غیری
برشیء قالمدی حالبوکه حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام * المرء
مع من احب * بیورمشدر اکراعمالده تابع اولمیوب مجرد محبت کفایت
ایدرسه اما اصح قولده محبت اول زمان فائده ایدرکه انلرك کتدیکی
طریقته کیده سك وانلره محبت ایده سك (تنکیم شیخ شعراوی تنبیه
المغترین نام کتابنده دیمشدرکه صقین ای قرنداش سنی المرء مع من
احب کلامی مغرور ایلمسون زیرا سن ابراره لاحق اولمیازسك مادامکه
انلرك عملیله عامل اولمینجه کورمزمیسنکه یهود ونصاری واهل
بدعت پیغمبرلرینی سورلر اما انلرایله جنته کیرمزلر ایتدیکی اعمالی وجوده
کتورمدکلری یچون وانلره اعتقاد وعملده مخالفت ایتدکلری یچون (وسری
سقطی و بشر حافی وغیری مشایخ دیمشلردرکه الله تعالی دن قورقان
اول دکلدرکه آغلیوب کوزی یاشن سیله کنهکار اولدیغی حالده بلکه
حقدن قورقان اول کیمسه درکه عذاب حقه باعث اولان کنهکارلغی
قیوب وبال ایشلمیه سری سقطی دیمشدرکه قرآن اوقندیغی وقت
رقت قلبی عارض اولان کیمسه حقدن قورقار دکلدر حقدن قورقان
اولدرکه یمیه وایچمیه ویاتوب اویومایه تا عاقبت حالی نه اولاجغنی
بیلمینجه وعمر بن عبدالعزیز رحمه الله دیمشدر الله تعالی بعض اوقاتده
غفلت ویرمکله خلقه مرحمت ایتدی واکرغفلت اولمیوب قلبلری کوزی
آچلیدی خشیت الهیدن هلاك اولورلردی وینه شیخ مذکورمنن
نام کتابنده دیمشدر اما مخلوقدن خوف ایتمك جائز دکلدر مکرکه ینه
اول خوف الله تعالی حضرتلرندن خوف ایتمکه راجع اوله مثلا کناهلرك
مقابله سنده عقوبتیچون حق تعالی برظالمی سنك اوزرینکه مسلط
ایتدیکی خوفی اوله وبوخوف مؤمنك کمالنه مانع دکلدر وحضرت
موسی علیه السلامه وغیری اصفیایه مخلوقدن واقع اولان خوف
بوقبیلدندر وبوکا حمل ایتمك واجبدر زیرا انلر جمله اموری اصالة
حقدن مشاهده ایدرلر تبعا خلقدن کوررلر ایسه ده جنیدن ویلان
وعقرب وحرامیدن قورقق دخی بوقبیلدن اولمق کرك وحق تعالی

طرفندن مسلط اولمسی خوفی وارایسه ده ینه نفسندن بونلرك ضررنی
دفعه سعی ایتمك کرك الله تعالی حضرتلرینك * ولاتلقوا بایدیکم
الی التهلکة * قولی موجبیله عمل ایتمك واجب اولدیغندن اوتوری
وینه دیمشدرکه ظلمه دن خوف ایدنلر دنیایه محبتی اولان کیمسه لردر
اما اول کیمسه لرکه کمال زهد اوزرینه اولوب حب دنیا ایله آلوده
اولمیه انلرك اوزرینه والیلردخی غالب اولمیاز اکر کسوه سی امیرانه
دخی اولورسه ده وبومرتبه ده اولان علما منکرات دفعنده والیلره تصدر
ایلمشلردر (تنکیم شیخ محی الدین امام نوو ینك مناقبنده یازمشدرکه
مناقب امام نووی رحمه الله
زمانه سنده شام والیسی جامع امویده اولان کتب خانه نك کتابلرینی
عجم دیارینه قالدرمق مراد ایلدیکنده امام نووی والی یه کلوب
بوخصوصی ابتدا لطف ایله منع ایلدی ممنوع اولمینجه امام نووی
عنفله نیجه کلام بار د سویلدیکنده والی امامی قالدیروب حبس ایتمك
قصد ایدنجه اول محلده دوشنمش قپلان ویرتیجی حیوان دریلری
وارایدی همان امام نووی انلره اشارت ایتدی بقدرة الله بونلر جمله سی
کندوصورتلری ایله درپاوب ودیشلرین آچوب والی اوزرینه
یوریوب هجوم ایدرلر والی طائفه سیله قچوب کوجیله قورتلورلر بعده
شیخك خاطرین خوش ایدوب بارش کورش ایدرلر کذلك شیخ تقی الدین
حصنی دخی بومقامده ایدی بردفعه شام والیسی برخان یاپدیروب دیوارینی
یوله چقاردی مذکورشیخ اول دیواری یقدردقده بالجمله خان یقلدی
شام والیسی شیخك قتلنه آدم کوندردی کلدیکنده کوردیکه فیل قدر
برآرسلان شیخك یاننده طورمش قورقوب والی یه کلوب خبرویردی
اولدخی یرامز قصدندن رجوع ایلدی شیخ ابراهیم متبولی دیردی
نفسنی والیلردن حمایته قادر اولمین کیمسه انلرك منکراتی کیدرمکه تعرض
ایلمسون زیرا ضرری شدید کلجك یرده ترکی جائزدر وینه شیخ شعراوی
دیرکه انسانك توکلی ویقینی غالب اولدقده مؤذی حیواناتدن خوف
ایتمز نتکیم بیابان یرده برشیخك قبری اوزرنده برکنبد وارایدی اما ایچروسی
عظیم یلانلرله طولو ایدیکه کیجه وکوندزده ایچروسنه کیرمکه مجال

يوغیدی زیارت ایدنلر طشره دن زیارت ایدرلردی پس بر کیجه واقع
اولدیکه واروب اول قبه ایچنه کیردم مکر که ایچروسی صافی طاشلق
اولمغله مفرط ییلانلر ارژدرلر کبی اولمش بتون کیجه چورمده طولاندیلر
بن اصلا و جودمده خوف و برقیلده تغیر بولمیوب صباحه دك انده
اویودم شهر خلقی صاغ چقدیغمه تعجب ایلدیلر وشجاع کرمانی دخی که
یتشدیکمز مشایخدندر بو مقامده ایدی کیجه ایله طاغه واروب ارسلانلر
اراسنده یاتوراو یوردی وینه شیخ شعراوی دیرکه برجنی اویمه کلوب
کیجه ایله مومی سیوندیروب اوایچنده طاقردی ایدردی بو سببدن
جماعت بیتمز بیحضوراولوب فریاد ایدرلردی عاقبت بر کیجه بوصویه
کیروب برایاغندن جنی بی طوتدم اول قدر فریاد ایدوب چاغرردی
و برایاغیله المه اورردی وعاقبت فریادیدکسلوب وجودی
انجلدی والمده بر صغوق قل کبی اولدی والمدن قورتلدی اما اندنصکره
اویمزده ظهور ایتمدی (آفات قلبك فرق دردنجیسی رحت حقدن
نومید لکدرکه الله تعالی حضرتلرینك رحمتندن وفضلندن کوکلنی
وامیدینی کسمکدر و بوخصلت کفردر امن کفر اولدیغی کبی و بونك
ضدنه رجا دیرلر که الله تعالی حضرتلرینك فضلیله ورحمتی بولنغیله
انسانك قلبی شاد اولمغه دیرلر ظهورینك سببی خدمتله سبق ایتمش
ایکن الله تعالی حضرتلری طرفندن انسانه بلاعوض و بریلان نعمتلری
ذکر ایتمکدر وثواب عظیمدن وعد ایتدکلرینی خاطره کتورمکدن حاصل
اولور نتکیم آیت کریمه سنده * قل یاعبادی الذین اسرفوا علی انفسهم
لاتقنطوا من رحمة الله * بیورمشدر معنای شریفی ای شول کیمسه لرکه
کندی نفسکزی چوق معاصی ارتکابیله افراط ایلدیکز رحمت الهیدن
نوامید اولمالك وابن مسعود رضی الله عنه حضرت سرور کائناتدن
روایت ایدرکه بیورمشدر حق تعالی یوم قیامتده برمرتبه قوللرینه مغفرت
اینسه کرکدرکه بر کیمسه نك قلبنه خطور ایتمز حتی ابلیس دخی رحمته
اوزانسه کرك بوقدر عموم مغفرتی کورد کده وابو هریره روایتنده
دیمشدرکه الله تعالی حضرتلری عالمی خلق ایلدیکنده خضور عزتنده

بیان آفات قطع امید

عرش اعلایه * ان رحمتی سبقت غضبی * یازدی و برروایتده دیمشدر که
الله تعالی حضرتلری رحمتنی یرادوب یوز حصه یه تقسیم ایتمشدر طقسان
طقوز رحمتنی دار آخرته الیقو یوب بر حصه سین یره انزال ایلدی جمیع
خلایق بری برینه مرحمت ایتدیکی اول بر حصه نك اثارندندر حتی
حیوان یاوریسنی اوزرمادن ایاغنی قالدردیغی بو اجلدندر کذلك
حضرت محمد صلی الله تعالی علیه وسلم اصحابنی تسلی ایچون بردفعه
بیورمشدر اکرسز کناه اشلمسکز الله تعالی حضرتلری سزی کیدروب
بر غیری مخلوق یرادردی تاکه کناه اشلیه لر والله تعالی حضرتلری انلری
مغفرت ایلیه وابو ایوب انصاری بو حدیث شریفك راویسیدر
آخر عمرینه دك بو حدیثی کتم ایلیوب سویلمش تاکه دینی ضعیف
اولان کیمسه لر و باله سرعت ایتمسونلر دیو عذرینی بیان ایتمشدر (منازلت
السائرین نام کتاب کزینده دیمشدر خوف ورجا مؤمنك قلبنده ایکی
قنادر عوام مؤمنینی جنات نعیمه اوچوروب کتورر وخواصنی قربت
الهیه یه کتورر واخص خواصنی وصول مقامانه کتورر زیرا مؤمنین
خوف ورجاده بواوچ مرتبه اوزره در عوامك خوفی جهنمدن وعذابندندر
ورجاسی جنت ونعیمیدر انلره لازم اولان اعمال شریعته مباشرتدر
وخواصك خوفی عظمت وکبریا صاحبی اولان رب العزته قلدقلری
عملرینی نقصان کورملریله طاعاتك عدم قبولندندر ورجالری اول طاعتله
حق یقین اولملریدر وانلره لازم اولان تقوی ایله اداب طریقته مداومتدر
واخصك خوفلری قطیعه ورجالری مواصلاتدر وانلره لازم اولان
دار یندن التفاتلرین قالدرمقدر اما خلقك برقسمی واردر معاصیدن
توبه ایتمزلر وطاعاته چالشمزلر خوفلری اولمدیغی معلوم امارجامز واردیرلر
اول رجا دکل تمنیٔ معلول ورجاء مردوددر اکین اکمدن حاصل رجا
ایتمك کبیدر حاصل کلام مذکور مقام صاحبلری لازم اولان خدمتلره
جهد ایتملریله رجالری محموددر نتکیم امام غزالی اصول اربعینده
رجانك صدقنی بیان ایچون دلیل کتورمشدر قوله تعالی * ان الذین
آمنوا والذین هاجروا وجاهدوا فی سبیل الله اولئك یرجون رحمة الله

بیان خوف ورجا

والله غفور رحيم * معناى شريفى شونلركه ايمان كتورديلر وشونلركه
هجرت ايلديلر وطريق حقده مجاهده ايلديلر انجق انلر رحمت الهى يى
رجا ايدرلر والله تعالى حضرتلرى بوقسم طائفه يه مغفرت ورحمت
ايديجيدر وخوفك اقل درجه سى اولدركه كشى يى ذنوبدن منع ايلك
ودنيادن اعراض ايلكى ويرشى اولمق كرك اكر بوقدر درجه اولمزسه
اول حديث نفسدر وعورتلر رقتنه بكزر رقتدر خوف خدا دكلدر

بيان آفات حزن لامر الدنيا

وكمال خوفدن زهد حاصل اولور انتهى (آفات قلبك قرق بشنجيسى
دنيا امرنده حزندر كه نعم دنيويه دن فوت اولان شيئى آجيوب تأسف
چكمكه ديرلر وينه دنيانك اقبالندن وكلمه سندن وكثرتندن فرح لازم كلمه
انك علامتندندر وبو آفتك منشائى حب دنيا وجميع مراداتك حصول
وبقاسيدر بوايسه جهلدر ايمدى لازم اولان كشيه باقيات صالحات
اولان اعماله چالشوب دنيا امرينه محزون اولمامقدر فوت اولان شيئه
تأسف چكممك والله تعالى حضرتلرى ويرديكى شيئه فرح كسب
ايتمامكله قرآن عظيم رهنما اولمشدر ولكن معلوم اولمق كركدر چونكه
حزن صاحبنى صبردن شكايت وفرياده وفرح شكردن طغيان وتكبره
چقارسه ايكيسى دخى حرامدر واكر بومرتبه لره چقارمزسه حرام
دكلدر اما كمال اولان بودركه كشى يى دنيالق شكردن طغيان وتكبره
چقارسه ايكيسى دخى حرامدر واكر بومرتبه لره چقارمزسه حرام
دكلدر اما كمال اولان بودركه كشى دنيانك كلديكنى وفوت اولديغنى
برابر طوته ومقام تسليم وتفويض بودر وبونك صاحبى نادردر واخلاق
علائيده دفع الاحزان نام كتابدن نقل ايدوب ديمشكه حزن امر ضرورى
اولميوب بلكه سوء اختيار ايله كند ويه جذب وبيهوده الم ويرمكه
راغب اولديغنه دليل اولدركه هر كيمسه كه برشيئى يتورديكندن محزون
وياعدم حصولندن غمناكدر ملاحظه ايلسون نيجه كيمسه واردركه
اول يتورديلن شى عمرنده آنك النه كيرملك احتمالى يوقدر ينه آنك
كيتمسندن ذره قدر حزن عارض اولمز واكر حزن ضرورى اوليدى
هر كيمسه دائما محزون اوليدى ودخى اولوركه برشخص مطلوب

ومرغوبنك

ومرغوبك يتديكندن المر چكرلر تقريره كلمز بعد زمان انى اونودر
وينه يارانيله ضحك وملاعبه يه باشلر اكر حزن امر ضرورى اوليدى
زوالى ممكن اولمزدى معلوم اولديكه سوء اختيارك مدخلندندر ايمدى
لايق دكلدر كشى كنديني بونك كبى وارطه يه دوشوره وزوال نعمت
دنيادن محزون اولمغى اكا تشبيه ايدرلركه برمجلسده برطائفه اوتورركن
بر كيمسه برتورنج كتورسه وهركس برمقدار شم ايدوب آخره ويرمك
ايچون اورتايه براقسه اتفاق انلردخى بويوزدن هر بريسى قوقولبوب
الدن اله كزركن بريسنك الينه كيردكده اكا زياده مائل اولوب انى
ويرمكه راغب اوله تورنج صاحبى انى آلوب غيره ويرمك استيجك
اول شخصه حزن وتأسف كله بومقوله تورنجى بنم الدن نيچون الالر
ديو الملراظهار ايليه ودنيالغك حالى بويله دركه جمله اهل واولاد عاريت
ويرلمشدر صاحبى المق استيجك امتناع ايدوب الم چكمك عقلا شانندن
دكلدر سقراطه سؤال ايلديلر نيچون دائما شادوخندان واولادك سرورله
كذارنده در وهركز غم وغصه سكا نقارن دكلدر جواب ويرديكى بن هيچ
برنسنه يه تعلق خاطر ايتمزن كه فقدنه ده ملول ومحزون اولام انتهى

بيان آفات خوف امور دنيا

(آفات قلبك قرق التنجيسى دنيا امورنده خوفدر كه قلبك برمكروه
دنيوى كلمسندن صقلمسيدر وبو حزنك غيريدر زيرا حزن كچمش شيء
ايچوندر وخوف كلجك شيده اولور وخوف دخى يافقردن خوف ايتمك
بوايسه قتى مذمومدر زيرا فقر بزم سيديمز سلطان الانبيا حضرتلرينك
حاليدر واكثر انبيا واوليانك وعلماء صالحينك حاللريدر ايمدى فقر
برنعمت وعلامت سعادتدر كمال پاشا مرحومك ديديكى كبى (بيت)
* نعمتيست اين كه نيست سيم وزرت * اكر باشد باده نوشى ودلبر آغوشى *
يعنى بو برنعمتدر كه سيم وزرك يوقدر اكر اولسه باده ايچردك ودلبر
قوچاردك وحديثده دخى * ومن العصمة ان لا تقدر * بيورلمشدر يعنى
نعمت الهيه اولان عصمتندندر قدرتك اولممق بلكه قدرتى اولسه
كنديني حفظ ايتمك اولوردى ايمدى فقردن قورقمق فقرى محنت
وبلا عد ايتمكدن اولور (شيخ شعراوى رحمه الله منن نام كتابنده فقرى

بيان فقر نعمت الهيه دن برنعمتدر

نعمت الهيه دن عد ايدوب ديمشدر كه (هرقچن دنيالغم آز اولوب
فقره دوشسم ربمه شكر ايدردم دنيالغه شكر ايتديكم كبي بلكه زياده
زيرا مقام فقرده انبيا واصفيانك اكثري قائم اولمشدر پس انلرك طريقنه
كيرمش اولورم امادنيالق چوغالدقجه قارون وثعلبه واكثر جبابره
طريقنه كيرمك اولور بعده ديمشدر كه الله تعالى حضرتلري قولني
فقردن وياغنادن برينه مظهر ايتمش اولسه اول حالدن تبديل ايتمسني
طلب ايتمك يوقدر زيرا بز عبدز وبزه لازم اولان قضايه رضادر
مكر كه اغراض شرعيه دن برغرض ايچون اول حالتدن تحويلني طلب
ايلسه جائزدر وطلب ايتدكده يارب خيرلي ايسه بكا دنيالق ويرواكر
خيرلي دكل ايسه دنيالغمى آز ويرديوب جميع حالده كندي امورينى
الله تعالى يه تفويض ايليه وينه شيخ مذكور ديمشدر كه صلحا تجربه
ايلمشلردر كه دنيالغي چوق اولانك اكثري غفلتي زياده اولور زيرا
احتياجدن قورتلغله ربسنه عرض حاجت وطاعت وعبادت ايتمكدن
مستغني اولمغه باشلر و شيخ مذكورينه شيخندن نقلا ديمشدر الله
تعالى حضرتلري قولنه وسعت دنيوي ويرديكي انك ايچوندر كه ربسنه
اول عطاسي وخلقه احتياج قوممسي مقابله سنده شكر ايليه و بوسببله
عبادتي چوغ ايدوب امرنه مطيع ومنقاد اوله امابيچاره بوقاعده يي
عكس ايدوب داد حق اولديغندن غافل اولوب مال بخدر ديواني
شهواته ومخالفت خدايه صرف ايدر وينه طريقتده ديركه تسليم
اولديغمز صورتده كه فقر ومحنت وبلادرينه اندن خوف ايتمه رب العزته
سوء ظن ايتمش اولور زيرا فقر الله تعاليـنك تقديريله وارادتيله كلور
ايمدي كوكلنده بو خوف فقر اولنجه ربسنه كم فكر ايتمش اولور حالبوكه
مؤمنه واجب اولان ربسنه حسن ظندر يعني فكرنده اول اوله كه بكا
ربم خيرلي اولان شيئي ويرر و بو كلامك دليلي ابوهريره رضي الله عنه
روايتيدر كه بردفعه سرور كائنات عليه افضل الصلواة بلال حبشي
رضي الله عنهك خسته لكني طولشمغه واردقده كورديكه بلال بريغن
خرما جمع ايدوب اليقومش سؤال ايتديكه يابلال بوخرما ندر جوابنده

ديديكه يارسول الله سزه وسيزك مسافرلريكزه اليقومشم رسول اكرم
صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه يابلال جهنمك بخارندن متأذي
اولمكدن خوف ايتمزمسنك بوخرماي انفاق ايله وعرش اعظم صاحبي
اولان واهب الارزاق سنك نفقه كي آز اعطا ايلمسندن خوف ايتمه
ايمدي فقردن خوف ايتمك رب العزته سوء ظن اولمغله مذمومدر (اما
شيخ شعراوي متن نام كتابنده بيان ايتمشدر كه فقرك ايكي مختلف جهتي
واردر شعار انبيا وصلحا اولديغي جهتيله مقبول وممدوحدر و مؤمنه
فرح ويرر فقر محنت و بلا اولوب عدم تحملندن اشد بلايه دوشمك
احتمالي جهتيله ممدوح دكلدر ومؤمنه خوف وحزن كتورر
بوسببدن سفيان ثوري رحمه الله فقردن الله تعالى يه صغنوب ديردي
الله حقيچون قرق بيك التون جمع اولوب بندن صكره قالمق يكدر
بركون خلقه محتاج اولوب فقرله قپولرينه وارمقدن وينه ديمشدر كه
والله بن بو مرض فقر كبي بليه يه مبتلا اولسم قورقم بودر كه خبرم
يوغيكن كفره دوشرم واكابر اوليانك دخي بلالردن خوف ايتملرينك
سببي بودر (شيخ شعراوي ديركه ايمدي سفيان ثوري كبي سلطانكه
مناقبده يازديغي اوزره مجتهديندن بشنجي امام ايكن واناسي قرننده
كرامتي ظاهر اولمش ٩ ايكن بونك كبي بلايه تحمل ايتمكه قادر اولمديغي
يرده كيم تحمل ايدر وسفيانك كلامي * كاد الفقر ان يكون كفرا *
حديثني تأكيد ايدر معناسي فقر كفر اولمغه قريبدر يعني عبد فقر كبي
بر بليه يه مبتلا اولسه واول بليه زائل اولميوب اوزانسه قلت صبري
سببيله قضاء الهي يه طاريلور وغضبه كلوب مقدور الهي يه
اعتراض ايتمسيله كافر اولور و يوم قيامتده اشد عذابه كرفتار اولور
نتكيم حديث شريفده كلمشدر كه اشقيانك الك شقيسي اول كيمسه در كه
دنيا فقري وآخرت عذابي انده جمع اولمش اوله (وطريقتده ديركه
فقردن عارض اولان خوفك علاج قلعيسي بودر كه اسباب خوفي
ابتدا كيدره سك بودخي اوچدر (اولكي فقردن اولمك وياخسته لنمك
ويا آچ اولمق خوفيدر (ايكنجي سببي معتاد اولان نعمتلري يمك

٩ بردفعه شيخنك اناسي حالي حملنده حرام لقمه يدكده اناسي قرننده دپمه ايله تا استفراغ ايتدرنجه اضطراب ويرمشدر

واضطراب چكمك خوفيدر (اوچنجی سببی كسبه یاسؤاله احتیاج
اولمق خوفیدر پس بونلری ازاله ایلمسنك اجمالا بیانی بودركه بونلرك
جمله سی الله تعالی یه سوء ظندر بزایسه حسن ظنله مأمورز وتفصیلا
بیانی بودركه موت دیدیكك خود علی كل حال انك وقوعی محققدر
استر فقیر اول استر غنی اول یاناكهانی بلاسبب موت كلور ویابرمقدر
سببله اكر آجلقدن اولمك سكا مقدر ایسه انك ردینه قادر دكلسك بر
یوزی طلوالتون ویرسك واكر آجلقدن وفاتك مقدر دكل ایسه خوفك
بیهوده اولمش اولور موت براولنجه آچ اولمك اولسون ویاطوق اولمك
اولسون قضایه رضا لازمدر اكرخسته لنمك خوفنی دیرسك اول دخی
تقدیرده وار ایسه كلور واكر یوغیسه كلمز وخسته لك غنیلرده فقیرلرده
اولدیغندن زیاده در وتنعمك وتلذذك زائل اولمسه كركدر یاعاقل
اولان كیمسه نیچون خوف ایدر نتكیم دیمشلردر (بیت رباعیه
* نعمت دنیا سراسر خورده كیر * هر تماشا كه نكردی كرده كیر *
* عاقبت چون می باید مردنت * هفت اقلیمی بدست آورده كیر *
معناسی بودركه نعمت دنیایی طوتكه اوچدن اوچه ییدك وهر
ایتمدیكك تماشای طوتكه ایتدك عاقبت چون سكا اولمكدر طوتكه
یدی اقلیمی الكه كتورمش اولاسك واكر خوفك احتیاج كسبكدن
ایسه بو خود معلومدركه كسب انبیا واولیادن دخی صادر اولدی
ایمدی اندن خوفك یا ریادن ویا كبردن ویا بطالتدن ناشیدر واكر
سؤال خوفندن دیرایسك عند الضروره اول دخی جائزدر مقدر وار
ایسه سنك خوفك منع ودفع ایتمز ایمدی فقردن خوف ایدنلرك علاج
تفصیلیسی بودر اما امر دنیویدن ایكنجی مرض خوفیدر بودخی
نعمتله ذوق وصفالنمسی فوتندن ناشیدر بونك ایسه علاجنی اشتدك ویا
معتاد ایتدیكی طاعت وعبادتی خسته لكندن ترك ایتمك خوفندن
اولهكه ثوابی نقصان اوزره اولمق احتمالندن ناشیدر و بو خوف
جهالتندر زیرا حدیث شریفده كلمشدركه خسته اولان آدمه صحتنده
معتاد ایلدیكی عبادتی یازیلور بلكه صبر ایدرسه زیاده ثواب یازیلور

زیرا وارد اولمشدركه یوم قیامتده عمرنی صحتله كچرن كیمسه لر تمنی
ایدرلركه نولیدی تنمزی دنیاده مقراضلرایله كسمش اولالردی مریضلره
ویریلان كثرت ثوابلری كوردكلری حینده ایمدی خسته لك واقع
اولسه سكا لازم اولان صبر ایتمكدر واكر نفسكدن صبر ایده مز ایسك
كلی خوف ایدرسك سكا لازم اولان بودركه الله تعالی دن عافیت
استیوب دائما بودعایه ملازمت ایده سز كه ابن عمر روایتنده كلمشدركه
حضرت پیغمبر آخر زمان علیه الصلاة والسلام صباح واخشامده
بو دعایی ترك ایتمیوب مشغول اولوردی * اللهم انی اسئلك العافیة
فی الدنیا والاخرة اللهم انی اسئلك العفو والعافیة فی دینی ودنیایی
واهلی ومالی اللهم استر عوراتی وآمن روعاتی اللهم احفظنی من بین
یدی ومن خلفی وعن یمینی وعن شمالی ومن فوقی واعوذ بعظمتك
ان اغتال من تحتی * وشیخ شعراوی رحمه الله افضل الدیندن نقلا
دیمشدر اكر امراض اولمیدی بز حیوان مثال وقوردلر كبی اولوردق
ایمدی اخوان بلایه صبر ایتمك كركدر امادوامنی طلب ایتمك
كركدر انبیاء علیهم السلامدن غیری كیمسه لر بلانك دوامنه صبر
ایده مزلر وینه دیمشدركه الله تعالی حضرتلری بزه مرض كوندردیكه
بزم وجودمزی كناهلردن پاك ایتمك ایچون زیرا مرض حالنده رب
العزته كمال عجزله اظهار عبودیت وآه وانین ایله كثرت مناجات حاصل
اولوب وجنا بمزدن خوف ایدوب ربمزه وجودیمزی تفویض وتسلیم
بولنمق اولور ومشهوردركه فرعونك طغیانی صحت دائمسندن اولمشدر
وینه شیخ مشارالیه دیمشدركه خسته لغكز حالنده اولاد صغار یكز غمنه
دوشمك زیرا الله تعالی حضرتلری سزدن بو فكریكزی كریه كورر
ونفسكزی ربكزه تفویض ایتدیكزكبی انلری دخی رب العزته تفویض
ایلمك لازمدر تاكه تقدیر الهیدن قوجمق وقضا وقسمتنه اعتراض
ایتمك بولنماسون نتكیم شیخ شعراوی بحر مورود نام كتابنده یازمشدركه
شیخ شبلی رحمه الله حكایت ایدركه دیمشدر وفاتندنصكره جنید
بغدادی یی كوردم وسؤال ایتدمكه الله تعالی حضرتلری سكا نه معامله

ايتدى ديديكه ياراغيوب برشيدن اوتورى عتاب ايمدى الا برسوزمدن
اونوريكه بردفعه ديمش ايدم بريوزى بغموره محتاجدر الله تعالى
حضرتلرى ذيديكه ياجنيد سنمى بردن خبر ويورسن بن جمله يه عليم
وخبيرايكن ايمدى عبده لازم اولان تقدير خدايه قرشي مقدر كلدك
طريقت كلامنه واكر فقردن ومرضدن خوف اولميوب غيرى طرفدن
مكروه كلمك خوفى اولورسه آنك علاجى سببى ترك ايتمكدر اكرتركندن
ضرردنى يوغيسه مصابيحده مذكوردركه ابوموسى الاشعرى حضرت
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمدن روايت ايدركه بيورمشدر
عبده آز وچوق نكبت وبليه دن هرنه اصابت ايدرسه غيرى دكل
الا كناهى سببندن ظهوره كلور والله تعالى حضرتلرى عفو ايلديكى
اصابت ايدندن زياده در وحضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه
وسلم بوحديثى بيور ديغنده قرآن عظيمده دليل اولمق ايچون بو آيتى دخى
قراءت ايلدى * وما اصابكم من مصيبة فبما كسبت ايديكم ويعفو
عن كثير * الآية پس بو دلائل مقتضاسنجه كشى يه اصابت ايده جك
مكروهلرك سببى ذنوب اولمش اولور پس كناهلرينى ترك ايلمك كرك
واكر كلجك بلاسبب سزنازل اولورسه نفسنى صبرله تسكين ايتمك
كركدر مقدر اولان لابد كلور ونعم دنيويه ظل زائل مقوله سيدر انك
قيدنده اولوب احتمال چكديكنه دكمز كشى بركره اولور نا نولسه كرك
مصرع (غم دكلدر كيده دنياقاله دين بو مقوله كلامله خاطرين تسلى ايدوب
بلندهمت اوله ودنياء بى بقانك زوالندن بى باك اوله (آفات قلبك قرق بيان آفات غل وغش
يدنجيسى غل وغشدركه غيره شر اصابتندن اجتناب ايتميوب قلبي انلق
وحيله ايتمكدر واكر ابتداء شر اصابتنى مراد ايتمزايسه ده ينه قلبي انلقدر
نتكيم برتاجر عيبلى متاعنى صاتمق استر پس عيبنى كيزلر واو يلجه صتار
بودخى حسد حرام اولديغى كبى حرامدر بو خصوصده دليل ابن عمر
وابى هريره رضى الله عنهما روايتى دركه بردفعه رسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم بر بغداى صتان كيمسه نك يانندن كچمكله بغدايك
ظاهرينه باقوب امرندى ومبارك الين صوقوب بغدايى قرشديرر

شكلنده اولدى پس پرمقلرينه ياش اصابت ايدوب ايچروسى ياش
بغداى اولديغن كوروب صاحبنه ايتدى يارجل بو ندر يا رسول الله
يغمور ياغوب اصلنلدى ديدى يا نيچون ياشى يوقاروده قومادك ديوب
* من غشنا فليس منا * بيوردى يعنى بركيمسه كه حيله وقلابلق ايليه
بنم سنتم طوتان وشفاعتمه نائل اولور اميتمدن دكلدر ديمك اولور پس
هرتاجره وبايعه لازم وواجبدر عيبلى متاعك عيبن بلدوره وكوستره
اما كوسترلمسى ممكن دكل ايسه اولديغى اوزره بلدوره كيرو بويلجه منه
بركيمسه برشيئى صاتون المق وياكرا طوتمق ويا اولنمك مراد ايلسه
مبيعك ومستأجرك ومنكوحه نك عيبنى بيلن كيمسه يه واجبدر طالبلرينه
خبر ايليه طالبلرك علمى بو خصوصده يوغيسه مكركه كندى نفسنه
برضرر شديد خوفن ايليه اول زمان اعلام ايتميه وبو غش حرامدر
غبن فاحش كه برشيئى قيمتندن زياده يه صاتهلر چنكم الان كيمسه يى
صريحا وياتعريضا مغرور ايتمش اولسه مثلا قيمتنده كذب ايلمك كبى
ياخود شومرتبه مدح ايليه كه مشترى ظن ايده كه قيمتيله ويا اكسكينه
صاتمش اوله ايمدى بودخى غش حرام اولوب مشترى بازارنده
مخيردر ديلرسه رد ايدر اما اكر الداتمه اولمديسه صريح وتعريضدن
هيچ بروجهله حرام دكلدر ومشترى مخير اولماز قول صحيحده اكرچه
بودخى مذموم ايسه ده اما خدعه ومكركه غيرى كيمسه يه بلمديكى يردن
ضرر ايرشدرمكه ديرلر پس اكر اول غير خدعه يه مستحق ايسه مستحسن
ومقبولدر مجاربه ده اولديغى كبى نتكيم * الحرب خدعة * بيورلمشدر
اما اكر اول غيرى كيمسه خدعه يه مستحق دكلسه حرامدر زيرا قلابلقدر
وواجب اولان نصحى وخير نيتى تركدر ايمدى بركيمسه كه غل وغشدن
وشبهه سندن بالكليه قورتلق استرسه بو حديث شريفله عمل ايلمكه
سعى ايلسونكه حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمشدر
* والذى نفسى بيده لا يؤمن عبد حتى لا يحب لاخيه ما يحب لنفسه *
ديمك اولوركه اول الله حقيچونكه نفسم انك يد عزتنده در بر قول كامليله
مؤمن اولماز مادامكه كندو نفسنه سوديكنى مؤمن قرداشنه اولديغى

بيان ظلم ايكى نوعدر

دخى سوميه واستميه فصول مفصلده منقولدر كه ظلم ايكى نوع اوزره در
وبر نوعى ظاهردر غصبله مال المق كبى وبر نوعى خفيدر حيله ايله
وقلابلق ايله مال المق كبى ايمدى تجار طائفه سنه واجبدر كه غل وغش
وحيله دن اجتناب ايليه لر امام اعظم ابو حنيفه رحمه الله حضرتلرينك
برشريكى وار ايدى شركت تجارتله اطراف شهرلرده كزوب الديغى
متاعى امام اعظمه كوندررر دى بردفعه يتمش قاش كوندروب برقاشده
مكرطوله واقع اولوب مكتوبله اعلامندن تأخير ايتمكله امام اعظم
بروطرفده قاشلرى اچايوب كتوريجه فروخت ايلمش بعده اورتاغندن
مكتوب كلوب قاشك برى معيب اولديغن اكاه ايلمش پس امام اعظم
اول قاشلرك جميع اقچه سن تصدق ايلمش شبهۀ خيانت قرشديغندن
اوتورى (وشيخ شعراوى تنبيه المغترين نام كتابنده ديمشدر كه امام مالك
حضرتلرى هرجمعه كونلرنده چارشو ضابطلرينه امر ايدر ديكه
تجارى حضورنده جمع ايلسونلر وهر برندن بيع وشرا علمنى وحلال
وحرامى سؤال ايدردى بلمينى چارشودن قالديرردى وديردى وار بيعك
احكامى علمنى اوكرن زيرا فقيه اولمين كيمسه نك رباسى مقرردر ومشايخ
عظامدن حماد بن زيد ديمشدر كه هر تاجركه فقره دوشه بوسكز
خصلتك برينه معتاد ايتديكندن دوشمشدر برى بيهوده ومالايعنى
كلامدن ايكنجى متاعنه يلان شرا قاتمدن اوچنجى خلافنه يمين
ايلمه دن دردنجى حيله وخيانتدن بشنجى سائر اقرانه حسد ايتمكدن
التنجى تارك جماعت وتارك صلات اولمقدن يدنجى علم مجلسنه داخل
اولمه مدن سكزنجى شهوات ولذاته تابع اولمدن واصحاب كزيندن
قتاده ديمشدر كه بن عجبلرم نيجه بازركان دين ودنياسنده صاغ وسالم
اولور كوندزين ايشى يمين وكيجه لرده ايشى حساب وافكاردر ومنيرى
بلغرادى فتوت باينده يازديغى رساله سنده اهل حرف اوستاذلرى
شاكردلرينه دكان اچغه وباشقه جه اشلمكه اجازت ويرميه لر مادامكه
اوچ شرط اول شاكرد ده موجود اولميه ديو تحرير ايلمشدر شرائطك
برى عبادتدر كه بش وقت نمازينى جماعتله معتاد ايتمش اوله ايكنجى

شرطى امانتدر كه خيانت وحيله وخدعه تهمتى ايله متهم اولميه اوچنجى
شرطى كارنده وصنعتنده مهارتدر كه برشاكرد مادامكه صنعتنى كماله
كتورميه واستاذلر قتنده ايشى مقبول اولميه اكا اجازت ويرمك طريق
فتوتدن دكلدر زيرا اوچولمق ايله ايش اشلمك لازم كلور اوچولمق
ايسه شعبۀ شيطنتدر خلعك مالنى اسرافه وكراسته يى اتلافه سببدر
واكر ايشنى اوكاررسه وكوزل اشلرسه ولكن اول سببله نمازدن
ياجماعتدن قالورسه ينه شيطانيت شعبه سيدر واكر عبادتنده وصنعتنده
قصورى اولمسه ولكن امانتى قوى اولميوب الك اماننى ويرمه دن
وانكاردن خالى اولمزسه ينه اجازته مستحق دكلدر زيرا بو قسم شاكردلركه
خيانتله ويا اوچولملغله ويابينمازلغله موصوف اولالر انلرك شيخى
واستادى شيطاندر نتكيم ارباب طريقت واصحاب حقيقت ديمشلردركه
شيخى واستادى اولمين كيمسه نك شيخى شيطاندر يعنى اوستادلرى
طريقيكه عبادت وامانت وصنعتنده مهارتدر برشاكردك كه بونلر مهمى
اولميه شيطان اغواسيله خلافى اولان معصيته وخيانته واوچولملغه
هوس ايليه شيخى واستادى شيطاندر اكر انساندن استادى وار ايسه بيله
امامذكور شروط بونده اولنجه اكا اجازت ويرمك لازمدر وبو اجازت
مشايخ سلوك اجازتندن آشغه دكلدر زيرا عبادتك اون جزءندن طقوز
جزئى حلالى طلبدر واهل اسلامه نفعى ارتقدر كذلك مشايخ طريقت
مريدلرندن برمريد مادامكه ظاهر شريعت احكاميله ظاهرين دوزميه
واخلاق ذميمه سندن قلبنى ارتميه ومعرفت الله ايله واخلاق حميده ايله
قلبنى بزه ميه ومقصود حقيقينك ماسواسندن رفع نظر ايليه اكا
سجاده نشين اولمغه ومرشد مقامنه اوتورمغه اجازت ويرلمز زيرا
بو كمالات يرين بولمدين شيخلك ايتسه اصلاح ايتديكندن افساد
ايتديكى زياده اولور مثلا شريعت ايله دوزلمينجه طاعت وعبادتدن
عملنى صحت اوزره ايده ميوب يافساده وياكراهته دوشورر واكر اخلاق
ذميمه سين كيدرمديسه كبر وريا كبى حرام خصلتلرى ارتكابدن خالى
اولمز ومعرفت اللهدن بى خبر اولنجه رب العزته ويا انبيا حقنده سوء

اعتقاده دوشمك اولور يوقاريده كچديكى كبى بعض صوفيلر شيخنى
كونده ايكى كره جناب كبريايى كوروب حضرت موسى عمرنده بركره
كورمدى ديو نقل ايتدكلرى ترهاتدر وماسوادن رفع اولمدقجه طمع
دنيايه دوشمك اولوركه جمله خطالرك باشيدر كذلك امانت واستقامت
لازم اولديغندن حديث شريف نقلنده دخى بردانشمند شرعا مأمون
ومأذون اولمز مادامكه درت شرط بولنميه انك نقل ايتديكى حديثله عمل
ايتمك جائز دكلدر اولا اسلام ثانيا عدالت ثالثا عقل كامل دردنجى
استادندن اشتديكى كبى ضبط لازمدر اما بر عالمك عقلى كامل وضبطى
قوى اولسه ولكن عدالتى اولمسه مكروهاتى ومنهياتى ارتكاب ايتمسى
سبيله مثلا نردباز وكبوترباز امثالندن اولمغله كه بونلر عدالتى اسقاط
ايدر بويله اولان عالمه نقل حديث اجازتى ويرلمز شروط اربعه
بولنمديغندن اوتورى واكر بو شروطلر بولنور ايسه استاذى دانشمنده
سندخى اوكرت ديمسى وياصريحا اجازت ويرمسى اذندر (آفات قلبك
قرق سكزنجيسى فتنه دركه ناسى اضطرابه ومحنت وبلايه براغوب
غوغا ايتديرمكه ديرلر مثلا ناسه اغوا ايليه كه سلطان اوزرينه خروج
ايده لر واماملك نمازده تطويل قراءت ايلمسى كبيكه جماعته اندن
ملالت حاصل اوله دخى ناسه فهم ايده مدكلرينى سويلمك كبيكه انى
اكلامیوب غيرى معنايه حمل ايده لر * كلموا الناس على قدر عقولهم *
بيورلمشدر يعنى ناسه عقللرى مقدارنجه سوز سويليك دخى مطالعه ده
خطا ايدوب برمسئله يى كركى كبى اكلامیوب ناسه انى سويلمك كبيكه
انى خلق خلاف اولديغنى بيله لر ياخود ناسه برواعظ ويا برمفتى قول
مهجور ايله وياقول ضعيف ايله تذكير ايلمك ويافتوى ويرمك كبى ويا
برواعظ خلقه بركلامى سويليه كه خلق انك عهده سندن كله مزلر
ويا انك سببيله برغيرى طاعتى دخى ترك ايتمك اوله تكيم كوى خلقنه
وعجوزلره وجاريه لره تجويد سز نماز قيلمق جائز دكلدر ديسه حالبوكه
بونلرك تجويد اوقيا جقلرينى واوكرنميه جكلرينى بلور پس بو سببله بونلر
بريله نمازى ترك ايتمك لازم كلور تجويد سز قراءت ايسه عند البعض

بيان آفات فتنه

جائزدر اكر قول ضعيف ايسه ده دخى انكله عمل ايلمك بريله تركندن
اولى در * ايمدى واعظلره ومفتيلره لازمدر احوال ناسى اكليوب
عادتلرينى بيلمك كه سوزى قبول ايتمده ورد ايتمده وسعى عملده وكسلده
نه مرتبه ده اولدقلرين بلوب اكا كوره حاللرينه اصلح وقبوله اوفق
كلام سويليه لر تا كه كلاملرى فتنه يه باعث اولميه زيرا امر بالمعروف
ونهى عن المنكر كاهى اولوركه زياده منكره سبب اولور ياخود غيرى
كيمسه يه مكروه اصابتنه باعث اولور پس سبب اولان آثم اولور اما
اكر واعظ علم ايدنسه ياظن غالبى اولسه كه خلقك بعضيلرى سوزينى
قبول وانكله عامل اولورلر ياخود مكروه اصابتى اولسه كنديسنه اولور
غيره اولمز وكندى ايسه صابردر بو صورتلرده جائز اولور وكنديسنه
جهاد ثوابى حاصلدر فتنه نك آفت اولمسى حقنده سكا الله تعالى
حضرتلرينك بو قولى كافيدر * والفتنة اشد من القتل * يعنى فتنه قتل
نفسدن اشددر (شيخ شعراوى رحمه الله منن نام كتابنده ديمشدركه
علماء محققين وواعظلر انبيالرك معصيتلرينى ذكر ايلملرينى حرام عد ايتديلر
زيرا انلرك معصيتلرى كندى مقاملرينه كوره معصيتدر يا اولايى ترك
ويامباحى ارتكاب ايتدكلريدر پس انلرك بو وجه مرتبه لرينه اوله ايش
دوشمديكندن انلره معصيت ديمشدر يوخسه حرام اولان شيئى
ارتكاب ايده نك معصيتى كبى دكلدر زيرا انلر اول يوزدن ارتكاب ايديلر
معصوم اولمزديلر حالبوكه انلر معصوملردر ايمانمز بو اعتقاد له درستدر
شيخ محيى الدين بن العربى رحمه الله ديمشدر بر كيمسه كه انبيانك معاصيسنى
تعيين ايليه خطايه كيرر حضرت داود عليه السلام قضيه سنده
اولديغى كبيكه بعضيلرى اعتقاد ايدركه نظر حرامله اور يا خاتونه
باقش اوله اما بو اعتقاد خطادر زيرا پيغمبرلرك حركات وسكناتى
رب العزتدن اذن خاص ايله در بزم حركاتمز كبى اباحتله دكلدر پس داود
عليه السلام اذن خاص اولمدين نظر مباحله باشين قالديروب نظر ايتدى
وعلى الفور باشين دونديردى خطاسى بو اولدى وبو ايسه نظرهء اولى در
مباحدر اما انبيايه بلا اذن مباحى دخى ارتكاب ايتمك خطادر آدم عليه

بيان آداب الواعظين

السلام قضیه‌سی دخی بویله‌در زیرا جنتده برحرام شئ یوقدرکه
بغدای اغاجی حرام اولمش اوله وحضرت داود حقنده بونظردن
زیاده یازیلان قضیه یهودیلرک افتراسیدرکه انبیا علیهم السلامک
عرضلرینه طوقنمق ایچوندر شیخ مذکور دیرکه عجب بونده درکه
بعض مفسرینک انی تفسیرینه یازمشدر پس بعضیلری تفسیرده
کوردم صحیحدر دیو اعتقاد ایدر بوسببدن شیخ شعراوی رحمه الله
بویله خطالردن صاقندرمق ایچون منن نام کتابنده مؤمنلره احترازی
لازم اوله‌جق کلامی وکتبی بیان ایلمش بزدخی بومحلده ایراد ایلدک
تاکه نفعی عموم خلقه راجع اوله (تنبیه) مؤمنلره احترازی واجب اولان
اشیا بیاننده‌در جمله‌دن بریکه خلقک دلنده شایعدر یارب بنی سنی
کورمیورسم‌ده‌سن بنی کوریورسن دیمک و یاخودهی یشل قبه‌نک
ساکنی و یاهی مکانی یوجه اولان تکری دیمک و بوکا بکزرسن اوستمزدن
کوریورسن هی باباچق وتکری مقوله‌سی کلامی سویلمک جائز دکلدر
زیرا الله تعالی یه مکانی وجسمانی اولمسنی ایهام ایدر واکرر بی
کورمیورم دیان کیمسه دنیاده کورمه‌کی مراد ایتدم دیرسه بزا کا
دیرزکه بوتفصیل محلیدر تفصیل محلنده سوزی اطلاق اوزرینه
سویلمک خطادر زیرا اهل سنت والجماعت اتفاق ایلمشلردر هربر
کلامکه انی مطلق سویلیه‌لر باری تعالی حقنده و یاانبیا حقنده
و یادین بابنده سویلمه‌سنده اذن شریعت بولنمیه واول سوزدن
برخطا فهم اولنه انی علما منع ایلمشلردر زیرا یااول سوزایله کناهکار
اولور و یاکافر اولور کذلک یادلیل المتحیرین و یادلیل من لیس له‌دلیل
و یا دلیل الدلیل و بوکا بکزرکه بونلرشرعده وارد اولمشدر کذلک
خطادندر یامن یوصف ولایعرف دیمک زیرا الله تعالی نتلکسز معروف
وموصوفدر ودخی یامن هو فی عرشه یرانا دیمک خطادر زیرا عرشده
قرار ایتمه‌سنی ایهام ایدر واول احادیث شریفه که الله تعالی سماء
دنیایه نزول ایدر دیو وارد اولمشدر و بوکا بکزر احادیث اهل سنتک
اتفاقی اوزره بونلرک تأویلی واجبدر ظاهری اوزرینه حمل اولنمز

[margin:] مطالعه‌سندن وسویلمسندن حذر اولنه‌جق کلام وکتابلرک بیانی

کذلک

کذلک شرعا اطلاقی جائز اولمیاندندر بعضیلرینک الله تعالی یه
خمار و میفروش وساقی وواهب الدیر و پیرمغان و قیس ولیلی
وسعدی وابنی واسما وهند وکنزاکبر و بونلره بکزر اسمی وضع ایتمک
زیرا اسماء الله توقیفیه‌درکه اسماء حسنی طقسان طقوز اولوب زیاده‌سی
شرعی دکلدر اطلاق اولنمز کذلک بو بیتده اولان کلام جائز دکلدر
(بیت) انا من اهوی ومن اهوی انا * نحن روحان حللنا بدنا *
معناسی بن سودیکم شخصم وسودیکم شخص بنم بز ایکی روحز
بر بدنه کیره‌شز سودیکمدن مراد ذات رب العزت اوله پس بومقوله
کلام اتحاد کلامیدر اهل سنت والجماعه قتنده بوسوز خطادر
شیخ شعراوی سید علی خواصدن نقل ایدرکه اهل تصوف غزللرنده
بودلبر ومحبوب مقوله‌سنی ذکرایتدکلری یرده مراد باری تعالی دکلدر
دیمش انجق مرادینه مخلوقدر وانک لوازمی اولان حسن وجمال
وخط وخالک وصفی مراددر ولکن اولیاء الله اوغزللری دیکله واشتمکله
قلبلرنده بوحالت عارض اولور که اول حالت حقله حضورینه باعث
اولور یوخسه انبیادن نصکره رب العزتی عارف اولان اولیادر انلر رب
العزتی حاشا که غزللرنده وصف ایده‌لر بواجلدن همان محبین ومحبوبین
ایله ضرب مثل ایدوب غزل ایراد ایدرلر ودخی بونک امثالی شعری
دکلمک حرامدرکه متنبی شاعرک محمد بن ذویق حقنده دیمشدر
* لوکان ذوالقرنین اعمل برأیه * لما اتی الظلمات صرن شموسا *
* اوکان لج البحرمثل یمینه * ما انشق حتی جاز فیه موسا *
زیرا بونده شو مبالغه‌یی کتورمشدرکه بوممدوح اولان محمد رأیله
ذوالقرنیندن غالب وقدرتله حضرت موسی‌نک معجزه‌سنه
قارشو کلنلردن طوتمشدر بو ایسه خطادر و بونک امثالی کلام
شعرمعربده وابی نواس وابن هاویده چوقدر عاقل اولان کیمسه
کندینی حفظ ایلسون و بونک امثالی شعری اوقیانی
زجر ایلسون نتکیم شاعر روم باقی بو بیتده خطا ایلمشدر (بیت)
سنی یوسفله کوزللکده صوررلرسه بکا یوسفی بلمزم اماسنی رعنا بلورم*

ظاهر كلامنده يوسنى بلمك رعنا الغ انكار ايدوب غيرى يى ترجيح
واردر ابو العتاهيه نام شاعر شعردن توبه ايتمسنه باعث بو شعرى
سويلديكيدر (بيت) الله بينى و بين مولاتى * ابدت الصد والملالات *
پس رؤياسنده كنديسنه عتاب اولنوب ديلديكه كندكله حرام عورت
مابيننده اللهدن غيرى واسطه بولمادكمى پس اول وقت غزلياتدن
توبه ايدوب طاعت وعبادته وزهده ترغيب بابنده نغيرى بيت
ديمامشدر كذلك اجتنابى لازم اولاندندر فلان حجة الله فى الارض ديمك
ويامكتوبلرده اعظم واقرب واعلا اسمنى برشيئه مضاف ايتمكسزين
اطلاق ايتمك جائز دكلدر زيرا بونلرك لغت معناسى انجق الله تعالى ايچون
اطلاق اولنور واجتنابى لازم اولاندندر بعضيلرينك مافى الوجود
الا الله وان الله فى قلوب العارفين قوللريدر و بوايكى كلامك صحيحى
مافى الوجود ازلى الا الله ومعرفة الله فى قلوب العارفين كلاميدر وحديث
شريفده دخى كلديكى وسعنى قلب عبدى المؤمن ديمك اولور
عبد مؤمنك قلبنه معرفتم صغدى قلب انى احاطه ايتمكسزين بوقسه
الله تعالى بريره كيرمدن منزهدر واجتنابى لازم اولاندن برى بوزمان
يرامز زماندر ديمك زيرا زماندن دهر مراد ايدرلر دهر ايسه حديث
شريفده رب العزته اطلاق اولنمشدر كذلك الله تعالى سكوت ايدنى
اشتمز ديمك جائز دكلدر زيرا الله تعالى جميع موجودى اشيدر حتى
حديث نفسى دخى و بعض خطيبلرك سبحان من لم يزل معبودا
قوللرندن اجتناب لازمدر زيرا الله تعالينك ازلدن معبود بالقوة
اولمسنى بلميانلر يعنى ازليدن عبادت اولنمغه اهل اولمسى معناسنى بلمينجه
عالمك قديم اولمسنى اكلارلر بو ايسه كفردر كذلك رب العزته ياقديم
الازمان ديمك خطادر زيرا زماندن مستغنيدر كذلك هرنه الله تعالى
اشلرسه خيردر ديمك لايق دكلدر زيرا اكلانوركه عالمده شر يوقدر
قوللرك جمله معاصى ايلديكى خير اولمق كورينور كذلك اجتنابى لازم
اولاندندر امير چبشه ويا برغيرى يه ديمك بوله كتمه آى طوغمينجه
ويابكى آى كورنمينجه زيرا بومنجم كلاميدر برمنجم بردفعه عمر فاروقه

ايتدى دشمنكله آى طوغمدن مقابل اولمه حضرت عمر رضى الله عنه
ايتدى بزم آيمز ايسه انلرك دخى آيدر واكر طلوعى بزه سعد اولورسه
انلره دخى سعد در ايكى طرفه طوغماسى برابردر ديمكدر كذلك
اجتنابى لازم اولاندندر برخسته يه كلدكده الله تعالى شومرضكى
كونوره ديمك انجق ادب اولان الله تعالى دفع ايليه وشفا ويره
ديمكدر كذلك فلان كمسه غيب بلور وغيبه كشف واطلاعى واردر
ديمك جائز دكل انجق فلانك فراست صادقه سى وياخود سادهجه
اطلاعى واردر ديمك كرك غيبى اكامق كرك تاكه علم قطعيده پيغمبرلر
مقامنه اشتراك اكلانمسون زيرا اوليا قتنده الهام وفتح وكشف
ديلان فقها قتنده برظن صادقدر اما انلرك اصطلاحلرنده واقعه
مطابق اولان اعتقاد صحيح جازمدن عبارتدر بو اجلدن الهام
كندولرينه دليلدر غيرى يه دكلدر كذلك برتاجره بازارندن سؤال
اولنسه تكرى صاتسون وياالسون ديمك خطادر زيرا اهل اتحاد
مذهبى اكلانور بو ايسه كفردر واهل اتحادك اعتقادى بودركه
انسان وتكرى تعالى بردر كانه انسانك جمله اعضاسنه تكرى تعالى
سرايت ايتمشدر نعوذ بالله تعالى من سوء الاعتقاد كذلك شعائر حقدن
برينى تصغير ايتمك يعنى كوچكلكه دلالت ايدر كلامله سويلمكدن
اجتناب لازمدر مصحفجق ومسجدجك ودانشمندجق ديمك مقوله سى
بعض علما كفرديو يازمشلردر كذلك تأليف اولنان كتابلرى قرآن عظيم
ووحى اسماسنه مشابه اسمله آد و يرمك شرعا جائز دكلدر
بعضيلرينك تأليفنده كتاب الاسراء كتاب المعارج مفاتيح الغيب آيات
بينات مقوله سى اسماء اولديغى كبى زيرا اسرا وعروجده حضرت رسول
اللهه مشاركت وعلم غيبده الله تعالى يه مشاركت اقتضا ايدر وامام علامه
عمر بن احمد اشبيلى رحمه الله لحن عوام ايله مسمى كتابنده ديمشدر امام
غزالى نك احياء علوم نام كتابنده برقاچ يرلر ايله عمل ايلمدن حذر لازمدر
كذلك كتاب نفخنده وكتاب تسويه سنده بعض محللر ايله عمل ايلمدن
احتراز لازمدر كذلك كتب فقهى تأليفاتنده دخى بويله يرلرى واردر

وبو نك سببی بودركه اوائل حالنده اول كلامه ذاهب اولمش ایمش
بعده اندن رجوع ایلمشدر منقذ عن الضلال نام كتابنده ذكر ایتدیكی كبی
كذلك ابوطالب مكی نك قوت القلوب نام كتابنك بعض یرلرندن حذر
لازمدر الله تعالی حضرتلری قوت العالم مقوله سی كلاملرندن وتفسیر
مكی نك نیجه یرلرندن وابن مسیرة حنبلی كلامنك اكثر یرلرنده وناس
دخی انك ردنه كتابلر تألیف ایلمشلردر ومنذر بن سعید بلوطی كلامنك
مطالعه سندن حذر ایتمك كرك زیرا اكثری معتزله علم كلامیله مخلوطدر
انلرله بلاد شرقده قونوشدیغندن سرایت ایتمشدر وابن ترجان كتبی
مطالعه سندن احتراز لازمدر كذلك تفسیر زمخشری مطالعه سنده
اهتمام لازمدر نیجه یرلرندن صاقنه لر زیرا بعضیسی كفر صریحدر كذلك
اخوان صفا كتابی مطالعه سندن صاقنه لر و بو كتاب اللی ایكی رساله یی
مشتملدر مجریطی نك تألیفیدر حال بوكه طریق اسلامدن خارج اولان
ملحدیندن اولدیغنی ذكر ایلمشلردر وابراهیم نظام وابن راوندی ومعمر
ابن المثنی كلاملرندن احتراز لازمدر وعبدالكریم جیلی قصیده سی
مطالعه سندن كه عین قافیه سنده در تنكیم جمله ابیاتدن بری بودركه بیت
*قطعت الوری من نفس ذاتك قطعة * وما انت مقطوع ولا انت قاطع*
زیرا بو بر لفظدركه الله تعالی حضرتلرینه اطلاقی صحیح دكلدر وابن
قسی نك خلع النعلین كتابی مطالعه دن صاقنه لر زیرا فهمدن مرتبه سی
بوجه در وسید محمد وفانك تائیه سندن اجتناب لازمدر* والحذر كل الحذر
محمد بن حزم ظاهری كتابلرینی مطالعه ایلمدن علوم شریعت ایله
تمللمندین باخصوص اصول دینه وقواعد عقایده ومعانیء حقایقه
متعلق اولان كتبینی زیرا مرحومك بو علومده مهارتی اولمیوب فهمله
اخذ ایلمشدر پس كلامنی كوچك ایتمشدر كه فهم اولنه كذلك معقید بن
رشد كلامنی مطالعه دن حذر لازمدر زیرا اعتقادنده اكثر كلامی
فاسددر وشیخ محی الدین عربی كتبنی مطالعه دن حذر ایتمك كرك
فهمدن اعلا مرتبه ده اولدیغندن اوتوری ویاخود ایچلرنده قاتشدرمه
باطل كلام اولدیغندن اوتوری اوله تنكیم شیخ ابوطاهردن وصاحب

قاموس

قاموس شیخ مجدالدین دن بو احتمال ثانی حكایت اولنور دیمشلردر كه
شیخ محیی الدینك كتابلرنده علمایه مخالف نقدر قضیه وار ایسه جمله سی
فتنه در شیخ شعراوی بو محلده دیمشدر فتوحات مكیة قتمه كلامدن
آیروب اختصار ایتدم وخبر ویردمكی اول فتنه كلام حلول واتحاد مذهبن
كوستر پس شیخ شمس الدین مدینة قونیه ده محیی الدین خطیله اولان
كتابه تطبیق اولنان فتوحات نسخه سین كتوردی نظر ایتدكده
كوردم اول چقاردیغم مدسوس كلامدن بریسی یوق بو اصابته حقه
حمد فراوان ایلدم عبدالحق ابن سبعین كتابلرینی مطالعه ده احتراز
لازمدر زیرانده حلول واتحاد وتشبیه واقوال ملحدین ایهامی واردر
شیخ شعراوی بو تحریراتی بیان ایتدكدنصكره دیركه اگر بونلردن
برینی ناچار مطالعه ایدر ایسك میزان شرعه تطبیق ایله اندنصكره
عمل ایله اما سكا وصیتم اولدركه كتب شریعتی كه تفسیر وحدیث
وفقه در انلری مطالعه ایله وصحابه وتابعین دن وتبع تابعین دن اولان
ائمه ومشایخه وانلره مقلد اولان فقهاء ومتكلمینه اقتدا ایله وانلرك
یولنجه كیت اما صاقین طقوز یوز اللی دنصكره قواعد شریعتی احكام
ایتمدن صوفیه طریقنه دخول ایدن شیخلرله جمع اولمه زیرا انلر تصوف
كتابلرینی مطالعه ایدوب مشایخك مرادینی نااهله اولملری سببیله
اكلامیوب ضال ومضل اولورلر (آفات قلبك قرق طقوزنجیسی بیان آفات مداهنه
مداهنه دركه امر دیننده سستلك وكوشكلك ایدوب معاصی ومناهی یی
مشاهده ایتدكده ضررسزجه تغیرینه قدرت وار ایكن سكوت ایلیه
بوكا مداهنه دیرلر حرامدر مؤمن قرنداشك دیننه ضرر ویره جك شیئی
كوروب سكوتله رضا بولندیغندن اوتوری اما اگر دنیاسنه ضرر ویره جك
شیئی كوروب وكوشكلك ایدوب سكوتله رضا بولنسه بوكا مدارا دیرلر
حرام دكل بلكه مستحبدر حدیث شریفده *علیكم بالمداراة *بیورلمشدر
وحافظ شیرازی رحمه الله مدارا كه ضرر دنبویه اولان یرده رضا در
دوستان مابیننده انی لایق كور میوب دیمشدر ومحلنده كوسترمشدر بیت
* اسایش دو كیتی تفسیر این دو حرفست *

* با دوستان تلطف بادشمنان مدارا *
معناسی ایکی عالمك راحتی بوایکی کلمه نك معناسیدر بری دوستلر یله
اطفله معامله و بری دوشمنلر یله مدارا ایتمك ومنلا جامی حضرتلری
دخی بورویشی مقبول طوتمش ولکن ایکنجی سوزده برمشکل بولوب
دیمشدر (بیت * اسایش دوکیتی یادکیراین دو حرفست *
* با دشمنان نادان مشکل بود مدارا * یعنی خاطرمده
طوتارمکی ایکی عالمك راحتی بوایکی خصلتده در اما نادان دشمنلر ایله
مدارا مشکل اولور ودشمنلرك یوزینه کولمك فتنه لری خوفندن
مدارا در نفاق دکلدر نتکیم حدیث صحیحده کلمشدرکه حضرت پیغمبر
صلی الله تعالی علیه وسلمه برشخص کلوب کورشمك ایچون قپوده طوروب
دخولنه اذن طلب ایتدیکنده حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه
وسلمه خبر ویردکلرنده کلن کیمدر دیو سؤال ایتدی فلان کیمسه در دیدیلر
های نه برامز عشیره لیدر دیك کلسون دیدی ایچرو کیردیکنده
حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم کولر یوزله قارشولیوب
بوکا رعایت صورتن کوستردی پس اول کیمسه کیتدکندنصکره
اصحاب سؤال ایلدیلرکه یارسول الله مقدما بوکیدن شخصك ذمن
ایلیوب شمدی یوزینه کولوب لطفلر کوستردیکز حضرت محمد صلی الله
تعالی علیه وسلم بیور دیکه * ان شر الناس عند الله منزلة یوم القیمة
من وقره الناس اتقاء فحشه * معناسی بودرکه مرتبه جهتندن عندالله
قیامت کوننده ناسك شراوسی و یرامزی اول کیمسه درکه خلق دنیاده
انك شرندن وفحشندن صقنه یعنی حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه
وسلمك بومعامله سی آنك شرندن صقنمق ایچون جهت مدارا در پس
حضرت محمد علیه الصلاة والسلام انلرك سؤاللرینه صورتا جواب
ویرمیوب مهمی بیانه باشدیکه بوخلقله موصوف اولان آدم عندالله
نه مرتبه ده دزانی بیان ایلدی و بوحدیث دلالتندن فهم اولندیکه
بویله معامله ایتمك بونك کبی شریرلره احسن معامله دندر صورتا
ذوالوجهین کورینورسه ده دفع شری مصلحتی ایچون جائزدر اما

مداهنه نك حرام اولماسنه احادیث شریفه ده وارد اولاندن بری
* الساکت عن الحق شیطان اخرس * حدیثیدر یعنی کلمهٔ حقدن
سکوت ایلین دلسز شیطاندر ومداهنه نك ضدینه صلابت فی الدین
دیرلرکه دین امرنده طبان پکلکی ایدوب قرشو طورمغه دیرلر والله تعالی
حضرتلری بومرتبه ده اولان کیمسه لری مدح ایلیوب بیورمشدر
* یجاهدون فی سبیل الله ولا یخافون لومة لائم * معنای شریفی طریق
حقده مجاهده ایدرلر ولائمك لومندن اصلا قورقمزلر دیمکدر وحضرت
پیغمبر علیه الصلاة والسلام * قل الحق ولو کان مرا * بیورمشدر
یعنی حق سوزی سویله آجی ده ایسه اما اکر سکوتی دین امرنده اولسه
ولکن یا کندی یاغیری کیمسه دن ضرری دفع ایلمك ایچون اولورسه
بودخی مدارادر وجائزدر بلکه بعض یرلرده مستحبدر اما ضرر شدید
ایرشمیه جك یرده دین بابنده سکوت ایتمك جائز دکلدر وضرر شدیدن
مراد یاضرب شدید یانفی بلد یاوظیفه سندن عزل ویانفسنه قتل خوفی
اولمدقجه سویلمك واجبدر سویلمزسه مداهندر شیخ شعراوی تنبیه
المغترین نام کتابنده ذکرایدرکه سفیان ثوری رحمه الله دیمشدر نچون
برآدمی قوکشیلری یاننده مقبول ومرغوب و بریسی ذمین ایتمیوب محبوب
ممدوح اولمش کورسه کز اویله بیلك که اول آدم مداهندر برینه آجی اولان
حق سوزی سویلر دکلدر کذلك عبدالله بن مسعود رضی الله عنه
دیمشدر نچنکه برمؤمن وفات ایلسه وقوکشیلرندن بر کیمسه انی ذم
ایلمسه اویله بیلك که اول مداهندر کلام حقدن سکوت ایمشدر (آفات
قلبك التجبسی ناسله انس طوتمقدر وفراقلرندن وحشت عارض اولمق
بوخلق دخی مذمومدر بوندن اوتوری حدیث شریفده دینلمشدر
* الاستیناس بالناس علامة الافلاس * ناسله مأنوس اولمق مفلسك
علامتندر کشی یی امور دنیویه سندن وامور اخرویه سندن اشغال
ایدوب ایکی جهتله دخی افلاسه براغور زیرا مایهٔ دنیویه سن
واخرویه سن یتورمکه باعث اولور بوعصرده خلایقك قهوه خانه لرده
بربریله انس طوتمه لرنده بوآفت فتی آشکاره در و باغ و بستان و تارله

بیان آفات انسیت مع الناس

ودكرمن مقوله سى دنيا متاعيله دخى انس طوتمق بويله در اكر بسنك ذكرندن اشغال ايدرلرسه نتكيم شيخ شعراوى تنبيه مذكورده احمد بن حرب نام عزيزدن نقل ايدركه ديمشدر بركيمسه كه باغ وبستانه وياقصر وايوانه عبرت نظريله باقيوب شهوت نظريله نظر ايلسه الله تعالى حضرتلرى قرق كونلك عبادت لذتنى كيدرسه كركدر وبونك سببى بودركه جميعا مخلوقاتك وجودى مذكرخالقدر يعنى نظر اولنديغى كبى عارفك قلبنه خالقنى كتوروب اكديرر وعبرت نظرى بودر پس بونظرايله نظر ايتميوب جاهلانه تعجب نظريله باقمسى سببيله خالقدن اشغال ايتكله بو ورطه‌يه اوغرار وبوجاهلانه نظاردن الله تعالى حضرتلرى آفت يرادوب كوزدكك واقع اولوردبو علما تحقيق ايتمشلردر ومشايخ كرامدن ابو بكر وراق رحمه الله تعالى ديمشدر مادامكه خالقله اختلاط ايده سن الله تعالى حضرتلريله انسنى اميدايتمه ومادامكه ظلمه‌يه اختلاط ايده سن رضاء اللهى اميدايتمه وما دامكه دنيايه محبت ايده سن محبت حقى اميدايتمه ومادامكه يتيمه جفا اوزره اوله سن قلبكك ملايمتن اميدايتمه ودا ود طائى ديمشدركه تارك دنيا اولانلره عزلت يارار اما دنيايه راغب اولانلرك عزلتنده فائده يوقدر ودا ود طائى عزلت اختيار ايتديكيچون يارانى لوم ايلديكنده سببن بيان ايدوب ديديكه كوردمكه كوجكلر اولولره توقير وتكريم ايتمز اولدى اولولردخى بنم عيبلريمى ارايوب نشانلمده درتاكه بركون طارلدقده يوزيمه اورەلر يا افشا ايليه‌لركه بوسببله خلق بنى ترك ايده‌لر ايمدى كبير وصغيردن ايراق اولمق بكا اولى اولدى وفضيل بن عياض ديمشدر چوق ياران وآشنا ايدينمك قلت عقلدندر وسفيان ثورى رحمه الله ديمشدر بوزمان ملازمت بيوت وسكوت ورضا بالقوت زمانيدر (معلوم اوله كه اختلاط ايله عزلتدن قنغيسى افضل اولديغنه علما اختلاف ايتمشلر بعضيلرى اختلاطى ترجيح ايتمشلر دليللرندن برى بوحديث شريفدر * قال النبى عليه السلام المؤمن الذى يخالط الناس ويصبر على اذاهم خير من المؤمن الذى لا يخالط الناس ولا يصبر على اذاهم * معناسى

بودركه

بودركه اول مؤمن كه خلقله اختلاط ايدوب اذالرينه صبر ايدر ناسه قريشميوب اذالرينه صبر ايتميندن خيرليدر اما عزلتى ترجيح ايدنلرك دليلى بودركه حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم برحديثنده بيورمشدر انسانك خيرلى معيشتى ايكى معيشتدر بريسى برآدمكه طريق غزايه كيدوب ديزكين النه آلوب هرباركه برطرفدن حيقرندى ويا برصدا اشيده همان آت ارقاسنده بولنوب اول طرفه اوچوب كيده وانده موتى طالب اوله ومعيشتك ايكنجيسى برآدمكه قيونجقلرى اولوب طاغ باشلرنده برديه ده ياخود واديلردن بر واديده انلرك يانده اولوب نمازين قيلوب وزكاتن ويروب موتى كانجه‌در بسنه عبادت ايليه وناسك خيرى ايچنده بولنه منارات السائرينه بوقوللرى توفيق ايدوب ماهو الحق ديمشدركه اكر برآدم بركيمسه‌نك صحبتنه نائل اوله بلورسه كه دينده اكا عمله معاونت وعبوديتده خيرله موافقت ايده غيرى نااهل صحبتندن اعتزال ايدوب يالكز اول كيمسه‌دن انتفاع ايتمك وانكله صحبت ايتمك خيرليدر اما اكر بو يوزدن نفعى طوقوناجق كيمسه اولمزسه بلكه جاهل جليس ويرامز مصاحب وانيس اولورسه ترك صحبت واختيار عزلت خيرليدر نتكيم طريقتده ديرسالك راه حق اولانه لايق اولان بودركه الله تعالى حضرتلرينك ذكريله وطاعتيله انس طوتوب ملاقات عوامدن ضجرت ووحشت بوله اما كبر وعجبدن دكل بلكه ذكر وفكردن وطاعتدن مانع اولدقلريچون مشايخ كرامك اتفاقى بودركه اشبو بيتده واقع اولان بش خصلت انسانى كملين دن ايلر اكر انلرى طوتارسه

* جوع وصمت وسهر وعزلت وذكر بردوام *
* ناتمامان جهان را بكند كار تمام *

بيان آفات خفت

آفات قلبك اللى برنجيسى طيشدر يعنى يينى لكدر وبو قلبده برحالتدر اثرى اعضايه ظهور ايدركه باشده وكوزده وقولقده اولور هركلنه كيدنه بقار وهرحركت ايدن شيئى كورمك استر ودلده دخى اولور علامتى چوق سويلروهمسى اولمين شيئى استفسار ايدر وسؤال وجوابده استعجال ايدر والده دخى اولور چوق چوق حركت ايدر واعضاسنى قاشور

وصار يغين دوزر وصقالين ولباسين بلاحاجة دوزر قوشار واياقده
اولور حاجت اولميان يره كيدر وتيز حركت ايدر وسائر اعضاده دخى
اوزاتمق بوكلك اوموزلرين قلداتمق كبى و بونلرك كلبسى سفاهتدن
وقلت عقلدن ناشيدر و بونك ضدى وقار وسكوندر كه تركيده آغر
باشليلق ديرلر ممدوح ومقبولدر وعلامتى نظرك وكلامك وحركتك
فضولندن وزوائدندن احتراز ايتمكدر و بوخصلت علم وحلم قوتندن
حاصل اولور وصالحين سيماسى بودر ولكن ريا وكبردن تميز لازمدر
محض وقار اولديغى اندن بلنور كه مخالطه سى و خلوتى برابر اوله

بيان آفات عناد

(اللى ايكنجى آفت حقده عناد ايدوب علم ايدندكدنصكر انكار
ايتمكدر و بودخى يار يادن ياكبردن ياحسددن ياطمعدن ناشيدر

بيان آفات اوكنمك

اكر بونلر اولمسه عناد ومكابره ايتمزدى (اللى اوچنجى صلفدر كه
كندى نفسنى اوكمكدر امورشاقه يه قدرت اظهارى وامورغريبه دن
اخبارى كبى كذبدن وعدم تصديقدن خوف ايتمكسزين اورتالغه
اوكنوب سويلمكدر و بو دخى كذب وعجبدن ناشيدر ونفاق بورادن
ظهور ايدر (اللى دردنجى آفت نفاقدر كه ظاهرى باطننه وقولى فعلنه

بيان آفات نفاق

اويمغه ديرلر اكر اعتقاد بابنده اولور ايسه العياذ بالله كافردن بتردر
نتكيم كفر آفتنده ذكرى سبقت ايلدى واكر ناسله معامله سنده ايسه
بودخى مذمومدر زيرا حيله وخدعه وخيانتدر آفات لسانده زياده
تفصيلى كلسه كركدر ان شاء الله تعالى (اللى بشنجى آفت تمرد وابادر
وبونك سببى كبر وعجب وريادر وحقد وحسد وطمع واتباع هوادر

بيان آفات تمرد

پس بونلردن برى اولمغله اوكوت قبول ايتميوب مافوقنده اولان كمسه يه
اطاعت ايتمز اولور (آفات قلبك اللى التنجيسى جربزه دركه قوت عقلنى
اعتدالدن آشوروب دقيق مسئله لره وقانون شريعتدن خارج نكته لره

بيان آفات جن عقلليلق

چاپقدر وازاله سنك علاجى تأمل ايلمكدر حضرت محمد صلى الله تعالى
عليه وسلم روحدن سؤال ايلدكلرنده حق جل وعلا بيورمشدر كه
* ياحبيبم سن دى قادر مختارك كن امريله ماده سز و براصلدن تولدسز
ابداع واحداث ايتديكيدر وسزه علمدن حصة قليله اعطا اولنمشدر

ذات روحك كنهنى ادراك ايده مزسكز ديو بيورمشلردر * قرآن
عظيمده متشابهاتك كه * الم وق * مثللى كلمه لردر انلرك تأويلنى اللهدن
غيرى كمسنه بيلمز بيورديغنى فكر ايدوب هرد قبق يرلره عقلنى صرف
ايتمك كرك زيرا خصلت جربزه دندركه مذمومدر وسببى زياده
زكاوتنى اظهار ايچوندر اماصوكى ندامتدر (كمال پاشازاده رحمه الله
نكارستان نام كتابنده يازمشدر كه برواعظ بردفعه بغداد شهرنه كلوب
كرسى يه چيقار وعلمنه مغرور اولوب منم ديكر نيست مقامندن دم
اوروب عرش وكرسى وسبع سمواتدن كمسه هرنه سؤال ايدرسه كلسون
سؤال ايتسون وجوابن آلسون ديوسوزنده پرتاوايدر همان براعرابى
باشين قالديروب سماده اولان طورسون نهايت بزه يريوزندن خبروير
سكا برسؤالم وار ديدى شيخ دخى سويله ديدى اعرابى اول قرنجه كه
حضرت سليمان عليه السلام ايله سويلشدى دشيمى ايدى يوخسه
اركك مى ايدى شيخ جوابندن عاجز اولوب توبه واستغفار ايلديكه
من بعد عالمم ديو فخر ايتميم وعلمم وار ديميم (كذلك شيخ شعراوى رحمه
الله هضم نفس بابنده كلور كتاب منده ديمشدر الله تعاليك لطفلرندن
برى دخى بودركه كندى نفسمى علمادن كورميوب بلكه على الدوام

بيان علوم مشايخ كرام وعلماء فخام

كندى جهلم مشاهده سندهيم وشيخى سيدعلى خواصدن نقل ايدركه
ديمشدر بركيمسه سلف صالحينك علومنه نظر ايتسه كندى نفسنه
جهلله حكم ايدر وجدا ديمزكه بن علما جمله سندنم زيرا ابن سبكى
نقل ايدركه نظام الملك زمانندده خزانهٔ كتبه آتش دوشوب جميعا
كتب احراق بالنار اولديغندن پادشاهه عظيم تأسف حاصل
اولدقده اكا ديديلركه غم چكمه پادشاهم علمادن ابن حداد حفظندن
جميعا يتان كتابلرى يازمغه قادردر پس آدم كوندوروب سپارش ايلدى
اول دخى املايه شروع ايدوب اوچ سنه ده جميعا كتابخانه نك
كتابلرينى تمام ايلدى تفسير وحديث وفقه واصول كتابلرى ايدى تمام
ايلدى واصلا نسخه طوتميوب حفظندن يازمشدر كذلك اصحاب طبقات
نقل ايدركه حافظ ابن شاهين اوچيوز اوتوز كتاب تأليف ايلمشدر

همان قرآن عظیم الشانك تفسیری بیك جلد ایمش واحادیث شریف
مسندی بیك التیوز جلد ایمش حتی اواخر عمرنده مركبی اكاصتان جباد
حساب ایلمش بیك التیوز رطل مركب اولمشدر كذلك بعضیلر حكایب
ایدركه عبد الغفار قوصی رحمه الله مذهب شافعیده بیك جلد كتاب
تألیف ایلمشدر وجلال سیوطی رحمه الله حكایت ایدركه شیخ اباحسن
اشعری بیك جلد برتفسیر تألیف ایلمشدر وبغدادده خزینهٔ نظامیه‌ده
طوررمش كذلك حكایت اولنوركه محمد بن جریر طبریكه امام شافعیدن
صكره اجتهاد مطلق دعواسنده ایدی علمدن سكسان دوه یوكی كتاب
حفظنده ایدی وشیخ تقی الدین سبكی حكایت ایدر محمد بن انباری
هرهفته‌ده اون بیك ورق حفظ ایدردی وامام واحدی یوز یكرمی
دوه یوكی كتاب حفظ ایتمش ایدی وغریبدندركه حسین بن سبنائی
قرآنی حفظ ایتمدیكنه برآدم لوم ایلدی پس بر كیجه‌نك ایچنده جمله
قرآن عظیمی حفظ ایلدی واول كوندن اول برفاتحه ایله اخلاصی
ومعوذتینی فقط حفظندن بلور ایدی و بركره برشیئی اشتسه حفظ
ایدرایدی وامام شافعی دخی بومرتبه‌ده ایدی ودیردی بركره اشتدیكم
شیئی اونتمش دكلم وحضرت علی كرم الله وجهه دیمشدر اكر دیلسیدم
بسم الله ده اولان بانك معناسندن سزه سكسان دوه یوكی كتاب
چیقارردم وامام لیث بن سعد دیمشدر اكرصدرمده اولان علومی
یازسم بركمی یه صغمزدی (شیخ شعراوی دیركه ایمدی ای قرنداش نظر
ایله بوذكر ایتدیكمز علمالرك علمنه وذكر ایتدیكمزدن دخی زیاده در
پس بالضروره كندی نفسكك جهلنه حكم ایدرسك وسید علی
خواص دیمشدر هركیمسه‌كه علمده مرتبه‌سین بلمك استسه هرسوزكه
بیلمشدر انی قائلنه رد ایلسون ونظر ایلسون كندی نفسنده نه قالور
اول علم انكدر ویوم قیامتده اول علم اوزرینه بعث اولنور ایمدی
عالمه لازم اولان بودركه بومذكور علمالرك علمنه نظر ایدوب كندینی
غروره دشورمیه وحقایق ودقایق طرفلرینه‌كه فی الجمله فهمه قریب
دكلدرهوس ایتمیه اما غرائب بونده دركه بعض عوام كندینه مهم

اولان

اولان مسائلی قیوب حقایق ودقایقدن استفساره باشلر (نتكیم اخلاق
علائیده دیر عوامه لازم اولان ایمان واعتقاد وعمله سعی واجتهاددر
لكن نفس امازه نك عادتی بودركه كندینه نافع اولان تلخ وثقیل
ومالایعنی وفضول اولان شیرین وخفیف كلور زیرا شیطان اغوا
ویرركه اول علماء ظاهرك بلدیكی اصطلاحاتی سن بله مسلك سكا ضرر
ویرمز خلاصهٔ علوم بودركه بونی هركس بلمز دیو طرف خیردن
انسانی منع ایلر خصوصا كه بعض صوفیه ایله همراز اولوب منطق
الطیر عطار وكلشن راز وزبدهٔ عین القضاة همدانیدن برایكی بیتنی
اوقش ایسه نكته‌دان عارف كچنور اما علماء شریعت قتنده كوجنور
ویا خود بعض تركی كتابلردن ویا افواه ناسدن دانشمندلری امتحان
ایچون بویله برمشكل خاطرینه آلور تاكه كندینه اهل معرفت دیسونلر
وبونك كبی كیمسه‌لر علمادن دخی سؤال ایدر اولسه‌لر بوكا متعلق مسائل
سؤال ایدرلر حالبوكه شرائط اسلامدن یاشرائط صلاتدن سؤال
ایتسك بلكه شرائط غسل وطهارتدن صورسك جوابه قادر اولمزدی
كذلك مسائل صلاتدن دخی سؤال ایتملی اولسه‌لر مهم مسائلی قیوب
دقیق یرلردن سؤال ایدرلر مثلا صباح نمازی نیچون ایكی ركعت اولوب
اویله نمازی درت اولدی ویاخود صباح نمازینی ابتدا كیم قلدی دیو
سؤال ایدرلركه بونلری نه بلدیكندن برفائده ونه بلمدیكندن برضرر
واردر نمازك شرائطنی صورمزلركه قاچدر وبرینك تركیله نه لازم كلور
دیو بورالری قیوب سر وحكمته متعلق یرلردن سؤال ایدرلركه علما دخی
انك علمنی الله تعالی یه تفویض ایلمشلردر اعداد ركعاتده اولدیغی كبی
ایمدی عوامه لازم اولان اینجه اینجه مسئله‌لری ارامیوب مهماتی

بیان آفات بلادت وغباوت

سؤال ایتمك كرك (اللی یدنجی آفت بلادت وغباوتدركه تركیده
كندلك دیرلر وبونك ضدی زكاوت وزیركلكدر وبونك علاجی سعی
وجهد واوكرنمكه مداومتدر (امام اعظم رحمه الله امام ابی یوسفه
دیمشدركه سن غبی ایدك ولكن سنك مداومتك سنی اندن چیقاردی وعلما
دیمشلردركه علم تحصیلنده اوچ كیمسه‌نك همتدن لازمدر اولكی پدرك

اكر صحتده ايسه ايكنجى پسرك اوچنجى استادك اكر بونلردن برى همت
وسعينده قصور ايدر ايسه تحصيل علم ميسر اولمز وزكاوتى دخى اولسه
ينه اززمانده حاصل اولمز اندن غيرى اشيايه محتاجدر نتكيم امام
شافعى رحمه الله بوكا اشارت ايدوب ديمشدر (قطعه)

* اخى لن تنال العلم الا بستة * سانبيك عن مجموعها ببيان *
* زكاء وحرص واصطبار و بلغة * وارشاد استاد وطول زمان *

معناسى بودركه اى قرنداش علمه نائل اولميزسك الا التى شيئله سكا
انك مجموعندن بيانله خبر ويريم زكاوت وعلمه حريص اولمق ومشقته
صبر ايلمك ورزق كافى واستاد ارشادى وزمان طويل استركه علم
حاصل اوله (اللى سكزنجى آفت طعام وجماعه حرصدر صراط سوى
نام كتابده ديمشدركه جماعه قتى حريص اولوب دوشمك ايكى سببدندر
اولكيسى امراض بدنيه دن برمرضدر طبله علاج اولنور ايكنجيسى
بر وسوسهٔ نفسانيه در طريق علاجى بودركه علم ايدينه كه جماعدن
مقصود اوچ شيدر بريسى حفظ نسلكه اولاد اولوب نسلى دوكيممك
ايچوندر ايكنجيسى حبس اولمسى ضررلى اولان صويكه منيدر انى
اخراجدر اوچنجيسى مقصودك برلذته نائل اولمقدر محض لذت ايسه
جنتده اولوركه انده تناسل يوق وبدنه ضرر يوقدر امادنياده جماعه
حريص اولمق برقاچ آفت كتورر بدنه نقصان وعقله وقوته وماله
نقصان كتورر حضرت على كرم الله وجهه ورضى الله عنه ديمشدر
منى سنك كوز يكك قوتيدر وقوللريكك قوتيدر وانجكلريكك ايلكيدر
وديمشدركه انسانك ذكرى قيامه كلدكده عقلنك ثلثانى كيدر وكاه
اولوركه شهوت جماع برمرتبه قوت بولوركه صاحبنه اندن عشق
حاصل اولور بوايسه اقبح شهواتدر زيرا بويوزدن عشق بغليان
عاشق ناصادق انى اعتقاد ايدركه شهوتى منكسر اولمز الا معشوقله
واوكاده وصول ممكن اولمز عاقبت هلاكنه راجع اولور واكر وصول
ممكن اولورسه ينه دنيا هلاكنى ياخود آخرت هلاكنيدر وبوقوت
شهويه دن بالكليه كسلنده كهللك ظهور ايدركه نفس وبدنك هلاكنى

بيان آفات حرص جماع وطعام

موجبدر وحكمت خدايى ابطالدر زيرا معيشت اهمالى بدنى
هلاك ايدر وسعادت اكتسابندن ومصالح آخرت كارندن اغفال
وايجاددن مقصود اولان حكمى ابطال ايدر وبونك علاجى ارباب
جد وجهدله اوتورمق وقونشمق وانلرك آثارينى تأمل وتفكر ايتمكدر
وعشق شهوته دوشونمك علاجى شهوتك مذكور ضررلرينى فكر
ايليوب وعلوم دقيقه يه وباير فكرلى صنعته دوشنوب معشوقدن فكرينى
صرف ايليه وعشاقك حكايات واشعارندن وسوز وساز استماعندن
احتراز ايليوب علما وصلحا ايله مجالسه ايليه وبعض شهوتى قطع ايدر
شيدن استعمال ايليه واكر بومذكوراتله دفعى ممكن اولمز ايسه
اعمال شاقه يه مباشرت ايليه ياخود سفر ايليه ديو ذكر اولنمش (آفات
قلبك اللى طقوزنجيسى خوددر يعنى اصلا جماعه ونكاحه ميل ايتممكدر
اكر متأهل ايسه تأهل دخى بقاء نوع ايچوندر پس مرضدن ايسه
انك علاجى طبله در اطبايه مراجعت ايليه واكر متأهل دكل ايسه
علاجه حاجت يوق بلكه عاقبت بين اولان كيمسه قوت شهوانيه نك
فتور ونقصانني غنيمت عد ايدركه قيود عظيمه وغوائل كثيره دن
خلاص اولوب آزادهلك عالمنك ذوقن ايدر اكر متأهل اولميوب ومانعى
مرض دكلسه نكاحه ميل ايتمك مذمومدر حضرت پيغمبر صلى الله
تعالى عليه وسلم * لا رهبانية فى الاسلام * بيورمشدر وبرحديثده
رهبانيت بزم دينمزدن دكلدر ورهبانيت اختيار ايدن بنم سنتم طوتميوب
شفاعتمدن محروم اولاندر وبو امتك رهبانيتى غزا وبش وقت نمازينى
ادادر ديو بيورمشدر كذلك قتى رياضته دوشوب قلت اكلله قوتنى ضايع
ايتمك متأهل كيمسه يه مذمومدر جماعه قوتنى افنا ايلديكندن اوتورى
اكرچه يلده برجماعه قادر اولورسه ده اما اكا دخى قدرتى اولمسه واجبى
ترك ايتمكله كنهكار اولور وزوجه سى ديلرسه حكم قاضى ايله مفارقته
قادره در عنين آدمدن قادره اولديغى كبى (آفات قلبك التمشنجى آفتى
معاصى وملاهى يه اصرار در واصرار برمعصيتى على الدوام اشلمكه
وياخود قصد على الدوام برله كاهيجه ممكن اولدقجه اشلمكه ديرلر پس

بيان آفات ترك جماع

بيان آفات اصرار على المعاصى

قصد ونيتی دائما ايتمك اوزرينه اولسه اكر بيلده برجك دخی اول معصيتی
اشلرسه ينه اصراردر كه بومقوله صغيره كبيره اولور ومستقلا توبه‌يه
محتاج اولور صلوات خمسه اداسی اكا كفارت اولمياز اما اكر ارايرده
ندامت ورجوع كتوررسه اصرار اولمز كبائر دخی اولورسه حتی بركونده
يتمش كره معصيت ايدوب هر ايتدكچه پشيمانلق وايتديكندن قلبيله
رجوع ايدوب لسانيله دخی استغفرالله ديرسه اصرار اولمامش اولور
حديث شريفده بويله وارد اولمشدر حتی راوی ابوذر حضرتلری
بوخصوصده حقيقتنه واصل اولمغيچون حضرت پيغمبر صلی الله
تعالی عليه وسلمه زياده استفساره باشليوب خرسزلق ايتسه ويا زنا
ايتسه ده برآدم بو بوزدن كرانله توبه ايتسه اولورمی ديوب تجبير
ايتديكندن رسول اكرم صلی الله عليه وسلم الم زده اولوب بيورديكه
وان زنی وان سرق علی رغم انف ابوذر يعنی زناده ايدرسه سرقتده
ايدرسه الله تعالی حضرتلری يارلغار ابی ذرك رغمنه ديمكدر فقه اكبر
شرحنده ديمشدركه توبه برطاعت واجبه در وجوبی علی الفور
اولمق اوزرينه در حدايق الحقايقده مذكوردر وتوبه مقابله سنده
ثواب واردر الله تعالی حضرتلرينك امرينی برينه كتوردیكيچونكه
الله تعالی حضرتلری *وتوبوا الی الله جميعا ايها المؤمنون* بيورمشدر
يعنی جمله كز ربكزه توبه ورجوع ايدك ای مؤمنلر وتوبه اكا ديرلركه
برمعصيتی اشلمكه قادرايكن بردخی ايتمك قصديله رجوع ايده سن واكر
نفس وشيطانه اويوب تكرار اشلرسك ينه رجوع ايده سن مصر اولمامش
اولوب وايتديكك معصيت محو اولور زيرا حديث صحيحده كلمشدركه
انسانك صول طرفندن سيئه سن يازان ملك التی ساعت توقف ايدوب
صاحبی ايتديكی سيئه‌نی يازمز شايد توبه ايليه ديو ايتمدكده يازار بعده
هرنه زمان توبه ايدرسه ينه بامرالله محو ايدر ايمدی بو دولت وار ايكن
لايقميدر برانسان جهالتی بلاسيله كناهلره غرق اولوب ياته وينه معصيت
ايتمك احتماليله نظرحقدن بعيد اوله اما فقير فسقه‌نك كلاملرندن فهم
ايلديكمز بودركه جهالتلری وبرامزه مقارنتلری بلاسيله معتزله

مذهبنه ذاهب اولمشلردر توبه ايتمك اوزره قالمشلردر كه انلرك مذهبنده
توبه‌نك صحتنه اوج شرط لازمدر ديمشلر بری مظالمی صاحبنه رد
ايلمك ايكنجی اول توبه ايتديكی كناهی بردخی ايتمك اوچنجی اول توبه
ايتديكی كناهه جميع اوقاتده ندامتی زائل اولمامق كرك (امابزم مذهبمزده
بونلر توبه‌نك صحيح اولماسنه شرط دكلدر مظالمی ايسه صاحبنه
رد ايلمك باشقه واجبدر توبه صحتنه داخل دكلدر استرسه توبه ايلسون
استرسه ايتمسون بونلرك يورجندن قورتلمز يعنی اكر كيمسه دن بغيرحق
برشی آلديسه انی رد ايلمك ياابرا ايتدرمك لازمدر ويا كيمسه‌يی دوكوب
سوكديسه حلاللشمق كركدر مظالمی رد ديديكمز بونلردر پس فسقه
ايكی آخركی شرطلری رعايت ايده يورلر كه اول كناهی بردخی ايتمك
وجميع عمرنده ندامتی كوكلندن كتممكدر توبه‌نك صحتنه شرط طوتمشلر
ويكلش يوله كتمشلر خبرلری يوق كه كناهه مصر اولمق صغيره ايسه ده
كبائردن اولور اصراری سببيله كبائر ايسه مستقل توبه‌يه محتاجدر
بش وقت نمازك اداسی انی محو ايتمز اصرارسز اولان صغائری محو
ايتديكی كبی ايمدی مؤمن موحده لازم اولان بودركه برمعصيتی اشلدكده
علی الفور اول معصيته قصدندن رجوع ايليه بردخی ايتمك نيتيله
الله تعالی حضرتلرينه تعظيم ايچون وعقابی خوفيچون اكر تكرار
ذنوب اول ايشی اشلرسه ينه توبه ايليه حديث شريفده بيورلديغی
اوزره تاكه مصر اولميه زيرا اصرار ايدن ربسنه علی الدوام عصيانده
اولمش اولور اكر بيلده برمعصيته ارتكاب ايتمك قصدنده اولوب توبه‌سی
اولمز ايسه مثلا بو اصرار معصيت نيه بكزر كه برپادشاه سكا تنبيه
ايدوب كوسترسه كه بوقورونك اغاجلريكه واردر صاقين ايچنه كيروب
براغاج كسميه سن زيرا غضبمه مستحق اولورسن ديسه سن دخی بالطه
ايله اول حمايه كيروب براغاج كسدك وقوريدن طشره رجوع ايدوب
قاچمغه بوزطوتمدك همان تكرار براغاجی دخی كسمكه حاضر اولوب
طوررسن هيچ ديمزسين كه پادشاهك غضبنه مستحق اولدم براغاجی
دخی كسديكم قباحت بلكه حمای پادشاهی يه كيرديكم دخی مستوجب

بيان شرائط توبه

عفو بيدر كذلك حديث شريفده كلديكى اوزره كه الله تعالى حضرتلرينك حامى محارميدر يعنى حرام ايتديكى شيلردر سن اكا دخول ايدوب حرامدن برينى ارتكاب ايتمش ايكن باب توبه دن قورتلمق قابل ايكن مصر اولوب بردخى معصيتى ارتكابه قصد ونيت ايده سن غضب الهى يه مظهر اولمدن خوف ايتميه سن قنى جرأتدن ناشيدر تنبيه المغترين ده سلف صالحين اخلاقى بابنده شيخ شعراوى ذكر ايدركه سلف صالحين كيجه وكوندزده چوق چوق توبه واستغفار ايدرلردى زيرا بلورلرديكه افعالدن برفعلده البته خطادن سالم اولمزلر حتى نمازلرنده دخى خضوع وخشوعده نقصان ايتدكلرندن اوتورى سلف صالحينك جمله سى بوخلق اوزرينه ايديلر شيخ مشار اليه ديركه اما بوزمانه نك صوفيلرى بونك خلافنجه در حتى بركون برندن اشتدمكه ديردى الحمد لله برطريقده يزكه اصلا كناهمز يوقدر صوفى يه ديدمكه نيجه ديرسك ديديكه زيرا بز مشاهده ايدرزكه فاعل الله تعالى حضرتلريدر بزدكيلز بن ديدمكه اشته شمدى سكا استغفار ايتمك واجب اولدى زيرا جميع اركان شريعتى يقوب حدود الهيه يى ابطال ايتدك اكر سلطنت صاحبى اولايدم بونك كيينك بوينن اوروردم زيرا جميع انبيا واوليا افعاللرينك خالقى خدا اولديغنى مشاهده ايدرلردى امابينه استغفار ايدوب اغلرلردى حتى كوزلرى ياشندن اوتلر بتدى وحضرت پيغمبر عليه الصلاة والسلام ديردى سزه دردينكزدن ودرمانكزدن خبر ويره يمى سزك دردينكز كناهلريكز ودرمانكز استغفاردر مجاهد رضى الله تعالى عنه ديمشدركه بركيمسه كه صباحده واخشامده توبه ايلمسه اول ظالمين كيمسه لرندندر وعبدالله بن عمر رضى الله عنهما ديمشدركه بركيمسه خطيئه يه دوشوب بعده تذكر ايدوب كوكلندن قورقسه ديوانندن اول خطا محو اولور وفضيل بن عياض رحمه الله غزايه كيدن كيمسه لره ديردى سزه نصيحتم بودركه توبه يه ملازمت ايدك سيوف رد ايتمديكنى توبه رد ايدركوتورر حسن بصرى رحمه الله سؤال اولنديكه نه ديرسين اول كيمسه حقنده كه توبه ايدر وبوزار وينه توبه ايدر وينه بوزار

وينه توبه ايدوب بوزار بويله نيجه كره ايشلر ايتدى بن دخى بوكا مؤمن ديرم مؤمن اخلاقنى اشلمشدر وعبدالله بن سلام ديمشدر قچنكه برقول كناه اشلسه بعده كوز يومنجه استغفار ايليوب ايتديكنه پشيمان اولسه كوز يوممسندن مقدم كناهى دوكلور كيدر بعده شيخ مشار اليه نصيحته باشليوب ديمش ايمدى اى قرداش بوتوبه احوالنى بويله بلوب مادامكه بودنياده سن استغفاريكى چوق ايله زيرا اول غضب جبارى سويوندورر واموال واولادى چوغالدر وبلالرى دفع ايدر صاقين ظن ايتمكه صغائرى بعض عبادت مكفره اولور ومحو ايدر تنكيم شريعتده وارد اولمشدر زيرا اول عباداتك شروطى چوقدر بلكه يرينه كتورممش اوله سن حال بوكه مؤمن مطمئن اولمز مادامكه جنته داخل اولميه انتهى كلام التنبيه ومنن نام كتابنده ديمشدركه الله تعالى حضرتلرينك سر وحكمتنى دوشنوب فكر ايلكه قوللرينك بعضيلرينه حمايتى اولمسه ايدى هرجرامه دوشرلردى باخصوص حليۀ جمال الله متحلى اولان تازه يكيتلركه نساطائفه سى انلرك عشقنه آلوده اولورلر وابليسى مابينده واسطه قلورلر پس بوسببدن حديث شريفده * ان ربك ليعجب من شاب ليس له صبوة * بيورلمشدر يعنى الله تعالى حضرتلرى اول يكيتدن عجبلركه انك ميلى اولميه وحضور عزتنده مقبول اولان شاب توبه كاردر تنكيم وهب ابن منبه رضى الله عنه روايت ايدركه بنى اسرائيل عابدلرندن برعابد يكيت وار ايدى آدى يوحنا ايدى صومعه سنده عبادت وزنبيل اشلمك عادتى ايدى وكفاف ايچون كتورب قدس شريفده صتاردى وپلاس لباس كيردى اما حسن وجمالده ممتاز اقران ايدى وكثرت عبادتدن النى منور ويكاقلرى ياقوت احمر كبى مصفا ومجلى ايدى وبويله ايكن هفته صومنى اولاشديرردى پس بركون صوفاقده زنبيل طاشيرايكن برخاتون ماالدارك قپوسى اوكندن كچردى واول خاتونك جاريه سى سيده سنه خبر ويرديكه بريكيت كوردم كوياكه جوهر منظومدر خاتون وار چاغر زنبيل الالم وكورملم ديدى يكيت بى خبر ايچرى كيردى واردنجه قپولرى قپاديلر تامجلس خاتونه

كلدی وكوردیكه برشابهٔ حسنا مرصع سریر اوزرنده اوتورمش واوزرنده بر پیراهنكه بیاض سوده بكزر پس خاتون كوزلرین یكیده دیكوب بقه قالدی یكت ایتدی ای خاتون یازنبیل صتون آل یاكیده یم خاتون نیجه زمان او یالادقدنصكره نتیجه سنده دیدیكه بن سنی نفسم مرادینی آلمق ایچون كتورمشم یكت ایتدی اواه بن انجیل كبی كتاب اللهی اوقومش اولام كتاب اللهاوقیانه لایق دكلدر كه ربسنه عاصی اوله خاتون ایتدی كل سنی خزینه‌مه كتوره‌یم كه جواهر والتون ایله طواودر اكر بكایار اواور ایسك جمله‌سین سكاویره‌یم یوحنا صو كتور غسل ایده‌یم دیدی وصو كتورلدی واروب برخوش غسل ایتدكده خاتون اكامسك وعنبرله معطر سلنوب صیون آلمق ایچون اورتی كتوردی آلمق رجاسیله یكت چون بومرتبه اقداملری كوردی ایتدی یاقپویی آچك یولومه كیده‌یم یابوچارداقدان بن كندمی آتارم دیدی وچارداغك بوكسكلكی سكسان زراع ایدی خاتون آچزم یابكارام اول یاخود كندیكی آت دیدی یكت دخی یاالله دیوب كندینی آتدی الله تعالی حضرتلری هوایه امرایلدیكه طوت یره دوشمسون پس الله تعالینك قدرتیله هواده ایاق اوزرنده طوردی بعده الله تعالی جبرائیله امر ایتدی یاجبرائیل عبدم یوحنایه یتش بندن قورقدیغندن كندی نفسنی هلاك ایتمسون وحضرت جبرائیل یتشوب یریوزینه سالماوضع ایلدی ایمدی شبان صلحایه بوحكایه ده مژدهٔ عظیم واردر كه رضاء رحمانه دنیاده وآخرتده مصادف اولملریدر كذلك طریقتده تائب قوللری حقنده كلان حدیثدن بری ابوهریره رضی الله عنه روایتیدر كه سرور كائنات علیه افضل الصلوات بیورمشدر * ای بنم امتم اكرسز شومرتبه خطالر ایله سكزكه تاسماء دنیایه كثرت خطاكز ایرشسه بعده توبه ایلسه‌كز الله تعالی حضرتلری توبه‌كزی قبول ایدردی * امابیلمك كركدر كه بوتوبه قبولیكه احادیث وآثارده بیان اولنمشدر الله تعالینك اوزرینه واجب دكلدر سائر عباداتی قبول واجب اولمدیغی كبی بلكه قبولی محقق فضلندندر انجق بزه لازم اولان هر بیورد قلری عبادتك

شرائطنی رعایتله وقتنده ادا ایتمكدر وهر برعبادت وقته قید اولنمشدر اما توبه‌نك هیچ برمعین وقتی یوقدر حتی رسول اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم محبوب حق ایكن كونده یوز كره استغفار ایدرلردی ایمدی مؤمنه لازم اولان بودر كه هرحالده توبه واستغفارده اوله آشكاره‌ده كناهلری یوغیسه ده امابرآدم جهالتله ایتدیكی معصیتلرینه توفیق الهی ایله نادم اولوب توبهٔ صحیحه ایله طریق حقه توجه ایلسه اكا لازمدر كه كندی نفسنی محاسبه ایلیه قیامتده محاسبه اولنمزدن اول تاكه اوزرنده واجب اولان حقوقی بالكلیه دنیاده حقلاشوب دار

بیان طریق محاسبهٔ عبد تائب

آخرته الیقومیه (پس امام بركوی بومحاسبه بیانتی جلاء القلوب نام تألیفنه حواله ایتمكله اندن تحریر اولندی طریق محاسبهٔ عبد تائب قاعدهٔ محاسبه بودر كه زمان بلوغمزدن توبه وقتنه‌دك كچن احوالمزه نظر ایدرزكه حقوق اللهدن وحقوق ناسدن اوزریمزه واجب اولانی ادامی ایتدك یوخسه فوتمی ایتدك انلریكه اداایتمشز الله تعالی حضرتلرینك لطف وتوفیقندن بلوب الله تعالی یه شكر ایده‌رز اداایتمیوب فوت ایتدیكمزه نظر ایده‌رز حقوق اللهدنمیدر یوخسه حقوق ناسدنمیدر پس ابتدا حقوق عبادی حقلاشمغه سعی ایدرز وبودخی ایكی نوعدر برنوعی حقوق مالیدر غصب وسرقت كبی اذنسز غیرینك مالنی یمك وتلف ایتمك كبی تاكندی الیله ویایلان شهادتیله یاخود ظالمه غمز ایلمكله ویا برغیری طریقله پس اكرمالك صاحبی بولور ایسك اندن حلاللق استرزحتی بواتلافی صبی ایكن دخی ایتمش ایسك زیرا صبی یه غرامت مالیه لازمدر واكر صاحبی یعنی مالك صاحبی فوت اولدیسه ورثه سندن استحلال ایده‌رز اكر وارثی وار ایسه واكر یوغیسه ویاخود صاحبی بلمز ایسه وآلنان شیء دخی باقی ایسه فقرایه ویریرزاكر دكل ایسه قیمتنی ویریرز عندالله امانت اولوب یوم قیامتده صاحبنه عوضی ویرلمك نیتیله ایكنجی نوعی حقوق مالی اولمیاندر بودخی ایكی نوعدر برنوعی حقوق بدنیدر یرالمق ودوكمك كبی وبغیرحق استخدام ایتمك كبی وزوجی اولان خاتونه زناایتمك كبی ایكنجی

نوعی حقوق قلبیدر برآد مك بغیر حق قلبنه طوقنوب سوكمك كبی
واستهزا وغیبت ایتمك كبی مغتابه خبر ایندیكی صورتده و بونلردن
دخی طریق خلاص حلاللشمقدر ممكن ایسه واكر ممكن دكلسه الله
تعالی حضرتینه تضرع ونیاز وحق اولان كیمسه روحنه دعا وتصدق
ایتمكدر اوله كه الله تعالی حضرتلری یوم قیامتده راضی ایتدیره و بو حقوق
عبادی فقهاحقوق الله اوزرینه تقدیم ایلمشلردر زیرا مادامكه بر انسان
اوزرنده قول حقی اولسه حق الالهی بالجمله ادا ایتدیسه ده جنته كیرمكه
مانع اولوب عوق ایتدیرر بو سببدن رسول اكرم اوچیوز درهم قدر قول
حقیله كیدن مفلسك جنازه سی نمازنه حاضر اولمامشدر تا صحابه دن
برایكیسی اداسنه ضامن اولمانجه بعده حقوق الالهی محاسبه ایلیوب
ابتدا نمازمز یكه قضایه قومشوز نه مقدار اولدیغنی بلورسك فبها ونعمت
انی قضا ایدرز اما بلمزایسك تخمینا حین بلوغدن برو قاچ ییللق نمازی
قالمشدر كه عقل انك زیاده سنه حكم ایتمیه انی قضا ایدرز ال دكدجه
اوج وقتدن غیر یكه كون طوغاركن وقبه ده ایكن وطولنه طورركن
وسفرده درت ركعتلی نمازی مقیم ایكن ایكیشر قضا ایده رز ومقیم ایكن
قلان نمازی سفرده دخی قضا ایدرسك ینه درت ركعتلی قضا
ایده رز وابتدا لرنده اذان ویریرز كندی نفسمز اشیده جك قدر
اوتورركن دخی اولورسه بعده اقامت ایدوب بویله نیت ایده رز (نیت
ایلدم الك صكره قضایه قلان صباح نمازینی قلمغه الله تعالی حضرتلرینك
رضاسیچون الله اكبر) انی قلدقدنصكره ینه اقامت ایدوب الك صكره كی
اویله یی نیت ایده رز بر مجلسده هرنقدر قضا اولنسه بر اذان كافیدر
وصلاة وتری دخی بلا اقامة قضا ایدرز اما سنتلری قضا ایلمزز شرعی
دكلدر مكر كه صباح سنتی فرضیله معا قالمش اولسه اول كون قبه قوشلغه
وارنجه اول سنت دخی قضا اولنور انی اشارسه یالكز فرض قضا اولنور
بعده زكاتمزه نظر ایده رز وصدقهٔ فطر اوزریمزه واجب اولمش ایسه
انی وقتیله وتمامیله ادا ایتمش ایسك مالك الملكه شكر ایده رز واكر
ویرلیوب قالدیسه انی دخی حیله سزجه فقرایه ویروب قضا ایده زر

واكر بیرام قربانی واجب ایكن ادا اولنمدیسه حساب ایدوب هر قربانك
اورته حاللوسی قیمتنی فقرایه تصدق ایده رز نفس قربان ویرلمز قضایه
قالنجهٔ حكم بویله در كذلك اكر نذر ایتدیكمز مال ویا قربان ویا صوم
ویا صلاة وار ایسه انی اكمل وجه اوزرینه ادا ایده رز واجباتندر واكن
نذر قربانك قیمتی ویرلكله اولمز نفس قربان لازمدر اندنصكره صومزه
نظر ایده رز كه بالكز قضاسیمی اوزریمزه لازمدر یوخسه كفارتله معا
انی دخی مقتضای شریعت اوزره قضایه سعی ایدرز بعده حجه
نظر ایده رز اكر اوزریمزه واجب ایسه آنك اداسنه سعی ایده رز كندی
نفسمز ایله اكر عجز دائمیز یوقیسه واكر وار ایسه بدل ایله حج ایتدیریرز
اندنصكره سائر معاصیمزه نظر ایده رز زنا ولواطه كذب وشرب خمر كبی
پس انلردن دخی توبهٔ صحیحه ایله توبه ایده رز كه پشیمان اولوب بردخی
اشلمه مك قصدیله الله تعالی حضرتلرینك عذاب وعقابندن خوف
ایدرك اما مباح شیلردن توبه ایتمك شرعی دكلدر توبه معصیتدن اولور
اما حیوان حقی كه یوزنه اورمش اوله بر صوچلی صوچسز ویا غیری
یرینه اورمش اوله یر صوچسز یاخود طاقتندن زیاده یوك یوكلتمش
اوله یز یاخود علفنی وصوینی اكسك ایتمش اوله یز بو حال قتی مشكلدر
كافر حقی دخی بویله در دنیاده حلاللشمدقچه بو ایكی زمرهنك یوم
قیامتده خصومتی اشددر زیرا بونلری ارضا ایتمكه بر طریق یوقدر
نه مؤمنك ثوابی حیوانه وكافره ویریله بلور ونه كافرك كناهی مؤمنه
یوكلنه بلور ونه حیوانك كناهی وار كه مؤمن آلوب یوكلنه همان بو ایكی
زمرهنك حقندن غایت اجتناب ایلمك كرك ایمدی طریق حقه سالك اولان
مؤمنه باخصوص ارادت كتورن صوفیونه لازمدر كه بو حقوق الالهی
وحقوق عبادی یرینه كتورمكه سعی ایلیه و بونلری قضا ایتمدكجه
نافله یه دشونمیه مكر وقتك شرفی كتمك ایچون ضحی وتهجدك اقلی ایله كه
ایكی ركعتدر اكتفا ایلیه واوقاتك زیاده سنی قضای صلاته صرف ایلیه
باخصوص حقوق عباددن صاقنمدقچه نفس نور طریقتله منور اولمق
محالدر اما بویوزدن توبه ومحاسبه یی ایدرسه واصل حق اولمغه لایق

بيان حكايۀ حبيب عجمى

اولور نتكيم حبيب عجمى نك مناقبنده يازمشدر كه تابعينك اولولرندن
ايدى اما ابتداء حالى رباخوارلغله مشهور وشومرتبه هركسك نظرنده
خور اولمش ايدى حتى سوقاقلرده اوغلنجقلر حبيبك كزديكى يولدن
صاقنوب قاچك رباخور حبيبك توزى بزه دوقنمسون ديو تشاؤم ايدوب
كنديسنه اشتديررلردى بركون ربادن آلديغى اتى كتوروب زوجه سنه
بشورمك ايچون ويروب يمك زماننده كلوب طعام استدى اتى وشور باسنى
قورتارمق وقتنده كورديلركه صافى قان اولمش واقعۀ حالى كنديسنه عرض
ايتديلر توبه واستغفار ايلدى مكر جمعه كونى ايمش حسن بصرى
حضورينه واروب صدق وخلوصله انابت وبيعت ايدوب وجمعه يى
قيلوب اوينه كلور ايكن بوكز صبيانك اقوالنى كورديكه صاولك
حبيب تائبك اوزرينه توزيمز طوقنمسون ديو شرفندن خبر ويروب
كنديسنه اشتديررلر حبيب بواشارتدن زياده متنبه اولوب دركاه عزته
شكره باشلوب فى الحال مناديلر صالوب حبيب عجميده هركيمك حقى
وار ايسه كلسون آلسون ديو للى يلدن برو جمع ايلديكى اموال كثيره يى
جمله اصحاب حقوقه توزيع ايليوب ورهنلرى صاحبلرينه تسليم
ايدوب چارشبين دخى ويروب هيچ برنسنه سى قالمدقده ذوالحقوق ايله
حلالشوب وبويوزدن توبه سى بركاتيله كماله يتشوب اولياء كرامدن
اولمشدر حتى شومرتبه ده ايمشكه كوشۀ چشميله نظر ايده نه جهنمدن
خلاصلق نصيب اولمشدر نتكيم ذكر ايدرلركه برقاتلى ميدان شهرده
قصاص ايدرايكن حبيب عجمى اول محلدن كچر ايدى كوشۀ چشميله
اول مقتوله نظر ايتمش واول كيجه اول مقتولى صلحادن برآدم رؤياسنده
جنتده كزر ايكن كورمش وسؤال ايتمشكه نه عمل ايله بومقامه واصل
اولدك ايتمشكه حق تعالينك دوستلرندن برى قصاص حالمده كوزى
اوجيله بقديغندن الله تعالى حضرتلرى كناهلريمى عفو ايدوب جنت
مبشر ايتدى ايمدى توبه وانابتك فضل وشرفى بوحكايه دن فهم
اولندى اما برآدم طول امل وتسويف عمل سببيله بوحقوقك اداسنى
وقضاسنى مرض موتنه دك تأخير ايلسه لازم اولان بودركه بارى اول

حالده

بيان وصية الميت وفضيلتها

حالده بقدر الامكان تدارك مافات ايليوب وثلثندن قضاء واجباتنى
وصيت ايليه جلاء القلوبده شيخ بركوى تحرير ايتديكى وجه اوزره كه
بومحلده انى ايراد ايلدك تاكه انى مؤمنلر اكلايوب وموجبيله عامل
اوله لر (بوبحث وصيت ميت حقنده در پيغمبر آخر زمان عليه صلوات
الرحمن بوحديثى * من مات على وصية مات على سبيل وسنة ومات
على تقى وشهادة * بيورمشدر يعنى بركيمسه وصيتله اولسه يوليله
وسنت اوزره اولمش اولور وتقوى وشهادت اوزرينه اولمش اولور
وبرروايتده يارلغنمش اولديغى حالده اولور * معلوم اوله كه وصيت
اول كيمسه اوزرينه واجبدركه مذكورك حقوق عباددن ياحقوق
اللهدن برى اوزرنده قالمش اوله اما مذكور حقوقدن بريسى اوزرنده
قالمديسه وصيت ايتمسى مستحبدر واجب دكلدر وصيتك محلى مالندن
ثلثيدر اكر حقوق چوق ايسه جمله ثلثنى اكا صرف ايدوب ويره لر
احاطه ايتمز ايسه ده ثلثدن آشورلمز انجق دوره محتاج اولور نتكيم
بيانى كلسه كركدر اما اكر وصيت واجب اولميوب مستحب اولسه انده
جمله ثلث صرف اولنميوب برمقدارى صرف اولنور وورثه يه قالمسى
اولىدر مكر كه ورثه اولميه اول زمان وصيت مستحبه يه دخى جمله ثلث
صرف اولنسه جائزدر ووصيتك قاعده سى بودركه آدم كمال صحتنده
وياخود مرضى حالنده ايكى عادل كيمسه نك اوكنده لسانيله وصيتى
نه اولديغنى ذكر ايليه واكر بركاغده يازوب وايكى عادل آدم اوقيوب
انلرى اشهاد ايدر ايسه بواولىدر واول كاغدى دخى برمعتمد دوستنه كه
ورثه دن اولميه انك النه امانت ايليه پس وصيت نامه يى يازديغى وقت
ابتدا حقوقكه ديونى وكندنده اولان امانتلرى ورهنلرى وكندندن
تضمين اولناجق شيلردنه وار ايسه غصبله وياسرقت ايله وياحاجتلفه
آلديغى شيلرى ويريله جك يرلريله يازه وحقوق بدنيه دن بركيمسه يى
دوكمش ويامجروح ايتمش ويااوجرتسز استخدام ايتمش ايسه انك دخى
حقنى يازه كه بونلر نمقدار مالله خشنود ايتديرلمك قابل ايسه كذلك
حقوق قلبيه دن سوكك واستهزا كبى انلرك صاحبلرينى دخى ارضا ايتمكى

وصيت ايليه بعده حقوق اللهى وصيت ايليه پس ابتدا قيلمديغى
نمازين حساب ايليه زيرا فقها بو وصيتى كه فوت اولان نماز ايچون
طوتمشلردر هر بر ترك ايتديكى فرضيچون وواجبيچون بغدايدن
نصف صاع كه بشيوز يكرمى درهمدر ويا قيمتنى تعيين ايلمشلر مثلا
برآدمك برآيلق نمازى قالمش اولسه ونصف صاع ايكى اقچه يه اولسه
پس اوچيوز التمش اقچه يى يوز سكسان وقت نماز اسقاطيچون تعيين
ايليه وبو حساب اوزرينه بر ييللق نمازك اسقاطى صدقه سى درت
بيك اوچيوز يكرمى اقچه ايدر اكر ثلث وفا ايدر ايسه فبها بو حسابله
دور ايتمكسزين قاچ ييللق نماز اولور ايسه فقرايه تصدق اولنمسنى
وصيت ايليه واكر ثلث وفا ايتمز ايسه دور ايله وصيت ايليه مثلا نمازى
برآيلق اولوب مذكور صورتده كى قيمتله كه اوچيوز التمشدر ثلث مالى
يوز يكرمى اقچه اولسه بردور اولور وفقيره يوز يكرمى اقچه يى اوچ
كره اسقاط صلاتيچون تصدق ايده واوچ تمام اولنجه رضاسيله
كيرويه باغشلده پس اوچ دورله اوچيوز التمش اولور دخى زياده سى
بو حسابله در معلوم اوله كه دورله وصيت ايتمك وهلهٔ اولى ده ويرمك
وصيتى كبى دكلدر دورسز اولان يرده صدقه يى اسقاط فقرايه
طاغتمق ووصيتى يرينه كتورمك وصى يه ويا وارثه واجبدر اما دورله
وصيت ايتدكده اول دورى ايتمك واجب دكلدر وثلث مال دورسز
اسقاط صلاته كفايت ايدر ايكن ثلثك برمقدارينى دورله ويرسه لر
واجب اولانى قضا ايتمش اولور حتى برآدم ثلثدن اقلنى دورله ويرلكى
وصيت ايدوب ما باقيسن تبرعاته تعيين ايلسه ياخود هيچ برشيئه بقيه يى
تعيين ايلسه تحقيق اول كمسه آثم اولور زيرا بو ايكى صورتده لازم
اولان يرده تقصيرات ايتدى واولكى صورتده كنديه واجب اولميانى
وصيت ايتمش اولدى بو ايسه فى زماننا بر بليهٔ عامه در كه عادت ايلمشلردر
ثلثدن برشيئ قليلى اسقاطنه وصيت ايدوب ما باقيسن طعاميه نامنه
وياختم قرآن ايچون ويا محله فقراسنه تعيين ايدرلر حالبوكه كندى
اوزرينه واجب اولانيكه تمامه هر وقتنه نصف صاعدر ذكر اولنديغى

اوزره دورسز وصيت ايتمك واجب ايكن وبونك دخى عندالله قبول
اولمسنه فقها ان شاء الله قيديله قيد ايليوب قطعيجه مقبوليتنه حكم ايتمش
ايكن انى قيوب خلافنه ذاهب اولوب علمانك منع ايلدكارى وبدعت
ديدكارى شيئه مسارعت ايدرلر نمازك احوالى بويله (اما صومك
قضايه قاچ كون قالديغن بلور ايسه هر كونيچون انك دخى نصف
صاعدر اما زكاة وصدقهٔ فطر ونذر ماليه وبدنيه وقربانلر واصحابنه
ادا اولنمدق حقوق صاحبلرى نامعلوم ويا بو اتمامغله انلرى دخى بالجمله
حساب ايدوب وصيت ايليه اكر بونلر تماميله ثلثدن چقار ايسه نه كوزل
والا دور ايله وصيت ايليه اما حج وصيتى اول زمانده اولور كه سائر
واجباتله معا ثلث كفايت ايدر ايسه اما اكر تمام حج اقچه سى چيقميوب
برمقدار اولسه انى برامين آدمه امانت ويروب اول اقچه ايله نه محلدن
حجه وارلبلور ايسه حج ايتسونلر ديو وصيت ايليه اما كفارت
صومده ثلثدن وفا ايدرسه بر قول آزاد اولنمسنى وصيت ايليه واكر وفا
ايتمزسه التمش مسكين اطعام ايلسونلر وهر برينه نصف صاع اولمق
اوزره اما كفارت صومده وكفارت يمينده اصلا دور اولمق شرعى
دكلدر اكر شيخ محمد شهاب الدينك وصيتنده سهوا يازلمش ايسه ده
امابر كمسه نك اوزرنده قضايه قالمش نمازى اولمسه انجق بعض نمازى
فساد وكراهتدن خالى اولمديغندن قورقوب برشيئ قليلى دور ايله وصيت بيان مبحث مهم جدا
ايلسه جائزدر زيرا واجباتدن دكل مستحبدر (شيخ بركوى ديركه بونده
برمهم واردر كه تنبيهى لازمدر فى زماننا بو وصيتلرى يرينه كتورمكه
مباشرت ايدن ائمه ومؤذنين وامثالى آدملره جهل وحب دنيا وآخرت
خوفنك ضعفى غالب اولوب وجه مشروع اوزره ايلمزلر زيرا غرضلرى
مالى آلمقدر نه طريقله اولور ايسه اولسون دور ايتمكده فقيرى غنيدن
فرق ايتمزلر واكثرى نسا طائفه سندن كومش قوشق مقوله سنى آلوب
انكله دور ايدرلر وويردكارى فقيره اول مالى كنديسنه ملك اولديغن
بلمدرمزلر پس غنى يه دور وصدقه جائز دكل وغيرك ملكيله دخى
اذنسز جائز دكل وهبه دخى علم ورضاسز جائز دكل كذلك زمانه

قاضیلری وصایادن خمسنی ویاخود زیاده آلورلر وکندی مالارینه قارشدیررلر ایمدی وصیت ایدن آدمه بوزمانده لایق اولان بودرکه حال صحتنده شبهه‌سزجه مالندن آیروب وصیتی کاغدیله معا برمعتمد آدمه ایکی عادل شاهد یاننده امانت ایلیه وبو وصیتی بوینه آصه اکر اول معتمد آدم وفات ایدرایسه اندن آلوب غیری معتمده امانت ایلیه اما ورثه‌سندن وخدمه وخصمندن بوسری برکیمسه‌یه افشا ایتمیه همان اول امانتکارله شاهدلر بلسون غیریلری بیلسون بوزمانده حیلهٔ حسنه بودر * معلوم اوله که بوحقوق اللهك فدیه‌سی ویرلمك وصیت اولدیغی صورتده‌در امابرآدم وصیت‌سز وفات ایتسه تجهیز وتکفیننده‌ن غیری برشیٔ ویرلمك واجب دکلدرمکر بالغ اولان وارثلری کندی حقلرندن برشیٔ چیقاروب تبرعا ویرهلر امایتیم وارایکن وارث بالغ ویاروصی تجهیز وتکفیننده‌ن غیری برشیٔ ویرمش اولسه اسقاط صلاة کبی ویاطعام کبی ویاقرآن ایچون ویرسه ویرن اکر وارث ایسه کندی حصه‌سندن طوتلور واکروصی ایسه یاننده‌ن تبرع ایتمش اولور یعنی کندینه چکدیریلور ومجانا کیدر یتیمه غدر اولمق ایچون امابرآدمك بالاده مذکور اولان حقوقدن بریسی اوزرنده اولمیوب ویاخود اولسه ولکن ثلثدن وصیت واجبه سنك زیاده سنه وفاایده‌جك مالی اولوب مستحب اولان تبرعاتی وصیت ایلمك مراد ایلسه شرعی اولان خیراته صرف اولنمغی وصیت ایلیه اکرنامشروع اولانه وصیت ایدرسه باطلدر ایمدی نامشروع اولانی بیان ایده‌لم فقها بیوردقلری اوزره اندن ماعداسی بیانه حاجت دکلدر برآدم وصیت ایلسه قبری قتنده قرأن اوقیانلره برشیٔ ویرلسون بووصیت باطلدر اجرتله قراءت قرأن صحیح اولمدیغندن اوتوری نه میته ونه اوقیانه ثواب حاصل اولماز وموتندنصکره طعام ویرلمك وصیت ایلسه باطلدر استرسه اولکی کون اولسون ویدنجی ویاقرقنجی کون اولسون ویاالتی آینده ویا ییلنده بریسی جائز دکلدر بدعت سیئه درکه زمان جاهلیتدن قالمشدر زمانه خلقینك انی معتاد ایتمه سیله شرعی اولماز امااهل میتك قوکشیلری

اول کون برطعام قاپروب میت صاحبنك اوینه کوندرملك مستحبدر حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام * اصنعوا لآل جعفر طعاما فقد جاء هم مایشغلهم * بیورمشدر یعنی جعفرك اونده اول کون میت بولنماغله جعفرك اهلنه برطعام یاپك زیرا انلری طعامدن اشغال ایدرشیٔ کلدی دیمشدر وقوکشیلر دخی طعام اوزرنده بله اولوب ماتم زده‌یه اکلده ابرام ایده‌لر حزنلری غالب اولدیغندن اوتوری تاکه ضعفه دوشمیه‌لر وقبرقتنده قربان بوغازلمق جائز دکلدر جاهلیتدن قالمه‌در حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم منع ایلمشدر کذلك مزار میت اوزرنده چادر قوروب بکلمك مشروع دکلدر ویدنجی کون ضیافت ایتمك مکروهدر زیراضیافت سرور ایچوندر ماتم ایچون دکلدر اغنیا ایسه صدقه‌یه مستحق دکلدرکه صدقه نیت اولنه اما اکر وارث یاننده‌ن ویاخود میتك وصیتیله یدیسنی قرقنی تعیین ایتمیوب بیلك ایچنده بعض مبارك کونده بومقوله طعام قسمنی فقرایه تصدق ایلسه‌لر جائزدر ودخی قبرینی کرجله یاپمق وقبه بنا ایتمك وصیت ایلسه باطلدر حدیث شریفده کلمشدرکه مؤمنك قبری اوزرینه یالارك اسمه‌سی ویغمورلرك طمله‌سی صاحبنه کفارت ذنوبدر بومذکورات امام برکلی تحقیق ایتدیکی اوزره شرعی دکلدر بوندن غیریسی شرعیدر اما اکرعاقل ایسك برقیل وقاله کندیکی اوغراتمیوب برشیٔ تصدق ایده‌جك ایسك حال حیاتکده وکال صحتکده بذل ایلیوب کندکدن ایلرو کوندروب اردیجه نه‌کله‌دیو باقمیه‌سین زیرا حدیث صحیحده کلمشدرکه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر کشی حال حیاتکده وصحتنده براقچه ویرمك خیرلیدر موتندنصکره یوز اقچه ویرمندن وبرحدیثنده بیورمشدرکه مرض موتنده قول ازاد ایدن کیمسه اکابکزرکه برآدملك قارنی طوق اولوب بیه‌مدیکندنصکره غیری کیمسه‌یه ویره وینه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه سؤال ایتدیلرقنغی صدقه‌نك اجری اعظمدر بیوردیکه سن صاغ وسالم ومالکه بخیل ایکن وفقردن قورقارکن وغنا امید ایدرکن ویره‌سن یوخسه اول وقته دك اهمال

ایتمیه سنکه جان بوغازکه کلوب بوشی فلانه و بوشی فلانه و یرلسون
دیه سن ایمدی عاقله لازمدرکه برخانه نك کراسته سی موجود ایکن
انی کوکلی استدیکی کبی یاپدیره یوخسه برکانمیجك سفره کیندکده
کیمك نه حاجتی اولور سنك استدیکك کبی سکا خانه یاپدیره پس کشی
بوندن قیاس ایتمك وکندی قیدین کندی کورمك کرك تتکیم شقایق
نعمانیه ده مذکوردرکه سلطان سلیمان علیه الرحمة والرضوان سلطنتی

حکایهٔ نورالدین حمزه

زماننده فضلادن نورالدین حمزه ابتدا مدرس ایکن بعده اماسیه ده
مفتی اولوب نیجه سنه فتوی خدمتنده قائم اولوب عاقبت انی اختیار یله
ترك ایدوب یتمش اقچه وظیفه ایله تقاعد ویرلدی ناسك اشغالندن اعراض
ایدوب کندی علمه ونفسی اصلاحنده مشغول ومال جمعنه حریص
اولوب یه جکنده وکیه جکنده قلتله کچنوب بوسببله مال عظیم جمع
ایلدی پس آخر عمرنده قسطنطنیه ده خانه سی قربنده برمسجد بنا
ایدوب ومسکنای علما اولاجق حجرات یاپدیروب ووظیفه لر تعیین ایدوب
مبالغه مال وقف ایلدی برکون وزیر ابراهیم پاشایه ملاقی اولدیغنده وزیر
ایتدی هی افندی مسموع ومزا اولمشدرکه سن ماله زیاده محبت ایدرمش سن
یانیچه بوقدر اموال کثیره یی اوقافه صرف ایده بلدك نورالدین
ایتدی ماله زیاده محبتمدن قورقدمکه دنیاده قالمسون بملله دار آخرته
معا کیتسون انکیچون صرف ایتدم دیدی جمله اشیدنلر بو واریشه
پسندایتدیلرکه لایق اولان وجه اوزرینه آخرتی ودنیاسن قایرمشدر
(ینه طریقت کلامنه کلهلم صدد آفات قلبك اتمامنده ایدیکه تمام التمش
اولوب ضدی اولان اخلاق حمیده دخی آنك ضمننده بیان اولندیکه
اولدخی التمش اولدی اما بوندن غیری دخی اخلاق حمیده اولمغله

بیان فضیلت ادب

بیانه شروع ایدوب دیدی (واخلاق حمیده دن بری استقامتدرکه
جمیعا عهدلره وفا ایلمکه دیرلر وجمیع اموردە اعتدال وتوسط رعایتیدر
وبوخصلت اصعب اموردن اولدیغندن اوتوری حضرت پیغمبر علیه
صلوات الرحمن * شیبتنی سورة هود * بیورمشدر معناسی هود سوره سی
بنی قوجالتدی زیرا اول سوره ده الله تعالی حضرتلرینك * فاستقم

کما

کما امرت * قولی که استقامتله فرمان ایلمشدر آنك عهده سندن کلمك
امر عظیمدر اخلاق علائیده بومرتبه صعودبندن اصفیا واتقیا مدهوش
ولایعقلدر آه صد آه وهزاران جان سوز دلکاه که قائد کل احمد مرسل
صلی الله تعالی علیه وسلمك امر استقامت خوفندن محاسن مبارکه سنه
نورشیب طاری * وما زاغ البصر * کحلیله مکحل اولان نرکسلرندن
شبنم اشك جاری اوله بزکه کوی استقامتدن بوی وصراط مستقیمدن
سرموی کورمدك حال پرملالمز نیجه اوله ومذهب حق غایت
صعوبتده اولدیغندن السنهٔ نبوتده وصف صراط * ادق من الشعر
واحد من السیف * اشارتیله بیان بیورلمشدر وفاتحهٔ کریمه ده دخی
* اهدنا الصراط المستقیم * کلمه سیله اشارت بیوریلان بوراه
استقامتدر زیرا اکابر اولیا واساطین حکما جمله متفقدرکه تفاصیل
امور آخرت صور معارف واعمال واخلاقدرکه انی نفس بودنیاده
تحصیل ایدر پس اخلاق واعمالده رعایت حد اعتدالك مثالی
صراطدرکه قلدن اینجه در وقلیجدن کسکیندر متن جهنم اوزرینه
اوزانسه کرکدر هرکیم بواعتدالی دنیاده رعایت ایتمش اوله برق خاطف
کبی صراط مثالیدن کچر وجنات معارفه ورياض اعمال صالحانه واصل
اولسه کرکدر اما دنیاده اخلاق واعمالی حدودنی رعایت ایتمیوب
اعتدالدن تجاوز ایدنلر صراط آخرتی عبور ایده میوب دوزخ ناره
دوشسه لر کرك اما انلرکه رعایتنده تقصیرات ایتمشلر افتان وخیزان
عبور ایدرلر معلوم اولدیکه استقامت جمیع معارف واعمالده واخلاقده
جاریدر جمله سنده استقامت لازمدر وصعوبتی بوسببدندر (واخلاق

بیان فضیلت استقامت

حمیده دن بری ادبدرکه ضرر وتعدی یی بلوب وحدنی حفظ ایلیوب
اشاغی یوقاری تجاوز ایتمکه دیرلر هر رجالك برادبی واردر وهر مقامك
برادبی واردر نتکیم شیخ شعراوی منن نام کتابنده دیمشدرکه الله تعالی
حضرتلری ایله ادب اوزره اولمامزه شریعتله مأموروز لکن خلقتك
طبقاتی اختلافی اوزره بعض قوم قتنده ادب اولان بعضیلر قتنده سوء
ادب اولور * حسنات الابرار سیئات المقربین * باشندن اما بو آداب

برابر اولمق شریعت تعیین ایتدیکی یرده در بوخسه اصل شریعتده دکلدر مثلا بر انسانی کورورز نماز قیلوب خشوع ایدر که آدابندندر اما اکا بر اولیا خشوعیله برابر اولمازو ینه دیمشلر که کشی بر درویش پلاس پوشه ترك ادبله نظر ایتمسون زیرا اولمشدر که بعض اهل دل سوء ادبی سببیله جمله معرفتدن سلب اولنمشدر مرتبهٔ ولایتده رسوخی وار ایکن یا رسوخی اولمیانك حالی نیجه اولور تنکیم حکایت شیخ عمر مجنوندن که برکون اول کندی شیخی اولان عبدالله بلتاجی نام عزیزك النه صودوکرکن هواده برشخصی کورر شیخ عبداللهك باشی اوجنده طورر شیخنه برقلیل الادب اشته هواده در بو کوستر شیخ دیرکه یقین زمانده کوره سن اول شخصی نه حاله کاور مجنون دیرکه شیخم برقاچ ایامدنصکره نبی برمحله کوندردی وارهواده اوچان کیمسه یی کوره سن دیدی واردیغمده کوردمکه عوامدن براغانك قرشوسنده دکنکله طوروب عسس اولمش واولکی حالنی ییترمش بعده الله تعالی حضرتلری کوزسزلکله مبتلا ایلیوب صوفیه طائفه سنه منکر اولدیغی حالده وفات ایلمشدر شیخ شعراوی دیرکه ایمدی قرداش صاقین چارشولرده طبیخه یین دیوانه لره سوء ادب ایتمه واکر نصیحت ایدرسك ادبله نصیحت ایله ادبدن خیردن غیری شئ ظهوره کلمز (بیت)

* بی ادب مفسده حقدر * اولوسرمایه دراد بله حیا *

وسید علی خواص رحمه الله دیمشدر که بزه لایق اولان بودر که والیلر بزی تعظیم وتکریم ایدهرز انلری والی ایدن رب العزته ادبدن اوتوری که بزی انلرك حکومتنه قومشدر وتنبیه المغترینده دیمشدر که سلف صالحینك اخلاقندندر اولوردن ماعدا کچیلرله دخی حسن ادب اوزرینه اولمق حتی جاهلله دخی زیرا الله تعالی حضرت موسی وهرونه *فقولا له قولا لینا* بیوردی یعنی فرعونه ادبا نه ملایم سوز ایله سویلیك فرعون کفارك افسقندن ایکن واتفاق ایتمشلردر که علو درجات ادب زیاده لکله کورا اولور وادب اصلده کندی نفسنك نقصانتی مشاهده ایدوب غیرنده کمال عد ایتمدن اولور بی ادب اولان بونك خلافنجه در (وصراط سویده ادب وحیا

ونظام عالمك شرائطندن بریدر. زیرا خلق بری برندن ادب ایتمدکجه نظام عالم بوزیلور دیمشدر بوسببدن دیمشدر (بیت

* بی ادب یالکز اوزین یاقمز * بلکه آفاقه نار ایدر القا *

وادب خصائل انسانیه دن اولو خصلت اولدیغندن اوتوری سرور کائنات علیه افضل الصلوات ادبله فخرلنوب بو حدیثی * ادبنی ربی فاحسن تأدیبی * بیورمشدر معناسی بنی ربم تأدیب ایتدی پس تأدیبمی قتی کوزل ایلدی دیمکدر (واخلاق حمیده دن بری فراستدر

بیان فضیلت فراست

وفراست برخاطره در که قوت ایماندن قلبه هجوم ایدوب ضدینی نفی ایلر و بو خصوصده دلیلی ابی سعید رضی الله عنه روایتیدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم * اتقوا فراسة المؤمن فانه ینظر بنور الله * بیورمشدر دیمك اولور که صاقنك مؤمنك فراستندن زیرا اول الله تعالی حضرتلرینك نوریله نظر ایدر (شیخ شعراوی محیی الدین عربینك فتوحات مکیه سنده نقل ایدوب دیمشدر که برعبد اهل فراست اولدقده شوندن خالی دکلدر یا اول فراست طبعی ومزاجی اولور و بو کافراست حکمیه دیرلر ویانفسی اولوب روحانی وایمانی اولور و بو کا فراست الهیه دیرلر و بو برنور الهیدر که الله تعالی حضرتلری مؤمنك چشم بصیرتنده خلق ایدوب انکله بلور ویاکشف اولور ماضیده ویاحالده ویاکلجکده واقع اولان شیده مؤمنك فراستی حکمیده اولور وایمانیده اولور فراست حکمیه نك مثلی حضرت عثمان رضی الله عنهدن واقع اولدیغی کبی بردفعه برآدم حضور عزتنه داخل اولدقده حضرت عثمان اول آدمك کوزنه باقوب سبحان الله نه حکمتدر بعض آدملر کوزلرینی محارم اللهدن حفظ ایتمزلر دیدی مکر اول آدم برحرام سیئه نظر ایتمش ایمش بو سوزی اشتدکده اول آدم ایتدی رسول اللهدن صکره وحی اولورمی حضرت عثمان ایتدی لا ولکن فراست واردر رسول اللهك * اتقوا فراسة المؤمن * حدیثنی اشتمدکمی سن داخل اولدیغکده کوزکده کوردم پس بو قسم فراست صاحبی اعضادن برعضوی کورنجه افعال حسنه می یوخسه قبیحه می اشلمشدر بیلور

ومعلوم اوله كه فراست ايمانيه اول زمانده حاصل اولور كه كشى تصفيهٔ
نفس وتزكيهٔ قلب ايليوب محبوب حق اولان اولياىه لاحق اوله كه
حديثده * كنت سمعه و بصره الذى يبصر به * اشارتى اكادر پس
اول زمانده عبد امورك مصادرنى وموارد ومرجعنى اول فراستله بلور
واكا كشف وعلم باطن ديرلر نتكيم ذكرى مرور ايلدى و بو فراستك
جملهسى بر موهبهٔ الهيهدر كيمه ديلرايسه انى اعطا ايدر واهل اللهك
علمى بو فراست ايمانيه اوزرينهدر حتى شو مرتبهيه واصللردر كه شقى يى
وسعيدى اياغى ايزندن طويارلر و بو اهل فراست ابدا خطا ايتمزلر اما
حكمانك فراستى بونك خلافنجهدر زيرا ظن اوزرينه مبنيدر وعباد
اللهه سوء ظنى ايجاب ايدر پس قيافت نامه ديدكلرى كتابله عمل ايتمك
يوقدر (شيخ شعراوى رحمه الله ديركه فراست ايمانيه اوزرينه مبنى سكا
بر فراست نامه ترتيب ايدهيمكه بونده اعضايه نظر اولنمز انجق آدمك
احوالنه واعمالنه وهيئاتنه نظر اولنور وبالله التوفيق اى اخوان صفا
اول كيمسهيى كه كوررسكز سكوتى وفكرى چوق وحركتنده يواش
وفضول نظردن كوزينى حافظ وغرض شرعيسز خلقك يوزينه
چيقمز اول احوال انك قوت عقل وفهمنه دليلدر و بر كيمسهيى كه بونك
ضديله كوررسكز مجذوبلردن و يامجنونلردن و ياحال صاحبى آدملردندر
واول كيمسهيى كه كوررسكز عبوس الوجه اولوب يورينى بورشدرر
دليلدركه نفسى دك طوروب سوزه منقاد اولميوب كلام حقله متنعم
اولمديغنه دليلدر واول كيمسهيى كه كوررسكز تيز جوابدر اصابت برله
بو انك نور قلبنه دليلدر و برآدميكه كوررسكز خوف و بكاسى چوق
اول انك علم وعملنه دليلدر واول آدميكه كوررسكز همتى عالى وسوزى
نافذ اول انك عملنده اخلاصنه دليلدر واول آدميكه كوررسكز اهل
خيره كثرت انقيادى وار اول انك معرفتنه دليلدر و برآدميكه كوررسكز
علمى واخبار سلف صالحى دكلك سور اما علمى يوق انك فساد
نيتنه دليلدر وصلحانك صفاتنى حفظ ايتمكى سور تا كه انكله مشهور اوله
امامحبت حقدن فارغدر واول كيمسهيى كه كوررسكز غضب حالنده

بيان قيافت نامهٔ شيخ شعراوى

يوزى قزارر صاحب حال اولديغنه و يا كينجى اولديغنه دليلدر
واول كيمسهيى كه غضبى حالنده يوزى صارارر كوررسكز نفسنك موتنه
وشدت خوفنه دليلدر و برآدميكه اهل شوكت قتنده دترر كوررسكز
علو همتى وصدق قولى وارايكن باباسنك مزاجى بوزغونلغندن حين
حصولنده انار جنده مضغهسى ضعيف اولمسنه دليلدر واول آدميكه
غضب حالنده مزاجى متغير اولمز كوررسكز اول انك ثبات ايمانه
دلالت ايدر واول كيمسهيى كه علمده چوق سؤال ايدر وتعنت ايدر
اما آز حفظ ايدوب عمل ايدر كوررسكز دليلدركه انك بصيرت كوزى
كور اولوب ظلمت وغفلتده قالمشدر واول كيمسهيى كه كوررسكز
افكارى وخيالاتى چوق اول دليلدر انك قلبنه ادبنه وركاونده برقرار
اولميوب قلب تسليمنه واول آدميكه كوررسكز شيخ ارار تاكه طريقنه
سلوك ايليه ولكن الله تعالى حضرتلرينك فرمانتى بلديكى قدر يرينه
كتورميوب كسلك ايدر وبودليلدركه انك قلبى ميت اولوب كثرت
جهلى اولديغنه واول كيمسهيى كه كوررسكز عبادتى چوق ارتباط
ايتمشدر انك كثرت غفلتنه دليلدر واول آدميكه كوررسكز امور آخرته
اشتغالى برله دنيا امورندن چوق اونودر دليلدركه عادت حكمندن
وغلبهسندن چيقمشدر واول آدميكه كندى غرض نفسنه ومراداتنه
چوق قائم اولور كوررسكز اول انك مغرورلغنه و سوء ادبنه دليلدر
واول كيمسهيى كه اسبابده قالوب مسببا تهحكم ايدر كوررسكز قلبى
غليظ وعقلى ضعيف اولديغنه دليلدر واول آدميكه كوررسكز امور
انجنده تقييدى چوق اموره دكل انك كمال عقلنه دليلدر واول آدميكه
كوررسكز اهل خيردن اولوب حصول مشقتله سبب واحد اوزرينه
كثير الصبر اوله انك تقواسنه دليلدر و بونك عكسى بونك ضدينه
دليلدر واول كيمسهيى كه اهل خيردن كوررسكز اعمال واحوالنه مقيد
اولمغله ميلى يوق اول دليلدر انك حكم طبعندن وهواء نفسندن
چيقديغنه واول آدميكه چوق كولر و بايلور كوررسكز دليلدركه انك
قلبى مرده وسرى خراب وافسرده در واول آدميكه كوررسكز فوت

اولان طاعاتنه چوق محزون اولور اول دلیلدرکه کندی اعمالنه
اعتقاد ایلمش و یاخاقنه سوء ظن ایلمسدر واول کیمسه یی که کورسکز
قونق ایچون طعام مکانی درلو ودرلو ایلر انك ریا ومفاخره سنه
دلیلدر وقلت پرهیزنه علامتدر وانك طعامنی یمك لایق دکلدر نهی
اولدیغندن اوتوری واول کیمسه یی که کورسکز علم وعملیله منتفع
اولمز اول دلیلدرکه الله تعالی حضرتلرینه انك سوء ظنی واردر

بیان فضیلت تفکر

انتهی کلام الشعراوی (واخلاق حمیده دن بری تفکردر یعنی فکرلنوب
دشونمکدرکه کندی نفسنده تفکر ایلیه که کنهکارمیدر تاکه توبه ایلیه
ویاخود کناهه قارشمده میدر تاکه اندن کناره چکنوب احتراز ایلیه
یوخسه کناهدن وقارشمقدن بریمیدر تاکه الله تعالینك توفیقنه شکر
ایلیه دخی طاعاتنده فکر ایلیوب دوشنه اکر فوت اولدیسه انی قضاسیله
تدارك ایلیه وترکندن احتراز ایلیه ووجوده کتوردیکنی توفیق الهیدن
بلوب شکر ایلیه دخی الله تعالی حضرتلرینك مخلوقاتنه وآیاتنه کندی
نفسنده دوشنه وآفاق عالمه فکر ین صالمغله تاکه الله تعالینك عظمتنه
وقدرتنه وعلم وحکمتنه زیاده معرفت حاصل اولوب اندن محبت الله
واکا شوق وانس وجوده کله الله تعالی حضرتلری بو یوزدن تفکر

بیان فضیلت صدق

ایدنلری قرآن عظیمنده مدح ایدوب * ویتفکرون فی خلق السموات
والارض * آیت کریمه سن انلرك علوشاننده انزال ایلمشدر (واخلاق
حمیده دن بری صدقدر یعنی کرچکلکدر و بو صدق یدی یرده استعمال
اولنور اولکیسی سوزده اولور که کذب انك ضدیدر ایکنجیسی نیتده
اولورکه اکا اخلاص دیرلر اوچنجیسی وعدده اولورکه اکا وفا دیرلر
دردنجیسی عزمده اولور بشنجیسی عملده اولورکه ظاهری باطننه
موافق اولمقدر التنجیسی خوفده یدنجیسی وعد وعزم وفقنجه وجوده
کتورمکده اولور صدیق اول کیمسه درکه بو جمله اوصافله موصوف

بیان فضیلت مرابطه

اوله (واخلاق حمیده نك بری مرابطه درکه نفسنی طاعت حقه ربط
ایتمکه دیرلر بش شیئله شرط ایتدیکی حالده اولا معاصی یی ترك ایدوب
کوندزده وکیجه ده وظائف اوراد واذکاری یرینه کتورمکله اندنصکره

قلبنی کوزتمکله ربسنك مطلع اولدیغن وکوردیکن بلور واولدیغی
حالده اثناء عملده وعملدن اول وعملدنصکره نظر ایلیه وجه مشروط
اوزرینه ایتدیمی یوخسه ایتمدیمی اندنصکره محاسبه ایلیه مشروطن
تمام ایتدیمی یوخسه ناقصمی ایتدی اندنصکره نفسنی معاتبه ومعاقبه
ایلیه اکسك ایدرایسه ریاضتله وندرله تا نفسنی اصلاحه کتوره (معلوم
اوله که بو محله کلنجه منکرات قلبکه التمش عددر تمامها ذکر اولنوب
بیان اولندی و بونلره اخلاق ذمیمه دیرلر وتمش التی عدد اخلاق
حمیده انلره تبعا واصالة بیان اولندی و بونلره اخلاق حسنه ده دیرلر
پس سالکه لازمدرکه اخلاق ذمیمه دن قلبنی تزکیه وتخلیه ایدوب
واخلاق حمیده یی کوشش بسیار ایله تحصیل ایلیوب قلبنی انکله
تصفیه وتحبه ایلیه که تصوف وطریقت بو ذکر اولانه دیرلر و بونلرك
بلنمسنه علم ومعرفت لازمدر و بو ایکی مرتبه نك تحصیلی شریعتله
ظاهرینی دوزدکدنصکره در تکیم منیری مرحوم نصاب الاحتساب نام
کتابنده دیمشدر الله تعالی حضرتلرینك امرنده سعی ایدنلرك سعت

بیان مراتب اولیاء کرام

رحمتنه و صولده حدی اولمز یعنی مراتب اولیا برابر اولمز (اما اولیا
مرتبه سنه ترقی ایدوب حقیجه درت مرتبه یه رعایت ایتمك کرك اول
مرتبه سی تهذیب ظاهردر موجبات شریعتله ایکنجی مرتبه سی تهذیب
باطندر اخلاق حسنه ایله اوچنجی مرتبه سی تحلیهٔ باطندر علوم حق
ایله دردنجی مرتبه سی مقصود حقیقینك ماسواسندن رفع نظردر
پس اولکی مرتبه یی تحصیله علم فقه وایکنجی مرتبه یی تحصیله علم
تصوف واوچنجی مرتبه یی تحصیله علم عقائده لازمدر ودردنجی
مرتبه سی محبت الهی غلبه سندن ظهوره کلور ایمدی طریق حقه
سالك اولانلره بو مراتبلری کوزتمك لازمدر پس مذکور اخلاق ذمیمه دن
احتراز ایتمك کرك باخصوص امهات مهلکاتدن که بو اخلاقك ایچنده
یدیدر کفر بدعت ریا کبر حسد بخل اسرافدر بغایت اجتناب لازمدر
و بو یدی آفتك درت اولکیسندن نجات بولان سائر خصائل ذمیمه دن
نجات بولمق ظن غالبدر وایکی اولکیسی که کفر واعتقاد بدعتدر

انلرك قبحی آشکاره در وفسادی معلوم عالمیاندر وایکی آخر کبسی که
ریا وکبردر مشایخ سلفك اکثر اهتمامی بو ایکیسنده اولمشدر حتی رابعهٔ
عدویه رضی الله عنها دیمشدر که اعمالمدن ظاهر اولانی برشیء عداتمم
ومشایخك بعضیسی دیمشدر مسجد ده صف اولده قیلدیغم اوتوز
ییللق نمازیمی اعاده ایلدم سببی بو ایدیکه بردفعه عذر سببیله کیرویه
قالوب ایکنجی صفده نماز قیلدیغمده خلق بنی ایکنجی صفده کوردکلرنده
بکا شرم وخجالت عارض اولدی پس بلدیکی اولکی صفده قیلدیغمدن
نفسم مسرور اولورمش بو ایسه ریاء خفیدر پس اول آنه دك قیلدیغم
نمازدن فائده اولمدیغندن قضا ایتدم دیمش وابایزید بسطامی حضرتلری
دیمشدر مادامکه عبد ظن ایلیه که خلق ایچنده کندندن یرامز کیمسه
واردر اول کیمسه متکبردر پس اکا دینلدیکه یا نه زمان اهل تواضع
اولور دیدیکه کندینه برمقام وحال کورمدکجه وینه دیمشدرکه اوتوز
ییل زحمت ومشقتله عبادت ایلدم بعده اشتدم برقائل دیدیکه یا ابایزید
رب العزتك خزینه سی عبادتدن طلودرسنك عبادتکه محتاج دکل
اکر الله تعالی حضرتلرینه واصل اولمق استرسك مذلت وخورلغه
مداومت ایله وجنید بغدادی حضرتلری دخی کندی خورلغنی اظهار
ایچون جمعه کونلرنده وعظ ونصیحته چقدیغمده دیردی اکر حضرت
پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمدن بو حدیث شریف روایت اولنمیدی
بو مقامه لجوب سیزه وعظ ونصیحتله تکلم ایتمزدم وحدیث بودر
* یکون فی آخر الزمان زعیم القوم ارذلهم * معناسی آخر زمانده
قومك اولوسی ارذل ناس اولور وابراهیم ادهمدن نقل اولنور که دیمشدر
جمله عمرمده اوچ پرده مسرور اولمشمدر بری بودر که بر دفعه برکیده
بولندم وانده برمضحك وارایدی خلقی کولدورردی پس بنی حقیر الشکل
کوروب کمینك ایچنده صاچلرمدن یاپشوب دارحربده کفاری بز بویله
طوتوب چکه رز دیو بنی وافر چکشدیروب اینجتدی پس بو حرکتدن
قتی مسرور اولدمکی اول کمینك ایچنده آنك کوزینه بندن احقر کیمسه
کورنمدی وایکنجی بودرکه برمسجدده خسته یاتمش ایدم مؤذن

کلوب بکا چبق کیت دیدی طاقتم اولمغله چیقامدم اولدخی ایاقلرمدن
آلوب چکه رك مسجددن طشره براقدی انده دخی مسرور اولمشم
اوچنجی بودرکه بردفعه شامده ایدم اوزرمده برکورك وارایدی ایچروسنه
نظر ایلدم کهله چوقلوغندن قیللری فرق اولنمزدی دیدی وبرده
دیمشدرکه اول کون قتی مسرور اولمشم که بن اوتوررکن برانسان
کلوب اوزریمه بول ایلدی ایمدی بو حکایاتدن ظاهر اولدیکه مشایخ
عظام کبر وریادن نه مرتبه صاقنوب مذلت وخورلق اختیار ایتمشدر
نتیجهٔ کلام اول کیمسه که کندی نفسنی قوی دوشمن اولدیغن یقینا
بیله مذلت وخورلق ایرشدیکنده فرح وسروری استبعاد ایلمز اما
اول کیمسه که نفسنی قتی دوست صایه اکا خورلق کلدیکنده فرح
وسروری محال عد ایلر (تنبیه) بلمك کرکدرکه بو طریق مشایخه سلوك
ایدوب طاعت وعبادتدن مراد ولایت وکرامت صاحبی ولی اولمق ایچون
دکلدر نتکیم شیخ شعراوی منن نام کتابنده انی بیان ایدوب دیمشدرکه
طاعت وعبادتله طلب ایتدیکمز مقام شهادت ومقام صدیقیتدر زیرا
مرتبهٔ ولایتك برآشکاره طریقی یوقدر که انی اول طریقله طلب ایده وز
انجق ولیلك حق طرفندن برجذبه در عبدی اخذ ایدر هرنه حالده
اولورسه وکوز یومنجه ذاتی قلب ایدوب خالص ولیلردن ایدر عبدك
انده مدخلی یوق برموهبهٔ الهیه در کسبله حاصل اولمز نهایت الامر
بو طریق تصوفك ظاهر عمللرنده وهیئات وعادتلرنده اولیایه تشبه واردر
واول کروهه نائل اولانلر اکثر بو مجاهده ایدنلردن اولور ایمدی
اول کیمسه که ولایت وکرامت حصولیچون ریاضت وخلوته مشغول
اولسه بیچاره مغروردر ومعلوم اوله که ولایت ایکی قسمدر بری ولایت
عامه در اکا عبادتله کشی نائل اولور نتکیم حدیث شریفده * ولا یزال
عبدی یتقرب الی بالنوافل حتی احبه * معناسی بودرکه بنم قولم که
نوافلله بکا یقینلق کسب ایتمکدن خالی اولمیه شو مقامه کلور که بن اکا محبت
ایدرم اما ولایت خاصه که اولیایه مخصوصدر عمالله وکسب ایله الهکیرمز
انجق الله تعالی حضرتلری کیمه مخصوص ایدرسه محبوبی اولمسی

تنبیه سلوکدن مراد

سيله ايدر تتكيم انبيايه نبوت كسب ايله حاصل اولمز وينه ديمشدر
برشخص خلوت ورياضت ايدوب ولايت طلبيله كثرت ذكر اللهه دوشمش
ايدى سيد علي خواص رحمه الله اكا ديديكه خلوتدن چيق يامبارك
الحال سكا قسمت اولنان حاصل اولور اكر ولايت خاصه استرسك
اكا عملسز نائل اولورسن اكر شيخك سنى اوتوز ييل خلوتده آچ طوتسه
مقام ولايته نائل اولمزسن تحصيلنه طريق يوقدر اول صوفى عنادنده
مصر اولوب ابدا چقمم ديدى شيخ اكا الله تعالى حضرتلرينه توبه
وامرينه امتثال ايليوب اكا عبادت ايلمزيرا اجلك ياقلاشمشدر ديدى پس
اول شخص ابا ايليوب خلوتدن چقمدى وايكى كوندنصكره آچلغله
وفات ايتدى شيخ علي خواصه خبرويردم نمازين قيله ديدى نفسنى
جوعله اولدرديكيچون عاصيلكى حالده دنيادن كيتدى ديمشدر بونلركه
مريدلرينه اوليادن اولمغيچون رياضتله وآچلغله عهد آلورلر وويررلر
نيه بكزرلركه مغيلان اغاجنى ديكوب خرما ويره وياسكوت اغاجنى ديكوب
الما ويره ديو امنيه ايليه بواسه ابدا اولمياجقدر ومطلوب اولان مرتبهٔ
صديقيت بو اصطلاحده جميعا مناهيى ترك ايدوب نفسنى كنديته
مطيع اولوب ترك شهواتده مستحكم اولوب حد استقامتده قرار بولمغه
ديرلر وشهادت مرتبه سى كه مطلوبدر جميعا اوامرى التزامه واحكامنى
مراتبى اوزره اجرايه قادر اولمغه ديرلركه مرتبهٔ اولى ابو بكر صديق
وايكنجى حضرت عمر رضى الله تعالى عنهما مرتبه لريدر طريق عبادتدن
وعملدن تحصيل اولناجق مراتب بونلردر ومرتبهٔ ولايت عامه دندر
انتهى * ايكنجى صنف لسانده واقع اولان آفات بياننده در وبو صنف
ايكى قسمدر اولكى قسم وجوب حفظى واجمالا اعظم جرمى بياننده در
الله تعالى حضرتلرى بو خصوصده قرآن عظيم الشانده بيورمشدر كه
* مايلفظ من قول الالديه رقيب عتيد * ديمك اولوركه انسان برسوزى
سويلمز الاقتنده حاضر كوزجى واردركه سوزينى دفتره آلور ديمكدر
وابو سعيد خدريدن روايت اولنوركه ديمشدر ابن آدم صباحلدقده
اعضانك جمله سى لسانه سرفرو ايدوب لسان حالله ديرلركه شريعتده

بيان آفات اللسان

بزسكا تابعلرز ايمدى بزم ايچون كنديكى صقله وبكله بزسنكله قائمز
اكرسن طوغرى يلق ايدرسك بزده طوغرى اولورز واكرسن يولدن
صپارسك واكرى كيدرسك بزدخى اكرى اولورز وانس رضى الله عنه
روايتنده كلمشدركه عبدك ايمانى مستقيم اولماز مادامكه قلبى مستقيم
اولميه وقلبى دخى مستقيم اولماز مادامكه لسانى مستقيم اولميه وعبدالله
ابن مسعود رضى الله عنه روايتنده اول الله حقيچون اندن غيرى تكرى
يوقدر يريوزنده حبس مديده محتاج لساندن غيرى شى يوقدر وبر روايتنده
حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم اصحاب كزين دن سؤال
ايتدى اعمالك قنغسى سوكليدر اصحاب سكوت ايلديلر حضرت محمد
عليه الصلاة والسلام بيور ديكه حفظ لساندن سوكلى يوقدر
وبرروايتنده بركيمسه كه الله تعالى حضرتلرينه ويوم آخرته ايمان
كتوره خير سويلسون خير اولمازسه سكوت ايلسون وابن عمر روايتنده
پيغمبر صلى الله عليه وسلم بيورمشدركه ذكر الله سز كلامى چوق ايلمك
زيرا كثرت كلام ذكر الله سز قسوهٔ قلب ويرر قسوهٔ قلب صاحبى
اولان كيمسه تكرى تعالى حضرتلرندن بعيددر وابو وائل رضى الله عنه
روايتنده بنى آدمك اكثر خطاسى لساندن صادر اولور بيورمشدر وبر
روايتنده ديمشدركه كشى جنته شو مرتبه ياقلاشوركه برسنكو بويچه
يقين اولور بركلمه سويلمه سى سببيله صنعا يه وارنجه اولان مسافه قدر
جنتدن ايراق اولور وابن عمر رضى الله عنه روايتنده بركيمسه نك سوزى
چوق اولسه سقطلغى دخى چوق اولور وانس رضى الله عنه روايتنده
دولت اول كيمسه يه كه مالنك فضله سنى انفاق ايليوب كلامنك فضله سنى
طوته وبر روايتده برآدم حضور نبى ده سوز سويليوب اكثار ايتدكده
حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم ايتدى لسانكه وارنجه اغزكده
قاچ پرده وار در ديديكى طوداقلرم وديشلرم ديوارلرى وار حضرت
محمد عليه الصلاة والسلام ايتدى ياسكا كلامكى رد ايتمكه بوايكى پرده
يتديمى عبدالله بن عمر رضى الله عنه دن روايت اولنور * من صمت نجا *
يعنى سكوت ايدن نجات بولدى (ايكنجى آفات لسانك انواعى بياننده در

بيان انواع آفات لسان

معلومك اولسون آفات لسان يا سكوتده و يا كلامده اولور كلام دخى
ايكى قسم اوزرينه در برى بودركه اول كلامده اصل منع اولوب
اذن برعارض ايچوندر ياخود اذن اصل اولوب منع برعارض اولاندر
ايكنجى قسمى شوندن خالى دكلدر يا عادتدن اولمقدر و يا عبادتدن
عادتدن اولانده يا نظام عالمه واور معاشه متعلق اولمق وار و يا اولمامق
وار وعبادتدن اولان يا متعديه اولمق وار و ياقاصره اولمق وار ايمدى
بوكلامك اقسامى التى بحث اوزرينه مبنى در اولكى بحث اول كلام
بياننده دركه اندا اصل معتدى سويلمسى ضروريدر و بو قسم كلام التمش
بيان آفات كلمهٔ كفر
عدد در (اولكيسى كلمهٔ كفردر العياذ بالله و بونك حكمى اولدركه برآدم
طوعا لسانى سبق ايتمكسزين سويلسه جمله عمل صالحى حبط اولور وتوبه
ايتدكدنصكره ينه دونوب عملى يرينه كلمز اكر غنى ايسه اوزرينه تكرار
حج واجب اولور حج ايتديسه دخى اما قيلديغى نمازين وصومن وزكوتن
قضا ايتمز يكيدن اسلامه كلن آدم ايتمديكى كبى اما قيلمديغى نمازين
وترك ايتديكى صومك قضاسى واجب اولور زيرا بونلرى ترك ايتديكى
معصيتدر ومعصيت ايسه كفرله كتمز ونكاحى فسخ اولور يعنى طلاقسز
بوزيلور كيدر وطلاق اولمديغندن اوچ كره كلمهٔ كفرى تكرار
ايدر ايسه حله لازم اولمز پس اكر كلمهٔ كفر عورتدن صادر اولديسه
بعدالتوبه نكاح اوزرينه جبر اولنوب ينه ارى تجديد نكاح ايدر
اما اكر اردن صادر اولديسه ارى توبه ايتديكنده عورت مخيردر ديلرسه
وارر وديلهمزسه وارمز ومرتد اولوب بوغازلاديغى حرام وكنديسنك
قتلى حلال اولور اكر توبه ايتمزايسه توبه اوزرينه جبر اولنور وتوبهسى
دخى ديديكندن رجوع ايتمسيدر و ياانكار ايتمسيدر يوخسه مجرد
شهادتينى تلفظى كفايت ايتمز واكر توبه ايتمزايسه قتلى واجب اولور
وابدى جهنمده قالور (واشباه نام كتابده ديمشدركه كفرله مرتد اصلى
كافر اولاندن بتردر حتى ايتديكى وقفى باطل اولور وحديث روايت
ايتديكى باطل اولوب اندن اشيدن كيمسه انكله عمل ايتمك كرك واكر
اول حالده اولور ايسه و ياقتل اولنور ايسه هيچ برملتك مقابرينه دفن

اولنمز

اولنمز انجق كلب لاشهسى كبى برقيويه براغورلر درر غررده مذكوردر
برآدمكه مرتد اولسه العياذ بالله اكا اسلام عرض اولنوب شبههسى
كشف اولنور واكر مهلت استرايسه اوچ كون مهلت ويريلور واكر
دين اسلامدن غيرى جمله اديا ندن تبرى ايدر ايسه ياخود ذاهب
اولديغى كفردن وازكلور ايسه نه كوزل والا قتل اولنور حضرت
بيان الفاظ كفر
محمد عليه الصلاة والسلامك * من بدل دينه فاقتلوه * حديثى دليليله
اما عورت مرتده اولسه قتل اولنمز انجق اسلامه كلنجيهدك حبس اولنور
(واشباهده ديمشدركه بر كافركه كفردن توبه ايليه توبهسى دنياده
وآخرتده مقبولدر الا برقاچ كيمسهنك مقبول دكلدر عفو اولنميوب قتل
اولنورلر چونكه توبه ايتمزدن اول طوتلسهلر برى اول كيمسهدركه انبيادن
بر پيغمبرى سوككله كافر اوله و برى اول آدمدركه حضرت ابابكرله
حضرت عمرى و يا برينى سب ايتمكله و يالعنت ايتمكله كافر اوله و برى
اول آدمدركه سحر ايتمكله كافر اوله و برى زنديقلغله كافر اوله بونلر
همان بلامهل قتل اولنور واكر برآدم اعتذار حالنده ديسه كه كافر
ايدم مسلمان اولدم علما انك كفرنده اختلاف ايلديلر بو سوز خطادر
صقنمق كرك واكر برآدم زوجهسنه لواطه ايتمكى حلال كورسه كافر
اولور واكر برآدم استخفافا اياغنى مصحف اوزرينه قوسه كافر اولور
اما استخفافله اولميوب سهوا و ياخطأ و يابلميوب قوسه كافر اولماز علمله
و يا علمائله استهزا ايلمك كفردر واصل وترى وقربان عيدى انكار
ايلسه كفردر و برآدم عبادتى امر عظيم طوتميوب استخفاف ايدوب
ترك ايلسه كافر اولور اما اكر تكاسل ايله ترك ايلسه كافر اولماز واكر
برآدم علم غيب ادعا ايلسه كافر اولور و برعورت بن الله تعالى يى بيلم
ديسه كافره اولور واذانى استهزا ايلمك كفردر مؤذنى دكل واكر برآدم
ديسه كه بكا عورتم تكريدن سوكليدر اكر محبت شهوتله سوكلى
اولديغنى مراد ايتديسه كافر اولماز اما اكر محبت طاعتله سوكلى
اولديغنى مراد ايتسه كافر اولور وصنمه عبادت مطلق كفردر قلبنده
اولان شبهه اعتبار يوقدر كذلك حضرت پيغمبرك سوزيله مسخرهلق

ایلسه ویاقرأن ویا مسجدی وبوکا بکزر تعظیم اولنـاجق شیلری استخفاف ایلسه کفردر کذلك یهود ونصاری زنارین بغلسه کافر اولور واکر پیغمبریمز محمد علیه السلامك صدقنده شك ایلسه یاخود سب ایلسه ویاتنقیص ویاتصغیر ایلسه کافر اولور وانبیالردن برینی برآدم فواحشه نسبت ایلسه حضرت یوسف علیه السلامی زنایه عزم ایتمسی دیدکلری کبی کافر اولور زیرا انلری استخفافدر واکر برکافره تبجیلا یعنی تکریما سلام ویرسه ویااستاذ دیسه کافر اولور اما تکریم نیتیله اولمیوب لضرورة اولور ایسه کافر اولماز کذلك درر غرردە مذکوردرکه برآدم کندی ایماننده شك ایلسه یاخود ان شاء الله مؤمنم دیسه کافر اولور مکرکه کلامنی تأویل ایلیه واکر برکیمسه کفر اولدیغنی بلوب برکلمهٔ کفری سویلسه اکر اعتقادی دخی اول سوز اوزرینه اولسه شکسز کافر اولور امااکر کلمهٔ کفر اولدیغنی بیلز ایسه ویااعتقادی انك اوزرینه اولمز ایسه کافر اولمز امااختیاریله سویلسه عامهٔ علما قتنده کافراولور وجهلله معذور دکلدر امااکر مرادی غیری کلمه‌یی سویلمك اولوب سبق لسانله کفرسویلسه کافراولماز عندالله اماقاضی کفرینه حکم ایلر ظاهر کلامیله واکر برکیمسه کفری کوکلنده کزلی طوتسه ویاخود کفره قصد ایلسه کافردر کذلك برکیمسه غیری یه کفری امر ایلمکی عزم ایلسه عزمیله کافردر ورضاء بالکفر اکر کندی کفرینه اولور ایسه بالاتفاق کفردر واکر غیرینك کفرینه راضی اولوب اول کفری جائز ومستحسن کورر ایسه ینه کفردر امااکر مستحسن کورمیوب انجق برآدم شریر وبالطبع موزی اولدیغیچون الله تعالی حضرتلری انتقام ایچون انك موتنی کفر اوزرینه ایلمکی روا کورسه کفر دکلدر واکر برآدم برکلمهٔ کفری سویلیوب غیریسی دخی کولسه ایکیسیده کافر اولور مکرکه اول سوز مضحك اولوب انسانی ضروری کولدیرر ایسه کولن کافر اولمز وبرکیمسه که حلالی حرام یاخود حرامی حلال اعتقاد ایلسه اکر اول حرام لعینه اولسه زناکبی وشرب خمر کبی کافر اولور امااکر حرام لغیره اولسه حیض

ونفاس حالنده جماع ایتمك کبی کافر اولماز مکرکه حرام اولمسی دلیل قطعی ایله ثابت اولمش اوله اما فتحکه مسئلهٔ کفرده برقاچ وجه اولسه عالم کفردن منع ایده جك وجهه میل ایلیوب مؤمنی اکفار ایلیه (اشباه‌ده دخی دیمشدرکه کفر شیء عظیمدر ایمدی بن مؤمنی کافر قیلم مادامکه کافر اولمامسنه برروایت واردر وخزانة الفقه ده الفاظ کفر بیانده دیمشدر اکر برکیمسه انبیادن برینی ویاکتب الهیه‌دن برکتابی انکار ایلسه کافر اولور ویافرائض اللهدن برفرضی صوم وصلاة وزکوة وجنابتدن غسل مقوله‌سی کبی ویاخود الله تعالی حضرتلری قرأن عظیمده ذکر ایتدیکی وعد ووعیدن برینی انکار ایلسه مثلا قبرده وقیامتده ومیزانده وصراط وحساب وجنت وناردە ووعد ووعید اولنان شیلردن برینی انکار ایلسه کافر اولور کذلك شریعتده وارد اولان اخبار متواتره‌یی انکار ایلسه یاخود آیات اللهدن برآیتی انکار ایلسه ویاتعییب ایلسه کافر اولور وبرکافر برمسلمه بکا ایمانی عرض ایله مسلمان اوله‌یم دیدکده اول دخی بن بلم دیسه یاخود یارین کل دیسه یاخود برعالمه کیت دیسه جمیع صورتلرده اول مسلم کافر اولور برآدمه دیسه‌لر خدای تعالینك حکمی بودر اولدخی بن خدانك حکمنی نه بله‌یم دیسه کافر اولور ویابرآدمه نماز قیل دیسه‌لر (من ازو سیر شده‌ام) دیسه کافراولور یعنی بن اندن طویقم دیمکدر واکر برمسلمه الله تعالی یوسنك مسلمانلغك آله دیسه کافر اولور واکر بوصورتده اول مسلم آمین دیسه ایکیسیده کافراولور واکر برآدم فلانك مالی بکا حلالدر دیسه حالبوکه حلال ایتمشدر کافر اولور یاخود دیسه که الله تعالی جهنمله عذاب ایتمکدن غیری نه قادردر یاخود اکر فلان آدم قبله اولسه یوزمی اکادوندرمزم دیسه کافراولور یاخود برمؤذنین اذان اوقور ایکن یلان سویلرسك دیسه یاخود برمسلمه که مرض ومصیبت کلمز تکری تعالی انی اونتمشدر دیسه یاخود بیمکی قرق سنتدر اول دخی اول سنتی ایتم دیسه یاخود الله تعالی فلان آدم ایله بکا جنته کیرمکه دخی امر ایدر ایسه بن انکله جنته کیرمم دیسه بوصوزتلرده

كافر اولور بوقاريده ذكر اولنديغى مرتدك احكامى اوزرينه اجرا
اولنور كذلك صراط سويده مذكوردركه بركيمسه ملائكه يى تحقير
ايليوب بد شكل آدملرى عزرائيله وموذى آدملرى زبانيلره ومنكر
ونكيره تشبيه ايلسه كافر اولور ايمدى كلمهٔ كفرى بلوب لسانتى حفظ
ايتمك اهم مهمات دينيه دن اولديغيچون بزدخى بو محلده تفصيله
كتوردك وزياده سى دخى فتاوى كتابلرنده مسطوردر متن نام
كتابده مذكوردركه شيخ عبد الغفار قوصى رحمه الله حكايت ايدركه
برآدم وارايدى ابو بكرى سب ايدردى زوجه سى واولادى بوندن منع
ايدرلردى رجوع ايتمدى الله تعالى حضرتلرى انى خنزير صورتنه
تبديل ايلدى وبوينه زنجير اوروب اوغلى نامى كتوروب سير ايتديرردى
عبرت ونصيحت ايچون كوستردى برقاچ ايامدن صكره مرد اولوب
اوغلى مزبله يه براقدى وشيخ مذكورديمشدركه حال حياتنده بن كوزمله
سير ايتدم مرقوم شخص خنزير صورتيله اولوب صداسيله چاغرردى
واغلردى ومفتىٔ حرمين محب طبرى بوآدمك اوغليله بواشوب
صحبت خبرى بلدرمشدر ومحب طبرى حكايت ايدركه رافضيلردن
برجماعت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك روضه سنده ناظر اولان
شخصه مال عظيم كتورديلر وخادم روضه دليل اولوب ناظره ويرديلر
ومالى ويروب حضرت ابو بكرى وحضرت عمرى روضهٔ شريفه لرين
چيقارمق ايچون اذن استديلر حقدن قورقمز ناظر دخى مالى آلوب
بوايشى سريجه ايتملرينه اجازت ويردى اما خادم بوخصوصه راضى
اولميوب تشويش عظيمه قالدى اخشام اولديغى كبى چپه لر ايله
وزنبيللر ايله اول رافضيلركه قرق نفر كيمسه ايديلر كلديلر خادم
خبر ويرمشدر كيجه ايچنده بو نفرات مسجده كيردكلرى كبى بونلرى
ير يوتدى وبرشىٔ ظهوره كلمدى وناظر حرمك وجودنده جذام زحمتى
ظهوره كلوب حتى اعضاسى آيريلوب سوء حال اوزره وفات ايتمشدر
بعده بو رافضيلرى كوندورن كيمسه مدينه يه كزلوجه كلوب خادم
روضه يه برحيله قوروب انى برتنها خانه يه كتورديلر وديلين كسديلر

اول

اول كيجه حضرت رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم كلوب ومسح
ايليوب ينه صاغلدى بعده حيله قوروب ايكنجى دفعه واوچنجى دفعه
بويله ايليوب اوزرينه قپو قپاديلر ينه حضرت رسول اكرم صلى الله
تعالى عليه وسلم كلوب مسح ايتمكله وجودنده جمله ضررلرى كتمشدر ديو
بيان اولنمشدر (ايكنجيسى اول كلمه دركه محض كفر اولميوب انده
كفر خوفى اوله وبويله كلمه سويلديكنده حكم شريعت بودركه
توبه ايليه ونكاحنى دخى دين امرينه اهتمامدن اوتورى تجديد ايليه
يعنى اولكى قسمده تجديدى واجب اولديغى كبى بونده واجب اتدن
دكلدر (اوچنجيسى كفر دكل وخوف كفر ده دكل انجق محض خطادر
وبونك حكمى اولدركه انجق توبه واستغفار ايليه . وبو ايكى قسم كلمه نك
بيانى كتب فتاويده مذكوردر تفصيلدن احتراز دن اوتورى ايراد
ايلمدك (آفات لساندن دردنجيسى كذبدركه واقعه مطابق اولمديغى وجه اوزره اخبار در پس اكر بالقصد دكل ايسه حرام دكلدر يمين — بيان آفات كذب
لغو دليلى ايله اما اكر بونوع خبر ويرمك بالقصد اولورسه حرام قطعى
اولمش اولور الا برقاچ يرده حرام دكلدر تكيم بيانى كلسه كركدر
انشاء الله تعالى وكذبك حرام اولمسنه دليل الله تعالى حضرتلرينك
* ولهم عذاب اليم بما كانوا يكذبون * قول شريفيدر معناسى كذب
ايتملرى سببيله معهود اولان قومه عذاب اليم واردر بردخى *واجتنبوا
قول الزور* قول شريفيدر يعنى يلان كلامدن اجتناب ايليك
واحاديث رسولدن دليل عمر بن الخطاب رضى الله عنه روايتيدركه
حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمشدركه عبد مؤمن
ايمان كامله واصل اولماز مادامكه لطيفه وكذبى ترك ايليه وما دامكه
مجادله يى ترك ايليه اكر حق اوزره دخى مجادله ايدرسه وبرحديث
شريفده بيورمشدركه كذب يوزى قرادر وقوغوجيلق عذاب قبره
سببدر وبرحديثده بيورمشدركه برعبد يلان سويلسه يانندده اولان
ملك آنك بد رايحه سندن برميل فرو حضرت عايشه رضى الله تعالى عنها
ديمشدر حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم كذبدن مبغوض

شي يوغيديكه بركذب سويلين آدمه توبه ايتمدكجه اصلا التفات ايتمزدي و برحديث شريفده بيورمشدركه بش شي واردركه آنلك كفارتي يوقدر بري الله تعالى حضرتلرينه شرك كتورمكدر وبري بغيرحق قتل نفس ايلمك وبري مؤمنه بهتان ايلمك وبري جنكدن قاچمق وبري دخي اول يميندركه انكله ال حقني كسه و بهتانلك الك اشدي يلان شهادتيدر و برحديث شريفده بيورمشدركه سيزه كبائرك اولو سندن خبرويره يم بري الله تعالى حضرتلرينه شرك كتورمكدر بري دخي والدينه عاصي اولمقدر بري دخي يلان شهادتيدر ويلان سوزيدر وحضرت پيغمبرعليه الصلاة والسلام اوتورمشيدي و بوكلامي طورمايوب تكرارايدردي يعني زياده پرامز خصلت اولديغندن اوتوري تنبيه واكاه ايدردي كذبدن بري دخي اللهه ورسولنه افترادر و بوجمله كذبلردن بتردر نتكيم قرآن عظيم الشانده *ومن اظلم ممن افترى على الله كذبا* بيورلمشدرمعناي شريفي الله تعالى حضرتلرينه كذب افترا ايليندن اظلم كيمدر يعني اندن اظلم اولمازو حضرت حبيب اللهه افترا ايتمكك آفتنه دليل حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمشدركه بنم اوزريمه كذب وافترا ايلمك غيرك اوزرينه اولان كذبه بكزه مز بر كيمسه كه بنم اوزريمه كذب ايليه واره جق يريني جهنمده حاضرلسون والله تعالى حضرتلرينه افترا قيلنلندر مفتي علمسز فتوا ويره وعالم علمسز مسئله تعليم ايليه قرآن عظيم وحديث رسول دليليله واول مسئله ده وفتويده واقع اولان وبال مفتينك اولوب انكله عامل اولانه وبال اولمديغي تحقيق اولنمشدر ورسول اللهه افترا قيلنلندن انك طرفندن بغيرعلم خبرويره سن ابن عباس رضي الله عنهما حديث روايت ايدركه حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمشدر صاقنك بندن حديث روايتندن الا بن سزه تعليم ايتديكم

بيان توبهٔ بهتان

شيئي روايت ايليك (امابهتانك توبه سي اوچ شي ايله دربريسي تركنه عزم ايتمكله ايكنجيسي بهتان اولنان كيمسه ايله ممكن ايسه حلاللشمق اوچنجيسي كندي نفسني تكذيب ايتمكدر اشيدن كيمسنه لر قتنده

وحضرت پيغمبرعليه الصلاة والسلامه افترادن خلاص اولمق استين معتبر اولمين تركي كتابلردن صاقنمق كرك زيرا ايچنده حضرت پيغمبرصلى الله تعالى عليه وسلم بويله ديمشدر ديو يازمشلر حالبوكه ديمامشدر وراويسي دخي يوقدركه اكا اسناد ايليه پس حضرت پيغمبرصلى الله تعالى عليه وسلمه بلاعلم افترا ايتمش اولور نتكيم جمعه كوننده ايش ايشلمه مك حقنده حديث يازمشلر واول كون ايش ايشلمك حرامدرديمشلر وطورركن بول ايتمك كعبه يه بول ايتمك كبيدرديو وذكريني ديواره سلمك زنا ايتمك كبيدر ديو بومقوله سوزلرحضرت پيغمبرعليه الصلاة والسلامه محض افترادر انلري اوقق ونقل ايتمك دخي حضرت پيغمبرعليه الصلاة والسلامه افترا وحرام اولمغله كشي نارجهنمه مستحق اولور زيرا جمعه كوننده دنيا عملني اشلمك جائز اولديغي قرآن عظيم دلالتيله ثابتدر سورهٔ جمعه ده *وذروا البيع* بيورلديغي يرده تحقيق اولنديغي كبي وطورركن بول ايتمك كراهت تنزيهيدر وذكريني مسجد ديوارندن غيري ديواره سلمكي فقها جائز كورمشلردر باقنده قالديكه بونلرك حقنده حديث اولوب فقها وعلماني بلمش اوله كذلك برحديث صحيح اولما سنده شبهه اولسه اني نقل ايتديكنده حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم بويله ديدي ديميه بلكه اول اني ديمه مشدر پس لازم كلوركه افترا اوله اويله حديثده حضرت رسول الله عليه الصلاة والسلامدن بويله روايت اولندي ديه تا افترادن خلاص بوله زيرا حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلمه افترا اولنان حديث چوقدركه اكا حديث موضوع ديرلر نيچه حقدن قورقماز پيغمبردن اوتانمز كيمسه لر جهالتلري سببيله انلري وضع ايليوب كتابلره يازمشلردر ايمدي بوخصوصده غافل اولمامق كركدر امي آدملره لازم اولان بودركه هركتابك تحقيقني تفسيره قادر علمادن استفسار ايليه لر نتكيم ذكري سبقت ايلديكده بزه ديني طوتاجق ايكي شي قالمشدر بري معتبر وصحيح كتاب ايكنجي عالم عاملك خبري غيري شيلرله دين طوتلمز بلكه بوزيلور ويكلش يوله واريلور ايمدي مؤمنه لازم اولان بودركه بهتانين

وافترادن اجتناب ایلیه شیخ شعراوی منذه شیخ افضل الدین نام
عزیزدن نقل ایدرکه برشخص بی ادبانه سوز سویلرکوردیکنده ایتمش
هی قرداش الله تعالی حضرتلری عبده بولسان وسمعی نه ایچون
ویراندی تاکه خیری دکلیه وخیری سویلیه قرأن کبی حدیث کبی اذان کبی
نصیحت کبی یوخسه چالغودکلمك وغیبت و بهتان وکذب وقفوجیلق
دکلمك وسویلمك ایچون ویرمدی ایمدی صاقین سمع ولسانکی بونلردن
زیراخسراندر واکر برشی سبق ایدرسه علی الفوراستغفار ایله (تفسیر
حنفیدن حکایت اولنورکه حضرت موسی علیه السلام عصرنده
برآدمك اجل نسادن برجمیله قزی وارایدی کندی وفات ایتدیکنده
اول قزی حضرت موسی یه وصیت ایلدی اول دخی قزی آلوب
اوینه کتوردی و بر خوش تربیه ایلدی سائر اولادی کبی پس بعض
عاصیلر حضرت موسی یه قزك سببیله بهتان ایلیوب حقنده نامعقول
سوزلر سویلدیلر قرنداشی حضرت هرون اشتدکه حضرت موسی یه
خلقك کفت وکوسنی خبرویردی حضرت موسی درد وغمله طولوب
برکون طور سینایه وار دیغنده مناجاتنده کندینی ایکی دفعه یره اوروب
رب العزته خلقك بو افترا سندن اغلادی وایتدی یارب بن ایتدیکم
شیئی اوزریمه اسنادایده یورلر عزتکده رجا ایدرم بو خلق بنم حقمه
بومقوله سوزلر سویلمه‌دن منع اولنه خطاب عزت کلدیکه یاموسی بو انسان
بن اشلمدیکم شیئی بنم حقمه دخی سویلیوب افترا ایده یورلر و بکا شریك
قوشایورلر و بن صبر ایله معامله ایدوب انلری منع ایتمیورم وار یاموسی
سن دخی صبر ایله تاکه انکله زیاده مقبول ومرغوب اوله سین ایمدی
حکایه‌دن غرض اولان بودرکه انبیا علیهم السلام مقبول حق ایکن
نیجه بهتان چکمشلردر یا بزکه ربمزه اکثر حالده عصیان اوزره بز
بهتان ایرشدیکندن نیچون الم زده و بحضور اوله وز و بز بوکا ندن
مستحق اولدق دیه وز بوقتی سفاهتدن ناشیدر کرچه بهتان یرلردن
وکوکلردن ثقیلدر نتکیم قرأن عظیمده ایکی آیتده عظیمله صفتلانوب
بری * هذا بهتان عظیم * و بری * یحسبونه هینا وهو عندالله عظیم *

بیورلمشدر اما یوم قیامتده مفترینك حسناتیله عوض اولنوردیو حدیثده
وعد اولنمشدر اکا نسا صبر وتحمل مؤنه خفیف کلمك کرك وکذبدن
بری پدری اولمیان کیمسه یه انتساب ایدوب بابا دیمك کذلك عبد افندیسی
اولمیانه انتساب ایدوب افندی دیمکدر و بوخصوصده سعد بن ابی
وقاص رضی الله عنه روایت ایدرکه سرور کائنات علیه افضل الصلوات
بیورمشدرکه برکیمسه باباسنك غیری یه انتساب اولنسه حالبوکه
باباسی اولمدیغنی بلور جنت اول کیمسه یه حرامدر وابن عباس رضی الله
عنهما روایتنده بیورمشدر برکیمسه باباسنك و یا افندیسنك غیری یه
انتساب ایلسه الله تعالی حضرتلرینك وملائکه نك وجمیع ناسك لعنتی
انلرك اوزرینه اولسون وکذبدن بری برآدمه کافر و یا حق دشمانی
دیه‌سن حالبوکه اویله دکلدر بویله آدمه جهنمله وعید اولنمشدر
وکذبدن بری رؤیا قصه سنده درکه کورمدیکی شیئی کوردم دیه اکا دخی
جهنم ایله انذار اولنمشدر وکذب حرامدن بری خلف وعد نیتیله
وعد ایلیه سن و بونك تفصیلی کچدی وکذبدن بری کشی هراشتدیکنی
سویلمك زیرا حضرت حبیب الله علیه الصلاة والسلام بیورمشدر
* کفی بالمرء اثما ان یحدث بکل ما سمع * معناسی کشی یه اول وبال
یترکه هر اشتدیکی سوزی سویلیه وکذبی لطیفه ایله دخی
سویلرسه حرامدر (وکذب اوچ یرده سویلمك جائزدر و بو اوچك
معناسنه (اولان یرلرده حدیث شریفده کلدیکندن اوتوریکه
حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر کذب سویلمك
حلال اولمز الا اوچ آدم حقنده حلالدر بری برآدمدرکه خاتونی ارضا
ایتمك ایچون کذب ایلیه و بردخی برآدمکه محاربه ده کذب ایلیه و برآدمکه
مسلمین بیننده کذب ایلیه تاکه ماینلرینی اصلاح ایلیه وحقیقتده بو اوچ
شیء ظالمك ظلمنی دفع ایچوندر وحق احیا ایچوندر پس بو معنایه درکه
برخاتون شمدی بوکون بالغه اولدم دیو خیار بلوغ دعواسن ایلیه حالبوکه
کیجه ایچنده بالغه اولمشدر کندینی ظلمدن قورتارمق ایچون بودخی
جائزدر ودینلمشدرکه صبیلر مکتبه کتمسه برشیئی وعد ایلمك و یا برالمه

فورقمق بوقبیلدندر و بومعنایه‌در برآدم غیری کیمسه‌نك سرینی انکار ایلمك ونفسنك معصیتنی وغیری کیمسه یه ایتدیکی خیانتنی انکار ایلمك تطییب قلب ایچون بودخی صلح ابندندر (صراط سویده امام نوو ینك شرح مسلمندن نقلا دیمشدر هر برمقصوده که کشی کذبسز نائل اولمق ممکن اولیه انده کذب ایلمك مباحدر اکراول مقصود مباح ایسه واکراول مقصود واجب ایسه انده یلان سویلمك واجبدر نتکیم برمظلوم ظالمدن صقلنسه ویابرامانت شیئی برظالم آلمق قصدایلسه بونلرده کذب ایلمك وانکار ایلمك واجبدر حتی اکرالله ایله و یاطلاق ایله یمین و یردرسه و یاغیریله یمین ایتمك لازمدر کنهکار اولمیوب طلاق دخی واقع اولمز و کرجبر و یروب ظالم اول امانی قهرا آلسه ضمان واجب اولور واصح اولان بوله یرده توریه واجبدر وتوریه اکادیرلر که برلفظ سویلیه‌سك وانکله غیری معنای ارایده‌سك و بونده برنوع آلداتمق واردر ولکن مصلحت اقتضا ایتدیکی یرده مقصود واجب ایسه واجبدر مباح ایسه مباحدر محض کذبده اولدیغی کبی اما اکر برمصلحت شرعیه اولمز ایسه بوتوریه مکروهدر حرام دکلدر اما اکر برحقی دفع ایتمکه و یاباطله وسیله اولور ایسه حرام اولور اما اکرقاضی یمین و یردرسه اعتبار کندی نیتنه‌در طلاقله یمین اولمدقجه اما طلاقله اولور ایسه ناسدن غیری کیمسه‌نك کبی طلاقی واقع اولور پس قاضی یه طلاقله یمین و یردرمك جائز دکلدر وتوریه ایچون وارد اولان آثاردن بری (امام نخعی رحمه الله جاریه سنه دیردی برآدم بنی اومده ارادقده جامعده طلب ایلیك دیو جواب ایله دیردی وامام شعبی رحمه الله برداره چزوب جاریه سنه دیردی بنی طلب ایتدکلرنده پارمغکی دائره‌یه قیوب بونده یوقدردی و برآدم طعامه دعوت ایلسه نیتك انك طعامنی یمك وقورتلمق ایچون نیتلی یم دیمك کرك (وینه طریقتده دیمشدر که

بیان آفات تعریض

آفات لسانك بشنجیسی تعریضدر که توریه دیدکلریدر واول کلامك لغت معناسی انی محتمل اولمق کرك مجرد نیت کفایت ایتمز وحاجت وقتنده جائزدر وحاجتسز مکروهدر اما کذب برمصلحتی اقتضا

ایتمدکجه حلال اولماز وتعریضلندر کشی کلامنی لعل ایله وعسی ایله قید ایتمك یعنی امیدذ اولنور و یاقریبدر شویله اوله دیوب قطعی دیمیه‌سك نتکیم حدیث شریفده کلمشدر کذبدن خلاص بولمق درت شیئله‌در ان شاءالله وماشاءالله ولعل وعسی ایراد ایتمکله تاتارخانیه‌دن منقولدر وتعریضلندر بونی بش اقچه‌یه آلدم دیه‌سك حالبوکه التی اقچه‌یه المش سك زیرا قلیل کثیر ایچنده موجوددر پس کذب اولمش اولور وکاهی اولورکه عدد ذکری کثرتندن کنایه اولور نتکیم برآدمه سنی یوزکره و یابیك کره چاغردم دیه‌سك پس بوکذب اولمش اولور زیرا عدد مراد دکلدر وکذبك ضدی صدقدر که برشیئی واقع اولدیغی اوزره اخباره دیرلر ابن مسعود رضی الله عنه حضرت محمد علیه الصلاة والسلامدن حدیث شریف روایت ایدرکه* صداقت انسانی ایلکه دلالت ایدر ایلك ایسه انسانی جنته ایلتور وآدم اولدرکه صدق ایلکله عندالله صدیق یازیلور وکذب انسانی فجوره دلالت ایدر فجور انسانی جهنمه ایلتور ورجل برکذب ایدر عندالله کذاب یازیلور* بیورمشدر وعبادة بن الصامت رضی الله عنه روایتنده ونفسکز اوزره التی شیئی التزام ایلیك سزه جنتله ضامن اولایم سوز سویلدیککزده کرچك سویلیك وعهدایلدیککزده وفا ایلیك وسزه امانت قنولدقده ادا ایلیك وفرجلریکزی حفظ ایلیك وکوزلریکزی بکلیك واللریکزی حفظ ایلیك* دیو بیورمشدر وشیخ زاده رحمه الله * وکونوا مع الصادقین* آیت کریمه‌سی تحقیقنده دیمشدر که بوآیتده صدقك فضلنه وعلو مرتبه سنه دلالت واردر ودیرکه کورمزمیسنك ابلیس لعین نیجه سنه مضرت کذبدن عار ایتمشدر حق سبحانه وتعالی انك حالنی وقولنی حکایة بیورمشدر* فبعزتك لاغوینهم اجمعین* قولنی دیدیکنده سوزی یلان چیقمامق ایچون* الاعبادك منهم المخلصین* قولیله استثنا ایلدی یعنی مقدما دیمش ایدیکه عزتك حقیچون یارب جمیع بنی آدمی آزدرسم کرك بوایسه معلومدرکه انبیاء واصفیایی آزدرمق اولمز سوزی یلانده قالمغی عار ایدوب الایارب اول قوللریکی

دكل كه انلر هدايتكله خلاص بولمشلردر ديدى روايت اولنور كه برآدم
حضور نبى عليه الصلاة والسلامه كلوب ايتدى يا محمد بن شويله
برآدمم كه سكا ايمان كتورمك استرم ولكن خمرى وزنايى وسرقى
و كذبى سورم بونلردن كسلمك بكا كوچ كلور ناس ايسه ديرلركه سن
بو اشيايى حرام ايدرمشسين بنم ايسه قدرتم يوقكه براغم وجمله سين
براوغوردن ترك ايده يم اكر برينك تركيله قناعت ايدرسك سكا
ايمان كتوره يم رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بيورديكه كذبى ترك ايله
اول دخى قبول ايدوب اسلامه كلدى بعده مجلس نبيدن كتدكدن
صكره رفيقلرى اكا خمرى عرض ايلديلرفكر ايتديكه ايچديكم صورتده
بلكه حضرت پيغمبر عليه الصلاة والسلام سؤال ايليه ايچديكمى
يلان سويلرايسم عهديمى بوزمش اولورم واكر كرچك سويلرايسم
بكا حد اورسه كركدر بعده خاطرينه زنا ايتمك كلدى انده دخى
فكر ايدوب بو يوزدن انى دخى دفع ايتدى بعد زمان سرقت ايتمك
خاطرينه كلدى انده دخى بو احتمال ايله عمل ايدوب خاطرينه كانى
دفع ايلدى بعده رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلمه كلوب ايتدى
يارسول الله بكله عهد ايتديكك قتى كوزل خصلت اولدى بنى كذبدن
منع ايلمكله جميعا معاصى قپولرين سد ايلمدك ديوب جمله دن خلوص
اوزره توبه ايتدى ايمدى بو حكايه دن معلوم اولديكه كذب
نه مرتبه ام الخبائث وتركى هر وجهله عز وشرفه باعثدر (آفات لسانك
التجبسى غيبتدر غيبت اكا ديرلركه برمعين دين قرداشك ايتديكى فعل بيان آفات غيبت
قبيحنى آردندن سب وبغض طريقى اوزره ذكر ايده سك وبو يوزدن
غيبت حرام قطعيدر حق سبحانه وتعالى* ولا يغتب بعضكم بعضا*
آيت كريمه سيله نهى ايلمشدر حديث شريفده حضرت حبيب الله
صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمشدركه* يوم قيامتده آدمه كتاب منشورى
ويرلدكده نظر ايدوب ديسه كركدر يارب بنم فلان وفلان حسنه م
وار ايديكه دنياده عمل ايتمش ايدم بنم صحيفه مده يوقدر الله تعالى دن ندا
كله كه سن انى غيبتكله محو ايلدك وعثمان بن عفان رضى الله عنه

روايتنده پيغمبر آخر زمان عليه صلوات الرحمن بيورمشدركه ليلهٔ
معراجده جهنمى سير ايتدم وبر طانفهٔ انده كوردم نجاست يرلر ديدمكه
يا جبرائيل بونلر كيملردر ديديكه دنياده لحوم ناسى يينلردر وابو هريره
رضى الله عنه روايتنده دخى بيورمشدركه قرنداشنك اتين يين كمسه يه
يوم قيامتده ميتى كتوريلور وديه نوركه دنياده ديريلكن يردك شمدى
ميتليكن يى پس ييه وشبشسه كركدر وعايشهٔ صديقه رضى الله
تعالى عنها روايت ايدركه ديمشدر بردفعه حضور نبيده اوتورر ايكن
برعوتى كوروب ديدمكه هاى نه طول قد صاحبى عورتدر حضرت
پيغمبر عليه الصلاة والسلام ايتدى آغزكده اولان شيئى آت بن دخى
توكوردم آغزمدن برات پارچه سى دوشدى وانس رضى الله تعالى عنه
روايتنده دخى بيورمشدركه اول كيجه كه ربم بنى معراجه چيقاردى
برقومه اوغرادمكه باقردن طرنقلرى اولوب انكله يوزلرنى ييرتارلر
ديدمكه بونلر كيملردر يا جبرائيل ايتدى لحوم ناسى ييوب وعرضلرينه
دوشرلر وحضرت عايشهٔ صديقه رضى الله تعالى عنها بردفعه صفيه
رضى الله عنهانك آلچق بويلى لغنه دخل ايدوب قيصه بويليغكز
سزه يتر ديديكمده رسول الله عليه الصلاة والسلام بيوردى والله
برسوز سويلدك اكر اول سوزى دريايه قرشدرسه لر بد رايحه سندن
دريا قوقاردى وابو هريره رضى الله عنه سرور كائنات عليه افضل
الصلواتدن روايت ايدركه بيورمشدر اى اصحاب غيبت نه اولديغن
بلورميسكز ديديلر الله تعالى ورسولى اعلمدر بيورديكه سزك قرداشكزى
كريه كورديكى شيئله ذكر ايتمكزدر ديديلركه يا اكر اول خصلت اولور
ايسه يارسول الله بلى ديدى اولديغى صورتده غيبتدر واكر اولمز ايسه
بهتاندر* معلوم اوله كه غيبت لفظى شاملدر برآدمى دين ودنياسيله
غيبت ايليه لكن مخاطبك اول آدمى بلمسى وطريق سب اوزرينه
اولمسى شرطدر بزم علمامز قتنده فتاواى قاضيخانده ديمشدركه برآدم
برقريه اهلنى غيبت ايلسه وديسه كه فلان قريه نك خلقى شويله در
بوغيبت اولماز زيرا جميع قصبه لينى مراد ايتمشدر بلكه بعضيلرينى

واول بعض دخی نامعلومدر برآدم نمازینی قیلار اولسه ولکن ناسی
دلیله والیله انجیدر اولسه اویله آدمی برکیمسه واقع اولان کتولکیله
ذکرایلسه غیبت دکلدر واکرسلطانه ویاوالی یه بونك کبی آدمی خبر
ویرسه‌لر تاکه زجر ایلیه وبالی یوقدر کذلك برآدم برمؤمن قرنداشنك
کتولکنی اهتمام طریقی اوزرینه ذکرایلسه غیبت دکلدر انجق غیبت
اول زمانده اولورکه غضب طریقیله سویلیوب اول آدمی سوکمك مراد
ایده‌سك ایمدی برکشینك عیبنی سویلمك تغییر منکر ایچون یاخود استفتا
ایچونکه انك عیبلرینی بلدرمدکجه مفتی مسئله‌یی اکلامسه یاخود
شرندن صقندرمق ایچون یاخود تعریف ایچون اعمی یاخود اعرج
دیمك کبی بونلرك بریسی غیبت دکلدر کذلك فسقنی ویاظلمنی آشکاره
ایدن کیمسه‌یی اول فسقله وظلمله اکمق غیبت دکلدر اما برغیری عیبنی ذکر
١ ایدرسه غیبتدر (صراط سوی نام کتابده دیمشدرکه برغرض شرعی که
غیبتسز اکا واصل اولمق ممکن اولمیه انده غیبت مباحدر وبودخی
برنیچه موضعده در تظلم واستغاثه محلنده تاکه معاصیدن برکشی‌یی
طوغری یوله کتوره‌لر انده اول معاصی اشلینی امداد ایده‌جك کیمسه‌لری
غیبت ایدوب ایشنی سویلمك واردر واستفتا ایچون وبرغیری کیمسه‌یی
صاقندرمق ایچون تاکه غیبت ایتدیکی کیمسه‌دن ایراق اولسون وبرغیریه
نصیحت ایچون تاکه شرندن اجتناب ایلیه ویاکندی اول یوله کیتمیه
دیوفلان کیمسه شو ایشده در دیو غیبت ایتمك مباحدر وبومباح
قسمندندر مجروح ومطعون اولان شاهدلری جرح ایچون غیبت ایلمك
ومصنفلری وحدیث شریف راویلرینی بیان ایلیوب خطا ایتدکلرینی
سویلمك وبوغیبت واجبادندر شریعتی حفظ ایلمك ایچون وبو
قسمندندر برکیمسه آخرله صاتو بازار ایتمك استر ویا اورتاق اولمق استر
ویاقیز آلوب ویاقیز ویرمك استر وکلوب سندن اول دوست اولاجق
آدم حالنی صورسه ویامشاوره ایلسه آنك مساویسنی ذکر ایتمك واجبدر
نصیحت طریقی اوزرینه تاکه اول آدم بلایه صتاشمیه یوخسه غیری
غرضی مراد ایتمیه ویا برمسلمك عرضنی صیانت ایتمك ایچون تنکیم

برمتعلی

برمتعلمی برمبتدع ویابرفاسقك یاننده کورسه لازمدر اول مبتدعك
وفاسقك حالنی کشف ایلیوب بلدیره اول متعلمه نصیحت طریقی اوزره
غیری دکل زیرا کاهی حسددن سویلمك واقع اولور محل غروردر
تفحص لازمدر ومتولیٔ فاسق ویاجاهلی ویامغفلی که آلدیغنی ویردیکنی
بلمیه کثرت غفلتندن بوحالله اولان متولیلری عزلنه قادر اولا کیمسه‌لره
بیان رخصت غیبت
غیبت ایدوب سویلمك مباحدر (وامام غزالی رحمه الله اصول اربعین
نام کتابنده دیمشدر التی یرده غیبته رخصت واردر بریسی مظلومدرکه
ظلمنی دفع ایده‌جك کیمسه‌لره ظالمك مساویسنی ذکر ایلیه اما اکردفعنه
قادر اولمینلره سویلرسه غیبتدر ایکنجیسی تغییر منکره استعانت
اولنان یرده اوچنجیسی استفتا حالنده تنکیم بیانی کچدی دردنجیسی
مسلمی غیرینك شرندن صاقندیره‌جك یرده بشنجیسی برکیمسه برعیبلی
اسمله مشهور اولدیغی اعمش اعرج کبی اما غیری اسمه عدول ایتمك
اولیدر التنجیسی اول عیبله آشکاره اولوب هیچ سویلدیکندن الم چکمیه
مخنث کبی وماخور یعنی بیت خمر وبوزخانه صاحبی بونلری مساویسیله
ذکر ایتمك غیبت دکلدر اما برفاسق که معصیتنی اخفا ایلیه واکلاسندن
حظلنمیه بغیرعذر انی اکمق جائز دکلدر کلدك طریقت کلامنه (بیلك
کرکدرکه غیبت اوچ قسم اوزرینه در برقسمی بودرکه برآدمی غیبت
ایده سن وغیبت دکلدر زیرا بن واقع حالی سویلرم دیه سن بوسوز
کفردر زیرا حرام قطعی‌یی استحلالدر فقیه ابو اللیث تنبیه الغافلینده
بیان اقسام غیبت
بویله دیمشدر زیرا غیبت واقع حالی سویلمکه دیرلر واقع اولمسه بهتان
اولوردی ایمدی غافل اولمیوب کشی اهتمام ایتمك کرك اکر مذکور
رخصت ویریلن یردن دکلسه غیبت اولماسنی انکار ایتمك کرکدر
تاکه کفر ایجاب ایتمیه زیرا کفر نه مرتبه آفت اولدیغی بیان اولندی
ایمدی غیبت نه دیرلر صراط سوی نام کتابدن تفصیلیله نقل ایده‌لم
غیبت بر ویاایکی غائب معینك عند المخاطب معلوم اولوب نقصانی
برآدمه طریق سب ایله تفهیم ایلمکه دیرلر یانفسنده یابدننده یاخلقنده
یادیننده یا اولادنده یا ازواجنده یاخادمنده یا مملوکنده یا ثیابنده

یاعمامه سنده یا مالنده یاغیرنده نقصانتی بولمغله یا لسانله تفهیم ایلیه
ویاکوز ویاقاش اشارتیله ویاخود سائر اعضا سیله تقلید ایلیه مثلا
سقط یوریمك كبی و بوكا بكزر برنقصان هیئتنی كوسترمك كبی غیبت
بونلردن حاصل اولان معنایه دیرلر زیرا صاحبی كندینی بو یوزدن
سویلدكلرینه واستهزا ایتدكلرینه واقف اولسه الم چكمه سی
مقرردر واكر برآدم كندینی غیبت ایتدكلرینی حلال ایتمش اولسه
اول حلال ایتدیكی سوزندن مقدم كچن غیبتلره در صكره انی تكرار
غیبت ایتمك حلال اولماز زیرا الله تعالی حضرتلری غیبتی حرام ایتمشدر
امام نووی اول اجلدن بو حدیث شریفی تأویل ایلمشدر كه بیورلمشدر
* ایعجز احدكم ان یكون كابی ضمضم كان اذا خرج من بیته قال تصدقت
بعرضی علی الناس * معناسی بودر كه سزدن بریكز ابی ضمضم كبی اولمغه
عاجزمیدر آنك حالی شودر كه اوندن هر چقدیغی وقتده دیردی ناسه
عرضمله صدقه ایتدم یعنی سویلدكلری غیبتی انلره بغشلدم دیرمش
پس امام نووی دیر كه معناسی بودر كه دنیاده وآخرتده مظلمه می
طلب ایتمم بوسوزایرادن اول اولان حقی اسقاطدر اماصكره ظهور
ایدن حقهیكی دن ابرا لازمدر بواجلدن موتا یی غیبت ایتمك جدا
جائز دكلدر زیرا ابرا ایتمه لری متصور دكلدر مكركه فاسق مجاهردن
اوله لر وغیبتك ایكنجی قسمی برآدمی غیبت ایده سن وخبری اول آدمه
واصل اوله قول حق ضم اولنغله یالكز استغفار كفایت ایتمیوب حلاللشمغه
محتاجدر وحدیث شریفده * الغیبة اشد من الزنا * بو قسم غیبت
حقنده بیورلمشدر واولكی قسمه دخی شاملدر واوچنجی قسمی برآدمی
غیبت ایده سن واول آدمه غیبت خبری واصل اولمیه كندیكه توبه
واستغفار ومغتابه استغفار ایتمكله ساقط اولور وحضرت رسول اللهك
* كفارة من اغتبته ان تستغفر له * قولی بو قسم غیبت حقنده صادر
اولمشدر بو تفصیل امام ابو اللیثكدر واصح قول بودر اندنصكره
بلمك كركدر كه اول كیمسه نك یاننده برآدم غیبت ویابهتان اولنسه
اشیدن قادر ایسه انی منع ایلیه زیرا حدیث شریفده كلمشدر بركیمسه كه

برمؤمن

برمؤمن قرداشنك غائبانه سندن نصرت وامدادین ایتسه الله تعالی
دنیاده وآخرتده اكا نصرت ایدر و برحدیثده كلمشدر كه بركیمسه دنیاده
برمؤمن قرداشنك عرضنه حامی اولسه الله تعالی حضرتلری برملك
كوندروب یوم قیامتده انی جهنمدن حمایت ایدر و برروایتده بركیمسه كه
مؤمن قرداشنك عرضندن بربلیه یی رد ایده الله تعالی حضرتلری
اندن عذاب ناری رد ایدر بعده حضرت محمد علیه الصلاة والسلام
* وكان حقا علینا نصر المؤمنین * آیتنی تلاوت ایلدی صراط سویده
دیمشدر كه غیبتی دكلمك دخی حرامدر كذلك غیبته قرار ویرمسی
ایمدی واجبدر اشیدن كیمسه منع ایلیه اكر قادر ایسه ضرر ظاهری
اولمقسزین اما اكر خوف ایدرسه قلبیله انكار ایتمسی واجبدر واكر
ممكن اولمازسه آیریلوب كیده كیتمك ممكن دكل ایسه آخره مشغول
اوله یاخود قلبیله اندن اعراض ایدوب قولاق طوتمیه بوندنصكره
دكلیوب اشیدرسه ضرر ویرمز شیخ شعراوی منن نام كتابنده دیمشدر
شیخ افضل الدین نام عزیزك عادت حسنه سی بو ایدیكه مجلسده برغیبت
كوی بركیمسه بولنسه حاضر اولان یارانه خطاب ایدوب اول غیبت
كوی حقنده دیردی اشته بو یله آدمله مجلس ایتمك كرك كه اصلا كیمسه یی
برمجلسده غیبت ایلمز وكیمسه نك حقنده كم سوز سویلمز دیردی پس
بو كلامدن اول یاوه كوینك اغزینه اویانور یلوب اول مجلسدن
قالقنجه غیبت سویلمزدی ناسدن حجاب ایدردیكه اول كلامك خلافنه
ذاهب اوله وحضرت موسی علیه السلامه وحی اولدیكه یا موسی
دیلرمیسن كه دوشمنك اوزرینه سكا نصرت اوله بلی یارب دیلرم دیدی
خطاب كلدیكه یاموسی مسلم قرداشكدن غیبتی رد ایله وشیخ شعراوی
دیمشدر مذكور افضل الدینی كوردمكه غیبت سویلمدن آبدست
آلوردی ودیرایدی شافعی مذهبنده آتشه كیرن طعاملردن آبدست
آلنور بوغیبتدن المق دخی اولیدر وحضرت عایشه بو مذهب اوزره
ایمش كذلك مذكور شیخ مشارالیه صومی حالنده كیمسه یی غیبت ایلسه
اول صومی قضا ایدردی قلبیله دخی غیبت ایتدیسه كه اكا سوء ظن

دیرلر وسید علی خواص رحمه الله دیمشدر که برعمم وارایدی موتندنصکره
کوروب حالنی سؤال ایتدم دیدیکه ای اوغل الله تعالی حضرتلری
جمله کناهلریمی یارلغادی الا غیبت اجلیچون الی الآن محبوسم اوغل
کیمسه نك غیبتنی سهل طوتمه ومجاهد رضی الله عنه دیردی صا قنك
خلقی غیبت ایدن کیمسه یی غیبت ایلمك اکر غیبتی جائز ایسه ده وشیخ
شعراوی رحمه الله بیورمشدر بن شویله آدم کوردمکه کیجه وکوندز
خلقی غیبت ایدر وعلما وصالحینك عرضنی کسر ایدر کندینه برآدم
دیدیکه کل بکا برعثمانیله واروب قهوه خانه دن برقهوه آل اول غیبت
کوی اعوذ بالله اکر اکسعده قلیج ایله طورسه لر بن بیت قهوه یه
کیرنلردن دکلم دیدی شیخ رحمه الله ایدر ای قرداش صاقین بوطریقه
کیتمه زیرا بوکبر ونفاقدندر ایمدی شریعت حرام ایتدیکنی حرام ایله
وشریعت حسن کوردیکنی حسن کوروب ادب اوزره اول انتهی کلام
الشعراوی (آفات لسانك یدنجیسی نمیمه درکه ترکیده قغوجیلق دیرلر بیان آفات قغوجیلق
یعنی کشینی مکروه اولان شیئی آچغه دیرلر اما اکثریا مکروه کلامله
سویلنن کیمسه یه اول مکروهی نقل ایتمکه دیرلر بودخی حرامدر مکرکه
سویلندکچه واول مکروه کلامی اکا بلدرمدکچه برضرر ترتب ایلیه
واعلامیله آنك دفعی ممکن اوله پس اول زمانده سویلنن کلامی نقل
ایتمك واجبدر تاکه تدارکین ایلیه اکر ظالم دکل ایسه اکا نصیحت
اولمش اولور وحرام اولماسنه دلیل الله تعالی حضرتلرینك * ولا تطع
کل حلاف * آیت کریمه سیدر کذلك * ویل لکل همزة * آیت
کریمه سنده ویل دره سیکه جهنمك شدید عذابی آنده در غیبت
وقغوجیلق ایدنلرك در دیو تنبیه اولنمشدر وصراط سویده دیمشدر
نمیمه کشینی مکروه اولان سوزدر کیمدنکه نقل اولنور یا آنك قتنده مکروه
اوله ویا کیمه نقل اولنور ویا اوچنجی کیمسه یه مکروه اوله پس برابردر
نمیمه بویله شیئه دیرلر وقولله نقل ایلسه وکنایه ایله پس برابردر نیجه که
غیبتده بیانی کچدی وحقیقتده سری فاش ایتمکدر وحدیثده کلمشدرکه
برآدم برسوزی سویلدیکنده صاغنه وصولنه باقنسه اول سوز امانتدر

مجلسدن چیقوب فاش اولمق کرکدر وحدیث شریفده کلمشدر نمام جنته
کیرمز ویوم قیامتده آتشدن ایکی لسانی اولور ویحیی بن کثیر دیمشدرکه
نمان برساعتده اول قدر افساد ایدرکه ساحرانی بریلده افساد ایده مز
وتابعیندن عبدالله بن مبارك حضرتلری دیمشدرکه سوزی صقلامیوب
قغوجیلق ایدن کیمسه دلالت ایدرکه ولد زنادر الله تعالینك * عتل بعد
ذلك زنیم * قول شریفندن استنباط ایلمشدرکه زنیم دعی معناسنه درکه
نسبی نامعلوم اوغلانه دیرلر شیخ شعراوی رحمه الله دیمشدرکه نمامك
سوزینی قبول ایتمك ودکلهمك کرك زیرا نمامی تصدیق ایتمکده نیجه
مفسده واردر اولکی بودرکه عنایت ربانیه سندن رفع اولنور زیرا
نفسك اول نمیمه نك نظیرنه حرکت ایدر ایکنجی باب حقد وکین فتح
اولسه کرکدر واکر اول نمیمه یی تصدیق ایتمسك ظهور ایتمزدی اوچنجی
بودرکه نمیمه بابنی فتح ایتمش اولورسك زیرا هرکس کلام طاشمغه باشلر
وبعض مشایخدن نقل ایدرکه دیمشدر برآدمه محبت دعواسنده اولان
کیمسه لایقمدرکه غم ویره جك کلامی نقل ایلیوب کتوره زیرا دشمنك
غم ویرجك کلامندن انسان محفوظ اولماز وشیخ مذکور دیرکه بردفعه
برشخص بکا نمیمه کتوردی بن بوکا اینانمم دیدم زیرا بن اول آدمله
خوشلق اوزرینه آیرلشم قولاغمله اشتمینجه اینانورمدکلم نهایت سن
بونده اونور بن برآدم کوندروب سنك دیدیککی سؤال ایلسون اکر
دیدم دیر ایسه بزدخی اینانورز پس اول آدم خجیل اولوب کلام کسندینك
دوزمسی اولدیغنه اقرار ایلدی وتوبه ایلدیکه من بعد نمیمه ایلیه
دیو شیخ مرحوم بوطرزله نمیمه بابنی سد ایدردی وینه دیمشدرکه
سوز کتورن کیمسه دیمك کرك یا اعتقادك سنك نیجه در بودینلان شیء
بنده وارمیدر یوقدر دیر ایسه دیمك کرك یا بکا کذبی نیه نقل ایدرسك
کذبی نقل ایتمك مذمومدر واکر وار دیر ایسه یاسن کندی یانکدن
بوسوزی بزه دیمك اولیدر (وشیخ افضل الدیندن نقل ایدرکه دیمشدر
نمیمه یی قبول ایلمك نمیمه دن بتردر زیرا نمیمه روایتدر قبولی اجازت
وتصدیقدر (وابراهیم بن ادهم حضرتلری نمامی کوردیکنده لامرحبا

برسول ابلیس دیردی وحدیث شریفده کلمشدرکه * عباد اللهك شرلیسی انلردرکه قغوجیلغله کزوب دوستلری بری بربندن آیرەلر وعیوبدن بری اولمغی طالب اولەلر کذلك حدیث شریفده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدرکه * بکا اصحابمدن خیردن غیری خبر یتشدرمك زیرا بن سورمکه سزه سلیم الصدر چیقەیم وکوریشەیم * وبو حدیثك سببی بو اولدیکه بردفعه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اصحاب مابیننده التون قسمت ایلدی بعده سعادت خانه سنه کیردی پس خلائقدن بری ایتدی والله بن قسمتله طریق حق مراد ایدەمم پس اول وقتکه حضرت فخر عالم علیه الصلاة والسلام طشره چیقدی اصحابدن بری دیدیکه یارسول الله فلان کیمسه بو قسمته قائل اولمیوب شویله دیدی حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بو کلامی نقل ایده نه الم لندی وبیوردی بنده بشرم وبشر کبی غضب ایدرم وبشر کبی راضی اولورم ایمدی اصحابمدن بکا خیردن غیری شیئ تبلیغ ایلمك دیدی شیخ شعراوی دیرکه بز تجربه ایتمشز اول کیمسه که نمامه قولاق طوته دوشمنی چوق اولور اما نمامی تکذیب ایده نك دشمنی اولماز زیرا البته ناس کشینك یوزینه سویلنمیجك سوزلری آردنجه سویلرلر حتی پادشاهك آردنجه دخی ایمدی اول کیمسه که ناس یوزه کلدکلرندەکی حالله آردنجه دخی اویله اولمغی طالب اولسه تحقیق محالی طلب ایدر (ونمامك شرلی اولمسنه دلیلدن بری بو حکایه درکه تنبیه المغترینده مذکوردر حضرت موسی علیه الصلاة والسلام عصرنده یغمور یغمامق ایله قوراق واقع اولدیغندن حضرت موسی علیه السلام اوچ کون دعا ایچون استسقایه چیقوب جمیعا قومیله تضرع ونیاز ایلدیلر دعالری مستجاب اولمدقده کلیم الله مناجاتنده رب العزتدن سببنی سؤال ایتدی الله تعالی حضرتلرندن ندا کلدیکه یاموسی اکر اللریکز دعاده کوکلره یتشور ایسه وکوز یاشکزه غرق اولورسه کز دخی دعاکز مستجاب دکلدر مادامکه اراکزده نمام کیمسه واردر حضرت موسی ایتدی یارب انی بلسەدرکه ارامزدن اخراج ایدەلم

رب العزتدن ندا کلدیکه یاموسی بن نمیمەدن قوللریمی منع ایدەرم یااولورمیکه نمیمه بندن صادر اوله انجق قومکه امر ایله قغوجیلقدن توبه ایلسونلر اول دخی ایچلرنده در پس اویله امر ایدوب جملەسی توبه واستغفار ایلدکلرنده رحمت قپولری آچیلوب یغمورلر یاغدی (واخلاق علائیده دیمشدر قغوجیلغه باعث یاقغوجیلق ایتدیکی کیمسه یه بغض وعداوت یامجرد قال قیلدن یااشاغی ویوقاری کلام کتورمکدن متلذذ اولور وخبث طبع ولوم شانله موصوفدر وبعض اولورکه خبث دنی ایتدیکی نمیمەدن کندیسی دخی ضرر کورمك مقرر ایکن ینه صبر ایدەمیوب اساس خبثنی بنیاد وکندینك ونیجه آدملرك حالنی افساد ایدر (امام غزالی ایدر قغوجی سکا برآدمدن قغوجیلق کتوروب مثلا فلان کشی سنی سومز وسنك حقکده شویله وبویله دیدی یاسنك امرکی افساد یادشمنکله محبت بنیاد ایتمك استر دیسه سکا مقابله سنده التی نسنه لازمدر اولکیسی انی تصدیق ایلمیەسك زیرا قغوجیلق ایتمکله فسقی مقرر اولدی فاسقك کلامی مردوددر ایکنجیسی اکا پند ونصیحت وقغوجیلقدن منع ونهی ایتمکدر الله تعالی حضرتلری * وانه عن المنکر * بیورمشدر قغوجیلق ایسه منهی اولدیغنی انکار ایدن یوقدر اوچنجیسی اکا بغض ایتمکدر زیرا حقك مبغوضیدر دردنجیسی انك قغوجیلغیله برمسلمه سوء ظن ایتمکدر حالبوکه الله تعالی سوء ظنی حرام ایتمشدر بشنجیسی انك سوزی حقمیدر دکلمیدر تفتیش وتفحص اولنمامق کرك زیرا تجسسدر حالبوکه الله تعالی حضرتلری تجسسدن نهی ایلیوب * ولاتجسسوا * بیورمشدر التنجیسی انك قغوجیلغنی هیچ کیمسه یه حکایت ایلمەمکدر زیرا کندی دخی نمام اولمش اولور (حکمادن برینه بردوستی کلوب فلان کشی سکا شویله دیدی دیجك ایتدی ای برادر بنی زیارته چوقدن کلمەدك ایدی حالا درلو خیانتله کلدك اولا بنم بردوستمی بکا مبغوض ایلدك ایکنجی قلبم فارغ وآسوده ایکن وهمله مشغول وآلوده قیلدك اوچنجی کندیکی بنم قتمده امین ایکن متهم ایلدك (علمادن بریسنی برپادشاهه قغوجیلق ایتدیلر پادشاه اول عالم مذکوره

عتاب ایدیجك انكار ایلدی بكا بونی بر معتمد آدم نقل ایلدی دیجك
عالم ایتدی یاامیر المؤمنین تمام معتمد اولماز خوب دیرسك دیوب اندن
راضی اولوب وتمامه عداوت ایلدی عمر بن عبد العزیزه برآدم كلوب
آخری قغوجیلق ایدیجك بیوردیكه استرسك بوخصوصی تفتیش
ایده لم كاذب چیقار ایسك * ان جاءكم فاسق بنباء * آیتنه مظهرسك
صادق ایسك * هماز مشاء بنمیم * آیتنه ماصدق سك واكر استرایسك
سندن عفو واغماض ایده لم ایتدی یاامیر المؤمنین عفوایله كه من بعد
بندن قغوجیلق صادر اولمسون و بعض حكما دیمشلردر كه قغوجیلق
برزهرله طلو چولكدر سه پایسی كذب وحسد ونفاقدر انك او زرنده
قینار (حكایت ایدرلركه برآدم قول صاتوب عیبی همان قغوجیلقدر
دیرایدی برآدم اختیار ایدوب آلور برقاچ كوندنصكره قول افندیسنك
خاتوننــه دیركه افندی سنی سومز و برجاریه آلمق استر امابن خواص
نیرنجاته واقفم كیجه ایله یاتورایكن بوغازی آلتندن اوستوره ایله برقاچ
قیل كس كتور بناكا افسون ایده یم سكا محبت وتابع اولسون خاتون
عاقله اولمدیغندن كلام غلامه الدانوب دیدیكی نسنه یی ایتمكه قصد
ایدر عبــد دخی افندیسنــه سریجه دیركه بن خاتوندن خارجه میل
وسنی قتل ایدر اكلارم اخشام اویوركبی اولكه حقیقت حاله واقف
اولهسك افندی دخی اویله ایدوب خاتون اوستوره ایله محل ذبحه قریب
اولیجق اری صیچرایوب قالقار وخاتونی بی توقف قتل ایلر بعده عورتك
اقرباسی بی وجه قتله تحمل ایده میوب افندی یی قتل ایدرلر بعده ایكی
قبیله بری برینه خصومت ایدوب محاربه یه مشغول اولدقده نیجه آدملر
اراده مقتول اولدیلر تمامه برعقوبت دخی بودركه اكثری تماملق
ایتدیكی آدملر حقیقت حاله مطلع اولوب ارالرندن عداوت قالقار تمام
جاهل خور وخجیل قالور واصحاب دولت وارباب عزته الزم لازم واهم
مهماندندركه نمیمه یه قولق طوتمیه لر زیرا بو بابی سد ومفسد ومنافق
كلامنی رد ایتمزسك ارباب نفاق سكا هجوم ایلر وارالرنده بغض وشقاقه
دوشمك اولور واول سبیله اسبــاب سعادتی بی انتظام ومختل اولوب

بالاخره

بالاخره قصر دولتی منهدم ومایهٔ اقبالی منعــدم اولمق لازم اولور
(آفات لساندن سكزنجیسی سخریتدركه مسخره لق واستهزا ایتمكدر — بیان آفات سخریت
تركیده یكشالمق دیرلر یعنی تحقیر وتخفیف ایتمك معنــاسنی متضمندركه
برمؤمنك قلبنی مكسور ومحزون ایدر معنادر و بوآفت حرامدركــه
الله تعالی حضرتلری قرأن عظیم الشانده بوخصوصی نهی ایلیوب
* لایسخر قوم من قوم ولانساء من نساء * بیورمشدر معنای شریفی ارلردن
برقوم برقومی مسخره ایتمسون وعورتلردن بری بریلرینی مسخره ایتمسون
وحدیث شریفده حضرت رسول اكرم صلی الله تعالی علیــه وسلم
* فردای قیامتده ناسی استهزا ایدن كیمسه لره جنتك برقپوسی اچیلوب
بری كل دیوب دعوت ایدرلر تمــام زحمت ومشقتله قپویه كلدكارنده
اول باب قپانوب برغیریسی فتح اولوب بری كل دیو دعوت ایدرلر پس
اول قپویه سكردوب كیــده لر تمام قریب كلدكلرنده اول باب دخی
قپانوب غیریسی آچلســه كركدر و بومنوال ایله علی الدوام استهزا
اولنسه كرك دنیاده ایتدكاری استهزالری مقابله سنده وآخری حرمان
عظیم ایله پربلا اوله لر * بیورمشــدر و بوخبری مؤید الله تعــالینك
* الله یستهزء بهم * قول شریفیدر واخلاق علائیده دیمشدر استهزا
ایدن آدمك غرضی كاهی ارباب دولتی واصحاب جاه وغفلتی كولدرمك
ومسرور ایتمــك اولور و بواراذل ناس حالیدركه كسب حطام دنیــا
واكل طعــام وحلوی ایچون متنعما مغرور مجلسلرینه حاضر اولورلر
وكاهی كبر وسفاهتدن ظاهر وتحصیل خنده ایتمك ایچون بعضیلردن
صادر اولور بو حال غالبا صفت چلبیان سفیه و بزرك زادكان بی عقل
وانتباه دركــه جاه آباء وجاهلیهٔ امهات سببیله كوچكلكنده معلم
وادیبه مخالفتله علم وادبدن خالی قالمشدر هر كیمسه كه انلك كبی بی ادبلرك
مجلسلرینه مبتلا ومصاحبت ومقارنتلریله پربلا اوله انی استهزا ایتمكله
كندیلره جلب قهقهه وسرور ایدرلر وفلان كشی یی ذوقلندرمك
دیو فخرلنورلر و بومقوله بی ادب چلبیلرك اكثری اواسط واواخر
عمرنده محزون ومنحوس و برش وافیون استعمــالیــله احقر نفوس

اولورلر بيت *هر جوانى كه بى ادب باشد* كر به پيرى رسد عجب باشد* اما انلركه عقل وادبله معروف ومردملك حليه سيله موصوف اولالر نه كيمسه بى استهزا ايتمكله كنهكار ونه كيمسه انلرى مسخره ايدنمكله خور وزارا ولورلر وشيخ شعراوى منن نام كتابنده ديمشدركه جوار يمزده برشخص وار ايدى عادتى ناسى استهزا ايتمك ايدى پس الله تعالى حضرتلرى بونى برمرضه مبتلا ايتديكه اياقدن دوشدى وجمله سكرلرى بوزيلوب يانى ياتمغه مجالى اولميوب باشنى ديزلرينه كتوروب يوماق اولمش ايدى بوحال ايله وجودى قورويوب اولدى واوزاتمق ممكن اولميوب بوهيئتله دفن ايلديلر شيخ رحمه الله ديركه موتا احوالنه واقف اولمغه باشلاديغم وقتده بوكيمسه يى كوردم وديدم الآن سن او يلجه كتورم مبسين بلى ديدى بوهيئتده حشر اولنسم كرك دخى اكثريا سنى وشيخ شعبيى استهزا ايتديكمدن بومحنته كرفتار اولدم پس شيخ شعراوى ديركه شيخ شعبيه بواحوالى بيان ايتديكمده صحيحدر ديدى زيرا هر صتاشديغمده توكوروب اوزريمه بلغم براغوردى بومرتبه استهزاسنى نهايته كتورمشيدى انتهى كلام الشعراوى (آفات لسانك طقوزنجيسى لعنت دركه الله تعالى حضرتلرينك رحمتندن ايراق ايتمكه ديرلر اللهك بومعنايه لعننى برمعين شخصه ايتمك جائز دكلدر مكركه موتى كفر اوزرينه ثابت اوله ابوجهلك اولديغى كبى اما عموم اوزره كفاره لعنت ايتمك جائزدر تعيين بولنمديغندن اوتورى اما اولاسى اسانى اوكرتمك ايچون ابلبسه دخى عليه مايستحق ديمك اوليدر وحيوانات وجمادادن برشيئه لعنت ايتمك جائز دكلدر زيرا حديثده بته وبرغوثه لعنت ايتمه دن نهى اولنمشدر پس اول دليلله جمله سى ممنوعدر وحضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمشدركه لعن مؤمنك قتلى كبيدر وبر حديثنده مؤمن اولان كيمسه طعان دكل ولعان ونامعقول سو يلجى دكلدر وبر روايتده لعنت ايديجيلر شهيد اولمازلر ويوم قيامتده شفيع اولمازلر وبر روايتده كلمشدركه چون مؤمن برشيئه لعنت ايلسه اول لعنت سماء دنيايه چيقار پس قپولر قپانوب آنده يول بولميجه ييره دونرانك دخى

بيان آفات لعنت

قپولرى بسته اولمغله صاغه صوله طولا نورلعنت اولنان شى اهل اولمازسه ينه قائلنه دونر ايمدى اولى اولان بودركه اهلنه دخى لعنت ايلميه اما اكر بروصف عام مذموم اوزرينه لعنت ايدرسه جائزدر زيرا حضرت پيغمبر عليه الصلاة والسلام بو يوزدن برقاچ طائفه يه لعنت ايلمشدر برى الله تعالى حضرتلرينك غيرى يه قربان بوغزايه نه مثلا بر بادشاه بر دياره كلديكنده يا بر ولى نك قبرنده زيرا الله نيت اولمامش اولور پس لعنت بونك كبى ايشى ايلين طائفه يه مذكوردر وبرى بابا سنه اناسنه لعنت ايدن كيمسه يه وخرسوزه وحرامى يه معين اولوب يتاق اولانه وايكى طپراق مابيننده سبنور علامتلرينى تغيير ايدنه وآكل ربايه ووكيلنه وكاتبنه وشاهدنه وقولنه اكنه ايله وشم ايدوب مركب كبى سياه شى قويوب دورتنه ودورتلنه ومانع زكات اولانه دخى حله ايده نه وحله ايتديره نه وكفن صويوجى اره وعورتنه وكنديندن استكراه ايدن قومه امانت ايده نه وزوجنك شرعه موافق اولان يرده رضا سين كوزلمين عورته وازانى اشتدكده اجابت ايتميانه وراشى ومرتشى يه وكنديچون وياغيريچون خمر صقنه وصقديره نه وايچنه وساقى سنه وطاشيوب كتوره نه وكتوران آدمه وصاتجبسنه واليجبسنه وباغشلايجبسنه والانه وثمنن ينه حضرت پيغمبر عليه الصلاة والسلام بونلره لعنت ايلمشدر بوايشلرك جمله سى شرعا مذموم اولديغندن اوتورى وبو لعنت ابرار مرتبه سندن طرد ايچوندر رحمت حقدن طرد معناسنه دكلدر زيرا اكا مستحق اولان كفاردر مؤمنلر ايسه بوايشلرى وجوده كتورمكله مذهبمزده كافر اولمزلر معلوم اولديكه باغ ديكنه لعنت اولنماعشدر ودكه سى مباحدر كراهت دخى يوقدر اشباه نظائرده ديمشدركه برآدم باغ غرس ايلسه اكر نيتى تحصيل خمر ايتمك ايسه مكروهدر واكر مرادى خمر ايتمك دكلسه مكروه دكلدر استرسه تحصيل بها ايچون باغ صاتمق نيتنه ديكسون وياخود كندى لوازم شرعيه سيچون خرج ايتمكه ديكسون قايرمز مقصودى نه اولديغنه نظر اولنور* الامور بمقاصدها * قاعده سنه بناء قلنان مسائلدندر واخلاق علا ئبده

امام غزالی رحمه الله‌دن نقل ایدرلرکه لعن اوچ مرتبه‌در اولکی مرتبه اولدرکه لفظ اعم ایله * لعنة الله علی الکافرین * دیمك کبی ایکنجی مرتبه لفظ اخص ایله * لعنة الله علی الیهود والروافض * کبی اوچنجی مرتبه اولدرکه لفظ معین ایله * لعنة الله علی ابی جهل * دیمك کبی اولکی مرتبه وایکنجی مرتبه جائزدر لکن فرق مسلمین دن اهل بدعت حقنده دیمك مخوفدر اوچنجی مرتبه اکر شرعده کفرله ختم اولدیغی ثابت ایسه فرعون وابولهب وابوجهل کبی لعنت جائزدر والا کرا حیادن ایسه یهودی معین کبی جائز دکلدر زیرا کفرله ختم اوله‌جغی معلوم دکلدر امواتدن ایسه ایلمك اولیدر شاید ایمانله عمری ختم اولمش اوله اقل مایکون عبث قسمندن اولور حتی برکیمسه ابلیسه دخی لعنت ایتمسه ترك واجب ایتمش اولماز پس لعنت بدلی تسبیح وتهلیل ایلسه ثوابلر دخی بولور یزیده لعنت ایتمك دخی بویلدر زیرا یزید قتل حسین واهل بیته امر ورضا ویردیکی مقرر دکلدر ایتدیسه دخی شاید که توبه ایتمش اوله عم نبی حمزه رضی الله عنه قتل ایدن وحشی رضی الله عنه ایمانه کلوب توبه سی قبول اولدی وبالجمله لعنت ایتمکده ضرر یوق ایتمکده خطر واردر پس ترکی افضل وآنك بدلی تسبیحه مشغول اولمق اکدر زیرا لعن یزید واجب ومندوب دکلدر بلکه احتمالی عدم جوازدر پس لسانی لعنه معتاد ایتمیوب روافضه تشبه ایتمکدن نفسنی بعید ایتمك اولیدر وافضلدر (آفات لساندن اونجیسی سب وشتمدر یعنی سوکمکدر اکر سوکدیکی الفاظی کذب ایسه حرامدر اما اکر کذب دکلسه دخی بهرحال عقلا مذموم وشرعا حرام وصاحبی ملومدر وبونك سببی خبث طبیعت ودنائت وخباثت جبلتدر وحدیث شریفده کلمشدر که برکیمسه برقرداشنه بره کافر دیسه تحقیق ایکیسندن بری کفره یراشور یعنی اکر دیدیکی کبی کافر ایسه یرنده‌در اما دکل ایسه کندی کافر اولور حتی برکافر اصلی کافر دیو چاغرلمادن الم چکرسه کافر دیمك جائز دکلدر وبرحدیث شریفده حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام دیمشدر که مسلمی سب ایتمك فسقدر وقتلی کفردر وحدیث شریفده

بیان آفات سب وشتم

کلمشدر

کلمشدر برکیمسه آخری سوکدکده آخر دخی سب ایتدیکنی دوندرسه وبال سبه ابتدا ایده‌نکدر مادامکه اولکینك سبندن آشیرمیه اما اکر تجاوز ایدرسه اکا دخی وبال اولور وبو قارشولامق جائز اولان کلمه بره احمق مقوله‌سی کلامده‌در اما برآدم برآدمه یالوطی ویازانی مقوله‌سی کلام دیسه قارشولمق جائز دکلدر زیرا ایکیسنده آثم اولور اکرچه مبتدینك کناهی اکثر ایسه‌ده پس برآدمی سوکدکلرنده لازم اولان بودرکه یاصبر ایلیه قارشولمیه ویاعفو ایلیه یاخود قاضی‌یه دعوت ایلیوب حقندن کله ویاجاهل مقوله‌سی کلامله سب ایتدکده قارشولیه اما صبر ایتمك وهیچ بروجهله قارشولمامق افضل مرتبه‌در ملائکه آنك طرفندن سویلدیکنی رد ایدرلر نته‌کیم روایتده کلمشدر بردفعه حضرت ابابکری صحابه‌دن بری سب ایتمکه باشلدی ابوبکر سکوت ایدوب براز زمان صبر ایلدی وحضرت رسول الله علیه الصلاة والسلام انده موجود اولوب یاقوب کولردی بعده ابوبکر اول سوکن آدمك کلامنی رده باشلدی حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام همان المزده اولوب قالقوب یورودی ابوبکر ایتدی یارسول الله نه‌یه کیتدیکز بوآدم بنی سب ایده طوررکن طوردیکز حضرت رسول علیه الصلاة والسلام ایتدی سکوت ایدرکن یانکده برملك وارایدی اول آدمك سوکدوکن کندینه رد ایدردی انکیچون کولردم حالا سن رد کلامه باشلدیغك کبی ملك کیدوب یانکه شیطان کلدی انکیچون قالقوب کیتدم دیدی واخلاق علائیه‌ده ابراهیم مشیره‌دن نقل ایدرکه دیمشدر دیلی مردار اولوب سوکوشمکه معتاد ایدن کیمسه یوم قیامتده کلب صورتنده حشر اولنور وبو اثر محتاج بیان ونظر دکلدر زیرا آدمی هرنه خلق خبیث وسیرت مذمومه اوزرینه اولورسه فردای قیامتده برحیوان شکلنده بعث اولنور که اول صفت انده غالبدر وبوخصوصده احادیثدن صراط سویده مذکور اولاندن بری بودرکه حضرت محمد علیه الصلاة والسلام بیورمشدر برکیمسه برمحصنی یابرمحصنه‌یی سوکسه یوم قیامتده وادی خبالده جسر قلنور وبو بر وادیدرکه جهنمده

بیان آفات فحشیات

یانان آدملرك ایریكی آنده آقارحتی كا[illegible]ی و یاكوله سنی وجاریه سنی
بر كیمسه زنا ایله سوكسه حرامدر تعزیری موجبدر عبده وجاریه یه
افندیسیله مرافعهٔ شرع اولمق واردر (آفات لسانك اون برنجیسی
فحشدر كه ذكری قبیح اولان شیلری عبارت صریحه ایله ذكرایده سن
و بوجماع الفاظنده وقضاء حاجت سوزلرنده جاریدر وحاجت
اولمدقجه مكروهدر مكر كه غیری وجهله سویلكله مقصود فهم اولنمیه
امام غزالی رحمه الله ایدركه فحشك حقیقتی وحدی اولدركه امور
قبیحهٔ الفاظ صریحه ایله كه اهل فساد اراسنده معروف واهل صلاح
اندن منفوردر ذكرایلیوب كنایت ورمزله سویلیه كذلك تبول
وتغوط لفظ صریحله ذكراولنمق فحشدر وقرآن عظیمده جماعدن
مس ولمس ودخول وصحبتله تعبیر بیورلدیغی بوادب رعایتی ایچوندر
و بومقوله الفاظ صریحه اكثریا فحش وشتم صددنده ذكراولنور
ونسا وحرم دخی مجالسده اسملری ذكراولنمیوب كنایت رمزله اكلمق
كرك فحشك سببی یا اذای غیریدر ویا اختلاط فساق سببیله
لسانی فحشه معتاد اولمقدر علاجی قبحنی تذكرواحادیث آثاردن
آفتنی تفكر ایتمكدر ادب اولان بودركه دأب صالحین اوزره كنایه ایله
سویلیه‌لر وجماعده یقینلق ایتدی واعضاء عوراتی تعبیرنده اوديرى
دیمك كبی بومقوله كنایه ایده‌لر اماسالك طریق حق اولانه لازم اولان
بودركه كندینی سب ایلسه‌لر متألم ومضطرب اولمیوب صبر وتحمل
ایلیه نتكیم منده ذكرایدركه شیخ احمد رفاعی یولده كیدركن برشخص
آردندن كندیسنی وافر سوكوب لعنت ایلدی یاننده اولان خادمی
شیخه ایتدی یاسیدی اشتیورمیسن كه سكا اول شخص نه دیدی شیخ
ایتدی انك صفات ذمیمه‌سی نفسنده برصورت بغلمشدر اول صفاتی
سب ایده یور الحمد لله بنده ایسه اول صفات یوقدر و بونی شیخ
حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمك كلامندن آلمق احتمالی
واركه رسول الله علیه الصلاة والسلامی قریش كفره سی سب ایتدكلرنده
دیرایمش قریش قومی مذمومی ذم ایده‌یورلر بن ایسه محمد بن عبدالله

ورسول اللهم ذم اولنان بن دكل[illegible]زیرا ذات پاكی صفات محموده ایله مزین
ومحمد وحددر اول قوم كندنی جهالتلرندن ناشی صفات ذمیمه‌لری صورتن
سب ایدرلر مذكور شیخ احمد رفاعی كندینی سب ایدن مشایخك
النی اوپرایدی و بعض شیخ كندینه مكتوب كونده روب بره ملحد بره
زندیق دیومكتوبنده یازمشلرایكن اصلا الم چكمیوب كتورن آدمه
بخشیش دخی ویرمش وسوكن شیخه هدایا كونده‌رمش بوسببله شیخ
احمد قدر ومقامده ترقی ایلمشدر حتی دیمشدر كه اول عصرده
یریوزینك قطب الاقطابی اولدیغندنصكره كوكلرك قطبلغنه انتقال
ایلدی ویدی كوكلر اباغنده برخلخال كبی ایدی وبومرتبه‌یه نائل
اولدیغی كندینی خور وحقیر طوتمسی سببیله‌در(آفات لساندن اون

بیان آفات طعن وتعییب

ایكنجیسی طعن وتعییب ایتمكدر الله تعالی حضرتلری بوخصوصده
* ولاتلمزوا انفسكم * قول شریفیله نهی ایلمشدر وحضرت حبیب
الله علیه الصلاة والسلام بیورمشدركه * بركیمسه برقرنداشنه بركناهی
عیبیله عیبلسه اولوب كتمیه مادامكه اول عملی اشلمدكجه و بوطعن
وتعییب شئامت خلقندن ناشیدر وصراط سویده حدیث شریف
نقل ایدوب دیمشدر * لاتظهر الشماتة لاخیك فیرحمه الله ویبتلیك *
معناسی قرنداشكك برذنبنی كوروب اكا سوینوب كولمه زیرا الله تعالی انك
توبه سین قبول ایتمكله اكا رحمت ایلروسن نفسكی تزكیه ایتمكله
اول ذنبه مبتلا اولورسك (وهرون علیه السلام شماتتدن خوف
ایلیوب حضرت موسی علیه السلامدن رجا ایلمش ودیمشدر لاتشمت
بی الاعداء) یعنی بنی انجیدوب دوشمنلریمی بكا كولدرمه دیمكدر(آفات

بیان آفات صاغو صاغمق

لسانك اون اوچنجیسی صاغو صاغمقدر بودخی حرامدر حقنده رسول
اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر * صغو صغان كیمسه توبه
ایتمدن اولورایسه یوم قیامتده وجودی اویوزلنوب اوزرینه قطراندن
بركوملك كیدیررلر و برحدیث شریفده ایكی شیٔ ناس اراسنده كفردر
بری نسبه طعن ایتمك وبری میت اوزرینه صغو صاغمق ونیاحت
قیلمقدر میت ایچون طعام و یرمك وضیافت ایتمك جریر بن عبدالله‌دن

روایت صحیحه ایله کلمشدر که دیمشدر اهل میته جمع اولمغی وانلرك
طعام قایرملرینی بزنیاحت حرامدن عد ایدردك نتکیم جلاء القلوبده
مذکوردر (آفات لسانك اون دردنجیسی مراءدر که غیرینك کلامنده — بیان آفات مراء وطعن
برخلل بولمغله اکا طعن ایلمکدر یاعربیت جهتندن کلامك لفظنده
یامعناسنده یاخود متکلمك قصدنده مثلا دیمك کبیکه بو کلام کرچك
حقدر ولکن سنك مرادك بونك خلافیدر اما انده تحقیر غیردن واظهار
کیاستدن غیری برشی اولمسه حرامدر پس مؤمنه لایق اولان بودر که
برکلام اشتدکده اکر حق ایسه تصدیق ایلیه واکر باطل ایسه
وامور دینه متعلق دکلسه سکوت ایلیه واکر امور دینه متعلق ایسه
وسوزینك قبول اولمسین رجا ایدر ایسه انکار ایدوب بطلاننی اظهار
ایلیه امارفق ولطفله دیه که نتکیم سرور کائنات علیه افضل الصلوات
بیورمشدر * برکیمسه مجادله وخصومتی حق کندی النده ایکن ترك
ایلسه جنتك اورته یرنده اکا بر بیت بنا اولنور و برکیمسه که حق النده
دکل ایکن ایشدیکی خصومتی ترك ایلسه اکا جنتك کنارنده بر بیت بنا
اولنور و برکیمسه که خصومت عادتی اولمیوب حسن خلق صاحبی
اولسه جنتك اعلاسنده اکا بر بیت بنا قلنور و بر روایتده بیورمشدر که
عبدك ایمانی کامل اولماز مادامکه مجادله یی ترك ایتمیه اکر اهل حق
ایسه ده و برحدیث شریفنده دخی بیورمشدر که مؤمن قرنداشك ایله
خصومت ومجادله ایلمه واطیفه ایلمه وخلافنه کیده جك وعده یی
دخی ایلمه * واصول اربعینده دیمشدر که ایلك کلامنه دخل وتعرض — بیان آداب مهم جدا
ایتمنك سببی کاهی اظهار فضل ایچون اولور که رعونت طبعدن ناشیدر
یاخود برخصلت سبعیتدر که غیری کیمسه نك نقصانتی ارایوب عرضنی
هتك ایچوندر (اخلاق علائیده دیر که برآدم برمجلسده خطا سویلسه
یالفظ جهتندن یامعنا جهتندن اول مجلسده انی تخطئه وموضع
خطاسنی بیان وصوابه ارشاد ایلمیه زیرا هم سندن بی منت تعلم ایدر
هم سکا عدو اولور (آفات لسانك اون بشنجیسی جدالدر و جدال
مذهب اثباتنه متعلق اولان یرده در پس اکر مجادله ایده نك مرادی

خصمی

خصمی عجابده قیوب کندینك فضلنی اظهار ایتمك ایسه حرامدر
بلکه بعضیلر قتنده کفردر حدیث شریفده بیورلمشدر * هدایتدنصکره
هرقنغی قوم ضلالته دوشمش ایسه جداللری سببندن دوشمشلردر *
اما اکر مجادله دن مرادی حق اظهار ایسه جائز بلکه مندوبدر لکن حق
اظهار ایچون مجادله فی زماننا نادردر (آفات لسانك اون التنجیسی — بیان آفات خصومت
خصومتدر که کلامده لجاج وعناد در تاکه برآدمدن مقصودی مال
ویابرحق تحصیل ایدوب حقلاشه پس اکر خصومتی باطل ایسه
یاخود ایلك وکیلی اولوب بلاعلم دعوی ایدر ایسه یاخود خصومنه
اذا ویره جك کلاملر قارشدیرمق کبیکه اثبات اکا محتاج دکلدر یاخود
خصومت خصمی قهر ایچون وعرضنی کسر ایچون اولورسه بوجمیع
صورتده حرام اولمش اولور واکر بو اموردن خالی اولور ایسه بودخی
قتی نادردر بوصورتده جائزدر لکن ترکی اولیدر مادامکه خصومتسز
وجوده کلمك ممکندر حدیث صحیحده کلمشدر که * ان ابغض الرجال
الی الله الالد الخصم * یعنی الله تعالی حضرتلرینه رجالك اك مبغوضی
زیاده خصومت ایدن کیمسه در و بر روایتده دخی کلمشدر * کفی بك اثما
ان لا تزال مخاصما یعنی سکا وبال یونندن کافیدر دائما خصومتده اوله سك
و بر روایتده دخی کلمشدر * برآدم برخصومته علمی یوغیکن مجادله
ایلسه الله تعالینك غضبنده اولور مادامکه مجادله سندن واز کچمیه
(اخلاق علائیده دیمشدر که بعض آدم محضا غلبه واذلال خصم
ایچون خصومت ایلر حتی خصومتی تمام حاصل واول نسنه کندینه
واصل اولدقدنصکره قبول ایتمیوب آخره ایثار واعطا بلکه یبانه رمی
والقا ایدر ومقصودم اکا غلبه در یوخسه مال دکلدر دیر بو خلق
خبیث وفعل باطلدر و بومقوله خصومته مباشرت ایدن احمقدر
وجاهلدر موجب ترفع وتکبردر وخصومت دنیاده موجب تشویش
خاطر وتفرقهٔ حال وآخرتده مؤدی عذابی انکاردر وترکی دارینده
حضور سلامت وسعادتدر (آفات لسانك اون یدنجیسی ایرلامقدر — بیان آفات ایرلامق
وایرلامق مذموم اولدیغنه قرآن عظیمده دلیل * ومن الناس من یشتری

لهوالحديث* آیت کریمه‌سیدر وحضرت رسول اکرم صلی الله تعالی
علیه وسلم ابن مسعود رضی الله عنه روایتنده بیورمشدر* غنا یعنی
ایرلامق نفاق بتورر صو بقله‌یی بتوردیکی کبی وابوامامه رضی الله عنه
روایتنده دخی بیورمشدر هرقنغی رجل که ایرلامغله اواز قویویره الله
تعالی حضرتلری ایکی شیطان کوندوروب اموزلری اوزرنده اوتوررلر
واوکچەلریله ایرلایانك سینه‌سنه چارپارلر تاایرلامقدن واز کلنجیه‌دك
فارغ اولمزلر(تاتار خانیه نام کتابده دیمشدرکه غنا جمیع ادیانده
حرامدر کذلك امام محمد زیادات نام کتابنده بزم قتمزده واهل کتاب
قتنده تغنی معصیتدر دیمش حتی ظهیرالدین مرغینانی دیمشدرکه
زمانه مزك ایرلامق شکلنده اوقیان قراسنه برآدم قراءتی قتنده تحسین
ایلسه کافر اولور وجهی بودر که ناسه ایرلامق اجماع امتله حرام
اولدیغندن اوتوری حرمتی قطعیدر ایمدی حرام قطعی یی تحسین
ایدوب ایو کوزل دیمك کفردر کذلك قطعی قبیح اولانی تحسین ایتمك
کفردر هدایه وذخیره صاحبلری ایرلامق کناه کبائردندردیدیلر وزمانه
صوفیلرینك مساجدده اهل هوا تازه‌لره اختلاطیله اذکار واشعارده
ایتدکلری تغنی حرام قطعی اولان تغنی قبیلندن اولوب بلکه عبادت
نیتیله ایتدکلریچون هرتغنی حرامدن اقبحدر اما کشی تنهایرلرده
وحشتی دفع ایتمك ایچون ایرلامق اشعارله کذلك بیراملرده ودوکونلرده
چالغوسز ساده‌جه اشعارله ایرلمه‌ده علمانك اختلاف ایلمشلردر کیمی
جائز وکیمی جائزدکل دیمشلر بوعصرلرده مطلق منع اولنمسنه قرار
ویرمشلردر اما اشعاردن غیری قرآن ایله ویاذکرالله ایله ویادعا ایله
تغنی ایلمك لحن حرامی مقتضی اولدیغدن اوتوری حرام اولمشدر
(امام نووی تبیانده کتاب حاویدن نقلا دیمشدر الحان موضوعه ایله
قراءت اکرلفظ قراءتی صیغه‌سندن اخراج ایدرایسه بعض حرکه‌یی
ادخال و بعض حرکه‌یی اخراجله یاخود بعض کلمهٔ ممدوده‌یی قصرله
ومقصوره‌یی مد ایلمکله یاخود ازکیدن لفظ فهم اولنمیوب معنی
ویولمیه بوقراءت حرام اولوب اوقیان کمسه انکله فاسق ودکلیان

آثم اولور زیرا قرآن عظیمی نهج مستقیمندن اکری طرزه قومقدر
الله تعالی قرآن عظیمی اکریلکدن تنزیه ایلیوب* قرآنا عربیا
غیر ذی عوج* بیورمشدر وحدیث شریفده* اقرؤا القرآن بلحون
العرب واصواتها وایاکم و لحون اهل الفسق ولحون اهل الکتابین
فانه سیجئ بعدی قوم یرجعون بالقرآن ترجیع الغناء والرهبانیة والنوح
لایجاوز حناجرهم قلوبهم مفتونة تعجبهم شانهم* دیمك اولورکه
قرآن عظیمی عرب الحانیله واصواتیله قراءت ایدك اما اهل فسقك
واهل کتابك رهبانی الحانندن صاقنك زیرا تحقیق بندنصکره برقوم
کله‌که قرآن عظیمی ایرلمه ازکوسیله ورهبانیت وصاغوصاغمق
اوازه‌سیله اوزادوب اوقیالر اما بوغازلرندن آشغی کوکللرینه حکمنك
تأثیری یوقدر قلبلری مفتون اولوب کندی شانلرینه مغرور
ومسرورلردر وفقها کلامنده دلیللردن بری بودرکه امام بزازینك
قولیدر قرآن عظیمده لحن ایتمك حرامدر ومعصیتدر وتالی وسامع
آثملردر وامام زیلعی رحمه الله تعالی دیمشدر قرآن عظیمده ترجیع
ایتمك یعنی محلسز اوزاتمق حلال دکلدر وانکله اظهار شوق ایتمك
وانی دکلمك کذلك حلال دکلدر زیرا فاسقك فسقلری حالنده اولان
تغنیسنه تشبه واردر اما حسن وجمال صاحبی اولان ساده روتازه‌نك
حسن صوتله قراءتی دکلمك جائزدکلدر کرکسه قراءتنده لحن
وترجیع ایلسون کرك ایلمسون زیرا اهل هوانك صفات مذمومه‌سنی
تحریك ایدر وشهوت طریقیله اولنجه نظر دخی حرام اولور حالبوکه
قراءتی اشتدکده نظر ایتمك مقرردر عیون نام کتابده بویله ذکر ایدر
حتی ابن امیرحاج مدخل نام کتابده دیمشدرکه (ویجب علی حاکم
البلدان ان یمنع الامرد صبیح الوجه من القرأة برفع الصوت فی المحافل
والمجالس خصوصا اذاکان حس الصوت فانه سبب لفتنة عظیمة
لاهل الهوی والفسقة کماهومشاهد فی زماننا) معناسی بودرکه
شهر حاکمنه واجبدرکه محفللرده ومجلسلرده یوزی کوزل تازه
اوغلنجقلری رفع صوتله قرآن اوقومادن منع ایده‌لر خصوصا صوتی

بيان شرائط جواز سماع

دخی كوزل اولورسه زيرا اهل هو[illegible] وفسقه نك فتنهٔ عظيمه سنه سببدر نتكيم زمانه مزده مشاهده اولنمشدر ايمدی بو هيئتله اولان تازه لر قرآن اوقومق جائز اولمدیغی صوفيلر مجلسنده آلهيات نامنده اولان اشعاری اوقويان تازه ذاكرلره نو جهله جواز كوسترلر (انك ايچون مشايخ سلف مجلس سماع ايچون برقاج شرط يازمشلردر بری بودركه ذاكرك سماعی دكليان كيمسه كندی نفسندن واحوالندن ومعاملاتندن غائب اولوب يوسف عليه السلام مشاهده سنده حيران اولان خواتين حالنده اولمق كرك صوفيلر بو مرتبه يه فنا مرتبه سی ديرلر ايكنجی شرطی بودركه بر مكانده اوله لركه اجنبی كيمسه لر انلره مطلع اولميه اوچنجی شرطی ذاكر تازه اولميه واجرتله اولميه دردنجی شرطی ابناء دنيادن ويكتلردن كيمسه صوفيه اراسنده قارشمش اولميه بشنجی شرطی نسا طائفه سندن ايراق اوله بو شروط بولندقده علماء ظاهر وباطن قتنده سماع مباح اولور بوزمانه ده ايسه بو حاللر بولنمق هيهات هيهات حالبوكه جنيد بغدادی سماعدن توبه ايتديكی مقرردر كذا فی العيون كاذلك طريقت كلامنده (برسؤال مقدره جواب ويروب ديمشدر اما حديث شريفده *من لم يتغن بالقرآن فليس منا* بيورديغنك معناسی اول ديمه دكلدركه قرآنله تغنی ايتمك سنت اوله بلكه قرآنله جهر وآشكاره ايتمكه محتاج اولان يرده فصاحتله اظهار ايتمكدر ياخود معناسی قرآنله اشعاردن واحاديث ناسدن استغنا ايتمك معناسنه در ياخود تجويد وترتيلدر زيرا قرآنك زينتی اولدر وابو عبيد رضی الله عنه بو حديثك معناسنده ديمشدر برآدمه قرآن ويريله وانكله غنی اولديغنه راضی اولميه سنت نيتيله عامل اولانلردن دكلدر زيرا برغيری حديث شريفده كلمشدر حامل قرآنه لايق دكلدر اهل ارضدن بركيمسه يی كندودن غنی كوره واكرجميع دنيايه مالك اولسه انی قرآن يانده كوزدن كوكلدن براغوب قرآنله مستغنی اوله (واخلاق علائيه ده ديمشدركه صوت طيبك استماعی اجماعا حرام دكلدر مثلا حسن صوتله قرآن

عظيم تلاوت اولنسه ولحن [illegible]ساد اولماسه مباح بلكه مندوب ومستحسندر اما غنای مشهوردركه نغمات وترنمات ايله اشعار اوقمقدر ائمهٔ حنفيه نك جوابلری بو وجهله دركه اكر دفع وحشت ايچون همان كندويه اشتدرمك ايله غنا ايدرسه بعض مشايخ قتنده جائز وبعض زهاد اصحابدن واقعدر اما غيريلره لهو ولذت ويرمك يا اخذ مال ايچون اولورسه حرامدر اكثر فقهانك كلامی بودر وبعض فقها وكافهٔ متصوفه جمله دن امام غزالی رحمه الله غنا وسماع جائزدر مادامكه نای وچنك مقوله سی يانجه اولميه ديرلر اما بش شيدن بری عارض اولنجق سماع وصوت طيب حرام اولور بری صوت اجنبيه خاتون وغلام صاحب جمال دخی بو حكمده در ايكنجيسی عارض آلت فسق ولهوه مقارن اولمغله بولسزدقدن غيری اوچنجيسی اشعارده فحش وهجو مؤمن اوله ياخاتون اجنبيه وياغلام انده تصريح اولنمش اوله دردنجی عارض مستمعده شهوت وهوا غالب اوله كركسه شخص معين محبتنه كرفتار اولسون كركسه اولمسون بونلره كوره الغناء رقية الزنا ديمشدر بشنجی عارض مستمع عوامدن اولميه زيرا تحريك هوا اولمزسه ده مباحه اشتغال مداومتله صغيره اولور پس بو عارضلر اولمدیغجه امام غزالی رضی الله عنه كه شافعی المذهبدر سماع وغنای جائز كورمشدر ينه اخلاق علائيه ده ديمشدركه صوت موزون اوچ قسمدر بريسی انسان بوغازندن چقاندر ايكنجيسی حيوانات بوغازندن چقاندر بلبل وقمری كبی اوچنجيسی جماداتدن حاصل اولاندر چنك وعود كبی قسم ثالث نص شارعله حرامدر وايكنجيسی مباحدر واولكی قسمنك شاننده اخلاق بيان اولندی وجائز كورنلرك شروطی بلدورلدی وانك عهده سندن كلمك بو عصرده ممكن اولمدیغندن امام بركلی بو عصرده مطلق غنا بابنده منع لازمدر ديو تحرير ايلدی آفات لسانك اون سكزنجيسی

بيان افشاء سر

افشای سردر يعنی كزليجه قصد اولنان ايشی سويلمكدر سرور كائنات عليه افضل الصلوات بيورمشدركه مجلسلر امانتله اولمق كرك الا اوچ مجلس امانتله اولمز بری اولدركه حرام قان دوكله ايكنجی فرج حرامده

تصرف اولنه اوچنجی بغیر حق مال [illegible] اجنبدن کسیله وابن مسعود
حضرتلری بیوردی ایکی کمسه برمجلسده بر بردن امین اولمق اوزرینه
اوتورسلر حلال اولماز که بری برینک سرینی فاش ایلیه لر وابوسعید
رضی الله عنه روایتنده حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیورمشدرکه
یوم قیامتده منزلت جهتندن شرناس اول کمسه درکه زوجه سنه
یقینلق ایتمکله اولاشه بعده بری صاحبنک سرینی فاش ایلیه معلوم
اوله که برمجلسده واقع اولان ویاسویلنن شیئی اگر افشاسی مکروه
اولوب شرعه مخالف اولمزسه انی کتم ایتمک لازمدر واگر شریعته
مخالف اولوب حق اللهده واقع اولسه وحد تعزیر کبی برحکم شرعی
اکا متعلق دکلسه کذلک کتمنی لازمدر اگر حد شرعه متعلق اولورسه
ینه افشا ایتمکده وایتمامکده مخیرسن اما ستر ایتمک افضلدر مثلا بر آدمی زنا
ایدر ویا شرب خمر ایدر کورسک انلرک حقندن کلمک ایچون شهادت
ایتمکدن ستر افضلدر واگر شریعته مخالف اولان برده حق عبد اولسه
پس اگر افشا ایتمکده برکمسه نک ضرری مقرر اولسه یاخود قصاص
وضمان کبی برحکم شرعی ضایع اولمق احتمالی اولسه پس غیری یوزدن
بلمدکده سکا اعلام واجب اولور واگر طلب اولنورسه شهادت دخی
واجبدر اما اگر بویله حق عبد اولان برده غیری یوزدن بلمک وغیریلرک
شهادتیله مصلحت بتمک ویا شهادتنه کمسه طالب اولمق واقع اولورسه
ینه کتم ایلمک افضلدر اخلاق علائیده دیمشدرکه برشیئک که افشاسنده
برقرداشک متأثر ومتضرر اوله انی سویلمک خیانتدر بعض اخیاره
صدیق برسوز سویلدیکه اسراره متعلق ایدی بعده صوروب اول سری
کتم ایلدکمی دیدی لا بلکه اونتدم دیدی بورادن دیمشلردر که صدور
الاحرار قبور الاسرار شیخ شعراوی منن نام کتابنده دیمشدرکه بو بر
زماندرکه حضرت رسول الله علیه الصلاة والسلام معاصی وفتنک
وکثرت زنا ولواطه نک وقتلک وشرب خمرک وغیرینک کثرتی اولاجغندن
خبر ویروب بیان ایلمشدر ایمدی لازم اولان بودرکه معاصی بی آشکاره
ایتمین کمسه لرک عیوبنی تجسس ایتمیه لر زیرا افشا ایتمک جائز دکلدر

مكر

مکرکه برمصلحت شرعیه مقتضی اوله ای برادر کمسه نک سرینی افشا
ایته اگر قتی خالص دوستکه دخی اولورسه زیرا اگر اول دوستک عقایده
سادجه اولورسه هرکسه دویورور واگر کامل ایسه بعض ناسه
سویلیوب کتماله امر ایلر اول دخی بریارانه سویلیوب افشا ایتمه سنه
امر ایدر بو حال ایله بتون شهره یایلور وکاهی اولور که بویله سرک اصلی
اولمیوب سوء ظندن ویا بر فاسق دوشمندن اشتمکله فاش اولور اجتناب
لازمدر ینه دیمشدرکه توحیده ودقایق شریعته متعلق اولان اسراری
طرق امتحاندن صکره اهلنه اعلام ایتمک کرک یوخسه خلق قتنده
مرتبه کوزلین کمسه یه اسرار بلدرمک جائز دکلدر زیرا علم حکمتندر
حکمت ایسه اول قلبه کیرمزکه آنده حقک غیری رعایت اولنه وحدیثده
کلمشدرکه حکمتی نااهله ویرمک ظلم ایدرسکز اما اهلندن دخی مانع
اولمک ظلم ایتمش اولیه سز بردفعه ابوعبد الله قرشی حضورینه
بر شخص کلوب مذکور شیخی اسراره متعلق سوز سویلر بولدی همان
شیخ سوزینی قطع ایلدی کلن شخص ایتدی بندنی اهل طریقک
معتقدلرندن بندن قورقوب اسراری کتم ایتمک دیدی شیخ مشارالیه
دیدیکه سن بزمله سرداش اولمازسن بزم تجربه مزیرین بولمایجه
بزم جماعتمزدن بری سنک حضورکده قان السون اگر سنک دخی قانک
اقوب معاکیدرسه فبها والا اجنبیدنسن پس ساعتیله شیخ مشارالیه
نشتر کتوروب کندی قولنه اوردی جمله جماعتک قوللرندن قان جریان
ایتدی اول شخص باقوب حجابده قالدی واستغفار ایلدی ایمدی
اول کمسه یی که بو صفتده بوله سن اسراره مطلع ایله والا واجب اولان
کتماندر دیو شیخ مسفور ارباب تصوفه بویوزدن نصیحت ایلمشدر
(آفات لسانک اون طقوزنجیسی خوض باطلدر یعنی باطل کلامه
طالوب کیتمکدر زمان ماضیده ایتدیکی معاصیسنی ویا غیرینک
ایلدیکی شرب خمر وزنا ولواطه مقوله سی فساداتنی وعشق حرام
کذشته سنی ذکر ایتمک هیچ برغرض یوغیکن بومقوله کلام حرامدر
زیرا یا نفسک یا غیرینک معصیتنی اظهارده حاجت یوغیکن ابن مسعود

بیان آفات خوض باطل

رضی الله تعالی عنه دن روایت اولنور قیامت کونده خطالری اعظم
اولان قوم اکثریا بومقوله باطل کلامی سو یلینلردر (واخلاق علائیده
دیمشدر که ملوك ظلمه وجبابره نك یوب ایجمدلرینی وتنعم وترفه لرینی ذکر
ایتمك واطائف فحشیه ایتمك خوض باطل قبیلندن حرام قضیه لردر وقرأن
عظیمده * وكنا نخوض مع الخائضین * دیو خبر ویردیکی کفارك حالی
ومألی بیانده درکه قیامت کونده انلره دین اسلامه کیرمیوب طریق
مستقیمدن آیرلمکزه باعث ندر دینلدکده باطل کلاملره مشغول اولانلر
ایله بزدخی اول مقوله باطل وحرام کلاملره طالوب کتمش ایدك دیه لر
بونك علاجی اولدرکه فکر ایلیه برفعلکه ترکی اولی وافضلدر وتضییع
عمردن غیری تحصیلی یوق انی وجوده کتورمیه (آفات لسانك

بیان آفات جر وسؤال مال

یکرمنجیسی مال ومنفعت دنیویه جرین ایتمکدر اول کیمسه دنکه
انده حق اولمیه بو جر وسؤال دخی حرامدر مکرکه ضرورت حالنده
برکونلك نفقه طلب ایلیه اما برکونلك نفقه سی اولان سائل تکرار سؤال
وطلب ایلسه حرامدر مکرکه استمیوب ویرملر زیرا حدیث شریفده
کلمشدرکه * برکیمسه ظهر غناسی وارایکن مسئله ده استکثار ایلسه
جهنم اودنی آلمش اولور دیدیلرکه ظهر غنی نه در بیوردیلرکه برکیجه نك
نفقه سیدر * وابن عمر روایتنده دخی بیورمشدر سزدن بریکز سائللك
ایله اول حاله کلورکه یوم قیامتده رب العزته ملاقی اولدیغنده یوزنده
ات اثری اولمسه کرك حتی رسول الله علیه الصلاة والسلام ابو بکره
وابو ذره وثوبانه رضی الله عنهم * لاتسئلن شیئا وان سقط سوطك *
حدیث شریفنی بیوردقلری بومذکوران قمچیلرینی دوشورد کلرنده
رجالك پیاده لرندن استمیوب کندیلری دوه دن اینوب آلورلردی تاکه
سائللك بولنمسون ایمدی بوحدیث شریفده دلالت ایتدیکه سائللك
همان ماله مخصوص دکلدر بلکه استخدام ایتمکه دخی شاملدر
خصوصاکه استخدام ایتدیریلان صبی اولسه یاخود غیری کیمسه نك
مملوکی اولسه جدا جائز دکلدر اما کندی صبی سنی کشی اکر فقیر ایسه
استخدام ایتمك جائزدر یاخود تهذیب وتأدیبنی مراد ایلسه کذلك

مملوکنی واجیرنی وزوجه سنی کندی مصالح بیتنده استخدام جائزدر
وشاکردینی بالغ ایسه کندی رضاسیله صبی ایسه ولیسی اذنیله جائزدر
اما یتیم ایسه بلا اجرة جدا جائز دکلدر مکر شریکنی دعوت ایچون
استاذی کوندوره وسائر خدمتنه قوللندرمق شرعی دکلدر اما ضرورت
شرعیه که سائللکی مبیحدر سائللکی مبیح اکادیرلرکه آدمك قوت یومیسی
اولمیوب مرضی ویاضعفی سببیله کسبه قادر اولممقدر وصدقه وزکاتك
سائللکی پس برابردر امادیندن اولان حقنی استمك یاخود بیت المالدن
کندی مصرفیچون استمك شرعیدر بومقوله لر سائللك دکلدر پس
ضرورت شرعیهٔ مذکوره بولنمدقجه سائللك مباح دکلدر کسب
واجبدر (تکیم مشکاة مصابیحده ذکر ایدرکه برآدم انصاردن حضور
رسول الله علیه الصلاة والسلامه سائللك ایله کلدی حضرت پیغمبر
صلی الله تعالی علیه وسلم ایتدی * بیتکده هیچ برشیئکز وارمیدر بلی
بر پلاس دوشمه واردر آلتمزه دوشرز وبرقدحکه اندن صو ایچه رز
بوایکیسی فقط دنیالغمز واردر دیدی رسول الله علیه السلام ایتدی
وار بو ایکی شیئی بیتکدن کتور پس رجل انصاری واردی کتوردی
ورسول اللهك النه تسلیم ایتدی وحضرت پیغمبر علیه السلام ید
مبارکیله آلوب اصحاب اراسنده قالدیروب خطاب ایتدیکه بوشیلری
کیم صتون آلور بری قپو آچوب بردرهمه آلورم دیدی رسول الله علیه
السلام ایکی کره یااوچ کره من یزید بیوردی برآدم ایکی درهمه آلورم
دیدکده سرور کائنات علیه الصلاة والسلام حضرتلری ایکی درهمی
آلوب صاحبی اولان فقیره ویردی وشیلری اول آدمه تسلیم ایتدی
واول انصاری یه بیوردی وار بردرهمنی طعامه ویروب اهلکه کتور
وبردرهمیله بر بالطه آلوب بکا کتور انصاری دخی امرینه امتثال ایدوب
بیوردیکی اوزره ایلدی بالطه یی کتوردکده رسول الله علیه السلام
مبارك الیله صاب کچوردی وانصاری یه امر ایتدی وار بوندنصکره
اودون کسوب مدینه یه کتوروب صات اما اون بش کونه دك سنی کورمیم
دیدی انصاری دخی کیدوب اودنجیلق ایتدی وانك اوجندن کچندی

اون بشنجی كون حضور رسول اللهه ... اون درهم فضله سی قالدیغنی
اعلام ایلدی رسول الله علیه السلام بیوردی وار ینه دوشمه صاتون آل
بیتكك اوازعنه صرف ایله وسكا بو یوزدن كسب ایتمك قیامت كونده سكا
... بوزقرالغی كتورمكدن اوضالدر دیدی و بیوردی * ان المسئلة
لاتصلح الا لثلثة لذی فقر مدقع ولذی غرم مفظع ولذی دم موجع *
معناسی بودركه تحقیق ... صالح وجائز دكلدر الا اوچ كیمسه یه
بری دوشكون فقیره و بری مدیون عاجزه و بری دم دیتی ادایه قادر
اولمیانه‌در دیو بو حدیث شریف صادر اولمشدر ایمدی بو حدیث
شریف دلالتیله فهم اولندیكه كار وكسبه قدرتی اولان كیمسه یه
جرارلق حلال دكلدر (و ینه طریقتده دیركه سؤالك اقبحی اولدركه
لوجه الله اوله حدیث شریفده بیورلمشدر * ملعوندر اول سائلكه
وجه الله سؤال ایلیه و برحدیثده لوجه الله طلب اولنماز الا جنت
طلب اولنور * وسؤال مذمومك بری عورت ارندن طلاقنی یاخلعی طلب
ایلمسیدر ورسول الله علیه الصلاة والسلام بیورمشدر * فنعی عورت
ضرورتسز ارندن طلاقنی طالبه اولسه جنت رائحه سی اكا حرامدر *
ونخلعه اولنان عورتلر منافقاتدن اولدقلرین حدیث شریف بیان
ایدر و بری عبدك یاخود جاریه‌نك هیچ بروجهله كوچنكی یوغیكن
افندیسندن صاتلمغی سؤال طلب ایلمسیدر فتاویده ذكر اولنمشدركه
قول وجاریه بو طلبلر ایچون تعزیره و تأدیبه مستحق اولورلر (یكرمی
برنجیسی عوامك سؤال ایلمسیدر ذات باریدن وصفاتندن وكلام اللهدن
وحروفندنكه قدیمه میدر محدثه میدر وقضا وقدردن سؤال ایلملریدركه
انلرانك فهمندن عاجزلردر بو خصوصده حضرت پیغمبر علیه الصلاة
والسلام حدیث معجز نظامنده بیوررناس واره واره سؤالره دوشرلركه
بوالله تعالی حضرتلرینك مخلوقیدر یا الله تعالی حضرتلرینی كیم
خلق ایتدی دیرلر بر كیمسه كه بویله یه اوغراسه * آمنت بالله ورسله *
دیسون و بر روایتده * اعوذ بالله من الشیطان الرجیم * دیسون
و بر روایتده بویله سوزه دوشدكلرنده * الله الصمد لم یلد ولم یولد

بیان آفات سؤال من صفات الله وذاته والقضا والقدر

ولم یكن له كفوا احد * دیسون ...ول جانبنه توكورسون وشیطاندن
استعاذه ایلسون و بر روایتده الله تعالی حضرتلری قیل وقالدن وكثرة
سؤالدن واضاعت مالدن نهی ایلمشدر دیو بیورلمش وحدیث شریفده
* تفكروا فی آلاء الله ولا تفكروا فی ذات الله * بیورلمشدر یعنی الله
تعالی حضرتلرینك نعمتلرینی فكر ایدك اما ذاتنی فكر ایلمك (واخلاق
علائیده مذكوردركه بر كیمسه عمر بن عبد العزیز حضرتلرینه
سر قدردن سؤال ایدیجك (ان الله لا یطالب عما قضی وقدر وانما یطالب
بما نهی وامر) دیدی معناسی الله تعالی حضرتلری قوانی قضا وقدر یله
مطالبه ایتمز انجق امر ونهی ایتدیكیله مطالبه ایدر بزه لازم اولان
انك امرینه امتثال ونهیندن اجتنابدر * ومعلوم اولاكه بو قضا وقدر
سؤالنده اولانلر اكثر یا جبری مذهبنه ذاهب اولمشلردر اما جبر دخی
ایكی قسمدر برینه جبر محقق و برینه جبر مقلد دیرلر جبر محقق اولدركه
جمیع اوامره امتثال ونواهیدن اجتناب ایتدكدنصكره جمیع امور یكی
حقه تفویض ایدوب اختیاركی اسقاط ایده سن اما جبر مقلد اولدركه
جمیع امور یكی هواكه تفویض ایدوب نفسكك شهواتنه تابع اولوب
اوامر ونواهی اختیار ینی اسقاط ایدوب دیه سن بنم اختیار وقدرتم
یوقدر ازلده نه یازلدیسه اول كلور دیه سن بو كلام ایسه كفردر دیو
شیخ حاجی خلیفه بو كلامی تقریر ایلدیكنده سنان پاشا ابن خضر بك
وقاضی زاده وحسن سامسونی حضورلرنده واقع اولوب جمله سی
تحسین ایدوب پسند ایتدیلر جمله مزك بو مسئله ده مشكلی وار ایدی
دیدیلر بعده شیخ مذكور انلره حكایت ایدوب دیدیكه بر دفعه حضرت
حبیب الله علیه الصلاة والسلام اصحابنه چیقوب النده ایكی كتاب
وار ایدی برینی صاغ النه و برینی صول النه طوتمش ایدی پس خطاب
ایدوب دیدیكه ای اصحاب ایشته بو كتابلر الله تعالی حضرتلرندن
بزه ویرلمشدر صاغمده اولان كتابده اهل جنتك آدلری یازلمشدر صولمده
اولان كتابده اهل جهنمك آدلری یازلمشدر اصحاب كزین انی ایشتدكده
بویله اولنجه عملی ترك ایده لم دیدیلر حضرت رسول اكرم سعادتله

بیان تحقیق قضا وقدر

بیوردیکه * اعملوا فکل میسر لما خلق له * معناسی عمل ایدنکه هر بریکز
خلق اولنان شیئه قولایلنسه وحاضرلنسه کرك یعنی حضرت پیغمبر
صلی الله تعالی علیه وسلم مراد ایتدیکه اهل جنتك علامتی واردر
هر کیمده که اول علامت بولنسه اهل جنت اولور واهل جهنمك علامتی
واردرکه هر کیمده اول علامت بولنسه اهل جهنم اولور بعده شیخ
مشار الیه دیدیکه لازمدرکه اهل جنت علامتنی تحصیل ایده رز
نتکیم اصحاب کرام جدوجهد ایدوب کما به اعتما دا عملی ترك ایتمدیلر
پس شریعت رسوله تبعیتله اهل تحقیق مقامه ایرشدکده قدرت
واختیارم یوق جمله سی حقدندر دیسك صحیحدر واهل تصوف
بومقامه مقام مشاهده ومقام تسلیم دیرلر شقا یق نامکا بده بویله
مذکوردر آفات اسانك یکرمی ایکنجیسی مشکلاتدن ومغلطه دن
سؤال ایتمکدر بودخی اکر مؤمن قرنداشنی یاکلتمق وتخجیل ایتمك ایچون
ایسه حرامدر حضرت معاویه رضی الله عنه روایتنده کلمشدرکه
حضرت محمد علیه الصلاة والسلام امتنی اغلوطاتدن نهی ایلدی
یعنی یاکلداجق کلاملری صورمادن وسویلمدن اما اکر بونلردن
سؤالی اوکرنمك ویا اوکرتمك ایچون یا خود تشحیذ خاطر ویا امتحان
اذهان ویا تأملنه ادمان ایچون اولورسه مستحبدر (آفات لسانك یکرمی
اوچنجیسی تعبیرده خطادر وخطانك دقیقلرندندر نتکیم ابو هریره
رضی الله تعالی عنه روایتنده کلمشدرکه رسول الله علیه الصلاة والسلام
* لاتسموا العنب الکرم * یعنی ازومی کرم تسمیه ایتمك وباغه کرم
دیمکلرینك سببی بودرکه زمان جاهلیتده عرب طائفه سی باغدن
حاصل اولان خمردن کرم طبع حاصل ایلدکلری اجلدن باغ چبوغنه
کرم دیدیلر پس رسول اکرم بوخصوصدن منع ایدوب بعده دیمشدر
* کرم رجل مسلم انکوره عنب وچبوغنه حبله دیوك * بیوردیغی تعبیرده
خطادن صاقندرمق ایچوندر کذلك کندینی عیوبدن تنزیه ایدوب وعیوب
ناسی ذکر ایدوب اچیق یوزندن تحقیر قصدیله بو ناس هلاك اولدیلر
آخرتلرین یتوردیلر دین کیمسه هلاك جهتندن اشدیدر دیو رسول الله

علیه الصلاة والسلام بیورمشدر اما چونکم بویله سوزی سویلدکده
کندیسنی دخی انلر ایله معا هلاك مرتبه سنه طوتوب ونفسنی انلردن
زیاده تحقیر ایلسه لابأسدر امام مالك بویله دیمشدر کذلك رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم نهی ایلمشدر برایشی وجوده کتورمك مراد
ایلدکلرنده الله تعالی حضرتلری دیلرایسه وفلان کیمسه دیلرایسه
دیمسونلر بلکه الله تعالی بعده فلان کیمسه دیلرایسه دیو کلام صوابی
بیان ایلمشدر کذلك بومقوله اول الله یده سز والله دن یده سزدن
دیمك صحیحدر یوخسه برمحلده فعل خدا ایله کسب عبدی برابر
طوتمق کرك کذلك جامع الصغیرده دیمشدر پیغمبر حقیچون ویا کعبه
حقیچون دیو یمین ایتمك مکروهدر زیرا مخلوقك خالق اوزرینه حقی
یوقدر اما فلانك حرمتیچون دیمك جائزدر کذلك بمقعد العز من عرشك
دیمك مکروهدر عینك تقدیمیله وتأخریله وخلاصه ده مذکوردر بنم
ایمانم جبرائیلك ایمانی کبیدر دیمك مکروهدر انجق جبرائیلك ایمان
کتوردیکنه بندخی ایمان کتوردم دیه کذلك کشی باباسنی وعورتارینی
اسمیله چاغرمق مکروهدر وحدیث شریفله نهی اولنمشدر کشی نفسم
خبیث اولدی دیمیه انجق نفسم قسوتلی اولدی دیه ورسول الله صلی
الله تعالی علیه وسلم نهی ایتمشدر کیمسه مملوکنه قولم ویا امهم دیمسون
زیرا جمله کز حقك قوللری وزوجه لریکز امه لریدر انجق کوله یه
اوغلان ویا یکیت وامه یه جاریه وقراوش مقوله سی کلام دیمك کرك
مملوك دخی افندیسنه رب دیمسون سید وسیده دیسون زیرا جمله کز
حقك قوللری ور بکز بردر وبر اسم مذموم اولسه تغییری سنتدر رسول
الله صلی الله تعالی علیه وسلم عاصیهٔ جمیله یه وحزنی سهله وعزیزی
وعتله یی وشیطانی وحکمی وغرابی وشهابی تبدیل ایلمشدر وحربی
سلمه وبرهٔ زینبه ومرهٔ جریره یه تبدیل ایلمشدر وفلانك عیننددن
چیقدی دیمك مکروهدر دیو بیورمشلر ابو الحکم ایله کنیه لنمکدن منع
اولنمشدر اسمانك اقبحی ملك الاملاك اسمیدر وغلامك اسمنی یسار
ورباح ونجیح وافلح وبرکت ونافع قومقدن منع ایلمشدر زیرا بونلردن

بریسنك اسمیله موسوم اولان بوندن بدر دیندکده اولمانیجه بوقدر
دیمك اقتضا ایدر پس خیری نفی ایتمك معناسی واردر (آفات لسانك

بیان آفات نفاق قولی

یکرمی دردنجیسی نفاق قولیدر که کوکلنده اولانك خلافنجه سویلیوب
اظهار محبت ایتمکه دیرلر ابن عمر رضی الله عنهمایه سؤال ایلدیلر که امرامزه
داخل اولدیغمزده برسوز سویلەرز وچیقدیغمزده غیر کلام سویلەرز
ابن عمر ایتدی بز بونی حضرت پیغمبر علیه السلام زماننده نفاق عد
ایدردك و بوقبیلدندر کاذب اولان کمسه‌یی تصدیق ایلمك جابر رضی
الله تعالی عنه روایت ایدر که حضرت پیغمبر آخر زمان علیه صلوات
الرحمن کعب بن عجره‌یه بیوردی * الله تعالی سنی سفها امارتندن حفظ
ایلسون امارت سفها نه در یا رسول الله دیدی بیوردیکه بندنصکره
امرا اولور که بنم هدامایله هدایت بولمزلر و بنم سنتمله ضیا المزلر
بر کمسه که انلرك کذبنی تصدیق ایلسه انلر بندن دکل و بن انلردن دکلم
یعنی شفاعتمدن محروم اولانلردر واول کمسه که انلری تصدیق ایلمسه
وظلملرینه معاونت ایلمسه انلر بندندر و بن انلردنم وآخرتده حوضمه
ورود ایدرلر یا اباعجره راه آخرته سلوك ایدنلر ایکی صنفدر برصنفی اعمال
صالحه ایله نفسلرینی عذاب اللهدن اشترا وتخلیص ایدنلردر و برصنفی
دخی ترك اعمال واتباع هوا ایله نفسلرینی اهلاك ایدنلردر ایمدی امرا
وکبرایه واروب کلنلر بوتصدیق کذب واعانت ظلمدن آزدن آز خالی
اولورلر اما بویله ایکن ضرر و شرلرینی دفع ایلمك ایچون مدارا ایتمك
جائزدر و بونك ضدنه مداهنه دیرلر که شرلرینی وضررلرینی دفع ایلمك
ملاحظه‌سی اولمقسزین امور دینیه‌ده کوشکلکدن وقایرمقدن ناشیدر
تنکیم بیانی مرور ایلدی (وتنبیه المغترینده دیمشدر سلف صالحین اهل

بیان علامت منافق

نفاق اولان مؤمنله غیری مؤمنك مقامنی برطوتمیوب مرتبه‌ده منافق
تنزیل ایدرلردی ومنافق حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام خبر
ویردیکی علامتلرله بلورلردیکه علامتلرندن بری سویلسه یلان سویلر
وعد ایلسه خلف ایلر امانت ویرلسه خیانت ایلر خصومت ایلسه
شریعتدن خارج سوز سویلر ومسجده احیانا کلور ونمازه کیج کلور

وخلقله مألوف اولمز وخلق دخی انکله الفت ایتمز وخلقدن بیوکلنور
بونلر حدیث رسولله ثابت اولان علامتلردر اما تابعیندن امام اوزاعی
دیمشدر که منافقك علامتلرندندر کلامی چوق وعملی آز اولمق وفضیل بن
عیاض دیمشدر منافقك علامتی اولدر که کندنده اولمیان شیئله مدح
اولنمغی سومك واولدیغی شیئله ذم اولنمغی سومك و عیبنی دی ویرن
کمسه‌یه بغض ایلمك واقرانندن کمسه‌نك عیبنی اشتدکده سونمك واقع
اوله (وسید علی خواص رحمه الله دیمشدر سزدن بریکزك قصدی
مؤمن قرنداشکز غصه‌سن کیدرمك ویا اکا احسان ویا دعاء خیر ایتمك
اولمسه حالك نیجه در دیو سؤال ایتمسون زیرا نفاقدر کوکلدن دکلدر

بیان آفات ایکی یوزلیلك

(آفات لسانك یکرمی بشنجیسی ایکی دللیلکدر وایکی یوزلیلك دخی
دیرلر که ایکی دوشمن اراسنده هر برینه کندینه موافق سوز سویلیه‌سن
یاخود برینك کلامنی آخره نقل ایده‌سك یاخود برینك آخره ایتدیکی
عداوته تحسین وپسند ایده سك یاخود عدولردن هر برینه نصرتله
وعد ایده سك وبو خصلت نفاقی متضمن اولدیغندن اوتوری نفاقدن
بتردر بوسببدن سرور کائنات علیه افضل الصلوات بیورمشدر که
* بر کمسه دنیاده ایکی یوزلی اولسه یوم قیامتده جهنم آتشندن ایکی
لسانی اولور * و برحدیث شریفده بیورمشدر یوم قیامتده شر ناس
کیم اولدیغن بلورمیسن اول ایکی یوزلی آدمدر که برینه بردرلو و برینه

آفات شفاعت سیئه

آخر درلو سویلر (آفات لسانك یکرمی التنجیسی شفاعت سیئه‌در که
انك آفت اولمسنده قرآن کریمده دلیل * ومن یشفع شفاعة سیئة
یکن له کفل منها * آیتیدر معنای شریفی بر کمسه که شفاعت سیئه
ایله شفاعت ایلسه اول سیئه‌دن نصیبی اولور وحدیث رسولدن دلیل
ابن عمر رضی الله تعالی عنه روایتیدر که بیورمشدر * بر کمسه‌نك شفاعتی
حدود الهیه‌یه حائل ومانع اولسه تحقیق الله تعالی حضرتلرینك حکمنه
ضد اولمش اولور و شفاعت سیئه چوقدر جمله‌دن بری قاضیلك
و بکلك وتولیت آلمق ایچون شفاعت ایتمکدر اهل اولسون کرك اولمسون
زیرا حضرت پیغمبر علیه السلامدن بوخصوصلرده نهی وارد اولمشدر

وبوخصوصی صاحب طریقت رسالەسنده زیاده تفصیلە کتورب
دیمشدرکه فی زماننا قتی مصیبت واعم بلیەدرکه اعیان واکابر اهل حق
واصحاب شریعت بیننده واسطه اولوب ترویج وشفاعت سیئه ایله
منصب الیویررلر زیرا جهله وفسقه اهل علم هیئتنه کیروب کیمی رشوتله
وکیمی مسخرەلغله اعیان واکابره توسل ایدرلر و بونلرك اوجندن منصبه
نائل اولیجق شریعت محمدیه‌یی بیلمزلر واول بوله کتمزلر همان کندی هواء
باطللرینی ورأی فاسدلرینی شریعت وحکم الهی دیرلر ضال ومضل
اولورلر وواسطه اولوب شفاعت ایدنلر الله تعالی‌یه ورسولنه وجمیع
مسلمینه خائن اولورلر نتکیم بو حدیث شریف دلالت ایدر* شیئان
شینان فی الاسلام الرشوة والشفاعة فی الاحکام* یعنی ایکی شی دین
اسلامده شین وعاردر احکامده شفاعت ورشوت شینلریدرکه دین
اسلامی بوزان بو ایکی شیدر و بوقبیلدندر اهل اولمیان کیمسه‌یه امانت
ویریله دیو شفاعت ایتمك یاخود اولیسی وارایکن ادنایه شفاعت ایتمك
ومؤذنلك ومدرسلك ومعلملك دخی بویله‌در و بونك کبی شفاعتك سببی
طمع خام وحب اقربا واحیادر اما کشی‌یه لازم اولان بودرکه محبت
حقی وکندی نفسنی ترجیح ایلیوب ایلك دنیاسندن اوتوری کندینی
حقه وخلقه خائن ایتمیه وناسدن حجاب وخوف ایتمکدن الله تعالینك
حیا وخوفنی تقدیم ایلیه حقیقتده نفع وضرر رزاق عالم خدای
تعالی‌دندر و بو شفاعتك ضدنه شفاعت حسنه دیرلر نتکیم قرأن عظیمده
* من یشفع شفاعة حسنة یکن له نصیب منها* بیورلمشدر معنای
شریفی اول کیمسه که شفاعت حسنه ایله شفاعت ایلسه اول حسنه‌دن
اکا نصیب واردر و بوخصوصده ابوموسی الاشعری رضی الله تعالی عنه
روایت ایدرکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بردفعه اوتورر ایکن
برآدم کلوب برحاجت طلب ایتدیکه رسول الله علیه السلام اکا دعا
ایلیه پس اصحابنه دونوب بیوردی* شفاعت ایلیك مأجور اولورسکز
والله تعالی حضرتلری دیلدیکنی رسولی لساندن قضا ایدر پس
اصحاب بو حدیثلری دیمشلردرکه حوائج مباح اربابنه شفاعت ایتمك

واردر

واردر ظلمی دفع ایچون واحسان وعطاء مباح ایچون کذلك حد معین
اولمیان یرده شریعت طرفندن شفاعت ایتمك واردر اکر صاحبی کناهنه
مصر دکل ایسه اما اکر مصر ایسه شفاعت ایتمك بوقدر تاکه حقندن
کلنوب ذنب واصرارندن واز کچه ونفسنی اصلاح ایلیه (وشیخ
شعراوی منن نام کتابنده حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهادن نقل
ایدرکه دیمش برکیمسه مؤمن قرنداشیچون برشیده شفاعت ایلسه
پس انك مقابله سنده برشیئی هدایه ایلدکارنده قبول ایلسه کبائردن
بربابی فتح ایتمش اولور شیخ مذکور دیرکه بونك سر وحکمتی بودرکه
شفاعت قربات شرعیه‌دن وطاعت مسنونه‌دندر پس دنیاده انك اوزرینه
اجرت آلمق لایق دکلدر ایمدی عاقله بو نصیحت کافیدر شفاعت
حسنه مقابله سنده هدیه جائز اولمدیغیجه یا شفاعت سیئه ایله آلوده اولان
ایش ارلرینه هدیه واجرت آلمق نیجه حلال اوله بوندن فهم ایتمك کرك
حتی شیخ شعراوی دیرکه والیلر قتنده برشفاعت ایتدیکمز کیمسه‌نك
بردفعه سهوا طعامنی یمك واقع اولدی انی دخی تعقل ایدوب استغفار
ایلدم دیمش(آفات لسانك بکرمی یدنجیسی امر بالمنکر ونهی عن — بیان آفات امر بالمنکر ونهی عن المعروف
المعروفدر و بوخصلت منافقین صفتیدر نتکیم الله تعالی حضرتلری
قرأن عظیمنده بیان ایدوب بیوررر* والمنافقین والمنافقات بعضهم
من بعض یأمرون بالمنکر وینهون عن المعروف* معنای شریفی منافق
ارلر ومنافقه عورتلرك حالی وشانی شودرکه بعضیسی بعضیسنه منکر ایله
امر ایدرلر وخیردن نهی ایدرلر وظلمه امر ایلمك ولسانله معاونت ایلمك
بوخصلت تحتنده داخلدر و بونك ضدی امر بالمعروفدر تنفیذنه قدرت
قتنده فرض کفایه‌در نتکیم الله تعالینك* ولتکن منکم امة یدعون الی الخیر
ویأمرون بالمعروف وینهون عن المنکر واولئك هم المفلحون *
بوخصوصده نازل اولمشدر معنای شریفی سزدن برجماعت اولسونکه
خیره دعوت ایلیه وخیر ایله امر ایلیوب منکردن نهی ایلیه و بوصفاتله
موصوف اولنلر مقصوده نائل اولنلردر وحدیث شریفده* من رأی
منکم منکرا فلیغیره بیده فان لم یستطع فبلسانه فان لم یستطع فبقلبه

وذلك اضعف الايمان * ديمك اولور كه سزدن بريكز بر منكر كورسه
انى اليله تغيير ايلسون اكر اليله قادر اولمازسه لسانيله تغيير ايلسون اكا ده
قادر اولمزسه قلبيله بو منكردر ديو رضا ويرمسون و بو قلبيله اولمق
ايمانك قتى ضعفندندر پس بو حديث دليلدر كه هر كسه بو خصلت
واجبدر و بو ترتيبله عمل ايتمك اكثر علمانك قولى وفتوى بونك اوزرينه در
و علمانك بعضيسى ديمشدر كه اليله تغيير امرايه وحكامه در ولسانله علمايه
وقلبله عوامه در وامام اعظم دن بويله مرويدر كه بو اجلدن ذى قيمت
اولان طنبور وامثالى آلات لهوى بركيمسه اذن حاكمسز كسر ايلسه
ضمان لازم كلور وامر بالمعروف ونهى عن المنكر وجوبنده آمر وناهى
كنديسى امر ايتديكيله عامل ونهى ايتديكندن مجتنب اولمق شرط
دكلدر زيرا اصحاب كرين رضوان الله عليهم اجمعين حضراتلرى
رسول الله صلى الله عليه وسلمه يا رسول الله حالمزه وقالمزه مطابق اولمق
ايچون كنديمز عامل اولمديغمز امر ونهى ايتميه لم مى ديو سؤال ايلدكلرنده
بيور ديكه اكر معروف اولانك كليسيله عامل اولميوب منهينك
جمله سندن اجتناب ايتمز سكز ده ينه امر ونهى ايتمك اوزريكزه لازمدر
كذلك بيورمشدر زمان اوائلده ضلالته دوشن اهل قريه نك ايچلرنده
صلحا وار ايكن جمله سنك عموما هلاك اولملرينه باعث مشاهده ايتدكلرى
معاصيده تهاون ايدوب سكوت ايلدكلريدر وخواص وعوامدن
كوردكلرى منكراته انكاره قادرلر ايكن منع وانكار ايتمدكلرى ايچون انلرك
عذابيله معذب اولورلر زيرا معاصينك شوملغى ونحوستى عمومه
سرايت ايدر نتكيم شيخ شعراوى بخارى حديثلرندن نقل ايدر كه
بيورمشدر * اذا مات العبد الفاجر استراحت منه العباد والشجر
والدواب * معناسى بودر كه چون عبد فاجر اولسه عباد الله واشجار
وحيوانات جمله سى اندن استراحت ايدر و بو كلامك بيانى بودر كه بر كيمسه
ربسنه عاصى اولسه جميع خلقه بلانك نازل اولماسنه سبب اولور اول
قرينه دلالتيله كه الله تعالى حضرتلرى بنى اسرائيل زماننده بر شهر
عظيمى بر آدمك كناهى سببيله يره كچوردى و بو حديث شريف

دليليله كه حضرت محمد عليه الصلاة والسلام بيورمشدر * اذا كثر
الخبث عم العقاب الصالح والطالح * بو سببدن رحمت خاصه و بلا عامه در
ديلمشدر و بونك سر حكمتى بودر كه اكر بلا يالكز عاصى اوزرينه
نازل اوليدى بر لحه ده يريوزندن عاصيلرك اثرى قالمازدى بو اجلدن
الله تعالى حضرتلرى جمله خلقه بلايى تفريق ايدر رحمتى غضبنه
سبقت ايتديكى بابندنكه عاصيلره اول عقوبهٔ عظيمه نك بعضى نازل
اولسون اما مطيع اولان كيمسه يه رحمتك اكثرى نازل اولور زيرا حقك
محبوبيدر پس ناس بلايى ظاهرا كوردكلرى ايچون رحمت خاصه در
ديديلر حال بو كه رحمتك دخى عمومى واردر مؤمن مطيعك قوت وطاعتنه
كوره قوكشيلرينه واهل بلدنه حتى بعضينك كندى طوردیغى
اقليمنه دخى نفعى واثر اطاعتى راجعدر و بو عموم رحمتى تأكيد ايدر
صحيح مسلمده واقع اولان حديث شريفدر كه حضرت سرور كائنات
عليه افضل الصلوات جهينه قبيله سندن بر خاتونى زنا اجلیچون
رجم ايتديكده وفات ايتدى پس رسول الله عليه الصلاة والسلام انك
نمازينى قلمغه قصد ايتديكده حضرت عمر رضى الله تعالى عنه ايتدى
يا رسول الله زنا ايده نك نمازين قيلارميسن پس حضرت عليه الصلاة
والسلام ايتدى بو خاتون بو مرتبه توبه ايتديكه اكر انك توبه سى اهل
مدينه دن يتمش كيمسه يه تقسيم اولنسه جمله سنه يتردى يا عمر هيچ بوندن
افضل اولورميكه كندى نفسنى كتوروب الله عظيم الشانه تسليم ايليه
وديه كه زنا ايتدم بكا اقامت حد ايله كذلك حضرت ماعزى حضرت
رسول الله عليه الصلاة والسلام رجم ايتديكنده ديديكه بو آدم
شويله توبه ايلديكه اكر توبه سى بر اهلنه قسمت اولنسه جمله سنه يتردى
ايمدى معلوم اولديكه شخص واحدك توبه سى بو مرتبه رحمت حقه
سبب اولديغى يرده سائر طاعت وعبادت نه مرتبه فائده ايدوب عموم ناسه
رحمتى موجبدر انكيچون معصيتدن منع ايدوب طاعت وعبادته سوق
ايتمكله مأمور اولمشوز ينه طريقنده در كه حضرت پيغمبر عليه الصلاة
والسلام بيورمشدر كه لا اله الا الله كلمه سنى البته قائلنه فائده ويروب

اوزرندن نقمت وعذابی دفع ایدر مزامکه حقی استخفاف ایلیه لر
حقی استخفاف ندر یارسول الله دیدیلر بیوردیکه حقك معاصی سنه
نظر ایلیوب انکار وتغییر ایلمیه لر برحدیثده رسول الله علیه الصلاة
والسلام بیان ایلمشدر که بنی اسرائیل معاصی یه دوشدکلرنده علماسی
انلری نهی ایلدیلر اما سوزلرین طوتمدیلر اندنصکره انلر ایله
قونوشدیلر بیله یدیلر ایچدیلر پس الله تعالی حضرتلری انلرك بعضیسنك
قلوبنی بعضیسنه طوقوندوروب داود وعیسی علیهما السلام لسانی
اوزره انلره لعنت ایلدی حضرت محمد علیه الصلاة والسلام بو کلامی
طایانوب سویلرکن همان طوغری اوتوروب اهتماممدن دیدیکه اول
الله حقیچونکه بنم نفسم ید قدرتنده در سزدخی نهی ایتدکلریکزی
نهی اکیدایله منع ایتمزسکز انلرك عذابنه مستحق اولورسز و بو
حدیث شریف دلالت ایدرکه بغض وغضب وهجر وعدم
اختلاط معصیتدن واز کچمینلره لازمدر تاکه اثم ووبالدن خلاص
میسر اوله وامر بالمعروفك فضیلتی بابنده کلان حدیثدن بری
بودرکه جمیع اعمال برك وفی سبیل الله جهادك ثوابی امر بالمعروف
ونهی عن المنکرك ثوابی یاننده بر بیبایان دریایه نسبت ایله بزاق
قلیل کبیدر بیورمشلر وفقهانك دخی کلامی بونك اوزرینه مبنیدر که
دیمشلر امر بالمعروف ونهی عن المنکر جهاددن افضلدر زیرا کشی
یقینا قتل اولنماسنی ودشمنه ظفر بولماسنی بیلنجه جهادك ترکی جائز
اما حق سوزی سویلیان واعظ قتل اولنماسنی بیلسه بنه سویلمسی
جائز وافضل شهدادن اولمش اولور نتکیم حدیث صحیحده کلمشدرکه
سید الشهداء حمزة بن عبد المطلبدر واول کیمسه درکه حاکم
ظالمه قارشو طوروب امر ونهی ایتمکله قتل اولندی و برحدیثده
* افضل الجهاد کلمة عدل عند سلطان جائر اوامیر جائر * معناسی
جهادك افضلی ظالم پادشاه ویابك قتنده حق سوزی سویلمکدر
وحضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدرکه بندن اول
اولان هر بر امتنك حواریونی واصحابی وارایمشکه پیغمبرلرینك
سنن

سنن طوتارلرایمش وامرینه ایدرلرایمش اما اندنصکره برنا خلفلر
قالورلرکه ایتمدکلرینی سویلرلر وامراولنمدقلرینی ایشلرلر اول کیمسه که
انلر ایله الیله ولسانیله وقلبیله مجاهده ایلیه اول مؤمندر اما بونلردن
بریسیله مجاهده سی اولمیانك حبهٔ خردل قدر ایمانی یوقدر الحدیث
تنبیه المغترینده اویس القرنی حضرتلرینك کلامندن نقل ایدرکه
دیمشدر حق سوزده ثابت قدم اولان کیمسه کندینه دوست قومز
وهرکیم ناسه تقوایی امر ایدوب منکردن نهی ایتدیسه انی عظیم
ذم ایله سوکرلر وعرضنی یقارلر عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه
حضرتلری دیمشدر ناسه برزمان کله که انلرك صالحی اول کیمسه
اولورکه معروفله امر منکردن نهی ایتمیه پس خلق دیه لرکه
بز بو آدمدن ایو کیمسه کورمدك وحذیفه رضی الله تعالی عنه بردفعه
عمر فاروق رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه کلوب محزون بولیجق
سؤال ایدرکه سببی ندر حضرت عمر ایتمش قورقوم بودرکه بندن
برمنکر صادر اولوب سز بکا تعظیما نهی ایتمیه سکز حذیفه ایتدی
یاامیر المؤمنین اکر بز طریق حقدن سنی چیقمش کورسك اندن نهی
ایدردك اکر سوز طوتمز ایسك قلج ایله بوینك اوردق حضرت عمر
بو کلامدن غایتده مسرور اولوب ایتدی الحمد لله که بنم اصحابم واردر
اکری کنسم طوغرولدیرلر وحذیفة بن یمان رضی عنه دیمشدرکه ناسه
یقینده برزمان کله که امر ونهی ایدن مؤمنله اوتورمقدن برحمار جیفه سی
ایله اوتورمق کندیلرینه زیاده سوکلیدر علی بن ابی طالب کرم الله
وجهه دیمشدر یقینده ناسه برزمان کله که منکری منکر اولان عشر
ناسدن آز اولور اندنصکره اول عشرده کیدوب هیچ بر کیمسه منکری
انکار ایتمسه کرکدر (آفات لسانك یکرمی سکزنجیسی عنفله کلامدر بیان آفات عنفله کلام
وکلامك عنفله سویلیوب هتك عرض ایلمك باخصوص آشکاره جه
محل ومستحق اولمیان کیمسه لره غایت خطادر اما محل اولانلرکه کفره
واهل بدعت وظلمه در رفق ولینله نهی عن المنکر فائده ایتمزایسه عنفله
تأدیب وتعزیر واقامت حدود رعایت اولنمق لازمدر الله تعالی کفار

حقنده * واغلظ عليهم * بيوروبرنلره كلامله وفعلله غلظت ايلمكله
مأمور اولمشز زانى وزانيه حقنده * ولاتأخذكم بهما رأفة فى دين الله *
بيورلمشدر پس بومقوله فسقه وفجره يه دين حقنده مرحمت ورأفت
اولنميوب اوزرلرينه دوشن احكام شرعيه يى اجرا ايتمكله مأمورلرز
امابومقوله فسقه وظلمه نك ماعداسنه طتلوسوز وكولر يوزايله معامله
ايتمك مستحبدرنتكيم رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمشدر
* اطعام طعام وافشاء سلام وحسن كلام موجب جنتدر وجنتك
كمال لطافتندن طشره سندن درونى ودرونندن طشره سى كورينور
برقصر شفاف واردركه كيجه لرده خلق اويور ايكن بيدار اولوب
وكلام طيب ايله تكلم ايدوب واطعام طعام ايدنلرايچون حاضر لنمشدر
وبرمسلمه كولر يوزايله سلام ويرمكده صدقه ثوابى واردر * ديو
بيورمشلردر وصراط سويده ديمشدر قوت غضبيه نك رذالتندن برى
عبوس الوجه اولوب اظهار كراهت وقلت تبسم ايتمكدر وحضرت
حبيب الله عليه الصلاة والسلام هر باركه برمغموم ومحزونى كورسه
تاغمن كيده رنجيه دك لطيفه ايدردى وديردى * ان الله يبغض المعبس
فى وجوه اخوانه * يعنى اخوانى يوزينه عبوس الوجه اولانه الله تعالى
حضرتلرى بغض ايدر وبرحكيمه سؤال ايتديلركه معيشت جهتندن
نك دست ودوستلرى قليل كيمدر جواب ايتمش كه ناس ايله عبوس الوجه
چقنوب انلره نادانلق كوسترن كيمسه در (روايت اولنوركه حضرت
يحيى ايله حضرت عيسى صلوات الله على نبينا وعليهما السلام
بربرلرينه ملاقى اولوب حضرت عيسى عليه الصلاة والسلام كولر يوز
كوستردكنده حضرت يحيى عليه الصلاة والسلام ايتدى بن سنى قتى
شادمان كوردم كوياكه قهرخدادن امين سن حضرت عيسى ايتدى
بنده سنى قتى عبوس الوجه كوردم كوياكه رحمت حقدن نا اميدسن
حضرت عيسى ديديكه بوخصوصده وحى نازل اولمدقجه بن حالمدن
چقمم پس الله تعالى حضرتلرى ايكيسنه دخى وحى ايلديكه سزدن بكا
الك سوكلى كزكولر يوزلوكزدر ديو بيوردیلر واسماء حسنى شارحى

بهاء الدين زاده القابض ال[illegible]ط اسملرى تحقيقنده ديمشدركه
حضرت عيسى عليه السلام باسط اسمنه مظهر وحضرت يحيى
عليه السلام قابض اسمنه مظهر دوشديكندن برى فرح وشادلقده
واخرترح وحزنده ايمشلرنتكيم شتاء سرد وشب تاريك مظهر اسم قابض
وآثار ربيع وصيف ونورانى ايام مظهر اسم باسطدر ديو بيان ايلمشلر
پس بوتوجيهله حضرت يحيى نك عبوس اولماسنه شين كلمز بوخصلت
جبلى وطبيعى اولديغندن اوتورى (وآفات لسانك بكرمى طقوزنجيسى
عيوب ناسدن سؤال وتفتيشدر وعورات مسلمينى تتبع در الله تعالى
حضرتلرى * ولاتجسسوا * قوليله نهى ايلمشدر واسلام انجق لسانلرنده
اولوب قلبلرنده ايمان اثرى اولمين كيمسه لره خطابا حضرت پيغمبر
عليه الصلاة والسلام بيورمشدر ناسى غيبت وعيبلرينى تتبع ايدوب
ارامك زيرا قرنداشنك عيبنى تتبع ايدن كيمسه نك عيبنى الله تعالى تتبع
ايدر والله تعالى تتبع ايتديكى كيمسه نك عيبى ظهوره كلوب رسواى اولور
اكراوى بوجاغنده دخى كيزلنمش ايسه وشيخ شعراوى ديمشدركه
شيخم سيد على خواص ديردى الله تعالى حضرتلرى داود عليه السلامه
وحى ايتديكه ياداود بنى اسرائيلك عيبنه مطلع اولماقدن حجاب ايله
زيرا تحقيقا قوللرمك عصيانى حالنده بن كوكلمده اوليوب بنى مشاهده
ايدوب اوتانمق ايچون كندمله قوللمك قلبى ماييننه حائل اولورم تااول
معصيتدن فارغ اولنجه وكسرى يه ديمشلركه كندى اعيان واركانكى
تجربه ايتمز ميسن ديمشكه اكر تجربه ايدرسك جمله من اهل عيوب
چيقارز وشيخ افضل الدين ديمشدركه اكر بزبر جهتله ايولردن ايسك
نيجه جهتلرايله اشراردن ايز وسيد على خواص علما نك ومشايخك
الاو پدرمسنى مكروه كوروب ديردى الاو پدرمك اهل دنيانك ارباب
مناصبنه مخصوصدر يوخسه بوايكى صنف كنديلرينى فقرادن
طوتوب كزلى عيبلرينى على الدوام مشاهده ايدوب كنديلرينى تعظيم
اولنمغه رواكورميه لر (آفات لساندن اوتوزنجيسى جاهلك عالم قتنده
كلامه باشلامسيدر وشاكردك استاد قتنده ويا خود كندندن اعلم

بيان آفات تفتيش عيوب ناس

بيان آفت تكلم الجاهل عند العالم

وافضل قتنده کلامه بدأ ایتمسیدر خزینه ده مذکوردر که عالمك جاهل اوزرینه واستادك شاکرد اوزرینه حقی برابردر که حقوقك جمله سندن عالمدن واستاددن اول کلامه بدأ ایتمك ومکاننه اوتورمق غائبده دخی ایسه لر وکلامنی رد ایتمك ویوریمه ده تقدم ایلمك حقلرندندر وتعلیم المتعلمده دیمشدر معلمك تو قیرندندراوکنجه کیتمك ویرینه اوتورمامق وقتنده کلامه باشلامق الا اذنیله وملالتی قتنده برشیء سوءال ایتمك بلکه وقت کوزلمك کرك ودق باب ایتمیوب چقماسنه دك صبر ایلمك کرك نتیجهٔ کلام رضاسنی طلب ایلمك سخطندن اجتناب ایلمك کرك ومعصیت اولمین یرده امرینه امتثال ایتمك کرك فتاواده یازمشدر که عالمه کندی فوقنده اولان عالمه نماز وقتی کلدی یاخود قالقك قیلالم دیمك مکروهدر وترك ادب وتوقیردر مکر که وقت چقمق اوزرینه اوله اول وقت سویلمك ترك ادب دکلدر زیرا شاکرد استادینی ویا عبد افندیسنی معصیتده کورسه اندن نهی ایتمك واردر زیرا حق الله حق عبد اوزرینه بومحلده ترجیح اولنور انکیچونکه منهی اولان شی جمیع زمانده منهیدر اما مأمور اولان شی هرزمانده اجرا اولنور دکلدر شیخ شعراوی رحمه الله ناسه خطابا دیمشدر که اکرقولمده وفعلمده شریعته مخالف برشیء فهم ایدرسکز سزه واجب اولان نصیحت بوزندن بزه اعلامدر واکرفهمکز صحیح اواورسه بن فعلمدن دونرم وسز مثاب اواورسز واکرفهمکز خطا ایسه خطاکزی بیان ایدوب استفاده ایدرسز و بن مثاب اولورم زیرا صحابه وتابعین وائمهٔ مجتهدین هب بری برینه نصیحت ایده کلمشلردر آشکاره ده وکزلیده اعلادن ادنایه وادنادن اعلایه پند ونصیحت واقع اواوب متألم اولمامشلردر حتی حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بردفعه خدای متعال حضرتلرینك رحمت بی پایانی ایله امتنی تبشیر ایلمك مراد ایتدکده ابوالدردایی کوندروب اصحابه ندا ایلمسنی بیورمش ایکن حضرت عمر رضی الله عنه ابوالدردایی قارشولیوب صدرینه شومرتبه ال ارقه سن اوردیکه ابوالدردایی کیروسنه یره دوشیروب اوتورتدی وحضرت

پیغمبر علیه الصلاة والسلامه کلوب یارسول الله * لا تفعل دعهم یعملوا ولا یتکلوا * دیو پند ایتدی یعنی یارسول الله امتکی او مرتبه تبشیر ایتمه واز کچ عمل ایلسونلر رحمت خدایه واتدیکك مژدیه طایانمسونلر دیدی حضرت محمد علیه الصلاة والسلام دخی عمر الفاروقك نصیحتیله عامل اولدی و بوندن غیری انبیا صلوات الله علیهم اجمعین رعیه وخداملرندن نصیحتی قبول ایدرلردی نتکیم حضرت موسی علیه السلام خادمی یوشعدن مشاوره استدی وسلیمان بن داود علیهما السلام نملهدن نصیحت استدی وحضرت یوسف باباسی یعقوب علیهما السلام مکتوبنده نصیحت ایدوب دیمشدر فاصبر کما صبروا فاظفر کما ظفروا یعنی ابا واجدادك صبر ایتدیکی کبی سن دخی صبر ایله انلرك مرادلرینه ظفر بولدقلری کبی سن دخی بوله سن دیدی حضرت یعقوب دخی انك نصیحتیله عامل اولدی کذلك خلفاء راشدین دخی زمانه سی علماسندن نصیحت استدیلر وقبول ایتدیلر بونلرك ناموسی خلافتی اولوب وریاضت نفسلری یوغیکن دخی یاشمدیکی ریاضت وسلوك دعواسن ایدن متصوفه عجبدر که نصیحتدن مکدر اولورلر وحال وقال مرتبهٔ کمال دعواسن ایدوب شیخك مقامنی آسمانه ومریدك مقامنی خاکله یکسان طوتارلر وشیخك حالنی کندی حالنه قیاس ایتمك حلال دکلدر دیو مریدلر طرفندن نصیحت بابنی کلیا سد ایتمشلردر وشیخ افضل الدین دیمشدر که بوطائفه دن بعض تشیخ ایدن کیمسه ایله بولشوب نصیحت ایلدم المزده اولوب اوزریمه مریدلرینی حواله ایلدی کوجله بابوج ضربندن اللرندن خلاص اولدم وحدیث شریفده دخی کلمشدر * لا تقوم الساعة حتی تجلس الشیاطین علی المنابر یعظون الناس * یعنی قیامت قوپمازمادامکه شیاطین صفت کیمسه لر منبرلره چقوب ناسه وعظ ایدر اولیه لر ایمدی ناسه وعظ ایدن کیمسه نفسنی امتحان ایلسون سلف صالحین طریقی اوزره می کیتمشدر یوخسه نفس وشیطان حیله لرینه الدانوب کندینه کمال اثبات ایدوب نصیحته عدم احتیاجی واردر سفیان ثوری رحمه الله مجتهدیندن ایکن دیرایدی اصحاب واحبابم

بكا نصيحت ايليوب و بنم افعالمه او يغالرتني برا بن برآدممكه كندي امورمى
حفظ ايتمشم ومالك بن دينار ديردي بركيمسه كه مرائى كورمك استرسه
بني كورسون حتى بركره برخاتون اكا بره مرائى ديدى مالك نفسنه خطاب
ايدوب ايتدى اشته سنك نامك نه اولديغني كه اني اهل بصره ضايع
ايدوب برخاتون بيلدى و بولدى (آفات لسانك اوتوز برنجيسى اذان
واقامت قتنده اجابت ايتمكسزين سوزسويلمكدر علماء كرام ديمشلردركه
حين اذان واقامتده جميع اعمال يددن ولساندن ورجلدن قطع اولنه
حتى تلاوت قرآن دخي اكرمسجدك غيرنده ايسه قطع اولنه وسلام
ويرلمز اما ردنده علما اختلاف ايلديلر باقنده بياني كلور ان شاء الله تعالى
واجابته مشغول اولمق كرك و بو اجابت واجب ومستحب اولما سنده
علما اختلاف ايلديلر اظهر اولان بودركه لسانله اجابت اذانده مستحبدر
اياغله واروب اجابت ايتمك واجبدر اقامتده مستحبدر عند الاذان
سوزسويلمك مكروه اولديغي دليليله (آفات لسانك اوتوز ايكنجيسى
نماز ايچنده سوز سويلمكدر قرآندن واذكار مأثوره دن غيرى هرنه
سويلرسه نمازى افساد ايدر حتى ايكى حرفدن مركب اولسه اخ اخ كبى
نمازى بوزر واكر برآدم نماز قيلان و ياقرآني جهر يله قراءت ايدن
كيمسه يه سلام ويرسه امام اعظم قتنده قلبيله رد ايليه امام محمد قتنده
لسانني قراءته مشغول ايتديكى كبى كوكلنى دخي اندن آيرميه وسلامى
رد ايتميه امام ابى يوسف قتنده فراغتندنصكره سلامنى اله ديو تاتار
خانيه دن منقولدر (وشيخ شعراوى منن نام كتابنده تنبيه ايدوب ديمشدر
صاقين نماز قيلان كيمسه يه ايريشوب واوينايوب لطيفه ايديجى اولمه
واولادكى دخي بو ايشدن منع ايله زيرا مناجات بارى يه طورن كيمسه ايله
استهزا اولمز احتمالدركه على التعجيل عقوبتى دنياده دخي ظهور ايليه
تنكيم ملك منصور ابن سلطان شعبان خلافتى زماننده يدى يوز يتمش
ايكى تاريخنده حلب ناحيه سندن مصره براولاق محضر كتوردي كه
برامام جماعتله جامعده نماز قيلاركن برشخص كلوب امامه ايريشوب
نماز ايچنده ايكن اوينايوب استهزا ايتمش امام نمازين قطع ايتمش

بيان اذان واقامت قتنده سوزسويلمك آفاتى

نماز ايچنده سوزسويلمك آفاتى

سلام

سلام ويردكدنصكره كوردلر كه اول اويناوب استهزا ايدن شخصك
صورتى خنزير صورتنه تبديل اولوب برمبشه يه فرار ايلش وناس
بو خصوصده تعجب ايليوب سجلاته قيد ايلمشلردر ديو بيان اولنمش
ايمدى اجتناب لازمدر (آفات لسانك اوتوز اوچنجيسى خطبه حالنده
كلامدر كرك تسبيح اولسون و يا تصليه و يا امر بالمعروف و بوكا
بكزر بريسى جائز دكلدر حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم
بيورمشدر جمعه كوننده خطيب خطبه يي اوقوركن يارانكه
سكوت ايله ديسك تحقيق لغو ايتمش اولورسن كذلك برحديثنده بويله
كيمسه نك حقنده * فهو كمثل الحمار يحمل اسفارا * ديو بيورمشدر
يعنى حمارك كوتورديكى كتاب يوكندن انتفاعى اولمديغى كبى خطبه
وقتنده سوزسويليانك دخي خطبه دن ثوابى يوقدر (قاضيخانده امام ابى
يوسفدن نقل ايدر كه امام طحاوينك قوليدر امام خطبه ده * يا ايها
الذين آمنوا صلوا عليه * ديدكده ايشيدن كندي كوكلنده صلوات
كتوره امابزم مشايخمز ديمشلردر كه خطبه دكلمك فرضدر صلوات
ايسه سنتدر وخطبه دنصكره كتورمسى قابلدر ايمدى نه لسانله ونه
قلبله صلوات كتورميوب خطبه يي دكلمك وسكوت ايتمك لازمدر كذلك
خطبه اوقنور ايكن برآدم سلام ويرسه ياخود اقصرسه سلام آلميه
والحمد لله ديميه فتوى دخي بونك اوزرينه در اكرچه امام ابى يوسف
قتنده قلبله سلام آلمق والله تعالى يه حمد ايتمك واردر وخانيه نام كتابده
ديمشدركه خطبه وقتنده برآدمه سلام ويرمك كرك واقصرن آدمه
يرحمك الله ديمك كرك ايمدى بو ايكيسى فرض كفايه دن ايكن ترك
ايتمك لازم اولديغي يرده يا مؤذنلرك نغمات وترنماتله محفللرده تصليه
وترضيه وآمين ديدكلرى و پادشاه اكلدقده دعا ايتدكلرى نيجه سنه
ترك اولنمق لازم اولميه حتى امام بركوى ديركه منعنه قادر اولان آدملره
منع ايلمسى واجبدر زيرا بيانى كچديكه ذكر اللهله ودعا ايله تغنى ايتمك
حرام قطعى قبيلندندر اوقيان ودكليان آثم اولور باخصوص خطبه
وقتنده تسبيح وصلواتدن سكوت ايتمك ونمازى ترك ايتمك واجب ايكن

خطبه حالنده سوز سويلمك آفاتى

ندن دوشدیکه تغنی مقوله سی جائزدر انجق بربدعتدرکه قرارداده
اولمشدر بویله اوله کلمش دیوصاغنی صولنـدن فرق ایده مز مقلدلر
بو بدعتی بیونلرینه قلاده ایلمشلردرکه یره دوشمدکجه اندن خلاص
اولمازلر(آفات لسانك اوتوز دردنجیسی صباح آغاردقدنصکره نمازه دك
ویاکونش طوغمه سنه دك دنیـا کلامنی سویلمکدر بودخی مکروهدر
انسان علی السحر دنیا کلامیله قلبنی مشغول ایتسه قسوت قلب کتوررر
دیمشلردر(آفات لسانندن اوتوز بشنجیسی قدم کاهده قضاء حاجت
قتنده کلامدر بودخی مکروهدر(خانیه نام کتابده دیمشدر قدم کاهده
تبول وتغوط اوزره اولان کیمسه یه لایق دکلدرکه سلام ویره لر واکر
سلام ویرلسه امام اعظـم دیمشدرکه قلبیله اله لسانیله آلمیه وامام
ابی یوسف دیمشدرکـه اصلا آلمیه فراغندنصکره بله وامام محمد
دیمشدرکه قضاء حاجتدنصکره اله (آفات لسانندن اوتوز التنجیسی
جماع حالنـده سوزسویلمکـدر بودخی مکروهدر و بومذکور یرلرده
کولمك دخی مکروهدر(آفات لسـانندن اوتوز یدنجیسی مسلمه بد دعا
ایتمکدر خصوصا ایمانسز کتمسیله دعا ایتمك بعض علما قتنده بو یوزدن
مطلق کفردر دیمشلر اما اکثری قتنده مادامکه کفری مستحسن کورمیه
کافر اولمز اما ایمانسز کتمه نك غیریله بد دعا ایلسه ظالم اولمیانه جائز
دکلدر اما اکر ظالم ایسه ظلمی مقداری جائزدر زیاده تجاوز ایتمك کرك
ایمدی اولی اولان ظالمه دخی بددعا ایلمیوب حالی اوزره قومقدر هر کس
ایتدیکین بولور(آفات لساندن اوتوز سکزنجیسی کافره وظالمه بقا ایله
وحصول مراد ایله دعا ایتمکدر کافره ایمان ویانفع مسلمین وظالمه عدل
وصلاح شرطیـله نیت ایتمکسزین جائز دکلدر زیرا کفر ومعصیته
رضا اکلانور انجق ظالمه توبه وصلاحله ودفع ظلمله دعا ایلمك کرك
(آفات لسانك اوتوز طقوزنجیسی جهرا قراءت قرآن قتنده کلامدر
حالبوکه ظاهر مذهبده سکوت واجبدر الله تعالی* واذاقرئ القرآن
فاستمعواله وانصتوا * بیورمشدر یعنی قرآن عظیم قراءت اولندقده
دکلیك وسکوت ایلیك پس اعتبار عموم لفظه در خصوص سببه دکلدر

تتکیم بوقاعده فن اصولده مشهودر لکن دیمشـدرکه خلق کندی
عمللرینه مشغول ایکن برکیمسه قراءت قرآن ایلسه وبال اوقیانه در
اما قراءتدنصکره برآدم عمله باشلیوب دکلمسی ویاسکوتی ممکن اولمسه
وبال عامللکدر اوقیانك دکل وتاتارخانیه ده دیمشدر جهرله قرآن
اوقوندقده سلام ویرمك مکروهدر وعلم مذاکره سنده دخی نه دکلیانه
ونه مذاکره ایدنه سلام ویرمیه واکر سلام ویررایسه آثم اولور اذان
واقامت قتنده دخی بویله در اما بویله یرلرده سلام آلمده علما اختلاف
بیان آفات کلام فی المسجد
ایلمشلردر مختار اولان بودرکه خطبه نك غیریده ردی واجبدر(آفات
لسانك قرقنجیسی بلاعذر مسجد ده کلام ایتمکدر بودخی مکروهدر
بونك حقنده رسول الله علیـه الصلاة والسلام* آخر زمانده برقوم
کله که سوزلری مسجدلری ایچنده اوله الله تعـالی انلردن مستغنیدر*
بیورمشدر اعتکاف صاحبندن غیری کیمسه نك بیع وشراسی بوقبیلدندر
وضایع اولان شئ ایچون انده چاغرمق کذلك مکروهدر و برحدیث
شریفده دخی* برکیمسه برآدمی اشتسه که مسجدده یتك ایچون چاغرر
اکادیمك کرك تکری تعالی بولدرمسون* زیرا مسجد بونك ایچون بنا
بیان آفت یرامزلقب قویان
اولنمامشدر(آفات لسانك قرق برنجیسی یرامز لقب قومقدر وانکلـه
چاغرمقـدر تعریف ضرورتی یوغیکن زیرا الله تعالی* ولا تنابزوا
بالالقاب* دیو لقب وضع ایتمکدن نهی ایلمشـدر ویرامزی اولدرکه
ایچنده ذم ایتمك معناسی بولنه اما لقب حسن جائزدرکه انك معناسنده
بیان آفات یلانیره یمین ایتمك
مدح بولنه(آفات لسانك قرق ایکنجیسی یلان یره یمین ایتمکدر اکا یمین
غموس دیرلر صاحبی کناهه طالدیغیچون واکادلیل سرور کائنات علیه
افضل الصلوات* کناه کبائر الله تعالی یه شرك کتورمك ووالدینـه
عاصی اولمق ویمین غموسدر* وابن مسعود رضی الله عنه دیمشدرکه
بز یمین غموسی کفارتی اولمیان کناهلردن عد ایدردك ورسول الله علیه
الصلاة والسلام برحدیث شریفنده دخی* برکیمسه که یمینله برمسلمك
حقنی کسسه تحقیق اوزرینـه ناری واجب ایدوب جنتی حرام ایتمش
اولور حتی کسدیکی حق مسواکدن بر بداق دخی اولور ایسـه* آفات

بيان الله تعالينك غيريله يمين ايتمك آفتى

لسانك قرق اوچنجيسى الله تعالى حضر[تلرينك] غيريله يميندر بو دخى
ايكى قسمدر برقسمى معلقدر كه شرط اوزرينه مبنيدر اكر معلق اولان
كفرك غيرى اولسه طلاق وعتاق كبى مثلا شو ايشى اشلر ايسم كوله م
ازاد اولسون ديسه بعضيلر قتنده بو يمين مكروهدر اما اكثرى علما قتنده
مكروه دكلدر اما شرط ايتديكى كفر حرامدر مثلا شو ايشى اشلر ايسم
كافر اولەيم ديسه ياخود ايشلدم يسم ديسه پس اكر يميننده صادق ايسه
كافر اولماز واكر كاذب ايسه اكبر كبائردندر و بعض علما قتنده مطلق
كافر اولور ديديلر واحاديث شريفه نك دخى دلالتى بودر كه كفر اولان
شيئه يمينى تعليق ايلسه كافر اولور امام اعظم مذهبنده كافر اولمسيله اند
ايچن كيمسه اكر نيتى يمين اوليوب حقيقتده كافر اولمق نيتى ايسه كافر اولور
كرك ماضى يه قيد اينسون كرك استقباله مثلا برآدم ديسه كه كافر اولايم
فلان شيئى ايتديسم ويا ايدر ايسم پس مرادى بو يميننده كافر اولمق
ايسه وديديكى كذب ايسه كافر اولور زيرا كفره رضا بولنمش اولور
ايكنجى قسمى حرف قسم ايله اولان يميندر كه الله تعالى نك غيريله يمين
ايتديكى صورتده در و بو قسم يمين كبيره اولوب كفر خوفى واردر زيرا
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم * بنم قتمده الله تعالينك غيريله
طوغرى يمين ايتمكدن اللهله يلان يره يمين ايتمك دخى مقبول ومحبوبدر
بيوردى * برحديث شريفنده دخى بركيمسه كه الله تعالينك غيريله يمين
ايدسه تحقيق كافر اولور ويا مشرك اولور كذلك الله تعالى حضرتلرى
سزى بابالريكز ايله اند ايچمكدن نهى ايلمشدر يمين ايدن اللهله يمين
ايدسون ياسكوت ايتسون ديو بيورمشلردر ايمدى معلوم اولديكه نه قرآن
عظيم ايله ونه كعبه ونه پيغمبر ايله ونه كوك ونه ير ايله ونه كونش ونه آتش ايله
بونلرك بر يسيله يمين ايتمك جائز دكلدر كفر وشرك خوفى واردر انجق
والله بالله تالله ديمكدن غيرى يمينلردن احتراز واجبدر (آفات لسانك

بيان آفت كثرت يمين

قرق در دنجيسى كثرت يميندر اكر كرچك ايسه دخى الله تعالى نهى ايلمشدر
چوق چوق يمين ايدنه اويمقدن وكندى اسم جلالنى يمينلرينه نشان كاه
ايتمكدن حتى صحابهٔ كزيندن جبير بن مطعم يمين صادق ايتمكدن قاچنوب

كنديله بر كيمسه يلان يره د[عو]ى ايتديكنده اون بيك درهم كوش
ويرمشدر وديمشدر رب كعبه حقيچون يمين ايتسم يميننده صادق اولوردم
انجق يمين ايتميم ديو بو اون بيك درهم كوشى مقابله سنده فدا ايتدم
واشعث بن قيس رضى الله عنه ديمشدر كه بردفعه يمينى يتمش بيك
اقچه يه صاتون الشم معلوم اوله كه صادقا يمين بلا خلاف جائزدر زيرا
پيغمبريمزدن وصحابه وتابعيندن رضى الله عنهم صادر اولمشدر انجق
مكروه اولان اكثاريدر كه مقتضيسى يوغيكن يمين ايليه وسلفدن
اول كيمسه لر كه يمين صادقدن ابا ايلدى يا تهمتدن صاقنديلر و يا تكثير
يميندن ويا امر يمينى تعظيم ايتمكدن ناشيدر تا كه آلشوب يمين غموس كه
يلان يره يمين ايله آلوده اولمسونلر ايچون كنديلرى اجتناب ايدرلر ايمش

بيان آفات بكلك وقاضيلق استمك

(آفات لسانك قرق بشنجيسى بكلك وقاضيلق استمكدر بو ايسه حلال
دكلدر مال ديلمك واستمك حلال اولمديغى كبى صحابهٔ كزيندن
عبدالرحمن بن سمره رضى الله عنهه رسول الله عليه الصلاة والسلام
بيورمشدر كه * ياعبدالرحمن بكلكه طالب اولمه اكر استمدين ويررلرسه
طرف حقدن معاونت اولنورسك واكر استيوب ويررلر ايسه طرف
حقدن معين وظهيرسز قالورسك * كذلك قضا حقنده بيورمشدر كه
بركيمسه قضايه طالب اولوب شفاعتجيلر ايله آلسه اكا حق طرفندن
عنايت كلمز اما اول كيمسه يه كه كرهله قضا ويرسه لر الله تعالى حضرتلرى
برملك كوندروب انى طريق شريعته طوغرلدر بو اجلدن بعض علما
ديديلر كه اختيار يله دخى قضايى قبول ايتمك جائز دكلدر اما قول مختار
بودر كه اكر بلا طلب ولا شفاعة ويررلر ايسه قبول ايتمك رخصتدر
اما تركى عزيمتدر كه شريعتك قوى جانبيله عمل ايتمكه ديرلر بكلكى دخى
قبول ايتمك بو منوال اوزره در و بونك سببى بودر كه بونلر برثقيل
وامر عسير منصبلردر آزدن آز كيمسه انلرك حقوقنى عدالتله رعايت
ايده بلور بو اجلدن امام اعظم قضايى قبول ايتميوب سبب امتناعندن
حبس وضرب اولنوب حبس خانه ده وفات ايتمشدر رحمه الله رحمة
واسعة اما زمانه ملازملرى بونك خلافنجه ذاهب اولمشلردر نتكيم

كمال پاشا زاده مرحوم ديمشدر بيت [illegible] بو حنيفه قضا نكرد و بمرد *
* تو بميرى اكر قضا نكنى * ديمكدركه ابو حنيفه اولدى كيندى
قاضيلق ايلمدى سن هيچ بيچاره اولورسن اكر قاضيلق ايلمزسك
باخصوص سرور كائنات عليه افضل الصلوات بيورمشدركه
* من جعل قاضيا بين الناس فقد ذبح بغير سكين * معناسى بركمسه كه
ناس بيننده قاضى قيلنسه تحقيق بچاقسز بوغازلنمش اولور درر وغررده
يازلمشدركه برقاضى بو حديثى انكار ايدوب صحيح دكلدر ديو مصر اولور
پس اول كون بربركندينى تراش ايدوب صقالى التندن اوستره ايله
قيل آلوركن قاضى اقسرمش معجزۀ رسول كبريا ئله اوستره بوغازين
چالوب ساعتيله ميتا دوشمشدر وذكرى عالميانه عبرت نما قالمشدر وحضرت
عايشه رضى الله عنها روايتنده سرور كائنات عليه افضل الصلوات
بيورمشدر يوم قيامتده قاضئ عادله برساعت كله كه تمنى ايدوب ديه كه
نوليدى ايكى كمسه ما بيننده جدا برخرما ايچون قاضيلق ايتمش اولايدم
و بكلك آفت عظيم اولديغندن خبر ويروب سرور كائنات عليه افضل
الصلوات بيورمشدركه بكلكك اولى ملامت اوسطى ندامت اخرى
عذابدر مكركه عدالت ايتمش اوله اما اقرباسيله نته سنه عدالت اوزره
اوله و برحديثنده بيورلمشدركه بركمسه اون آدمه دخى والى اولسه
يوم قيامتده اللرى بويننه باغلى كتورلسه كرك وانى عدالتدن غيرى
شئ چوزمز نتيجۀ كلام قاضيلق و بكلك قبول ايتمك عزيمتدر اما
غيرى كمسه طالب بولنمايوب بركمسه اوزرينه قرار ويرلسه الحق جائزدر
تنكيم حديث شريفده بيان اولنديكه حق طرفندن ملك اعانت ايدر
شقايق نعمانيه ده يازمشدركه قضادن برى هفته ده بر حضرت پيغمبر
عليه الصلاة والسلامى رؤياسنده كورمش انى فكر ايدركه قاضيلغم
حالنده هر هفته پيغمبر عليه الصلاة والسلامى كورمك ميسر اولديغى
يرده قاضيلق آفتى باشمده اولسه زياده تقرب كسب ايدردم ديو
قاضيلغى براغور ما بينى برقاچ هفته كچر حضرت پيغمبر عليه الصلاة
والسلامى اصلا رؤياسنده كورمز بركيجه كورديكنده سؤال ايدوب

ديركه

ديركه يا رسول الله بن قضايى ترك [illegible]دمكه حضور عزتكه تقرب ايچون
نه عجبدركه ديدار شريفكزى عزيز ايتديكز حضرت رسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم بيورديكه سن قضا مسندنده ايكن بكا زياده مقرب
ايدك زيرا مسلمينك حق وعدل اوزره خدمتلرين كوروب شريعت
مقتضاسنجه احقاق حق ايدردك ديو جواب آلدقده قاضئ مذكور
تكرار قضايه كيروب رسول اكرم ونبى محترم صلى الله تعالى عليه وسلمه
تقرب كسب ايلمشدر وفقها دخى افضل عبادتندر ديو وصف ايلمشلر
ولكن محل خطردر حتى عبد الله بن عمر حضرتلرينه پدر بزركوارلرى
وفاتندنصكره قضا تكليف ايدرلر قبول ايتمز ديلركه يا پدريكز قبول
ايتمش ايدى وسزكده عملكز كمالده در ياسبب امتناعكز ندر جوابنده
ديمشكه بنم پدرم حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك
حال صحتنده قاضى اولمش ايدى وهر برمشكلى ظاهر اولدقده حضرت
پيغمبر عليه الصلاة والسلامه سؤال ايدردى حضرت رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم دخى مشكلنى حضرت جبرائيل عليه السلامه
اولدخى بالذات بارى تعالى حضرتلرندن استفسار ايدردى اما شمدى
وحى نازل اولمز قضا ايتمك مشكلدر ديو قبول ايتممشدر مقالات
فناريده بويله مذكوردر شيخ شعراوى رحمه الله تنبيه المغتريننده محمد
ابن واسع نام عزيزدن نقلا ديمشدر يوم قيامتده حسابه دعوت اولناجق
ابتدا قاضيلردر اما آزدن آز نجات بولسه كركدر انلره مساعده ايدن
معين وظهيرلره دخى اول شدت حسابدن حاصلدر حتى شاهد اولنلره
دخى خوف خطر و بو شدت حساب واردر تنكيم شيخ مذكور منن نام
كتابنده ذكر ايدركه الله تعالى حضرتلرى موسى عليه الصلاة والسلامه
وحى ايلمشدركه يا موسى مادامكه قولاغك برشيئى محكم اشيدوب حفظ
ايتميه وعقلك انى ضبط ايتميه وقلبك دخى صحتنى اعتقاد ايتميه سن
اكا شاهد اولمه زيرا يوم قيامتده اهل شهادتى شاهد اولدقلرى شيده
طورغوروب سؤال عنفله ايتسه كرك ودخى شيخ مذكور رحمه الله
ديمشدركه قاضيلره كاهى خاتون جمله كلوب نفسى ارزوسنه دوشوب

خاتونك حكمنى تأخير ايدر تا كنديـ[illegible]ـام اولنجه تتكيم بونك كبى قضيه
حضرت داود عليه السلام عصرنده واقع اولمشدركه برحسن وجمال
صاحبى خاتون برقاضى نك حضورنده برآدمدن حق طلب ايتدى
قاضى خاتونه نظرايدنجه آشفته سى اولوب ايتدى بكا رام اولمق شرطيله
حقكى حكم ايده يم خاتون صالحه اولمغله ابا ايدوب ويوده يه واردى
اولدخى كورنجه قاضيدن بترخسته سى اولوب مساعده اولمسنى طالب
اولدى اندن دخى ابا ايدوب شاهدلرينه واردى كه انلرايله والئ ولايت
اولان بكه كيده لر انلر دخى افتاده سى اولديلر ناچار واروب بكه شكايت
ايلدى بك دخى ديوانه سى اولدى جمله سندن ابا ايتمكله قاضى و ويوده
وشاهدلر و بك جمع اولوب پاكيزه خاتونك قتلنه حيله ايتديلركه تاكه
قلبلرى اكا تعلقدن آسوده اولسون پس مابينلرنده سويلشديلر اگر
برآدمله زنا ايتدى ديو شهادت ايلسك بربى كناه آدمى دخى قتل ايتمك
لازم كلور بوايسه مصيبت عظيمه اولور غرض ايسه همان اول خاتونى
يوغ ايتمكدر پس اتفاقلرى شو اولديكه بوخاتون بركلبله زنا ايتمش ديو
شهادت ايده لر پس بودرت بش كيمسه جمع اولوب داود عليه السلامه
كيتديلر وديديلركه اشبو فلان قريه ده برفاحشه عورت واردركه
براركك كلبى كوچكدن تربيه ايدوب كندوسن اشمغه تعليم ايتمش
ديو اوزرينه فاحشه ايله شهادت ايلديلر حضرت داود عليه السلام
امرايدر خاتونى رجم ايده لر بو وقعه بويله اولدقده حكمت خدا ايله
برقاچ ايلمدنصكره اهل شهرك صبيانى جمع اولوب بريرده اويناررمش
وحضرت داود عليه السلام انلره ناظر برمكان عاليده اوتوررمش
پس عينيله بو وقعه مثالى برواقعه ظهوره كلوركه مذكور اوغلنجقلردن
كمى قاضى وكمى ويوده وكمى بك اولوب حضرت سليمانى پادشاه ايتمشلر
پس صبيانددن بردلبر نوجوان سرو روان كبى ايلرو كلوب قاضى اولان
صبى اوكنده حق دعواسنده اولور قاضى دخى خاتونه ميل ايدن قاضى كبى
اوغلانه ميل ومحبت طرفلرين كوستروب بكا مطيع اولورسك سكا حقكى
اليويره يم نه سويلرسك دير اوغلان اندن ابا ايدوب ويوده سنه كلوب

اولدخى اوغلانه دست درازلق ايـ[illegible] اندن شاهدلرينه وارر انلر دخى
نفسلرى ارزوسنه دوشيرلر بكنه وارر اولدخى كذلك اوغلانه اولاشور
هيچ برينه رام اولمايجق جمله سى يكدل اولوب سلطان نصب ايتدكلرى
سليمان عليه السلامه وارر و بو اوغلان بركلبله يفعلندى ديو شهادت
ايدرلر حضرت سليمان فكره واروب قلبنه الهام اولنور درت شاهدى
بيله طشره قووب برر برر كتوروب سويلتدى وكلبك صفتنى
صوردى بريسى سياه در ديدى وبرى صاريدر ديدى وبرى بياضدر
ديدى وبرى الاجه در ديدى پس يلان شهادت اولديغن بلوب سليمان
امرايتدى لعبله اول شاهدلره حد اوررلدى حضرت داود عليه السلام
بوقضيه يى كوروب كندى خطا اولديغنى علم ايدنديكه صوچسز
بغيرحق اول خاتونى رجم ايتـدرمش پس امر ايلدى اول خاتون
اوزرينه شهادت ايدنلرى طوتوب قتل ايلدى والله تعالى حضرتلرى
اول خاتونك حقنى اليقومدى شيخ مذكور رحمه الله ديركه ايدى
نظرايله اى قرداش حاكم وضابطه نك كبى قضيه لر دوشر پس
اللهه شكرايله كه سنى اندن حمايت ايلمشدر وباخصوص حديث صحيحده
كلمشدركه * قاض فى الجنة وقاضيان فى النار * يعنى قاضيلرك ايكى
صنفى اهل جهنم و برصنفى اهل جنتدر اهل جنت انلردركه علملرى اولوب
انكله عامل اوله لر وحق وعدل اوزره حكم ايده لر اما اهل جهنمك
برصنفى اولدركه جهلله قاضى اوله عامل دخى اولورسه ينه اهل جهنمدر
ايكنجى صنفى اولدركه علمى اوله ولكن علميله عامل اولميوب حقى باطل
و باطلى حق ايتمكله حكم ايليه باخصوص بوعصرلرده عالم وعامل
دخى اولسه حق وعدل اوزرينه ثابت قدم اولمق احتمالى بعيددر شيخ
على خواصكه طقوز يوز اللى تاريخنده كلن مشايخدندر شيخ
شعراوى نك شيخيدر ديمشدركه بوعصرده قاضيلك ووالليك اكثريا
جور وظلم اوزرينه در حتى برانسان عدالت ايتمك دخى مراد ايلسه قادر
د كلدر ناسك اكا استحقاقى اولمديغندن اوتورى و ياغيرى سببدن اوتورى
حتى برقاضى بركون شيخ مذكوره ديمشكه بن قضاء قبول ايتـدم

امر بالمعروف نهی عن المنکر ایتمك ایچون شیخ مشار الیه دیمشکه بو سکا
ابلیسك اغواسی وغروریدرز یرا سزدن اول کلن قضاة زماننده
بو منسر اولمدی حالبوکه انلرك زماننده سوز و نصیحت قبول ایدر چوق
ایدی بو عصرلرده ایسه بونك عکسیدر وسفیان ثوری رحمه الله که
ایکیوز تاریخی اجله سندندر دیمشدر که بو زمانده امام اولمه ومؤذن اولمه
وعریف یعنی ایش اری اولمه واگرسکا مال تقسیم ایتمکی ویررلرسه
تقسیم ایتمه و بو عزیز هر بارکه سنجاق صاحبی والیلری کورسه سجده یه
واروب حقنده حمد ایتمکه باشلردی الحمد لله الذی لم یجعلنی شرطیا
دیردی ویاننده موجود اولنلره دیردی حقنده حمد ایلیوك که
سزی بو آفته مبتلا ایتمشدر وعافیت وصحتکزه شکر ایلیك حالبوکه
ابن عباس رضی الله عنهما دیمشدر که بر کیمسه نك زوجه سی ومسکنی
وخادمی ومرکبی اولسه اول کیمسه ملوکدندر یعنی کندی باشنه
بکدر شکر الهیده اولوب والی وولایت اولانلره رشك ایتمك کرك زیرا
انلر خطر عظیم اوزره در مذکوردر که حضرت عمر رضی الله عنه
خلافتی زماننده ابو الدردا حضرتلرینی کوفه شهرنه والی نصب ایدوب
کوندرمش ایدی پس ابو الدردا شهره واردیغنده بیت المالدن برقاچ اقچه
خرج ایدوب برقدمگاه بنا ایلدی حضرت عمر فاروقه بو خبر واصل
اولدقده ابو الدردایه مکتوب یازدیکه صورتی بودر (من عمر الی عویمر
سلام علیك اما بعد ثکلتك امك اما کان لك حاجة غیر ان تجدد عمارة
الدنیا بعد رسول الله صلی الله علیه وسلم حکمت علیك ان لا تضع
کتابی من یدك حتی تهدمه معناسی بودرکه بو مکتوب عمردن
عویمره درکه ابو الدردانك اسمیدر سلامدنصکره اناك سنی یوغ ایدوب
ماتمك چکسون رسول الله علیه السلامدنصکره دنیانك عمارتنی تجدید
ایتمکدن غیری مصلحتك یوقیدی شویله امر ایتدمکه مکتوبمی الکدن
قومادین اول یاپدیردیغك بنایی ییقه سك دیمکدر پس ابو الدردا ساعتیله
قدمگاهی ییقدیردی (تنبیه المغترینده بو یله مذکوردر ایمدی حضرت
عمرك بو مرتبه عدالتی وار ایکن ینه وفاتندنصکره صلحادن بر کیمسه

کندنی

کندنی رؤیاسنده کوردکلرنده سؤال ایدرلر که الله تعالی سزکله
نه معامله ایتدی دیمشدر که الّی آی مقام عتابده حبس اولندم سببی
بو اولدیکه زمان خلافتمده برخاونك بقره سی کوپریدن کچرایکن خرابه
محلنده ایاغی سورچوب انجذیکندن اوتوری دیمش (صراط سویده
سببی بو اولدیغنی یازمش اما غیری کتابلرده دیمشکه براوغلاق کهنه
کپریدن کچرکن دلکدن ایاغی کچوب قرلمسی سببدن عتاب رب العزت
کلدیکه اول دیارك خراج و یا جزیه سنی آلوردك نیچون اول کپرویی
ویران قویوب یاپدرمدك دینلوب مقام عتابده طورماسنه باعث
اولمشدر عاقله بو نصیحت کافیدر وامام اعظم حضرتلری امامتدن
تحذیر ایدوب امام ابی یوسفه نصیحتنده دیمشدر که کن مؤذنا ولا تکن
اماما (شیخ شعراوی رحمه الله منن نام کتابنده دیمشدر امامته تقدم
ایتمکی کندیمه لایق کورمیوب مکروه کورردم شو خوفله که جماعتك
نمازنه بنم سببمله نقصان کلیه زیرا حدیث شریفده کلمشدر که *امام
اولان کیمسه جماعتك خیرلیسی اولمق کرك زیرا جماعتله رب العزت
ماییننده واسطه اولیجیدر ودیمشدر امامته تقدمی طالب اولان آدم
شویله تقدیر وتخمین ایلسونکه جمیعا زلات سابقه سنیکه کیزلیده
وآشکارده ایتمشدر اگر اول جماعته عرض ایدوب اول زله لرینی
مکروه کورمیوب انشراح صدرله اردنجه قیلارلرسه امامت ایلسون
والا امامتی ترك ایلیوب مأموما قیلمق ورع وتقوادندر (حتی شیخ جلال
الدین سیوطی امامت ایتمیوب برآدمك اردنجه اویوب نماز قیلدیغنه
رضا ویرمشدر و بو طریق تقویده در اما شریعتده مادامکه بر کیمسه
جماعتك علماء افضلی اولدقده انی امامته اختیار ایدهلر وایتمك کرکدر
مادامکه مکروهاتی ومنهیاتی مرتکب اولمیه اگر مرتکب ایسه امامتی
مکروهدر انتهی (آفات لسانك قرق التنجیسی اوقاف تولیتنی استمکدر بیان آفات طالب تولیت
بودخی جائز دکلدر قاضیلق استمك جائز اولمدیغی کبی (کمال الدین ابن
همام دیمشدر که اوقاف تولیتنی طالب اولان کیمسه یه ویرلمز قضایی
طالب اولانلره ویرلمدیکی کبی (آفات لسانك قرق یدنجیسی وصیلك

استمكدر حضرت پیغمبر آخر زمان عليه صلوات الرحمن ابوذر رضی الله تعالی عنهه * یا اباذر بن سنی ضعیف مشاهده ایده یورم و بن کندی نفسمه سودیکمی سنك نفسکه دخی سورین صاقن ایکی کیمسه یه دخی اولورسه والی اولمه ومال یتیمه وصی اولمه * دیو بیورمشدر وقاضی خانده دیمشدر که لایق دکلدر که آدم وصایتی قبول ایلیه زیرا برمخوف امردر امام ابی یوسفدن روایت اولنورکه وصایته ابتداء دخول غلطدر ایکنجی کره اولورایسه نیت خیانتدر اوچنجی کره کیرمك قصد سرقتدر و بعض علما دیمشلردر که اکروصی اولان عمر بن خطاب دخی اولسه ضماندن نجات بولمز؛ وامام شافعی رحمه الله دیمشدرکه وصایته کیرمز الااحمق اولان یاخود اوغری اولان کیرر بواجلدن بعض علما اتقوا الواوات بیورمشدر یعنی اوچ واودن صاقنك بری وکالت ایکنجی وصایت اوچنجی ولایت وتولیت واولرندن دیمکدرکه هر بریسی برآفتدر (آفات لسانك قرق سکزنجیسی انسان کندی نفسنه بد دعا ایتمسی وموتی تمنی ایتمسیدر و بو دخی مذمومدر بوحال کشینك کندینه ضرر دنیوی اصابت ایلدیکی وقتده در بوخصوصده حق جل وعلانك قول شریفی وارد اولمشدر * ویدع الانسان بالشر دعاءه بالخیر وکان الانسان عجولا * معناسی انسانه ضرر دنیوی اصابت ایتدکده تحمل ایده میوب غضبندن نفسنه ومالنه واهلنه دعاء خیر ایله دعا ایتدیکی کبی شر ایله دعا ایلر وانسان عجول اولدی وحدیث شریفده حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام * سزدن بریکزه نازل اولان ضرر و بلادن اوتوری موتی تمنی ایلمسون واکر مقتضی اولورایسه دعاسنده بویله دیسونکه یارب اکر بکا حیوة خیرلی ایسه سن بنی صاغ واسن قیل واکر موت خیرلی ایسه سن بکا موت ویر * دیو بیورمشدر و برحدیث شریفنده دخی سزدن بریکز موتی طلب ایلمسون اکر کنهکار ایسه امیددرکه توبه ایله اصلاح حال ایلیه واکر محسن ایسه امیددرکه اعمال حسناتی زیاده اوله زیرا انسان اولدکده عملی منقطع اولور ومؤمن اولان کیمسه عمری اولدقجه خیری زیاده ایدر و بر روایتده دخی بیورمشدرکه

بیان کشی کندی نفسنه بد دعا ایتمك آفتی

موتی تمنی ایتمك زیرا اولم قورقوسی شدیددر وکشینك سعادتندندر عمری اوزون اولوب الله تعالی یه توبه وانابت میسر اوله (اما اول کیمسه که فساد زمانه دن دیننه خوف ایدوب موتی تمنی ایلسه جائزدر نتکیم صحابه دن ابوعبس غفاری رضی الله عنه طاعوندن فوت اولنلرك کثرتی مشاهده ایتمکله کندینك دخی مطعونا فوت اولمسنی تمنی ایلدی علیم کندی رضی الله تعالی عنه ایتدی حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم موتی تمنیدن نهی ایتدیکی دیجك ابوعبس ایتدی حضرت پیغمبر علیه السلام بیورمشدر التی شیء ظهوره کلدکده همان موتی تمنی ایتمکه سرعت ایدك بری سفهانك بك اولمری ایکنجی والیء ولایتك اعوانی چوغالمسی اوچنجی قضاتك احکام شرعیه یی بیع ایدوب حجج وسجلاتك اجر مثلندن زیاده آلملری دردنجی قان دوکمکی استخفاف ایلیوب برشی طوتماملی بشنجی قطیعهء رحم یعنی خصمندن اقرباسندن کسلمك التنجی قرآن عظیمی مقامات مزمار اوزره قراءت ایدوب تغنی ایتملری وعلمی یوغیکن امامته کچورن قومك ظاهر اولمسیدر دیو جواب ویرمشدر (شیخ شعراوی رحمه الله تنبیه المغترینده کذلك بیان ایدوب دیمشدرکه سلف صالحین اخلاقندندر غضب الهی یه دوشمك خوفندن موتی تمنی ایلمك وانی دایلی اولان معاصی قرینه لرندن بلورلردی نتکیم کچن حدیثده ذکر اولندی کذلك ابوبکر رضی الله تعالی عنه موتی تمنی ایلدی پس اکاسیندن سؤال ایتدکارنده دیدیکه قورقم بودرکه برزمانه یه کلورمکه انده امر بالمعروف ونهی عن المنکر اولمز اوله وابوهریره رضی عنه دیمشدرکه یقینده ناسه برزمان کله که اول زمانده علماسنه موت قزل التوندن سوکلی اولسه کرکدر حتی قرنداشنك قبری زیارتنه کلدکده نه اولیدی بن سنك یرکده اولایدم دیه وسفیان ثوری رحمه الله دیمشدرکه مشایخمزه یتشدك که انلر موت استرلرایدی و بن انلردن تعجب ایدردم اماشمدی شوحاله کلدمکه موتی استیوب سومیانلره تعجب ایدر اولدم وتحفة الملوك شرحنده دیمشدرکه کشی دیننی یتورمك خوفی اولدیغنده موتی استمك

بيان آفات ردقبول عذر المؤمن

واردركه برالنى خيرليدر مؤمنه اول [illegible]تكه امراسى اشرار اوله‌لر ديو بيان ايتمشدر (آفات لسانك قرق طقوزنجيسى مؤمن قرداشنك عذرينى قبول ايتميوب رد ايتمكدر بوخصوصده سرور كائنات عليه افضل الصلوات* بركيمسه مؤمن قرنداشنه اعتذار ايلسه واول مؤمن انك عذرنى قبول ايلمسه باجدار كناهى قدر اول كيمسه‌نك كناهى اولور* بيورمشدر وبرحديثنده دخى* باالر بكز ايواولديغى كبى سزده ايو اولك وقرنداشكزك برى عذر ديليوب هركيم عذرينى قبول ايلمسه يوم قيامتده حوضه وارد اولماز* امامعلوم اوله كه بومرتبه عذرى قبول ايتمك واجب اولديغى اول زماندركه بركيمسه عذرنده صادق اوله اما عذرنده صدقى محتمل اولمزسه قبول ايلمسى واجب دكلدر كندى كرمندن عفواولمش اولور (شيخ شعراوى رحمه الله ديمشدر اخوانكزدن بجنكه بعض اخلاق ذميمه اثرى ظهور ايلسه معذور طوتك باخصوص اول كيمسه دنكه علم وادبده علاقه‌سى اولميه ايمدى انك كبى ايله قارشولشمك بواجلدن امام شافعى ديمشدر كه عالم يانده سفهادن بركيمسه اولمق لايقدر تاكه سفها ايله قارشى قوسك زيرا حياء طبيعى غالبدر وعالمك صغيره‌سى كبيره در ناس انك فعلنه بقارلر (وسيد على خواص ديمشدركه بوعصرلرده اخوانلرك اذايه عدم صبرينى معذور طوتك زيرا احوال فاسد اولوب مراسم اشيا تبديل وتغيير اولدى وغالب ناس عملى براغوب قوالله اكتفا ايلمشلردر وبلا جمله‌يه عام اولمشدر وناسدن ظهور ايدن كاه اخلاق ذباب كاه اخلاق كلاب كاه اخلاق روباه كاه اخلاق اسد كاه اخلاق بهايم كاه اخلاق شياطين كاه اخلاق فسقه وظلمه ظهور ايدر ونادر بولنوركه برآدمده كمل مؤمنين وياصالحين اخلاقى موجود اوله ايمدى علم وادبى اولميان كيمسه اقتدا ايدوب تحصيل كمال ايلسون حكم ايسه غالبكدر غالبى نه خويده اولور ايسه اكا تابع اولورلر اقوال واخلاق وافعالده (وشيخ افضل الدين ديمشدركه والله بن ابتدا كندى نفسمده حيوان وبجره وشياطين احوالنى واخلاقنى مشاهده ايتدم غيريلرنده مشاهده ايتمزدن

بيان آفات تفسير القرآن بالرأى

اول ايمدى بركيمسه كه بوعصرده مرتبهٔ استقامت اوزره يوريمكه طالب اولسه تحقيق محالى طالب اولمش اولور مكركه عنايت ربانيه انى حفظ ايليه وديمشدركه صاقنك زمانه كز اخوانك اعمالنى ماضيده اولان اخوانكزك اعمالنه وزن ايلمك زيرا بووزن صحيح دكلدر يا اعمال صحابه ميزاننه نه نسنه راست كلسون همان سزدن واخوانكزدن بوعصرلرده توحيد خداده ثابت اولوب شك ونفاقدن سلامت قلب وصورتا عبادتكزى حسن نيتله شعائرينى اقامت ايچون وجوده كتورمك سزه كافيدر وبوكلام طقوز يوز اللى تاريخلرنده ديمشدر ياشمديكه بيك سكسانى آشدى نه اميد اولنور (آفات لسانك اللنجيسى قرآن عظيمى رأيله تفسير ايلمكدر بوخصوصده حضرت سرور كائنات عليه افضل الصلوات بيورمشدركه بركيمسه كه كتاب اللهده رأيله كلام ديوب اصابت دخى ايدرسه خطا ايتمش اولور وبركيمسه علمى يوغيكن قرآن عظيمده سوزسويليه جهنمده يرين حاضرلسون* معلوم اوله كه قرآن عظيمك تفسيرى منعنده حديث شريفده بيورلديغى حضرت حبيب اللهدن اشيدلن وجهدن غيرى نهى ايتمك مراد دكلدر زيرا حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمدن مسموع اولديغى اوزره تفسير ايتمك نادردر پس فقيه ابو الليث بستان العارفينده ديمشدركه وارد اولان نهى متشابه اولان كلمات حقنده در يوخسه جميعسى حقنده دكلدر زيرا قرآن عظيم خلقه حجت ودليل ايچون نازل اولمشدر اكرتفسير جائز اولمسه حجت بالغه اولمزدى ايمدى لغات عربيه‌يى وشان نزولى بيلن كيمسه‌يه تفسير كتاب الله ايتمك جائزدر اما اول كيمسه كه وجوه لغاتى بلميوب متكلفيندن اوله اكا اشتديكى مقداردن زياده تفسير ايتمك جائز دكلدر وبودخى علمادن حكايه اولوب على طريق التفسير اولمش اولور امام بزكلى ديركه ومجمل نهيك جمله سندندر ناسخ ومنسوخى بلمك ومواضع اجماعى وعقائد اهل سنتى بلميوب عربيت مقتضاسى اوزره تفسير ايليه پس خطادن امين اولمز ايمدى مجرد وجوه لغتى بلمكله اولمز بلكه بزذكر ايتديكمز معرفتلردن لازمدر

و بو معرفتلر حاصل اولاد قده رأيله تفسير اولنمامش اولور كورمزميكه علماء مجتهدين تفسيرنده نيجه اختلاف ايليوب فهملرينه كوره احكام شرعيه يي اوزرينه بنا ايلديلر (آفات لسانك اللئ ابرنجيسي مؤمني صوچسز قورقتمق ومراد ايتديكي شيلره اكراه ايتمكدر هبه كبي ونكاح كبي بيع كبي حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمدن روايت اولنوركه بيورمشدر بر كمسه بر مؤمني قورقتسه الله تعالى حضرتلرينه لايقدركه اني يوم قيامتده قورقولردن امين ايليه

بيان آفات مؤمني صوچسز قورقتمق

(آفات لسانك اللئ ايكنجيسي غيرينك كلامي اراسنده سويليوب غيرك كلامني قطع ايتمكدر خصوصا مذاكرهٔ علمده ويا تكرار فقهده واقع اولسه حالبوكه بويله حالده سلام دخي ويرمك وبال اولديغي بيان اولندي كذلك كندي كلامني دخي اجنبي كلام ايله قطع ايليه تكيم بر آدم قراءت قرأن ايدركن ياخود دعا ايدركن ويا وعظ ايدركن ويا خطبه اوقوركن بر شخصه التفات ايدوب كندي حوايج يديـله اشعرايه ياخود بوكا بكزر كذلك بر آدم وعظ ويا درس مجلسنده ايكن ياخود كندي فوقنده اولان كمسـه سويلركن صاغنده وصولنده اولان كيمسه ايله سوزسويلشميه اخفا ايله دخي اولورسه مجرد صاغه وصوله التفات وحركتي دخي سوءادب وخفت وعجله وسفاهتـدر بلكه متكلمه لازم اولان بودركه كلامنك اراسنه براجنبي كلام قاتميوب آخرينه دك برخوش كلامني ديزه قويه كذلك مخاطبه دخي لازم اولان بودركه تا كلامك آخرينـه وارنجه اكا توجه ايليوب وسكوت ايليوب دكليه التفـات وتكلم وحركت ايتمكسزين با خصوص چنكه متكلم كلام الله ويا حديث رسول الله تفسيرنده اولسه زياده ادب كوزليه مكركه طبعا ويا شرعا برحاجت عارض اولوب بومذكوراتك تركنه مقتضي اوله (واخـلاق علائيده سوزسو يلمك ادابي بيـاننده ديمشدركه كركدركه مطلقا چوق سوز سو يلمكدن غايت احتراز اولنه كه كثرت كلام خفت دماغ وسخـافت عقلك نشاندر وموجب سقوط مهابتدر واحباب قتنده ثقيل عد اولنوب صحبتندن ملول اولورلر وانك آدنه فا رسيده پركوي وتركيده ياكشق

بيان غيرك كلامني قطع ايتمك آفاتي

ديرلر ومجلسلرده حكايت دور درازيچه طرفه شعبه لندرمه دن احتراز لازمدر وهركيم كثرت كلامه مبتلا اوله انك باشنه ايكي بلا كلمه بريسي كنديسندن زلل وبري سامعيندن ملل در وحكما ايدر حق جل وعلا انكيچون قولاغي ايكي واغزي بر ايتـديكه آدمي نك اشتديكي ايكي وسو يلديكي براوله وسلف ديرلردي اذاتم العقل نقص الكلام ومشايخ ديمشلردرمن عرف الحق جل شانه كل لسانه معناسي بر كيمسه كه ربسني بلدي آنك لساني ثقيل اولدي يعني چوق سو يلمزاولور و بر كره سو يلديكي سوزي تكرار سو يلمكدن حذر ايليه خصوصا كه نادره واطيفه لرده اوله كه اول تكرارلق اول كلامي لطيفه لكدن چقاروب اربعيندن باردايلر ومدرسلر وواعظلر دخي برنكتهٔ ومسئلهٔ حددن زياده تكرار ايدوب مستمعلري بيزار ايتمكدن احتراز كرك واكر برلطيفهٔ يابر حكايهٔ نقل ايتمش اولسه واني تكرار ايتمك لازم اولسه ديديكمز فلان حكايه ديو اجمالا ديه واكر اشتمش بعض كيمسه اولوب بنه تفصيله محتاج اولسه انلره نقـل ايتديكني اشراب واشتمش كيمسه باقيلره استماع تكليفن ايليه وحكايهٔ مشهوره كه اكثرناس اني بلورلر نصرالدين حكايه لري كبي اني بلنمش حكايت كبي نقل ايليوب اشارت اجماليله كچه وجليسلرندن بعضي برحكايت نقل ايلسه ايشيدن اني بيلورسه بلديكني اشراب ايتميوب اشتمش كبي دكليه (امام شعبي دن مرويدركه حضورنده بعض كيمسه حديث نقل ايدردي وكندي ديكاردي بعده تنهاسنده ديردي بن اول حديثي انك اناسيله باباسي جمع اولمامش ايكن حفظ وروايت ايلمشم اما اكا بلديكم بلديرميوب حسن استماعله تلقي ايدرين غرضم اكا روايت حديث لذتن ذوق ايتديروب سماع وحفظ حديثه اشتغالن ارتورمقـدر ديو بيوررلردي وغيريدن برنسنه صورلسه كنديسي بلورسه دخي مبادرة جواب ويرميه مكر اول كيمسه جوابندن عاجز اولوب سائل خايب اولمق لازم كله اول زمانده حسن ادب ايله جواب ويره كه جوابه قادر اولميانه خجالت اولميحق وجهله وبرجماعتدن سؤال اولنسه كنديسي انلره داخل اولسه جوابه سبقت ايتميه وغيري

كيمسه سوزه باشلرسه تمام اولما دڭيكندى سوزه باشلميه و بعض حكما
ديمشدركه هيچ كندى جهلنه اعتراف ايتمش كيمسه بلمزين مكر اول
كيمسه كه غيرى كيمسه سوز سويلر ايكن سوزه شروع ايليه وكندى
محضرنده برجماعت مباحثه يه ومحاوره يه باشلسه‌لر كنديڭ مدخلى
اولميجه داخل اولميه وچون جلسا برسوزى اندن اخفا ايليه اطلاعنى
مهم ايدنوب استراق سمع ايليه ومجالسه‌ده بعض جلسادن صقلامق
ايچون اخرله فسلدشميه خصوصا كه مزبورك وهمنه كنديڭ سويلرلر
ظنى دوشمك احتمالى اوله واولولر ايله كايه سوز سويليه ونه اوازين قتى
بلند ايده‌كه مستمعه تخفيف وسوء ادب بولنه ونه يواش سويليه كه
تكرارصورمغه وسويلكه محتاج اوله همان اوسط حالى رعايت ايتمك
كرك ورفع صوت اكابر واستاذلر قتنده غايت مكروه منهيدر اكر كلامنده
ايضاح وبيانه محتاج نسنه اولسه انى تمثيله بيان ايليه اما احتياجى
اولميجه اختصار كلامدن عدول ايتميه و هرحالده مقتضاى حال
ومناسب مقام سوزسويليه وتكلم زماننده اليله باشيله كوزيله قاشيله اشارت
ايليه مكر مقتضاى مقام ايله براشارت لطيفه اوله روايت اولنوركه
برامى كيمسه برمدرسده اما نت نسنه قومش ايدى طلبنه كلدكده
مدرس طلبه سنه درس ويردى صبرايله درسى تمام ايده‌ين ديدى امى
كورديكه انتظارحددن اشدى ومدرس اثناء درسده الين يره اوروب
سائراعضاسى دخى تحريكدن خالى دكل ايدى اول امى مدرسه ايتدى اى
خواجه كل سن بنم متاعجغم كتورى ويربن سنك يريكه اوتورايم والمى
يره اورايم باشيمى صالله‌يم وكوزمى قاشيمى اويناده‌يم هم سنك اينتك بتر
وهم بنم ديدى وحق كندى النده دخى اولورسه كيمسه ايله مباحثه ايتميه
خصوصا كندندن اولولر ايله سيما بوزمانده كه لجاج وعناد طبيعتلره
مستولى واظهار صواب معدوم ونايابا اولمشدر (اخلاق علائى صاحبى
بوكلامى ياوز سلطان سليم عصرلرنده ديمشدر يا شمديكى عصرده
قنغى انسان عناددن سالم اولمشدر ايمدى بوندن خلاصلق ديلنى
حفظ ايتمكله وخلقه قارشمامغله اولور (آفات لسانڭ اللى اوچنجيسى

بيان آفات رد التابع كلام متبوعه

تابع متبوعڭ كلامنى رد ايلمسى ومقابله‌سى وعدم اطاعتى در امرمشروعده
بكد وقاضى يه رعيتڭ ووالدينه اولادڭ وافنديسنه مملوكڭ واستاذنه
شاكردڭ وارينه عورتڭ وعالمه جاهلڭ رد كلاملرى وسائر مخالفتلرى
كبى بوخصلت قتى قبيحدر بونكله تعزيره مستحق اولورلر خلاصه‌ده
ديمشدركه ايكى آدمڭ ما بيننده خصومت واقع اولوب بريسى مفتيلر
فتواسنى آلوب كوستردكده برغيريسى يازد قلرى كبى دكلدر ياخود
بونكله عمل اولنمز ديسه تعزير واجب اولور (شيخ شعراوى ديمشدركه
علمادن ماعدا صلحايه بيله سوء ظنله قارشوليوب انكار ايتمك كرك
زيرانه اولديغى بيلنمز بلكه اول صالح كيمسه اولياء الله دن اوله
بوخصوصدن شيخ عبد القادر جيلى رحمه الله ديمشدركه بركيمسه
بروليڭ عرضنه طوقنسه الله تعالى حضرتلرى انى موت قلبه مبتلا ايدر
وشيخ عبدالله قرشى ديمشدركه بركيمسه ولى يه يرامز نظرايله نظر
ايتسه تا عقيده سى بوزيلوب بد نامله مبتلا اولمادقجه دنيادن كيتميه
(وشيخ شعراوى ديركه بردفعه برشخص حضورمده عمربن فارض
حقنده نامعقول سوزسويلدكده * تلك امة قد خلت * ديونه استرسن
اولوب كيدن كيمسه دن ديديكمده اول شخص انى سب ايتمكله حقه
تقرب كسب ايدرم ديدى پس بندن آريلوب اسكندريه ناحيه سنه
كندى وانده زنا ايله متهم اولوب قاضى عسكر صقالنڭ نصفنى
وبرقاشنى تراش ايدوب وترسنه اشكه بنديروب تشهير ايتدرمش برقاچ
ايامدنصكره حمامه كيروب حوضڭ ايچنده بوغولمش ميتى سياه بوينوز
شكلنه كيرمش وكنديسى مفتيلردن ايكن بويله يرامز حاله اوغرامش
معاذالله ايمدى اوليايه وصلحايه دخل ايتمكدن احتراز لازمدر (آفات
لساندن اللى دردنجيسى هرشيدن سؤال ايتمكدركه بوحلالميدر
حراميدر وپاكميدر ناپاكميدر ديو كندى پرهيزلكنى اظهار ايچون
حرمت ونجاسته ظاهرا برعلامت يوغيكن بودخى مؤمنينه سوء ظن
واذا اولديغيچون وتجسس معناسى بولنديغيچون حرامدر مثلا برشيئى
برمستور الحال كيمسه‌دن صاتون آلمق استه سك بوشى سكا زه دن

بيان آفات كثرت سؤال

سنك حلال ملكك ميدر ديو سؤال ايلمه‌سك ياخود بر كيمسه سكا هديه
كتورسه ياخود ضيافته دعوت ايلسه اول هديه نه دن اولديغن
وطعام نه قزانجدن كلديكن سؤال ايده سك ياخود اچمكه ويا ابدسته
صو كتوردكلرنده ياخود نماز ايچون برشئ دوشه دكلرنده نجاست
علامتی يوغيكن پاكليغندن سؤال ايده سن پس بو اذا وسوء ظندر
ياخود ريا وعجب وجهلدن ناشيدر وتجسس وبدعتدر سكا لازم
اولان بودركه صحابه وتابعينك ايتدكلری كبی اشيانك ظاهرينه اعتماد
ايده سن زيرا النده اولمسی ملكه دليلدر واشياده اصل اولان حلال وپاك
اولمقدر وبو يقيندر شك ايله زائل اولمز اوچنجی بابده انشاءالله بونك
تفصيلی كلسه كركدر (آفات لساندن اللی بشنجيسی ايكی كيمسه نك

بيان آفات بشقه سنك يانده كيزلى سويلمك

اوچنجی يانينده خفية سويلشمسيدر بودخی نهی اولنمشدر حضرت
رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم * اوچ كشی اولديغكزده ايكيسی
آخرسز فسلدشمسون مكركه ناس بربرينه اختلاط ايده‌لر زيرا اول
محزون اولور * بيورمشدر امادرت كيمسه اولديغكزده ابن عمر ضرر
ويرمز ديو جواب ايتمشدر وعورت آخر عورتك كورديكی بشره‌سنی
اری قتنده وصف ايتمك كرك زيرا ارينه كوسترمش قدر اولور
كورمك ايسه نظرك زناسيدر (آفات لسانك اللی التنجيسی اجنبيه تازه

بيان آفات تازه اجنبيه خاتون ايله سو يلشمك

خاتونله سويلشمكدر بودخی حاجت اولمدقجه جائز دكلدر حتی
اقسرسه وحمد ايلسه اكا يرحمك الله ديمك كرك كذلك سلام ويرمك
كرك واجنبيه سلام ويرسه جهرله الميوب اخفا ايله المق كرك عكسی
دخی بويلجه‌سنه‌در زيرا حضرت رسول الله عليه الصلاة والسلام
* لسانك زناسی اجنبيه ايله كلامدر * ديو بيورمشدر وبونك تمامی آفات
اذنده كلسه كركدر (آفات لسانك اللی يدنجيسی بلا حاجة ذمی يه سلام

بيان آفات ذمى يه حاجتسز سلام ويرمك

ويرمكدر بودخی مكروهدر الا ذمی قتنده حاجتی اولديغنده قايرمز وبزم
اصحابمزدن نقل اولنوركه فاسق مجاهره ومغنی يه وكوكرجن اوچران
قوشبازه سلام ويرلميه وذمينك سلامنی رد ايتدكده وعليكم قوليله يالكز
رد ايليه (آفات لساندن اللی سكزنجيسی تغوط وتبول اوزره اولان

بيان آفات معصيت اشليانه يول كوسترمك

كيمسه‌يه سلام ويرمكدر نتكيم ذكری كچدی (آفات لسانك اللی
طقوزنجيسی معصيت مراد ايدن كيمسه‌يه يول كوسترمك ايچون كلام
سويلمك بودخی جائز دكلدر زيرا معصيته اعانتدر نتكيم الله تعالی
* ولا تعاونوا علی الاثم والعدوان * بيورمشدر معنای شريفی كناه
اوزرينه وعداوته معاونت ايلمك (وخلاصه‌ده ديمشدركه برذمی
برمسئله كنيسه‌دن سؤال ايلسه لايق دكلدركه مسلم بو اينی كوستروب
اكا دلالت ايليه كذلك بكلر اعوانينه وظلمه يه چقجق ظلمه كيدر اولسه‌لر
يول كوسترميه‌لر كذلك شرير ومبطل اولان كيمسه‌يه دعواسيچون
مسئله تعليم ايتمك ظلمه اعانت قبيلندندر كذلك ضعيف ومتروك واقوالی
تعليم ايتمك كرك (آفات لساندن التمشنجيسی معصيت اولان يره اذن

بيان آفات معصيت اولان محله اذن ويرمك

اجازت ويرمكدر زيرا معصيته رضا معصيتدر زوجك خاتوننه اذن
ويرمسی كبی برقاچ موضعك غيرنده واول جائز اولان مواضع بونلردر
اناسی باباسی زيارتنه وخسته‌لكلرينه ومصيبتلرينه ومحرمی زيارتنه
اما برخاتون كوبك كسيجی قابله وياغساله اولسه ويا آخرده ويا آخرك
كنديده حقی اولسه بو صورتلرده اری اذنيله واذنسز چيقمق واردر
اما بونلردن غيری يرده اجنبی زيارتنه اری سكوتله كچسه ايكيسی دخی
آثم اولور اجنبی اوينه كنديكی صورتده واكر دين بابندن برمشكلی
ظهور ايلسه اكر اری انی عالمدن سؤال ايدوب مسئله كتورر ايسه
چيقمغه اذن يوقدر اما اكر اری امتناع ايدرسه اری رضاسز چيقوب
مشكلنی صورمق واردر اما اكر خاتونه بويله برمشكل عارض اولميوب
انجق مسائل صلاتدن ووضودن اوكرنمك ايچون كيده‌يم ديسه اكر
اری مسئله حفظنه وبلدرمسنه قادر دكل ايسه اولی اولان بودركه
بو خصوصده احيانا خاتوننه اذن ويره واكر اذن ويرمز ايسه‌ده برشیٔ
لازم كلمز واذنسز چيقمغه جواز يوقدر مادامكه برمشكل عارض
اولميه ونسا طائفه‌سنك چيقملری مباح اولديغی يرده دخی زينت
وتغيير هيئت ايتمك شرطيله‌در تاكه نظر رجاله وميل قلوبه باعث
وبادی اولميه‌لر واناسنك وباباسنك خسته‌لكلری حالنده كوزه‌در

کیمسه اولمسه ارندن اجازتسز دخی کیدوب کوزتمك واجبدر واری
منع ایدر ایسه کنهکار اولور وحضرت رسول اکرم صلی الله تعالی
علیه وسلم حمامه کیروب نوره طرتماسی وخالدبن ولیدك حمص حمامنه
کیرمسی واقع اولدیغندن اوتوری علمانك اکثری دیمشلردرکه رجاله
ونسایه حمامه کیرملك مشروعدر و بعض علماقتنده نسایه حرامدر
امااصح قولده اکر ارالرنده ادپ برینی اچار خاتون یوغبسه مباحدر
اماا کر بو یوزدن وار ایسه حرامدر اکابناء حضرت عایشهٔ صدیقه
رضی الله تعالی عنها شام شریف خاتونلری زیارتنه کلدکده
بيان آفات لطيفه ومزاح
دخوللرینه اذن ویرمیوب دیمشدرکه انلر اول ملعونه‌لردکلیدرکه حمامده
پشتمالسز اوتوروب بری برندن عیبلرین ستر ایتمزلر بوسبیله زیارتندن
محروم ایدوب خائب وخاسر کوندرمشدر (ایکنجی بحث شول کلام
بیانندەدرکه نظام معاشه متعلق اولمیوب بلکه عادات قبیلندن اولوب
اصلنده منع اولنمیوب اذن وارد اولا ندر ایمدی بو کلام عادی واذنی
التیدر اولکبسی مزاحدر یعنی بری بریله لطیفه ایتمکه دیرلر حتی اصحاب
کزین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین دیدیلرکه یارسول الله سن دخی
بزمله لطیفه وخوراته ایده یورسین رسوال الله بیوردیکه * انی لااقول
الاحقا * یعنی بن هرنه دیسم حق دیرین لطیفه‌ده دخی کذب ایتم دیمکدر
حتی انس حضرتلرینه لطیفه طریقیله یاذاالاذنین دیردی یعنی بره ای
ایکی قولقلی دیمکدر و بعضیسنه یاذاالیدین دیو حق جهتندن لطیفه
ایدردی وابوهریره رضی الله تعالی عنه روایت ایدرکه حضرت رسول
اکرم مبارك دیلنی حسن بن علی یه چیقارردی واو ینادردی صبی
دخی کولوب سوینوردی ولطیفه‌نك شرطی بودرکه انده کذب اولمیه
و برمسلمی قورقتمق دخی اولمیه نتکیم حضرت رسول الله علیه الصلاة
والسلام * قرنداشکزك عصاسنی نه لطیفه ایله ونه کرچکدن آلمکز *
دیو بیورمشدر نتکیم روایت اولنور اصحاب کزین بردفعه رسول الله
علیه الصلاة والسلام ایله یولده ایکن برطاغ کنارنده مکر برآدم یاتوب
اویور ایمش صحابه دن بعضیسی طاغ ایله کیدر ایکن لطیفه ایله یتان

آدمی اورکندی پس رسول الله علیه الصلاة والسلام * مسلمه حلال
دکلدر برمسلمی قورقتمق * دیو بیوردی امالطیفه‌یی دخی چوق ایتمك
مذموم ومنهی عنه‌در زیرا مهابت ووقاری اسقاط ایدر و بعض
احوالده ویابعض اشخاصده کین پیدا ایدر وچوق کولمك قلبی میت
ایدر نتکیم روایت اولورکه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم بردفعه ابوهریره‌نك الندن طوتوب بیورمشدر * حرام اولان
شیلردن صقن خلقك قتی عابدی اوله‌سن والله تعالینك قسمتنه راضی
اول ناسك غنیسی اوله سك وقوکشکه احسان ایله مؤمن اوله‌سك
ونفسکه سودیککی ناسه سومسلم اوله‌سن وچوق کولمه زیرا چوق کولمك
قلبی اولدرر * دیو بیورمشدر و برحدیث شریفنده دخی * عبد کاهی
برسوز سویلرکه انکله اهل مجلسی کولدوره پس انك سبیله یرایله
کوك ماببنی قدر درجه سندن ساقط اولور ودلیله سورچن ایاغیله
سورچندن اشددر (صراط سویده حضرت حبیب اکرم صلی الله
تعالی علیه وسلمك مزاحندن نقل ایلمشدرکه برعجوز حضور رسول
اللهه کلوب یارسول الله بکا جنتله دعا ایله دیدیکنده بیورمشدرکه
یاسن بلمزمیسن ای خاتون جنته عجوزه‌لر کیرمز پس عجوز اغلادی
رسول الله علیه السلام تبسم ایدوب بیوردی سن اول وقت عجوز
اولمزسن الله تعالینك * انا انشأناهن انشاء فجعلناهن ابکارا * قولنی
اوقومادکمی کذلك ام ایمن حضور رسول اللهه کلوب سنی ارم دعوت
ایدر دیدیکنده سنك ارك اول دکلمیدرکه کوزنده بیاض واردر خاتون
یمین ایتدی انك کوزنده بیاض یوقدر رسول الله علیه السلام بلی انك
کوزنده بیاض واردردیدی پس خاتون عجله ایله دونوب ارنه کلدی
واربنك کوزینه باقمغه باشلدی اری اصلنی سؤال ایتدی رسول الله
علیه السلام خبرویردیکه سنك کوزکده بیاض وار ایمش اری ایتدی
یاکورمزمیسن بنم کوزیمك بیاضی سیاهندن زیاده در روایت اولنورکه
برخاتون کلوب یاسول الله بنی دوه‌یه بندر پیاده قالدم دیدیکنده سنی
بزدوه یوریسنه بندیره‌یم دیدی خاتون ایتدی بن انی نیلیم بنی کتورمز

حضرت رسول الله بیوردی یاردوقوارمیدرکه دوه‌نك یوریسی اولمش اوله کذلك بردفعه اصحاب کزین ایله اوتوروب برسفره ده خرما یركن رسول الله علیه السلام جمله چکردکلری جمع ایدوب سریجه حضرت علی‌نك اوکنه قیوب بیوردی کورك علی نه اکول کیمسه در حضرت علی بالبداهه جوابده دیدیکه خرمایی چکردکیله یین بندن اکولدر وحضرت علی رضی الله عنه صحابه مابیننده کثرت مزاحله موصوف ایدی برکون برآدم حضورنه کلوب دیدیکه بوکیجه دوشمده انام ایله احتلام اولدم حضرت علی قاتق کونشده طور برکیمسه کولکه‌که یوز دکنك اورسون دیدی و بردفعه سلمان رضی الله تعالی عنه صویه کیروب غسل ایدرایکن حضرت علی لطیفه طریقله بریره صاقلنوب اوزرینه قوم صچارایدی وسلمان چیقوب بقاردی کیمسه یی کورمزدی آخر علی حضرتی کندینی کوستردکده سلمان الم زده اولوب ایتدی (هذا اخرك الی الرابعة) یعنی سنی چوق چوق لطیفه لرك یاران رسولدن دردنجی مرتبه‌یه تأخیر ایتدی دیدی امام شعبیدن شیطانك عورتنك اسمی نه اولدیغی سؤال اولندقده بن نکاحنه حاضر اولمدم دیو جواب ویرمشدر و علماء متأخریندن کمال پاشازاده لطیفه کویلغله مشهور اولوب فتواسنده سؤال ایدرلر برآدم رمضان شریفده صبح کاذبده افطار ایلسه غبار ایله شرعا نه لازم کلور قباقوشلق وقتنده قان جیران اولمق لازم کلور دیمشدر وینه صراط سویده دیمشدرکه جعفر صادق رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن سؤال اولندی حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم لطیفه ایدرمیدی جمیع انبیا علیهم السلامی الله تعالی شدتله کوندردی الاحضرت سرور کائناتی یواشلغله ومرحمتله کوندردی ومرحمت ورأفتندن امتیله ممازحه ولطیفه ایدردی تاکه امتی کندیدن خوف ایتمیوب امور دینیه‌دن استدکلرینی سؤال ایده‌لر وینه برحدیثده بیورمشدرکه مزاحدن صاقنك زیرا مؤمنك بها ورونقن کیدرر ومروتدن اسقاط ایدر ایمدی لازم اولان حد اوسطی رعایت

ایتمکدر

ایتمکدر افراط ومداومت مذمومدر عداوت کتورر ووقاری کوتورر حد اوسطی بیلدیکجه اولی اولان اندن احترازدر حضرت سرور انبیا صلی الله تعالی علیه وسلمك وعلی مرتضی رضی الله تعالی عنهك لطائفنه باقوب مغرور اولمق کرك زیرا انلرهم رجالی هم مقاملرینی بیلوب حدودینی رعایت ایدرلردی یوخسه مجلسمز لطیفه ایدنجه نیچه آفاته سبب اولور جمله‌دن بری دینلمشدرکه هرشیئك تخمی واردر وعداوتك تخمی مزاحدر وخوراته در وبو آفتك علاج دفعی فکرینی مهمات دینیه‌یه صرف ایدوب کندینه لازم اولان مسائل ضروریه‌یی طلب ایتمکله اولور وحدیث اربعین شرحنده طاشکوپری زاده رحمه الله دیمشکدرکه بومزاح ولطیفه اوچ شرطله مباحدر بری بودرکه نادر واقع اوله تنکیم سرور کائنات علیه افضل الصلواتدن واقع اولمشدر حتی کتب احادیثده ارانمشدر وقرق لطیفه‌دن متجاوز صادر اولدیغی بولنمامشدر ایکنجی شرطی اولدرکه حق وصدقدن باطله وکذبه عدول ایتمکدر اوچنجی شرطی اولدرکه مخاطبینك قلوبنی غم وغصه‌دن معالجه قصدیله اولوب هزل ولعبه میل ایتمکسزین اوله بواجلدن حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك اکثر لطیفه‌سی ضعیف القلب نسا وصبیان ایله ومغموم کیمسه‌لر ایله ایدی ایمدی بو شروطه رعایت اولنمق قتی مشکلدر پس بزم حالیمزه اولی والیق اولان بودرکه انی ترك ایده‌رز زیرا نفس اکا الیشوب صنعت طوتنور وانسانی معصیته دوشورر باخصوص خوبنی بیلمدیکك کیمسه‌لر ایله جدا جائز دکلدر تنکیم مقالات فارسیده دیمشدرکه اختلاطك اولمدیغی کیمسه ایله واخلاقنی بیلمدیکك اشخاص ایله لطیفه ایدیجی اولمه حکایت اولنورکه ابی مروه نام کیمسه غایت لطیفه کوی ایدی براعرابی‌یه لطیفه ایله دیدیکه سن اصلا کورمدیکك شیئه شهادت ایدرمیسن اعرابی دیدیکه شهادت ایدرمکه سنك بابالك اناکی یفعللدی بن ایسه انی کورمشم پس اول لطیفه کوبی ازام واسکات ایلدی ومن بعد کیمسه ایله لطیفه ایتمسنه عهد ایلدی اما کشی کندی

جلیسی ونیسلری اولان اخوانله اعتدالله لطیفـه ایتمك قایرمز تا كه
وحشت دفع اولوب مجلسده انس والفت حاصل اوله نتكیم حضرت
لقمان علیه السلام اوغلنه نصیحتنده دیمشدر اول قدر طاتلی اولمكه
خلق سنی اكل و بلع ایتمسونلر واول قدر آجی دخی اولمه تا كه حنظل
كبی براقسونلر وتركیده دخی بوكا بكزر بر كلام واردر نه بواش اولوب
باصلاسین ونه یاوز اولوب آصلاسین دیرلر ایمـدی (خیر الامور
اوسطها) مقتضاسنجه اعتـدالی رعایت ایتمك كرك تا كه قتی بی وقار
بكنیلردن وثقلادن دخی عد اولنمیـه زیرا مجلسده ثقیل كیمسـه قتی
باركراندر نتكیم شیخ شعراوی منن نام كتابنده سفیان ثوری رحمه اللهك
كلامنی نقل ایدر كه دیمشدر بر مجلسده اون آدم اولوب ارالرنده بری ثقیل
اولسه انك ثقلتی جملـه یه غالب كلوب بكا ثقلتی تأثیر ایدر وعلمـادن
اعمش رحمه الله تعالی هر بار كه بر ثقیلی كورسه صو ایچردی ودیردی
رجل ثقیلك یوزینه باقق حمای روحدر حما ایسه حرارتندر وصو ایله
صغوتمغله مأمور اولمشزدر ومذكور اعمشك اعمش اولدیغندن سؤال
ایدرلر كه الله تعـالی كوزوكك كتمسنه نه عوض ویردی دیدیكه ثقلایی
كورممك عوضنی ویردی وحماد بن سلمه رضی الله عنه بر ثقیلی كوردكده
(ربنا اكشف عنا العذاب انا مؤمنون) اوقوردی وعایشهٔ صدیقه
رضی الله تعالی عنهـادن روایت اولنور كه الله تعالینك (فاذا طعمتم
فانتشروا) قولی ثقلا حقنده نازل اولمشدر یعنی طعامی یدكدنصكره
طاغیلك دیو بیورلدیغی ثقیلرك طاغلمه سنه تنبیهدر وشیخ افضـل
الدین رحمه الله تعـالی ثقیلی كورسه كه مجلسنه كلوب اوتورمق استر
ایسه قالقاردی وكزوب یوررایدی تا اول ثقیل كیدنجه ظاهر اولمزدی
وابن ابی عتیق بر ثقیلی كوردیكنـدها و یورشكلنده اولوب كوزلرین
قپاردی تا كـه كورمیه وجالینوس حكیم دیمشدر انسـانك ثقیلی
باركراندن ثقیلدر زیرا انسانك ثقلتی قلب اوزرینـه ویوكك ثقلتی
بدن اوزرینه‌در وابو شهـاب رحمه الله تعالی دیمشـدر كه جلیسك
اتفـاقی ثقیله دوشسه صبر ایله زیرا فی سبیل الله مرابطـه در یعنی

قراول بكلمك اما اكر طول ودراز كلامیله سنی طارلدوب ملول ایلمسه
انی قالدرمغـه سعی ایله ویاخود كندك قالق كیت نفسنی تب وتابه
دوشورمیه سن وابو هریره رضی الله تعـالی عنه بر ثقیـل كیمسه یی
كورسه (اللهم اغفر لنـا وله وارحنا منه) دردی وامام اعظمـدن
سؤال ایلدیلر كه ثقیـل كیمدر جوابنده دیدیكه ثقیـل اول كیمسه‌در
كندی ثقلتنی بیلمیه وعلماء كزیندن ابن انباری بر ثقیله باقوب دیدیكه
اكر حضرت آدم علیـه السلام علم غیبی بلیدی وبویله ثقیل دنیـایه
كلجكنی بیلمش اولیـدی نطفه سنی حوایه قومیوب بو اجلدن طلاقله
آیرلیـدی الله اعلم آدمی وصلبنـده اولان ذریتنی بو آدمك ثقلتی
بریوزینه ایندردی دیمشدر وثقلا حقنده علمـانك كلامی چوقدر
حتی جلال الدین سیوطی بر كتاب تألیف ایتدیكنی شیخ شعراوی نقل
ایتمشدر (كلام عادیٔ اذنیـدن ایكنجیسی مدحدر بودخی جائزدر
حضرت رسول الله علیه السلام اصحـابنی مدح ایلمسی دلیلیله نتكیم
ابو بكر رضی الله عنه حقنده بیورمشدر اكر ابو بكرك ایمانی جمله اهل
عالمك ایمانیله وزن اولنسـه انك ایمـانی ارتق كلوردی وحضرت عمر
رضی الله عنه حقنـده دخی اكر بندنصكره پیغمبر اولیدی عمر اولور
بیان آفات شروط مدح
ایدی دیو بیورمشلردر (اما مدحك جائز اولمسی بش شرطله‌در اولكسی
كندی نفسنی مدح ایتمكدر زیرا تزكیهٔ نفس جائز دكلدر الله تعـالی
ولا تزكوا انفسكم هو اعلم بمن اتقی بیورمشدر معنای شریفی كندی
نفسكزی تزكیـه ایدوب ایو دیمك الله تعالی حضرتلری اعلمدر اهل
تقوی ییكه ایو انلردر كذلك كندی نفسنی تزكیه حكمنده‌در كشی
اولادینی ویا والدینی ویا شاكردلرینی ویا تصنیفلرینی وبوكا بكزر شیلری
اوكمك كه مدح ایدنك مدحنی مقتضی اوله بر حكیمـه دیدیلر كه صدق
قبیح نه‌در دیدیكه كشی نفسنی اوكه مكر كه بونك كبی تزكیـه ایله بر آدم
الله تعـالینك ویردیكی نعمتنی تحدیث مراد اوله ویا علم وعملدن حالنی
اعلام مراد اوله تا كه اندن علم وعمل تحصیل ایده لر یا خود مستحق
اولدیغی وظیفه‌سن وحقنی ویرلر واندن ظلمی ویا عدم استحقاقی دفع

ایدەلر ویونلره بکزر غرض ایچون اولور ایسه تزکیه وفخر اولماز نتکیم
رسول الله علیه الصلاة والسلام *انا سید ولد آدم ولافخر* بیورمشدر
(ایکنجی شرطی کذب وریایه مؤدی اولان افراطدن احتراز در
وحقیقتیله مطلع اولمق ممکن اولمیان یرلرده قطعی خبر ویرمکدن
احترازایدوب امیدم بودر مقولەسی کلامله تعبیر ایتمکدر مثلا فلان کیمسه
زاهد ومتقیدر دیو مدح ایده جك یرلرده زیرا زهد وتقوای حقیقی
قلبده در اکا وقوف ممکن دکلدر (اوچنجی شرطی اول ممدوح اولان
کیمسه فاسق اولمق کرکدر زیرا فاسق مدح اولنده قده رب العزه
غضب ایدر وعرش دترر دیو رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورمشدر
(دردنجی شرطی مادح اولان کیمسه بیلك کرکدر که انك مدحی ممدوحده
کبر ویاغرور وعجب احداث ایلمکدر بوسببدن برآدم برآدمی حضور
نبی علیه السلامده مدح ایلدیکنده حضرت رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم اوچ کره * وای سکا قرنداشکك بوینی اوردك وبر کیمسه
قرنداشنك مدحنی ایلسه شویله ظن ایده رم دیسون ومداحلری
کوررسکز یوزلرینه طپراق صاچك * دیو بیورمشدر (بشنجی شرطی
مدح غرض حرام ایچون اولمق کرك یاخود فساده مقتضی اولمق
کرك غلمان ونسادن برشخص معینی اهل هوا ماییننده مدح ایلمك کبی
زیرا تحریك شهوت ایدوب لواطه وزنایه قندرمق کبی شیلر حاصل
اولور یاخود تلذذ نفس وتطییب مجلس واضحاك اهل مجلس ایچون
ایتدکلری کلام کبی وعورت کندی ارینه اجنبیه خاتونی مدح ایلمك
دخی بوقبیلدندر ومال حرامه واصل اولمق ایچون امرا وقضاتی
مدح ایلمك وانك سببیله ناسه مسلط اولوب ظلم ایتمکه رخصت بولور
امابونك ضدیکه ذم مذمومدر اکثریا کذبده ویاغیبتده ویااستهزاده
داخلدر وبوکذب تحتنده داخل اولمیان طعامی ذم ایلمك مقوله سیدر
بوکلمکدن اوتوری ابوهریره رضی الله عنه روایت ایدرکه حضرت
پیغمبر علیه السلام برطعامی اصلا ذم وتعییب ایتمدی اکر اشتهاسی
اولور ایسه یردی واکر اولمز ایسه ترك ایدردی لباسك ودابەنك ذمی

دخی

دخی تکبرده داخلدر (امام غزالی ایدر مدحده التی آفت واردر دوردی
مادحه ایکیسی ممدوحه عارض اولور اولکی آفت افراط مدح کذبه
مؤدی اولمقدر بوآفته مبتلا ولدقلری ظاهردر بلکه بعض کثرت
جهل وقلت تقوی سببیله کفری دخی مرتکب اولور شعرای عربدن
متنبی بوورطه یه چوق اوغرامشدر نته کم دیمشدر (بیت)
* یرشفن فی فی رشفات * هن احلی من التوحید * دیو محبوبنك
اغزی یارینی توحیددن لذتلی دیمش (ایکنجی آفت ریادر زیرا
مدح ایتمك دعوای محبتدر واقعه مطابق اولمایجه ریای محض اولور
(اوچنجی آفت بعضی نسنەلری ادعا ایدرکه تحقیقی ممکن واکا اطلاع
بولمق میسر دکلدر مثلا زاهددر ویاولیدر دیمك کبی زیرا حقیقت
زهد وولایت برکیمسەده اولدیغنه علم ایدنمك مشکلدر (دردنجی آفت
کاهی برفاسقی مدح ایتمکله انك فرح وسرورینه سبب اولور ممدوحه
عارض اولان ایکی آفتك (اولکیسی اولدرکه کبر وعجب حادث اولور
حکایت اولنورکه سادات عربدن جارود عبدی حضرت عمر
رضی الله تعالی عنهك مجلسنه کلدکده بعضی حاضرلری بوکلن
سید قبیلهٔ ربیعەدر دیدیلر جارود یقین کلجك حضرت عمر طره ایله
اوردی یاامیرالمؤمنین نه کناه ایتدم دیوجك اشتمدکی دیدکارینی دیدی
جارود بکا اندن نه لازم کلور دیوجك بیوردیکه سکا کبر وعجب کلمکدن
خوف ایدوب سکا بوطریقله ذلت ویردم بیوردی (ایکنجیسی اولدرکه
مدحی استماع ایدیجك کندوده اول وصفك تحقیقن مقرر اکلایوب
طلب زیاده ایچون جد وسعیدن فتور وکسل کلور (شیخ شعراوی
رحمه الله شیخ افضل الدیندن نقل ایدرکه برکیمسه ادعا ایلسه که
شویله مقامه واصل اولمشدرکه ناسك مدحی اکا تأثیر ایلمز امدی
کندی نفسنی امتحان ایلسون اکر خلقك ذمندن ونقصندن متأثر اولورسه
اول کیمسه مدحی سور ایمش وبو برمیزاندرکه ذره ایله ییتی کلور امدی
مادحك زجر ومنعی اولیدر (وشیخ عبدالقادر دشطوطی
دیمشدرکه عبده لایق دکلدر حق وبرکوسی اولان علوم ومعارف

وجاه ایله فخرلنمق وفرحلنمق الاصراطی کچرکدنصکره یوخسه قیامتده
صراطدن ناره دوشن کیمسه‌یه مدح نه فائده‌ویرر انتهی (کلام اذنبدن
اوچنجیسی شعردر بودخی جائزدر اکر کذب وریادن وهجوی جائز
اولمیانك هجوندن وفسق وتغنی وآفات مدحدن خالی اولور ایسه
وبعض واجبات وسنندن اشغال بوئمز ایسه امابو آفاتدن سالم اولمق
آزدن آزدر الله تعالی شعرایی غوایت وکذب وریا ایله صفتلایوب
اشلمدکلرینی سویلرلر وانکا زیاده اشتغاللرندن هروادیده حیران
شکلنده شعره دوشمشلردر دیوذم اما مؤمن مخلصلرك شعراسی
بوخصال مذمومه ایله موصوف اولمدقلرینی بیان ایلمشدر نتکیم قاضی
بیضاوی بیض الله وجهه * الا الذین آمنوا وعملوا الصالحات وذکروا
الله کثیرا وانتصروا من بعد ما ظلموا * قولنده دیمشدر که بو کلام صلحاء
مؤمنینك شعراسنی استثنادر که الله تعالی حضرتلرینك ذکرینی چوق
چوق ایدرلر وانلرك اکثر اشعاری توحید وثناء الهی بابنده وطاعت
وعبادته قندرمق صددنده اولور واکر هجو دیسه‌لر انکله کفارك
هجوندن انتقام الغی مراد ایدرلر مسلمینی هجو ایتدکلری وقتده عبدالله
بن رواح وحسان بن ثابت کبی رضی الله عنهما مسلمیندن عار وشینی
دفع ایچون کفارك هجولرینه قارشو کفاری الزام ایله هجو ایدرلردی
بوسببدن حضرت رسول اکرم ونبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم
حسان بن ثابته * شعراء الاسلام تحت لوائك فی الجنة * بیورمشدر
مقالات فناریده بویله مذکوردر واخلاق علائیده دیمشدر که حسان
ایچون مسجد نبیده برکرسی قومشلر ایدیکه انکا چیقوب رسول الله
علیه السلامی مدح وکفاری هجو ایدردی وانك حقنده رسول الله علیه
السلام * روح القدس یؤیدك ما نافحت عن الله ورسوله * بیورمشدر
یعنی جبرائیل سنی قوتلندیرر مادامکه الله تعالی ورسولی جانبندن سوز
سویلیه‌سك ودم اوره‌سك وبردفعه جبرائیل علیه السلام یتمش بیتی
حسانه تلقین ایلمشدر وعامهٔ اصحاب وخلفاء راشدین خصوصا امیر
المؤمنین یعسوب الموحدین حضرت علی نظم اشعار ایتدکلری اشتهار

طوتمشدر حضرت ابو بکر وحضرت بلال رضی الله تعالی عنهمایی
مدینه‌ده اسیتمه طوتردی افاقت ایتدکده بو بیتی انشاد ایدردی (بیت)
* کل امرئ مصبح فی اهله * الموت ادنی من شراك نعله *
اما جناب رسالت پناه صلی الله تعالی علیه وسلم شعردن معصوم وشعر
هرنه دکلو لطیف ایسه‌ده پیغمبر علیه الصلاة والسلامه لایق اولمیوب
* وما ینبغی له * بیورلدیغنك سببی اولدکلدر که شعر حد ذاتنده باطل
وکلام منظوم مطلق مذموم اوله بلکه چونکه کفار نظم قرآن معجز بیانی
کاهی سحر وکاهی شعر دیدیلر پس لازم اولدیکه رسول اللهك سرای
قلبی شعردن بسته وکلشن کمالاتی سبزهٔ شعردن رسته اوله که تهمت
منکرین صحتی مشتمل اولمیه بعض فضلا دیمشلردر که بو فضیلت شعرك
حجت قاطعه سیدر که اعجازی اکا محتمل طوته‌لر وانی معجزه‌لك احتمالنه
مشتمل قیلالر (فاما طریقنده ابو هریره رضی الله عنه روایت ایتدیکی
حدیث شریفنده رسول الله علیه السلام * جوفکز شعر ایله طولمدن
ایرك ایله طولمق یکدر * بیورمشدر بو حدیث هجوه متعلق اشعاره کوره
وارد اولمشدر (کلام اذنبدن دردنجیسی تصنع وتکلفسز مقفی ومسجع
فصاحتله سویلمکدر باخصوص خطبه‌ده ووعظ وتذکیرده اولیجق
زیاده مقبولدر بلکه بو بله محللرده ازاجق تکلف دخی مستحبدر زیرا
ایکی یرده قلوبی تحریك وتشویق ومعاصیدن قبض واطاعته بسط
ایدر اما بو ایکیسندن ماعداده اثناء محاوره ومصاحبتده تکلفله مقفی
سوزلر سویلمکه واصطلاحات طوغرامغه سبب ثنا ومحض ریا اولمغله
مذمومدر زیرا حضرت پیغمبر علیه السلام حدیث شریفده اوچ کره
* الله تعالی اول متکلم بلیغی بغض ایدر که حین تکلمنده بقره لسانی
طولاندردیغی کبی آغزنده طولاندیروب ظریفانه سوز سویلمك
قصدین ایلیه وکلاملرنده مبالغه ایدنلرهالکلردر ومجلسمدن غایت
دور اولوب زیاده مبغوضم اولانلر ایضاح مراد ایچون قدر حاجتدن
زیاده اکثار کلام ایدوب وفصاحت زعمیله آغزینك ایکی جانبنی
بوللادوب وآغزینی طولدوررق تکلم ایدنلردر * دیو بیورمشدر

واخلاق علائيده ديمشدركه كلامده اصطلاحات وعبارات واساجع
واستعارات كتورمكه حريص اولمق كرك بوحال طلاب فضيلت
وكاسب مثوبت اولانلره جائز دكلدر زيرا تضييع اوقات اولديغندن
غيري شرعا مذموم وعقلا ممنوعدر دعاده سجع وتكلف ايتمك دخي
مكروه اولديغي بوني مؤيددر بركيمسه سجع ايله تكلف ايدوب دعا
ايدركن ائمه دن بري استماع ايديجك ايتدي نيلرسك ربكه فصاحتمي
صتارسك اما تكلفسز سجع واقع اولسه لابأسدر نتكيم بعض ادعيهٔ
مأثوره ده واقع اولمشدر* اللهم اني اعوذبك من علم لاينفع وقلب
لايخشع ودعاء لايسمع ونفس لاتقنع وبطن لايشبع* دخي علما وخطبا
اوائل كتب وخطبه لرنده ايراد ايتدكلري كلمات فصيحهٔ مسجعه
ومواعظ واداب بليغهٔ مصنعه بوقسم ممنوعدندر نامقبولدن دكلدر
زيرا انلردن غرض قلوبي ترقيق وقبول جانبنه تحريك وتشويقدر
ممنوع ومذموم اولان محاورات ومخاطباتده وتحصيل مرادات ايچون
سويلنور كلامده دركه اكا عوام كلام روزمره ديرلر انده استعمال
فصاحت واصطلاحات عبارات وتكثير تشبيهات واستعارات ايتمكدر
زيرا تكلف بي فائده وتصنع بارده در باعث اظهار فضل وتمييز وريا
ورعونتدر ومخاطبه اكثريا كسر نفس وشرم وتألم ايجاب ايدر
وبوفعلك صاحبي بارد وثقيل عد اولنور واكثريا ارباب مضاحك
ومساخر بومقوله كيمسه لره تقليد ومحاكات ايدوب ناسي كولدوررلر
نتكيم بركيمسه دون كيجه وافر كبوترلر يدك ديجك يرده وافر عنكبوتلر
يدك ديه وبري بونك كبيكه بوايتديككز فعل لابأسدر ديجك يرده عبثدر
ديمش مرادي اصطلاح اوزره سويلمك ايمش اما نه معنايه اولديغندن
بيخبردر وبالجمله بويله محلده اصطلاحاتك فائده سي يوق ومضرتي
چوقدر اول سببدن عقلا قبيح وشرعا متعلق نهي صريحدر (كلام
اذنبدن بشنجيسي مالايعنيدركه تركنده ثوابدن محروم وسويلنسنده
اصلا فائده سي اولميان كلامدر كشي سركذشتني حكايه ايدوب كزديكي
سفرلريني وكورديكي شهرلري ونهرلري وطاغلري وطعاملري وثيابلري

سويلمك

سويلمك كبي وبهمي اولميان شيلري استفسار ايتمك كبي ومالايعني اولمق
اول زماندركه كذب وغيبتدن وزيادن برشيء قارشميه زيرا اول زمانكه
بونلر بولنسه مالايعني دخي حرام اولمش اولور اما صرف مالايعني نيت
صالحهيه مقارن اولدقده مستحب دخي اولور نتكيم مجلسده سويلمكله
عجب وكبر وسائريني تحقير تهمتني دفع ايلمك ايچون سويلسه مالايعني
ايسه مستحب اولور ياخود مصاحبنك حياسني وكنديدن مهابتني
كيدرمك نيتيله تاكه مصاحبي كنديدن استفتا ياخود مراديني انها
ايليه ياخود محزوندن واهل مصيبتدن حزني دفع ايلمك نيتيله ياخود
نسايه تسليت خاطر وحسن معاشرت نيتيله ياخود صبيانه تلطف
نيتيله مالايعني دخي اولور ايسه سويلمك جائز بلكه مستحبدر ياخود
سفر المني ياخود عملني بلدرمك ايچون وبوكا بكزر برغرض شرعي
ايچون سويلسه جائزدر لطيفه ايتمك دخي بومحللرده بونك كبي نيتله
جائزدر مالايعنيدن خارج اولور وفي الجمله اكرچه مالايعني جائزدر اما
تركي مستحبدر وتركنك استحبابي متضمنه احاديث نبويدن بري رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلمك* من حسن اسلام المرء تركه مالايعنيه*
قول شريفلريدر معناسي كشي يه نفع دنيوي واخروي ويرميان شيئي
ترك ايتمك حسن اسلامندن ناشيدر ديمكدر وبرحديث شريفده دخي
احد غزاسنده اصحابدن برآدم شهيد اولدقده اناسي شهيدك قارنندن
برطاش چوزوب طپراغي يوزندن سيلدي وايتدي نه دولتسكا اوغلكه
بوحالله جنته واصل اولورسن حضرت رسول اكرم صلى الله تعالى عليه
وسلم بوني اشيدوب اكا ايتدي نعيم جنته وصولني نه بلدك شايد حال
حيواتنده مالايعني سويلردي اوله علتي بودركه بشارت كامله اول
كيمسه يه كه اصلا حساب اولنميه زيرا حساب نوع عذابدر وبركيمسه كه
مالايعني سويلمش اولسه حساب وسؤال اولنور وبرحديثده بيورمشدركه
ذنوب جهتندن ناسك اكثري كلامده مالايعني جهتندن اكثري
اولاندر وسببي بودركه اكثريا مالايعني كذب وغيبت امثالي حرامه
جرايدر واخلاق علائيده ديركه مالايعني دين ودنياده نفعي ظاهر

اولمین کلامی سویلمکدر اکرچه کذب وغیبت ونمیمه وفحش حرامدر
انلردن اجتناب واجبدر امامالایعنی فی الجمله مرخص ومباح ایسه‌ده
طالب فضیلت وکمال اولانلره ترکی مناسبدر زیرا تضییع زمان
وموجب خسراندر اکر اول زمانده جلالت وعظمت حقده فکر اولنسه
احتمال ایدیکه نفحات مواهب حقدن اول عطیه‌لر اولیدی که حسابه
کلمیه ایدی بانکه زبانك فرسوده اولمیوب کاتب اعمالك رنج بیهوده
چکممز ایدی یا اول کلامك ذکر وتسبیح وحمد اولیدی مثوبات جلیله
حاصل اولمق محتمل ایدی پس بونك کبی فوائدی انك کبی زوائده
تبدیل ایتمك لایقمیدر امام غزالی ایدر که مالایعنی‌نك حدی اولدر که
هر سوزکه سویلدیکك تقدیرجه حالا ومآلا اندن متضرر وآثم اولمیه‌سن
مالایعنی اولدر مثلا بر طائفه ایله سویلشورکن ایلدیکك سفرلری
واجتماع مشایخ وزیارتکاهلری وانلردن مشاهده ایتدیکك احوالی
حکایت ایلیه‌سن اکر بوکلامدن سکوت ایلیه‌سك هیچ برضرر مرتب
اولمزدی وهرچند دقت ایلسك بعض کیمه‌لری ذم وغیبتدن
ومشاهدهٔ اقلیم ولقاء مشایخدن کندیکه حاصل اولان عجب وتزکیهٔ
نفسدن صاقنمك وینه تضییع زمان ودلکی ذکر وتسبیحه اجرا ایتمدوکك
خسران دکلیدر وجملهٔ مالایعنی بلکه حرام اولان مقوله‌دن بری بودرکه
یارانکدن سؤال ایده‌سن بوکون قنده ایدك ویاقندن کلورسین که
تضییع وقت اولدیغندن غیری صاحبکه زحمت ویررسین شاید بریردن
کله‌که ذکر ایتمکه حیا ایده اکر حقیقتن دیرسه کندی متألم
اولور وکذب ایدرسه آثم اولور سکوت ایدرسه جواب ویرمدی دیو
بیحضور اولورسین یاخود بیلمدوکی نسنه‌یی صوررسن شاید که نفسی بازین
دیمکدن قاچنوب جواب غیر صواب ویره یاخود عبادتندن سؤال
ایلیه‌سن بوکون صائممیسن دیه‌سن نعم دیرسه شاید عجب وریایه
مبتلا اوله اقل مایکون عبادتی سر درجه‌سندن که عبادت جهردن
نیجه درجه زیاده در تنزل ایلیه بوجمله آفاته سن سبب اولدك
اکرانك یرینه ذکر وتسبیح ایدیدك نیجه صوابلر بولایدك پس علاجی

بودرکه تفکر ایده‌که موت وفنا درمیان ونفسلر رأس مال انسان وزمان
عمر سکردوب اوکدل الاجق میداندر وبوسرمایه ایله تحصیل سعادت
ممکن ایکن ضایع ایتمك عظیم خسراندر بوعلم جهتندن علاجدر
اما عمل جهتندن عزلت نوع اشر یادها ننه وضع حجره یا لزوم سکوت
ایتمکه عظیم همت واقدام کرك تاکه انسان سکوته معتاد اولوب اختلاط
دخی ایدرسه ملکه اولمغله سکوته مالك اوله لکن اختلاط ایدوب
حفظ لسان ایتمك غایت دشواردر (تنبیه المغترین)ده مذکوردرکه مشایخدن
وهیب بن ورد دیمشدر که عافیت اون جزء در طقوزی سکوتده وبری
ناسدن قاچقده در ومنصور بن معمر قرق ییل قدر یتسو نمازندنصکره
بیهوده سوز سویلممشدر وربیع بن خثیم مونتدن اول یکرمی ییل
قدر دنیا کلامنی سویلممشدر ومورق عجلی یکرمی ییل قدر کندینه
سکوت تعلیم ایدوب کوجله تمام سکوت تحصیل ایلمشدر وابو بکر
صدیق رضی الله عنه نیجه ییللر اغزنده حجر قویوب قلت کلامه معتاد
ایلمشدر واغزندن طاشی چقارمزمش لا نماز وطعام وقتنده شوخوفدنکه
لسانی مالایعنی‌یه دوشمیه بویله ایکن ینه وفاتی حالنده دیلنی چقاروب
بنی وقعه‌لره اوغرادن بودر دیو انسانه اشارت ایدردی ومعروف کرخی
رحمه الله دیردی لسانك مالایعنی‌یه دوشوب سویلمه‌سی الله تعالی
حضرتلرینك اکا خذلاننددر ونجم الدین دایه دیمشدر که الله تعالی
حضرتلرینك اعراضی علامتندندر قولنی مالایعنی‌یه اشتغال ایلمسی
ومالك بن دینار دیمشدر که رجلك مالایعنی‌ده اولان کلامی قسوت قلب
ویروب بدنی ضعیف واسباب رزقی عسیر ایلر وفضیل بن عیاض
دیمشدرکه لسانله باش حفظ اولورو بشر حافی رحمه الله قتی از سوز
سویلردی وامام مالك رحمه الله بر آدمی چوق سویلر کوردکده برمقدار
کلامکی طوت سویله دیردی وبر دفعه بر آدمك کیفیت حالنی کندندن
سؤال ایلدیلر ایتدی برعلتی یوق الا برکونده بر آیلق کلامنی دوکوب
سویلر ویونس بن عبید دیمشدر بر بیهوده کلامی ترك ایتمك نفسمه
کوج کلور برکون صائم اولمدن زیرا آدم اسی کونده صومه قادر اولور

اما برمالا یعنی سوزك ترکنه قادر دکلدر حالبوکه اول برسوزی ترك ایتمك
صومدن افضلدر وز بورده الله تعالی حضرتلری حضرت داوده
بیورمشدر یاداود قیامت اول زمان اولورکه اشراف خور اولوب اراذل
مرتبه صاحبی اوله و بنم کابم ترك اولنوب اوقنماز اوله وعاصی وفاجرك
رزقی ودنیالغی چوق اولوب مؤمن مطیع فاضلك آز اوله حال بویله اولدقده
اول زمانك اهلنه دنیایی سودیروب آخرت محبتندن منع ایتسم کرك
و بویله ایدنجه انلره نقمت و بلا مسلط ایدوب زخلرینی بهالو ایتسم
کرك و صغیری کبیرنه توقیر ایتدرمسم کرك وانلری فسق وفجوره
مبتلا ایتسم کرك بنم حضورمده جزا بود ریا داود فصیح اللسان
کمسه بی حاجت نزعده کلمهٔ شهادتله نطق ایلمه دن دلسز ایدرم ناسك
عرضنه متعلق سویلدیکیچون بومحله وارنجه تنبیه مذکوردن نقل

بیان آفات کلام فضول

اولندی ایمدی کشی لسانی حفظ ایتمك لازمدر (کلام اذیدن
التنجیسی فضول کلامدر یعنی مهم اولان موضعده قدر حاجتدن
زیاده ایتمك یابرکره سویلدیکندنصکره ینه اعاده قلمق یا اختصار ممکن
ایکن واجمال ایله مرام حاصل اولور ایکن تطویل وتفصیل ایتمك کبی
بودخی مالا یعنی یه قریب بلکه اندن برقسمدر بعض صحابه دن
مرویدرکه بعض کمسه تکلم ایدر واکا جواب ویرمك بکا ماء بارددن
مشتهی کلور اما جواب ایتمزین فضول کلام اولمقدن خوف ایدرین
دیرایدی بوآفتك علاجی اولکی کبیدر اما مسائل مشکلده اولان
تفصیل باخصوص عقول قاصره ایچون ووعظ وتذکیرده وتعلیم
وتعلمده و بوکا بکزر یرلرده کلام تکرار ایتمك فضولدن دکلدر انجق
حاجت اولمیوب ایجاز واختصار ممکن اولان یرلرده در (اوچنجی بحث

بیان انتظام معاش

شول کلام بیاننده درکه انتظام معاشه متعلق عاداتدن اولوب وامنك
قانون شریعت حسبیله مأذون اولدقلری امورك بیاننده درکه اکا
معاملات دیرلر بیع ورهن ونکاح وطلاق وعتاق مقوله سی کبی ایمدی
بونلر حد ذاتنده مباح ایسه ده لکن بعضیسی بعض محللرده واجب
یاسنت ویامستحب اولور و بونلرده شریعت ارکان وشروط اعتبار

ایتمشدر بونلردن برینی مباشرت قلندده اول شرائط وارکان رعایت
اولنمق کرك والا اول معامله یاباطل یافاسد یامکروه اولور ایمدی صاحبی
کنهکار اولوب وآفت لسان اولمش اولور بواجلدن امام محمدده زهد
بابنده برکتاب تصنیف ایلسکز مناسب ایدی دیدکلرنده دیمشدرکه کتاب
بیوعی تصنیف ایلدم یعنی شوکا اشارت ایدرکه زهد وتقوی حاصل
اولماز الا معاملاتده وصاتو و پازارده هر بطلان وفساددن وکراهتدن
اجتناب ایله اولور و بومعاملاتك موضع معرفتی علم فقه دربوامورە
یابعضنه مباشرت ایدن کمسه یه لازمدرکه انی اوقیه واوکرنه زیرا علم حالدر
علم حال ایسه صاحبنه فرض عیندر (وامام بزازی رحمه الله کتاب
بیوعی حفظ ایتمینه بیع وشرایه مباشرتی حلال اولمدیغنی ابواللیثدن

بیان وعظ وتذکیر وتدریس

نقل ایلمشدر (دردنجی بحث شول کلام بیاننده درکه اصلنده مأذون اولوب
اولوب غیره تعدی ایدر عبادته متعلق اولاندر وعظ وتذکیر وتعلیم
وتدریس وامامت وتأذین کبی بونلرك دخی صحتنه ومستحب وواجب
اولماسنه شروط واردر بونلردن برینه مباشرت ایدن کمسه انك شروطنی
اوکرنمك واجبدر تاکه مشروط یرینی بولوب اوزرینه ثواب ویریلجك
قدر عبادت اوله واکر شروطنی رعایت ایتمزسه آثم اولوب متقی اولمدن
بعیددر ودیلندن صادر اولدیغی آفت لسان اولمش اولور و بونك دخی
معرفت شروطی علم فقه ده در بوطریقلردن برینه سلوك ایدنه انك
تعلمی طلب ایتمك فرض عیندر زیرا علم حالدر جمله دن تأذین صددنده
اولانلره اوقاتی بلمك فرض عیندر حتی آجق هواده دخی بری برینه
تقلید ایله اذان اوقه لری شرعی دکلدر مادامکه کندینك تحریسی اولمیه
دیو علما تحقیق ایلمشلردر (بشنجی بحث شول کلام بیاننده درکه اصلنده

بیان تلاوت قرآن ودعا

مأذون اولوب غیره تعدی ایتمین عبادت قاصره یه متعلق اولاندر
تلاوت قرآن وذکر ودعا کبی و بونلرك دخی شروط وادابی واردر علم
فقه ده مذکوردر اکر صاحبی ادابنی رعایت ایتمزسه آثم اولوب آفت لساننده
واقع اولمش اولور نتکیم برآدم یاقراءت قرآن ویا ذکر الله و یادعا ایلسه
برحرفی اوزاتمغله ویانقصان ایتمکله ویا ارتورمغله که بوکا لحن دیرلر

وياتغنى طريقيله بونلردن برينى اوقسه كنهكار اولور زيرا لحن وتغنى
حرامدر وتكيم بر كيمسه مجلس معصيتده معصيت فعلى ايچون تسبيح
ايلسه ياخود بازركان متاعى ترويج ايچون ويا پاسبان كنديلك
او بولنديغنى اعلام ايچون تسبيح ايتسه سائر اذكار وتصليه دخى بويله در
بونلرى ايدنلر جمله سى كنهكار اولورلر زيرا بونلر ايله مراد اولان خالقى
تعظيمدر بو محللرده بونلر ديمكدن كنهكار اولور اما خلق معصيته
وامور دنيايه مشغوللر ايكن بن ذكر للهله مشغول اولورم ديو اول اعتبار ايله
ذكر وتسبيح ايدرسه جائزدر ياخود واعظ صلوا عليه ديديككده وغازى
كبروا ديدكده صلوات وتكبير كتورسه لر ثواب اولورلر خلاصه ده وغيريده
بويله مذكوردر وبو محله دك ذكر اولنان آفات لسان نطق حيثيتندندر
بوندنصكره سكوت جهتندن اولان آفاتى بيان اولور (التنجى بحث
سكوت جهتندن اولان آفات لسان بياننده در (مثلا قرآن عظيمى
وتشهدى وقنوتى وبونلره بكزر واجبات وسننى اوكرنمك كبى يا بونلرك
قراءتنى ترك ايتمك كبى وبلاضرر قدرت قتنده ظن تأثير وار ايكن امر
بالمعروف ونهى عن المنكرى ترك ايتمك كبى وظن قبول قتنده نصيحت
واصلاحى ترك ايلمك وعند التعيين ترك تعليم وفتوا ايتمك وقاضى
ما انزل الله يله ترك حكم وسلامى ترك ايتمك مسنون اولديغى وقتنده
حضرت انس رضى الله عنه صبيانه راست كلسه سلام ويرردى
ورسول الله عليه السلام بويله ايدردى ديو اعلام ايدردى وبر حديث
شريفده رسول الله عليه الصلاة والسلام* مسلمك مسلم اوزرنده حقى
التيدر برى بودركه مسلمه ملاقى اولسه سلام ويره ودعوت ايلسه
اجابت ايليه ونصيحت استسه نصح وپند ايده واقسروب حمد ايتسه
يرحمك الله ديه وخسته لنسه عبادت ايليه وميت اولسه جنازه سنه تابع
اوله بيورمشدر وبو جمله دن ترك تشميت كه يرحمك الله ديمكدر
واجبى تركدر وبر حديث شريفده دخى* برآدم اقسرسه حمد ايلسه
تشميت ايلمك واوچ كره يه وارنجيه دك تشميت ايليوب اوچدنصكره
اقسرسه زكامدر تشميت اولنماز* ديو بيورمشدر وبر حديث شريفده

بيان آفات سكوت

دخى كشى اقسرديككده ادب نه اولديغن بيان ايدوب* اقسرديغكزده
الكزى وياثوبكزى آغزيكزه قويك وقتى صوت ايتمك ياخود صونكزى
دفع ايليك والله تعالى اقسرمايى سور اما اسنمكى مكروه كورر زيرا شيطان
آثارندندر چونكه بريكز نمازده ايكن اسنسه قادر اولديغى قدر آغزينى
قپايوب هاى ديمسون زيرا شيطان اكا آواسه كرك ديو بيورمشلردر
ادب اولان نمازك غيريده دخى ديشلرين صقه قدر انكله دفع ايده مزسه
صاغ النك اياسيله وياصول النك ارقه سيله آغزينى قپامقدر (وآفات
لساندندر غيرك دارنه كيردكده استيذانى ترك ايلمك زيرا اذن طلب ايلمك
قرآن عظيمله ثابتدر وحديث شريفده كلمشدر كه بنى عامردن برآدم
كلوب رسول الله عليه الصلاة والسلام بيت شريفى ايچنده ايكن
طشره دن چاغروب ايچرى كيرهيمى ديدى رسول الله عليه السلام
خادمنه امر ايتدى وار بو آدمه قاعده نى تعليم ايله كه السلام عليكم
ءادخل ديسون پس اول آدم طشره دن بو تعليمى اشيدوب بو قاعده
اوزره ابتدا سلام ويروب دخولنه اذن استدى ورسول الله عليه السلام
اذن ويروب اول آدم داخل اولدى وبر روايتده اذن طلبى اوچه دكدر
اكر اوچه دك ويرلمزسه دونمك كرك وبر روايتده كلمشدر كه برآدمك
رسولى كلوب دعوت ايلسه اول زمان اذندر تكرار طلب اذنه محتاج
دكلدر وبرآدم رسول الله صلى الله عليه وسلمدن سؤال ايلدى والده مه
وارديغمده اذن طلب ايتمك وارميدر بلى واردر كيم بلور نه حالده
اولالر بلكه مكشوف العوره بولنه لر (وآفات لساندندر والدينيله وسائر
محارميله كلامى ترك ايلمك وسويلشمك ومظلومى سوز ايله قوتارمق
قابل ايكن كلامى ترك ايتمك وشهادتى وتزكيهٔ شهودى ترك ايتمك بو ايكى
ماده يه كندى معين اولديغى حالده اما معين دكل ايسه نسنه لازم كلمز
والله تعالى حضرتلرينك اسمنى ذكر ايتدكده وياايشتدكده تعظيمى ترك
ايتمك زيرا هر ايشتدكده تعظيمى واجبدر صلوات شريفه كبى دكلدر كه
عمرنده بر كره واجب اوله بر قولده وبعضيلر قتنده انده دخى هر ايشتدكده
واجبدر والله تعالينك اسمى اكلدقده اكا تعظيم ايتمك يا تعالى يا جل جلاله

ویا سبحان الله ویا جل ذکره دیمکله اولور ومخمصه حالنه واران عاجزك سؤالی ودیلنمکی ترك ایلمسیدر زیرا عاجزك دیلنمسی فرضدر واکر چوق دیلنمکدن عاجز اولسه حالنی بیلان کیمسه یه طاعتنه تقویت ویره جك قدر آزق ویرمك فرضدر واکر حالنی بیلان کیمسه نك قدرتی یتمز ایسه اوزرینه فرضدر قدرتی یتان کیمسه یه اول فقیر عاجزك حالنی اعلام ایلیه وبعضیسی بویله عاجزك قیدین کورسه لر باقیلرندن ساقط اولور امابویله فقیرك حالنی بیلان کیمسه قدرتی اولانلره اعلام ایلمسه واول فقیر طاعتندن قالسه ویا آچلقدن اولسه بلنلر کنهکار اولورلر نتیجهٔ کلام سویلمسی واجب اولان کلامدن سکوت ایتمك حرام وسویلمسی سنت اولان کلامدن سکوت ایتمك مکروهدر آفت لسان وصاحبی دلسز شیطاندر وبوذکر اولنان درت بحث اکر تفصیل اولنسه یوزدن آشاردی وهر برنده آفت وخطر واردر اوکرنمسی واوکرنمسی وصاقنمسی لازمدر وبوزمانه ده جمله سندن خلاصلق ممکن دکل الا عزلتله واسه اختلاط ایتمکله مکر کیم جمعه وجماعاتده ومعاش ومعاد ضرورتنده مهما امکن اختلاط ایلیه واکر بودرت ایله مقدما علی الاجمال بحث اولنان التی یی التمشه ضم ایلسك آفات لسان کبی کلامی وکبی سکوتی یتمش عدد اولور ایمدی ظاهر اولدیکه رعایت لسان انسان امورك اعظمندن واهمندن برامردر تنکیم باطن انسانده قلب وجودینك پادشاهیدر بوسببدن اوتوری دینمشدرکه انسان ایکی اصغر شیئله انساندر که بری قلب صنوبری وبری لسان سخنور یدر وتقوانك جریانی ودورانی اکثری بوایکیسی اوزرینه در بواجلدن سلف صالحینك اهتمامی اکثری بوایکیسنه صرف اولنمشدر (قصص انبیاده مذکوردرکه لقمان حکیم برقیون بوغزلیوب اندن اك لطیف لقماسن چیقارمسین طلب ایتدکلرنده دیلنی ویورکنی چیقاررر بعده برقیون بوغزلدقده اك مزدار لقمه سن چیقارمه سین رجا ایتدکلرنده ینه دیلنی ویورکین چیقاررر حکیم دانا اشارت ایدرکه انسانده دلدن وکوکلدن لطیف اعضا اولمز اکر صاحبی اصلاحی طرفنده اولور ایسه واکر اولمز ایسه بوایکی

اعضادن خبیث اعضا اولمز اکر صاحبی فساد جانبندن اولورسه اخلاق علائیه دیرکه طالب نجات وکاسب درجات اولنلره معلوم اولسونکه آفت لسان اعظم آفات واشد مخافاتدر وکثری بنی آدم دیلی سببیله انجمنش وزیاندن دوشمشدر واغلب افراد عالم کندی لسانی سببیله مجروح وقول دروغیله منفور اولمشدر لاجرم اکثر صلحا واغلب حکما صمت وسکوتی ترجیح وضروری اولمیان یرده قصر زبان وطی لسان ایتمکی تصحیح ایلدیلر (بیت * جمال المرء لافی الطیلسان * ولکن ذاك فی طی اللسان * دینمشدر یعنی کشینك حسن وجمالی طیلسانده دکلدر انجق حسن وجمال لسانی طی ایدوب بی محل سوز سویلمامکده در زیرا پیغمبر آخر زمان علیه صلوات ازحماندن واصحاب کرام وعلماء عظامدن مدح سکوت وذم کثرت کلام حقنده احادیث وآثار وحکایات چوقدر جمله دن بری بوبیتك مضمونیدر بیت * هرکه حفظ ایتدی فم وفرجنی فی کل زمان * اندیا فخری اکا جنت ایچون اولدی ضمان * وبردخی بیورمشلردر بیت * کر دیلرسك که اوله سك سالم * ایکی عالمده صمته اول ملازم ورسول الله علیه الصلاة والسلامدن مرویدرکه بومعناده بیورمشلردر بیت * هر صباح اعضای آدم دیر لسانه که ای لسان *

* ساکت اولکیم تن سلامت بولمز سنسن سلیم *

* کچرو ایز جمله کچرو اولور ایسك سن بوکون *

* مستقیمز جمله مز کرسن اولورسك مستقیم *

وحضرت عیسی علیه السلامدن مرویدرکه اصحابی دیدیلرکه بزی برعمله دلالت ایله که انکله جنته کیرمکه سبب اوله بیوردیکه اصلا نطق ایلمیك دیدیلرکه بوکا قادر دکلز بیوردیکه پس خیردن غیری نطق ایلمیك وحضرت سلیمان علیه صلوات الرحمن بیوردیکه اکر کلام سیم خام اولسه سکوت زر خالصدر روایت اولنورکه داود علیه السلام تعلیم ملك علام ایله جبه وجوشن صنعتنه اشتغال ایدر ایکن لقمان حکیم حاضر اولدی خاطرنه کلدیکه بونه نسنه در دیو سؤال ایلیه ینه رزانت ووقارله عامل اولوب سکوت ایلدی تمام اولیجق حضرت داود

بيان لزوم الصمت

ايتدی جنكده حفظ نفس ايچون نه خوب نسنه در پس حضرت لقمان الصمت من الحكمت بيوردی (امام غزالی رحمه الله ايدر صمت لازم ايديكنه دليل عقلی بودر كه كلام درت قسمدر اولكی قسمی مضر محضدر ايكنجی نافع اوچنجی ضرر ونفعی جامعدر دردنجی ضرر ونفعدن خالی اولاندر ايمدی مضر محضك تكلمی جائز دكل بلاشبهه ضرر ونفعی جامع اولان كذلك زيرا نفعی ضررنه دكمز ايكيسندن خالی اولان دخی غير جائزدر زيرا كه عبث محض تضييع زماندر معلوم اولديكه كلامك اوچ ربعنده سكوت ونافع محض اولان بر ربعنده همان نطق ايتمك مناسب ايمش واول بر قسمنده دخی آفات خفيه اولمق دقايق ريا وغيبت وتزكيهٔ نفس كبی محتملدر پس ظاهر اولديكه حضرت پيغمبر عليه الصلاة والسلامك * من صمت نجا * بيوردقلری عين صواب وجوامع الكلمدن فصل الخطابدر (كلامك بنده صاحب طريقت كلامنه كه تنبيه ايدوب ديركه ايمدی ای سالك سكا نصيحت اولسونكه بو مذكور اولان جميع آفات لساندن كنديكی حفظ ايله زيرا بونلردن صاقنمز ايسك تقوی حاصل اولمز خصوصا كفردن وخوف كفردن وخطا كفردن وكذب وغيبتدن خود اوچ اولكيلرك احوالی آشكاره دركه بيانی مرور ايلدی اما كذب وغيبت آفات لسانده قلب آفاتی ارasنده اولان ريا وكبره بكزر قوی آفتلردر شكيم بركيمسه كفر وبدعتدن صكره ريا وكبردن نجات بولسه اميددركه سائر آفات قلبدن نجات بولور كذلك بونده دخی بركيمسه كلمهٔ كفری تلفظدن صاقنوب بعده كذب وغيبتدن بالكليه نجات بولسه اميددركه آفات لساندن دخی الله تعالی حضرتلرينك توفيقيله نجات بوله بو سببدن اخبار وآثارده بو ايكيسی حقنده سلفدن وارد اولان اهتمام غيريلرنده اولقدر وارد اولمامشدر حتی عمر بن عبد العزيزدن روايت اولنور كه ديمشدر كنديمی بيلدوب بلميه قوشاق بغليالیدن بری بندن بر كذب صادر اولمامشدر وفقيه ابو الليث بعض زاهدلرك احوالندن نقل ايدركه بر زاهد خاتوننه پنبه صاتون الوب كتوردر خاتونی دير كه بو پنبه يی

صتان قوم يرامز كيمسه لردر سكا بو پنبه ده خيانت ايتمشلردر بو سوزدن اوتوری زاهد خاتوننه طلاق ويردی سببنی سؤال ايلديلر زاهد ايتدی بن غيور كيمسه يم قورقرم پنبه صتان قوم يوم قيامتده بنم خاتونمه بو غيبت ايتديكی سببله ياپشه لر واول زمان ديه لر فلان كيمسه نك خاتوننه پنبه جيلر ياپشديلر بو غيرتدن اوتوری انی اطلاق ايلدم ديدی بو مرتبه اهل زهد وتقوی كذب وغيبتدن احتراز اوزره اولمشلردر بو سببدن (شيخ شعراوی منن نام كتابده ديمشدر هر باركه ابناء دنيادن دنيوی واخروی نفعی اولمغين كيمسه يه جفاء ارض اولسه مسرور اولوردم زيرا بونلرك اكثری كلماتی لغو وهذياندر وبنم قتمده ايامك مسرت وشادی ويرجيسی اول كوندركه بونك كبی اهل دنيادن بريسی زيارتمه كلميه وبونلرله كورشميم زيرا بر عبده نقدر چوق ناسك كلوب كتمسی اولسه اولقدر اوزرينه حقوقی چوق اولور وعجبه كلمك خوفی اولور بو ايسه بزم امثالی احمقلره زهر قاتل وسم هلاهلدر زيرا بزم كبيلر بو حجاب عظيمدر حقه اقبال ايتمرزه مانعدر مكركه بو زيارته كلوب محبت ايدنلری كنديله ربسی ماينده واسطه وانلرك محبتنی ربسنك اكا محبتنه عنوان ايله وانلره كوكل بغليه وجميع خلقه واسطهٔ عظمی حضرت حبيب الله هدر دنياده وآخرتده اكا محبت ايدوب استناد ايليان مراده واصل والله تعاليك محبتنه نائلدر وقچنكه الله تعالی حضرتلری بر قولنه محبت ايلسه اهل سمواته انك محبتنی تبليغ ايدر اندن اهل ارضه حتی درياده اولان بالقلره وهواده اوچان قوشلره محبتنی بلدوروب سز دخی جمله كز فلان قولمه محبت ايليك ديسه كرك پس هر كس اوبله عبده محبت ايدوب خير ايله اكلسه كرك بو سببدن حضرت ابراهيم عليه السلام دعاسنده * واجعل لی لسان صدق فی الاخرين * ديو دعا ايلمشدر كه ذكر جميله يوم قيامته وارنجه اكلماسی دولت عظيمه اولديغندن انی طلب ايلمشدر ودعاسی قبول اولوب جميع خلق لسانده خيرله اكلديغی واقع وهر ملتك محبتی اكا شايعدر ايمدی ناسك بر عبده محبت ايتديكی حقك محبتنه دليلدر اوتقريبله خلقك زيارتندن الم چكمسه

اولور امابو اولياء كرامك مرتبه‌سيدر شيخ شعراوى كبى عزيز بزم امثالى كيمسه‌لره سم قاتلدر ديديكى آشغـه مرتبه‌ده اولان مبتدى خودبينلره نيجه منه ضرر ويرمز بو سببدن سيد على خواص ديمشـدر خلقك كلوب كتمه‌سى اولمديغندن سالك متكدر اولمق كرك بلكه لايق اولان بودركه فرح كسب ايليه زيرا بوايامده ناسك صحبتى درويش مبتدى يى ربسندن اشغال ايدوب ناسه مأنوس ايدر حالبوكه الله سبحانه وتعالى حبيبنه قرآن عظيمده بيورمشدر* وان تطع اكثر من فى الارض يضلوك عن سبيل الله* يعنى ياحبيبم اكرسن يريوزنده اولان ناسك اكثرنه فرضا تابع اولوب انلرك هواسنه اويسك سنى طريق حقدن چيقارررلردى ياقنده قالديكه نبوتله تقويت اولميان بندهٔ عاجز كثرت خلقه اختلاطله طريق حقدن چيقميـه ايمدى كشى يه لازم بودركه ربسنى مذكر وطريق حق كوستر كيمسه‌لردن غيرى كيمسه‌نك زيارتنه واختلاطنه طالب اولميه تاكه لسانى آفاتدن حفظ ايتمكه قادر اوله (اوچنجى صنف

بيان آفات اذن

قولاغك آفاتى بياننده در جملهٔ آفات اذندندر سويلنسى جائز اولميان كلامى دكلمك ضرورت دنيويه وضرورت دينيه يوغيكن اماضرورت دنيويه ديديكمز نفسنه هلاككلك خوفى وحق آلمق وكسب معاش كبى يعنى جائز اولميان كلامى دكلرسه نفسندن قورتقار وياحقى تلف اولسنه وياكسب معـاش ايتمه‌سنه اول زمان دكلمك مباح اولور وضرورات دينيـه واجبك وياسنتك وجوده كلمه‌سيـدر نتكيم جنازه‌يه وارمق واجباتندندر اما انده صاغو صغيجى دكلمك اقتضا ايدرسه بونده ضرورت دينيه ترجيح اولنوب واريلور امابونك خلافنجه‌در اكر برضيـافته ويا دوكنه دعوت ايلسه‌لر وانده تغنى وياچالغيدن برمنكر اولسه وارمق كرك زيرا وقتاكه دعوت ايدن كيمسه معصيتى ارتكاب ايتديسه اجابته مستحق اولمدى پس اول اجابت سنت اولميوب حرام اولمش اولور وبونك كبى معاصى يى دكلمك آنكيچون جائز دكلدر زيرا دكليان قائلك شريكيدر حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلم غيبتدن نهى ايتديكى كبى دكلسندن دخى نهى ايتديكى دليلمزدر وقولاغك آفاتندندر ضرورات

مزبوره يوغيكن چالغيلر دكلمك اماضرورت اولسـه قايرمز تجـارتده وغزاده وجده اولديغى كبى زيرا اكثرى بونلر چالغيسز اولماز وبو محللرده لهو ايچون اولميوب كيبى اعلان ايچون ويا تهييب اعدا ايچوندر قاضى خان چالغى قسمنى دكلمك جائز اولمديغنه دليل حضرت پيغمبر آخرزمان صلى الله تعالى عليه وسلمدن حديث شريف نقل ايدر* استماع الملاهى معصيـة والجلوس عليها فسق والتلذذ بها من الكفر* ديمك اولوركه چالغيلر دكلمك حقدعصياندر وانده اوتورمق طاعت حقدن چيقمقدر وانكله لذتلنمك كفردر ورسول الله عليـه السلام بونى كفردندر ديديكى امتنى زياده صاقندرمق ايچون تشديددر واكرناكهـانى اشتسه وبال يوقدر اماسعى بليغ ايله جهد ايليـه كه قولاقلرى اشتمسون زيرا روايت اولنمشدركه رسول الله عليـه السلام قولاقلرينه مبارك پارمقلرينى صوقوب تاشيدلمز يره كيدنجه چيقارمشدر اما نسا طائفه سنك چالغيسز اولان دوكونلره كتسنه بيـله رخصت يوقدر قنده قالديكه ارلره جائز اولمديغى انلره جائز اوله اكرارى اجازت ويرر ايسه وياسكوت ايله كچوب بويله دوكونه قوى ويررسه ايكيسيده عاصى اولورلر چالغيسز دخى اولورايسه نتكيم بيانى كچدى (وقولاغك آفاتندندر ضرورات سابقه يوغيكن اختياريله تغنى دكلمك تاتارخانيه‌ده ديمشدركه تغنى وانى دكلمك حرامدر علمانك اوزرينه اتفـاق ايدوب انده مبالغه ايلديلر (وهدايه ده ديمشدركـه ناسه ايرليان كيمسه‌نك شهادتى مقبول دكلدر زيرا كبيره‌يه خلقى جمع ايلر (شيخ شعراوى منده ديمشـدركه درت مذهبده فتوا شونك اوزرينـه‌دركه چالغى قسميله ايرلامق حرامدر ايمدى مقلده بوقدر مخالفت ايدوب چالغى مثللى يى دكلمك وعلته نظر ايتمك كه ذكرالهيدن ونمازدن غفلت ويرميدر وشيخ افضل الديندن نقلا ديمشدركه بركيمسه ديسه بو آلات مطربه‌يى دكلمك بكا تأثير ايتمز وبنم قولاغمه كيرمز چالديغى چالمديغى قتمده پس برابردر ديو دعوى ايدرسه انى امتحان ايچون برقاچ دفعه غضبه كتورك اكرغضبه كلورايسه مفترى وكذابدر زيرا بركيمسه كه كندى نفسندن

غضبی رد ایتمکه قادر دکلدر الله تعالی طرفندن غفلتی ونفسندن ذوق
وطربی نیجه دفع ایدر (صاحب طریقت دیرکه بو عصرلرده سماع بابنده
رخصت یوقدر زیرا جنید بغدادی کندی زماننده سماعدن توبه
ایلمشدر دلالت ایدرکه مباح دکلدر زیرا مباحدن توبه اولماز (واختیار
نام کتابده دیمشدرکه قراءت قرآن قتنده وجنازه وجنك ووعظ قتنده
رفع صوت ایله چاغرمق مکروهدر یا حرام غنانك سماعی قتنده ظنك
نه درکه اکا وجد تسمیه ایدرلر نته‌سنه رفع صوت ایتمك انده جائز اوله
وغنانك اقبحی اولدرکه قراءتده وذکر ودعاده اوله وآفات لسانده بونك
برمقدار بیانی کچدی وشیخ ابو العباس ابن تیمیه رحمه الله حل شبهة
سماع نام رساله‌سنده بو صوفیه قتنده مصطلح اولان سماع حقنده
کتاب وسنتدن بر دلیل بولمدیغندن صکره برامر طبیعیدر دیمشکه
موسقینك نغماتندن سماع قلبده کزلی اولان حالاتی ظهوره کتورر
برجمعیتده صادقلرك بعضینك قلبندن وجد صحیح قوپارایسه‌ده نیجه
فاسقلرك فسقنی حرکته کتورر ایمدی بو سماعك مصلحی مفسده‌سنه
دکدیکندن اوتوری رسول الله علیه الصلاة والسلام اندن اعراض
ایلیوب انی امر ایلمدی زیرا امت اراسنده مفسده‌سی ارتقدر واکر
دینورایسه طبقات صوفیه‌دن جنید وشبلی وذاالنون مصری دخی
غیریلر اولیاء کباردن سماع ایده کلمشلردر جواب ویریلورکه بیك
عابد وزاهد ایتدیسه‌ده اصحاب رسول اللهك جمله‌سی خود ترك
ایلمشلردر حالبوکه پیغمبرلر عددنجه کلمشلردر وثابت اولمشدرکه جنید
وفاتندن اول توبه ایلمشدر وذاالنون ایتدیسه‌ده ابو بکر ایتممشدر
واصحابدن صکره تابعین وتبع تابعیندن صادر اولمامشدر حاصل کلام
سماع ایکی شیدن مرکبدر بری شهود حقکه ایده نصیب ارواح
واردر وبری شهوتدرکه حقله ممزوجدر اول نصیب نفوسدر زیرا
اوچ شیدن طباع متغیر اولوب سکره وارر بری سماعدن وبری صورتدن
وبری خمردن ایمدی سماعده برحال طبیعی واردر ولکن نفس وشیطان
صاحبنه غالب ایسه نفسانی طرفنه میل واکر روحانی طرفی غالب

بيان تفصيل سماع

ایسه

ایسه میلی اکا غالبدر ایمدی سماع فی الحقیقه حق وباطلدن مرکب ولکن
بطلانی ترجیحندن اوتوری شرعا جوازی ثابت اولمشدر انجق سماع
مشروع رسول الله علیه الصلاة والسلام زماننده وخلفاء راشدین
وتابعین وتبع تابعین زماننده قرآن عظیمك استماعیدر * واذا سمعوا
ما انزل الی الرسول تری اعینهم تفیض من الدمع مما عرفوا من الحق یقولون
ربنا آمنا فاکتبنا مع الشاهدین * بو خصوصده دلیل مبیندر معنای
شریفی چونکه رسوله انزال اولنان قرآن عظیمی استماع ایلسه‌لرسن
اول مستمع اولان قومك کوز یاشین دوکلور کوررسك کلام حقدن
عرفانلری اولدیغی اجلدن وبو قوم دیرلرکه یارب بزسکا ایمان کتوروب
کتابکه ایناندق بزی شاهدینله معا اولمامزی تقدیر ایله والله تعالینك
آیاتنی سماع ایتمك خالصا ارواح نصیبیدر نفس وشیطان مشارك
اولمیوب انلره قهر ایتمك واردر اما نفوس آیات اللهیدن لذتلنمیوب سماع
ابیاتدن لذتلندیکی بو سببدندرکه صاحبی طرف روحانیدن بینصیب
اولدیغندندر شیخ مذکور بعد التحقیق بالاخره دیمشدرکه سزه لازم اولان
بودرکه سماع مشروع اولان آیات اللهیی دکلیه‌سز تا که پیغمبریکزه
تابع اوله‌سز واندن ذوق روحانی کسب ایده‌سز (واقسام فسق
وفجوردندر نساطا نفسه‌سنك تغنیسنی دکلمك حرام اولدیغی برقاچ
وجهله‌دربری بودرکه اجنبیه‌یه باقق اجماع امتله حرامدر کذلك
ایرلدیغی دخی اجنبی کیمسه دکلمك حرامدر مکرکیم زوجی ویا افندیسی
اوله ایمدی بونك کبی ورطه‌یه قولاغنی اوغرادن کیمسه‌یه لازمدرکه
توبه وانابت ایله ایتدیکی کناهلرندن ربنه استغفار ایلیه بو محله
وارنجه‌دك رساله‌ٔ معهوده‌دن انتخاب اولنمشدر (وقولاغك آفاتندندر
قرآنی تجویدسز لحن وخطا ایله اوقیان کیمسه‌یی دکلمك اکر ظن غالبنده
تأثیر ایده‌جکی وارایسه نهی ایلیه واوقتمیه اکر ضررسز دفعنه
قادر ایسه والا قالقوب کتمك کرك برمعصیت کوز کوره اولدقده انده
اوتورمقدن الله تعالی حضرتلری منع ایدوب * فلا تقعد بعد الذکری مع
القوم الظالمین * بیورمشدر وامام برکلی دیرکه اکرچه بو ایکی آفت تغنی

بيان نسانك تغنيسنى دكلمك حرام اولمسى

بيان لحن وتجويدسز قرأن اوقومق آفتى

تحته داخل ایدی ذکر ایتمسکده‌اولور ولکن خلقك بوایکیسنه کثرت ابتلاسندن وجائز اولمسی اعتقادلرندن اوتری تصریح ایلیوب بیان ایتدك واشبه کیمسه‌لر کاه یکلش اوقیانه‌در دکلیه‌نه دکل دیرلر انکیچون دفعی ذکر اولندی (وقولاغك آفاتندندر اجنبی تازه خاتونك کلامنی دکلمك حاجت یوغیکن زیرا سرور کائنات علیه افضل الصلوات* بنی آدمه زنادن نصیب یازلمشدر وتقدیر اولنمشدر شکسز اکا نائل اولور کوزلرك زناسی نامحرمه نظردر وقولاقلرك زناسی انی دکلمکدر ودیلك زناسی سویلمکدر واللك زناسی طوتمقدر واایاغك زناسی اجنبیه آردنجه کزمکدر قلب ایسه آرزو وتمنی ایدر فرج یازنای کرچکه چیقارر ویاکذبده قالور* دیو بیورمشدر وشیخ شعراوی رحمه‌الله دیمشدر که مشایخدن بعضیسی اجنبیه ایله سویله‌شوب کلامدن لذتلنمکله برآی قدر عبادت لذتندن محروم اولمشدر حتی انلرك هاون دوکدکلرینك اجنبیلره تأثیری وار دیمشلردر (وقولاغك آفاتندندر برقوم مکروه کوررلر ایکن انلرك کلامنی دکلمك مکر کندینه ضرر قصدینی طویمق ایچون دکلیه حدیث شریفده حضرت رسول‌الله صلی الله علیه وسلم بیورمشدر برکیمسه کندینی کریه کورر قومك سوزلرینی دکلسه یوم قیامتده قولاقلرینه قورشون آقیدیلور و بومذکوراتك جمله‌سی اشتمك ودکلمك جهتیله قولاغك آفاتیدر (امادکلمه‌دن اعراض ایدوب قولاق طوتمامغك آفاتی قرآن عظیم دکلمك وخطبه دکلمك ومتبوعك خطابنی توابع دکلمك مثلا بك وقاضی ووالدین واستاذ ومحتسب وزوج وسید سوزینی الی التنده اولانلره دکلمك آفاتندندر واعتذار ایدیجی کیمسه‌نك سوزینی ودخی ایکی خصمك یاخود برینك کلامنی دکلمك ومفتی استفتا ایده‌نك واولوالامر مظلومك شکواسنی دکلمك ومسؤل عنه سائل مضطرك کلامنی دخی اکابر واغنیا ضعفا وفقرانك کلامنی استکبارا واستحقارا دکلمك و بوکا بکزر استماعی واجب ویاسنت اولان یرلرده دکلمك بالکلیه قولاق آفاتندندر احترازلازمدر (دردنجی صنف آفات عین بیانندەدر معلوم اوله که کوزلرینی حفظ ایتمکه کشی قرآن عظیمله مأموردر

بیان آفات الاعراض عن الاستماع

بیان آفات عین

الله تعالی حضرتلری قرآن مجیدنده* قل للمؤمنین یغضوا من ابصارهم بیورمشدر و بوآیت کریمه‌ده تأدیب وایجاب واردر یعنی حرام اولان نسادن کوزینی حفظ ایتمك واجب وحرام اولمیانه بقمه‌سی جائز وکوزینی نامحرمه صالی ویرمکك فائده‌سنی بیان ایدر که طهارت قلب ویدر یاخود خیر وطاعتی تکثیردر زیرا نظر ایله خاطرلره دوشرکه انسانی ذکراللهدن اشغال ایدوب حضور قلب وجمعیت خاطر فوت اولور ونیچه امور محرمه‌یه باعث اولور ونظر سببیله شیطان اضلاله فرصت وطریق بولور وانسانك صدرینی وسوسه ایله طولدورر پس شرور ومعاصی بابی فتح اولور بواجلدن الله تعالی قوللرینی قورقودوب * یعلم خائنة الاعین وما تخفی الصدور* بیورمشدر یعنی الله تعالی کوزلرك خائنلکارینی وصدورده کیزلدکارینی بلور غافل اولماك دیمکدر وحضرت رسول‌الله صلی الله علیه وسلم رب العزتدن روایتله حدیث قدسیده* نظر ابلیسك زهرلی اوقلارندن براوقدر برکیمسه که بنم خوفمدن نظرینی ترك ایلسه اکا بدل قلبنه ایمان قویوب لذتنی بولسه کرك* بیورمشدر و برحدیثنده دخی هرقنغی مسلم که برخاتونك حسن وزینتنه نظر ایلدکده کوزینی یومسه و باقمسه الله تعالی انك قلبنده شوق عبادت احداث ایدوب لذتنی بولور دیو بیورمشدر و برحدیثنده دخی قیامت کوننده هرکوز اغلاسه کرکدر الا اوچ طائفه‌نك اغلامز بری حرامدن کوزینی حفظ ایدنلرك ایکنجی فی سبیل الله اویانق اولانلرك اوچنجی سوری سکك باشی قدر حق قورقوسندن یاشی کیدنلرك بیورمشدر وجریر روایت ایدر که رسول اللهی اکسزین واقع اولان نظردن سؤال ایلدم بیوردیکه نظریکی علی الفور دوندر وحضرت علی‌یه بیورمشدر که یاعلی نظرهٔ اولی‌یه نظرهٔ ثانیه‌یی تابع ایتمه زیرا نظرهٔ اولی سنکدر ایکنجی دکل (اخلاق علائیده دیمشدر نظرنا محرم اکرزن صاحب جمال واکرغلام پراعتدالدر اهل دین وطالب کمال اولانلره درد مهلك ومرض قتالدر انك ایچون حدیث شریفده* النظر سهم مسموم من سهام ابلیس* بیورلمشدر

(قطعه * دیدن زلف وخال نامحرم * دانۀ کید ودام تلبیس است *
* هر نظر ناوک بست زهر آلود * کز شصت وکمان ابلیس است *
معناسی نامحرمك زلف وبکین کورمك بری دام ابلیس وبری دانۀ
حیله در هر بر نظر زهره بولاشمش اوقدر که ابلیسك یاندن وکزندن
ناشیدر حضرت عیسی علیه السلامدن بو بیتك معناسی وارد اولمشدر
بیت * زنهار اتمه جهرۀ نامحرمه نظر * زیرا که چشم قلبکه تخم فساد اکر *
وحضرت داود اوغلی سلیمان نبی یه علیهما السلام نصیحتنده بیورمش
یا بنی امش خلف الاسد والاسود ولاتمش خلف المراءة دیمك اولور ای
اوغلنجغم آرسلان ویلان آردنجه کز اما عورت آردنجه کزمه اخلاق
علائیده دیرکه ظاهر اول ایام خوب فرجام فتنه وفساد غلامدن پاك
وطاهر ایدیکه حضرت داود نصیحتنده غلام آردنجه کتمکی منع
بیورمدیلر اما شمدیکی زمانه کوره دخی الحاق اولنوب امش خلف
الاسد والاسود ولاتمش خلف المرأة والامرد دینسه مناسبدر (بیت)
* همنشین بر آدم اسد واسود له * یکدر اندن کاوله همخانه زن وامرد له *
اکر طالب عافیت رهکزارلرده غلام خوب صورت یازن حسنا وپر زینت
کورسه نظرۀ اولی معفودر اما نفس طالب وشره وحرص غالب اولوب
زن وپسر طرفنه تکرار نظر ایتمك استرسه علاجی بودرکه ملاحظه
ایلیه که تکرار نظر دخی چکن کیدر ولاشك درد قلب وحرارت حرص
افزون اولسه کرك اکر تحصیل شهوت اقدام ایدرسه عدم حصول
بلکه خورلق ورسوایلق احتمالی مقرر وشهوة حرام حاصل اولورسه
نعوذ بالله صغیره کبیره یه مؤدی اولغله برخانۀ عرض ودینی خراب
وفردا مستحق عقاب اولسه کرك واکر اقدام تحصیل شهوت ایتمزسه
تکرار نظردن حاصل اولان میلی قلبدن کیدرنجه زحمته اوغراسه کرك
ونظر تکرار اولدقچه پای نفس درکل ونجات خلاص مشکل اولسه
کرك اکر اولدن لجام نفسنی محکم طوتیدی ونظرینی صالمییدی
کشاکش آرزودن راحت اولمسی مقرر ایدی وچشم نظرۀ ثانیه دن
منع اولنمق عبادتده حلاوت بولمغی مفید در عزیزلر تجربه قلمشلردر

وحدیث

وحدیث شریفده دخی بو وعد مذکوردر واکر بهرحال نفس طالب
وآرزو غالب اولوب نظرۀ ثانیه یه مبتلا اولسه سعی ایلسونکه تتابع
نظر له عشق زن وپسر دامنه طوتلمیه وحسب وحالی بو قول اولمیه (بیت)
* چوق باقدم اول غداره مبتلا اولم کبی * پرهیز ایتدم صویه بیمار اولم کبی *
بلکه سلاك نظری ندامت واستغفار طرفنه راجع وذنوبندن اشك
توبه ایله یونوب پرهیزه تابع اولسون اما بعض سالکلر دیرلر که کاهی
عشق مجازی قنطرۀ عشق علی التحقیق وصور حسنه که الایش
شهوتدن پاك اوله شهود جمال مطلقه طریق اولور ومشایخ تصوفدن
بو حال له موصوف وبو عشقله معروف اولنلردن شیخ اوحد الدین کرمانی
وشیخ عراقی ومولانا عبد الرحمن جامی وشیخ سعدی قدس سرهم بر مقدار
اوائل سلوکلرنده بو باده دن سرخوش وبو میخانه دن جرعه کش
اولمشلر لکن عاقبت بو حالدن نهی ایتمشلر ودیمشلردر که قطعه
* از لطف قد وصباحت خدچه کنی * وز سلسلۀ زلف مجعد چه کنی *
* از هر طرفی جمال مطلق تابان * ای بیخبر از حسن مقید چه کنی *
معناسی بوی لطیف ویکاغی کوزلدن نیلرسن وزلفی قویرجق زنجیر
شکللی دن نیلرسن هر بر طرفدن جمال مطلق ضیا لنمده هی بیخبر
سن حسن مقیددن نیلرسن دیمکدر لکن بو طریق غایت صعب
ودقیقدر سالك الایش شهوتدن وصفات بشریتدن تمام پاك اولمش
ومجاهدات وریاضاتده غایته ایرشمش کرك والانفس وشیطان مکر
وفریبیله مبتدی طالبلری اسفل السافلین طبیعته قریب ایدر مشایخ
متقدمین طالبلری مصاحبت احداثدنکه نوجوانلردر بغایت منع
ایتمشلردر روایات صحیحه ده وارددر که جناب رسالت پناهی صلی الله تعالی
علیه وسلمه قبائل اعرابدن بر طائفه تعلیم دین وتحصیل یقین ایچون
کلدیلر ارالرنده بر جوان وار ایدیکه چهره سنده صباحت وکوزللك
موجود ایدی حضرت رسول الله علیه الصلاة والسلام ظهر مبارکی
طرفنه کچوب مقابله ده اوتورمدی مسلم پاك قتنده بونك امثالی امته
تعلیم وارشاد در والا مسند نشین وحی عصمته میل بشریت محالدر

بيان حكايت عجيبه

(حكايت اولنوركه خواجكان نقشبنديه سلسله سندن خواجه
عبيدالله كه ذكرى بالاده مروراتمشدر اواخر عمرنده شيخوخت سببيله
اكثر زمانده ياتوب مريد ومخلصلرى اعضا واطرافنى اوارلردى اتفاق
بركون برمحبى ارارايكن برضرورت ظاهر اولمغين برصاحب جمال
اوغلى وارايمش اكا امر ايتمش جوان دخى فرمان براولوب كنى پاى
خواجه‌يه دكيجك فى الحال پيراياقلرين چكوب باشين قالديروب اصحابنه
ايتمش نيچون اياغم چكدم بلديكزمى بو جوانك كنى پايمه دكيجك
حرارت دستندن نفسمه حس وحركتكه بقيهٔ بشريت اثريدر نوع
تلذذ ودغدغه واقع اولدى بيوردى پس آكاه اولك بوفقير بوقدر
مجاهدات وریاضات وپيرلك عالمنده بومرتبه ارتباط ايتمشيكن ينه ميل
بشريتدن انده اثر باقى اوله سزلرده‌كى شبابت وقوت كامله وهواحرفلرى
هرطرفدن آچلوب شاملدر ساده رولر محبتى ومصاحبتى نه‌مرتبه محنت
اميز ونه‌درجه‌ده فتنه انكيز اوله زنهار وزنهار بوطائفه‌دن دود
آتشدن قالقركبى حيران وآتش صودن بخاركبى كريزان اولوك (بيت
* تجذير چوخواهى كه قدرت بماند بلند *
* دل اى خواجه در ساده رويان مبند *
معناسى بودركه اكراسترسك كه قدرتك بلند قاله كوكلكى اى خواجه
ساده رولره بغلمه اخلاق علائنك خلاصهٔ نصيحتى بومحله دكدر
(شيخ شعراوى رحمه الله منن نام كتابنده ديمشدركه اجنبيه ايله
خلوت ويوزنه باقق جائز اولمديغى كبى يوللرده طوروب انك كبيله
سويلشمك دخى جائز دكلدر وبوحاللرده كوريلان كيمسه‌يى اشد
زجرله منع ايلمك واجبدر زيرا موضع تهمتدر وناميدن چوغى ديرلركه
اجنبيه ايله خلوت اولنجه زنادن سالم اولمق بعيددر وحسن وجمال
صاحبى غلام امردله خلوت دخى بوكا قياس اولنور سالكه لازمدركه
بونك امثالندن حذر اوزره اولوب ربسيله اولان صفاء حالنه مغرور
اولمسون زيرا الله تعالى حضرتلرى اولوركه برلحظه‌ده حالنى تغيير ايدر
وبومحله مناسب شيخ برحكايه كتورمشكه شيخ محمد حنفى بردرويشى

چارشوده

بيان حكايت لطيفه

چارشوده برخاتونله سويلشوركن كوردكده منع ايتمشدر درويش
شيخه ديمشكه بن بحمدالله تعالى خاتونه ميل والتفات اوزره دكلم
پس شيخك كلامنه باقمز وسويلشمدن وازكچمز غيرت الهيه
اول كيجه مزبور درويش سوء حاله دوشوب خاتونه واروب جماع
ايلرواول حالده ذكرى عورتك فرجنده قالوب كلب كبى بغلنور
شيخ مذكور طريق كشفله درويشك حالنه مطلع اولوب باب خلوته
كلوروخطاب ايدركه صادقلغك بوميدر درويش خلوصله توبه ايدوب
شيخ دخى نيجه زمان رب العزته توجه ايتدى تاكه درويش اول
وقعه‌دن خلاص بولدى شيخ شعراوى ديركه بوحكايه‌نك لفظنده
سوءادب وارايسه‌ده خلوت آفتنى سكابلدرمك ايچون ايرادنى اختيار
ايلدم تاكه كندى پاكلغكه مغرور اولميوب شارع شريعتك امرينى
ترجيح ايده سن وابن تيميه مفتاح السعاده نام كتابنده ديمشدر بعض
علمادن سؤال اولنديكه بوحسن صورته عاشق اولمانك سببى ندر جوابنده
ديمشدركه بعض قلوب ذكر الهيدن غافل اولمغله الله تعالى حضرتلرى
اول صور حسنه‌يى انلره حجاب ايتدى وغيرينك عبوديتنه مبتلا ايتدى
(ولاتطع من اغفلنا قلبه عن ذكرنا واتبع هواه) آيتى تحقيقنده ايراد
ايتمشدر معناى شريفى ياحبيبم بزم ذكربزدن قلبنى اغفال ايدوب
هوايه تابع اولان كيمسه‌يه مطيع اولمه ايمدى قلب غافلك شمولى واردر
عاشق مذكوره وغيرابناء دنيايه كه ذكرالهيدن فارغلردر انتهى

بيان اعظم آفات عين

كلدك طريقت كلامنه ديركه (آفات عينك اعظمى برانسانك ادب
يرينه باقمقدر پس اكر باقديغى كندى ادب يرى وياخود شهوته
كلمش صغير وصغيره‌نك ياخود نكاح صحيح ايله اولان منكوحه سنك
ياخود جاريه سنك اولسه جائزدر جميع عضونه نظرايلمك لكن ادب
اولان فرج زوجه‌يه باقمقدر زيرا حضرت پيغمبر عليه الصلاة
والسلام بيورمشدر زوجه كزى دوه‌يى چپلاق ايدركبى صويمك
وحضرت عايشه رضى الله عنها بيورمشدر (مارأى منى ومارأيت منه)
ديمك اولوركه نه حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بنم ادب

يريمى ونه بن انك ادب يرينى كورمش دكل ايز ونسيان وكورلك كتورر دخى دينلمشدر اما اكر كشينك برجاريه سى اولسه كه كنديه حرام اولمشدر انك نظرى دخى حرامدر مثلا برجاريه نك قيز قرنداشيله يانوب ام ولد ايتمش اولسه ويا جاريه نك اناسيله وياخود جاريه افنديسنك اولادينى امزرمش اولسه وياقرنداشى وبوكا بكزر كه رضاعا حرام اولمش اوله وياخود جاريه كندى خصمندن اولوب نكاحى جائز اولميادن اوله ياخود كتابى اولميوب مشركه اوله وياخود جاريهٔ مشركه اوله بوجميع صورتلرده بوقسم جاريه نك ادب يرينه باقق يوقدر قوللرينه وايا قلرينه ويوزلرينه كه جاريه قسمنده بونلر ادب يرى دكلدر بوندن زياده يه تجاوز ايتمك نظرله دخى اولورسه حرامدر وفقهاابن عمردن رضى الله عنهماروايت ايدرلر كه زوجه سنك فرجنه باقق واردرتاكه لذتده ابلغ اولسون اماعلماء محدثين بوروايتك ثبوتنى انكار ايلديلر انكيچون اولى اولان باقمامقدر دينلدى وصبيانك دخى ادب يرلرينى نه وقته دك باقق جائز اولديغنى علما تعيين ايلمشلركه سويلمكه باشلينجيه دك قرار ويرمشلردر اما اكر نظر اولنان بونلرك غيرى اولورسه اكر نظر عذرله اولورسه جائزدر مطلقا استرسه كندى كنديلنك اولسون استرجراح اولوب وياطبيب اولوب معالجه طريقيله نظر ايدسون وبوكا بكزر ضرورتله مباح اولمش اولور اما اكر عذر اولميوب شهوتله وياشك عذرا ولميوب نظر ايلسه حرامدر اما اكر شهوتله نظر ايتمديسه ونظر اولنان ارايسه كوبك التندن ديز التنه وارنجه باقسى حرامدر واكر نظر اولنان ديشى لردن ايسه اكر بقان دخى ديشى ايسه ارلرده حرام اولان كوبك التندن ديزالتنه وارنجه انلردخى بربرينه باقق حرامدر واكر بقان ار اولوب نظر اولنان حرهٔ اجنبيه ونا محرم اولورسه يوزندن وال آيه لرندن غيرى يه نظر ايتمك حرامدر يوزنه وال آيه لرينه دخى بلاحاجة باقق مكروهدر حتى علما ديمشلردركه عورتك قبرنده چوريمش كوكلرينه باقق دخى جائز دكلدر اما اكر حره اولميوب جاريه اولورسه ارآدمه باقق نره سنه جائز ايسه انك دخى جائز ظهرله

بطندن غيرى اما كافره عورت بزم خاتونلريمزه باقق حرامدر صراط سويده مذكوردر اما نامحرمه باققى تجويز ايدن عذرلر طقوزدر برى شهادت ايچون خاتونك ياكنديه ياغيرينه يعنى ياضررينه راجع شهادت ويانفعنه وبرى حكم قاضى ايچون وبرى دنيايه اولاد كتورديكنده قابله ايچون وبرى ارى عنين اولسه بكارتى يوقلامق ايچون وجاريه آلنسه عيبنى باقق ايچون وسنت ايتمك ايچون ودم آلمق ايچون ومرض ايچون وارقلق ايچون حقنه طوتمق اولسه بوصورتلرده عذر بولنمغله نظر جائزدر اكر شهوتى خوف ايدرسه دخى اما لايق اولان بودركه نظر ايدن شهوتى قصد ايلميه ونكاح ايتمك ايچون باقق دخى جائزدر جاريه صاتون الدقده جائز اولديغى كبى اما جاريه يى صاتون المزدن اول وياحرهٔ نكاح ايتمزدن اول جماع ايتمك حرامدر وچيلاق بدنه لباس سز باقق حكمنده در اينجه ثيابله نامحرمى باقق وياخود كوده سى لباسه ياپشق اولوب اعضاسى ظاهر اولسه باقسى حرام اولمش اولور بومقوله لباس كيلره حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لعنت ايلمشدر واكرانكله ساده جه نماز قلسه لر نمازلرى جائز دكلدر ستر عورت بولنمديغيچون شيخ شعراوى منن ده ديمشدركه الله جل ذكره امهات المؤمنين اولان زوجات رسول الله حقنده صحابه يه خطاب ايدوب * واذا سألتموهن متاعا فاسئلوهن من وراء حجاب ذلكم اطهر لقلوبكم وقلوبهن * بيورمشدر معناسى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك خاتونلرندن برمتاع استديككزده اى صحابهٔ رسول پرده آردندن استه يوك سزك وانلرك قلبنى خواطر شيطانيه دن زياده پاك ايديجى بودر شيخ مشار اليه ديركه امتدن افضل طائفه وافضل نسا حقنده بويله فرمان اولنديغى برده بعض احمق شيخ اولوب مريدلرينك خاتونلرى اجنبيه لر ايكن كنديسنه كورنمك جائز ظن ايدر بودين ضعفندندر طريق احمديه ده بوچوقدر كنجلر ياشلولرينه قزم اورته ياشلولرينه همشيرم ديو تعبير ايدرلر وپرده سز شيخلريله وسائر مردايله سفرهيه اوتوررلر لايق اولان بودركه بونك كبى طائفه يه حرام نه اولديغى

بيلديره لر احتمالدركه بونلر بو اختلاطك ونظرك تحريمني دخي
بلمزلرايمدي انلره تنبيه لازمدر حتى بعض سلف سفيان ثورينك رابعهٔ
عدويه ايله برمجلسده اوتورديغنه تعييب ايلديلر وديديلركه بوشريعتي
ابطالدر حالبوكه بوايكيسنك معاصيدن بعيد اولملرينه جميع قلوب
شهادت اوزره ايكن تنبيه ايلمشلردر وقاضي بيضاوي تفسيرنده ديركه
نسا طائفه سنه قارشمق ارلردن جائز اولان اول پيرلردركه شيخوخت
سببيله ميل وتقاضالري قالممشدر وياخود اول صورتي ممسوخ چركين
كمسه لردركه انلره نساطائفه سي ميل اتمز وياخود شول اوغلانجقلردركه
نسا طائفه سنك عيبلي حاللرينه حد وشهوته كلمه لري سببيله مطلع
اولميه لر بو مذكورلره نسا طائفه سي كورنمك جائزدر اما ذكرو خايه سي
مقطوع خادم ديدكلري قومه كورنمه لرنده علمانك اختلافي واردر
انتهى (وآفات چشمندندر فقرايه وضعفايه استخفاف نظريله باقمق
زيرا تكبر حرامدندر كذلك معاصي ومنكراتي ضرورتسز باقمق وكيجه
ايچنده دوشن يلديزك آردنجه باقمق زيرا اندن نهي اولنمشدر ودنيا
امورنده كندونك مافوقنده اولان كمسه يه رغبت نظريله باقمق وامور
دينيه ده كندندن اشاغي اولانه باقمق لايق اولان دنيا امورنده كندندن
آشاغه باقمق تاكه ويريلن نعمته شكر ايليه ودين امرنده كندندن
يوقارو يه باقمق كرك تاكه عمل صالحن آرتوره (آفات عيندن بري غيري
كمسه نك قپو ياروغندن وبادلوكندن وياپرده آچقندن باقمقدر
بودخي منع ونهي اولنمشدر حتى بقان كمسه نك اول وقتده كوزي
چقارلمسني حضرت رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم روا
كورمشدر وانس رضي الله تعالى عنه حضرتلري بيوررركه برآدم
نبي عليه السلامك حجراتي طولاشوب ايچرويه باقمق استردي حضرت
سرور كائنات عليه اكمل التحيات افنديمز برسوري دمير آلتن الدي
وقالقدي تاكه بقان آدمك كوزيني چقاره وبركمسه بويله محلده
كوز چقارسه هدردر وبرآدم پرده سين بيقسه اذن يوغيكن براجنبي
ايچروسنه باقسه حلال اولمز اما پرده سي اولمين قپويه برآدم كلوب اهلينك

حرام يرلرين كورسه خطا وو بال مبزل صاحبنه درو بويوزدن پرده سي
اولمين قپولر حقنده حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
بيورمشدر بيوتك قپولرندن طوغري كلوب ايچرو كيرمك انجق قپونك
جانبلرندن كلوب اذن استيوك اكر اذن اولورسه دخول ايليوك
اولمزسه كيرو دونك مرشد المتأهل نام رساله ده مذكوردركه زوج
اوزرينه واجبدر طقوز شيده عدالت ايلمك (بري حسن معاشرتدر
* وعاشروهن بالمعروف * آيت كريمه سيله واجب اولمشدر يعني
كوزل ديرلكله دير يلوب اذا وجفا اوزره اولمق (ايكنجيسي ملاعبه دركه
اوچ مباح اولان اويونلردن بري كشي اهليله كولوب اوينامقدر زيرا
قلوب نسايي تطييب لازمدر انلرك على الدوام محبوس اولوب غيري
طرفدن تسليهٔ خاطرلري اولمديغندن (اوچنجيسي ضبط وسياست
ومنكراته فتح باب ايدوب زوجه سنه مساعده اتمك كرك زيرا طاعت
نسا ندامتدر وامور معظمه ده انلرله مشاوره اتمك كرك ايدر ايسه
دخي خلافن طوتمق كرك اما خدمت داخل بيته متعلق امور جزئيه
مشاوره ايتمك واويله اموري انلره تفويض ايتمك واردر (دردنجي
غيرتدركه انكله مرد مروت وعيالني حفظ ايدوب قدريني عالي ايلر
وطريق غيرت بودركه رجال طائفه سي خانه سنه ادخال اتميه مادامكه
نامحرمي اوله لر وچارشولره وصوقاقلره چقمه سنه رخصت ويرميه
الا ضرورتله صحابهٔ كرام رضي الله عنهم پرده دلكلريني وياريقلريني
قپارديلر تاكه نساطائفه سي طشرده اولان رجاله نظر ايتميه لر بوايشلر
غيرتدن ناشيدر(بشنجيسي نفقه وكسوه ده قلتله طوتميوب اسراف
دخي ايتمك كرك الامالنه وكسبنه كوره انفاق ايلمكدر وانفاق ايتديكي
صدقه نيتيله اوليجق جمله صدقه لردن افضلدر(التنجيسي طهارتي
واحكام حيض ونفاسي واحكام صوم وصلاتي واجبي ادا ايده جك قدر
بيلدرمكدر حتى بلميوب اوكرنمسه وياعالمه كتمسنه اذن ويرميوب اول
حال ايله قالسه كناهده ايكيسي دخي شريك اولورلر(يدنجيسي ايكي
يازياده زوجه لر اولسه ماينلرنده عدالت ايلمكدر بكر اولسون ثيب

بيان حسن معاشرت مع الزوج

اولسون اماجاریه وام ولد ومدبره‌نك حقی حره خاتونك نصفیدر
(سکزنجیسی) نچنکه خاتونله زوجی بیننده غوغا و بوزغونلق ظهور
ایلسه حکم نصب ایدوب طرفیندن اصلاحله حکم ایده اکر اصلاح
مراد ایسه (طقوزنجیسی) اکر ماییننده حسن معاشرت وامتزاج ممکن
اولمز ایسه طلاق ویرمکدر که ابغض مباحاتدر (کذلك طریقت کلامنه
اماقیامق جهتندن کوزك آفاتی جمله‌دن بری نمازده قیامقدر بو ایسه
مکروهدر کذلك هر موضعده که نظر ایتمك مستحب ویاسنت اوله
وهر یرده که انك نظری اوزره واجب توقف ایلیه اول نظر واجبدر
جمعه وجماعته حاضر اولمق کبی نظرسز کتمك ممکن اولمدیغه وقاضینك
حکمی کبی وشهادت ایتمك کبی بویله یرلرده نظر واجبدر ترکی جائز
دکلدر بر آدم کوزین قپاسه بونك کبی حکمی ادا ایتمك ایچون کنهکار
اولور اما اولیاء الله مریدلرینی کوزله تربیه ایتمك واقع اولمشدر وانی سهل
شیء عد ایتمشلردر (تتکیم شیخ شعراوی منن نام کتابنده دیمشدر کندی
خواص اصحابنی لفظ واشارتسز کوزله تربیه ایتدیکم موهبهٔ رب
العزتندر کوزدکریجی کیمسه‌نك کوزی شرله تأثیر ایتدیکی کبی بنم دخی
کوزم خیرایله تأثیر ایدوب نیجه‌لرینی تربیه ایتدم و بو خلق بکا مخصوص
اولمیوب بندن اول شیخ ابو الحسن شاذلی وابو العباس مرسی وابراهیم
متبولی وسید علی خواص بو خصلتله موصوف ایدیلر وشیخ ابو الحسن
شاذلی دیردی قاپلو بغه اولادینی نظریله تربیه ایتدیکی یرده بز که
اشرف مخلوق اولان انسان ایز نظرایله تربیه ایتمکه اندن اولی ایز
وقاپلو بغه‌نك کیفیت تربیه‌سی بودر که یمورطلر وایراق طوروب
یومرطه‌سنه نظر صالوب کوزین اکا دیکر هر قنغی بیضه که کوزنه
ظاهر اوله انك یاوریسی چیقار وقنغی بیضه که نظرندن نهان اولسه
فاسد اولور پس مدت تمام اولوب بیضه‌دن چقاجق یاوریلر چیقدقده
اول یاوریلری قوم ایچنه کومر همان باشلرین قوم اوزرنده الیقور وبنه
قارشولرنده اناسی طوروب انلره نظر ایدر مادامکه نظری اوزرلرندن
اکسك اولمیه آفاتدن سالم اولورلر انتهی (بشنجی صنف الك آفاتی

بیان آفات الید

بیاننده‌در

بیاننده‌در الله بغیر حق کندینی ویاغیری کیمسه‌یی یاره‌لمق که قاتی
شرعا حلال دکلدر حلال اعتقادیله قتل ایلسه کافر اولور ابدی
جهنمدن چیقمازاما حلال اعتقاد ایتمدکجه کرك کندینی وکرك غیری یی
قتلده کافر اولمز کناه کبیره ایله کافر اولمق خارجیلر مذهبیدر بو مسئله‌ده
غافل اولممق کرك امابحق اولان اول قتلدر که بر آدمی بالقصد آلت
حربله قتل ایلدیکنده یرینه انی دخی قصاص ایتمك لازم اوله پس
قصاص اولناجق آدم یا کندینی اولدرسه ویاغیری کیمسه کلوب انی
اولدرسه کنهکار اولماز (قرنجه زیان ایتمکه باشلرایسه صویه براقیوب
قتلی جائزدر اما اذا وزیانی یوغیکن قتلی مکروهدر اماکهله وچکرکه‌یی
هر حالده قتل ایتمك جائزدر اذاویرسون کرك ویرمسون واکر هره موذی
وزیانکار اولسه بچاغله بوغازلنور ویابالته ایله اودن اوزرنده بوینی
اوریلور بوخسه دوکمك وقولاغنی بوکمك جائز دکلدر وهر شیکه
جانلی قسمندن اوله یاقق مکروهدر کرك کهله اولسون وکرك قرنجه
ویاعقرب اولسون بریسی یاقلمز اما ایپك قوردینی کونشه براقسه‌لر
تا که مرد اوله قایرمز واول اغاجکه ایچنده قرنجه اوله غیری یاقه‌جق
اغاج اولمدیغچه یاقسی قایرمز وشرعة الاسلامده وغیریده بالاریسنی
قتل ایتمك جائز دکلدر کذلك بیاض خروسی وبیاض ییلانی قتل
ایتمك وهدهدی وصغرجق قوشنی قتل ایتمك مکروه یازمشلردر
(وآفات یدندر یوزه اورمق انسان یوزی اولسون ویاحیوان اولسون
صوچلی اولسون صوچسز اولسون مطلقا وغصب ایتمك وغنیمت
مالندن صاقلمق وسرقت ایتمك وایکی یوز درهم ویا قیمتنه دیننده‌ن
وحوائج اصلیه‌سندن ماعدا مالك اولان کیمسه که شرعا اکا غنی دیرلر
انك زکوة آلمسی وعشر ونذر وصدقهٔ فطر وکفارت ولقطه‌که
صاحبی بولنمیان یتکدر واوزرینه صدقه آلمسی واجب اولان کشی‌یه
مال خبیثدن آلمق بالجمله الك آفاتندن حرام اولان قبیلندندر یاخود
هاشمیدن اولسه ویا صدقه وزکوتی ویرن باباسی ویاده‌سی اولسه
ویا اولادی انلره ویرسه انی آلمق الك آفاتیدر جائز دکلدر وصدقه

وهدیه آلمق اول کیمسه دنکه علمنده یاظننده انك شیٔ ویردیکی فقردن ویا علمندن ویا اصلاح وتقواسندن ویا کرامت وولایتندن برصفت اوزرینه اولدیغندندر حالبوکه اول کیمسه بونلردن خالیدر پس اول هدیه یه مستحق اولمدیغندن آلمسی جائز اولمامش اولور واول وقف باطلدن آلمقکه درهم ودنانیر وقفی اولوب موتنه مضاف ایتمش اوله اکر مستعجل ایسه ده ان شاء الله بیانی کلسه کرك وخلاف شرط واقف اوزرینه وقف صحیحدن آلمق ومصرف اولمیوب بیت المالدن نصیب آلمق یاخود کفایتندن اکثر آلمق وغیری کیمسه قولندن ویا جاریه سندن مولاسی اذنسز مال المق مال افندیلرینك ایکن ومجنونلغی ومعتوهلغی اولان کیمسه نك مالندن المق یاخود اصی کیدن کیمسه نك ویاوصینك مالن المق اکرویرن والبسی دخی اولورسه جائزدکلدر مکر قیمتی قدر ویازیاده عوضن ویره ولشیٔ آلوب طوتمق وقانی وخمری وبونلره بکزر عین حرام شیلری کتورمك کدیه وکلبه دخی اولورسه خطادر انجق کدی یی وکلبی لاشه اوزرینه کتوره لر وکوستره لر وخمری سرکه ایچون دخی طاشرسه جائز دکلدر مکرکه ایچنه توز براغوب کتوره ومکانی پاك ایتمك ایچون لاشه یی قالدیره ویاخمری دوکمك ایچون یوخسه بلاتأویل حرام لعینه اولان شیئی بروجهله تناول جائز دکلدر وحیوانات صورتنی تصویر ایتمك یوم قیامتده مصورلر اشد عذابه کرفتار اولملری حدیث صحیحده مذکوردر نظر حرام ویا مکروه اولان اعضایه یاپشمق ضرورتسز اردن اولسون عورتدن اولسون انجق عجوزك مصافحه سی ورجلك ایاغنی اوغمسی جائزدر اکر شهوتدن امین اولورسه اما ذمینك مصافحه سی مکروهدر (وصراط سویده دیمشدر که نظری حرام اولان یره دکك ویاپشمق دخی حرامدر اکر یاپشلان شی ایری دخی اولورسه وکاهی یاپشمق حرام اولور نظر دکل اناسنك وقزینك وقزقرنداشنك اویلغنه نظر ایتمك وکاهی بومسئله عکس اوزره اولور ویننه الك آفاتندندر مطلق مالی اهلاك ایتمك ونقصان ومعیب ایتمك غرض شرعی بوغیکن مثلا کسمك وقیرمق

ویاقق ویرتمق وصویه آتمق ویاخود یره براقق که وصولی ممکن اولمیه پس اکر مال غیرینك اولورسه ظلمدر ویا تعدی بولنوب ضمان ایجاب ایدر واکر کندینك اولورسه اسرافدر اسراف ایسه حرامدر تتکیم بیانی کجدی وزنا ایچون ومعصیت ایچون شی المق ریا ایچون وتغنی ایچون ولهو ولعب ایچون الدقلری کبی وبر انسانك بورجلیسنی الندن قورتارمق زیرا ظلمدر بوسببله تعذیره مستحق اولور دینی ضمان لازم کلمز وضیافتلردن ودوکونلردن بلااذن طعام کتورمك بودخی حرامدر مکرکه صاحبی اذن ویره وحمامده ضرورتسز اعضاسنی اوغمق مکروهدر بودیارده دلاکلرك حمامده ابتدا آدمه یاپشدقلرنده ایتدکلری کبی اما کوده دن کیری کیدرمك ایچون ادب یرندن غیری اولان یرلری اوغدرمق جائزدر کوبکدن دیزالتنه وارنجه نظری حرام اولدیغی کبی دکمه سی دخی حرامدر کیسه واسطه سیله دخی اولورسه تتکیم صراط سویده نقلی کجدی بومسئله دن ناس غافللردر دیزلرین واویلقلرین کوسترمکی برشی عد ایتمیوب ملعونیتی اختیار ایدرلر العیاذ بالله تعالی وجمیعا لهو ولعب زوجیله وجاریه سیله اویمه دن غیری ومحاربه یه ادمان ایچون اولان لعبدن غیری بالجمله یدك آفتندن معدود وشرع یعتمزده حرام اولمق اوزرینه محدوددر نرد کبی که طاوله دیدکلری لعب جبریدر وشطرنج که صدرنك دن معربدر حیله شیطانیت ایله مملو اولدیغندن انسان کندی فعلنی خالقدر دین معتزلی المذهب سمتنجه دوزلمش لعب قدریدر حضرت سرور کائنات علیه افضل الصلوة بوایکیسیله اوینایان کیمسه لحم ودم خنزیره الارین باترمش قدردر وبرروایتده اللهه ورسولنه عاصیدر دیو بیورمشلردر زیرا اکر مقامره ایدوب برشی اوتمك اوزرینه اوینارلر ایسه اکامیسر دیرلر قرآن عظیمله حرام اولدیغی ثابتدر اویونده کی مالی المق اوله اکا قمار ومیسر دیرلر بوحکمده در اما مال المق اولمزسه کنه لهودر (کل لهو باطل الاثلثا) بیورلمشدر ینه حرمتی حدیث شریفله ثابتدر واشباه نظائرده دیمشدر که شطرنج اوینامه ده بش شیدن بری بولندقده اوینایان

آدمك عدالتنی اسقاط ايدوب شهادتنی طوتلمز وامامتی کراهت اوزره
اولوب عزله مستحق اولور اول بش شيدن بری لعب اوزره قمار ايتمك
ايكنجسی جوق يمين ايتمك اوچنجسی اويون سبيله نمازی وقتندن
چقارمقدر دردنجسی بولده وچارشوده اوينامق بشنجسی اويون
اوزرنده فسقدن برشی سويلمك كذب وغيبت كبی اكر بو بشدن بری
بولنورسه آدمی عدالتدن دوشورر قنده قالديكه اكثری وياجمله سی
موجود اوله وبونرد وشطرنجی اوينادقلری وقت سلام ويرمك
يوقدر مكركه انلری لعبلرندن ياكلتمق قصديله اوله حضرت علی كرم
الله وجهه ورضی الله تعالی عنه انی اوينانلره راست كاوب سلام
ويرمدن كچديكنده سببك سؤال ايلديلر ديديكه هم قوم يعكفون علی
التماثيل يعنی انلر برقومدركه صورتماثيله طپارلر نيجه سنه سلام ويرملم
ديمش وبونلردن غيری كرك منقله ديدكلری وكرك طوقور جين
ديدكلری مذكور حديث مقتضاسيله كراهت تحريميله مكروهدر
چارپاره وطنبور چالمق وجميع چالغولرنای اولسون طورنا اولسون
دوكون كيجه سنده بولسنز دفدن غيری وغازيلر وحجاج
وقافله طبلخانه سندن غيری نقدر چالغی قسمی وارايسه آفات يددن
اولوب حرام قيلنمشدر بومذكورمواضعدن غيريده چالان وچالديران
ودكليان فاسق اولمش اولور وزرا وبكلر ارباب سيفدن وغازيلر سر
فرندن اولمغله انلرده اولان طبلخانه غزا ايچون ويرلمشدركه اندن
غرض تهييب اعداء متمردينه در لهو ايچون دكلدر اكا بناء واردقلری
يرده كفره وفجره يه قهر ايچون وجبابره ومعاندينه هيبت كوسترمك ايچون
چالديررلر اكرچه صورنا وبوری قسمی چالنمه سی كتابلرده بولنميوب
ساده طبل چالنمه سی مذكوردر اما تهييب اعداده انلرك دخی امدادی
بولنماسيله لابأس در منيری تحريراتنده بويله افاده ايتمشدر (وآفات يددندر
كوكرجين اوينامقكه اكا قوشباز ديرلر عدالتدن ساقطدر انك دخی
شهادتی طوتلمز وامامتنده كراهتی واردر كتب فقهيه ده مسطوردر
ابوهريره رضی الله عنه روايت ايدركه مفخر انبيا عليه الصلاة والسلام

برآدمی كورديكه كوكرجن صالوب آردنجه بقار اول آدمه* شيطان
يتبع شيطانة *بيوردی ديمك اولوركه بوآدم شيطانه اويمش برشيطاندر
وحيواناتی بربرينه دوكوشدرمك وذی روح قسمنی اوقه ويا توفنكه
نشان قومق حضرت رسول اكرم صلی الله عليه وسلم بوخصوصده
نهی ايدوب ذی روحی هدف ايدنه لعنت ايلمشدر وذی روحی حبسله
قتل ايلمك حقنده رسول الله عليه الصلاة والسلام امتنی نهی ايلمشدر
مسجده كيدر ايكن ومسجدده پارمقلرینی بری برينه چاتوب تشبيك
ايلمك حقنده دخی رسول الله عليه السلام امتنی نهی ايلمشدر زيرا
آبدست دنصكره انسان نمازه انتظارده در ونمازه منتظر اولان نماز
ايچنده اولمش كبيدر ديو تعليل ايلمشدر وسويلنمه سی حرام اولان شيئی
يازمق كذب وغيبت كبی زيرا قلم ايكی لسانك بريدر وجنابتله وياحيضله
ويانفاس ايله ويا آبدستسز قرآن عظيم يازمق كذلك وينه بوحال ايله
اولانلره مصحفه وتفسيره وآيات اللهدن برآيت اولان شيئه ياپشمق
ومصحفی كوچك قطعه يه يازمق وبرمدت فائده لنوب كيرو ويرمك
ايچون بلااذن غيرك مالين آلمق اكراول ماله نقصان وعيب لاحق
اولماز ايسه ده زيرا ملك غيرده تصرفدر بوايسه حرامدر ياخود
لطيفه وياكرچك ايله صاحبندن اذنسز مالين حبس ايتمك ايچون
آلسه ينه حرامدر ومسلمی اوركتمكه سل سلاحله ويا غيريله قورقتمق
لطيفه ايله دخی اولورسه ده حرامدر عامر ابن ربيعه رضی الله عنه روايت
ايدركه برآدم برآدمك لطيفه ايله نعلينی آلوب غيب ايتدی رسول الله
عليه السلامه بوقضيه يی سويلدی رسول الله عليه السلام اول آدمه
* مسلمی قورقتمك زيرا مسلمی قورقتمق ظلم عظيمدر* ديو بيورمشدر
وبرروايتده دخی بركيمسه بزم اوزريمزه سلاح قالدرسه شفاعتمه نائل
اولنلردن دكلدر ديو بيورمشدر وچيلاق قلج آلوب ويرمكی رسول الله
عليه السلام نهی ايلمشدر وآفات يددندر ارقسمنه پرچم اليقومق امت
محمدك صبيانه دخی اولورسه ده وعورتك صاچنی تراش ايتمك وارك
صقالن تراش ايتمك وصقالده برقبضه دن نقصان قرقمق بومادهلرده

اکر صاحبنك اذنیله اولور ایسه خطادر مکر که بونلردن بری دوا ایچون اوله وکسلان طرناغی قدمکاهه ویامغسله براقق مکروهدر زیرا مرض کتورر وقبرا وزرنده اولان یاش دیکنی ویا اوتی کسمك بودخی مکروهدر قوری اولنجه ضرر ویرمز حامله کوللنك قبری اچلمز واکر رؤیاده کورلسه که قبرنده طوغورمش ینه اچلمز مکر که غیری کیمسه نك ملکنه کوملمش اوله پس یرك صاحبی مخیردر دیلر ایسه چیقارر ودیلر ایسه دوزلدوب اوزرینه اکین اکر دبره ویافرجه پارمق صوقمق عند الاستنجا دخی اولور ایسه ده مکروهدر مکر دوا ایتمك ایچون اوله وصاغ الیله طهارتلنمق وبورنینی سومکرمك بودخی مکروهدر لایق اولان بودر که بونلر صول ال ایله وجوده کله وبوکا بکزرهر اذا وخسته صول طرفنی قوللندیروب شریف اولان اموزده صاغ الی قوللندیره مصحف آلمق کبی وکتابت واکل وشربده صاغ الیله قیله کوملك ولباس کیمکده دخی صاغیله باشلیه بودخی بالجمله عذر اولمدیغی وقتده در اما عذر اولدقده صولیله دخی جائزدر (وآفات یدندر ارله فضه دن غیری شیدن خاتم طاقمق واعتبار یوزیکك حلقه سنه در قاشنه دکل قاشی یاقوت وعقیق وفیروزه اولمق جائزدر حدیث شریفده مذکوردر که برآدم پارمغنده تمیوردن یوزکله حضور نبی یه کلدکده حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم اکا بجبدر که سنك اوزرکده اهل جهنم زینتی کورورم بیوردی بعده توچدن خاتمله کلدیکنده نه عجب سنك اوزرکده اصنام رایحه سن بولیورم دیدی بعده آلتون یوزکله کلدیکنده ایتدی نه عجب جنت اهلی زینتنه کیرمشسك کلان آدم یانه دن خاتم یاپه یم یارسول الله دیدی جوابنده کومشدن ایله اما مثقال آغری تمامنه دك ایلمه اشغه اولسون بیوردی وابن عمر رضی الله عنهما روایت ایدر که رسول الله علیه الصلاة والسلام صول النده یوزك طاشیوب قاشنی باطن کفنه دوندورردی وانس رضی الله عنه روایت ایدر که رسول الله علیه الصلاة والسلام قدمکاهه کیردیکنده خاتمنی اندیرردی وینه حضرت انس رضی الله تعالی عنه روایت ایدر که حضرت رسول الله

علیه

علیه السلامك مهر شریفی اوچ سطر قاز یلوب برنده (محمد) ایکنجیده (رسول) اوچنجیده (الله) یازلمش ایدی وآفات یدندر رشوت آلمق وویرمك مکر که ویردیکی ظلمی دفع ایچون ویامالنی تخلیص ایچون اوله اول زمان ویرنه کناه اولمیوب الانه هرنه طریقله اولور ایسه کناهدر ونص قطعیله حرام اولمشدر کذلك اصلی حرام ویاغصب اولنان هدیه یی وصدقه یی آلمق جائز دکلدر آفات یدندر کذلك صاتلان شیئی دخی خرسزلق وغصب مقوله سی اولدیغی بلورکن آلمق یوقدر اما اصلی نره دن اولدیغی بلمز ایسه هدیه ویرنك اکثری مالی حرام اولدیغی بلدیکجه آلمق واردر (اما الی قوللندرمقده ظهور ایدن آفاتکه اکا معاصیء عدمیه دیرلر پس عدمی اولان معاصیدن قدرت وار ایکن مظلومی قورتارمیوب کشی کندینی منع ایتمك واوق آتمق اوکرندکدنصکره ترك ایتمك زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر* من تعلم الرمی ثم ترکه فلیس منا* یعنی برکیمسه که اوق آتمغی اوکرنسه بعده ترك ایلسه سنتمزی طوتانلردن دکلدر وطرناقلرین کسمکی ترك ایلسه تا اوزانجه یه دك بودخی مکروهدر ورزق طارلغنه سببدر طنبوری وسائر آلات لهوی قیرمقدن الن چکمك باخصوص برخدمت معینه یه وغیریه آلت اولمغه صالح دکل ایکن وایچکی ایچون حاضرلنان شرابی دوککدن کشی کندینی منع ایلمك وحیوان کبیره نك صورتنی محو ایلکدن کندینی منع ایلمك ضرورت یوغیکن وقادر ایکن ویولده یتکی بولنان صبینك مالنی المقدن وضایع اولان شیئی آلوب صاقلمقدن اکر ضایع اولوب یوق اولملری خوفی وار ایسه اندن کندینی منع ایدوب المهمق خطادر اما اکر یوق اولملری خوفی اولمز ایسه اولاسی الممقدر وموذی حیوانی طوتمق ضرر مال ویاضرر نفس قصدین ایلدیکنده ونفس ومالی قورتارمقکه حرقدن ویاغرقدن یاخود دوشمندن وبوکا بکزر تلفی ویانقصانی ایجاب ایدر شیلردن کندینی بالجمله منع ایدوب قورتارمق خطادر بلاضرر قدرت قتنده حتی فقها دیمشلرکه برآدم فرض نماز ایچنده ایکن بردرهم بهاسی دکر کندینك ویاغیرینك متاعی

تلف اولمغه باشلاسه نمازین بوزوب انی قورتارمق کرکدر اما بردرهم
دکز ایسه بوزمامق کرکدر تلف اولور ایسه اولسون (والك آفات
عدمی سندندر صبیانی وحیواناتی کیجه اولنده منزللرینه سورمك
وکیجه ایله قپوقپامق وشمعی سویوندرمك وقابلری اورتمك کرك
ایچنده طعام اولسون کرك صو اولسون حالبوکه بونلری هر کیجه
اورتمك لازمدر نتکیم حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم * کیجه
قرانلغی باصدقده صبیانکزی طشره دن منع ایلیوب ایچری سورك
زیرا شیاطین اول وقتده یریوزینه یاییلور وکیجه دن برساعت
کچدکدنصکره صالیویرك والله‌ی ذکر ایلیوب قپویی قپایك والله‌ی
ذکر ایلیوب چراغی سویوندرك کذلك بسمله ایله قابلری قپایك تاکه
شیطان دخول ایلمیه حتی برقابی تماميله اورتجك شی بولمزسه اوزرینه
برشیچکزی بسمله ایله ارقوریسنه دخی وضع ایدر ایسه کافیدر * دیو
بیورمشدر وبر روایتده کلمشدر که هریلده برکیجه واردر که انده وبا
نازل اولور هرقنده اورتوسز طعام قابی یاخود صوقابی اولسه انده
براغورلر صاحبلری اول قابدن یدکده وبا مرضنه مبتلا اولورلر وعلماء
محدثین قنغی کیجه‌لرده اولدیغن تعیین ایلمه‌مشلر کرچه حکما اول قیش
آینده میلاد عیسی کونی چوره سنده اولان کیجه‌لرده در دیمشلر اما
حدیث شریفك مقتضاسنجه هر کیجه آچق قومقدن صاقنمق
کرکدر وبرحدیثده بیورمشدر کونش طولندقده حیواناتی وصبیانی
صالیویرمك یتسو قرا کلغندنصکره یه دك زیرا شیاطین یریوزنه کوندریلور
تا ظلمهٔ عشا تمامنه دك دیو تنبیه بیورمشلردر (وصراط سویده یدك
آفات عدمی سندن مذکور اولاندندر آدمك ملکی اولان هر حیوان
محترمك علفن وصوین ویرمك زیرا جانلی حیوان قسمی حرمتده قوله
بکزر نیجه قولنی آچ وصوسز طوتمق وبال ایسه حیوان محترم دخی
کذلك ومحترم اولمیان حیوان حدیث شریفده کلان خمس فواسقدر
واول معناده اولانلر دخی انلردن عد اولنمشدر اولکی همان قرغه‌سی
ایکنجی دولنکج که چیلاق دیه‌کلری قوشدر اوچنجی عقرب دردنجی فاره

بشنجی

بشنجی کلب عقوردر که اصیریجی معلم اولمیین وحیوان بکلمین کلبدر
وبو معناده اولانلر قورد وآرسلان وقپلان وآیو وکرکس وطوشنجل
وحیه وزنبور بی‌عسل وبرغوثدر بونلردن غیری اولان حیوان
محترمدر مالکنه واجبدر که کوزه‌ده زیرا حدیث شریفده کلمشدر که
برفاجره عورت کلبی صوارمسی سببیله مغفرت اولنوب برغیری عورت
هره‌یی آچ طوتمه‌سی سببیله عذابه کرفتار اولمشدر حتی حیوانی سوکن
کیمسه‌نك شهادتی رد اولنور ویاوریسنه ضرر ویره‌جك قدر برحیوانك
سودین صاغمق حرام اولور کذلك قلت علفی سببیله صاغلان حیوانه
ضرر اولورسه صاغمسی حرام اولور وتوین یولمق حرامدر وبال آریسی
دخی حیوان محترمدن اولمغله یاز کونلرنده بالدن برمقدار سپدلرنده
غدالری ایچون الیقومق واجبدر اماقیش کونلرنده زیادجه الیقومق
کرکدر امابالدن غیری برشیئله بسلمك ممکن اولورسه معین بال اولمق
لازم کلمز همان نه ایله تلف اولمق احتمالی یوغسه انکله بسلمك
صاحبنه واجبدر حتی دیمشلردر که طاوق بشوروب قوانلرك التنه قویه‌لر
تا که ییه کذلك ایپك قوردی دخی حیوان محترمدن اولمغله
مالکنه واجبدر که توت یپراغیله انی بسلیه واکر مالکی التفات
ایتمیوب تلف اولمق صددنه وارسه حاکم جانبندن مالکنك برشیئی جبرا
صاتدیریلوب انك ماليله اول بوجکلرك غداسی تحصیل اولنور تا که
هلاك اولمیه‌لر وکلب نباحی طوتانلره دخی واجبدر که کلبه اطعام
ایلیه قدرتی یوغسه ارسال ایلیه ویا خود انتفاع ایدن کیمسه‌یه ویره
آچ طوتمق وبالدر حتی دیمشدر که برآدمك برابدستلق صویی اولوب
وبرکلب محترم ویاغیری حیوان محترم یانده صوسز بولنسه اول صویی
اکا ویروب کندی تیمم ایدوب نماز قیله واول حیوان محترم همان حربی
کافرك ومرتدك اولمسون اندن غیری خراج کذار یهود ونصارانك
دخی اولورسه صویی ویرمك کرك دیمشدر اما روحی اولمین املاکنی
کشی کوزتمك واجب دکلدر مثلا عقاراتی وباغ وباغچه سنك عمارتنی
ترك ایتمك دخی مکروه دکلدر مکر که اکین ومیوه سقی اولنمغله محتاج

اوله اول زمان ترکی مکروهدر امادار وعقاراتك عمارتی که اکا محتاجدر
مکروه دکلدر واولی اولان زیاده ترکدر انتهی کلام الصراط (شیخ
شعراوی منن ده دیمشدرکه سید علی خواص رحمه الله اهلنه دائما
اصمارلردی تا که هره لری کوزده لر باخصوص رمضان کونلرنده که
ناس کوندوز یمزلر وهره لر آج قالورلر وچوق دفعه کورردم که دقیق
ویا اتمك خورده سنی مرحوم کتوروب فرنجه دلکلرینه دوکردی
ودیردیکه بونمله جکاری طشره چیقوب آزق ارامه‌دن مستغنی ایده‌لم
زیرا ایاغله باصیلوب چکلمه دن حالی دکللردر پس یایرنده اولور
ویاخود ایاغی ویا ایکولری قیریلوب نیجه زمان خسته اولوب
بیرخسته لکیمزده الم چکدیکمز کبی انلردخی الم چکرلر وینه مرحوم دیردی
عسلدن ویاسکردن بر شیئکز اولدقده نمله بحره لرینه وکیجه جك
یوللرینه انلرك نامنه دوکك وبرحیوانك رزقنه واصل اولاجق طریقین
بوزمالك زیرا الله تعالی حضرتلری عدلیله سزك طریق رزقکزی
عسیرایدر (وشیخ شعراوی دیمشدرکه برخسته اولم حدنه وارمش ایکن
برسکه کی برقتال سککدن تخلیص ایلدیکم سببیله فی الحال خسته
صحت بولدی اول کوندن بری ذی روح قسمندن برحیوانی حقیر طوتمیوب
احسانله بهرمند ایتمدیم الا اول حیواناتی که حضرت رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم قتلیله امرایلمشدر انلر احسانه لایق دکلدر
حل وحرمده قتل اولنورلر انلرك بیانی صراط سویدن نقل اولندی
ایمدی اهل تقوانك حالی بومرتبه‌ده درکه شریعت جهتندن اوزرلرینه
واجب اولان تکلیفاتی ادادنصکره طریقت یوزندن لازم اولان
احسانی دخی رعایت ایدوب موزوماهی یه ایلکاری طوقمه ده دز
وینه (شیخ شعراوی دیرکه بوخلقله عامل اولمق جملهٔ قرأنه واهل علمه
اولیدر زیرا ناس بوخصوصده انلره اقتدا ایدرلر ولایق دکلدرکه ناسدن
ودوابدن احسانی ترك ایتمك الاطریق شرعی برله که انی مقتضی اوله
(التیجی صنف آفات بطن بیانندهدر پس بطنندندر حرام لعینه اولان بیان آفات بطن
شیئی قرنینه ادخال ایتمك شراب کبی خنزیر اتی کبی لاشه کبی مضطر

اولدیغی حالده اما العیاذ بالله قلعه‌ده محاصره اولوب ویاغیری وجهله
قحطلقله دوشوب خنزیر اتندن وشرابدن غیری یه جك وایچه جك
اولمسه آچلغنی وصوسزلغنی دفع ایده جك قدر رخصت وار در یمك
وایچمك کرك حتی برآدم امتناع ایدوب یمسه وایچمسه بومرقوملردن
آچلغله جان ویرسه آثم اولور کذلك حرام لغیره اولان شیئی قرننه
ادخال ایتمك آفات بطندندر ایلك مالنی بلااذن یمك کبی وحرام اولمه‌ده
بو اولکیدن اشددر حتی اضطرار حالنده برآدم ایلك مالنی یمیوب تلف
نفس ایلسه آثم اولمز بلکه مأجور اولور حق عبد اولدیغیچون وعقد
فاسدله مالك اولدیغی شیئی که فسخی ویاتصدق ایتمسی واجب اوله
انی قرننه قومقدر مثلا برمسلم خمرینی بیع ایلسه اول عقدافساد وفسخی
واجبدر واکر توکیلله صاتمش اولسه انی تصدق ایتمك واجبدر پس
بوایکی صورتده الدیغی مالی یمك جائز دکلدر دورر غرررده بوتوکیل
اشدکراهتله مکروهدر دیمش (وآفات بطبندندر طوقلق اوزرینه
طعام یمك یا رنکی کونی صومه ویامسافرك اوتانمسنه قصد یوغیکن
اما اکر بونلردن بری مقصود اولسه طوقلق اوزرینه ییدیکی حرام
اولمز (وآفات بطندندر بدنه ضرر ویره جك شیلری یمك وایچمك
طپراق کبی وباجق کبی اما افیون اکثر ائمه‌مز قتنده حرامدر الا دوا ایچون
ینیلن دکل احیاء علومده مذکوردرکه یردن بتن اشیا جمله‌سی مباحدر
حرام دکلدر الا عقلی کیدرر شیئی ویاخود حیاتی ویاصحت بدنی کیدرر
شیئی مباح دکل حرامدر پس عقلی کیدریجی بنج وخمر وسائر مسکرات
کبی * کل مسکر خمر وکل مسکر حرام * حدیث مقتضاسنجه که مأکولات
ومشروباته شمولی اولمسی حسبیله بنك دخی اکا داخلدر اما حیاتی
کیدریجی زهرناك نباتدرکه افیون کثرتیله انك قسمندندر اما مضر
اولماسندن چقسه قلتی سببیله ویاغیریله مخلوط اولوب عجز تأثیری
سببیله حرام اولمز اما صحتی کیدریجی بی وقت دوالر ایدنمکدر پس
بوایکی قسمك مرجعی ضرردر ضرر اولورسه حرامدر اولمازسه دکل
اما خمر ومسکراتك ضررینه نظر اولنمایوب قلیل وکثیر حرامدر (امام

محمدك دخی قولی بودر بو کا نظر ازمانه‌ده فتوی بونك اوزرینه‌در شیخ
شعراوی رحمه الله منن‌ده ذکر ایدرکه شیخ الاسلام ابن تیمیه دیمشدرکه
بنج بشیوز اللی تاریخنده ظهوره کلوب بعضیلری مباح اولماسنه فتوا
ویرمش ایکن فسادی ظهور ایتدکده فتوالرندن رجوع ایدوب حرام
اولماسنه فتوا ویردیلر ودیدیلرکه عقل وبدنه مضردر و مذاهب
اربعه‌نك ائمه سی حرمتنه اتفاق ایدوب اکیجیسنه وطاشیجیسنه
وصاتجیسنه تعذیر وتأدیب لازمدر دیدیلر (وشهاب الدین سهروردی
خلیفه‌سی امام قسطلانیدن نقل ایدرکه دیمشدر حشیشده یعنی بنکیلکده
یوز یکرمی مضرت دنیوی واخروی موجوددر اول جمله دندر قوانك
نقصانی ودمك احراق اولنمسی وحیاتك کتمسی وجکرك دلنمسی و یوزك
صرارمسی ودیشلرك چورومسی واغزك قوقاسی وسودا وجذام
وبرص کتورمسی ومرك مفاجئه وکثرت خطا ونسیان وکوز بولانقلغی
وتخلیط عقول وجنون وامور اخرتدن فراغ ونسیان ذکر الله وغباوت
وغیرتسزلك وقطع نسل وکر بکلری دوشورمك ونماز دن وجماعتدن
کسل وضیق نفس واستسقا وابنه مرضی وسوء خاتمه حاصل اولور
العیاذ بالله تعالی تطویلدن احتراز ایچون زیاده تحریر اولنمدی نصیحت
پذیر اولنلره بوقدر کافیدر وافطع ایچون واقع شرح قدوریده دیمشدر
بنج وحشیشه وافیون یمك جائز دکلدر بونلر کلیسی حرامدر زیرا عقلی
افساد ایدر وذکر الله دن ونماز دن منع ایدر اما بونلر حرمتی خمرك
حرمتندن اشاغه‌در زیرا برکیمسه بونلردن یسه حد یوقدر سکر مرتبه‌سنه
وار دیسه ده انجق تعذیر اولنور اما دوا ایچون ینیلان افیون وقلتله
تأثیری ضرری اولمیان بو حکمدن خارجدر تتکیم احیاء علومدن
تفصیلی کچدی اما زمانه ده خلق نوش ایتدیکی دخان حقنده بلغرادی
منبری رحمه الله تحریر ایتدیکی رساله سنده دیمشدرکه انسانه ضرری
مقرردرکه حیاتنه وصحتنه سرایت ایتمشدر نفعی وار دیین دخان
ایچنك صفرت وجهی سوزینی تکذیب ایدر ودیرکه بن بلدیکم اون
نفر کیمسه وار در دخان ابتلاسندن مریض اولوب بو بلاء سیاهدن

بودرده اوغرادق دیو تأسف وندامتله جان ویردیلر وینه تنقیح قرافیدن
نقلا دیرکه قد تعظم المضرة فیصحبها التحریم او الکراهة علی قدر
رتبتها یعنی دیمك استر مضرت زیاده اولنجه حرام اولور دخی اشاغه
اولورسه کراهت اولور ایمدی دخان دخی زیاده مضر اولورسه حرامدر
واکر اصلا مضر اولمسه‌ده ینه مباح اکثار اولنجه حرام اولور احیاء
علومدن نقلا دیمشدر ما کل مباح یباح کثیره بل الخبز مباح والاستکثار
منه حرام یعنی هر مباحك چوغی مباح دکلدر بلکه اتمك مباحدر اما
اندن چوق یمك حرامدر کذلك مباح اولدیغی صورتده ینه اسراف
سبیله حرام اولور (ابن عباس رضی الله عنهمادن روایتیله مختصر
قرطبی‌دن نقلا دیمشدر * من انفق درهما فی غیر حقه فهو سرف *
یعنی برکیمسه براقچه‌جك حق ولایق اولمین یره انفاق ایلسه اسرافدر
و برسببی دخی عبث وسفاهتدر وعبث اکا دیرلرکه برایشی اشلیه سنکه
عاقبت حمیده سی اولمیوب انده برغرض فاسد اوله وسفاهت دخی
غرض فاسد اولان بیهوده ایشه دیرلر بونلر ایکیسی دخی شرعا قبیح
اولوب انلردن عباد منع اولنمشدر و برسببی دخی جهنمده معذب اولان
کفاره صورتا موافقتدرکه دمان سیاهك ایچنه غرق اولورلر حضرت
پیغمبر علیه الصلاة والسلام خود اهل جهنم حلیه‌سیله متحلی اولمدن
نهی ایدوب حدیددن خاتم کوردیکنده بو اهل جهنم حلیه‌سیدر دیو
فقهادخی انی مکروه یازدیلر نتکیم ذکری سبقت ایلدی رساله مذکوره‌دن
همان بعض دلیللری نقل اولندی عاقله کافیدر (کلدك طریقت کلامنه
اما اول شیئی اکل ایتمك که انده نجس اوله لحم میته کبیکه مومیا دیرلر
تداوی ایچون اولوب علاجی اکا منحصر اولسه علما انده اختلاف
ایلدیلر بعضیلری دیدیلرکه اندن شفا بلندکده مطلقا انحصار سز
جائزدر اما اولی اولان اجتنابدر مطلقا سالکه لایق اولان بودرکه اکلنی
قلیل ایلیوب کثرتندن ومداومت شبعدن اجتناب ایلیه زیرا قلت اکلده
صحت جسم وجوده فهم وصفاء قلب وزکا وخفت مؤنت وامکان قناعت
وبلاء الهی وعذابی اونغاق ویوم قیامتك واهل نارك آچلغنی اکق

وعبادته مداومت اسان اولمق باخصوص آبدسنه وطعامندن فضله ایله تصدق وایثاره قدرت حاصل اولمق واردر اما کثرت اکلده قسوت قلب واعضا کوشکلکی زیرا قارن اج اولدیغنده سائر اعضا طوقدر وزنده لکی وار و قلت فهم و علم زیرا بطنه فطنتی کیدیرر وقلت عبادت ولذت اولمق وشبهه وحرامه دوشمك خوفی وقلب و بدنك کثرت شغلی ابتدا تحصیله بعده مهیا ایتمکه بعده یمکه بعده بیت خلایه افراغ ایچون واروب کلمکه بعده حاصل اولان مرضلرندن متألم اولمغه بعده یوم قیامتده سؤال وحسابه سبب اولور و بعض اخبارده کلمشدر که سکرات موت لذت حیات مقدارنجه اولور وکثرت اکلك ذمنده وارد اولان احادیثدن بری حضرت عایشه رضی الله عنها کلامیدر که دیمشدر رسول الله علیه السلامدن صکره ابتدا ظهور ایلیان بدعت طوقلقدر اول قومکه قرنلری طویدی وبدنلری سمردی وشهواتی آزدی اماقلبلری ضعیف اولدی وابن عمر رضی الله عنهما روایت ایدر که برآدم رسول الله علیه الصلاة والسلام حضورنده ککردی رسول الله علیه السلام بیوردیکه * شو ککرمکی بزدن دفع ایله تحقیق دنیاده اکثری طوق اولانلر قیامت کوننده چوق آچ اولانلردر * ونافع رضی الله عنه روایت ایدر که ابن عمر رضی الله عنهما بر مسکین بیله اولمدقجه طعام یمزدی برکون کندینه مساکیندن برآدمی کتوردم انکله یه پس اول مسکین چوق طعام یدی ابن عمر بکادونوب ایتدی یانافع سن بکا بویله آدمی کتورمه زیرا بن رسول الله علیه الصلاة والسلامدن اشتمشم که مسلم بر باغرصاغه دلئیر اما کافر ومنافق یدی باغرصاغه دلئیر و برحدیثنده دخی بیورمشدر که ابن آدم قارنندن شرلی قبی طولدرمز ابن آدمه برقاج لقمه کفایت ایدر که بلنی طوته واکر ناچار زیاده استر ایسه پس قارننك برحصه سی طعامنه و برحصه سی نفسنه اولمق کرك وحضرت رسول الله علیه الصلاة والسلام برشکمبی ادمی کوروب شکمنه اشارت ایدوب دیدی اکر بوسنك غیرکده اولسه سکا خیرلی ایدی وابن جبیر رضی الله عنه روایت ایدر که برکون رسول الله

علیه السلامه اچلق اصابت ایلدی بس برطاش الوب مبارك قارننه باغلدی ودیدیکه عاقل اولان کیمسه کندی نفسنه صورتا مهیندر حالبوکه نفسنه اکرام ایدیجیدر وجابر رضی الله عنه روایت ایدر که رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم برادمك طعامی ایکی یه کفایت وایکینك دردہ ودردك سکزه کفایت ایدر دیو بیورمشدر وابوامامه روایت ایدر که رسول الله علیه الصلاة والسلام یقین زمانده بنم امتمدن آدملر اولور که دورلو دورلو طعام یرلر ودورلو دورلو شراب ایچرلر ودورلو دورلو لباس کیرلر واوردلرندن بول بول کلام سویلرلر انلر بنم امتمك شرلریدر دیو بیورمشدر (شیخ شعراوی منن نام کتابنده دیمشدر که حرام یمك وحاجتدن زیاده حلال دخی یمك انسانه نوم کتورر ونوم ایسه اخ الموتدر زیرا جمیع مصالحدن انسانه غفلت کتورر حالبوکه علما دیمشلردر جمیعا خیرات اویانقلقده وجمیع شرور نوم وغفلتده در وامام شافعی رحمه الله دیمشدر برکیمسه حلالندن چوق ییوب طویسه چوق صو ایچر بعده چوق اویور بعده چوق نادم اولور خیر کثیر فوت اولدیغندن اوتوری و بعضیلری دیمشلردر حرامدن ازطعام یمك حلالدن چوق یمكدن کیدر زیرا حرام محل ایمانی پردهلندیرر وقراکو ایدر خمر عقلی پردلیوب قرارتدیغی کبی ومحل ایمان قرارسه نماز وعبادت واخلاص فائده ویرمز و برکیمسه حلالی از ییوب حاجتدن زیاده آشورمسه وچوق صو ایچمسه نور علی نور اولمش اولور مولانا بیورر مثنوی (بیت)

* علم وحکمت آیداز لقمه حلال * عشق ورقت آیداز لقمهٔ حلال *

وآفات بطندندر چارشوده وصوقاقده ناس کورر ایکن طعام یمك زیرا مکروهدر کذلك مقابرده طعام یمك وکولمك دخی مکروهدر وجنازه یاننده طعام یمك ومیت طعامن یمك مکروهدر (وشیخ شعراوی رحمه الله دیمشدر که خیر آشنی ومصیبت طعاملرینی وجمعه کیجه لرنده ویریلان طعامی مزارستانده یمك مکروهدر زیرا مقابره کلان کیمسه یه لایق اولان بودر که کندی نفسنه آغلیوب اول یاتن موتانك حالنی

تذكر ايليه كه انلرده بزجلين حياتده اولوب على غفلة بردجه بردجه
اجل جامنى نوش ايلمديلر بزه بركون ناكهانى واقع اولوب بونده كلسك
كرك ايزديو نفسنى توبيخ ايليه (حسن بصرى رحمه الله برآدمى
كورديكه مقابراراسنده طعام يرپس زجر وتوبيخ ايله ديديكه والله سن
منافق سك بواموانك حالنى فكر ايتميوب وغافل اولوب بونده طعام
ييرسك بيورمشدر وينه برمحلده شيخ شعراوى ديمشدر كه اهل طريقه
لايق دكلدر كه خيرآشندن ونذر طعاملرندن يه زيرا خيرآشى يامال
ايتامدن جمله سى يابعضى اولمق وار ياخود ايلك طعنه سندن صاقنوب
اول طعامى تكلفا ويا تفاخرا ويرمك وار ياخود وليلرى بلاوصيه
ويرمك وار بوايسه شرعا جائز دكلدر ونذر ايدن كمسه دخى طيب
خاطرله ويرميوب شيئك وجوده كلمسيله نفسندن الزام ايدوب معصارله
يعنى منكنه ايله چيقارمش كبيدر خالصا لله اولمديغندن انى يمك لايق
دكلدر طعام البخيل داء بيورلمشدر عقلى اولان كمسه يه لازمدر كه
بطننه داخل اولاجق لقمه يى آغزينه قومزدن اول تفتيش ايليه
كذلك اهل ورعه لايق دكلدر عندالدفن سبيل ايتدكلرى صودن
ايچمك اكر اهل ميت انى تركهٔ ميتدن ويررلر ايسه واكر تبرعا ويررلر
ايسه ايچمه سى جائزدر وينه طريقتده ديركه التون وكومش قابلردن
طعام يمك وصو ايچمك مكروهدر كذلك التون وكومش قاشقله ارلره
وعورتلره حتى سورمه دانلقدن التون وكومش ميلله سورمه لنمك دخى
مكروهدر بالجمله كراهت تحريميله كه مقابله سنده عقابله تهديد اولنمشدر
حديث صحيحده كلمشدر كه * بركمسنه كومش قابدن صو ايچسه يوم
قيامتده اول آتش اولوب قارننده اوتوب يانسه كرك * اما بتون قابى
التوندن وياكومشدن اولميوب انجق بعض اطرافى التونله وياكومشله
ياپلمش اولسه هندستان جوزينى ياپدقلرى كبى امام اعظم قتنده اكر
ايچن كمسه آغزينى كومش والتون اوزرينه قومز ايسه اندن ايچمك
جائزدر كرسى دخى بويله در اكر اوتوراجق يرى التون وكومش اولماز
ايسه اوتورمسى جائزدر اما كومشلى اكر امام اعظم قتنده قايرمز كذلك

قوسقون واويان وركاب كومشدن اولمق قايرمز التون اولمسنه جواز
يوقدر اما يا الدزلى اولمق بالاتفاق جائزدر التون وكومش سفره اوزرنده
يمك يمكى امام اعظم مكروه كورمشدر اما اول قابكه صرچه دن
ويابللوردن وياعقيقدن وياقلايدن اولسه قوللانمسى حلالدر
حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك صرچه دن بر برداغى
وارايدى اندن اكثرى صو ايچرلردى ودر يدن اولان سفره اوزرنده يمك
مكروهدر مكركه يوللرده اهل سفره مكروه اولميه اما خوان اوزرنده
مكروه دكلكه اغاچدن ويا باقردن اولان سفره در ويا وسمعه ايچون
وتفاخر ومباهات ايچون اولان طعامى يمك مكروهدر اكر بيلنور ايسه
ياخود قرينه لر ايله ظن غالب حاصل اولور ايسه (شيخ شعراوى منندهٔ
نقل ايدركه جناب رسالت پناهى صلى الله تعالى عليه وسلم متكلفينك
ومتفاخرينك طعامندن امتنى نهى ايلمشدر (شيخ مذكور ديمشدر كه
بوطفره لى واسع دوكونلردن كنديمى بيلميدن برى يمش دكلم الابركره
انى دخى استفراغ ايتدم زيرا بويوزدن دوكون ايدنلر اكثرى تكلف
ايدوب وسع وقدرتى وعادتى اولميان طعاملرى بشوررلر حتى اولور كه
دوكون صاحبى ريا ايله مال استقراض ايدر ويا برشيئى صتار واول
طعامى مفاخرت ايچون كرهله وجوده كتوررينه شكايت طريقيله
بودوكونده بورجه كيردم ويا برشيئم قالمدى خرجا تدم دير وفلانك
دوكونده طعام زياده ايدى ديسه لر متأثر اولور بونلرك جمله سى
قرينه لردر كه ايتديكى طعاملر تكلفله وتفاخرله اولمشدر طريق شرعى
اوزره اولمامشدر اما بودوكونك طريق شرعيسى مرشد متأهل نام
رساله ده يازلديغى اوزره قدرته كوره ايكى كون طعام قايرلمقدر حديث
شريفده كلمشدر * طعام اول اليوم حق وطعام اليوم الثانى سنة وطعام
اليوم الثالث سمعة ومن سمع سمع الله به * ديمك اولوركه دوكون
كونلرينك اولكى كون طعام حقدر ايكنجى كون سنت اوچنجى كون
اولور ايسه سمعه وريادر سمعه ايدن كمسه يه الله تعالى حضرتلرى حسن
معامله ايلمز وعلما ديمشلردر بوايكى كونك بريسى قبل الدخول وبريسى

بعد الدخولدر زياده سی تفاخردن ناشيدر وقدرته كوره دينلدی زيرا
حضرت پيغمبر آخر زمان عليه صلوات الرحمن صفيه نام خاتونينی
آلديغنده دوكون طعامی سويق وخرما ايدی وعبد الرحمن بن عوف
تأهل ايتديكنده رسول الله عليه الصلاة والسلام اكا * بارك الله لك
يا عبد الرحمن اولم ولو بشاة * بيوردی يعنی الله تعالى مبارك ايليه ای عبد
الرحمن دوكون ايله برقيون نجق ايله دخی اولور ايسه بيوردی زيرا مذكور
عبد الرحمن رضی الله عنه صحابهٔ كزينك مالدارلرندن ايدی ومستحبدر
اولنان كيمسه يه الله تعالى مبارك ايليه وحسن امتزاج ميسر ايليه ديو
دعا ايلمك اما اكر مباحات وريادن ولهو ولعبدن وسائر دينی افساد ايدر
شيلردن بر دوكونده اولسه انی مبارك ديميه وانده وارميه ويا دوكون
صاحبی فاسق ومجاهر اولسه انده وارميه مكر كيم شرندن خوف ايلسه
اول زمان وارمسی رخصتدر اما بلا دعوة كيمسه نك طعامنه ودوكونه
كتمك جائز دكلدر ويديكی حلال اولماز وبعض علما سنت دوكونلری
وسفردن كلديكی كونی واحباب جمعيتی ولميمه الحاق ايدوب طعام
قايرلغی وسروری سنت طوتديلر وپولسز دف دوكونده اكرچه چالمق
جائز اما فی زماننا بونلرك جمله سی ذكر الله ايله اولمق افضلدر اما تأهل
ايده نك ليلهٔ زفافده ادب دخول طيب رايحه سی طوتنوب زوجه نك
باشنه سكر ولوز صاچه وموجود اولان قوم دخی انی يغما ايده لر تبرك
وتيمن ايچون اخبار وآثاده ورودندن اوتوری بعده دخول ايلديكنده
زوج وزوجه دن هر بری ايكی ركعت نماز قيله لر وزوجه نك الني
صاچندن طوتوب بو دعايی اوقيه * اللهم بارك لی فی اهلی وبارك
لاهلی فی اللهم ارزقنی منهم وارزقهم منی اللهم اجمع بيننا ما جمعت
فی خير وفرق بيننا اذا فرقت بخير * وزوجه نك سنتندر كلديكی كون
اياقلرينی بر پاك قاب ايچنده يايقايوب اول صويی اوك بوجاقلرينه توكه لر
تا كه انكله بركت حاصل اوله واولكی هفته خاردالی وسركه لی شيدن
واكشيلردن حتی اكشی المه دن دخی زوجه يه پرهيز ايتديره لر تا كه رحمنه
عقيملك كه قصرلق حاصل اولمسون انتهی كلام الرسالة (وشيخ شعراوی

رحمه الله

رحمه الله منن نام كتابنده ديمشدر كه كشی زوجاتنی حفظ ايتمك لازمدر
اول دوكونلردنكه قواعد شرعيه اوزره اولميوب انده انواع مكروهات
ومحرمات قارشديررلر مختظلر يعنی خيال ظلجيلر كه حكايات سخريات
سويلرلر نسا ورجال اختلاط ايدرلر ومولودلردن دخی كذلك اجتناب
لازمدر زيرا مولود دنصكره تغنی دخی ايدرلر سلفدن كچان مشايخمز
بويله دوكونلره ايتمزلردی وايتدرمزلردی بو سببدن علماء متأخرين
دوكون دعوتنه اجابت ايتمك ايچون شرطلر يازمشلردر جمله شروطندندر
يالكز اغنيا دعوت اولنمق رجال ونسادن بلكه فقرا ايله معا اولورسه
اجابت واجبدر كذلك مدعو متأذی اولاجق منكراتدن برشيئ اولمق
كرك نته كيم كتب فقهيه ده يازمشلردر شيخ مذكور رحمه الله تنبيه
ايدوب دير كه ايمدی صاقن ای قرداش مادامكه بر دوكونك بوامورden
سلامتنی وخالی اولمسنی بلميه سن داعی نك خاطری رعا يتيچون اهل
وعيالكی ارسال ايتمه وصاقن ديمه كه بنم حرمم ايولردن واغوز طائفه ندر
چنك وچغانه يه وتغنی يه مائله دكللردر زيرا اولور كه ظنكده خطا ايدرسين
وطبع سارقدر اولور كه ميالرك طبعين سرقه ايدوب اول دخی ميل
ايليوب حالنی افساد وباطنی اتلاف ايليه محل خطردر صاقنمق كرك
بيان سنت اكل طعام
والحمد لله رب العالمين (وطعام اكل ايلمه نك سنتی اولنده وآخرنده الني
يومقدر اولنده تازه لردن وكنجلردن باشليه بعد الطعام پيرلردن
وواجب التعظيم كيمسه لردن بدأ ايليه وسنت اخری طعامك اولنده
بسمله وآخرنده حمدله در حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
بيورمشدر طعام يديككزده اولنده بسم الله ديك اكر اولنده اونودرسكز
خاطره كلدكده بسم الله فی اوله وفی آخره ديوك زيرا بسمله سز ينلان
شيطان نصيبی اولديغندن مكروهدر بسمله يی ديديكنده شيطانك
نصيبی قالمز (وآفات بطنه ندر صول ايله بلا ضرورة ينيلن طعامدر
زيرا صول ايله يمك مكروهدر حضرت پيغمبر عليه الصلاة والسلام
نهی ايلمشدر كه صول الكز له يمك زيرا شيطان صول ايله ير وايچمك
دخی بويله در وطعامك اورتاسندن وغيری كيمسه نك اوكندن يمك

لون واحد اولدقده مکروهدر حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم
بیورمشدر که برکت طعامك اورتاسنه نازل اولور کنارلرندن بیوك
اورتاسندن یمك دیو نهی ایلمشدر کذلك حضرت پیغمبر علیه الصلاة
والسلامك براوغوللغی وارایدیکه تربیه سن ایدردی برکون حضرت
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یاننده طعام یرکن اللرین صحان
ایچنده کزدردی حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام بیوردیکه
یاغلام * سم الله وکل بیمینك وکل ممایلیك فازالت تلك طعمتك بعد *
معناسی بودرکه ای اوغلان بسم الله دی وصاغ الکله یی وکندی
جانبکدن یی وبوندنصکره عمرك اولدقچه طعام یدیکك بویله اولسون
بیورمشلردر اما برطبقده لون واحد اوزرینه نعمت اولمدقده هرلوندن
آلمق واردر غیری طرفدن اولورسه ده نتکیم انس رضی الله تعالی عنه
روایت ایدرکه بردفعه حضور نبی علیه الصلاة والسلامه برطبق
خرما الواندن مملو کتوردیلر اورتایه قویوب یمکه مباشرت ایتدیکمزده
* کل من حیث شبت فانه غیرلون واحد * بیوردیلر معناسی هرنه طرفدن
دیلرسك یه زیرا لون واحد دکلدر اما اخلاق علائیده اکل وشرب آدابنده
دیمشدرکه بودخی میوه یه مخصوصدر والحق رعایت اداب اولیدر
وسط طبقه وارنجه المق جائزاما غیری کیمسه نك اوکنده اولان
میوه یی چکوب آلمق دأب آدابدن دکلدر ولقمه سین کوچك ایده
وتیز یوتمیه اعتدال کوزه ده واوچ پرماغندن زیاده بولاشدرمیه
وطعامه حرص کوسترمیه واثناء اکلده پرمقلرین چوق یلامیه اما آخرنده
جائز بلکه سنتدر لکن اغزینه صوقوب چقارمیه انجق اطراف دهانیله
یلایه هم سنت رعایت اولوب هم نفرت حاضرین اولمیه وهم کیمسه نك
لقماسنه باقمیه بلکه کندویه دخی چندان باقمیه واغزندن چقار دیغی
کوکی وچکردکی اتمك اوزرینه قومایه همان مخفی جه سفره یه قویه
واغزندن کاسه یه وسفره یه نسنه طملاتمیه والحاصل شویله ایده که یرندن
قالقوب آخر کیمسه کلوب طعام یمك استسه اکا نفرت کلمیه وسائر جلسادن
اول طعامدن ال چکمیه اشتهاسی یوغیسه کندو یی یرشکلنده کوستره

اکثری کیمسه لر فراغت ایتدکاری زمانده فراغت کوستره جمله دن کیرو
قالمیه مکرکه کندوخانه سنده ویا تکلیفسز یاری اوله اما طعامدن غایت
تیزدخی فراغت ایلمیه لر زیرا مهمان داره نوعا تخفیف واردر محتمل
درکه طعامم بکنمدیلر دیو قلبی مجروح اوله پس اعتدال رعایت اولنه
ومهماندار اوچ دفعه یه دك مهمانه تکلیف ایلمیه ارتق ابرام ایلمیه وکندیسی
مهماندنصکره فارغ اوله ومهمان طعامك زایدین کوتورمیه صاحبی
اجازت ویرسه دخی وطعامی تعییب ایلمیه واثناء طعامده صو استمیه
ضرورت اولورسه بر وجهله ایچه که قابك دیبنی خلقه دوندرمیه
وبوغازندن صدا ایتدرمیه وخلق قتنده دنداننه خلال ایلمیه اکردلی ایله
دیشلری اراسندن برشیء چقاررسه انی خفیة براغه کیمسه یه کوسترمیه
نفرت ویرمیه والین یودقده اغزینه صو آلوب لکن ایچنه آتمیه همان
الیله آلوب براغورکبی اوله وکندینه الکن کتورسه لر آخره تکلیف ایتمیه
(وطریقتده دیرکه اتی واتمکی بچاغیله کسمك مکروهدر حاجت اولمدقچه
وپاره لنمسی بچاقسز قابل ایکن زیرا حضرت پیغمبر صلی الله تعالی
علیه وسلم نهی ایلیوب دیمشدرکه لحمی سکین ایله قطع ایلمك زیرا
عجملر اشیدر انجق مهرا بشوروب پاره لیوك هضم اولمسی آساندر
(وصفوان بن امیه رضی الله عنه روایت ایدرکه حضرت رسول الله
علیه الصلاة والسلامله بردفعه طعام یرایدم لحمی کوکندن الوب الیمه
ویردی واغزیکه یاقلاشدیروب یی دیدی زیرا هضم اولمغه ملایمدر
دستی نك وقدح کدك جانبندن ایچمك مکروهدر وایچنه اوفلمك
وصول طرفنده اولان کیمسه یه ایچدکدنصکره ویرمك صاغ جانبنده
اولان کیمسه نك اذنی یوغیکن بونلر بالکلیه مکروهدر حضرت
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم نهی ایلمشدر شرح شرعه ده
یازمشدرکه بریرده حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلامه برکاسه ایله
سود ویردیلر ایچدکدنصکره صاغ جانبنده براعرابی یه صوندی
ابوبکر حضرتی صولنده طورمشیدی دیدیلرکه ابوبکره ویرسکز
اولمزمی ایدی یارسول الله بیوردیلرکه حق صاغ جانبنده اولانکلر

ونفس واحدله ایچمك مكروهدر سنت اولان اوچ نفسده ایچمكدر
واغزندن چقاروب آتدیغی شیئی طعامدن و بزاقدن و بورنندن آتدیغی
مخاطنی قبله جانبنه وجامعه آتمق مكروهدر وطوزلغی وقصعه یی
اتمك اوزرینه قومق مكروهدر . وبچاغی والی اتمكه سیلمك مكروهدر
واكر ینه اول اتمكی یرسه بعضیلری جائز كورمشلردر بالجمله خبزه تكریم
ایتمك لازمدر استخفاف وجهی اوزرینه براقمق كرك (شیخ شعراوی
رحمه الله دیمشدر كه خبزك حقنده اكرام وتعظیم ایتمك واوپوب
كوزینه قومق تاكه دوام نعمت میسر اوله زیرا حضرت عایشه دن
روایتده كلمشدر كه بردفعه حجرهٔ مباركه سنه حضرت رسول الله علیه
الصلاة والسلام داخل اولوب دیوار اوزرنده برتوز لنمش قوری اتمك
پارچه سی بولوب كوزلرینه سوردی وایتدی یا عایشه الله تعالی
حضرتلرینك نعمتنی اكرام ایدوب كوزل طوت زیرا بربیت دنكه
نعمت چقوب كیتسه قریب دكلدر كه ینه رجوع ایده وشیخی علی خواص
دیمشدر صاقنك خبزی حائل سز یر اوزرینه قومك زیرا الله تعالی
حضرتلرینك نعمتنی تحقیردر وشیخ احمد رفاعی دیمشدر برقوم قحطه
مبتلا اولمزلر الا حبهٔ اوجوز كوروب اهانت ایتدكلری چون مبتلا اولورلر
وبعض اشارتده كلمشدر كه قرص خبز یمز تاكه اوچ یوز التمش مخلوق
انك خدمتن ایتمدكجه انلرك اولی میكائیل وآخری اتمكجیدر وخبزدن
غیری هر برطعامی تعظیم لازمدر وشیخ رحمه الله دیركه بزه طعامك
تعظیمنه دلیل كفایت ایدر كه الله تعالی حضرتلری طعامی كندی
رؤیتنه عدیل قیلوب * للصائم فرحتان فرحة عند افطاره وفرحة
عند لقاء ربه * بیورلدی معناسی بودر كه صائمك ایكی سروری واردر
بری افطاری قتنده وبری دیدار خدای كوردیكنده ودیركه حكمت
بونده بودر كه عبد جسم وروحدن مركبدر روحك غداسی دیدار حق
وجسمك غداسی طعام مطلقدر (وسید علی خواص دن نقلا دیمشدر
طعام یدیككده یانكده موجود اولانلری محروم ایتمه دوام نعمت استرسك
وبر كیمسه برشیئی یدیكنده انی بركوز یا قوب حق نظری ویرلمسه

الله تعالی حضرتلری ینه نی بردرده مبتلا ایدر ودخی دیمشدر بر مؤمن
متقی طعامنه دعوت ایلسه اجابت ایلكه انی مسرور ایده سن اما ظالم
وفاجرك ور بالیله معامله ایده نك ودعوتنی اغنیایه مخصوص ایدوب
فقرایی چاغرمیه نك دعوتنه وارمه ودیمشدر قچنكه طعام یسك بركدن
قالقمه سفره قالدیرلمادن زیرا بوسلف صالحینك سنتندندر وایلك
یودوغكده بركتله دعا ایله وكیتمه ده اذن طلب ایله ویالكز یمیه وقرا كوالقده
یمیه زیرا بوشیاطین صفتیدر وطعامدن برشیئی ضایع ایتمه دوشدیكی كبی
قالدر آخر طعامه دك انی ترك ایتمه زیرا خبرده كلمشدر كه بركیمسه كه
دوشن طعامی یسه الله تعالی حضرتلری جنون وجزام وبرص
مرضلرینی اندن وولدندن درت دیزه وارنجه دفع ایلسه كركدر عنایتیله
ایدی ای قرداش بو آداب اوزره عمل ایله انتهی وطریقتده دیمشدر كه
اما فسقه نك واهل ربانك وامرانك طعامنی یمك عینیله اول طعام
مغصوب اولدیغی بلمزسه حرام اولمز اما مستحب دخی دكلدر معلوم
اوله كه (امام بركلی تقوای خواص صددی بیانده دیركه مادامكه
عینیله برشیئك حرام اولماسنه كشینك علمی اولمیه انی المق واردر زیرا
حضرت حبیب الله صلی الله تعالی علیه وسلم مقوقسدنكه ملك
اسكندریه ایدی هدیه قبول ایتدی ور باخور یهودیدن استقراض
ایتدی بودلیلر یله شرعیتده عینیله حرام اولمین شیئی آلمق جائز ومالنك
اكثری حرام اولدقچه المسی جائز اولمق علماء متقدمین قولیدر بو زمانه ده
انكله عمل ایتمك ممكن دكلدر تتكیم بیانی كلسه كرك ان شا الله تعالی
(اما شیخ شعرای رحمه الله نقل ایتدیكی اخص خواص تقواسی كه
اولیاء الله طریقتیدر انك مقتضاسنجه مطلق مذكور ظلمه نك طعامنی
یمك دیو بیورمشلردر كذلك متن ده دیمشدر كه دینی اولان آدمك كه
اداسنه عاجزدر طعامنی یمك شبهه لیدر طیب خاطرله دخی دعوت
ایتدیسه انده وارمه یوز بودخی كمال تقوادندر وینه بر محلنده دیمشدر كه
اهل طریق شونك اوزرینه اتفاق ایلمشلردر كه ناسك صدقاتی
ودوكون طعاملری قلبه قسوت ویرر وورع وپرهیز اركان طریقك

بريدر حق ورع تحصيلى ايچون بريلرى نيجه ايلق يوله كيدرلر
مرويدركه بلاد بعيده دن حسن بصرى رحمه الله حضورينه
برآدم كلوركه ورع نه اولديغنى اوكرتسون حسن بصرى اكا ديديكه
بن طعام امرادن ييدم ورع تحصيل اولنمغه صالح دكلم انجق كوفه ده
فلان كمسه يه وارپدرندن ميراث دكش برمزرعه سى وارانده بواورسك
انك يديكى هب اول مزرعه دندر اندن ورعى اوكرنورسك ديو اول آدم
بصره دن كوفه يه كيدوب حسن بصرينك وصف ايتديكى اوزره
آدمى بولدى چفت سورر وتارلانك هرايكى باشنده بقره لرك علفنى
وصوينى قومش هركاره چيقدقلرنده برمقدار يرلر وصو ايچرلر بعده
ينه بوحال الله تارلاى سورمه ده پس حسن بصرى كنديني ورع تحصيلنه
كوندرديكنى اعلام ايتدكده اول اكنجى ايتدى اول پرهيزلك برزمان
ايدى يانيجه اولدى ديديكنده ايتدى بركون نمازمه مشغول ايكن
يغمورلى هواده اوكوزلرم قوكشونك تارلاسنه كيروب اياقلريله باچق
كتورديلر وبنم تارلامك طپراغنه قارشدى بوندنصكره بندن ورع
تحصيل ايدرمبسك ديو جواب ويرمشدر كلان آدم دخى بوكورديكى
واقعه دن ورع نه مرتبه ده اولديغنى اكلامش واوكرنمشدر ايمدى تقواى
حقيقى اشبو وجه اوزره اينجه دن اينجه در وهر آدمك ايشى وهر آغزك
اشى دكلدر همان بزه لازم اولان شريعت يولن طوتمقدر وانى كماله
كتورد كدنصكره تقواى حقيقى يه صرف همت ايتمك كركدر (آفات

بيان آفات بطنك معاصىٔ عدمپسى

بطنك معاصىٔ عدمپسى اكل وشربى ترك ايلمكدر حتى آچلقدن موت
كله وياخسته اوله وياضعيف اولوب جمعه وجماعته چيقمغه قدرتى
اولميه ويااياق اوزره طوروب نماز قيلمغه قدرتى اولميه وبوكا بكزر
واجبات وسننى تركنه مؤدى اوله (ملتقى الابحر نام كتابده ديمشدركه
اكلى ازالدوب شومرتبه رياضت جائز دكلدركه ضعيف اولوب
بيورلديغى وجه اوزره عبادتنك اداسنه قادر اولميه وبركيمسه صائم
اولسه وآچلق غلبه ايدوب يمكدن امتناع له وفات ايتسه آثم اولور
امادوالمكدن برمريض امتناع ايدوب وفات ايتسه عاصى اولمز (وشيخ

الاسلام ابن تيميه رحمه الله انس برب العالمين نام رساله سنده سير سلوك
قاعده سنى بيان ايدوب ديركه دار آخرته سالك اولان عبدك ابتداء
سيرى تصحيح توبه در وتصحيح توبه يدى اعضاسنى محاسبه ايدوب
حفظ ايتمكله اولور وطريقتده على التفصيل هر برينك آفاتنى بيان
ايتديكى اوزره كوزينى وقولاغنى ولساننى وبطننى وفرجنى والنى واياغنى
جميع محارمدن صاقنوب وقلبنى دخى يوقاريده مذكور اولان منكراتدن
پاكليوب قالبنى وقلبنى پاك ايليه والله تعالى حضرتلرينه محبت ايدوب
جميع امرينه امتثال ايده وحبيب اكرمى عليه السلامه محبت ايدوب انى
كندى نبيسى واستاذى وشيخى ومؤدبى بيلوب همتنى اكا مخصوص
ايده غيرى شيخه دكل وانك سننى وسيرتنى اشتمكله وقبول ايدوب
تابع اولمقلغه سعى ايليه وسننددن بريني تركه نفسنه رخصت ويرميه
مسواكده وتهجدده وصف اولده وصفك صاغنده وامامه قريب
اولمقده وتكبير اولى يه حاضر اولمقده ومسجده اركتمكده ولباسده
وغيريده صاغندن كيمكده وبالجمله عبادت وعادته متعلق اولان
سنتلرنده كنديني اكا تابع ايليه الله تعالينك * قل ان كنتم تحبون الله
فاتبعونى يحببكم الله * آيت كريمسى تحتنده داخل اولوب ولى ومحبوب
حق اولمغه كنديني لايق ايده اماسلوكك مرتبهٔ ثانيه سى شوق قرب
الهيه ايله ارادت كتورب طالب وصول اولمقدر پس ارشاد ايده جك
استاد عارف ومرشد كامله مقارن اولوب تحصيل طريقت ايده بلورز
ايسه كوزل والا مجاهدات ورياضات ايله مزاجين تبديل ايده جك شيخ
كامل اولمايجه اصلاحه كليوب قلبى منحرف اولور حتى بعض مريدلر
دنيالغنى ترك ايدرلر وزوجه سين تطليق ايدرلر وظن ايدرلركه بونكله
خدايه قريب اولورلر پس انكله قلبى فقره مبتلا ونفسى شهوته دوشوب
مطلوبى دخى فوت اولور زيرا اسباب دنيويه دن بالكليه فارغ اولمق
مضردر دنيايه قتى دوشمك مضر اولديغى كبى وقتى طوقلق مضر
اولديغى كبى كثرت رياضت دخى مضردر زيرا مزاج متغير اولوب
خشونت ورعونت وتكبر پيدا اولور وياجنون ظهور ايدر ايمدى

دنيالغه اول مقدار سعى ايده كه كندينه واهل وعيالنه يته جك قدر
اوله زياده سى اولورسه صالحينه انفاق ايليه پس قتى حرصه دوشميه كه
حب دنيا قلبنه يرلشميه وبو مقدار معينه دن تكاسل دخى ايتميه تا كه
قلبنه فقر وفاقه دوشميه خير الامور اوسطها بيورلمشدر اما مجاهده
ورياضتك اعتدالى بودركه صومده مشروع اولان ايام فاضله يى
صائم اوله اثنين وخميس كونلرينى وايام بيض وعرفه وعاشورا كونلرينى
وبو جمله دن عاجز اولورايسه بعضنى طوته وطعامنده مزاجى صحيح
طوتاجق اطعمهٔ مرطبه يه لطيف پرهيز شوربالركبى وسودكبى
وقينامش قويوجه بال شربتى مقوله سى پالوزه واطيف ميوه لر زردالى
وقاربوز وانكور امثالى شيلره مداومت ايليه اما مولد سودا اولان
شيلردن واكشيلردن وطوزليلردن صاقندالاقلت اوزرينه برايسه ضرر
ايتمز وينه ملايم غدالردن يديكنده دخى قليل وكثيرك مابيننه رعايت ايليه
وكونده بريجك طويجه يسه ايكنجى كره ده استميه مكركه فرداسى صائم
اولمق استيه اول زمان برقاچ لقمهٔ خفيفه يينه امازوجه سى اولورايسه
جامده دخى اعتداله رعايت ايليه وجميع اشياده اوسط امورى اختيار
ايليه واكر بو اعتداله رعايت ايتميوب رياضتنده ومجاهده سنده افراط
وتفريط جانبنه كيدرسه نور قلب حاصل اولميوب قلب وقالبى اخلاق
ذميمه يه وافعال قبيحه يه دوشروب طريقتدن وشريعتدن نصيب
بوله مز بو محله دك ابن تيميه نك كلام ملخصيدر وصاحب طريقت دخى
كتابنك ابتداسنده بو قاعده اوزره اولميوب اعتدالدن خارج شيخلرك قتى
مجاهدلرينى شريعته مخالف بولوب حسن توجيه ايله تأويل ايلدى زيرا
طريقت طوتمقده قاعده بو بيان اولنديغى وجه اوزره در وينه طريقتده
ديركه بطننك آفات عدمبسندندر اكل وشربى ترك ايلمك چونكه
عقوق والدين بولنسه يعنى انادن وبابادن برى اوغلنه طعام ياخود
شراب تكليف ايلسه سوزين طوتميوب يمدكده كنهكار اولور مكركه
اول طعام وشراب حرام اوله انده اطاعت ايتمك كركدر معصيت
اولان يرده مخلوقه اطاعت ايتمك يوقدر (يدنجى صنف آفات فرج بيان آفات فرج

يانده در * پس آفاتندن برى زنادر صراط سويده ديمشدر كه الله تعالى
زنايى شركه يقين كتوروب بيورمشدر * الزانى لاينكح الا زانية اومشركة
والزانية لاينكحها الا زان اومشرك وحرم ذلك على المؤمنين * زانى اولان
كيمسه اولمك استسه يا زانيه يى نكاح ايلر يا مشركه يى و زانيه عورت
يا زانى يه واررنكاح اولور ويا مشركه بونلرى نكاح ايتمك مؤمنلره حرامدر
وخديثده كلمشدركه * برعبد زنا ايلسه ايمانى چيقوب باشى اوزرنده
كولكه لك كبى طورر اول عملدن فارغ اولدقده يرينه دونر وبرحديثده
عند الله اول كناهدن اعظم كناه يوقدركه برآدم نطفه سنى حرام يره
وضع ايده حالبوكه پير وياعالم ويابونك امثالى شريف كيمسه اوله
نعوذ بالله شريعتك تشديدنه نظر ايله اى نفسنه ظالم قباحتدن
حذر اوزره اول وعمرو بن ميمون رضى الله عنه نقل ايدر وديمشدركه
جاهليت زماننده كوردمكه برميمون برخاتونه زنا ايلدى پس انى ناس
رجم ايلديلر وبن دخى انلرايله معا رجم ايلدم (وشيخ شعراوى منندده
يازمشدركه بريكيت حضور رسول الله عليه الصلاة والسلامه كلوب
يارسول الله بكازنايه اذن ويررمبسين ديدى اصحاب انك بو كوستاخانه
كلامن اشيديجك اوزرينه چاغرشديلر رسول الله عليه السلام ايجيتمك
ديدى وكندينه يقين دعوت ايدوب بيوردى بو ايشى اناكه ايتمكه
سوررمبسك لا ديدى رسول الله عليه السلام بيوردى كذلك ناس
انالرينه سومزلر وينه بيورديكه قزيكه بو ايشى ايتمكه سوررمبسك
لا ديدى رسول الله عليه السلام بيوردى كذلك ناس قزلرينه سومزلر
حتى قز قرنداشنى وعمه سنى وخاله سنى ذكر ايدوب كذلك ناس سومزلر
ديدى بعده مبارك النى جوانك كوكسى اوزرينه قيوب * اللهم طهر
قلبه واغفر ذنبه وحصن فرجه * ديو دعا ايلدى بوندن صكره
اول يكيده زنادن مبغوض برشى اولمدى ديو روايت اولنمشدر (آفات
فرجدن برى دخى لواطه در بو دخى حرامدر حتى زوجه سنه ياجاريه سنه
وياعبدنه لواطه دخى ايدرايسه ينه حرامدر انجق بو اوچونده حلال
اعتقاد ايتسه كافر اولمز فاسق وضال اولور (صراط سويده ديمشدركه

لوط قومنك شهرلرنده او جوزلق وغنيمت اولوب اهلى آزديلر پس ابليس برنوجوان صورتنده متمثل اولوب اول آزغون طائفه‌يى دبرنه دعوت ايلدى انلردخى ابليس پرتلبيس ايله جمع اولديلر بعده كندى نوجوانلرينه اشلمكه باشلديلر يوما فيوما زياده اولوب ارض رب العزته فرياد ايلدى عرش اعظم دخى بيره موافقت ايدوب دتره يوب لسان حال ايله معا شكايت ايلديلر الله تعالى جبرائيل عليه السلامه امر ايلديكه ديارلرينى تقليب ايدوب اوزرلرينه طاش ياغديره پس جبريل عليه السلام قنادينى ديارلرينك آلتنه صوقوب شو مرتبه جو فلكه چيقاردیكه سما اهلى خروس اوازينى وكلبلر نباحنى اشتديلر وشهرلرنده درت كره يوز بيك كيمسه ايديلر * جعلنا عاليها سافلها * بيورلديغى اوزره جبرائيل بوشهرلرينى زير زبر ايليوب * وامطرنا عليهم حجارة من سجيل * فحواسيله اوزرلرينه سنك كلدن طاشلر ياغدرمغله اهلاك اولنديلر بوسببدن ابو بكرك خلافتى زماننده اواطه ايده‌نى وايتديره‌نى ديوارله باصديروب قتل ايتدرمشدر وحضرت على رضى الله عنه خلافتى زماننده فاعل ومفعولى آتشه ياقديغى ابن عباس روايت ايتمشدر (شيخ شعراوى ديمشدركه حالا اول لوط قومنك شهرلرينك يرى كه شام يولنده واقعدر برعظيم صوبركه سيدر اول صودن انسان وقورد وقوش ايچمز ونباتاتدن برشئ بتورمز مردار وبد رايحه‌لى اولديغندن وديمشدركه دروبشاندن برى نقل ايدر بولده كچر ايكن لوط دكزنه اوغراديغمزده رفقادن برى بو بزم يارانلريمزك مكانيدر ديو هزل ايدر ايكن همان بربالق چيقوب هزله كوى اولان شخصى اياغندن چكوب بزباقه طورر ايكن دكزه يارانلرينه كتوروب غرق ايتدردى وخبرده كلمشدركه كيجه وكوندزده اندن كچن كيمسه‌لر اشيدرلركه برحجر براغورلركبى صويه طراقه دوشر وانكله دكز موجلنور علما ديمشلردركه لوط عملنى ايليان كيمسه موتندنصكره انده نقل اولنور وموكل اولان ملائكه اندن ناره كتوررلر انتهى وبو كلامك دايلى جامع الصغير حديثلرنده مفخر كائنات عليه افضل الصلوات حضرتلرى

من مات

* من مات من امتى يعمل عمل قوم لوط نقله الله اليهم حتى يحشر معهم * قول شريفنى بيورمشدر معناسى بودركه بركيمسه بنم امتمدن قوم لوط عملنى ايليوب اول حالله اولسه انى ملائكه اول قومه نقل ايدرلر تاكه معا حشر اوله انتهى (وآفات فرجدندر حيوانانه مجامعت ايتمك حديث شريفده * من اتى بهيمة فاقتلوه واقتلواها معه * بيورلمشدر يعنى بركيمسه حيوانه يقينلق ايتسه انى واول حيوانى قتل ايليك ديمكدر (صراط سويده ديمشدركه بركيمسه ميتى وياحيوانى وطئ ايتديكى درت شاهدله ثابت اولسه تعزير اولنور قول اظهرده وبرقولده محصن رجم اولنور وحيوان بوغازلنور اكردبرنه دخى ايلاج ايتديسه ولحمى دخى يئور حلالدر اصح قولده وعورت عورته يقينلق ايتسه‌لر تعزيرلرى واجب اولور (وآفات فرجدندر حيض ونفاس حالنده زوجه‌سنه يقينلق ايلمك نتكيم سرور كائنات عليه افضل الصلوات * بركيمسه حائض عورته ويادبرنه وارسه ياخود فالجى يه اينانسه بكا نازل اولان قرأنه كافر اولمش اولور * ديو بيورمشدر اما اليله استمنا ايلمك يعنى ذكرندن منى چيقارمق حرامدر الا اوچ شرطله حرام اولمز اركن اولمق وشهوتى وحشرياغى غالب اولمق وانكله تسكين شهوت مراد اولمق لذتلنمك دكل بو اوچ آفت موجود اولمجق استمنا جائزدر (وصراط سويده ديمشدركه جاريه سى وزوجه‌سى اليله دخى استمنا جائزدر كراهتله انتهى ومعاصيدندر جماعه تحمل ايده ميان زوجۀ صغيره سنه جماع ايلمك دخى خسته لغنه ضرر ويره جك مريضه‌يه جماع ايتمك معصيتدر اما اكر ضرر ويرمز ايسه قايرمز بلكه صحتنه‌دخى سبب اولور زيرا حكما ديمشلردركه منى ارده وعورتده متعفن اولدقده ضررى بدنه سرايت ايدوب انسانى خسته ايدر انك اخراجيله جسده خفت كلور جاريه‌نك حكمى دخى بويله در صغيره اولمقده وخسته اولمقده كذلك معاصيدندر جماعى بيلان صبى قتنده جماع ايلمك كذلك استبراسى واجب اولان امه‌يه قبل الاستبرا جماع ايتمك ودواعيسى اولان بوس وآغوش امثالى حرامدر (ومكروهات

فرجندر قضـای حاجت ایچون قبله یه قارشو یاخود ارقه ویروب
اوتورمق قد مکانده وصحراده مکروهدر کذلك آیه وکونشه قارشو
دخی محجوب ومستور اولمیان یرلرده انجق دخی قیمتی اولان شیئله استنجا
ایتمك یاخود تعظیمی واجب اولان شیئله انسان ویاحیوان مأکولاتندن
اولمق کبی یاخود مقعده ضرر ویره جك شیئله سیرجه کبی یاخود نجسله
تزك کبی بونلرك جمله سیله آرنمق مکروهدر الاضرورت حالنده قایرمز
یولده وکولکه ده ناس اوغرادیغنده قضای حاجت ایتمك مکروهدر اکابناء
رسول اکرم لاعنلردن صاقنك لاعن کیمدر دیدیلر لاعن اول کیمسه درکه
ناسك یولنده ویاکولکه سنده تخلی ایلیه دیو بیورمشدر اباقده طورر کن
بول ایتمك مکروهدر جمله سنك حقنده حضرت رسول اکرمدن نهی
وارد اولمشدر قتاده رضی الله عنه دیمشدر که طاشلق یرجن مسکنیدر
ومجمع بول حقنده بیورلمشدر لکن ایچنه بول ایلمك زیرا ملائکه اول بیته
کیرمزکه انده قاب ایچنـه جمع اولمش بول اوله بنی آدمی خصی ایتمك
ایچون آلتن قطع ایتمك مکروهدر بوسببدن انلرك تملکی واستخدامی
وکسبلری مکروهدر امافرجك معاصیٔ عدمیسی زوجه سیله کشی اصلا
جماع ایلمکدر امابیتوتت یعنی بیله کیجه لمك ویاتمق واجبدر ومجامعت
اکر زوجه طالبه ایسه احیانا واجبه در زمان تقدیرنسز امابردوشکده
یاتمق واجب دکلدر انجق جائزدر ومستحبدر باشقه ده یاتورسه قایرمز
سلف صالح قرقندنصکره دوشك دوشمزلرایمش اماجاریه نك مجامعتی
واجب دکلدر مستحباتدندر وزوجه لر ماییننده جماعك غیرنده برابر
ایدوب عدالت ایتمك معاصیدندر وبولدن اجتناب ایتمك زیرا
حدیث شریفده کلمشـدرکه اکثری عذاب قبر بولدن حاصل اولور
عذرسز اجتنابی ترك ایتمك معاصیدندر (املتقی الابحری نام کتابنده
دیمشـدرکه برصبینك خشفه سی یعنی ذکرینك کله سی ظاهر اولوب
انی کورن سنتلی ظن ایلسه وکسمك لازم کلسه مشقتسز ممکن اولمسه
ترکی جائزدر کذلك برپیر اسلامه کلسه واهل بصیرت دیسه لرکه بونك
ختانه طاقتی یوقدر حالی اوزره قونمق کرك وختان وقتی نامعلومدر

بعضیلری یدی ییلاق اولیجق دیمشلردر انتهی (معلوم اوله که بعض
بیان آداب جماع
وقتلرده وبعض مکانلرده جماع منهیدر دیو حقنده وارد اولان حدیثلر
موضوع وافترا اولنسان احادیثدندر اصلی یوقدر واضعی حمادبن
عمرودر ائمهٔ حدیث قتلرنده متروك وکذابدر منیری مرحوم رسالهٔ
موضوعاتنده بویله افاده ایتمشدر انجق آداب جماعده یازلدیغی وجه
اوزره حین مباشرتده بسمله ایله یاپشه تاکه شیطان قارشمیوب سنت
بولنمغله اوغلان وجوده کلور ایسه صلحادن اوله وحین جماعده
صلحادن وکوزل سیمالی کیمسه لردن برینی خاطرینه کتورر ایسه الله
تعالی حضرتلری ولدینی اول خلقت اوزرینه خلق ایدر وابتدا جنین
حرکت ایتدکده اناسی نه سیمایه نظر ایدر ایسه حکمت خدا ایله اول
سیما ولده ویریلور الله اعلم حین جماعده پدری غیری صورتی تصور
ایتمدیکی وقت بویله واقع اولور تاکه ایکی قولك ماییننی توجیه اولمش
اوله وحین رضاعده حسن خلق صاحبه سی خاتونه امزرده لر اقتضا
ایدرایسه زیرا الرضاع طبیعة ثانیة دیمشلردر خلق وجوی سودندن
تأثیر ایتدیکی کبی ظاهرینه دخی تأثیر ایدر حتی برکبود چشم صبی یی
سینه چشم خاتونه امزرسه لر صبی دخی سیاه چشم اولور دیمشلردر
بیان آفات رجل
(سکزنجی صنف آفات رجل بیاننده در پس ایاغك آفاتندندر مجلس
معصیته کتمك وانی ایشلمك ویاباقق ایچون فسق مجلسنه وخیال ظل
وپهلوان وجانباز وطاسباز وسائر لهو ولعب مجلسنه کتمك کبی واندندر
والدیندن اذنسز غزایه کتمك اکر کافر ایسـه لرده مکر ظن غالبی اول
اولسه که اهل دینلری اولدیغیچون انلره مقاتله یه کتمکی کریه کوروب
اذنه مانع اوله لردر شفقت ایچون دکل پس بوتقدیرجه کتمسی جائزدر
هر برسفر که انده هلاکلك خوفی اوله دریا سفری وبریابان سفری کبی
بلااذن کتمسی جائز دکلدر یاخود پدر ومادر نفقه یه محتاج اوله لر
وبریسنك حکمی ایکیسنك کبیدر اویس القرنی حضرتلرینك سرور
انبیایه صورت ظاهرده کاوب بولوشمدیغی والده سی خدمتندن منفك
اولمدیغی سببیله در وفضیلت خدمتلرینـه دلیل کافیدر اول سببدن

علمانك اتفاقيله اويس القرنى افضل تابعيندن معدود در (وآفات
رجلدندر طاعوندن قاچمق وطاعونه كيرمك زيرا رسول اكرم صلى
الله تعالى عليه وسلم نهى ايدوب * بريرده طاعون اشتسه كز اوزرينه
كلمك وسز بريرده ايكن واقع اولسه اندن فرار ايدوب قاچمك *
ديو بيوردى و بعض علما بونهى صيانت اعتقاد اوزرينه حمل ايلديلر
پس اعتقادى بوزلمغه علمى اولان كمسه يه دخول وفرار جائزدر اما
حضرت عمر رضى الله تعالى عنه بعد المشاوره شامه كيرميوب دونديكى
بو بعضك قولنى رد ايدر وصحيح اولان بودر كه نهى ظاهرى اوزرينه در
وبونك بحثى يوقاريده كچدى انده نظر اولنه (وآفات رجلدندر غيرك
ملكنده بلا اذن يوريمك باغنده وبستاننده ودارنده وارض مزرعه سنده
يعنى اكلمش ويا قازلمش ويا سورلمش يرنده يوريمك جائز دكلدر اما اكر
ديوارسز وخندقسز سورلمش وقازلمش يرايسه وكچمك برحاجت
ايچون ضررسزجه اولورسه جوازى اميد اولنور دلالة وعادة اذن
بولنديغندن ودعوتسز ضيافته دخى بويوزدن اذن اكلانديغندن
وارمق جائزدر تتكيم بيانى كلور اما مالينك ضايع اولمسى خوفيچون
ايلك ملكنه دخول بو حكمدن خارج اذن ارائماز وديوار وملك باقلمز
مثلا برآدم برينك ثوبنى كندى دارنه كتوروب قاچسه ثوبك صاحبنه
جائزدر بلا اذن كيرمك تاكه ثوبنى آله كذلك برآدمك مالندن بيك اقچه
برآدمك اوطه سنه دوشسه صاحبى علم ايدينور ايسه كه اقچه ضايع
اولمق خوفى اولور پس مال صاحبنه بغير اذن كيرمك وار ولكن
بونك ايچون كيرمسنى صلحه بيلمك كركدر تاكه غيرى مظنه دن خلاص بوله
(وآفات قدمدندر مقابر اوزرنده يوريمك وعورتلرك جنازه يه تابع
اولوب كتمك وزيارت قبوره وارمارى جائز دكلدر زيرا رسول الله عليه
الصلاة والسلام زيارت قبور ايدن خاتونلره لعنت ايلمشدر اما اكر آدم
مقبره لكده بر يول بولسه كه خلق اندن كلوب كيدرلر اكر قلبنده عقلله
بلورلرسه كه خلق اول يولى احداث ايتمشلردر اول يول ايله يوريوب
كتميه اكر ايجاد اولمه دكلسه يورويه وقبر اوزرنده اوتورمق اوزرنده

يوريمك كبيدر (وآفات قدمدندر جنب وحائض ونفسانك مسجده
كيرمسى كذلك اياغنى قبله جانبنه ومصحفه وكتب شرعيته اوزاتمق
نوم ويقظه ده جائز دكلدر مكر كه اياغنه قارشو اولميوب ايكى جانبك
برنده ويا يوكسك يرده اولور ايسه خطاسى يوقدر كذلك اياغيله
بركمسه يى اورمق حيوان دخى اولورسه صوچلى صوچسز جائز
دكلدر وحيوانك اوركسى وقاچمسى صوچدر سورچمسى صوچ دكلدر
زيرا اختياريله دكلدر وحيوان حقندن اجتناب ايتمكده جهد عظيم
ايله جهد ايليه زيرا فقها ديديلر كه انده عذاب مقرردر كذلك ذمى
حقنده مقرردر اكر دنياده حلاللشمز ايسه (وآفات قدمدندر اياغيله
برمالى اتلاف ايتمك وظلمه يه كتمك وزمانه امراسنه وقضاتنه بلا ضرورة
كتمك بالخصوص علمايه بالطريق الاولى جائز دكلدر ابن عباس رضى
الله عنهما بو خصوصده حضرت پيغمبر عليه الصلاة والسلامدن
حديث شريف روايت ايدر بيورمشدر * بنم امتمدن برطائفه دينده
علم اوكرنوب قرآن اوقيه لر تاكه امرايه كيده لر ودنيالقلرندن الالر ودينه
بفضله انلردن اعتزال ايده لر * ديو بو ايسه اولمز خطايه اوغرارلر
وابوهريره رضى الله تعالى عنه روايتنده كلمشدر * بركمسه كه صيده تابع
اولسه غافل اولور وبركمسه كه سلطان ابوابنه كله مفتون اولور
وعبد سلطانه قربتى زياده ايلدكجه ربندن ايراقلغى زياده ايدر *
وبر حديثده سرور انبيا عليه الصلاة والسلام بيورمشدر * بندنصكره
امرا اوله هركيم انلرك قپولرينه كيدوب كذبلرينى تصديق ايدر ايسه
وظلملرينه معاونت ايدر ايسه بنم سنتم طوتانلردن دكلدر وبن انلردن
بيزارم بنم حوضمه كلور دكلدر وبركمسه كه انلرك كذبلرينى
تصديق ايلمسه وظلملرينه معاونت ايلمسه اول كمسه بندندر وبن
اندنم وبنم حوضمه يقنجه حقده وارد اولسه كرك * ومواضع
شريفه يه مسجد كبى ودار كبى صول اياغيله كيرمك مكروهدر ومواضع
خسيسه يه خلا كبى صاغ اياغيله كيرمك مكروهدر سنت اولان
بونك عكسيدر وهر برنده چيقمافده دخولك عكسيدر ويا بوج

ومست كيمك دخی بويله در كيركن ابتدا ضاغنی چقارركن صولنی
والك حكمی دخی بويله در تكيم بيانی كچدی وسفردن كلديكنده
اهلی اوزرينه اكسزن دخول ايتمك دخی مكروهدر حضرت پيغمبر
صلی الله تعالی عليه وسلم بيورمشدر يا جابر سفردن كلديككده
اهلكه دخول ايتمه تا كه عيبلی يرينی پاك ايليه وقارش مورش صاچلرينی
طرايه وبر روايتده سزدن بريكز غيبتنی دراز ايتمش اولسه كيجه ايله
اهلنه دخول ايلمسون ديو بيورمشدر ومسجدده ارالق يريوغيكن
ناسك يونلرينی ادملايوب كچمك مكروهدر معاذ بن جبل روايتنده
كلمشدر كه بركيمسه كه جمعه كوننده خلقك يونلرينی تخطی ايلسه
يوم قيامتده انی جهنمه كوپری ايدرلر اما ايلروده بوش يراليقومش
اولسهلر انلره زجرا كچمك كركدر برشی لازم كلمز (اما قدمك معاصیٔ
عدميه سی جمعه وجماعاتدن اوتورب كتمسيدر كذلك علم تعلمنه
كتمسيدر زيرا عبادتنه يتجك قدر تعلمی فرضدر كفايتدن زياده سنی
تعلم ايتمك دخی مذهبمزده نافله غزادن وحجدن افضلدر كذلك
تعليم علمه كتمك وفرض اولان حج وغزايه كتمك معاصيدندر
واول دعوته كتمك كه انده منكرات اولميه زيرا اجابت واجبدر
عند البعض وبعضيلر قتنده سنت مؤكده در اما اصح قولده دوكنه
اجابت ايتمك واجبدر سنت اوزره اولدقده سائر سنت اوزره اولان
ضيافتلره اجابت ايتمك سنتدر مدعوك عذری اولمديغنده بيتنده مهمی
ظهور ايتمك وبعد مسافه اولمق ومطر شديد وبرد وبالچق اولمق
وخستهلق ظهور ايتمك كبی موانع اولمق بونلرك جملهسی عذردر
جماعته حاضر اولمده عذر اولديغی كبی ودوكونلرك سنت اوزره اولمسی
بيان اولندی حضرت پيغمبر صلی الله تعالی عليه وسلم بيورمشدر
(شر الطعام طعام الوليمة يدعی اليها الاغنياء ويترك المساكين)
معناسی طعامك شرليسی دوكون طعاميدر كه اكا اغنيا دعوت اولنوب
مساكين ترك اولنور بويله اولنجه سنت اوزره اولمديغندن شر اولمشدر
امابر حديثده كلمشدركه دوكون طعامنی غنيمت بيلوك زيرا ايچنده

جنت

جنت طعامندن برمثقال واردر ديو بيورلمشدر سنت اوزرينه اولان
دوكون طعامنی ترغيب ايچوندر واكر دوكونده وغيری دعوت محلنده
لهوولعب وياتغنی ويا بونلره بكزر منكراتدن برشی اولديغن بيلسه مطلقا
كتمك جائز دكلدر دعوت اولنان كرك علمادن اولسون كرك عوامدن
اولسون اما اكر منكراتدن برشی اولديغن بلميوب واشتميوب كتسه
واول محلده بونلردن برين بولسه اكر منعنه قادر اولسه وكندی مقتدای
ناسدن اولسه واجبدر كه اوتورميوب چقوب كيده اوتوررسه ضال
ومضل اولور خلق اول منكراتك جوازنه انك اوتورماسنی دليل طوتارلر
واكر بلميوب كلن آدم مقتدای ناسدن دكلسه ومنعنه قادر اولمسه اكر
اول منكر كوز يكور يرده ايسه وياخود طعام اوزرنده اولورسه ينه
اوتورميوب چيقوب كتمك كرك زيرا منكرك مشاهدهسی وطعامی
منكر استماعيله وكورمه سيله يمهسی ايكی قات خطادر اما اكر منكر
كورينور يرده وطعام اوزرنده اولمزسه بلميوب كلن عوامه اوتورب
يمك جائزدر مقتدا اولنلره جائز دكلدر واكر داعی فاسق ايسه اجابت
ايتمكده جائزدر واجابت دخول ايله واوتورمق ايله حاصل اولور
يمسهده قارمز اما افضل اولان يمكدر اكر صائم دكل ايسه خلاصه نام
كتابدن منقولدر (وآفات قدمك معاصی عدميسندندر امر بالمعروف ونهی
عن المنكردن واز كچوب اوتورمق ومظلومه معاونت ايتمهدن وعاجزك
حاجتنه سعی ايتمدن وميتی غسل ودفن ايتمدن وصدد هلاكده اولان
انسانی قورتارمددن يادوشمكله ياغرقله ياحرقله يا بوكا بكزر شی ايله
هلاك اولديغی يرده ضررسز قورتارمغه قادر اولديغی حينده
وغيری كيمسه بولنميوب وياقادر اولميوب وياديلنی قايرمز اولمسی سببيله
بوخدمتلر كندی اوزرينه تعيين اولدقده اوتورب اغماض ايتمسی
وبال اولور اما صلهٔ رحم ايچون وخستهلره طولاشمق ايچون وزيارت
ايچون وتهنيه وتبريك ايچون ومصيبت زدهيه تعزيه وتسلی بخش
ايچون كتمك بونلرك جملهسی سنن مستحبهدندر وآفات قدمدندر

اجیر مستأجرك خدمتندن اوتوروب تكاسل ایتمك ومملوك خدمت مالكدن
وزوجه داخل بیت خدمتندن وولد والدینی خدمتندن ورعیت
والینك عصیانله اولمیان امرندن اوتورمق وعذر یوغیكن ادای
خدمت ایتملری خطادر تأدیبه محتاجلردر (نوع ثالثك اصناف
تسعه سندن طقوزنجی صنف برعضوه مخصوص اولمیوب جمیع بدنه
مخصوص اولان آفات كثیره بیاننده در) جمله آفات بدندن بری
رقص واضطرابدر اولكبسی حركت موزونه وآخری غیر موزونه
اولان حركتدر ایمدی حضرت رسول اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم
اوچ اویوندن غیری هر لعب حرامدر دیو بیورمسیله عموم حدیث
تحتنه داخل اولوب رقص واضطراب ایكبسی بیله حرامدر
وزمانه مزده بعض صوفیه ایلدكلری حركت رقص واضطراب
داخل اولمغله حرام اولمش اولور بلكه بونلردن هر برینی عبادت
اعتقاد ایتدكلری ایچون كفر خوفی واردر كبار مالكیه دن امام ابو الوفا
بیورمشدر كه الله سبحانه وتعالی كوكس كروب كزن كمسه یی
قرآن عظیمنده ذم ایدوب حقنده (ولاتمش فی الارض مرحا) بیوروب
شدت فرحله یوریمدن نهی ایلمشدر فكیف كه رقص فرح وبطردن
اشددر كذلك عظماء مالكیه دن امام طرطوشی مذهب صوفیه دن
سؤال اولندقده دیمشدر صوفیه نك اظهار وجد وشوق ایدوب
رقص ودور ایتملرین ابتداء صحاب سامری احداث ایلمشلردر اول زمانكه
آلتوندن بوزاغویی سامری دوزب آواز ویرمكه باشلدی انلر حظ
وصفالرندن قالقوب چورەسنده رقص ایلیوب اظهار شوق ایلدیلر
ایمدی اول كفار وعبدهٔ عجل صنعیدر وتاتارخانیه ده اشعار واذكار
استماعی حیننده رقص جائز دكلدر وذخیرهٔ برهانیه ده كناه كبیره در
دیمشدر وفتاوای بزازیه ده امام قرطبیدن نقلا دیمشدر تغنی وچار پاره
چالمق ورقص ایتمك حرامدر بالاتفاق ائمهٔ ثلثه قتنده وسادات
حنفیه نك مشاهیرندن امام یسوی حرمتنه تصریح ایلیوب شیخ
الاسلام جلال الدین كیلانی رقصك حرام اولمسی اجماع امت ایله

بیان جمیع اعضایه شامل آفاتلر

ثابت اولدیغیچون جلال الدین كافر اولمق اقتضا ایدر دیمشدر
وشیخ زمخشری كشافده صوفیه حقنده كلاملر دیمشدر كه انكله
انلرك اوزرینه قیامت قوپار وصاحب نهایه وامام محبوبی طائفهٔ
رقاصه حقنده اندن اشد سوزلر سویلمشلردر كه فتاوای بزازیه ده
ذكر اولنمشدر بو محلده امام بركوی دیر كه زمانه ده انصاف ودیانتی
وطبع سلیمی اولان كمسه مساجد ودعوانده مقام شناس ذاكرلرك
الحان ونغمات ایله صوفیلرك رقصنی كوردكده كه ارالرنده تازه رولر
ونو جوانلر واهل هوا واهل قری وعوامك جهال واهل بدعتی
قاریشوب كه طهارت وقرآنی وحلال وحرامی بلكه ایمان واسلامی
بلمزلر بر زفیر وشهیق دركه حمار آوازینه بكزر كلام الهی یی تبدیل
وذكر اللهی تغییر ایدرلر بعده الفاظ مهمله یه وهذیانات كریهه یه
باشلرلر های وهوی وهی وهیها مقوله سی كبی پس اول اهل انصاف
شكسز دیر كه بونلر دینلرینی لهو ولعب اتخاذ ایتمشلردر اكر فقه ده
وعلم تفصیلیده هیچ علاقه سی یوغیسه ده دكل كه علمی اولان كمسه
بونلرك قبحنه حكم ایلیه ایمدی وای اوحكام وقضاة كه بونی بیلورلر
ومشاهده ایدرلر ینه انكار ایتمیوب تغییر ایتمزلر بلكه انلردن قورقوب
دعا التماس ایدرلر كرچك ذكر الله طورركن واوتورركن ویاتوركن دخی
جائزدر اما آدابله وسكون اعضائله لحن وتغنیسز حتی یاتدیغنده كشی
یا ذكر اللهی ویا قرآن عظیم اوقسه ایاقلرینی براز دیوشوروب قتی
اوزاتمامق كركدر ادب رعایتندن اوتوری اما نفی واثبات معناسنی
تحقیق ایچون انجق باشنی صاغنه وصولنه تحریك ایتمك لا اله الا الله
كلمه سنده ظن غالب بودر كه جائز بلكه مستحبدر نیت صالحه برله
تا كه عبث ولعبدن خارج اولوب قول توحیده دلالت ایدر برفعل اوله
وعبادت لسانی ایله عبادت بدنی جمع اولمش اوله وبونك اصل دلیلی
نماز ایچنده حین تشهدده اشهد ان لا اله الا الله دیدیكنده شهادت
بارمغین قالدرمق مثالیدر نتكیم حدیث صحیحده حضرت رسول اكرمدن
ثابت اولمشدر (وآفات بدندن بری كمسه قتنده ادب برین اچق

الاعذسبیله که آفات عینده انك تفصیلی کچدی وخلوتده دخی
اچلمق جائز دکلدر الا بر عذر سببیله صراط سویده دیمشدر که
(وحرم کشف العورة وان کان فی الخلوة لحدیث ان الله احق
ان یستحیی منه من الناس ویری المستور کالمکشوف ولکن یری الساتر
متأدبا والکاشف بلاادب) معناسی بودرکه اب یرین اچمق خلوتده دخی
اولورسه حرامدر اول حدیثدن اوتوری که حضرت رسول اکرم
صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر الله تعالی دن اوتانمق اولی در
ناسدن اوتانمقدن ایسه والله تعالی آچیق اولان شیئی کوردیکی کبی
مستوری دخی کوزر ولکن اورتولهنی ادبلی اورتولمیهنی بی ادب کورر
وطریقتده دیرکه قاسق قیللی المق ایچون وتیزلك غسل ایتمك ایچون
وتخلی واستنجا ایچون خلوتده عریان اولمق جائزدر اما هر خلوتده دکل
بلکه مغسل بش ذراعدن اکسك اولورسه جائزاولور اکر اولمزسه جائز
دکلدر ودخی دینلمشدر که بویله خلوتده دخی ازاجق زمان آچیق
اولمق جائز چوق اولورسه کناهکار اولور وبر دخی دینلمشدر کوچك
خلوتده دخی اصلا آچلمق وعریان اولمق جائز دکلدر مطلق کناهکار
اولور وبالجمله علمانك بوخصوصده اختلافی واردر ابراهیم حلبی شرح
منیهده یازدیغی اوزره ایمدی اولی اولان بودرکه خلوتده دخی
غسل ایدرکن طوتناجق پشتمال مقوله سی وارایکن ادب یرین اچامق
کرك وجماع حالنده کذلك اوزرینه اورتی چکمك کرك خلوت ایسهده
محل اختلافده اولی سیله عمل ایتمك کرکدر وکشی پشتماللهِ غسل
ایلدیکنده سنت اولان بودر که خلق کورمز یرده غسل ایده
شو احتمالدن اوتوری که غسل ایدرکن ادب یری آچلمق خوفی اوله
اما اکر شویله بریرده غسل ایلمك اقتضا ایدرسه که اندن رجال آیریلوب
کتمزقتی تأخیر ایتیوب ارکشی تیزجك غسل ایتمك اما عورت تنها یر
بولنجه تأخیر ایتمك کرکدر (وآفات بدندندر حریر کیمك التون صره لی
ثوب طاشیمق ارلردن بالغه وبالغ اولمیانه انجق بالغ اولمیانده کناه
کیدیره نکدر صبینك مکلی مکرکه حریردن زنجف ایچون درت

پارمق قدر اوله انی ارلره حلال کورمشلردر اما اول حریرکه اریشی
غیریدن اولوب ارغاجی ایپك اوله خالص حریر حکمنده در غزادن
غیری یرده کیلمز واکر اریشی ایپك وارغاجی غیریدن اولسه کیمسنی
قایرمز وامام اعظم قتنده خالص حریری دخی غزاده کیمك جائزدر
ومقعد ایدوب اوزرنده اوتورمق ووساده ایدوب اکاطیانمق کذلك
امام اعظم قتنده جائزدر ورجاله خالص صاری یه ویا قرمزی یه
بویانمش لباس کیمك مکروهدر وبعض کتبده الاجه کیمك دخی ارلره
مکروهدر وکراهتلری کراهت تحریمیهدر مستحب اولان بیاض وسیاه
ویشل لباس کیمکدر واولیسی پنبهدن وکتاندن حاصل اولان خسیس
ونفیسك ما بینی اولمق کرك وقوشاغی وحمائل سبقی التون ایله زینت
ایتمك مکروهدر اما فضه ایله قایرمز وعرقنی وآغزینی وبورنینی سلمك
ایچون کشی مقرمه طاشیمق اکرذی قیمت ایسه مکروهدر زیرا تکبره
دلیلدر واکرذی قیمت دکل ایسه مکروه دکلدر ودیواره کچهدن
وغیریدن پرده اورمق زینت ایچون اولورسه مکروه والا دکلدر وبر
آدمك بیتنده دیبا وحریر وسیم وزر قابلر اولسه اما قوللانمیوب انجق
تحمل ایچون وزینت ایچون طوتسه لابأس در خلاصهده بویله مذکوردر
اما لباسی ازاجق طبوقدن آشغه ایتمك کراهت تنزیهیه ایله مکروهدر
اما زیادهجه اولورایسه کراهت تحریمیه ایله مکروهدر اما لطیف
لباسلر کیمك مکروه رنکاردن اولمیوب کبرور یا ایچون دخی اولمز ایسه
جائزدر بلکه عیدلرده وجمعهلرده ودوستلر ملاقاتنده کیمك مستحبدر
اما قباجه لباس کیمك ویامهلی کیمك اکثری اوقاتده مستحبدر اکرانکله
ریا قصد ایتمزایسه (اخلاق علائیده دیمشدرکه ائمهٔ سلف لباسده
ایکی شهرتدن احتراز ایلك دیو بیورمشلردر بریسی غایت نفیس اولمغله
شهرت اهل دنیا وبریسی غایت خسیس اولمغله شهرت اهل ریا
اولمسون وضرورت دفعیچون یامه اوروب مهما امکن اظهار ایتمك
بکرك وطائفهٔ نقشبندیه نك کمال همتلری اخلاص وستر حال اولمغین
مریدلرینی جامهٔ دون کیمکدن منع ایدرلر وصوفیهیه مخصوص اولان

خرقه‌دن نهی ایدرلر حتی استانبولده امیر بخاری حضورینه بردرویش
رقعه دوز خرقه پوش کلور طریقنه کیرمك استر شیخ ایتمش درویش
بومرقع خرقه‌یی کیدر سکا یرجوخه الیویرسونلر والابزم طریقمزده بوکا
تجویز ورخصت یوقدر درویش ایتمش سلطانم بن بومرقعی شبکه ودام
ایدوب کیمسه‌دن مال استرزین امیر ایتمش اکرچه‌سن استمز ایسك
بوخرقه استروخوب بیورمشکه هررقعه آغز اچمش انسان حال ایله
طلبده درنتکیم برصوفی‌یه دیمشلرکه بوخرقه‌یی بره ویردیمشکه صیاد
شبکه‌سك آخره ویریجك یانه ایله صید ایلر انتهی (وآفات بدندندر
غیری کیمسه‌نك ثوبنی اذنسز کیمك واحرامده اولان کیمسه‌نك باشنی
برمتصل لباسله اورتمك ودیکلی شی کیمك ومحرمه خاتون دخی یوزینی
اورتمك جائز اولمیان قبیلدندر (وآفات بدندندر اجنبیه خاتونك بدننه
یاپشمق عذر یوغیکن مکر کیم عجوزله مصافحه ایتمك اوله وبلاحائل
غیری کیمسه‌نك ادب یرینه یاپشمق مطلقا جائز دکلدر شهوتله
وشهوتسز بلاعذرا اولسون عورت اولسون الاحائض ونفسا اولمیان
زوجه‌سنه وجاریه‌سنه یاپشمق واردر اماحائض ونفسایه بلاحائل
کوبکدن دیز التنه وارنجه‌دك یاپشمق یوقدر واکرحائل اولور ایسه
جائزدر کذلك بوایکیسندن غیرینك ادب یرینه شهوتله شهوتسز
یاپشمسی جائز اولمدیغی کبی بردوشکده یاتوب معانقه‌لری وتقبیلی دخی
جائز دکلدر اماعالملك وسلطان عادلك النی اوپمك جائزدر ایکیسنك
غیرنده علما اختلاف ایلدیلر بعض علما دیمشدر مسلمی اسلامندن اوتوری
تعظیم ایدوب النی اوپرایسه جائزدر اما اولیسی مذکورلاندن غیرینك
اوپمکدر وامام محمد رحمه الله دیمشدر که برآدمك آغزینی ویاالنی
ویابرشیئنی اوپسه ویامعانقه ایلسه مکروهدر اماامام ابی یوسف
رحمه الله قایرمز دیمشدر (وصراط سویده دیمشدر معانقه مکروهدر
اماسفردن کلان کیمسه ایله مستحبدر شفقت ایچون صبینك یوزینی
اوپمك کبی اما مقالات فناریده دیمشدر که تقبیل ومعانقه قایرمز زیرا
پیغمبر آخر زمان علیه صلوات الرحمن حبشه‌دن عمی اوعلی جعفر

کلدیکنده معانقه ایلیوب ایکی کوزی اراسندن پوس ایلدی
وشیخ ابومنصور ماتریدی رحمه الله دیمشدر شهوت طریقیله اولان
معانقه یاخود بغیر ازاراولان معانقه مکروهدر امااوزرنده قیص
وجبه وارایکن بروکرامت طریقیله بالاتفاق مکروه دکلدر اماسلاطین
ویاعلما اوکنده یراوپمك حرامدر فاعلی وراضیسی آثملردر عبده وثنه
بکزر وصدر الشهید دیمشدرکه بوسجده ایله کافر اولمز زیرا تحیت
ایچوندر عبادت ایچون دکلدر شمس الائمه سرخسی دیمشدرکه علی
وجه التعظیم لغیرالله سجده ایتمك کفردر ابن تیمیه بوخصوص ایچون
واقع بررساله‌ده دیمشدرکه اماباشنی یره قیوب یراوپمك که واردرشیخلر
وبعض پادشاهلر اوکنده ایتدکلری کبی بوجائز دکلدر سلام آلمده
اکیوب رکوعه وارمق جائز اولمدیغی کبی زیرا معاذبن جبل رضی الله
عنه شامدن کلدیکنده رسول الله علیه الصلاة والسلامك اوکنه کلوب
سجده ایلدی رسول الله علیه السلام * ندر بو یامعاذ دیدی ایتدی
یارسول الله شامده کوردم اهل کتاب اسقف وبطریقلرینه بویله
سجده ایدرلر وانبیالرندن نقل ایدرلرکه انلر بوایشی بیورمش اوله‌لر
بن دخی سودم یارسول الله که سزه اول قاعده ایله تعظیم ایدرم
رسول الله علیه السلام بیوردیکه انلر پیغمبرلرینه افترا ایدرلر یامعاذ
اکر کیمسه‌یه سجده ایله امرایدیدم خاتونلره امرایدردم سکه ارلرینه ایده‌لر
یامعاذ سجده الله تعالی حضرتلرینك غیری‌یه مخصوص دکلدر * ایمدی
بوایشی تدین وتقرب ایچون اشلمك اعظم منکراتدندر اما اکرانی
اشلمك ضرب وحبسه ویااخذ ماله ویادیرلکی کسلمسنه سبب
اولسه بوضررلری دفع ایچون اکثر علماقتنده انك اشلمسی جائزدر
وقلبیله الله تعالی‌یه خضوع وخشوعی نیت ایلیه والنی یره قومقدن
صاقنوب یوزینی قویه تاکه سجده صورتی حاصل اولمیه (ومقالات
فناریده دیمشدرکه امامسلمه مصافحه ایتمك سنتدر ابتداسی یمعتلرده
صادر اولمشدر اکابناء رسول الله علیه السلام * ایکی مسلم ملاقات
ایلدکلرنده مصافحه ایلسه‌لر کناهلری یارلغنور * دیو بیورمشلردر اما

جمعه نمازلرندنصكره روم ايلنـده اولديغى وفرائض خمسه دنصكره
روافض يننده اولديغى بدعتدر علماانلرى منع ايلمشلروشيخ الاسلام
ابن تيميه ديمشدركه حضرت پيغمبر آخر زمان عليه صلوات الرحمنك
وخلفاء راشدينك زماننده كيمسه كيمسه يه اياغه قالقمزدى حتى مالك
ابن انس رضى الله عنه ديمشـدركه اصحاب كزينـه حبيب اللهدن
سوكلى كيمسـه يوغيدى ينه مجلسلرينه كلديكنده كيمسه اياغه
قالقمزدى جنـاب شريفلرى كريه كورديكنى بلورلردى اول سببدن
انجق يولدن كلان كيمسه يه قارشولمق ايچون قالقرلردى حتى بردفعه
سعدبن عبادرضى الله عنه مدينه ده خسته لندى پس كسب هوا ايچون
مدينه نك شرقيسنده واقع بنى قريظه يه واروب برقاچ ايامدنصكره
كلديكنده رسول الله صلى الله تعـالى عليه وسلم انصاره * قوموا الى
سيدكم * يوروب قارشوسنه قالدردى پس لايق اولان بودركه
حضرت پيغمبرآخر زمان عليه صلوات الرحمن زماننده اولان معتاده
اقتدا ايده لر انجق سنت بويله قالقمق اولديغن بلميان كيمسه يه قالقمديغك
صورتده اكرامنده قصور اكلارسه قالقمق كركدر سنت دكل ايسه ده
تاكه بغض وعداوت وقلت محبت ظهور ايتمسون (وصراط سويده
ديمشـدركه اهل فضله اكراما قالقمق مندوبدر غيريسنـه دكل اما
قارشوسنده اياق اوزره آدم طوردورمق جائز دكلـدر (شيخ الاسلام
ابن تيميه رساله سنده ديمشدركه سرور كائنات عليه افضل الصلوات
* من سره ان يمثل له الناس قياما فليتبوأ مقعده من النار * بيورمشدر
معناسى بودركـه هركيمسه كه ناس انكيچون قائم اولوب امثالنه
مسرور اولسـه جهنمده مقعدين حاضرلسون يعنى يرين جهنمده
بلسون وصحيح مسلمده ثابت اولمشدر بردفعه حضرت پيغمبرآخر زمان
عليه صلوات الرحمن مريض ايكن اصحابنه اوتوروب امامت ايلدى
اصحـاب اياق اوزره طورر ايكن اويمق مراد ايلدكلرنده انلره قعودله
امرايتدى وبيورديكه * عجم بعضيسى بعضيسنه تعظيم ايتديكى كبى
بنى تعظيم ايدوب اياق اوزره طورماك * پس عجمه بكزه مك ايچون نمازده

اياق اوزره طورمغى منع ايلديكى يرده نمازك خارجنده بطريق الاولى
ممنوعدر وينه ابن تيميه برمحلده ديمشدر الله تعالى حضرتلرينك نماز
ايچنده قعده يى فرض ايلديكى انك ايچوندركه جبابرهٔ عباد قارشولرنده
طوران بنـده لره اوتورمغى روا كورمزلر انلرى طريق حقه ارشـاده
نصيحت حكميه اولمق ايچوندر تا كه بلسونلركـه يوقدن وارايدن
خالقمزك قوللغنده هپ اياق اوزره طورمغى لايق كوره يوب مخلوقنه
مرحمةً قعدهٔ اخيره يى دخى فرض ايتدى امابردولتلى بوسنتى بلدكده
ياخود قاعدهٔ حسنه يه اعتبار ايتمدكده ياخوداول قيامك تركنده احترامى
منـافى مفسده ظهورى اولمق ياخود خدمتنه وقتيله يابشمق خوفى
اولورايسه اياق اوزره طوردورمق واردر امااحيانا اقعاد وترك قيـامه
دخى رخصت ويرمك كركدر تا كه حديث شريفـده اولان وعيـد
تحتنه داخل اولميـه ولكن اهل طريق وتصوفه جدا جائز دكلدر
انتهى كلام شيخ الاسلام (وآفات بدندندر غصب اولنمش مسكنده ساكن
اولمق كذلك انايه وبابايه ياخود بريسنـه عصيان ايلمك زيرا طرف
سبحانيدن والدينه احسانله ومؤنتلرينى كورمكدن استثقـال ايتمكله
واثناء كلامده ملايم سوزسو بلمكله وهركاه دركاه رب العزتدن مظهر
مغفرت ورحمت اولملرينى طلب ايتمكله عامهٔ مؤمنين مأمور اولمشلردر
وانلره عصيان ايلمك كناه كبائردندر زيرا سرور كائنـات عليه افضل
الصلوات برحديثنده بيورمشدركه * الله تعالى حضرتلرى ديلديكى
ذنوبك جمله سنى يوم قيامته تأخير ايدر الا والدينه عاصى اولمغى الله تعالى
قبل الممات حياتنده صاحبنه تعجيل ايلر (وبرحديثنده دخى بيورمشدركه
والدينك عقوقندن صاقنك زيرا جنت رايحه سى بيك ييلق يوله وارر
ايكن عاق اولان اوغول وقاطع رحم وشيخ زانى واتكين كبرايله سورين
كيمسه والله انك رايحه سنى بولمز ومعلوم اوله كه معصيت اولميان يرده
مخالفت ايتمكله اولاد عاصى اولور معصيتده مخالف اولور ايسه انكله
عاصى اولمز مثلا باباسى اوغلنه شراب وفسق تكليفين ايتسه وبوكا
بكزر انده اطاعت ايتميه غيريده اطاعت ايده حتى اناسى وباباسى كافر

دخی اولور ایسه وفقیر اولسه‌لر یسر مسلمه واجبدر که انلرك نفقه‌سنی
وخدمتنی و زیارت وایلکلرینی ادا ایلیه مگر که کندوبی کفره
قویملری خوفی اوله اول زمان زیارتلرندن فراغت ایلسه جائزدر
و کنیسایه کتملری اولسه اوغلی انلری یدوب کتورمیه زیرا معصیتدر
اما کلیسادن قالوب کلسه‌لر الوب کتورسه بر ورعایتندن اولمش اولور
(وشیخ شعراوی منن‌ده دیمشدر که الله تعالینك بکا انعاملرندندر
بلوغه کلدین والدیمك موتی زیرا اگر صاغ اولیدیلر احتمالدرکه
انلره قلت ادبم ویاخود عقوقم واقع اولوردی برکره دخی اولورسه
حالبوکه حقوق اللهدن وحقوق رسول اللهدن صکره والدین حقندن
اعظم حق یوقدر استر آباء جسم اولسونلر که پدر ومادردر استر
آباء روح اولسونلر طریق حقه مرشد ومعلم اولانلردر حقلری بس
برابردر (الله تعالی عزیر نبی علیه الصلاة والسلامه وحی ایلمشدر
صاقین والدینکه عاصی اولمه زیرا برکیمسه که والدینه عاصی اولسه
اکا غضب ولعنت ایدرم اهل بیتنك نادردنجی دیزنه وارنجه ایمدی
والدینك رضاسین طلب ایله اگر انلری راضی ایدرسك بن دخی
سکا لطف وکرم ایدرم تا اهل بیتك دردنجی دیزنه وارنجه انتهی ای
قرنداش انبیا معامله ایتدیکی کبی سن دخی والدینکه معامله ایله
کورمزمسین حضرت ابراهیم علیه السلام پدرینی پوته طاپمدن منع
ایلدیکنده نیجه لطف ایله سویلیوب دیمشدر (یاابت لاتعبد
الشیطان) معناسی ای بنم بابام شیطانه عبادت ایتمه یعنی کافر ایسه ده
ینه ادبه رعایت ایدوب آدیله دیمیوب ابوت اسمیله ندا ایلمشدر وحضرت
یوسف علیه السلام دخی جدینك اثرنجه یوریوب پدر عزیزنه (یاابت
انی رأیت احد عشر کوکبا) دیمشدر آدیله چاغرمشدر زیرا برکیمسه
باباسنی آدیله چاغرسه عاق اولور ووالده‌نك حقی پدرك حقندن
براول قدر دخی زیاده‌در ایمدی باباسنی اناسنی آدیله چاغرمق عاصیلقدر
اویله اولیجق یاز یاده یعنی اذی ایدیجك حال نیجه اولور امادینده اولان
اوستادك حقی دخی پدرك حقی کبیدر بلکه بعضیلری پدردن مقامده

اعلا

اعلا وتعظیم اولنمغه اولی کورمشلردر پس الله تعالی انلر ایله دخی
ادب اوزره تعلیم ایلدی کورمزمیسنکه دین باینده اولان استادلریمزك
و پدرلریمزك اعلا واجلی مرشد کل اولان سرور کائنات محمد مصطفی
صلی الله تعالی علیه وسلمدر انکله ادب اوزره اولمامزی تعلیم ایلیوب
(لاتجعلوا دعاء الرسول بینکم کدعاء بعضکم بعضا) بیورمشلردر معناسی
ای قوللرم رسولمك دعوتنی ما بینکزده بر بریکزده اولان دعوت
وچاغرشمه کبی قیلمك اوازیکزی پیغمبر یکز اوازندن یوقاری چقرمالك
وسز بعضیکز بعضیکزه سوز سویلدیککزده حایقر دیغکز کبی اکا
حایقرمالك یعنی ادبانه یواشلغله یاپجه سویلیك کوستاخانه اوازقیو و یروب
چاغرشمالك هروجهله تعظیم وتکریم ایلیك دیمکدر ایمدی مؤمنلره
بو آیت کریمه‌نك مفهومی تعلیم وارشاد ایچوندر تاکه علم ودین
استادلری اولان پدر ومربیلرینه ادب رعایتیله تعظیم وتکریم ایده‌لر
(سید علی خواص رحمه الله دیمشدر که استادینه ومعلمنه جفا وعصیان
اوزره اولان کیمسه دنیاده ظلمه وجهال قپولرینه دوشمك ادنی
عقوبتیدر وینه دیمشدر که والدینك حقندندر کلاملرینی دکلمك
وطوتمق وقالقدقلرنده اباغه قالقمق وامرلرینه امتثال ایتمك واوکلرنده
یوریمك وانلرك سوزندن یوقاری آوازینی قالدرمق وانلره تسلیم
اولوب یواشلق ایلمك وانلره خدمت ایتدیکنی وایلك ایتدیکنی اکامق
وبن شونی ایتدم دیمك کرك واوزرلرینه اگری بقمامق کرك وچهره
اکشتمك وانلرله طعام یدیکنده ایوجه لقمیه سکرتمك وبالجمله
هروجهله رضالرین طلب ایتمك کرك (واخلاق علائیده دیرکه
چون عقلا ونقلا نعمت ویرن کیمسه‌نك شکری ویریلان اوزرینه
واجبدر پس افضل نعم الهی هدایت حقدر اندن صکره نعمت عظمی که
انسان حقنده ویرلمش پدر ومادر وساطتیله اول وجوددر وهدایت
دخی وجود عبده موقوفدر ووجودك سبب حقیقیسی حق جل
وعلادر سبب ظاهریسی پدر ومادردر واندن غیری پسرك کمال عجزی
زماننده تقویت واحتیاجی حیننده تربیت ایدوب تحصیل قوته ویمکه

قادردكل ايكن انى بسليوب وآفات ظاهره دن حفظ ايدوب نشو ونماسنى تكميل ايتدكدنصكره آداب نفس واخلاق حسنه تعليم وتفهيم ايدرلر وكندى نفسلرين قيوب اكثر نعمتى انلره ايثار ايدرلر ومادر سبب وجود اولمقده پدره مشاركدر اما حمل ووضعده وسائر خدمتلرده مادرك حقى پدردن ارتوقدر اول سببدنكه بعض اصحاب جناب رسالت پناه صلى الله تعالى عليه وسلمه سؤال ايتديكه كيمه احسان ايده يم يارسول الله ديدى والده كه ديدى بعده والده كه ديدى بعده كيمه والده كه ديوب پس دردنجى كره ده پدركه ديمشدر (وروايت اولنوركه بر كيمسه حضرت رسول اكرمه ايتدى بنم بر مادرم واردر اكا ارقمى مركب ايلدم ويوزيمى اندن دوندرمزم وجمله كسبى اكا بذل ايلين جزا سين ايتمش اولورمى حضرت رسول اكرم بيورديكه بر كيجه سى مشقتنك عوضن ايتمش سن زيرا اول سكا خدمت ايدردى وسنك حياتكى طلب ايدردى شمدى سن اكا خدمت ايدرسن اما انك مماتنه طالبسن پس شول كيمسه كه پدر ومادرى خدمتنه قادر اوله زنهار ثقلت عد ايلميه اكرچه نفس اماره يه شيطان معين اولوب خدمتلرينى ثقيل كوسترمكدن خالى اولماز زيرا رضاء والدين اولنجه رضاء الله تعالى انده مقرردر ورعايت حقوق پدر ومادر وعم وبرادر حقوقلرى اوچ نوع اوزرينه در اول جان ودلدن محبت وتعظيم وامرلرينه انقياد وتسليمدر مادامكه امرلرى خلاف شرع شريف اولميه حتى اكثر علمادن نقل ايدرلر شبهه لنده موافقت والدين واجبدر فكيفكه مباحاتده واجب اولميه يعنى واجبدر ايكنجى معاش ومصالح دنيويلرنده معاونت ايلمكدر وبابا انا اوغلك مال واثوابندن نه استرسه بى توقف ويرمكدر (اوچنجى وصيتلرين يرينه كتوروب روحلرين صدقات وادعيه وتلاوت قرآنله ياد ايتمكدر حتى باباسى دوستلرينه دخى بعد الموت رعايت ايتمك بابايه رعايتدن عد اولنمشدر وسائر اقارب واعمام واخوال مهما امكن رعايت اولنمق كركدركه صله رحم اندن عبارتدر وحق استاد ومعلم حق پدر ومادر كبى واجب الرعايه در واسكندردن مرويدركه حق استادم

حق والديندن ارتقدر زيرا والديم حيات فانيه مه واستادم حيات باقيه مه سبب اولمشدر ديردى وبعض حكمادن بويله نقل اولنوركه والد عالم اعلادن عالم اسفله اينمكه سبب اولمشدر واستاد عالم اعلايه چقماغه سبب اولمشدر بوكا بناء امام اعظم رحمه الله تعالى باباسى كلديكنده تعظيما اياغه قالقوب واستادى كلديكنده استقبال ايدردى سببنى سؤال ايتدكلرنده ايتمشكه پدرم بنى عرشدن فرشه كتوردى اما استادم بنى فرشدن ينه عرشه چيقاردى ديمشدر معلوم اوله كه پدرك دخى پسرى عرشدن فرشه كتورمسى حيف اولميوب بر نعمت عظيمه اولمشدر زيرا روح انسانى عالم ارواحده تقرب الهى يه لايق اولمديغندن عالم تكليفه تحصيل قربت وتكميل محبت ايچون ايندرلمشدر پس انسان احسن تقويمده يارادلدقدنصكره اسفل سافلين طبيعته قونمشدر تاكه اختياريله تكميل كوهر ايمان وتحصيل عمل صالحه ايله اجر غير ممنونه مستحق اوله حتى شيخ نجم الدين رازى مرصاد العباد نام كتابنده حكايت ايدركه شيخ على مؤذن ديرديكه بنم مرغ روحمى بوستان عالم ارواحدن قفس قالبمه ايندرمك ايچون بعض ملائكه ال اوزره آلوب طبقات سمواتدن ايندوردكن بعض ملائكه يه اوغرادقده ديديلركه ينه بر مبتلاى محنت وغمى كورك كه رياض رضواندن الوب محنت آباد دنياى دونده رشته غرورله پابنده ايده يورلر پس فى الحال دركاه متعالدن ندا ايرشديكه خاموش اولوك اى اسرار قضا وقدرمدن بى خبرلر اول روح پرفتوح بنم حظاير قدس رياض رضوانمده بيك ييل طائر اولمقدن اكا عالم تكليف اولان دنياى دنيه ده بر پيره زن ضعيفك قپو باشنده بركره دستپسنه صوقويديغى افضل واعلا واكمل واولى در پس پدر پسرينك بو عالمه كلمسنه سبب وبو دولته نائل اولماسنه واسطه اولديغندن انلرك خدمت ورعايتى فرض عين اولمشدر انتهى ملخص الاخلاق وصراط سويده ديمشدركه انايه بابايه اوغلى غزادن منع ايتمك واردر زيرا غزا فرض كفايه در وانلرك خدمتى فرض عيندر وشيخزاده رحمه الله تعالى

(وقل رب ارحمهما) آیتی تحقیقنده دیمشدر که انایه بابایه رحمت ایله دعا
ایتمك واجبدر اما هر کونمی عمرده برکره می انده علمانك اختلافی واردر
سفیان ثوریدن بو قضیه سؤال اولندقده تشهدلرك آخرنده دعا
اولندقده امیددر که کفایت ایده نتکیم حضرت رسول علیه السلامه
صلوات شریفه دخی تشهدلرده ویرلکله کافیدر دیو نقل ایلمشدر
اکر انا بابا کافر اولورلر ایسه انلره هدایت وارشادله دعا ایتمك پسره
واجبدر اکر صحتده ایسه لر واکر مرد اولدیسه لر هیچ بر وجهله دعا ایتمیه
وینه صراط سویده دیمشدر که استاد حرمت ورعایت اولنمده پدر
کبیدر زیرا پدر سبب وجود واستاد سبب کمالدر وانسانك حیوان
لایفهمدن ممتاز اولمسی بو کمالله درایمدی پدرك حقوقی کبی کوزدلمك
کرك بلکه بر وجهدن دخی زیاده اما هیهات هیهات دیو کتاب مذکور
صاحبی کندی عصرنده اولان بی حرمتلکدن شکایت ایلمشدر
(وآفات بدندندر قطع صلهٔ رحم ایتمك زیرا قطع صلهٔ رحم ایتمك
حرام ووصلی واجبدر ووصلك معناسی بودر که خصمی واقرباسنی
اونوتمیوب زیارتله وهدیه ایله وقول وفعل ایله اعانت ایتمکله خاطرلرین
تسلی ایتمکدر اقلی سلام وکلامدر وایراق اولد یغی صورتده مکتوبله
سلام ارسالیدر واجب اولدیغی هر محرم اولان اقرباسیله در اما
محرم اولمیان اولدرکه بری ار وبری عورت فرض اولنسه نکاحی
جائز اولسه انلرله صلهٔ رحم واجب دکلدر زیرا محرمیتك علتی
ما بینده اقربانك بوزلمسی وقطع رحم ایتمسیدر ایمدی قطع رحم
حقنده وارد اولان احادیث نکاحی جائز اولمیان ذوی الارحام ما بینده
کسلمك تحذیری ایچوندر جمله دن بری حضرت رسول اکرم صلی الله
تعالی علیه وسلم بیورمشدر الله تعالی مخلوقاتی خلق ایلدیکنده رحم
درکاه حقده قطیعه دن یعنی کسلمه دن استعاذه ایدوب طوردی
حقدن خطاب کلدیکه راضی اولمزمیسن سکا واصل اولنلره رحمت ایلهیم
وسندن کسلنه رحمتم کسه یم بلی راضیم دیدی ایمدی بو انعام سنك
وسندن دیوانکله تسلی ووعد اولنمشدر وبر روایتده رحمت اول قومه

نازل

نازل اولمازکه انده قاطع رحم اوله (وآفات بدندندر خاتونك کندی ارینه
اذا وجفا ایلیوب مخالفت ایلمسی وحقوق زوجیتی رعایت ایلمامسی پس
بر خاتون ارینه مخالفت اوزره اولسه غضب الهی به مستحق اولور
نتکیم سرور انبیا علیه السلام بیورمشدر * هچکیم بر ار خاتونی دوشکنه
دعوت ایلیوب کلمسه واول حالله اخشاملسه اول خاتونه ملائکه لعنت
ایدرلر تا صباح اولنجه * وبر حدیث شریفنده بیومشدر اکر بر خاتون
ارینك بورنندن اقار قانی وایرکنی دیلیله یلاسه ارینك حقنی ادا
ایلمش اولور وبر حدیث شریفنده دخی کلمشدر که ارك عورتی
اوزرنده اولان حقندندر عورت ارندن اذنسز صائم اولمق کرك واکر
اولورسه بلافائده آج وصوسز اولوب اندن قبول اولمز واذنسز بیتندن
چقمامقدر واکر چیقار ایسه لعنت ملکلری تا اوینه دونوب کلنجه
اول خاتونه لعنت ایدرلر وبالجمله خاتونلر ارلرینه شو مرتبه رعایت ایتمك
لازمدر که غیری کیمسه لره اول رعایت اولنمق متصور دکلدر بو سببدن
حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم * اکر بر کیمسه بر کیمسه یه
سجده ایتمك ایچون امر ایدیدم خاتونلره امر ایدردم مکه ارلرینه سجده
ایده لر دیو بیورمشلردر * معلوم اوله که عورت ارینه اطاعت ایتمك
کرك یعنی قلق ایتمده وصف النمه ده هر نه وقت دیلرسه مکرکیم حائضه
ویا نفسا اوله اول زمان قوشاقدن اشاغیسنه بلا حائل الصونمق
کرك واو ایچنده اولان خدمت دیانهٔ عورتك اوزرینه واجبدر
او سپورمك وآش بشرمك وخمیر یوغرمق واثواب یومق وبونلرك
امثالی خدمتلر انکدر اکر ایشلمزسه کنهکاردر لکن شریفه ویا ناقادره
اولورسه شرعا خدمته جبر اولنمز اما بوایکیسنك غیری اولورسه جبر
اولنور دیو مجمع البحرینده قید اولنمشدر (ومرشد المتأهل نام رساله ده
ابو اللیث سمرقندی رحمه اللهدن نقل ایدر بر خاتون کتورم اولمیوب
واشرافدن دخی اولمسه خدمت بیته جبر اولنور زیرا حضرت رسول
اکرم علیه الصلاة والسلام حضرت علی رضی الله عنه ایله فاطمة
الزهرا رضی الله عنها بیننده تقدیر خدمت ایلدیکنده بیت ایچنده

اولان خدمتی فاطمة الزهرایه تعیین ایدوب خارج بیتده اولان خدمتی
علی المرتضایه تعیین ایلمشدر ومذکور رساله ده بیان ایدرکه ارك خاتونی
اوزرنده اولان حقی ارینه کناه اولمیان اشلرك جمیعسنده اطاعت
ایلمکدر حتی برطاغدن برطاغه طاش طاشیمغی امر ایتسه ارینه اطاعت
ایتمك کرکدر واری طالب اولور ایسه کندینی ارینه قارشو زینت ایتمك
لازمدر اما ارلر لباسنه کندینی قویمیه وانلره تقلید ایلمیه زیرا رسول الله
علیه الصلاة والسلام انك کبی خاتونلره لعنت ایلمشدر وارك حقندندر
عورتی ارندن اذنسز اوندن برشی ویرمك اکر ویرسه وبال خاتونك اولوب
ثوابی ارینه در اما ازاجق اولورسه بریا ایکی پاره لك شی کبی سائلر محروم
کتمسون دیو عادتا جائزدر اذن اولمزسه ده وارك حقندندر ارندن اذنسز
اوندن چیقمامق اکر چیقار ایسه ملائکه لعنت ایدرلر تا اوینه کلنجیه دك
وهر آدمنه جهنمده بر بیت بنا اولنور واکر مشروع اولان یره اذنله دخی
کیدر اولسه خاتون کندینه رایحه سورمیوب ودوزنله کتمیه انجق هیئتنی
تبدیل ایلیوب عجوزه وخد متکار هیئتنه کیره وخاتونلره اجتنابی لازم
اولاندندر باشلرینی بیودوب سوری وبیوك تاقیه لر کیمکدن صاقنمق
زیرا حضرت حبیب الله علیه الصلاة والسلام بیورمشدرکه * معراج
کیجه سنده ایکی صنف عورتلر کوردمکه زمانمده انك کبی قوم کورمش
دکلم وز بانیلردن برطائفه نك اللرنده صغر قویریغی کبی آتشدن ایری
قمچیلر وار بو ایکی بولك خاتونلری جهنمك ایچنده دوکوب عذاب
ایده یورلر سؤال ایتدیلر یارسول الله انلرنه جنس عورتلردر بیوردیکه
برصنفی اول عورتلردر که دنیاده اینجه کوملکلر کیوب چبلاق شکلنده
کورینورلر ایکنجی صنفی انلردرکه باشلرین دوه اورکجی کبی بیودوب
کزدکلرنده صالنورلر جنتك رایحه سی بیك ییللق یولدن کلور ایکن
بونلر رایحه سنی طویمزلر وجنته کیرمزلر * وارك عورت اوزرنده اولان
حقندندر ارینه حاجتدن زیاده وقدرتندن خارج شیئله تکلیف ایتمك
تاکه حرامدن وایل حقندن کندینه خرج ایلمسون زیرا حرامه عورتك
علمی اولدقده برسه یوم جزاده معاقب اولور یوسیندن مشایخ سلفك

خاتونلری ارلری منزلندن چیقدقده عادتلری بو ایدیکه ارلرینه حرام
قزانمسون وانلره کتورمسون دیو اصمارلرلر ایدی ودیرلردی بز اچلغه
وفقره صبر ایده بیلورز اما جهنم آتشنه صبر ایده مزز وارك حقندندر
اری اوزرینه فخر ایتممق نه ماله ونه حسبه ونه نسبه ونه حسن ونه
جماله اکر اری چرکین دخی اولورسه انی خور کورمیه علماء کزیتدن
اصمعی نقل ایدرکه برکون برکویه کلوب حسن وجمال صاحبی برکوزل
خاتونه راست کلدم اما اری غایت چرکین اولدیغن خبر الدم خاتونه
نیجه نفسك راضیدر اویله بربد چهره نك تحت نکاحنده بوکوزللکك
کچوره سك خاتون ایتدی هی کشی سوزکده خطا ایتدك بلکه بنم
ارم کندسیله ربسی مابیننده برحسن عمل اشلمش ربسی بنی اکا عوض
نصیب ایتمش اوله واحتمالدرکه بن ربمه بر معصیت اشلمشم انك عقوبتی
ایچون ربم انی بکا نصیب ایتمش اوله ایمدی بن ربمك قضا وقسمتنه
راضیم دیدی وبنی اسکات ایلدی انتهی (کلدك طریقت کلامنه که
اصحاب کزیتدن حکیم بن معاویه رضی الله تعالی عنه سؤال ایلیوب
یارسول الله بزم خاتونلریمزك اوزریمزده حقی ندر دیدکده رسول الله
علیه السلام بیوردیکه * کندی یدیکك طعامدن انی اطعام ایده سك
وکسب ایتدیککده کسوه لندیره سك ویوزینه دوکمیه سك وتشهیر
ورسوای ایتمیه سك وترك ایدوب انی غیری اوه قومیه سك بلکه اقتضا
ایدر ایسه اوده یتاغن آیروب ترك ایده سك * اشاهده بیان ایتمشدرکه
ار عورتنی درت شیدن اوتری دوکمك واردر وبو درت شیئك مشابهتی
اولان یرده دخی بره ایتمیه جك قدر دوکیلور اما وهلهٔ اولیده دوکمیوب
الله تعالی حضرتلرینك * فعظوهن * قول شریفیله عامل اولوب
ابتدا بویله ایشی بردخی ایتمك ایچون اوکوت ونصیحت ایتمك کرك
اکر انکله نصیحت طوتمزسه الله تعالینك * واهجروهن فی المضاجع *
قول شریفیله عامل اولوب اری باشقه یاتمق کرك تا نصیحت پذیر
اولنجه اکر انکله دخی اوصلانمز ایسه الله تعالینك * فاضربوهن *
قول شریفیله عامل اولوب اورمق کرکدر واول درتدن بری اری

طالب ایکن زینتی ترك ایتدیکیچون وناپاك كزدیکیچوندر ایکنجی اری
دوشکه دعوت ایلدکده کلمسه حیض ونفاسی یوغیکن اوچنجی اری
اذنسز اوندن حق شرعیسز چیقوب كزدیکیچون دردنجی نمازینی
ترك ایتدیکیچوندر بونلردن اوزی ترتیب مذکورا وزره اقتضا ایدرایسه
دوکمك واردر وینه فقیه ابو اللیث رحمه الله دیمشدر که عورتلرك ارلری
اوزرنده بش حق واردر بری بودر که عورتك خدمتی ایچره وده وپرده
آرده اولمسی لازمدر وپرده دن میدانه چیقماسنه راضی اولمقدر زیرا
عورت عورتدر طشره چقماسی کناهدر و مروتسزلکدر وایکنجی عبادتدن
محتاج اولدیغی خاتوننه تعلیم ایلمکدر آبدست وصلاة وصوم وبونلردن
غیری لازم اولان احکام شرعیه کبی اوچنجسی خاتوننه حلالندن
اطعام ایتمکدر دردنجیسی خاتوننه ظلم وحیف ایلمکدر بشنجیسی
ارخاتونینك اذا وجفاسنه تحمل ایلمکدر اکا نصیحت ایچون
(آفات بدندندر آدم کندی اولادینی ونفقه‌سی واجب اولان اقاربنی
وقرنداشلرینی وحیوانلرینی ضایع ایتمك وتکاسلله خدمتلرندن فارغ
اولمق زیرا بونلرك جمله‌سی رعیتدر وافندیلری راعیدر یوم قیامتده
هر براعی رعیتندن سؤال اولنسه کرك خصوصا بالغ اولمیان اولادکه
انلرك کسوه ونفقه‌سی وتعلیم وتأدیبی واجبدر واوغلانجقلره حریر
کیدرمك والتون وایاقلرین قنالمق بابالرینك اوزرینه در انالری
ایتمش بنم رضام یوقدر دیمی فائده ویرمز زیرا * الرجال قوامون
علی النساء * فحواسنجه سوز ارلرکدر ونهی عن المنکر ایتمك فرضدر
ایمدی اولادی تأدیب وتربیه وتعلیم قرآن ومعرفت الهیه ایتمك
پدرینه فرضدر (فصول مفصلده حکایت ایدر که برآدم حضرت عمر
رضی الله عنه کلوب اوغلندن شکایت ایلدی حضرت عمر اول آدمك
اوغلنی کتورب تأدیب ایلمك استدکده اوغلان ایتدی یاامیر المؤمنین
یاهیچ اوغلك دخی بابا اوزرنده حقی یوقیدر بلی اوچ حقی واردر دیدی
بری بودر که اوغلنك اناسنی حسیبه ونسیبه‌لردن آلوب کم صویدن
اولمیق کرك تا که اوغلنه اندن عار وناموس پیدا اولمیه ایکنجی حقی

اوغلنه کوزل آد ویرمکدر اوچنجی حقی کتاب اللهدن تعلیم ایتمکدر
اوغلان ایتدی یاامیر المؤمنین بنم پدرم بو حقوقدن برینی یرینه
کتورمامشدر انام بریسنك جاریه سیدر درت یوزاقچه‌یه آلمش وآدمی
جعل قومش وکتاب اللهدن برآیت تعلیم ایتمامشدر حضرت عمر ایتدی
سن دیرسککه اوغلم بکا عاق اولمش سن خود اندن مقدم اکا عاق
اولمشسك ییقل کیت دیو مجلس شریفندن طرد ایلدی معلوم
اولدیکه تربیهٔ اولادده لازمدر ولکن عقلنجه تربیه اولمز انجق علمامزك
یازدیغی اوزره لازمدر تا که خطا اولمیه (در بیان تربیت اولاد) صراط
سوی نام کتابده دیمشدر که عاقله لایق اولان بودر که تأهل ایتدیکنده
اویله خاتون آله که عاقله ومحجوبه ونسیبه اوله تا که نطفه‌سنی رحم
پاکیزه‌یه صحیح وب بردر شاهوار وجوده کله وخاتونی کندی کورمك
مستحبدر ممکن اولمزایسه قرنداشنه نظر ایلسون انك قرینیدر وشویله
یرده تأهل ایده که هواسی معتدل ونعمتی اوجوز وکچنمسی آسان اوله
تا که یا کندی ویا اولادی بلایه وتنك معیشته دوشمکله غیری دیاره
نقله محتاج اولمیه زیرا حب وطن طبیعیدر البته قلبك میلی باقیدر
وانا قرننده ولد واقع اولسه اناسنه طعام وشرابك ومیوه‌نك لطیفنی
یدرمك وجمله‌دن زیاده سود یدرمك کرك زیرا اشیانك احسنیدر
میوه‌لرا راصنده الما وایوه‌در زیرا بونلرك مزاج ولده سرایتی واردر وچنکه
ولد دنیایه کلسه صاغ قولاغنه اذان وصولنه اقامت کتوره‌لر شیاطین
اذاندن قجدقلریچون اول صبی یه بعون الله تعالی یاقلاشمیوب ام صبیان
زحمتدن امین اولور واول وقت صبینك اوزرینه سورهٔ اخلاص
اوقنق مندوبدر وبو آیتی * انی اعیذها بك وذریتها من الشیطان الرجیم
وخورما چکنیوب یاخود عسل صبینك دماغنه سوره وبرکت
عمرله دعا ایده وبونلری ایدن کیمسه برعالم ویاصالح کیمسه اولمق
اولیدر وباباسنی واناسنی تهنیه ایدوب اوغلك یاشی اوزون اولسون
اوغلکدن خیر وبرکت کوره‌سك یاخود الله تعالی مبارك ایلسون موهبهٔ
خداکی دیو بو مقوله کلماتله دعاء خیر ایده‌لر واکر قز طوغار ایسه

بیان تربیت اولاد

الم اوزره اولمیه موهبهٔ خدا اولدیغنی حق تعالی* یهب لمن یشاء اناثا ویهب لمن یشاء الذکور* بیورمشدر معناسی الله تعالی حضرتلری کیمه دیلرایسه قزلر باغشلر و کیمه دیلرایسه ارککلر باغشلر دیمکدر ایمدی ایکیسیده بخشش خدادر باخصوص آیت کریمه سنده قزلری تقدیم ایتدی وحدیث شریفده کلمشدر که* بر کیمسه نك ابتدا اولادی قز اولسه اول خاتونده اوغور و برکت اولدیغنه دلیلدر که آیت کریمه ترتیبنه موافق دوشمشدر* و پسر وجوده کلدیکنده اکر کوبکی کسك و یاسنتلی طوغار ایسه دولت نشانیدر جمیع انبیا علیهم السلام سنتلی وکوبکی کسك دنیایه کلمشدر الا حضرت ابراهیم علیه السلام سنتسز طوغوب بعد زمان کندینی سنت ایتمشدر وولده آد ویرمك ولادتك یدنجی کونیکه یوم عقیقه در مستحبدر اول یا صکره دخی اولسه جائزدر ودوشك اولان اولاده دخی آد ویرمك مستحبدر حتی صورت باغلیوب دیشی وارکك اولدیغی نامعلوم اولسه اکا شول تأنیث اسملر ایله آد ویره لر که انی ارککه آد قورلر طلحه وحمزه کبی واولاده آد قودقلرنده انبیا اسملرندن زمانه موافق آد ویره لر وعبدالله وعبدالرحمن مقوله سی اسمله که عبودیتی رب العزته مضاف ایلیه وامام مالك اهل مدینه دن نقل ایدر که بر اهل بیت اراسنده محمد اسمی بولنسه انلر خیر ایله مرزوق اولورلر پس یدنجی کونی عقیقه قربانی ذبح ایلیه که مذهبمزده مستحبدر وحنبلیده واجبدر اوغلاندن ایکی ویا بر وقزدن مطلقا بر قربانکه اقل مرتبه سی سکز آیلق قوزی دخی اولور ایسه کافیدر و بوغازلادقده بویله دیه* اللهم هذه عقیقة ابنی فلان فان دمها بدمه وعظمها بعظمه وجلدها بجلده وشعرها بشعره اللهم اجعله فداء لابنی من النار* وولدك صاچلرینی تراش ایدوب ویا قرقوب التونله ویا کومش ایله وزن ایدوب اول کون فقرایه اولشدیره لر وعقیقه ده اولی اولان بودر که بتون بشوره لر وفقرایه توزیع ایده لر اما برقولنی آیروب بشمش قابله یه ویره لر واصلا کوکلرین قرمیوب اوینساق یرلرندن آیره لر کرك چیکلین کرك بشمش اوزیلجه اولشدیره لر ولدك سلامت اعضاسنه

تفأول ایچون و بو عقیقه نك وقتی طوغدیغی کوندن بلوغنه وارنجه دك انجق سنت اولان یدنجی کونده اولمقدر واکر کیجه ایله طوغسه اول اولان کیجه حساب اولنور اکر بو ولد ایچون عقیقه بوغازلانمزسه یوم قیامتده والدینه شفاعت ایتمز دینلمشدر قول صحیحده وعقیقه اشلمك اجه سنی تصدق افضلدر وعقیقه قانیله ولدك باشنی بولاشدرمق مکروهدر ووالده اناسنك کباسنی یعنی آغز دید کلری ابتداکی اویوشمش سودینی امزرمکده مبالغه ایده لر زیرا اولادك چوغی اناسنك کباسنی ایچمامکله فوت اولمشدر حتی اناسنك اولمز ایسه برغیری خاتونك کباسنی امزرمك کرك ساده سود امزرمکدن اجتناب لازمدر موت ولده سبب اولور بعده دایه طوتمغه محتاج اولور ایسه مزاجی معتدل حسن خلق صاحبه سی خاتون اوله اما اولی اولان اناسی ویا اناسنك اقرباسی سودیدر اما هندی وحبشی وخچیلر امثالی بونلر بد اصللردر بونلردن دایه طوتمیه لر وسودین امزرمیه لر برکره دخی اولورسه ووالد امزرن خاتون دخی طعامك لطیفن یمك کرك حامله یدیکی کبی نتکیم بیانی کچدی ایکی سنه ویا یکرمی آی تمام اولدقده ممه دن کسدیروب سوده بکزر غداء لطیفله بسلیه لر درت یاشنه کلدکده تعلم علمه بشلاده لر و برقولده درت آی ایله اون کون زیاده قید ایلمشلردر اما اوغلانجق سوزه باشلدقده ابتدا شهادت کلمه سنی تلقین ایده لر بعده بو آیتی اوکرده لر* فتعالی الله الملك الحق لا اله الا هو رب العرش الکریم* وآیة الکرسی اوکردوب وسورهٔ حشرك آخری* هو الله الذی لا اله الا هو* آیتلرینی آخرنه قدر تلقین ایلیه لر وصبیده علامت خیرك ابتداسی حیانك ظهوریدر هر صبیده که حیا غالب اولوب اکثری اوقات خلق یننده باشین آشغه اکوب بی ادبلك ایتمیه کامل اولاجغنه ونور عقلنك اشراقنه دلیلدر پس تأدیبنه اقدام ایتمك کرك واخلاق نفسانیدن صبیده ابتدا ظهور ایدن اکل طعامه حرصیدر پس امر ایده لر طعامه باشلدیغنده (بسم الله) دیوب صاغ الیله کندی اوکندن یسون وسفره ده پدر ومادرندن ایلرو ال صونمسون ویمه ده عجله ایتمیوب

برخوش چینسون و لقمه‌نك برین یمامش ایكن برین آلمسون واللریغ
و كسوه سنی بولاشدرمسون دیو تنبیه ایدوب اوكرده‌لر وچوق یملك
ایودكلدر دیوچوق یین طفلی یانده ذم ایدوب آز ییه‌نی مدح ایلیه‌لر
وقتی لهو ولعبه وكیئوب طونانمغه مائل اولان صبیانله قونوشمقدن
صاقندیره‌لر ممكن اولور ایسه خرجلیغی اولمیان مردم زاده‌لر ایله
كاهیجه اختلاط ایتدیره‌لر ولباس فاخره ایله كیئوب طونمق عورتلره
مخصوصدر دیو پسری الجق لباسله قانع اولمسنی ترغیب ایده‌لر تا كه
دنیالغه وزینته میل ایتمیوب سرقه وخیانتدن محفوظ وصلحا طریقنه
میال اوله ودائما یانده صلحایی مدح ایدوب اشقیایی ذم ایده‌لر واكر
نامعقول ایش صدور ایتسه ابتدادن صبینك یوزنه اورمیوب برغیری
اوغلانی تمثیل كتوروب فلان شو ایشی ایتمش امابویله دكنك یمش
دیو استحقاقنی اعلام ایلیه اكراندن نصیحت المایوب اول ایشه تكرار
اقدام ایدر ایسه سهوه حمل ایدوب بلكه الدانوب شویله ایتمش سن
یوخسه سن انی بالقصد ایتمزدك دیو بو یوزدن تنبیه ایده‌لر و بعده ینه
اشلر ایسه سن شونی نیچون ایتدك دیو دل تعزیرن ایده اندن آلمز ایسه
ضرب ایده وضربنی دخی از ایلیوب اماقتی آجیده و بوندر یجیله
بو مرتبه‌یه كتوره اما اكر بوترتیبی اولندن رعایت ایتمیوب پسر نامعقوله
ایش ایتدیكنده بر اوغوردن یوزه اوررسه یا خود دوكرسه اول دخی
آجیمز ایسه عقوبت همان بوایمش دیوب هم قباحتنه مصر اولور
وهم عقوبتی ینی طوتوب بركوتك نولسه كرك دیمسی مقرردر واكر
بر پسر بو مرتبه‌یه كندیی كتوروب ضربدن تأدیب اولنمز ایسه وناصح
اولمزسه تركی اولی در زیرا سعی فائده ویرمز و بو برآ تشدركه
الاضلاك قلوبنی یاقشدر ایمدی اوغلنجغه چوق چوق عتاب ایتمیه
وهر شیئی یوزینه اورمیه زیرا عتابه وازارلنمغه آلیشوب كلامك تأثیری
اولماز وقباحته جرئتی زیاده اولور ایمدی احیانا عتاب ایلیه تا كه
موثر اوله واوغلنجقلره صباح صداسن آز ویره‌لر تا كه طبیعتنه كندلك
دوشوب قطعدن قالمیه وكوندزاویومه‌دن منع ایده‌لر وكیجه ایله دخی

چوق اویوتمیه ودائما نفایس ویرمیوب كاهی نان خشك ایله دخی
قناعتی معتاد ایتدرمك كرك وقوللرینی و بالدرلرینی آچه‌دن
وصالنوب كزمه‌دن والرینی صاللامه‌دن منع ایتمك كرك و برشیله
فخرلنمه‌دن طعام ولباسدن و یاباباسی املاكندن هرنه ایله فخرلنورسه
منع ایتمك كرك وصبیاندن برشیئی غصبله آلمه‌دن منع ایتمك كرك و بلدرمك
كرك كه ایلاك و یرمه ده در المه‌ده خور لقدر و سائله الجه
و یرمه‌لی اولسه صبینك الیله و یردرمك كرك تا كه احسانه معتاد ایلیه
ومجلسده توكرمدن و سومكورمه‌دن دخی اسنه‌دن وچوق
سوزسو یلمه‌دن وارقه‌سنی برغیریسنه دوندرمه‌دن وایاغنی ایاغی اوزره
قومه‌دن وال ایاسنی چكه‌سی التنه قومه‌دن و باشنی بازوسی اوزره
طیانمه‌دن و یمین ایتمه‌دن ولغو وفحشدن وسوكمه‌دن منع ایدوب بونلره
معتاد ایتمه‌لرندن صاقندرمق كرك (سید علی خواص رحمه الله تعالی
دیمشدركه صاقنك اولادیكزی الفاظ قبیحه ایله سب وشتم ایتمك
زیرا انلر اوكره‌نوب انك مثلی قرداشلرینی شتم ایدرلر بلكه كیدرك
سیزی دخی انكله سوككه باشلرلر انكیچون صراط سویده دیمشدر
بابا اولادینه كندفعلیله نصیحت ایده قولیله دكل زیرا آدم اوغلنه دیسه
صاقن كیمسه‌یه سوكه نامعقول سویلمه اما ینه كندندن سوكمك
ونامعقول سو یلمك واقع اولسه اوغلی انك فعلنه اقتدا ایدر اول سوز ایله
اولان نصیحت فائده ایتمز كذلك پسر یاستی كورسه حریر كیمش
كندی پنبه لباسه قانع اولماز كذلك پدرینی شراب ایچر كورسه انی منع
ایدرسه‌ده فائده یوقدر اول انك فعلنه تقلید ایدر اما نماز قیلار
وصائم اولور صوف وعبا كیرار یه ایتمكی بر كورسه اوغلی دخی اكا میل
ایدر اولاده تأثیر ایده جك بودر وصبی تعلیمه شروع ایلدیكنده
نظر اولنه اكر زیركلكی وار ایسه تعلیمنده زیاده قلنه وحفظ ازلبسی
بورادن فهم اولنور پس قرأن عظیم تعلیم اولنوب بعده كتابت
وفرائض وسنتدن ومعرفة الله دن عقلی یتشدیكی قدر بیلدرمك كرك
ومعلم ومؤدب صبی‌یی دوكدیكنده اغلایوب فریاده رخصت ویرمك

كرك اول مخنثلر وعورتلر ايشيدر ديو شجاعته تحميل ايتمك كرك ووالدينك
واستادك واكابرك تعظيم وتوقيرلرى ايله صبى يه امر اولنوركه
هربار بونلرى كوره اياغه صچرايوب اوكلرنده طوره وخدمتلرنده
سكرده وبونلرى كوردكده لعبدن احترازايليه (وسيدعلى خواس
ديمشدر اوغلانجقلره ضربى چوق ايتمك ودارده ومكتبده حبسله
وكثرت قرأتله تشديد ايتمك زيرا مبالغه انلرك قلبلرى زكاوتن اليقيوب
جبن وبخل وطاعتدن كسل حاصل ايدر وبالكليه خلاص اولمغه
حيله ارارلر پس انلره احيانا دوا ايليك وانلرك ايشنى حقه تفويض
ايليك وصراط. سويده ديمشدركه معلمك ضرب وتأديبى قبل البلوغ
فائده ايدر وباباسى پسرك معلم سوق ايتديكى طريقك خلافنده
ايسه ده پسرى راه صوابه او يدرمق اولور اما اكر بلوغه وارنجه
معلم سوق ايتديكى طريق مستقيمه سالك اولمازسه بعد البلوغ ضرب
وتأديب فائده ويرميوب پدرى طريقكه فعلنه تقليد ايله خاطرمانده
ايتمشدر طوتمق مقرردر اكر پدرينك ايشى فسق وفجور وياظلم وجور
ايسه اول دخى انى قوما ز بو سببدن بعض ملوك ماضيه اوغللرينى
صفات شرعله موصوف علما وصلحايه كوندروب انلرك ياننده تعليم
وتأديب اولنورلر ايدى تاكه پدرلرينك افعال واخلاقنى باقوب
طبيعتلرى انى تخلق ايليه نتكيم خلفاء مروانياندن عبد العزيز اوغلى
عمرى مدينهٔ منوره يه عبد الله بن عينه حضرتلرينه كوندروب
انده تعليم وتأديب ايتدرمشدر جميعا مروانيلر حضرت على يه
بغض وعداوت اوزره ايكن ومنبرلرده سب ايدرلر ايكن عمر بن عبد
العزيزى استادى طريق حقه سوق ايدوب على يه محبتنى قلبنده
ثابت وقرارداده ايتمكله شامه واروب خليفه اولديغى كبى سنيلر
طريقنى اجرا وخارجيلر مذهبنى ابطال ايليوب خطبه ده سب على
برنده (ان الله يأمر بالعدل والاحسان) آيت كريمه سنى اوقوتمشدر
واول اثراندن قالمشدر ايمدى معلوم اولديكه صبيان حقيقتده
ميال اولدقلرندن فعله ميل ايدوب سوزدن زياده انى قبول ايدرلر انكيچون

مجلس فسق ولهو ولعبه انلرى اوغراتمق كرك وصبى يدى ياشنه
كلدكده نمازله امراولنور لطف ورجائله واحسانله اون ياشنه كلدكده
ضرب اولنور كذلك اون ياشنه كلديكنده بابادن وانادن دوشكلرى
آيرلمق كرك قزى و پسرى قز قرنداشلرندن دخى آيرى ياتورمق كرك
واون ياشنده اولان اوغلانى غير اجنبى خاتونلر ايله بله دخى ياتورتمق
كرك كذلك بومقوله اوغلان رجالله دخى ياتمق بوقدر فتنه يه سببدر
چونكه براوغلان لهو ولعبدن اعلى مقامنه اولديغى طيوب انسانيت
درجه لرينه اياق باصمق اسنيه دنيالق ومال ومنال سوداسنه دوشسه
نصيحت ايتمك كرك كه بو دنيالقدن غرض تصحيح مزاج واسى وصغوق
وآچلق وصوسزلق دفعيدر (بيت)

* غرض از جامه دفع حر وبرد ست *
* ندارد ميل وزينت هركه مرد ست *

بومقوله ابياتى تعليم ايده لر وديه لركه بوجمله دنيا مغلطه سندن مراد
اولان كسب وكمال ومعرفت وتحصيل علم وعمل صالح ايله رب العزته
قربتدر ودار البقايه كه ابدى انده اولاجغيمزه حاضرلنمقدر واول يوله
كتمك ايچون تحصيل زاددر يوخسه يمك وايچمك وياتمق واويومق
حيوانك ايشيدر اقچه وپول ديرمك جهود ونصارا ده ارتقدر اما
نه فائده طريق حق ورب العزته وراجق يولى يتورمشلر ايمدى مؤمنه
لازم اولان تحصيل كمالدر ديو دنيايه ميل ايتمكدن منع ايليه لر واكر
علمدن بهره سى اوليوب تعلمه قابليتى اولمزسه استعدادنه كوره برصنعته
ويره لر واكر اكا دخى استعدادى اولمز ايسه آخر صنعته ويره لر اما براز
زحمت چكمدين بزدن آلوب برينه ويرميه لر وبراستاددن آلوب براستاده
ويرميه لر بو حالده اولنلردوكه دن كمالاتدن بهرمند وصنايعدن برخوردار
اولورلر متعلم وطالبده صبر وثبات كركدر (اخلاق علائيده ديمشدركه
زمان صباده بعض آلامه معتاد اولمق صبى يه نافعدر نتكيم نوشروانك
معلمى هرزمان بى سبب ضرب ايدوب والنده قار وبوز ويروب الكده
طوت ديو امر ايدردى سرير كسرى اكا انتقال ايديجك معلم صاقلندي

بعده نوشیروان استادمه رعایتم مقرردر امان اوزرینه کلسون دیجك ظهور ایلدی ملك رعایتلر ایتدکدنصکره ضرب بی جرمك وجهی نه ایدی دیو سؤال ایتدی معلم ایتدی آنکیچون ایدردم تا که بی کناه رنجیده اولان مظلوملرك حالنی بله‌سك وتخته جلوس ایتدیککده بی کناه رنجیده ایتمکدن احترازایده سك یاالمده نه ایچون قار و بوز طوتمغی امر ایدردك دیدی خواجه عن قریب بونك دخی وجهی ظاهر اولور دیدی پس بعد زمان ملك بعض خدمیله بر محابه‌یه مباشرت ایتدکده وقت صباح صغوقده دشمنه ملاقی اولمغله کمانلر ینه تیرلرین کیسه‌زه ایتمکه قادر اولمیوب ملك کندی معتادی حسبیله صغوقدن بی پروا اولوب جمله خدامك بایلرینه تیر قیوب دشمنه ظفر بولیجق استاد دوراندیشك اصابت رأیی ظاهر اولوب استادنه خلعت ونعمت بی قیاس ویردی اما اول کیمسه که تازه لکده تربیه اولنمیوب تنبیه اولنان شیلرك خلافنجه بوریوب افعال واقوالنی واخلاقنی تهذیب ایتمامش اولسه طبیعتنده بد خویلق یرلشمش اولسه اول اخلاقی ازاله ایتمك عسیر اولور چوق ریاضت ومجاهده ونفسنه لوم ایتمك کرك خصوصا که پیرلك کلمش اوله (والشیخ لایترك اخلاقه حتی یواری فی ثری رمسه) یعنی پیر اخلاقنی ترك ایتمز تاقبر ترابنه کیرنجه دیمکدر بو سیبدن سقراط حکیم تازه جوانلره تعلیم ایدردی سؤال ایدنلره دیردی شاخ تری راست ایلمك قابلدر اما خشك اولدقده مستقیم ایتمك مشکلدر و دختر تربیتی دخی بویله قیاس اولنوب انلره متعلق اولان احوالده آدابی تعلیم ایده‌لر وانلر ملازمت حیا ورجالدن تحرز وعفت وملازمت کنج وخانه بابنده مبالغه ایده‌لر و یازمقدن منع اولنوب اوقمغه اقدام ایده‌لر باخصوص واجبات دین وسنن سید المرسلیندن واحکام حیض ونفاس کبی علم حال تعلیم اولنمق لازمدر وحد بلوغه یتشدکده کفوء مناسب بولوب تزویج ایده‌لر وتأخیر ایتمیه‌لر وداماد اولاجق کیمسه‌نك دیننه وحسن خلقنه وکرم شاننه کوره‌لر علو منصبنه ورفعت نسبنه وحسن اشکالنه چندان نظر ایتمیه‌لر اکر دیدیکمز اموردنصکره بودخی اولور ایسه نور علی نور

وتزویج

وتزویج اولدقدنصکره داماد اله پدر ومادری وار ایسه حسن وجهله معاشرت ایدوب بی شرم ودلازارلقدن عروسی منع ایده‌لر (شیخ شعراوی رحمه الله منندة دیمشدر که یازلدیغی اوزره اولادکی سیاسات شرعیه وعقلیه ایله تأدیب ایلدیکك صورتده ینه انلرك امورینی الله تعالی یه تفویض ایله وشارع شریعت بیورمدیغی شیدن اولادکی قتی قتی منع ایلمه زیرا عاقبت امری ندامتدر واولادك فرارنه باعث اولور تکیم اهل علمدن بعضیسی شومرتبه اولادینی تحجیر وتجبیر ایدردیکه برمالایعنی کلامه وناسدن کیمسه‌دیه قارشمغه وکاهی تفرجه چیقمغه اذن ویرمزدی حتی قدمکاهه کتسه یانجه آدم قوشاردی وچوق اوتورماسنه رضا ویرمزدی وطعام ولباسده قلت اوزره ایدردی پس بویوزدن تأدیب ایدنلرك اولادی کیمی مالین اوغرولدیلر وکیمی باباسنك طعامنه زهر قودیلر وکیمی خنجرله باباسنی اولدرمکه قصد ایتمشدر تاکه ثقلتندن قورتوله بونلری زمانمزده کورمشز ایمدی لازم اولان بودرکه قاعدهٔ مذکوره تجاوز اولنمیه امام شافعی دیمشدرکه ولدکه وزوجه‌که کفایت مقداری انفاق ایله اما صاقین حددن زیاده ضبط ومنع ایلمه تاکه سندن نفرت ایتمیه‌لر وادبندر اوغل کمال عقله کلمدین باباسی اقچه‌یی اوغلو النه ویرمیوب کندیسی خرج ایلیه زیرا دنبالغك تأثیری واردر اوغلانك قلبنده دنیا محبتنی حاصل ایدر وعلما دیمشلردرکه ولدك بالغ اولوب کبیر اولدقده انکله قرنداش معامله‌سن ایله اما امتحان ایلمدین النه مالکی ویرمه احتمالدرکه معاصی‌یه خرج ایدوب سندن مالی دریغ طوته انتهی (کاملك طریقت کلامنه‌که آفات بدندر اجنبیه خاتونله خلوت ایلمك زیرا بودخی حرامدر سرور کائنات علیه افضل الصلوات محرم اولمیان خاتونك غیریله خلوتده اولمغی حرام ایلمشدر منندة مذکوردرکه حدیث شریفده کلمشدر * هر بارکه برار ایله برخاتون جمع اولسه وارالرنده محرمیت اولمسه انلرك اوچنجیسی شیطاندر * شیخ ابو القاسم نصرابادی زماننده سؤال اولنمش برشخص دیسه‌که بنم خاتونلره میلم یوقدر وانلرله اوتورسم بکا

لوم اولنمز نه بيوررسكز ديدكلرنده شيخ جواب ايتمشكه مادامكه بو وجود
انسان باقيدر امر ونهى دخى باقيدر وحرام دخى باقى اولوب هر مكلف
انكله مخاطبدر ومخالفاته تعرض ايدن مشتبهاته تعرض ايدر (وآفات
بدندندر رجالك عورته بكزه دلمسى يالباسله ياكلامله يا اوضاعله
هر قنغيسيله اولورسه خطادر كذلك عورتلر كنديلرين ارلره بكزتمسى
خطادر زيرا رسول الله عليه الصلاة والسلام بونلره لعنت ايدوب كيمك
اونده بونلردن وار ايسه چيقارسونلر ديوب رسول الله عليه السلام
براوده برخاتونى بولوب وچيقاروب حضرت عمر دخى بومقوله برآدمى
چيقاروب سورديلر (وآفات بدندندر قولك وجاريه نك قاچه لرى
وافنديلرينه عاصى اولملرى زيرا رسول الله عليه السلام بيورمشدركه
* قنغى عبد افنديسندن قاچسه انك نمازى قبول اولمز * و بومقوله
عبد نافله نماز قيلسه وصائم اولسه وفرائضدن غيرى هرنه عمل اشلر
ايسه جمله سى فائده سزدر زيرا نوافل افنديسنك اذنى يوغيكن شرعى
دكلدر پس فرار واباق بو انجه كليتله قبول اولمز (وآفات بدندر سوء
خلق يعنى يرامز خوى وطبيعت صاحبى اولمق وخادملرينى انجيتمك
عادتى اولمق حتى رسول الله عليه الصلاة والسلامدن سؤال ايلديلر
يارسول الله خادمدن نه قدر صوچ عفو ايده لم بيورديكه * كل يوم
سبعين مرة * يعنى كونده يتمش كره و برحديث شريفنده دخى بيورمشدر
خادمكز سزه طعام كتورديكنده اكرانى اوتورتمزسكز بارى برايكى
لقمه ويابرايكى ييم اكاويرك وبرحديثنده بيورمشدر قراوشكزه طعام
وكسوه ويرك اماطاقت كتوره مديكنه تكليف اولنمز * معلوم اوله كه
مولايه واجبدر عبد وجاريه سنه نمازده اوقياجق قدر وسائر واجباتنى
ادا ايده جك قدر اوكرتمك اكر مسلم ايسه لر اوكرتمز ايسه كنهكار
اولور ونماز وصوم ايله امر ايليوب حين ادالرنده خدمتلندرميه حتى علماء
كزين ديمشلردركه عبد وجاريه خسته اولسه لر وابدست آلمغه
قدرتلرى اولمسه افندى يه واجبدركه انلره ابدست ويره ويا بر كيمسه ايله
ويرديره (صراط سويده ديركه مخدومه لايق اولان بودركه خادملرينك

بيان تأديب وعفو عبيد وجاريه

حالنى

حالنى بيله كركسه خادملرى عبد اولسون كرك حر اولسون اما عبد
خدمتده اولى در حردن پس انلرك يه جكنى وكيه جكنى اوصرتبده
اولان مخدوملر خادملرينه ايلدكلرى كبى ايليه وصحت ومرضلرينى
وسرور وشدتلرينى وامانت وخيانتلرينى وشغل و بطالتلرينى وفجور
وديانتلرينى افنديسى بلمك كرك تاكه مقام تحسينده آفرين ديوب مقام
ذمده لوم ايليه وانلره كاهى لطفله معامله ايدوب كاهى جورله دخى ايده
يوخسه على الدوام خدمتكاره دورشت كوى ودورشت روى اولميه صوچى
مقدارى عقوبت ايدر ايسه كاهى نافعدر اما عقوبتده مبالغه ايدرسه
وعلى الدوام دورشت كويلق ايدرسه فرار واباقه وعناد ولجاجه سبب
اولور و برجزئى كيرليجه كاهى طويسه تغافل ايله كيچه يوزنه اورميه
ياخود برصوچ اشلسه وانى افنديسندن صاقلامغه باشلاسلر انى دخى
تفحص ايتميوب تجاهلدن كله كو ياكه كندى بلمز ودل ايله خطا قلدقلرنده
مؤاخذه ايتميه وعيبلرينى ناسدن صاقليوب ايلكلرينى سويليه
وتأديبلرينى برخوش ايليوب بطال قوميه اما جميع اوقاتلرينى دخى
خدمته مشغول قيلميه زيرا انلره كدر حاصل اولور براز ارام ويرمك
لازمدر و برقاچ خدامى اولسه هر برينه بشقه برخدمت تعيين ايليه
كندى نفسيچون خدمته برعاقل امين اولان خادمى تعيين ايليه واهل
بيتى خدمتنه برمتدين پاك خادم تعيين ايليه واولادى خدمتنه برزكى
مؤدب كيمسه يى ومعاملهٔ سوق ايچون برمحاسب ومستخرج كيمسه يى
تعيين ايليه وهر برينك خلقنى سيماسندن وخلقتندن بيله اشقر
وشاشى وابرص وبوكا بكزر ناقص الهيئه كيمسه لردن اجتناب ايليه
قبيح الصوره اولمق كرك زيرا ظاهر باطنك عنوانيدر و برعبدك سنى
تأهله كلوب تزويجه رغبت ايلسه افنديسنه لازمدركه انى اولنديره
بعده سن وسال صاحبى اولسه وخدمت مرضيه ايله خدمت ايتمش اولسه
افنديسنه اولى اولان بودركه انى ازاد ايليه واكر اولادى اولورسه
انلرى دخى انكله ازاد ايليه بعده مخير ايليه ديلرسه بيله طورسونلر
ديلرسه طورماسونلر انتهى (وآفات بدندندر قومشويه اذا وجفا ايتمك

بيان حق الجار

حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام بیورمشدر حضرت جبریل
هرکلدیکنده قومشی ایچون بکا وصیت ایدرایدی حتی ظن ایتدمکه
بر برینه قومشی یی وارث ایدر و بیورمشدرکه الله تعالی یه و یوم قیامته
ایمان کتورن کیمسه قومشی سین اینجتمسون وسزدن بریکز قومشی یی
دیوار یکزه اغاج دکه‌دن منع ایلمسون و بر حدیثنده (من اذا جاره
فقد اذانی ومن اذانی فقد اذا الله تعالی) بیورمشدر یعنی بر کیمسه که
قومشی سنه اذا ایلسه تحقیق بکا اذا ایلمشدر و بر کیمسه که بکا اذا
ایلسه تحقیق الله تعالی یه اذا ایتمش اولور و بر حدیثنده بیورمشدر که
قوکشی حقی ندر بیلورمیسز لچن معاونت ایستسه معاونت ایده سز
وقرض ایستسه قرض ویره سز وفقیر اولسه صدقه ایله کوزده سز
وخسته اولسه دولاشه سز خیری کلسه تهنیه ایده سز و مصیبتی
کلسه تعزیه وتسلیه ایده سز ووفات ایلسه جنازه سنه وراسز ورضاسی
یوغیسه قبه یی یوکسک قالدیروب یلی مانع اولمیه سز وچولمکك
بخاریله اذا ایتمیه سز مکر که اندن اکا حصه ویره سز واکر میوه
صاتون السك اکا دخی اهدا ایده سك واکر کوندرمزسك بیتکه
کز لیجه کتوره سن واوغلنجقلرك النه ویروب قومشی اوغلنجقلری
اوکنه چقارماسونلر که انلره جفا ایدرلر (وآفات بدندندر برآمز کیمسه‌یی

بیان آفات سوء جلیس ومصاحب

جلیس ومصاحبتنده انیس ایلمك و بوخصوصده حضرت رسول
علیه السلام تنبیه وارشاد ایچون بیورمشدر که جلیس صالح مسك
کتورن کیمسه کبیدر و جلیس طالح طواومه خدمت ایدر تیمورجی
کبیدر پس مسك صاحبی یاسکا مسك باغشلر و یاخود صاتون الورسن
و یاخود یاننده اولدیقجه رایحه سیله ذوقلنورسین اما تیمورجی یاسنك
ثیابکی یاقر و یاقراردر و یاخود بد رایحه‌سین چکسك کرك وابوهریره
روایتنده رسول اکرم صلی الله علیه بیورمشدر (المرء علی دین خلیله
فلینظر احدکم من یخالل) دیمك اولور که کشی دوستنك دینی وطریقی
اوزرینه در ایمدی سزدن بریکز نظر ایلسون کیمکله دوستلق ایلر
وابو سعیدر وایتنده بیورمشدر که یا ابا سعید صحبت ایلمه الا مؤمن

کامل ایله وطعامکی یدرمه الا تقی واهل پرهیز کیمسه‌یه یدر و بر روایتده
بیورمشدر که مشرکین ایله معا ساکن اولمك وانلرایله جمعیت
ایتمك بر کیمسه انلرایله جمعیت ایتسه انلردندر دیو جلیس طالحدن
صاقنمقدرمق ایچون مقام ترهیبده وارد اولمشدر وشیخ شعراوی
منن نام کتابده دیمشدر که برانسانك حالنی کورمدین انکله جلیس وانیس
اولمغه عجله ایتمه پس میزانی بودر که برقاج ایام قونشوب نظرایله که
کندیکه وناسه نفعی اولاجق اوامر الهی‌یه انقیادی وارمیدر
اکر وارایسه فبها ونعمت انکله جلیس اول واکر یوغیسه اجتناب ایله
زیرا کندی نفسنه نفعی اولمیان کیمسه نك غیره نه نفعی اولور ودنیاده
فائده‌سی اولمیانك روز جزاده اصلا اولمسه کرك صحبت انسانی
مراد ایدن کیمسه‌یه بو بر تجربه‌لی میزاندر وناسك بری بریله قونشوب
بنه آیرلملری تجربه سز مصاحب اولدقلرندندر وشیخ تاج الدین دیردی
نفسندن راضی اولمیان جاهله قونشمق یکدر نفسندن راضی اولان
عالمله قونشمادن زیرا نفسندن امین اولان احمقدر (وسید علی خواص
دیر که بر کیمسه که احمقله مصاحب اولسه کندی نفسندن غیری کیمسه‌یه
لوم ایتمسون زیرا احمق مراد ایدر که مصاحبنه نفع ایده بلیوب
حماقتندن ضرر ایدر نتکیم بر قوانجی آدم وارایدی واحمقلردن برینی
یاران ایدنمش ایدی واکثر زمانده قوانجی کواره‌لری یاننده اولوب
ایچلرندن بالین چقاروب جمع ایدردی برکون بو قوانجی یاتوب استراحت
ایچون اویوردی اول جاهل یاران ایسه یاننده اوتورمش ایدی پس
سکلك کلوب خوابده نحالك یوزینه قونر اولدی اول یاران طورمیوب
ذبابی منع ایدردی اما منعندن عاجز اولمغله بن بوکا برچاره بولورم دیو
قالقدی و بریقین طاغ وار ایدی اکا یوریدی ناکه یوزینی
قیلایه‌جق قدر برطاش قوپاردی وکتوروب ذبابی قتل ایتمك ایچون
حدتله یارانی نحالك یوزینه براقدی ذبابلر صاغه صوله اوچدی اما
آدمك کوزلری پاتلیوب بیسنی چیقدی واول ساعت جانك تسلیم ایتدی
ایمدی جاهل واحمقك یارانه نفعی بومثال اوزرینه‌در وصراط سویده

كشی نفسنی كمال اوزره حفظ ایتمده اون خصلتله عمل ایتمك كرك ابتداسی
ایولرله مصاحبت وقونشمقدر حتی دیمش (وجلیس اولیاء الله لایشقی
وان كان كلبا) یعنی حق تعالینك دوستلریله جلیس اولان شقی اولماز
اكر كلب دخی اولورسه دیمش نتكیم شیخ سعدی رحمه الله بیورر (نظم)
(پسر نوح بابدان نشست) (خاندان نبوتش كم شد) سك اصحاب كهف
روزی چند) (پی نیكان كرفت ومردم شد) معناسی بودر كه حضرت
نوح علیه السلامك اوغلی برامزلرله اوتوردی وقونشدی پیغمبرلك
خاندانی یوق اولدی یعنی اوغل اولمادن چیقوب حقنده (انه لیس من
اهلك انه عمل غیر صالح) بیورلدی اما اصحاب كهفك كلبی برنیجه
كون ایولرایزین طوتوب مردم اولدی روز جزاده اول دخی
جنته كیرسه كرك مردم صورتنده اما اول اون خصلتی فقیر ودادی بیان دوست صادق
رحمه الله ترجمه ایدوب اختصارله نظم ایتمش (مثنوی)
بو اون خصلت طوتار انسان كامل * كه حكمت اهلی جمله اكا قائل
بری اهل كماله همنشین در * بری هم اجتنابی بد قرین در
دخی اهل صداقت دوست طوتمق * دخی اعدا سوزین حقنده طویمق
هم علمیله عملده شغل دائم * دخی نفعن تذكر ایتمده مقدم
كثیر ایتمه لهو یله مزاحی * ریاضتله ویره نفسنه صلاحی
باقوب احوال ناسه عبرتله * اوله كامل بو جمله خصلتله
(واخلاق علائیده دیر كه خلق دوسته بهرحال محتاجدر حال رفاهیتده
انس طوتوب استلذاذ ایچون وحال شدتده معاونت واستظهار ایچون
ودوستلق چوق كیمسه ایله اولمق قابلدر اما صداقتكه محبتك اعلا
پایه سیدر چوق كیمسه یاننده اولماز صدیق حقیقی برجوهر عزیزدر
انكیچون كیاب اولور وبرقاج كیمسه ما بیننده اولمق قابلدر نتكیم
عشق بره منحصردر ونقدر اصدقا اكثر اولسه استمداد وانتفاع اكثر
اولور وسقراطیس حكیم ایدر بر كیمسه كه دنیا ومافیهایی تحصیل ایلسه
وصداقتدن محروم اولوب برصدیق تحصیل ایتمش اولسه حیات دنیا
اكا وبال ونكبتدر اكر ظن ایدرسه كه تحصیل صدیق وصداقت

آساندر

آساندر خطا ایدر زیرا غرائب دنیادن اعز وافضلدر ودیمشلر كه
بر كیمسه صداقت ایچون اختیار اولنمق مراد اولسه نظر اولنه
اول كیمسه زمان صباسنده پدر ومادر یله نیجه معامله ایتمشدر اكر
عقوق اوزرینه اولدی ایسه قطعا اندن خیر اومق جائز دكلدر
اكر رعایت حقوق ایتدیسه انك دامن صداقتنه محكم یاپشه واكر
پدر ومادرك احوالی بلنمزایسه سائر اصحاب واحبابیله كیفیت اختلاطنه
نظر ایدهلر اكر انلرله عهد وفایه ساعی وشرط حقوق صحبتی راعی
اولدیسه انكله عقد اخوت وصداقت ایلیه كه عاقبتی خیر وسلامتدر
واكر بو مذكور حقوق رعایتی بلنمز اولمازسه زخارف دنیایه ومستلذات
نفس وهوایه میل وطربن كوره لر اكر غایت حرص وشوق وار ایسه
انكله دوستلق بنیادین ایتمیه واكر تكبر وتغلبه میلی افراط اوزرینه ایسه
ینه انكله صداقت اندیشه سین ایتمیه زیرا افراط نفس وشهوات
متابعتیله جمیع منافعی كندویه حصر ایتمك اولور و بورادن دیمشلر اكر
بر آدمی لهو ولعبه مائل واستماع اغانی یه راغب اوله ال واول آدمدن صداقت
رجا اولمیه زیرا هوای نفسه افراط میلی حقوق اخوانی رعایت ایتمكه
مانع اولور چون بر آدم بو امتحانلرده تمام عیار چیقسه نقد محبتی
وصداقتی تحصیلنه خرج ایله سك روادر كه كبریت احمر ودر وكوهر
دیدیكمزدن مراد بونجلاین صدیق صدوق و بونك كبی یار باوفادر
و بونك كبی دوست حقنده دیمشلر در مصراع (عجبا من یحزن وله
صدیق فاضل) یعنی عجبلرم فاضل دوستی اولان كیمسه نیجه محزون
اوله بیلور وممكن اولورسه كشی بر صدیق ایله اقتصار ایده زیرا برقاچ
اولنجه مختلف هوا ومشربلری اولور رعایت حقوق اولمق مشكل
اولور پس عداوت عظیمه یه باعث اولور وچون بویله صدیق
صدوق ایله كیره رعایت حقوقنه اهتمام وعقوقندن اجتناب اولنه
ومدح وثناسیله مجاهرت واطف وعدلله معاشرت اولنه ومجرد
كوكلنده محبت ایتدیكنه اكتفا اولنمیه زیرا قلبه اطلاع علام الغیوبه
مخصوص ودوسته محبت صادقه سین اعلام ایتمك سنت ایدوكی

منصوصدر نتکیم مذکوردرکه مجلس نبی علیه السلامدن بر کیمسه
قالقوب کیدیجك حاضریندن بریسی یارسول الله بنم بوکیدن کیمسه یه
محبتم واردردیدی حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیوردیکه
هیچ اعلام ایلدکمی ایلمدم دیجك وارایمدی محبتکی اکا اعلام ایله دیو
بیوردیلر وتقصیراتکه احیانا بشریت حسبیله بونك کبی دوستدن
صادراوله عفو واغماض اولنوب هرجزئی ذله یه طعن واعتراض اولنمیه
مثل مشهوردرکه عیبسز یار استیان بی یار اولور لکن صدیقدن
قصور ظاهراولیجق عتاب لطیفه آغازایده که شاید وجه خفی وعذر
نهانی واراوله بیان ایدوب عقده منحل اوله وخاطرده قالمغله شاید
محبت خلل پذیراوله وبر کیمسه که حقوق صداقتی کوزتمیه زواله مؤدی
اولور ودوسته تعلیم علم وتنبیه صنایع ایتمکدن بخل ایلمیه وبعض
عیوبی وار ایسه وجه حسن واسلوب لطیفله تنبیه ایلمیه واغماض
وابقا خیانتدر انی جائز کورمیه وطریق اعلامی بودرکه انی
غیریدن نقل وحکایتله تنبیه ایتمکدر مفید اولمازسه تنهاده تصریح ایده
ودوستلر اراسنده مضر وانحلالی صد آفته داعی نمیمه‌دربو زمانده
بوفعل ذمیم شایع اولدیغندن ماعدا ظرافت عدا اولنور اولدی پس
دوست حسود ونمامدن غافل اولمامق کرك تاکه محبت ودوستلق بناسنه
انهدام کلمیه اخلاق علائی صاحبیکه یاوز سلطان سلیم عصرنده
اولان علماء عظامدندر بوبیانی ایتدیکندنصکره دیرکه بوفقیره
تجربهٔ روزکارله ظاهر اولدیکه بوزمانلرده صدیق صدوقك وجودی
محال ودوست موافق اله کیرمك ممتنع الوجود بر حالدر پس اولی
اولدرکه جمیع امورین توکل حقه بنا ایلیوب صداقت صدیقه
هیچ کیمسه اعتماد ایتمیه وهیچ براحدی کندویه صدیق صدوق
ورفیق شفیق ایدوکنه اعتقاد قیلمیه (قطعهٔ لعلائی) صقین یا کاذب
دیمه ثابت اولمشدر) (فلان ایله ارامزده هزار حق حقوق)
(ایکی مشابهی وار کیمیا وسیمرغك) (بری رفیق موافق بری
صدیق صدوق (وآفات بدندر انسان اسنه دیکنده آغزینی ایله دفع

ایتمك

ایتمك زیرا پیغمبر آخر زمان علیه صلوات الرحمن * قچنکه سزدن
بریکزاسنه سه الیله آغزینی طوتسون دیو بیورمشدر وبر روایتده قیاسون
نه قدر قادر ایسه زیرا شیطان کیرر (وآفات بدندر یول اوزرنده
وصوقاقلر باشنده اوتورمق قچنکه حقنی ادا ایتمسه سرور کائنات علیه
افضل الصلوات تنبیه ایدوب بیورمشدرکه * صاقنك یوللرده اوتورمك
دیدیلرکه بانه واربزم اوتورمزده یارسول الله یولده اوتوروب مابیننزده
سویلشورز رسول الله علیه السلام بیوردیکه اگر ابا ایتمیوب اوتورمق
اولورسه طریقك حقنی ادا ایلیك واویلجه اوتورك یارسول الله طریقك
حقی نه در دیدیلر بیوردیکه حرامدن کوز یکزی یومك واذا ویره جك
شیئی یولدن کیدرك وسلام ویرندن سلام آلك وامر بالمعروف ونهی
عن المنکر ایلیك ویول صورانه دلیل اولوك وعاجز وناقادره امداد
ومعاونت ایدك ایمدی یوللرده اوتوران کیمسه یه بویله حقوقی ادا ایتمك
واجبدر ایتمز ایسه کنهکار اولمق اقتضا ایدر واگر انده اوتورمسه
اوزرینه اولمزدی آنکیچون رسول الله علیه السلام * ایاکم والجلوس
فی الطرقات * دیو امتنی تحذیر ایلمش وصاقندرمشدر (وآفات بدندر
کولکه ایله کونش مابیننده اوتورمق رسول الله صلی الله علیه وسلم
منع ونهی ایلیوب شیطان مجلسیدر دیو بیان ایلمشدر وبعض علما
سبب علتنده دیمشلرکه انسانك برمقداری کولکه ده اولوب برمقداری
کونشده اولمغله مزاج انسانه خلل کلوب اسیته امثالی مرض ظهور
ایدر اگر جمله وجودی کونشده ویاجمله کولکه ده اولسه مزاج برقرارده
اولوب تغیر کلمزدی (وآفات بدندر حلقه ایچنده اوتورمق لعنت رسول
اللهه مظهر دوشر مکرکه ناس حلقه اوتوروب بر برینه متصل
ازدحامده اوتوره لر بوحکمه داخل دکلدر کذلك مجلسده یرو یرمزلر
ایکن ایکی کیمسه نك اراسنه کیروب اوتورمق آفات بدندر کذلك بری
مجلسدن قالقسه ینه کلمك قصدیله انك یرینه غیریسی اوتورمسنی
پیغمبر آخر زمان علیه صلوات الرحمن نهی ایلمشدر وجابر رضی الله عنه
روایت ایدرکه مجلس رسول اللهه کلدیکمزده نره ده یر بولسق انده

اوتورردق دیمشدر واوتورمق آدابی دخی بیان اولنمشدر (وآفات بدندندر مصیبت ایچون مسجدده اوتورمق کذلك تجارت وکسب ایچون واجرتله کتابت ایچون دخی مکروهدر واجرتله سقالق ایتمك دخی بو حکمده در (وآفات بدندندر سلام آلمقده اکلمك وطاپنمق برآدم حضور نبی یه کلوب دیرکه یارسول الله بزدن بریمز قرنداشیله ودوستیله بولوشدیغنده اکیلورمی *لادیدی یامعانقه ایدوب اوپرمی لادیدی یا الیله آلوب مصافحه ایدرمی نعم دیدی* بو حدیث شریف دلالتیله فقها دیدیلرکه سلامده انحنا یعنی اکلمك مکروهدر وعادت مجوسی اولدیغی حدیث اربعین شرحنده کمال پاشا زاده نقل ایلمشدر والن باشنه قومق نصارا عادتی وپارمغین بورننه قومق یهود عادتیدر دیو مؤمنلری بومعنالردن صاقندرمق ایچون بیان ایلمشلردر مؤمنلرك سلامی سلام علیکم ویا السلام علیکم اولوب سلام آلمقده دخی طوغری طورر ایکن الله اشارت ایتمکسزین سلام آلمقدر انجق وزرانك سلامنی آلمقده وویرمکده ظالملرنی دفعیچون سنته مخالفت ایدوب انحنایی علما جائز کورمشلردر حاجی خلیفه رساله سنده علمایه دخی طلبه انحنا ایلیه لر تعظیم ایچون دیوقید ایلمش اما اولی سی ایتممکدر زیرا علما بلورلرکه رکوع وسجده برعبادتدرکه الله تعالی یه مخصوصدر آنکیچون جنازه نمازنده سجده مرفوع اولدیغی کبی رکوع دخی مرفوع اولمشدر تاکه میته عبادت معناسی بولنمسون فتأمل (وآفات بدندندر سحر ایتمك زیرا سحر حرامدر وتأثیرنی حقدن اعتقاد ایتمیوب یالکز اول سحردن اعتقاد ایدرسه کافردر بو سببدن سحر ایدن کافردر دیرلر زیرا انلرك اعتقادی اکثری اول سحردن یلوب تکریدن تأثیرین بلمزلر حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر* برکیمسه بردوکم باغلیوب اوفورسه تحقیق سحر ایتمش اولور وبرکیمسه سحر ایلسه ربسنه شرك قوشمش اولور وبر دیشنده دخی بیورمشدر بزدن دکلدر تطیر ایدن ویا ایتدیرن وفالجیلق ایدن ویا ایتدیرن وسحر ایدن ویا ایتدیرن وبرکیمسه برفالجی یه واروب سوزنه اینانسه حضرت رسول

اکرم علیه السلامه نازل اولانه کافر اولمشدر انتهی الحدیث (وآفات بدندندر کشی بوینه ویابرعضونه آفاتدن حفظ ایچون تمایم ایدوب بونجقلر آصمق بودخی سحر مقوله سی اولغله حرامدر واکر تأثیرنی یالکز اندن اعتقاد ایدرسه کافردر حضرت رسول اکرم علیه الصلاة والسلام* کشی بوینه دفع بلای مستقبل ایچون بونجقلر آصوب وافسون ایدوب وبراپلکك اوزرینه نیرنجات اوقمق شرکدر وبوینه آصمه نك الله تعالی امرینی اتمام ایتمز* دیو بیورمشدر کذلك کوزدکمك ایچون کوز بونجغی آصمه نك الله تعالی مرادینی تحصیل ایتمز بیورمشدر وحضرت عایشه رضی الله عنها دیمشدر که رسول الله علیه السلامك منع ایتدیکی تمیمه اولدرکه بلا نازل اولمدین باغلانه امابلا نازل اولدقدنصکره باغلنسه قایرمز بلای موجودی دفع ایچون کذلك کشینك دفع بلا ایچون بوینه بعض آیات کریمه وادعیهٔ مجربه آصوب وپازوسنه بند ایتمه سی لابأسدر (وتاتارخانیه ده ذکر اولندیغی اوزره جماع ایتدکده وخلایه داخل اولدقده چوزمسی لازمدر وبعض علما برشی ایله مستور اولیجق ذکر اولنان وقتلرده چیقارلمه سی جائزدر لکن اولی سی چقارمقدر دیمشلر اما ضایع اولمق واونتمق خوفی اولنجه چقارمق کرك اما اول کلمات متروکه که یازرلر ومعناسی بلنمز آهیا شراهیا مقوله سی واسماء اصحاب کهف دیو یازیلان اکثری خطادر معناسی بلنمیان اسمائی جدا یازمیه لر احتمالدر که کفرشیئی یزالر* وننزل من القرأن ماهو شفاء ورحمة* بیورلمش غیری قومك اسماسندن وکتابلرندن دوا وشفا اومق غلطدن ناشیدر زیرا بالفرض توریة وزبوردن اولدیغی صحیح دخی اولورایسه اما احکامی منسوخ اولدیغی کبی کتابت وقراءتلری دخی منسوخ اولمشدر (وآفات بدندندر قولنده ویابرغیری اعضاسنده مرکبله طولدوروب ایکنه ایله درتمك که اکا وشم دیرلر رسول الله علیه الصلاة والسلام اویله ایدنلره لعنت ایلمشدر کذلك یوزندن قیل یولان ودیشلرینی اکه لیان خاتونلره لعنت ایلمشدر وایلك صاچندن عاریت صاچ اورنه واوردورنه وحله ایده نه وایتدیره نه

وصقالندن علی وجه التزین بیاض قیل یولانه لعنت ایلمشدر و برحدیثده
بیورمشدر که مسلمك نوریدر انی نتف ایلمك مکر که بیوقت بعض علته
یر بر ظهور ایده اول زمانده یولار ایسه قایرمز دیمشلر کذلك صقالن
سیاهله بویاتمق منهیدر حنا ایله اولورسه ضرر و یرمز (وآفات بدندندر
کشی بیغنی طوداغن اورته جك مرتبه اوزادوب قرقامق زیرا پیغمبر
آخر زمان علیه صلوات الرحمن انك حقنده * بیغن اوزادوب المیان
شفاعتمزه مستحق دکلدر * دیو بیورمشدر وافضل اولان قص شاربده
قاش کبی قیلمقدر وطوداق کنارلری تطهیر اولنمقدر وصقالن تراش
ایتمك و برقبضه سندن آز قیوب کسمك خطا اولدیغی بیان اولندی
وینه رسول الله علیه السلام اصحاب کزینه * بیغکزی قص ایتمکده
مبالغه ایدك وصقالکزی حالی اوزره قویك * دیو بیورمشدر و برروایتده
رسول الله علیه الصلاة والسلام لحیهٔ شریفلرینی طول وعرضندن
آلدقلری ثابتدر وکشینك پرچم قومسی وعورتك باشنك جمله سنی
ویا بعضنی تراش ایتدیرمسی کذلك حدیث شریفله نهی اولنمشدر
حتی صبینك باشنده دخی پرچم قومدینی نهی بیورمشلردر (وآفات بدندندر
تازه خاتونك مجرد تزین وتفرج ایچون آته بنمسی حقنده حضرت
حبیب الله علیه الصلاة والسلام اصحابنه خطابا حدیثنده * آخر
زمانده امتمدن برازخاتونلر کلورکه ارلر کبی آتلره بنرلر و براز آدکاملرورکه
کندیلری مسجد قپولرینه اینرلر و برازخاتونلرکلورکه اینجه لباسله عریان
کبیلردر و باشلرنده آرق دوه اورکجلری کبی سوری و یوکسك تاقیه لری
واردر بوایکی قسم خاتونلره لعنت ایلیك زیرا انلر معلونه لردر * دیو
بیورمشلردر اما آته بنن خاتون عجوز اولسه یاخود تازه اولوب ولکن
اریله برعذر ایچون اولسه جائزدر مثلا غزا ایچون ویا حج وعمره ایچون
بنرایسه لابأسدر تاتارخانیه دن منقولدر (وآفات بدندندر کشی
تأهل ایتدیکنده احباء واصدقاسنی سنت اوزره ضیافت ایچون طعام
بشیرمکی ترك ایتمك کبی حدیث صحیحده کلمشدر که یا عبد الرحمن بن
عوف رضی الله عنه تزوج ایتدکده برشاة ایله ده اولور ایسه ولیمه ایله

دیو امر بیورمشلردر ایمدی سنتی ترك ایتمك مکروهدر شرعا و عادتا
ملامت اولنور (وآفات بدندندر ات رایحه سی واکا بکزر رایحه الده
وار ایکن کیجه ایله یاتوب ایومق اکابناء رسول الله علیه الصلاة والسلام
* شیطان ایزلیجی و یلایجی کلب مقوله سیدر ایمدی اندن حذر ایلیك
الکزده ات و بالق رایحه سی وار ایکن یومادن کیجه ایله یاتوب او یوماك
شاید بهق و برص کبی برمرضه مبتلا اوله سز صکر غیری کیمسه نی لوم
ایتمیوب مبتلا اولان کندی نفسنی لوم ایلسون * دیو بیورمشدر
(وآفات بدندندر عذر یوغیکن کشی یوزی قوین یاتمقکه رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم ابوذری یوزی قوین یاتور ایکن راست
کلدکلرنده مبارك آیاغیله اوروب * قالق یا جنیدب بو بر یاتشدر که
الله تعالی حضرتلری انی سومز مبغوضیدر واهل جهنم یاتمسیدر *
دیو بیورمشلردر و جنیدب جندبك تصغیریدر که ابوذرك نامیدر رضی
الله عنه (وآفات بدندندر قورقولغی اولمیان واکسز دوشمك احتمالی
اولان طامك اوسننده یاتمق بونك حقنده حضرت پیغمبر آخر زمان
علیه صلوات الرحمن * بوکونا طامك اوزرنده یاتوب او یویان عصمتی
ازاله ایتمش اولور و برروایتده دمی هدردر * دیو بیورمشدر (وآفات
بدندندر کشی سفر ایتدکده مجرد لهو ایچون کلب و یا جرسکه قترلر
جوینه باغلرلر یانجه کتورمك مذکور علت ایچون اولور ایسه انلرك
حقنده رسول الله علیه الصلاة والسلام بیورمشدر که * ملائکه اول
مسافرلره رفیق اولماز کلب اولدیغیچون وجرس شیطان مزامیرندن
اولمغله شیطان رفیق اولور بیان ایتمشدر اما کلب اکر صید ایچون
ویا حفظ دابه ایچون اولور ایسه وجرس دخی نشاط دابه کبی اعراض
صحیحه ایچون اولور ایسه لابأسدر (وآفات بدندندر عورتك اری
ویا اوغلی ویا قرنداشی ویا بر محرمی یوغیکن اوج کونلك یوله سفر
ایتمسی حرامدر زیرا حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمدن
برروایتده کلمشدرکه * عورتك اری ویا غیر محرمی یوغیکن اوج
کونلك یوله کتمسی حلال دکلدر وبرروایتده ایکی کونلك و بر روایتده

برکونلك کلمشدر پس بزم مذهبمزده اوچ کونلك اولنجه بالاتفاق
حرامدر برکون ویا ایکی کونلك روایتلرنده اختلاف واردر اما کراهت
تحریمیدن بریسی خالی دکلدر (وآفات بدندندر آته بنوب بریرده طول
ودراز طوروب اندن ایتمامك بونك حقنده حضرت سرور انبیا علیه
الصلاة والسلام نهی ایدوب* لاتتخذوا ظهور دوابکم کراسی*
بیورمشدر یعنی طوارلریکزك ارقه‌لرینی کرسیلر اتخاذ ایتمك مکر که
سوار اولان آدم خسته ویا پیر ویا ناقادر اولوب اینمکده وبنمکده عمل
کثیره احتیاجی اوله ویا سرکش اولوب قاچمق احتمالی اوله اول وقتلرده
نمازین دخی آت اوزرنده قیلمغه رخصت ویرمشلردر معاون بولنمادیغی
صورتلرده (وآفات مذکوره دندر بر یا ایکی کشینك اوچ کونلك یوله سفر
ایتمسی عذر یوغیکن وبونك حقنده رسول اکرم علیه الصلاة والسلام
*اکر بو وحدتده نه آفت اولدیغنی ناس بله‌لردی کیجه ایله برآتلی یالکز
یوریمزدی* بیورمشدر وبر حدیثنده دخی شیطان بر وایکی آدمه قصد
ایدر اما اوچ اولسه قصد ایتمز واکر رفقا بولنمیوب یاخود بر رفیق
بولنمیوب وبحسب الشرع سفر ظهور ایتسه عذردر ومحذور تحتنده
داخل دکلدر واوچ کونلك اولمدقده یالکز کیتمك ممنوع دکلدر (وآفات
مرقومه دندر سفر ایدنلر ایچلرندن برینی باش وبوغ ایتمملری حتی سفر
ایدن اوچ نفر ویا زیاده اولنجه ایچلرندن برینی امیر ایتمکه طرف شریعتدن
مأمورلردر (وآفات مذکوره دندر برکشی صوغان وسارمساق کبی
بد رائحه‌لی شیئی یدکده اغزینك رائحه‌سیله مسجده وجماعته وارمسی
بودخی مکروه ومنهیدر زیرا پیغمبر علیه الصلاة والسلام بیورمشدر که
*برکیمسه صوغان ویا سارمساق یسه مسجدیمزدن آیرلسون واونده
اوتورسون وبر روایتده کراث وترب کلمشدر کراث پراسه دید کلریدر
(وآفات مذکوره دن بری ترك صلات ایتمکدر بالقصد عذر شرعیسی
یوغیکن وبو کناه کبائرك اعظمیدر امام منذری رحمه الله دیر که صحابه‌دن
عمر بن الخطاب وابن مسعود وابن عباس ومعاذ بن جبل وجابر بن
عبدالله وابو الدردا رضی الله عنهم اجمعین ومجتهدیندن احمد بن حنبل

وغیر یلری عمدا ترك صلات کفر اولدیغنه ذاهب اولمشلردر (وآفات
مذکوره دندر کشی فرض اولان ابدستی وغسلی ترك ایلمك کذلك جماعتی
ترك ایلمك زیرا امام اعظم قتنده قول اقواده واجبدر وامام منذری
دیمشدر که صحابهٔ کباردن ابن مسعود وابو موسی الاشعری کبی بر جماعت
وتابعیندن احمد بن حنبل وعطا وابو ثوری جماعتك فرض اولمسنه
ذاهب اولمشلردر (وآفات مذکوره دندر تعدیل ارکانی وتسویهٔ
صفوفی وموافقت امامی ترك ایتمك وهر سنت مؤکده‌یی ترك ایلمك
ورمضان شریفك اون آخرکی کونلرینی اعتکاف ایتمك وتراویحی
قیلمامق وانده جماعتی ترك ایتمك زیرا کفایت اوزره سنتدر وجملهٔ
تراویحده ختم قرآنی ترك ایتمك وهر کراهت تحریمیله اولان مکروهی
اشلمك آفاتدندر عقابه مستحق اولنور کذلك بلاعذر جمعه‌یی ترك ایتمك
وزکوتی ترك ایتمك حالبوکه بودخی کناه کبائردندر وبلاعذر صوم
رمضانی ترك ایتمك (وآفات مذکوره دندر کفارتی وقضائی ونذر ایلدیکی
عمل صالحی ترك ایلمك وغنی کیمسه صدقهٔ فطری وقربانی ترك ایلمك
زیرا بونلر واجبلردر (وآفات بدندندر حج فرضی ترك ایلمك حضرت
رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر برکیمسه که کندینی
بیت اللهه اولاشدیراجق زاد وراحله‌یه قادر اولسه وحج ایلمسه دیلرسه
یهودی لین اولسون دیلرسه نصرانی لین اولسون دیو تغلیظا امتنی
قورقودوب بیورمشلردر واکر فرضیتنی انکار ایدوب کتمسه حقیقتده
دینینی تبدیل ایتمش اولور (وآفاتدن بری غزایی ترك ایتمکدر اکر نفیر
عام اولورسه فرض عیندر واکر اولمزسه فرض کفایه‌در کفار ایله
جنکدن قاچمق کفار مسلمینك ضعفی اولمدقده یعنی باشه باش اولنجه
قاچمق حرامدر کافر ایکی اولنجه حرام دکلدر حضرت سرور انبیا
علیه صلوات الرحمن بیورمشدر یدی هلاك ایدیجی شیدن اجتناب
ایلیك بری الله تعالی‌یه شرك دن ایکنجی سحردن اوچنجی بغیر حق قتل
نفس ایتمدن دردنجی ربا خورلقدن بشنجی یتیم مالین یمدن التنجی
جنك کونده قاچمدن یدنجی پاکیزه مؤمنلری قذف ایتمدن (وآفات

مذكوره‌دن بری عینه‌در كه تركیده‌ا كا مارده تعبیر ایدرلر واقعا عاقبتنده مار ویرتجی برمعامله‌در كه بر كیمسه كلوب بیك اقچه قرض حسن استسه نفسك ثواب باقی یه راضی اولمیوب نفع فانی یه الدانوب بیك اقچه یا نیجه بشیوز اقچه‌لق برمتاعی دخی بیك اقچه یه صاتوب مستقرضك اوزرینه ایكی بیك اقچه قرض یازه سن عینه مارده بوكا دیرلر حضرت رسول علیه السلام بوخصوصده تنبیه ایدوب بیورمشدر عینه ایله بازار ایتمكه باشلدیغكده وا كنجیلكه راضی اولوب صغرقویرقلرینه یاپشوب غزایی ترك ایتدیككزده الله تعالی سزك اوزریكزه ذات وخورلق مسلط ایدوب طریق حقه رجوع ایدنجه سزدن ذلتی ایندرمسه كركدر وفقها دیمشلردر (ایاكم والعینة فانها لعینة) یعنی عینه‌دن صاقنك زیرا لعینه‌در للودادی المرحوم (بیت)

عینه اولدی چون لعینه هم براسمی مارده

طكمی عین مارا اولورسه اسبنه اول نارده

وصاحب هدایه كراهتیله تصریح ایلمشدر وبالجمله احترازی لازمدر و آفات مذكوره‌دن بری قرأن عظیمی اوكرندكدنصكره اونوتمق وكوزی باقوب اوقویامق خطادر سرورانبیا علیه صلوات الرحمن بیورمشدر بكا امتمك جمیعا اجر وعوضلری عرض اولندی حتی مسجددن چیقاردقلری چور چوبك اجرلرینه وارنجه وامتمك كناهلری دخی عرض اولور پس اندن اولو كناه كورمدم كه برآدم قرأن عظیمدن برآیت ویابرسوره اوكرنه وانی اونوده (وآفات مذكوره‌دندر شهره صاتلمق ایچون كلان شیئی قارشولیوب المق وكویلی كتوردیكی شیئی شهرلی وكالة اوتوروب صاتمق وكیمسه‌نك بازاری اوزرینه كلمك وبازارلشمق وبركیمسه‌نك خاتون استمه‌سی اوزرینه كلوب استمك اولكی دیلیه‌نك رضاسی یوغیكن ومحتكرلك ایلمك وایكی صغیر مملوك ماینینی آیرمق یاخود صغیرله كبیر ماینینی آیرمق ماینلرنده قرابت محرمیت وارایكن (كذلك آفات مذكوره‌دندر غنی آدم دینی تأخیر ایتمسی بوخصوصده حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام

دینه قدرتی اولوب ادا ایتمك ظلمدر دیو بیورمشدر وهبه‌دن رجوع ایلمك كذلك منهیدر تكیم رسول الله علیه السلام *هبه‌سندن رجوع ایدن كیمسه‌یی قیئنی دنوب یین كلبه تشبیه ایتمشدر* كذلك آفات مذكوره‌دندر صید ایچون وحراست حیوان وخرسزلر خوفی مقوله‌سی ایچون غرض صحیح ایله دكل ایكن كلب بسلمك بونك حقنده سرور كائنات علیه افضل الصلوات *بركیمسه كلب بسلسه صید وحیوان ایچون دكل ایكن هركون عملندن ایكی قیراط اكسیلور كه هرقیراطی احد طاغی قدردر* بیورمشدر واكرصاحبی كلبی صوقاغه صالیویروب قوكشیلرینی تعجیز ایدرایسه اول قوكشیلرینه انی منع ایتدرمك واردر واكر ابا ایدرایسه حاكمه كتوره‌لر ومنع اولنه كذلك برآدمك طاوقلری وبوزاغی مقوله‌سی حیوانی تعجیز ایلسه حاكمه كتوروب منع ایتدرمك واردر (وآفات مرقومه‌دندر قبورده شمع وقندیل یاقمق زیرا اسراف وبدعت وضلالتدر (وینه آفاتدندر قبورده مساجد اتخاذ ایدوب تربه‌لری مسجد ایدنمك وبونك حقنده دخی رسول اكرم علیه الصلاة والسلام قبوری مسجد اتخاذ ایدنلره وچراغ یاقنلره لعنت ایتمشدر (وآفات مذكوره‌دندر نماز قیلیان عورتی طوتمق برمانع قوی یوغیسه (خلاصه‌ده دیمشدر كه برآدمك عورتی اولوب نماز ین قلمازایسه تطلیق ایلسون (شیخ ابوحفص كبیر دیمشدر كه حضور حقه وارد یغمده نكاحی بورجی بویمده اولمق یكدر نماز قلمیان عورتله حضور حقه وارمقدن (وآفات مذكوره‌دندر حفظنی قصد ایتمكسزین كتب شرعیه‌یی بصدیق ایدینوب اوزرینه یازمق (خلاصه‌ده دیمشدر كه بركیمسه ایچنده اخبار نبی اولان كاغدلری باشی التنه یصدیق ایلسه اكر حفظنی قصد ایدرایسه مكروه دكلدر قصد ایتمز ایسه مكروهدر (ومحیطده دخی دیمشدر برآدمك چوال ایچنده قرأندن برشیئله سكه لمش اقچه‌سی اولسه ویاكتب فقه ویاتفسیر ویامصحف اولسه اول چوال اوزرنده اونورسه ویااویوسه اكرقصدی انی حفظ ایتمك ایسه قایرمز وبونك جنسی سابقده كچدی واكر اسم اللهی بركاغد اوزرینه یازوب دوشمه

التند قوسه واوزرنده اوتورسه مکروه دکلدر دینلمشدر تنکیم بر بیت
ایچنده آیات اللهدن برشی اولوب فوقانیسنده اوتوران قایرمز واکر
مصحف ویا کتب شریعتی دابه اوزرنده چواله قوسه وصاحبی چوال
اوزرینه بنسه مکروه دکلدر (وآفات مذکورهدندر اسم الله اولان
کاغدك اوزرینه برشی قویمق کرك کتابت ظاهرنده اولسون استر
باطننده اولسون بس برابردر اما کیسه که اوزرنده اسم الله یازلمش اوله
بونك خلافنجهدر زیرا کیسه تعظیم اولنور کاغد ایسه خور طوتلور
کذلك بردوشمه ویا سجاده اولسه که اوزرنده الملك لله یازلمش دشمسی
واوزرنده اوتورمسی واستعمالی مکروهدر حتی حروفدن بعض حرف
قطع اولنوب یاخود بعض حرفی کیدرلسه وکلمه متصل قالمسه ینه
کراهت زائل اولمز وسفره وابریق وبرداق بو حکمدهدر که اوزرنده
بیت یا مصراع ویا کلمه ویا حرف یازلمش اوله (وآفات مذکورهدندر
بیتنده چنکیلر طوتمسی اکر استعمال ایتمزسه ده طوتمسی کناهدر آلات
لهودخی بو یلجهدر زیرا عادتا لهو ایچون طوتلور (وآفات مرقومهدندر
مسجدده سائله تصدق ایلمك مکر که محتاج اوله وناسك بیونلارینی
چکنمیه ومصلی اوکندن کچمیه بو تقدیرجه قول مختار اوزره قایرمز
کذلك مسرف اولانه یاخود معصیتده صرف ایدهنه تصدق ایتمك
مکروهدر (وآفات مذکورهدندر غلطله آلدیغی بداله انتفاع ایتمك
کرك صاحبی بلسین کرك بلمسین زیرا لقطه کبی اولور پس غنی ایسه
انکله انتفاع حرام اولور مکر که برفقیره تصدق ایدوب ینه کندینه
باغشلاده واکر فقیر ایسه بعد التعریف قوللا ندیره مثلا برآدم کندی
پابوجین بولیوب ویا کسوهسین بولمیوب اکا بدل غیریسین بولوب کیسه
بیان اولندیغی وجهله عمل ایتمك کرك (وآفات مرقومهدندر برکیمسه
کرهله صاتلنی یاخود والی خوفندن راضی اولمدیغی نرخله صاتسه
آلمسی وانکله انتفاع ایتمسی حلال دکلدر وبو مقوله یرده حیلهٔ شرعیه
بودر که بایعه دیه که بندن خوف ایتمه بنسنك ضرریکه قائل دکلم
نه ایله سن راضی ایسك اول بهایی بن ویریرم دیو بایعله رضالشمقدر

خلاصهده وغیریده بویلهدر (آفات مرقومهدندر صدقه بذاته وکیل
اولان کیمسه صدقهدن کندی نفسنه آلمق موکلك اذنی یوغیکن
بودخی جائز دکلدر (وآفات بدندندر کندی نفسندن دفع غرقه قادر
اولمیان کیمسه بلاضرورة کمی ایله بحره کیرمك جائز دکلدر (ذخیرهده
دیمشدر که برکیمسه تجارت ایچون یاخود غیری ایچون کمی یه بنمك
استسه اکر شو حالده اولسه که کمی غرق اولسه کندی نفسندن
یوزمکله یاخود غیری حال ایله غرقی منع ایده بلور ایسه کمی یه بنمك
اکا حلالدر اما دفع غرقه قدرتی یوغیسه حلال دکلدر وحدیث
شریفده کلمشدر که * بحره بنمز الاحج ایچون یاخود غزا ایچون * دیو
بیورلمشدر واندندر بقاله برمقدار اقچه قرض ویروب لوازم بیتنه برمقدار
تدریجله اندن المق بودخی مکروهدر خوف طریقدن ناشی آخره
برمقدار مال قرض ویردیکی کبی تا که یتوررسه تضمین ایتدیره اما
لایق اولان بودر که بقاله امانت طریقیله ویروب بر مقدار کیرو یه اله
تا که ضایع اولورسه بقاله ضمان لازم کلیه وآفات بدندندر بلبل وقری
مقوله سنی قفسده حبس ایلمك تاتارخانیهده ذکر اولنمدیغی اوزره
جائز دکلدر لکن دجاجه وبط مقولهسنی سمرتمك ایچون وشهباز وباز
مقولهسنی صید اوکرتمك ایچون جائزدر وافاتدندر کشی قرآن عظیم
اوقورکن اشرافدن بری کلدکده قیام ایتمك بودخی جائز دکلدر
مکر کلان عالم ویا استادی ویا پدری اوله اول زمان قالقارسه لابأسدر
وافاتدندر کشینك اول نهار وآخر نهارده وعشائین بیننده بلاضرورة
اویومهسی مکروهدر ومستحب اولان قیلولهدر که نصف نهارده
اویومغه دیرلر (وشیخ شعراوی رحمه الله دیمشدر که سید علی خواص
تنبیه ایدردیکه اوقات منهیهده اویومهدن اجتناب ایلیك بری صباح
نمازنده کونش طوغنجه وبری صلاة عصردن اخشامه وارنجه
برکیمسه که بو وقتلرده اویوسه تحقیق نفسنی هلاکه وطبعنی فساده
براقمش اولور واولور که عقلی کیدوب جاموس وبقر کبی ادراکدن
بعید قالور (وشیخ افضل الدین دیمشدر بو وقتلردن غیری اوقاتده دخی

چوق اویومه‌دن اجتناب ایلیك زیرا غفلت ونسیان كتورر وبالغم
وسودایی چوغالدر ومعده‌یی ضعیف واغزی قوقودروكوزضعفنی
ویروب كوزه پرده اندیرر وجماعه ضعف كتورر وحاصل اولان اولاد
مرضلی اولور اما اول ایكی وقتده اولان نومك ضررینك وصفنه
قادردكلم عقل ونفسده وصفات انسانیتده ویردیكی مفسده‌لری تقریره
كلمز ایمدی كوندزده اویومق بلاحاجة مضردر الا یاز كونلرنده كلجك
كیجه‌نك احیاسنه امداد ایچون قیلوله مستحبدر (وآفات بدندندر
كشبنك رأس وعانه‌یی وقص اظفار وشاربی وقو اتوق قیلن
كیدرمه‌سنی ترك ایلمك وافضل اولان بومذكوراتی هرهفته ایتمسی
وحد اربعین تأخیرینك غایتیدر وماوراسنه تأخیرایدن وعیده مستحق
اولور وكشی بورنی ایچنده اولان قیللری یولمق آكله مرضنی كتورر
اول سببدن قرقمق لازم ایدیكنی امام زاهدی قنیه‌ده ذكر ایتمشدر
(منیری مرحوم بومحلده دیركه مصنف مرحوم قهوه ایله دخان
آفتنی بومحلده ذكر ایلمامش كندی زماننده شایع اولمدیغندن اوتوری
اما قهوه اصلنده مباح ایسه ده غیریسنه مجاورتله ممنوع وآفتدر
مثلا فساقك قهوه خانه‌ده جمع اولملری وانواع ملاهی‌یه ومساوی‌یه
دوشملرینه باعثدر اما كندی خلوتخانه‌لرنده دفع نوم ایچون ویاهضم
طعام ایچون ویابحسب العاده توقیر مهمان ایچون ودفع كسل ایچون
اولنجه لابأسدر اما دخان ظن غالبمده بودركه اشراط ساعتدن ونعد
اولنان دخاندر احادیثده وصف اولندیغی اوزره فساق واهل نفاق
مابینده قرق ییل مقداری شیوع بولدقده اصلیله ترك اولنماسنه
بیك اون سكز تاریخنده قبل سلطنتدن فتوای شرعی وفرمان عالی ایله
تنبیه اولندی ولله درالساعی علی التنبیه فیه منیرینك ترجمهٔ كلامیدر
ایمدی بوصنفده دخی سكساندن متجاوز آفات ذكر اولنوب اگرچه
بعضیسی آفات سابقه‌یه داخل ایسه‌ده لكن زیاده شهرتندن وخلقك
انلری معتاد ایلدیكندن اوتوری ذكر ایلدك ایمدی ای سالك بلمش
اولكه مجموع تقوی بوذكر اولنان آفاتدن اعضای سبعه‌یی وقلبكی

وجمیع بدنكی حفظ ایتمكله وتركی آفت اولانلری ترك ایتمكله حاصلدر
پس بونك جمله سندن مقصود تصحیح اعتقاد وعلم حال وتقوادر
زیرا بونلر جمیع لوازم انسانیهٔ جامعه دركه علم حال تصحیح اقوال
وافعالدن عبارتدر وبونلر عذاب الله دن وعتاب وسخطندن دنیاده
وقبرده ومابعدنده خلاص اولمغه ونجات بولمغه كافیدر وبواوچدن
ماعداسی زیادهٔ درجاتدر اندنصكره بیلكه صحت اعتقاد علم حاله
داخلدر وعلم حال تقوایه داخلدر زیرا علم حال فرض عیندر
فرض عینك تركی حرامدركه اندن صیانت واجبدر ایمدی جمله‌سی
تقوایه داخل اولوب امر دینده كافی ووافی انجق تقوی اولدی زیرا
تقوی آخرتده ضرر ویره‌جك شیدن اجتناب اولدی حتی كراهت
تحریمی دخی اجتناب تحتنه داخل اولدی وآفاتدن معدود اولدی
ایمدی جمله‌دن مقصود تقوی اولدیغندن اوتوری كتاب الله ده وحدیث
رسول الله ده تقوی ایله فرمان ووصیت وانبیا واولیا وصالحین كلامنده
انكله پند ونصیحت چوق واقع اولمشدر ومذهبمزده ایكی دفعه
خطبه‌ده ذكر ایتمك سنتدر وشافعی مذهبنده فرض اولمشدر
ومشایخ سلفك اهتمام واجتهادی بواولوب بالخصوص حقوق عباد
وحقوق حیواناتده نه مرتبه اهتماملری اولدیغی بوحكایه‌دن فهم
اولنور بردفعه ابراهیم ادهم بردابه كرالدی عمان نام بلده‌یه وارنجه
یولده كیدركن اتفاق اندن قامچیسی دوشمش دابه‌یی برمحله
بغلیوب كندیسی قامچیسنی المغه كیرو یایانجه دوندی دیدیلركه
طوارك باشنی چویروب طوارله كیدوب السه كرك اولمزمی ایدی ابراهیم
ادهم ایتدی بن بودابه‌یی بركتمك ایچون كرالدم كیرویه دونمك
ایچون بارشمدم امام نخعی حضرتلرندن دخی بومنوال اوزره روایت
اولنور عبدالله بن مبارك شامده حدیث شریف یازار ایكن قلمی شكست
اولوب عاریت برقلم آلدی كتابندن فارغ اولدقده قلمی اونودوب قلمدانه‌یه
قودی مرونام شهره كلدیكنده قلمی كوروب بلدی وقلمی رد ایتمك ایچون
تكرار شام شریفه عزیمت ایلدی وبایزید بسطامی قدس سره

همدان شهرندن عصفر تخمنی صانون آلوب بسطامه كلدیكنده تخم اراسنده قالمش ایكی قرنجه كوردی انلری وطنلرندن آیردیغنـــه دقت ایدوب انك اجلیچون تكرار همدانه كیدوب نمله لری وطنلرینه ایصال ایلدی وینه بردفعه بایزید صحراده ثوبنی غسل ایلمش رفیقی دیمشكه باغ دیواری اوزرینه قورتمق ایچون ثوبی قویالم بایزید دیواره رضاسز چوی قاقه دیمش رفیقی دیمشكه اغاج بوداقلرینه سرەلم بایزید دیمشكه قورقرم بر بوداغی قرمسون رفیقی دیمشكه چمن اوزرینـــه دوشیەلم بایزید دیمشكه اولمز حیوانات علفدر بلكه انی حیوانات یمیـــه لر پس ثوبنی ارقه سنه قیوب برجانبنی بعده آخر جانبنی كونشه قارشو قورتمشدر وامام اعظمدن روایت اولنور كه بورجلیسنك اغاجی كولكه سنـــده اوتورمیوب (كل قرض جر نفعا فهو ربا) خبرده كلمشدر دیو ربا اولمسندن صاقنوردی ومشـــایخك بعضیسی بریره كتمك ایچون بردابه كرالر پس برآدم اكا برمكتوب كتورمسنی تكلیف ایدركـــه اول كیده جك برده فلان كیمســـه یه ویره سك دیو شیخ صبر ایله كراجیدن اذن الایم زیرا بارشدیغمزده زیاده برشی كتوره جكیم اكامشم دیمشدر ایمدی نظر ایله بوائمۀ عظامك و مشایخ كرامك حالنه و بوزمانه مشایخنك مسـاهله ومسامحه سنه تا كه انلرك زی وهیئتلرینه وتزیین كلام وحسن عبارەلرینه الدانمیه سك (شیخ شعراوی تنبیـــه المغتر ینده دیر كه سلف صالحین اخلافندندر تقواده شدت دقتلری ومتقی اولدقلرینه دعوی ایتمه لری زیرا كاهی اولوركه الله تعـــالی عبدی مثقال ذرة ایله مؤاخذه ایلر اما بوزمانه ده بوغر یبدر ناسك اكثریسی تقوی دعواسنـــده در و صباح وا خشـــامده ربلرینه ذكر ایله قانع اولمشلردر اما هیچ نفسلرینی اقوال وافعاللرنده وطعام وشراب ولباسلرنده محـــاسبه ایتمزلر بلكه نیجه سی صورت وعمـــامه ایله شیخدر اما افعـــال واقوالنده فسقه ومنافقیندن معدود در حالبوكه عمر بن عبد العزیز دیمشـــدر بر كیمسه مقام تقوایه واصل اولمز مادامكه دنیاده وآخرتده كندینی رسوای ایده جك قولی وفعلنی ترك ایتمدكجه وینه دیمشدركه تقوی صیام نهار وقیام لیالی ایله

دكلدر ماینلرنده شهواته مخالطه ایكن انجق تقوی الله تعالی حرام ایلدیكنی ترك وفرض ایلدیكنی ادادر بوندنصكره هرنه زیاده ایدرایسه نور علی نور خیر اوزرینه خیردر وینه دیمشدر كه متقی محتـــاجدر كه شریعتك كلبسنی عالم اوله واكر اولمزسه تقوادن چیقار خبری یوغیكن انتهی ایمدی معلوم اولدیكه تقوی علم شریعت اوزرینه موقوفدر ومقتضاسیله عمل بولنمغله تقوی حاصل اولور وشیخ شعراوی دیمشدر كه بر كیمسه نك علمیله عملی اولسه اندن اولوكرامت ومكاشفه یه علامت اسمتك مبتلیلر وناقصلر واهل شك عادتیدر علم وعملدن اعظم واهل تقوادن اكرم نه واركه طلب اوله

(٣) اوچنجی باب (٣)

اول امور بیاننده دركه تقوایه نوع مشابهتی اولمغله فی زماننا بعض زاهدلر انلره دوشمكله تقوادن ظن ایدرلر حالبوكه برشی دكلدر بلكه بدعتدركه صدر اولدنصكره ظهور ایدوب وسوسه دن وزهد بارددن معدود در اشباه ونظائرده زهد بارده صاحبنه تعذیر واردر دیو بیان ایلمشلردر وزهد بارد اكادیرلر كه مثلا برخرما كبی شیٔ حقـــیری تعریف ایلیوب صاحبن ارایه انتهی و بوامور مذكوره چوقدر ولكن اعظمی اوچدر وهر بری برفصلده بیان اولنور انشاءالله تعـــالی (فصل اول طهارت ونجاستده دقت بیاننده در *معلوم اوله كه بوایكیسنده دقتدن مراد صویك چوق دوكلمسی وسنتدن آشمسی ونجاستی تمامیله یومیوب ازاله ایتمسی وپاك اشیایی یومسی وماء طاهری نجس عد ایتمسی واستعمالندن صاقنمسی مجرد وهمله وتلاوت قرآنی و یاذكر وفكرینی بواشغالله ترك ایلمك واقع اولوب و بعض مكروهلره بوســـببله ارتكاب واقع اولوب نمازینی وقت مكروهه تأخیر وكندینه مخصوص ایدوب غیری ابریقدن ابدست آلمق كبی وانك ابریغندن غیریسنی آلدرمق كبی وسجاده تخصیص ایدوب غیری كیمسه انده قلمق كبی وصویك وقابك ومكانك ولباسك ودشمه نك نجاستنه امارة ظاهره یوغیكن طهارتندن سؤال ایتمك كبی و بونكبی ایكز زورع بارد مقوله سی احوالك بیان ایتمك لازم كلدی ایمدی بوفصل درت نوع اولور پس اولكی نوعی طهـــارت

بیان طهارتده دقت ایتمدنك آفتی

خصوصنده دقتله تفتيش وتفحص بدعت اولوب حضرت پيغمبر عليه السلامدن وصحابه وتابعين وسلف صالحيندن واقع اولمديغي دقتي دقت ايتمكدن منع ايلدكلريدر و بودخي ايكي صنفله بيان اولنور صنف اول رسول الله عليه السلامدن واصحاب كزيندن بو خصوصده واقع اولان احوال بياننده در (ابوسعيد خدري رضي الله عنه روايت ايدركه بردفعه سرور كائنات عليه افضل الصلوات نعلينله نماز قيلار ايكن نعلينن چقاروب صول طرفنه قودي اصحاب اني كورنجه جملەسي نعلينني چيقاروب براقدي رسول الله عليه السلام نمازي تمام ايتدكده سزه نه اولديكه نعلينكزي ايندرديكز ديديلركه يارسول الله سزي خلع ايتديككزي كوردك بز دخي چيقاردق حضرت رسول اكرم بيورديكه بكا جبرائيل كلوب خبر ويرديكه نعليمده نجاست واردر سزدن بريكزك نعلينندە نجاست اولسه ترابه مسح ايلسون وانكله قيلسون و برروايتده تراب انك طهوريدر بيورمش كذلك برحديثده بيورمشكه يهوديلره مخالفت ايدك زيرا انلر پاپوج و مستلريله قيلمازلر (وانس بن مالك ديمشدركه حضرت رسول عليه السلام نعلينله نماز قيلاردي وانس بن مالك رضي الله عنه روايت ايدركه والده سي مليكه نام خاتون برقاريديغي طعامه حضرت محمد صلي الله تعالى عليه وسلمي دعوت ايدوب جمال شريفيله فقيرخانه مزي مشرف ايلدكلرنده بعد الطعام قالقك نماز قيلالم ديديلر بيتمزده قرارمش كهنه حصيرك اوزرنده طوروب جناب عزتلري امامت ايدوب بن بريتيمله صف اولوب اردمزده عجوز طوروب ايكي ركعت نماز قيلدق ودونوب دولتخانه لرينه كيتديلر ديو نقل ايتمشدر و بريهودي خبز وبالجمله حضرتني ضيافت و قوزيي زهرليان يهوديه نك طعامندن يديكي و برمشركه نك بارداغندن آبدست الديغي ثابت اولمشدر ايمدي بونلر بزه دليلدركه بويله يرده تردد وشكه دوشميوب سنت نبيه اقتدا ايده بز كذلك وسوسه دفعيچون حديث شريفده بيورمشدر سزدن بريكز چفنكه بطننده برشي دويوب شكه دوشسه عجبا بندن برشي چيقديمي اوله ديو پس

اول كيمسه مسجددن چقمسون مادامكه برسس و يا ريح اشتميه و برروايتده نمازيكرده بويله برشبهه عارض اولسه مادامكه صوت و يا ريح ظاهر اولميه نمازين قومسون ديو بيورمشدر و بردفعه جاريه حضرت عايشه رضي الله تعالى عنهايه هريسه طعامن كتوروب نماز قيلار بولدي پس حضرت عايشه انده قومەسين اشارت ايلدي پس نمازين تمام ايتدين برهره كلوب طعامدن يدي بعده عايشهٔ صديقه طعامه ياپشوب هره يديكي محلدن يدي وديديكه هره نجسه دكلدر طوافيندندر حضرت رسولدن بويله ايشتمشم وحضرت رسول دخي هره نك فضلهٔ آبيله آبدست الورايدي ديمشدر وعبد الله بن مغفل رضي الله تعالى عنه بردفعه اوغلندن بو دعايي ايشتدي (اللهم اني اسئلك القصر الابيض عن يمين الجنة) پس باباسي ايتدي هي اوغل الله تعاليدن جنت استه و جهنمدن استعاذه ايله زيرا بن حضرت رسولدن ايشتمشم كه ديمشدر يقين زمانده بو امتدن برقوم اولسه كركدر پاكلقده ودعاده حدندن تجاوز ايدرلر امام غزالي احياء علومده ديمشدر اولكيلرك جميع همتي قلوبي تطهيرده اولوب ظاهريني تساهل اوزره ايديلر حتي عمر فاروق رضي الله تعالى عنه حضرتلرينك علو منصبي وشان عظمي وار ايكن بنه برنصرانيه نك دستي سندن آبدست المشدر وابوهريره رضي الله تعالى عنه واصحاب صفه دن غيريلر يدخي ديمشدركه بريان يدكدنصكره نمازه طورمق اقتضا ايدر ايدي واللريمزي صوايله يومايوب چاقل ايچنه صوقوب پارمقلريمزي طپراق ايله اوواردق وتكبير ايدوب نمازه طورردق واصحاب صفه يالكز طاشله استنجا ايدرلردي وحضرت عمر رضي الله تعالى عنه دير ايديكه بز حضرت رسول اكرم زماننده اشنان وصابون نه اولديغن بيلمز ايدك منديللريمز اياغمز طباني ايدي ايمدي بو آثار واخبار دلالت ايدركه طهارتنده دقت سنت نبوي دكلدر اصحاب كرام رضي الله تعالى عنهم صوقاقلرده يالن اياق كزوب آلودهٔ طين وغبار اولوب مسجدلرنده قوري ير اوزرنده نماز قيلوب كندم وشعير دوكدكلرنده اوزرلرينه

دابه‌لر بول ایدرکن ینه هر برینك دقیقندن یوب وفرس وابلك عرقندن
احترازایتمیوب ودقایق نجاساتدن سؤال ایتمك برندن واقع اولمامش ایکن
الآن نوبت برطائفه‌یه کلدیکه ماشطه عروسی تزیین ایدرکبی ظاهرلرینی
بزه‌یوب و باطنلرینی کبر وعجب وریا ونفاق خباثتیله طولدیروب بو اوضاعی
منکر دخی کورمیوب بورعونتی نظافت و پاکلك تسمیه ایدوب
مبنای دین در دیرلر وصحابه‌نك بو اوضاعنی رذالت کوررلر حتی ادنا
پایه‌ده اولان کیمسه اکرساده چه حجرله استنجا ایلسه و یاخود قوری یر
اوزرنده یاخود سجاده سز مسجد حصیرلرنده نماز قیلسه و یاخود
بر عجوزك ابریقندن آبدست آلسه و یابردلی طولی آدمك برداغندن صو
ایچسه قیامتی قوپاررلر ایدی واوزرینه انکار عظیم ایله انکار ایدوب
مرداردر دیو زمره‌لرندن چقاررلر ایدی و بیله یمه‌دن واختلاطدن
منع ایدرلر ایدی و بالجمله آیین سلفه نه مرتبه تغییر کلوب منکر معروف
ومعروف منکر اولمشدر دیو امام برکوی زمانه‌سی طورندن حکایه
ایتمشدر (و شیخ شعراوی بو معنا ده حدیث شریف نقل ایدر
(لاتقوم الساعة حتی تصیرالبدعة سنة فاذا ترك البدعة یقول الناس
ترکت السنة) انتهی من التنبیه معناسی بودرکه قیامت قوپماز
مادامکه بدعت سنت اولمیه چونکه بر بدعت ترك اولنسه سنت ترك
اولندی دیرلر تنبیه المغترین ده مذکوردر و ینه دیمشدرکه سلف صالح
اصحابنی کتاب وسنته تقید و بدعتدن اجتنابله امر ایدرلر ایدی حتی
عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنهه واقع اولوردیکه بعض اموره عزم
ایدردی همان برشخص بونی حضرت رسول الله اشلمدی دینجه اندن
رجوع ایدردی پس بردفعه خلافتی زمانده قصد ایتدیکه ناسه
امرایلیه اوزرلرنده اولان لباسی اندیره‌لر خبرالدیغندنکه اول رنك لباس
عجوزه‌لرك بولیله بویانوراتمش پس برشخص دیدیکه یا امیرالمؤمنین
حضرت رسول اکرم علیه الصلاة والسلام اونوع لباسی کیوب عصر
شریفنده دخی کیلدی کیمسه یی منع ایتمدی عمر فاروق قصدندن
رجوع ایدوب استغفار ایلدی کذلك امام زین العابدین سکك نجاستدن

قاقوب لباسی اوزرینه قوندیغن کوریجك اوغلنه دیدیکه بزم ایچون
برثوب اتخاذایله که قضاء حاجت قتنده کیوب نمازه شروع ایتدیکمده
نزع ایده‌یم اوغلی دیدیکه ای پدر بلورسنکه حضرت رسولك لباسی
برایدی قدمکاهه کتدیکنده ونمازنده اندن غیری لباسی یوق ایدی
زین العابدین بوفعله عزمندن رجوع ایلیوب استغفار ایلدی
واکا دیدیلرکه نه ایشلمدك که استغفار ایدرسن دیدیکه اول فعله عزم
ایلدمکه انی سلف صالحین ایتمشلردر و بدعتده خیر یوقدر (وطریقتده
دخی بوقضیه مذکوردر ولکن زین العابدینك اوغلی وقع صاحبی اولمق
اوزرینه‌در و بوجمله‌نك اصلی ومرجعی حضرت رسول اکرم علیه
السلامك (بعثت بالحنفیة السمحة السهلة ولم ابعث بالرهبانیة الصعبة)
قول شریفیدر دیمك اولورکه بن سهل وآسان طریق مستقیمله
کوندرلشیم زحمت ومشقتلی اولان طریق رهبانیتله کوندرلمشم
(ایکنجی صنف ائمهٔ حنفیه‌دن بوخصوصده وارد اولان اقوال بیاننده‌در
خلاصه‌ده مذکوردرکه برآدم کندی نفسیچون مخصوصا برقاب طوتوب
اندن آبدست السه غیری کیمسه اندن آبدست المسه مکروهدر
وحوضده آبدست المق نهرده آبدست المقدن افضلدر کذلك برکیمسه
حوضده آبدست المق استر اما قورقارکه انده نجاست اوله دیو ولکن
یقینله بلمز انك اوزرینه اول صویك کیفیتندن صورمق یوقدر همان
آبدست المق کرك نجاستنی علی التحقیق بلمدکجه کذلك برمهمانه طعام
کتورسه‌لر اکا صورمق یوقدر بوطعام نره‌دندر غصبدنمی سرقه‌دنمی
کذلك اول قیودنکه بارداقلری اطراف بیته قونوب اندن صو ایچیلور
اولسه آبدست المق وایچمك واردر مادامکه نجس اولدیغن بلمیه کذلك
قار صویی اریدکده نجسلی یوللرده اقسه اکر قار یشوب نجاست
شومرتبه غالب اولدیسه که اصلا اون واثری کورنمز اول صودن آبدست
المق جائزدر کذلك لباسك برطرفی مردارلنوب صاحبی قنغی طرفی
مرداراولدیغن اونودوب کیف ما اتفق تحریسز لباسك برطرفنی یوسه
طهارتنه حکم اولنور قول مختارده کذلك برآدم یاش ایاغیله نجسلی یر

ویا دوشمه اوزرنده یور یسه اکر بونلر قوری اولوب کزن آدم دخی
طورمدین کچرسه ایاغی مردار اولماز اما بو ایکیسی یاش اولوب ایاق
قوری اولورسه و یاشلق اثری قدمده ظهور ایدرسه مرداردر وفتاوای
قاضیخانده مذکوردر اکر کلب حصیر مسجده یاتوب اویوسه اکر کلب
قوری ایسه مردار اولماز واکر کلب یاش اولوب لکن حصیرده
اثر نجاست ظهور ایلسه کذلك مردار اولماز واکر قیون ویادوه قفنده
شعیر بولنسه اوج کره یونوب اکل اولنه اما صغر ترسنده اولسه یمز
دیمش وفتاوای کبریده فرق ایلمش اکر ششمدی ایسه مطلق یتور
قنغی حیوانك ترسنده بولنور ایسه واکر ششدی ایسه یمز دیمشدر
و برخفك ایچریسی بزایله قابلی اولوب بعض یرتقلرندن مردار صو
کیرسه پس اول خفی صو ایله یویوب الیله اوغسه واوج کره
ایچروسنه دخی صو قیوب دوکسه اول ادك پاك اولور زیرا مرتبهٔ ممکن
ایتدی واکر مردار طپراقدن بارداق یاپسه‌لر و بشورسه‌لر پاك اولور
واکر بر آدم ایاغن یو یوب پاپوجسز مردار یر اوزرنده یوریسه
و بر یوزی ایاغی یاشلغندن اصلانوب قرارسه لکن یرك یاشلغی اثری
ایاغنده ظاهر اولسه ونماز قیلسه نمازی جائزدر و بر آدم طهارت
لنورکن صو ایاغنده مستی اوزرینه اقسه اکر مست ایچنه کیرمدیسه
قایرمز وطهارتنه تبعا مستی دخی پاك اولور واکر فاره قنغی بغدایه دوشوب
اوکنسه انك دقیقن یمك قایرمز مکر که چوغ اولوب اونده و یا طعمنده
تغییر بولنه کذلك برانمکك ایچنده فاره قنغی بولنسه اکر ازلیوب حالی
اوزره ایسه قنغی براغوب خبزی اکل ایلیه واکر بیت خلانك ذبابی
لباس اوزرینه قونسه‌لر مردار ایتمزلر مکر که قتی چوق غلبه ایدوب
اثر نجاست ظاهر اوله اکر ارض نجسه اولوب پاپوجلرینی چیقارمسه
واوزرنده طوروب نماز قیلسه جائزدر اما پاپوجك التی واوستی پاك
اولورسه چیقارمق حاجت دکلدر واکر رطبانی نجس اولور ایسه
چیقاروب اوزرینه طوره ایکی قات ثوب منزله‌سنده اولور (وتاتار
خانیه ده دیمشدر نعلینده یعنی پاپوج ایله نماز قلمق یالین ایاق قلمقدن

افضلدر یهوده مخالفتدن اوتوری و بو جنازه نمازنده اولمق کرك اکر
بر کیمسه بر مسلمدن بر ثوب و یا بر دوشمه آلسه انك اوزرنده نماز قلمق صحیحدر
اکر بایعی شارب خمر ایسه‌ده (منتقی نام کتابده مذکوردر که امام محمددن
سؤال اولندی آبدستده یقینی اولوب بوزلدیغی خاطرلیان حقنده اکر
بر آدم ابدستی اولان کیمسه‌یه دیسه که سن فلان یرده بول ایتدك اول آدم
شك ایلسه و بن اندنصکره شوقدر وقت نماز قیلدم دیسه امام محمد
جوابنده دیدیکه ایکی شاهد عادل بول ایتدیکنه شهادت ایدر ایسه
قیلدیغی نمازلرینی قضا ایتسون بر شاهد عادل ایله قضا ایتمسون کذلك
امالی نام کتابده امام محمددن مرویدر آبدستی اولان کیمسه‌نك قلبنه
شویله دوشدیکه آبدستی صنمشدر ورأی غالبی بونك اوزرینه اولسه
افضل اولان ابدستی دوندرمکدر واکر وضوء اول ایله قیلار ایسه بزم
مذهبمزده رخصت واردر کذلك بر آدم قابنده یا یاسنده یا بدننده شك
ایلسه نجاست اصابت ایتدیکنه ویا ایتمدیکنه ایمدی پاکلغنه حکم
اولنور مادامکه علی التحقیق نجاستی بلنمیه بیکارلر وحوضلر که اندن
صغار وکبار مسلمین وکفار صو چقاررلر بو حکمده‌در کذلك یاغ و پینر
وسائر طعاملر که انی اهل شرك و بطالت یاپارلر کذلك اول ثیاب که انی
اهل شرك و یا اهل اسلامدن جهله طوقورلر کذلك یوللر اوزرنده
دوز یلان برکه‌لر دخی مصلقلر که انلره نجاست اصابتی توهم اولنور
جمله‌سنك طهارتنه حکم اولنور مادامکه علی التحقیق مردار اولدیغی
بلنمیه کذلك اول یاغمور صولری که صوقاقلرده نجسلی یوللر ایله اقار
وصویی اولمیان دره ایله سوزیلوب کیدر نجاستك لونی کورنمیه
اندن ابدست آلمق واردر نجاستنه حکم اولنمز کذلك بر پاپوج
ویا اوغلنجقلر او یناديغی طوب بیکاره دوشسه انك نجاستنه حکم اولنمز
کذلك چوبد ایله وچراق یاغیله بویانان لباسك مردارلغنه حکم
اولنمز زیرا اصل بونلرده طهارتدر مادامکه نجاست لکنه یقین بولنمیه
واکر صابون دهن نجسدن یاپلسه صابونك مردار اولمسنه حکم اولنمز
زیرا یاغ متغیر اولوب اسمیله ووصفیله متبدل اولدی و بردابه بول

ونجاستنده يوالنوب ولكن قوروملغه عين نجاست دوشوب اوزرنده برشى كورنمز ايكن بركيمسه بويله دابه‌يى يودقده انك صويندن وياعرقندن اوزرينه صچراسه ضرر ويرمز كذلك قوزى اناسندن طوغوب لباسه انك ياشلغى اصابت ايلسه وياصويه دوشسه ضرر ويرمز زيرا اول ياشلق پاكدر يمورطه دخى بويله‌در اوزرنده اولان ياشلغى پاكدر صويه دوشسه افساد ايتمز فاره وعصفور ودجاجهٔ مخلات وشاة وهره بونلردن برى قيويه دوشوب حيا چيقارلدقده برشى صودن استحسانا چيقارلمز قياس عقلى بوايديكه بوحيوانلرك نجاست يوللرينه نظرله صو مردار اوله لكن رسول الله عليه السلامدن واصحاب كزيندن كلان اخبارده بوكا نظر اولنميوب انجق سؤرى مكروه اولان فاره‌ده يكرمى وهره ودجاجه‌ده قرق قوغه چيقارلمق مستحبدر ديديلر ماباقيسنده دكل وبونلرك دخى آغزلرينه صودكديكى معلوم اولسه بونلرده دخى برشى چيقارلمز كذلك صقيلاجق لباسى يايقدقده اوچ كره صقمق اولى اولوب بركره صقمق دخى كفايت ايدر ومجموع النوازلده فتوى بونك اوزرينه‌در ديمش وتجنيسده يازمشدركه اهل فسق ثيابنده نماز قيلمق مكروهدر زيرا خمردن صاقنمزلر امااصح اولان بودركه مكروه دكلدر زيرااهل ذمت خمرى حلال طوتارلر ايكن انلرك لباسيله نماز قلمق جائزدر الاطونلريله دكل كذلك برآدم باتقده كزسه ياخود چامر اصابت ايدوب بولشسه واياقلرين يومادين قيلسه كفايت ايدر مادامكه نجاست اثرى كورنميه كذلك برمست اوزرينه بول صچراسه اوزرينه طپراق صاچوب قوروينجه‌دك طورسه بعده طپراغى اوغسه كفايت ايدر واكر نجاستى ايچميجك شى طاش كبى وتيمور وباقر كبى مردار اولسه اوچ كره يوماغله پاك اولور صقمق حاجت دكلدر كذلك اغاجق ايچن شى بدن كبى وپابوج ومست كبى اوچ دفعه يومغله پاك اولور صقمق شرط دكلدر (وفتح قديرده ديمشدر اول بيكاردن آبدست آلنلر كه احكام بلمیان صغار وعبيد كيرلى دستيلرى وقوغه‌لرى انده صارقيدرلر وكويليلر كيرلى اللريله ياپشورلر مادامكه بونلرده نجاست اولديغى

بلنميه وبرآدمك النده ياش نجاست اولوب النه صو قويدقجه ابريغك صاپنه اول الله ياپشسه اوچ كره يودقده ال پاك اولور اكا تبعا ابريغك قولپى دخى پاك اولور (ومجمع فتاوى وقنيه ده ديمشدر بزم ديارمزده دباغت اولنان دريلركه نجسلى يراوزرينه براغوب دباغتنده انى صاقنمزلر بعده تكرار يومازلر انلر پاكدر كتابلره غلاف وجلد ومستلر وقربه‌لر ياپمق جائزدر ياش اولمسى قورى اولمسى برابردر (ومجمع فتاواده برآدم اشنانله وياصابونله ثوب نجسى يوسه وبرشى صابوندن ثوبه ياپشمش قالسه پاكدر وكنيف واخور وحمام بخارندن لباسه برشى اصابت ايلسه قول صحيحده مردار دكلدر حاصل كلام بودركه نجاستدن احتراز اوچ وصفدن اوتوريدر برى رايحهٔ خبيثه وبرى طعم بشيجى وبرى لون قبيحيدر بونلر بريرده بولنمسه ووجودى يقين اولمسه احتراز واجب دكلدر وضرورت محلنده يقينا اولسه دخى عفو اولنور زيرا دين اسلامده حرج يوقدر (اما امراض قلب رياوكبركبى بونلر الذاته قبيحلردر انكيچون وارد اولمشدر * من كان فى قلبه مثقال ذرة من كبر لايدخل الجنة * ديمك اولوركه بركيمسه‌نك قلبنده ذره اغرلغى كبر اولسه جنته كيرمز نتكيم بيانى آفات قلبده مرور ايلدى (ايكنجى نوعى ذم وسوسه وآفاتى بياننده‌در ابى بن كعب رضى الله عنه سرور انبيا صلى الله تعالى عليه وسلمدن روايت ايدر بيورمشدركه * ابدستك برشيطانى واردر اكا ولهان ديرلر انك سببيله صويك وسوسه سندن صاقنك * وحسن بصرى ديمشدركه برشيطان واردركه ناسى آبدست الديغنده مزه‌ليوب كولرآدنه ولهان ديرلر (وامام قشيرى روايت ايدركه شيخ عبدالله عفيف حضورينه بركون بردرويش كلوب آبدستنده وسوسه‌دن شيخه شكايت ايلدى شيخ ايتدى بزيتشديكمز صوفيه طائفه‌سى شيطانى مزه‌ليوب مسخره‌يه آلورلردى شمدى شيطان صوفيلرى مسخره‌يه آلمشدر وبوقضيه درت يوز تاريخلردن مقدم ايمش وعاقله بوكافيدركه وسوسه ايله شيطان مسخره‌سى اولور وآفات وسوسه‌دن برى بودر ايكنجيسى الله تعالينك امرنى تركدر

بيان ذم وسوسة

الله تعالى* ان الشيطان لكم عدو فاتخذوه عدوا* بيورمشدر شيطانك وسوسه سنه تابع اولمق اكا عداوت اولميوب دوستلقدر بلكه قرنداشلقدر زيرا* ان المبذرين كانوا اخوان الشياطين* بيورلمشدر ورسول الله عليه الصلاة والسلام وسواس آندن صاقنك ديو اجتنابى امر ايتمشدر ايمدى شيطانه اتباع معصيتدر (اوچنجيسى صويى اسرافدر بو ايسه حرامدر تتكيم بيانى كچدى (دردنجى تأخير صلاته مؤدى اولوب ياوقت مكروهده وياجماعتسز قيلمق اولور ويانمازى ترك ويا ذكر وفكرى وبوكا بكزر فضائل وفواضلى ياخود عمر واوقاتى تضييع ايتمكدر (بشنجى امور محدثهٔ مكروهه يه باعثدر آبدست ايچون باشقه قاب طوتمق ولباس وسجاده طوتوب غيريتك ابريغندن ابدست آلمق ولباسى وسجاده سى اوستنده قلماق اقتضا ايدر ياخود پاكلغندن صورمق ونجاست توهميله طعامندن احتراز ايتمك بونلرده ايسه ناسه اذا واردر (التنجى مؤمنلره سوء ظن در ابدستده وغسلده واكل وشربده نجاستدن صاقنمدقلرينه بلكه نمازلرى دخى صحيح اولمديغنه سوء ظن حاصل اولمش اولور (يدنجى ناس اوزرينه تكبر ونفسنه عجب وغروردر كه ناس يننده دينده مبالغه ايله صاقنوب نظافت وطهارتده جمله دن غالبم ديمكدر (اوچنجى نوعى

بيان علاج وسوسه

وسوسه نك علاجى بياننده در) معلوم اوله كه وسوسه يه مبتلا اولانه لازمدر كه ازاله سنك علاج علمى وعمليسنى بيلوب تخليصنه سعى ايده كچ طبيعت حسبيله ياخود ورع وتقوى ظن ايدن اصحاب وسوسه يه مقارنت سببيله ابتلاسندن خوف ايدنه لازمدر كه ازاله سنك علاج علمى وعمليسنى بيلوب حذر اوزره اوله پس علاج عمليسى آفات سابقه سنى بيلدكدنصكره تكرار ايدوب وسعادت دارين سيد المرسلين افنديمز حضرتلرينه ومجتهدينه اقتدا ايتمكده اولديغنى بيلوب وبونلرك امر طهارتده مساهله وترك دقت ايلدكلرى ورخصته متعلق ويردكلرى فتاواى على الكمال تتبع وتيقن ايدوب وسوسه يى بالكليه فراموش ايتمكدر عبادتدن غرض اصلى تخليهٔ قلب اولمغله سلف صالحينك جل همتلرى تخليهٔ قلبه وحقوق عباد وحيواناتدن وآفات لسان

وسمع وبصردن تحفظه صرف اولنمشدر (ومشايخ طريقتدن عطاء روزبارى رحمه الله ديمشدر امر وضوده اهتمام ايدر ايدم پس بر كيجه وضوده اسراف ماء ايتديكم تشويش خاطر ويروب دركاه الهيدن عفو طلب ايتديكمده عفو عملده در ديو هاتفدن بر صدا استماع ايدوب دغدغهٔ خاطرم زوال پذير اولدى ووسوسه نك علاج عمليسى امر طهارتده اولان رخصت ايله مرجوحه ايسه ده وسوسه نك زوالنه دك عمل ايدوب بعده اقوى ايله عمل ايتمكدركه امراضه اضدادى ايله علاج اولنمق معهوددر حتى زهاددن بعضيسى صلاته شروعدن اول يولده اوزرينه صحرايان بالچيغى غسلده اهتمامه مبتلا اولوب بركون جماعت فوت اولاجق قدر طار وقتده بنه غسله مباشرت ايتمش ايكن قلبنه اندن خلاصنه الهام الهى اولوب واروب فى الحال بالچغه يوارلنوب كلوب اول حالله جماعته حاضر اولوب وسوسه دن خلاص اولمشدر زيرا عبادتدن مقصود اصلى اخلاق ذميمه دن قلبنى پاك واخلاق حميده ايله تابناك ايتمكدر بوندن اوتورى سلف صالحينك دقتى قلبه اولوب حقوق عباددن وحقوق حيواناتدن احتراز ولسان وسمع وبصرلرينى حفظ ايتمك فضيلتى احراز ايتمشلردر (وعلاج عمليدن برى آبدستدنصكره اوكينه وثوبنه صو سرپمكدر تاكه ياشلق دو يارسه اندن اولديغنه حمل ايلسون ديو حديث شريفده ثابت اولمشدر ودخى مغسلده بول ايلمك وسوسه علاجنك برى دخى حضرت رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمشدركه سزدن بريكز محل استحمامده بول ايلمك زيرا اكثر ناسه وسوسه اندن عارض اولور (دردنجى نوعى طهارت ونجاستده

بيان طهارت ونجاستده واقع اولان اختلاف

واقع اولان اختلاف بياننده در وقول صحيح وعند الحنفيه قاعدهٔ كليه بياننده در اما اختلاف بيانى خصوصنده درت مذهب واردر اولكيسى ظاهريه مذهبيدركه انلرك رئيس علماسى داود اصفهانى واتباعى ديمشلردركه صو اصلا مردار اولماز جارى اولسون راكد اولسون آز اولسون چوق اولسون اون وطعمى ورايحه سى متغير اولسون ويا اولمسون

پس برابردر دیوب ثقات محدثین تخریج ایتدکلری (الماء طهور لاینجسه
شیء) حدیثنی دلیل طوتمشلردر امام برکوی دیرکه طهارتله مرادلری اکر
صوکندی طبیعتی اوزرینه رقت وسیلانله باقی قالورسه مردار اولماز
دیمکدر یوخسه طبعندن چیقدقده اکا صو دیمز حتی بو رئیس
ظاهریه دن حکایت اولنورکه آدمیدن غیری جمیع حیوانك بول
وروثی پاکدر دیو ذاهب اولمشدر ایکنجی مالك مذهبیدر وانك اتباعی
دیمشلردرکه صو پاکدر مادامکه اوصاف ثلثه دن بری نجاستله متغیر
اولمیه اول صو کرك جاری اولسون کرك راکد اولسون وکرك قلیل
اولسون کرك کثیر پس برابردر ودلیللری بو حدیث شریفدر
(ان الماء طاهر الا ان تغیر ریحه او طعمه او لونه بنجاسة) اوچنجی شافعی
مذهبیدرکه صو قلتین اولدقده که بشیوز رطل برقله در بو مقدار صو
مردار اولماز الا اوصاف ثلثه دن برینك تغییریله اما بو مقدار اولمازسه
مردار اولور نجس آز ایسه ده دردنجیسی مذهب حنفیه در علمانك
بعضیسی دیمشلردرکه ماء جاری یه نجاست دوشمکله مردار اولماز
مادامکه یا لونی یا طعمی یا رائحه سی تبدیل اولمیه مطلق ونصاب نام
کتابده فتوی بونك اوزرینه در دیمش وبعضیسی فرق ایلیوب
کورنمیان نجاستده حکم بویله در دیدیلر اما کورینان نجاستده
دیمشلردرکه اکر اقان صو اول جیفه نك اکثرینه ویا نصفنه ملاقی
اولدیسه مردار در اکر نصفندن آزینه ملاقی اولدیسه صو پاکدر
اما بیکار صوینك تفصیلی مشهوردر وبوایکیسندن غیری عشرا
فی عشر اولان حوض کبیر اولورسه ماء جاری حکمنده مردار اولماز
نتکیم بیان اولندی اما ظاهر روایتده رأی غالبه مفوضدر اکر
ظن غالبی شونك اوزرینه ایسه که دوشن نجاست انك طرف آخرینه تأثیر
ایتمز ایسه انك جانب آخرنده آبدست آلمق جائزدر وعند الکرخی اصح
قول بو اولوب امام اعظمك اصلنه الیق اولدیغی ذکر ایتمش وعشرا
فی عشر تقدیر ایتدکلری رأی ودرایتی اولمیان کیمسه لر حقنده در حتی
برکیمسه صحراده بر پاك یرده براز اجق صو بولسه وظن غالبی پاکلغنه

حکم

حکم ایلسه اندن آبدست آلمق وصو ایچمك جائزدر وامام محمد اتی
یینیلان حیوانك بولی پاکدر دیوب دخی طیوردن اتی یینیلمرك نجسی
دجاجه وبط واوزدن غیریسی پاکدر واتی یینلمیان طیورك نجسنده
ایکی روایت اولوب برنده پاك وبرنده نجس دیمشلر کذلك برآدمك
ثوبنه اکنه باشلری کبی بول صچراسه برشی دکلدر وصویه یاخود
طعامه نجسلی توز دوشسه ضرر ویرمز دیمشلر حالاکه طهارت بابنده
مذهبنك غیرینی دخی طوتمق واردر نتکیم تاتارخانیه ده وغیریسنده
حکایت اولنورکه ابو یوسف رحمه الله تعالی جمعه کوننده غسل ایدوب
بغدادده جمعه یی قیلدی بعده خبر ویردیلرکه اول صو الدیغی بیکارده
فاره میته بولنمش دیدیکه بزدخی اخوانمزك قولیله عمل ایدرزکه
اهل مدینه دن روایت اولنان (اذا بلغ الماء قلتین لایحمل خبثا)
حدیث شریفی مقتضاسنجه صوبك پاکلغنه حکم ایتمشلردرکه مذهب
شافعیه در وبعض کتابدن فهم اولندیغی اوزره مجتهدك مجتهده
تقلیدی حرام اولدیغی قیاسه موافق اولوب ظاهر نصه داخل اولمیان
یرده یا امور مقصوره ده در اما بونك کبی وسیلهٔ عبادت اولان یرده حرام
اولمقدر دیو صاحب طریقت تفریق ماده ایلشدرایمدی بویله مجتهدك
مجتهده تقلیدی جائز اولدیغی یرده مقلدك مجتهد آخره بالطریق
الاولی جائزدر اما قول صحیح وقاعدهٔ کلیه وعامهٔ فتاواده اشیاده
اصل اولان طهارتدر وقاعده درکه یقین ظنله وشکله زائل اولماز
بلکه کندی مثلی یقین ایله زائل اولور وبو قاعده شرعیتده براصل
متقندرکه واحادیثده منصوص وحنفیه وشافعیه فقهاسی کتابلرنده
تصریحله مخصوص بر کلامدر پس برآدم برصویك ویا ارضك ویا
طینك یا الباسك یا طعامك ویا قابك وبوکا بکزر شیئك که نجس عین اولمیه
حقنده شك ویا ظن ایلیوب پاکلغنده تردد ایلسه اول شی پاکدر آبدست
ونماز حقنده واکلی حلال اولمقده وسائر تصرفاتده کذلك بونك کبی
اشیاده ظن غالبی نجاست اولمق اوزرینه دخی اولسه ینه استعمالی جائز
ولکن بویله محلده احترازی مستحبدر زیرا کراهت تنزیهیه ایله استعمالی

مکروهدر مثلا کفره نك سراویلی ومحبوس اولمیان طاوقلرك فضله
صویی دخی صبئ لایعقلك ال صوقدیغی صو وصو قاقلرك بالجمله
نجاست اثری کورنمدیکی صورتده ومشرکینك قابلری بونلرك
استعمالی جائز اولماسنه دلیل نوع اولده بیان اولنانتدرکه حضرت رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم یهودی و یهودیه نك ضیافتنی ییدیکیدر
وقابلرین یودرمدیغیدر کذلك جابر روایتنده دیمشدرکه بز حضرت
پیغمبر ایله غزا ایتـدیکمزده الیمزه مشرکینك قابلری کیردی وانلری
قوللنوردق وایچندن صوایچردك حضرت پیغمبر بزی تعییب ایتمزدی
وتاتارخانیـه ده مذکوردر که صبی النی و یا ایاغنی صو قابنه صوقسه
اکر یقینله بلنورسه که صبینك الی وایاغی پاکدر اول صوایله آبدست
جائزدر واکر نجس اولدیغی یقینا بلنورسه جائز دکلدر اما اکر پاك وناپاك
اولدیغی بلنمزسه مستحب اولان بودرکه انك غیریله آبدست اله واکر اندن
السه جائزدر دیمش وذخیره ده دیمشدرکه قبل الغسل مشرکینك قابلرندن
یمك وایچمك مکروهدر زیرا غالب بودرکه خمر ومیته یی حلالدر دیو
چناقلرنده یرلر وایچرلر اما بویله ایکن ییقمدن اول قابلردن یسه وایچسه
جائزدر یدیکی وایچدیکی حرام اولماز زیرا اشیاده اصل اولان طهارتدر
نجاست عارضیدر پس عارضك ظهوری اولمدقجه اصل ایله عمـل
جائزدر وطهارت یقینله ثابتدر ظاهر و غالب یقین مرتبه سنه کلمدکجه
طهارتیله حکم اولنور وینـه ذخیره ده دیمشدر یهود ونصرانیدن
جمله سنك طعـامن یمك لا بأسدر الله تعـالی قرأن عظیم الشانده
(وطعام الذین اوتوا الکتاب حل لکم) بیورمشدر دیمك اولورکه
اهل کتابك طعـاملری سزه حلالدر پس بو آیت کریمه عمومیله جمیع
نصـارا و یهود کرك حربی اولسون کرك بنی اسرائیلدن کرك عربدن
جمله بسبرابردر وینه دیمشدرکه مجوسینك دخی جمله سنك طعامنی
یمك لابأسدر انجق بونلرك بوغازلدیغی مؤمنه حرامدر بوندن غیرینك
حرامدکلدر نتکیم ایام خلافت عمرده مملکت کسری یه غلبه ایتدکلرنده
اصحاب کرام رضی الله تعالی عنهم کسرانك سراینه هجوم ایتدکلرنده

مطبخنده قیناركن انواع اطعمه یه راست کلوب نه اولدیغن سؤال
ایلدیلر شوربا مقوله سی طعاملر اولدیغندن خبر الوب یدیلر وتعجیلرندن
برمقدارین حضرت عمره کوندردکلرنده حضرت عمر رضی الله عنه
اصحاب واحبابیله اکل ایلدکلری منقولدر ایمدی صحابهٔ کرام انلرك
قابلرین یومایوب کفارك کندی چولمکلرنده پشوردکلری طعـامی
ییدکلری بزه دلیلدر که قابلرین یومه دن دخی یمك جائزدر وکسری
مجوسی ایکن ینه انك طعـامنی یدکی حلال کورمشلردر ایمدی
ظاهر اولدیکه اشیاده اصل طهارتدر ونجاست عارضیدر و بو عارضده
شك واقع اولمغله اصل طهارتی زائل اولماز نتیجهٔ کلام ومحصل مرام
بودرکه طهارت خصوصنـده دقت واهتمام سنت سلفدن دکلدر
طبع مستقیمی اولان کیمسه یه اقوی ایله عمل ایتمك لایقدر ولکن شومرتبه
دقت ایتمیه که انك سببیله اهم اولان جماعتـدن وتلاوتدن وذکر
وفکر الهیدن وتصنیفـدن قاله اما اهل وسوسه اولان کیمسـه یه
لازمدرکه رخصت طرفلرینی ارایوب وسوسه دن کـند و بی منع
ایلیه (ایکنجی فصل) اوقافدن و یاخود بیت المالدن وظیفه یانلرك
طعامندن پرهیز صورتن کوسترن و جهله یه وعوامه اختلاط ایدوب
طعاملرینه دست اوران اهل جهل وریا بیانـده در (معلوم اوله که
نتکیم کسب وکار بیع واجاره ایله و بونلر مقوله سی تجـارت شرعـله
حلالدر کذلك وقف دخی صحیح اولوب شرائطی رعایت اولنـدقده
حلال اولور زیرا صحـابهٔ کرام وقفـه ایلدیلر واندن یدیلر اکر حلالی
اولمیدی انلرانی ایلزدی و یمزدی کذلك خلفـاء اربعـه حضرت
عثماندن غیری بیت المالدن حصه لرینی آلدیلر ایمـدی وقف ایله بیت
المال وکسبلردن بوایکیسنك غیری بیننده حلال وطیب اولمه ده فرق
یوقدر شروط شرعیه لری یرینه کلدکده وحرام وخبیث اولملرنده دخی
برابردر چنکه رعایت اولنماسه بلکه سائر تجارتلر فی زماننا حرامه اقربدر
زیرا چارشولرك اکثر بیوعی واجاره سی فاسددر یاخود مکروهدر
کرچه حلال وحرامده اولان شبهـاتدن احتراز وپرهیز طهـارت

بیان اوقافك و بیت مالك
وظیفه سن یمك

ونجاست خصوصنده اولان پرهیز کبی دکلدر اولکی قسمده دقت زیاده
اولمق کرکدر زیرا دین اسلامده اهم وصالحینك اهتمام ایتدکلری
خصلتدر ولکن فی زماننا فتواده قول احوطی طوتمق ممکن
دکلدر که انی فقیه ابو اللیث اختیار ایدوب دیمش چنکه برآدمك اکثر
مالی حلال اولسه انك هدیه سنی ومعامله سنی قبول ایتمك جائزدر واکر
اکثری حلال دکلسه جائز دکلدر یعنی بویله فتوا ویردیکی شبهاتدن
احتراز ایچوندر قاضیخان ایسه فتاواسنده دیمشدر (قالوا لبس زماننا
زمان الاجتناب عن الشبهات وعلی المسلم ان یتقی الحرام المعین) معناسی
بودر علما دیمشلر که بزم زمانمز شبهاتدن اجتناب زمانی دکلدر بلکه مسلمه
واجب اولان حرام معیندن صاقنمقدر نتکیم یوقاریده بیانی کچدیکه
عینیله برشیئی حرام ویامغصوب اولدیغنی بلمینجه اندن اجتناب لازم
دکلدر دینلمشدر صاحب هدایه دخی تجنیسده بویله دیمشدر حالبوکه
بو ایکی امامك زمانلری التی یوز تاریخندن اولدر وامام برکوی دیرکه
حالا تاریخ طقوز یوز سکسانه کلمشدر خفی دکلدرکه زمان نبوتدن بعید
اولدقجه فساد وتغیر زیاده اولور ایمدی بو زمانده ورع وتقوی قلبنی
ولسانی وسائر اعضاسنی حفظ ایدوب ظلمدن وغیریدن بغیر حق ایذادن
اجتناب ایتمکدر وهرکسك النده اولان شیئی ملکی بلمکدر مادامکه بعینه
مغصوب ویامسروق اولدیغنه یقینی اولمیه اکر تحقیق انك مالنده حرام
اولدیغنی بیلور ایسه دخی امام برکوی رحمه الله تعالی بو کلامی تحقیق
ایلدیکندن برو یوز سنه دخی کذران ایلدی ورع وتقوادن اثر
همان کتابلرده یازیلان براسم بی رسمدر دینسه سزادر وینه فتاوای
قاضیخاندن ناقلا دیمشدر که اکر بر فقیر سلطاندن عطیه آلسه سلطانك
غصبله آلدیغی بیلور ایکن فقیره حلالمیدر جوابنده دیمشدر که اکر
سلطان اول غصبله آلدیغی اقچه یی عینیله ویردیسه آلمسی جائز دکلدر
واکر غیریله قارشدردیسه آلدیغی لابأسدر (وفقیه ابو اللیث دیمشدر
بو جواب امام اعظم قتنده مستقیمدر زیرا امام اعظم دیمشدر برقومدن
براقچه غصب اولنسه وغاصب اول اقچه نك بعضنی بعضنه خلط ایلسه

اکا غاصب مالك اولور (وخلاصه ده دیمشدر سلطان چنکه برشیئی
ماکولاتدن برآدمك اوکنه احضار ایلسه اکر صاتون آلدیسه حلالدر
واکر صاتون آلمدیسه ولکن اول آدم بیلورکه اول طعام ایچنده عینیله
برشیء مغصوب واردر یمسی مباحدر وقاضیخان دخی بویله دیوب
زیرا اشیاده اصل اباحتدر دیمش وابو اللیث بستان العارفینده دیمشدر
سلطاندن عطیه آلمقده علما اختلاف ایلدیلر بعضیلر دیدیلرکه آلمسی
جائزدر عینیله حرامدن ویردیکی مادامکه بلمیه وبعضیلر جائز دکلدر
دیمش جائز کورنلرك دلیلی حضرت علی رضی الله عنهدن روایت
اولندیکه دیمشدر * ان السلطان یصیب من الحلال والحرام فما اعطاك
فخذ فانما یعطی الحلال * یعنی تحقیق سلطانه حلال وحرامدن کلور
سکا ویردیکنی آل زیرا انجق حلالدن ویرر کذلك حضرت عمر رضی الله
عنه روایت ایتدیکه حضرت سرور کائنات علیه الصلاة والسلام
بیورمشدر * برکیسه یه که استیوب برشی ویراسه انی آلسون زیرا
الله تعالینك بررزقیدر کندینه نصیب ایتمش واعمش ابراهیم ادهمدن
روایت ایدرکه امرادن برشیئی آلمق قایرمز دیدیکنی وحبیب ابن ابی ثابت
دیمشدرکه بن کوردم مکه مختار امیر اولدقده ابن عمره وابن عباسه
هدایاسی کلوردی وانلر دخی قبول ایدرلردی وحسن بصری تابعینك
شیخی وکزیده سی ایکن امرانك هدایاسنی آلوردی وامام محمد وامام
اعظمدن اول دخی استادی حماددن نقل ایدردیکه ابراهیم نخعی
حلوان عاملی اولان زهیر ازدی یه واروب عطیه طلب ایدردی کذلك
ابو ذر همدانی دخی طلب ایدردی دیو بیان ایتمشدر وامام محمد
دیمشدرکه امام اعظمك قولی بودر وبو قولی طوتارز مادامکه امرا
وسلاطینك ویردیکی شی عینیله حرام اولمیه انی آلورز ظهیریه ده دخی
بویله در (صاحب طریقت دیرکه اکر دینورسه که یا بو عصرده شبهاتدن
صاقنمق ممکن اولمق وقول اقوی واولی یی طوتمق نه دن ایجاب ایدر
وسببی نه در بزدیرز که سببی درت شیدر اولکیسی اهل تجارت وصناعتك
غلبهٔ جهلیدر اصل مالده ویاز نحده شرائط معاملاتی رعایت

ایتدکلری سببیله یاکارلرینی ابطال ویاافساد ویامکروه ایدرلر واروب
کسب ایتدکلری مال یاحرام یاخبیث اولور ایکنجی سببی غلبهٔ ظلمدر
غصب وسرقهٔ وخیانت وتزویر امثالی ابتدا قوام بدن ایچون اولان
حبوباتده ثانیا صاتو وبازار ایچون اولان سکه‌ده حتی شومقدار تصغیر
ایتمشلردر که دوردی بردرهم شرعی‌یه کلمزانی دخی فسقه وکفره طمعلری
قرقشلردر وبویله ایکن ینه صاتو بازارده معدود قبیلندن طوتارلر
حالبوکه فضه ایدا وزنیه‌در امام اعظم ومحمد قتنده عرف وعادتله
تبدیل اولمز ایمدی بیع واستقراضده ثمن نه مقدار اولدیغی وزنله بیان
اولنمادیغجه بیع واستقراض وغیریسی فاسد اولور پس بوعصرده
بوندن خلاصه مجال یوقدر الامام ابی یوسفدن روایت ضعیفه ایله
عمل اولنور که عرف وعادت اعتبار ایتمشدر فضه ایدا وزنی اولمسنه
ذاهب اولمامشدر کذلك فی زماننا اراضیٔ میریه‌نك حالی قتی مشوشدر زیرا
صاحبلری مالك تصرفی کبی بیع واجاره ایله وغیریله معامله ایدرلر
وصاتدقلرنده سلطان طرفندن خراجنه تعیین اولنان کیمسه بعض
ثمنن آلور وبو تصرف ایدنلر وفات ایتدکلرنده اکر اولاد ذکور ترك
ایدرلرسه انجق انلر اول اراضی‌یه وارث اولوب سائر ورثه وارث اولمز
واندن دیونی قضا اولنمز ووصایاسی تنفیذ اولنمز واکر اولاد ذکوری
قالمزایسه سلطان طرفندن معین اولان اول اراضی‌یی بیع ایدر کیمسه‌یه
میراث اولمز پس بو برمشوش معنادر اکر ید اعتبار ایدوب دیسککه
ارض ذی الیدك ملکیدر سائر میراث کبی اولمق لازم کلور پس میراث کبی
تقسیم اولنمدیغی صورتده ظلم اولور صاحب طریقت اراضیٔ مذکوره‌نك
کیفتی حالنه تمام وقوفی اولمدیغندن بومحلده براز تردد ایلیوب تاتارخانیه
قولی ایله اصابت ایدوب دیمشدر که سلطان خراجنی ویرمك ایچون
بر یری برقومه دفع ایلسه اکا ارض مملکت دینور جائزدر وطریق جوازی
ایکی شیئك بری ایچوندر یا کندیلرینی زراعتده وخراج ویرمکده مالك
مقامنه اقامت ایلمشدر یاخود خراج مقدارنجه اجاره ویرلمش اولور
سلطان حقنده خراج وکندیلر حقنده اجرت اولمش اولور ایمدی

بوایکی

بوایکی طریق اوزره بیع وهبه وشفعه ووقف وارث وبونلره بکزرشی
جاری اولمز ایمدی ذی الیدك بیعی باطل وثمنی حرام ورشوت اولور
واولاد ذکورنه نقل ایتدیکی بوایکی طریق سببیله در میراثه داخل
دکلدر (منیری مرحوم بومحلده دیمشدر که برکوی مرحوم حرام دیدیکی
یرنده دکلدر زیرا بونلرك بیعی حق قرارنی بیعدر بوایسه جائزدر
بزازیه‌ده دیمشدر که سلطان بیت المال ایچون اراضی‌یی اجاره‌یه ویرسه
تاکدانی یاریه اکه‌لر پس انلرك انده کرداری اولسه بنا کبی ویااشجار کبی
ویاطاشدن واغاچدن اراضی‌یی آیرتلایوب سوره‌سی کبی پس
اراضی‌یی بیع ایتمه‌لری باطل اما کردارین صاتار ایسه معلوم اولدیغی
صورتده صحیحدر ولکن کردارده شفعه یوقدر وخوارزم دیارنده
بوکرداره حق قرار دیرلر انتهی وبالجمله صاحب طریقتك بومسائلی
ایراد ایتمسندن مرادی شبهات وحرام اراضی طرفندن دخی قارشدیغنی
بیاندر پس بزازیه قولی اوزره ثابت اولان انجق بیع ایدن کیمسه حق
قرارین آلمق جائز کرداری معلوم اولدیغی صورتده معلوم اولمزایسه
آلدیغی اقچه حلال اولمامش اولور صاحب ارض دخی علی کل حال
حق قرار ایچون آلنان مالدن عشر آلدیغی حلال دکلدر زیرا رسم
طپو دیدکلری ارضك اجرت معجله سیدر ارضی استیجار ایدن کیمسه‌دن
آلنوب تصرفی کندویه تفویض اولنور فراغت ایدنمدن آلنمز وصاحب
طریقت اجرت معجله‌یی دخی حلال کوره‌بوب رشوتدر دیمش پس
نتیجهٔ کلام بودر که شبهاتدن پرهیز طوره طورسون انجق زمانه‌ده قول
اقوی ایله شریعت ظاهره یولین طوتمق استین اقتضا ایدر که ناسله
معامله ایلیه بلکه آشنالردن عزلت ایدوب وتنها وادیلرده ومغاره‌لرده
ساکن اولوب اوت اوتلمغله قناعت ایلیه انسان ایسه مدنی بالطبعدر
انس واجتماع اسز خرج ورهبانیت ایسه دیگرده ممنوعدر ایمدی
بوزمانه‌ده لازم اولدیکه امام محمدك واکا تابع مشایخك قولیله عامل
اولمق که دیمشلردر عینیله برشیئك حرام اولدیغنی بلمدکجه صاحبنك
اذن ورضاسیله باعوض آلمق جائزدر ودلیللری بودرکه انك الندہ

اولدیغی دلیل ملکدر واشباده اصل مباح اولمقدر و یقین شکله زائل
اولمز وصاتو بازارده کشینك ذمتنـده ثابت اولان ثمندر پس وزنی
اولماسی ضرر ویرمز وتصریح ایلمشلردرکـه زمانه‌مزده فتوی امام
کرخینك قولی اوزرینـه‌درکه حرام مالله آلنان شی حلالدر مکرکه
حین عقدده اول ماله اشارت ایتمش اولسه اول زمان حرام اولمیوب
مکروه اولور وامام اعظم بیوردیغی حرام حلال ایله قارشدقده تملك
وضمانی ایجاب ایدر بوصورتلرده زمانه‌ده بقـدر الامکان معیشتـه
رخصت وار امانه ممکن اولدیغی مرتبه شبهاتدن احتراز ایلیـه که
حرام اولمسنه علامت ظاهر اولان یرده وظلم وغصبله ویاسرقت ایله
ویاخیانتله ویازوریله شهرت عظیمه‌سی اولان کیمسه‌دن احتراز اوزره
اوله وفی زماننا شبهات مالیه‌دن پرهیز ممکن اولمیوب اندن غیری بالاده
مذکور اولان آفات قلبیه وبدنیه‌دن پرهیز اوزره اولسه مرجو اولان
بودرکه کلبسنده متقی وپرهیزکار اولمق ثوابی حاصل اوله زیرا طاعت
بحسب الطاقه بیورلمشدر (اوچنجی فصل شول بدعتلر بیاننده درکه
خلق انی عبـادت وقربت ظن ایدوب اکادوشمشلردر جمله‌دن بری
قرأن عظیم تلاوتیچون یانافله قلمق ایچون یاتسبیح وتهلیل یارسول الله
علیه السلامه صلوت کتورمك ایچون وقف ایلیوب باخصوص وقف
نقود اولوب ثوابی روح واقفه ویاغیریه ویرمك دیوتعیین ایتدیکیدر
ویری وصیت ایلمك که موتی کونده ویاصکره طعام قاریه‌لر وضیافت
ایلیه‌لر وقرأن وتسبیح اوقیانلره وتهلیل ایدنلره اقچه تعیین ایتمك یاخود
قبرنده کیجلیان آدملره یاقرق کون ویااکثر واقل یاخود قبری اوزرینه
بنایاپه‌لر بونلرك جمله‌سی بدعت ومنکردر وقف ووصیت ایسه باطللردر
الان کیمسه‌یه مال حرامدر دنیالك ایچون ذکروتلاوت جائز اولمدیغندن
سیف صارم وانقاذ الهالکین وجلاء القلوب نام رسالهلرده بونلرك
حقیقت حالی ودلائلی بیـان اولنمشـدر دیو صاحب طریقت کتابی
خاتمة الکتاب فی الوصایا
اختتامه کتوروب حقه حمد ایلمشدر (بیت) * للودادی
* بحمد الله چو اولدی ترجمه آخر * اکا ضم ایلدم بردر فاخر *

منندن

* منندن انتخاب ایدوب چقاردم * ودادیدن اثرقالسون بوآخر *
الله جل جلاله وعم نواله قرأن عظیمنده بیورمشدر * ولقد کذبت
رسل من قبلك فصبروا علی ماکذبوا واوذوا حتی اتاهم نصرنا *
معنای شریفی عزت وعظمتم حقیچون یامحمد سندن اول کلان پیغمبرلر
تکذیب اولندیلر پس انلر تکذیب اولند قلرینـه صبر ایلـدیلر واول
پیغمبرلر اذاوجفا اولندیلر تا بزم عون ونصرتمز انلره کلنجه بوآیتده
نکته بودرکه الله تعالی برقولنی کندی طرفنه میل ایتدیرمك ایسه
اول قولك اوزرینه خلقك اذاوجفاسنی مسلط ایلر تاکه انلردن بالکلیه
کسلوب توجهنی حقه خلوص اوزره ایلیه آنکیچون انبیا واصفیـا
اوزرلرینـه اعدا مسلط اولوب اذاوجفـا چکمشلردر محبوب حق
اولدقلرندن اوتری (وسید علی خواص دیمشدرکه انسانك هربارکه
مقامی عالی اولسه جن وانسدن حساد واعداسی چوق اولور وعبده
کمال نعمتدن عدو وحاسدی بولنمق تاکه صبرله کمال اجر حاصل اوله
واکر اول حسود وعدو اولمییدی اول اجری فوت ایتمك لازم کلوردی
وشیخ ابوالحسن شاذلی دیمشدر بردشمنکه سنی حضرت حقه واصل
ایدر اول دوستدن خیرلیدرکـه سنی ربکدن بعید ایدر ایمدی جمیع
عبادتدن مراد اخلاق ذمیمه‌یی کیدروب اخلاق حمیده تحصیل ایدوب
کشی حسن خلق صاحبی اولمقدر وبوخصلت اول زمان قرارداده
اولورکه خلقك اذاوجفـاسنه صبروتحمل ایلیوب کندیدن کیمسه‌یه
بغیر حق اذاوجفا دخی صادر اولمیه پس رسول الله علیه السلامدن
صکره عرض ومال ونفسلرینه اذادن ظلمله وعداوتله قتل اولنانلری
بیان ایلیـه‌لم تاکه انلره تأسف چکوب بزجلین دنیـلره تسلیء قلب
حاصل اوله ودینـلرینی یقین جمـاعت دخی ذکر اولنور تاکه انلرك
صفاتندن اجتناب اولنه وبالله التوفیق حضرت رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم مرض موتنده بیورمشـدرکه حالا یهودیهٔ خیبرینك زهرلی
قوزیسندن یدیکم زهرتأثیر ایتمشدر دیوشهادت شهدنی طاتدیغندن
خبرویرمشدر وابوبکر صدیق رضی الله تعالی عنه مسموما کتمشدر

وحضرت عمر رضی الله تعالی عنه شهیدا کتمش صلاة فجرده ایکن مغیره نك غلامی ابولؤلؤ بوش بوكزنه خنجرله اورمشدر وحضرت عثمان رضی الله تعالی عنه مسجدده منبر اوزرنده ایکن محاصره ایدوب طاشله جماعتی مسجددن چیقاروب وکندینی رجله منبردن ییقوب بایلدقدنصکره بیتنه نقل ایتدیلر بعده اونده اوتوروب مصحفندن قراءت ایدر ایکن قتل ایلدیلر وحضرت علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه وکرم الله وجهه مقتولا کتمشدر عبدالرحمن بن ملجم زهرناك قلجله آلندن چالمش ایدی وموت حضرت علی دنصکره ابن ملجم دخی طوتلوب قتل اولندی وحضرت حسن رضی الله تعالی عنه مسموما کتمشدرکه برخاتون برشخصك اغواسیله طعامن زهرلمش کندوینی معاویه تزوج ایتسون دیو فوت اولدقده تزوج ایتمش خسرت فی الدنیا والاخرة وحضرت حسین رضی الله تعالی عنه کربلاده اوقله اوریلوب مقتولا وفات ایتدی ومدینه ده انك قتلی سببیله نهب و قتل واقع اولوب حتی دیرلرکه اول وقعه ده اون بیك آدم قتل اولندی لحکمة خدا بوفتنه‌لر واقع اولدی وعبدالله بن زبیر مکه ده مقتولا کتمشدر کعبه یه قپاندیغنده حجاج ظالم منجنیق قیوب کعبه نك برطرفنی یقدقدن صکره طوتوب صلب ایلمش وامام زین العابدین مقتولا آخرته کتمشدر رحمه الله رحمة واسعه وزید بن حسن دخی صلبا قتل اولنمشدر کذلك سیده نفیسه پدری حسن وجعفر صادق ومحمد باقر وموسیء کاظم وحسن عسکری کذلك ابراهیم بن زیدکه امام مالك انکله مقاتله ایلمشدر بونلرك جمله‌سی قتل اولنمشلردر کذلك محمد بن ابی بکر قتل اولندی رحمه الله تعالی وعمر بن عبدالعزیز زهرلنوب کتمشدر وهشام بن عبدالملك صلاح ودیانت اوزره ایکن بعدالوفات قبرندن چیقاروب صلب ایتدیلر وولید بن یزیدی قتل ایلیوب باشین آیردیلر وکندی فاسقلردن ایدی جمله فسقندن بری بودرکه برسکرانه جاریه‌یی چیقاروب ناسه امامت ایتدیرمشدر ومصحفی آتشه یاقدیران بودر وبونی ذکر ایتدیکمز آنکیچوندرکه خلیفه ایکن بنه دینده بلایه مبتلا

اولمشدر

اولمشدر العیاذ بالله تعالی بوعرض وبدن ابتلاسندن اشددر وبوصفاتدن اجتناب لازم اولدیغنی بیان ایچوندر ومروان بن محمد بن مروانی قتل ایلدیلر خلیفه اولدقدنصکره شام وبغدادده بنی امیه خلفاسنك آخری بودر وابومسلم خراسانی مقتولا کتمشدرکه انی بانیء بغدادده منصور خلیفه‌درکه جمیع عباسیه‌نك پدر بپدر قتل ایلمشدر خلافتندن اول کندینه امر بالمعروف ایدوب طریق حقده ارشاد ایتدیکیچون قتله انتقام آلمشدر وامین بن هرون الرشیدی حبسله قتل ایدوب باشین کسوب بنه تشهیر اولنمشدر ومتوکل خلیفه مقتولا کتمشدر حالبوکه بدعتی دفع ایدوب سنتی احیا وقرآن مخلوقدر دینلری عقاب وجزا ایتمشیدی اوغلی منتصر خلافته قصد ایتمکله خلق اکا متابعت ایدوب قتل ایلمشلردر ومستعین بالله خلیفه معتز واسطه‌سیله خلافتدن خلع ایدوب حبس ایلدیلر بعده باشین کسدیلر حتی قاتلی کوکسونه چیقوب بوغزلمق استدکده * اشهد ان لا اله الا الله وان محمدا رسول الله * دیمشدر بعده معتز باللهی انواع حقارتله قتل ایلمشلردر باشنی کوزنی دیمه‌ایله مجروح ایتدکدنصکره برقاچ کون اسی کونشده باغلیوب حمامده حوضه براغوب اسی صویك ایچنده بوغدرمشلردر ومهتدی باللهی قتل ایلدیلر حالبوکه خلافت سریرنه کچدکدنصکره کوندزین افطار ایتمش دکل ایدی وحین افطارنده یدیکی بقل وخل ایدی وبرعبادن جبه‌سی وار ایدی انی کیجه ایله کیوب زیر زمینده برخلوت خانه‌ده عبادت ایدر ایدی وسبب قتلی اولدرکه خدم وحشمی مظالمدن منع ایدردی پس انلر حیله دوزوب قتل ایلدیلر وخلیفه ابن معتزی نیجه ایام جور واشکنجه دنصکره بوغدیلر حسین بن منصور حلاجی قتل ایتدیکی کبی انی دخی مقتدر بالله اوچیوز طقوز تاریخنده قتل ایتمشدر بعده وزیرنه متابعتله خلق مقتدر باللهی قتل ایلدیلر حتی باشنه قلیج ایله اورد قلرنده بره نیلدك بن خلیفه‌یم دیمش قاتلی بیلورم انکیچون اوردم دیو قلیجیله بوغازلیوب باشنی سنکویه دکش واوزرنده اولان لباسنی صویمش حتی مکشوف العوره قالوب اوتلق ایله ادب یرین اورتمشلردر بونك خلافتی زماننده عبدالله ابوطاهر قرمطی هجر شهرندن مکه‌یه

تغلبا كلوب كعبه‌نك قپوسنى قوپاروب آلان وتالان ايليوب اوتوز بيك
مقدارى آدم قتل اولنوب حتى نيجه مقتولى بئر زمزمه براقشلردر ونسا
وصبياندن اوتوز بيك نفس اسير ايلمشلردر ودخول وهجومى يوم
ترويه‌ده واقع اولوب كثرت خلق وارايكن ينه غالب كلوب بلادهجره
دونوب كتمشدر وحجراسودى قوپاروب شهرينه نقل ايتديرمش ديو بيان
اولنمشدر وقاهر بالله خليفه‌يى قتل ايلديلر كوزنه آتشدن ميل چكوب
اول حالله وفات ايتمشدر حالبوكه عزت ودولتده اول مرتبه‌ده ايمشدر كه
دولت خانه‌سنده خصيلردن همان اون بيك خادمى وارايدى وعيد
اضحى‌ده قرق بيك رأس بقر واللى بيك عدد غنم قربان ايدردى
ومتقى بالله خليفه‌نك كوزلرينه ميل چكوب بغدادده حبسه اوزديلر
يكرمى درت كوند نصكره بودرددن وفات ايتمشدر بونك خلافتى زماننده
روم ملكى آدم كوندروب رها شهرنده واقع بركليسادن برمنديل استمش
ديرلر كه عيسى عليه السلام انكله يوزنى سلمشدر وانك مقابله‌سنده اون بيك
اسير آزاد ايتمكله وعد ايلمش پس مذكور منديلى ويروب قيصر
وعده‌سنه وفا ايلمشدر وخليفه مستكفى بالله دار خلافتده سريرى
اوزرنده اوتورر ايكن اوزرينه هجوم ايدوب تختندن آشغه اياغندن
چكوب كوزلرينه ميل چكديلر حتى اندن وفات ايتدى وبونى اشلين
ديلم ايدى ابن خلكان ديمشدر كه ملك روم ايلچيلر كوندوروب قتاله
بومذكور خليفه‌يى تهديد ايلديكنده ايلچيلره عسكر وزينتنى اظهار
ايلدى يوز التمش بيك عسكرين مسلح ومرتب صف صف ايتمشيدى
وحاجبلرى همان يدى يوز اولوب غلمان مرصع ومذهب قوشاقلريله
كذلك خدام وخصيان بى حساب خدمتنده طوروب دار الخلافه
دوشمه‌لر وخاليلرايله وپرده‌لر ايله مزين اولوب همان ديباج مذهب
اوتوز سكز بيك پرده ودوشمه وخاليلر بوكا كوره اولوب وجمله زينتدن
برى ذهب وفضه‌دن براغاج دوزلمش ايدى اون سكز بوداغى اولوب
يپراقلرى دخى سيم وزردن اولوب تحريكله حركت ايدردى وذهب
وفضه‌دن اغاجك اوزرنده قوشلر دوزيلوب يل اسدكجه قوشلر انواع

صدا ايله اوترلردى (شيخ شعراوى ديركه ايمدى نظرايله اى قرنداشكه
شدت بلاء ملوك دنيايه واكابرينه نعمت ورفاهيتلرى نه كونا اولور (وطايع
بالله خليفه‌يى حبس ايدوب وفاتى محبسده‌ده اولمشدر وانك عصرنده
اوچيوز يتمش بشده عمانه فيل قدر برقوش چيقوب اوچ كون يرده
اوزرنده طورمش ولسان فصيح ايله قدقرب الامر ديوصدا ايلمشدر
اوچ كوندنصكره دريايه اينوب غائب اولمشدر ومسترشد بالله
خليفه‌يى قتل ايلديلر باطنيه طائفه‌سندن اون يدى نفر كيمسه اوزرينه
دخول ايدوب بيچاقلر ايله اوروب پاره‌لديلر بعده انلرى دخى طوتوب
آتشه ياقديلر وراشد بالله خليفه‌يى حبسده عقوبتله قتل ايلديلر
وبوخليفه طوغديغى حينده ذكرى طقمش بولنمغله پدرى حكمايى
جمع ايدوب صوبولين آچشلردر باشنه ابتدا كلان بلا اول اولمشدر
ومستعصم بالله خليفه‌يى قتل ايلمشلردر كه خلفاء بغدادك آخرى
بودر وزيرينك خيانتلكنه اوغرامشدر حتى هلاكويه سرا نامه يازمغله
كلوب مؤاخذه ايتمشدر حتى خليفه‌يى اوغليله بله برغراره قيوب اولنجه
يواليوب يردن يره اورمشلردر واهالئ بغداددن ايكى بيك كره
بيك واوچيوز كره بيك آدم قرلمشدر وشهرى ياقوب دنيانيجه يل
خليفه سز قالمشدر ومصرده سلطان ملك عادلى طول حبسندن
وشدت عقوبتندنصكره قتل ايلمشلردر قرنداشى ملك صالحك اقداميله
اما قتل ايتديكنده انك دخى بكاغنده اكله ظهور ايدوب انكله وفات
ايدوب سلطنتله فائده لنمدى پس ملوك دنيادن اذا وجفايه مبتلا اولان
بونلردر وبونلردن غيرى بى حساب مبتلالر واردر انجق برنمونه ايچون
بونلر تحرير اولندى تابلسونلر كه اهل نعمتك حساد واعداسى چوقدر
وآخرت نعمتلرينه نائل اولانلرك حسادى دخى آرتق اولوب انلرك
ديانتلرى طرفنه اكثرى دخل ايدوب اذا وجفا ايدرلر (شيخ ابوالحسن
شاذلى رحمه الله ديمشدركه شى مقام علمده عالم وكامل اولمز مادامكه درت
بلايه مبتلا اوليه برى شماتت اعدا ايكنجى ملامت اصدقا اوچنجى
طعن جهال دردنجى حسد علما اكر بونلره صبر ايدر ايسه الله تعالى

انی امام ایدوب مقتدا ایدر و بوشیخ حسن شاذلینك سر كذشتی
بو یله در وقتا كم بلاد مغربده اخلاق حسنه سی شهرته واردی اعدا
وحسده هرجانبدن بریكدیلر وعلیهنه انواع سوزلر سویلدیلر حتی ناس
انك مجلسندن منع ایلیوب زندیقدر دیدیلر اول دخی الفرار مما لا یطاق
من سنن المرسلین فحواسنجه انلرك اذاسنه نهایت اولسون ایچون مصره
هجرت ایتمك قصدین ایلدی اعدا وحسده خبر آلوب مصر سلطاننه
مكتوبلر یازدیلركه جملهٔ مضمونلرندن بری بودر كه یقین زمانده
سزك مملكتكزه زنادقه دن برمغربی كلسه كركدر عقاید مسلمینی
نقض ایتدیكندن اوتوری بزآنی مملكتمزدن اخراج ایلدك انك كلام
لطیفنه الدائمیه سكز كبار ملحدیندندر و یانجه استخدام ایتدیكی
جن قوملندندر پس شیخ مذكور مدینهٔ اسكندریه یه كلدی اما
بوخبر تزویر اندن مقدم كلمكله اهل اسكندریه شیخك اذاسنده مبالغه
ایلدیلر و بونك حالنی سلطان مصره بیلدیروب قتلنی مباح ایده جك
علامتلر سویلدیلر سلطان مصر مغرب پادشاهنه مكتوب یازوب
شیخ مذكورك كیفیت حالندن استفسار ایتمش مغرب پادشاهی شیخك
تبجیل وتعظیم وجهی اوزرینه اخلاق جمیلن واوصاف كریمن
تحریر ایلمشكه تعبیردن بیروندر تاریخنه دخی نظر ایلدكده اعدا
تحریرندن مؤخر بولنوب سلطان مصر بو خصوصده تحیر ایدوب
عاقبت تاریخی مؤخر اولانله عملی اولی در دیو شیخه اكرام ایلیوب
اسكندریه یه مكرما كوندردی اما خلقدن اذا ازدیاد اوزره اولدیغجه
شیخ الله تعالیه توجه ایدوب صبر استردی حتی سلطان مصر كاهی
آدم كوندروب شیخك خاطرین تفقد ایچون ودعا طلبیچون توقیر
واكرام ایدردی اما ناسدن بعض اهل حسد اذادن خالی اولمیوب
اوزرینه سیمیا وكیمیا وقلابلق تهمتن اسناد ایدوب پادشاهه مكتوبله
بیلدیردیلر ومجلسنه كتمدن بنه خلقی منع ایلدیلر پادشاه بو خصوصده
متغیر اولدی اتفاق بركون مذكور سلطان محمد ابن قلاونك خزینه داری
برقباحتی اوجندن اختفا ایلیوب اسكندریه یه شیخ یاننه واردی

سلطان

سلطان خبرالدیغنده مكتوب یازدیكه یاشیخ قرطاسلق وقلابلق
ایتدیككك قباحت یتمزدخی سلطان غریمنه یتاقلق ایدرسن مكتوب
وصول لنده یابو طرفه فراری یی كوندر ویاخود بز ایشیمز بیلورز پس
شیخ بو مكتوبله آدمی كوندرمدی سلطان غضبه كلوب تكرار
خواصندن برینی كوندردی تا كه شیخی قتلله تهدید ایلیه ودیه كه
سلطان بنده لرینی نیچون اضلال ایدرسن سلطان خصكیسی كلوب
بو كلامی شیخه دیدیكنده معاذالله بز سلطان بنده لرینی اصلاح ایدرز
واكر اعتقادیكز یوغیسه نظر ایلیك بزه سلطان حاصلندن بریوك
قلای كتورك سیزه اصلاح نیجه اولور ایمش كوستره یم دیدی پس
وافر قلای كتوروب شیخ انی جامعك صوبی اولیان فسقیه سنه براقدی
وخزینه داری كوتوروب وارقلای اوزرینه بول ایله دیدی واروب
بول ایتدیكنده جمله قلای خالص التون اولدی باق كشی بو اصلاحمیدر
افسادمیدر بلی اصلاحدر دیدی وكلان خصكی یه امر ایتدی اول
التونی سلطانه هدیه كوتوروب خزینه داری شفاعت ایلسون والتونی
وزن ایدوب بش قنطار بولدیلر پس سلطان بوندنصكره شیخه
كمال اعتقاد باغلیوب حتی شیخك زیارتیچون اسكندریه یه نزول ایلمش
وشیخه ملاقی اولدیغنده كوكلنده اول نیتی طوتارمش كه شیخدن صنعت
كیمیایی صوروب تعلم ایلیه پس شیخ انك سرینه واقف اولوب حین
ملاقاتده سلطان دخی سویلمدین دیمشكه ای ملك بزم كیمیامز تقوادر
الله تعالیدن كمال خشیتله قورقوب امرینه امتثال ونهیندن اجتناب ایله
سكا كن حرفنی تعلیم ایلر پس شیخ مذكور بوندنصكره وفاتنه دك
معظم ومكرم اولدی (شیخ شعراوی دیركه اكر بو امتك علما وصلحاسندن
اولان خواصنه عرضه متعلق كلام دینلمیه ایدی مبالغه ایله تعظیم
اولنمق بلكه عیسی علیه السلامه نصارا عبادت ایتدكلری كبی
عبادت ایتمك احتمالی اولوردی كرامت وولایت ظهورندن اوتوری
ایمدی معلوم اولسونكه انلری مجالسده استهزا وتنقیص ایتدكلری
شرعینی دفع ایدرشی مثابه سنده در تكیم اہل نفیسه نك بوینه كون

پارچەلرینی باغلرلر یاخود اکین لره قوری حیوان باشـلرینی دیکرلر حدیث شریفده کلدیکی اوزره تاکه خلقك نظری اول حقـیر شیلره اولوب ذات نفیسـه شرعین اصابت اتمیه ایمدی کندی دوستلرینی تکری تعـالی رحمتندن دنیاده حفظ واجرلرینی زیاده اتمکیچون اذا وجفای ناسی اوزرلرینه حواله ایلمشدر زیرا اکثریا الی اتکی اوپولن کیمسەلر دنیاده منجنیق قوروب حسناتنی شرقه وغربه آتوب طاغیـدر آدم حکمنده در شهرتدن ناشیدر ایمدی بوحکایاتدن فهم اولدیکه جمیع اعمالك مرجعی تقوادر واهل تقوانك عملی مقبول اولمغه مخصوصدر قال الله تعـالی * انما یتقبل الله من المتقین * والحمد لله رب العـالمین وصلی الله تعالی علی محمد وعلی جمیع الانبیـاء والمرسلین وغفر الله لنا ولوالدینـا ولاستاذنا ولجمیع المؤمنین والمؤمنـات والمسلمین والمسلمات الاحیاء منهم والاموات الی یوم الدین والحمد لله رب العالمین

قد تم طبع ترجمة الطريقة المحمديه * في السيرة الاحمديه * المشهورة بتكملة الطريقه * بمطبعة دار السلطنة السنيه * في عهد السلطان ابن السلطان * السلطان عبد المجيد خان * دامت شوكته مادام الدوران
بنظارة * السيد مصطفى سامى * عفى عنه خالق الجسم
النامى * وصادف ختام طبعها اوائل
رجب المرجب * لسنة ست
وخمسين ومأتين
والف

سلطانمز سلطان سید احمد البدوی هو
شفیعمز سلطان [illegible] ولی دوست